HET JODENDOM

De Landbelofte en het Vrederijk

Een Compendium van Artikelen

Waarvan een aantal ook in het boek:
"Het Nu Komende Vrederijk".

HUBERT LUNS

september 2019
(laatste aanpasssing maart 2025)

Deze verzameling gaat in op de complexe relatie tussen Jodendom, Christendom en historisch antisemitisme, waarbij theologische interpretaties en hun invloed worden onderzocht. Het onderzoekt bijbelteksten die vaak worden aangehaald om Jodenhaat te rechtvaardigen, waarbij het belang van de historische context wordt benadrukt. De teksten gaan verder in op het concept van een toekomstig 'Vrederijk', de terugkeer van het Joodse volk naar het land van hun voorvaderen, en gaan in op verschillende theologische debatten, waaronder de aard van de goddelijke verbonden en de Heilige Drieeenheid. Daarnaast gaan de bronnen in op de geschiedenis van het zionisme, Christelijke steun voor Israël en interpretaties van eindtijdprofetieën en de uiteindelijke verlossing.

1 – De Theologische Wortels van de Jodenhaat

2 – De Joodse Ziel als Factor in de Vervolging 35

3 – De Terugkeer van Gods Volk naar Israël 46

4 – Israël Temidden van de Arabieren (G.B.J. Hiltermann) 99

5 – Het Palestijnse Vluchtelingenprobleem – Wie mag vluchteling zijn?

6 – Jeruzalem, indien IK u Vergete…

7 – Israël en de Wereldpolitiek Anno 2011

8 – Israël en het Vreemdelingschap

9 – De Landbelofte in Bijbels Perspectief

10 – Perspectief op het Komend Koninkrijk

11 – Het Groot-Israël, van de Nijl tot de Eufraat

12 – Op Weg naar een Nieuwe Aarde*

20 – De Komende Opwekking in het Hoge Noorden

21 – De Teloorgang van het Katholieke Leergezag*

22 – Mondelinge & Schriftelijke Wet

23 – Van Tempeldienst naar Synagoge

24 – De Verwachting der Joden

25 – De KERK, een Voortzetting van de Synagoge

26 – De Grote Visvangst

27 – Om Zions Wil - Een Christelijk Perspectief

28 – Roomse Lente voor het Jodendom?

29 – De Drie Liturgische Kalenders van Israël

30 – Op- en Neergang der Beschavingen

31 – Hoor Israël ...onze God is één!

BIJLAGEN

DE THEOLOGISCHE WORTELS VAN DE JODENHAAT

foto Max Nathans (de afgebeelde ster was van zijn vader)

De geschiedenis van de Jodenvervolging is onomstotelijk mede geworteld in een anti-judaïstische theologie. Kerkelijke geschriften voorzagen Jodenhaters van argumenten voor hun wanpraktijken. Daarnevens is er een opmerkelijke tweedeling in het Joodse volk, de versnijding genoemd, die voor een ontaarding heeft gezorgd binnen het Jodendom, hetgeen tot kwalijke praktijken leidde waardoor de Joden zich de woede van hun omgeving op de hals haalden. Officiële maatregelen tot afscheiding waren niet altijd ongegrond. Het is en blijft een moeilijke en netelige kwestie. Zeker is dat voordat Gods volk aan zijn bestemming toekomt een catharsis (loutering) nodig zal zijn. Een catharsis kan nooit voor iemand anders worden besloten; laat de Christenheid zich op haar eigen catharsis richten, die van de verkeerd gerichte theologie, die zoveel bittere vruchten heeft voortgebracht. Als de tijd rijp is zal de Jood zijn eigen catharsis doen.

1.1 – Het 'gerechtvaardigde' motief voor Jodenhaat

Velen zien de holocaust als een eenmalig incident, het resultaat van een serie ellendige gebeurtenissen na de Eerste Wereldoorlog waar men toen niet alert genoeg op heeft gereageerd – want anders had het kunnen worden voorkomen… In feite, meent men, had dit iedereen kunnen overkomen. Daarom hebben de holocaustherdenkingen steeds meer het karakter gekregen van een stilstaan bij vervolging en uitsluiting in het algemeen. Alain Finkielkraut zegt dat de herinnering aan de holocaust steeds meer verstrikt is geraakt in een denkbeeldige, abstracte ideologische wereld; de echte Joden die gedeporteerd, gefolterd en vermoord werden, die verdwenen uit het blikveld.[1)] De Nederlandse

1) "Au nom de l'Autre: Réflexions sur l'antisémitisme qui vient" (In naam van de Ander: gedachten over het opkomend antisemitisme), Alain Finkielkraut - Gallimard # 2003.

journalist Ralf Bodelier vat het als volgt samen:

> «« 'Nooit meer Auschwitz!' - Wie deze woorden uitsprak, doelde niet zozeer op het kamp Auschwitz-Birkenau in Polen, maar op het hele complex van uitsluiting, onderdrukking en uiteindelijk moord op een groep mensen. Bovendien ging het in die drie woorden niet exclusief om Joden, maar om ieder volk dat onderdrukt werd en zich in een vergelijkbare situatie bevond als de Joden onder de Nazi's. (…)
> In de loop der jaren kantelde in de publieke opinie de invulling van de termen onderdrukker en onderdrukten. Nu waren het niet langer de Joden die onder de knoet zaten van de Nazi's, maar de Palestijnen onder die van Israël. (…) De herinnering aan Auschwitz draagt niet meer bij tot beter begrip voor Israël of de Joden. »» (www.ralfbodelier.com)

De Jodenvervolging in de Tweede Wereldoorlog had door zijn grootschalige en systematische aanpak een uniek karakter. Uniek was ook dat het om pure rassenhaat ging. Voor het eerst werden Joden opgepakt die zich totaal niet Joods voelden en geen band meer hadden met het reguliere Jodendom. Ze werden zelfs opgepakt als ze van geboorte Christen waren. Desondanks volgde het een vast patroon van catastrofen, millennia lang, en in vele toonaarden. Maar helaas is men zich dat nauwelijks bewust. De eerwaarde Edward Flannery zegt: *"De grote meerderheid van de Christenen, zelfs goed opgeleide, weten bijna niets af van wat met de Joden in de geschiedenis is gebeurd en van de schuldige betrokkenheid van de kerk."* [2)]

Dit artikel richt zich op het theologisch fundament dat in een verschrikkelijke keten tot de Jodenvervolging leidde. Het sluitstuk was aan het eind van de negentiende eeuw de publicatie van de "Protocollen van de Wijzen van Zion". Sindsdien valt weinig te melden in termen van puur antisemitisme, want toen heeft zich in de wereld een mutatie voltrokken naar rassenhaat en verschoof het theologisch argument naar de achtergrond. Waar de God van het Westen tot louter symbool was geworden, kwam dit niet onverwachts. Vervolgens was er na de oorlog een nieuwe mutatie naar anti-de-staat-Israël. Maar het blijft dezelfde Jodenhaat. Zouden de golven van haat zulke ernstige vormen hebben aangenomen indien daar niet eeuwen van theologische onderbouwing aan vooraf waren gegaan? Neen, want men wil niet alleen haten, men wil ook 'gerechtvaardigd' haten.

De term zelf van antisemitisme is in feite een ontkenning van het feit dat de Joden een ras zijn, want de Semieten vertegenwoordigen een enorme groep volkeren. De Israëlieten en dus ook de Joden zijn afstammelingen van aartsvader Jacob later Israël geheten, en dat ras komt niet voor in de volkerenlijst van Genesis 10. Immers God heeft voor zich een eigen volk gecreëerd, apart van alle naties. De Israëlieten worden soms Hebreeërs genoemd. De Hebreeërs komen wel voor in de volkerenlijst. De term Hebreeërs wijst echter niet primair op een bloedband maar op de taalverwantschap, het oud-Hebreeuws. Natuurlijk stammen de Israëlieten van de Hebreërs af, maar zo zijn er velen.

Over de 100 pagina's lange Protocollen, die zouden zijn geformuleerd tijdens het eerste Zionistische Congres van Basel in 1897, bijeengeroepen ter bevordering van de Joodse vestiging in Palestina, is al veel water naar de zee gestroomd. De Protocollen zijn een interessant geval waar niemand het fijne van weet. Het zou de neerslag zijn van de plannen van de Joodse leiders om als een unieke Joodse aangelegenheid tot een niets en niemand ontziende werelddictatuur te komen. Dat die dictatuur gestalte zal krijgen onder leiding van de in de Bijbel aangeduide Antichrist lijdt geen twijfel. Dit is vooreerst een Satanisch plot gekend als het *"geheimnis der wetteloze"*. (2 Thess. 2:7) Desalniettemin gaat het niet om één volk dat zich daarvoor inzet maar het omvat de gehele mensheid. De uitvoering van dat plot werd ten tijde van de Zondvloed gedwarsboomd en ook tijdens de bouw van

---

2) Inleiding op "The Anguish of the Jews" (De doodskwelling der Joden) door Edward H. Flannery – Paulist Press, USA # herzien en aangepast 1999 (1ste druk 1985).

de Toren van Babel. Toen liet God dat nog niet toe. Door de universaliteit van het Satanisme, die de macht van de zogenaamde Deep State verklaart en de ongebroken continuïteit van het machtstreven dat het menselijk organisatorisch vernuft verre overtreft – en wetende hoe Satanisten te werk gaan die hun aanhangers van overal aanwerven, dus ook onder de Joden die, het zij gezegd, daarin een sterke presentie hebben – kan gesteld worden dat de Protocollen bezijden de waarheid zijn. De waarheid is helaas nog veel erger dan voorgeschoteld en op belangrijke punten ook anders.

Indien een Joods complot waarom dan zijn de Joden het mikpunt van deze haat? Omdat de ware Joden in het Vrederijk het volk Gods zullen zijn, bekeerd en wel. En het is dat Vrederijk, Gods rijk op aarde, dat koste wat kost voorkomen moet worden, want dan zou God de overhand hebben gekregen. De goedmenende diepgelovige Joden moeten dus worden vervolgd en uitgeroeid. De Satanisten, die de Protocollen hebben uitgegeven, zijn niet Gods kinderen maar zoals het Boek Openbaring 2:9-11 aangeeft: *"een synagoge van Satan, die zeggen dat ze Joden zijn, doch zijn het niet"*. Richard Gilman: *"Rabbijn Antelman was van mening dat toen het Joodse machtsblok zag dat zij niet in staat zou zijn het zionisme en de oprichting van de staat Israël tegen te houden, ze besloten dat het beter was zich 'aan te sluiten' en het van binnenuit te vernietigen."* [3] Antelman heeft gelijk, want de richissime Rothschilds, de pur sang Satanisten conform het Joods-Kabbalistisch recept, waren en zijn een uiterst belangrijke factor in het mondialiseringsstreven, wat niet wil zeggen dat ze vrienden zijn van de ware Joden. De enige Rothschild die achter het Zionisme stond was Lord Nathan Rothschild (1840-1915), ook wel Natty genoemd, die niet toevallig de kleinzoon was van de zwager en zakenpartner van Mozes Montefiore (1784-1885). (Montefiori heeft zich tijdens zijn leven onvermoeibaar ingezet voor de vestiging van een Joods thuisland.) Tijdens het Engels mandaat over Palestina hebben de Rothschilds via de door hen gecontroleerde publieksmedia het Engelse regeringsbeleid aangemoedigd dat erop was gericht het mandaatgebied aan de Arabieren te doen toekomen, die in groten getale clandestien binnentrokken. Maar dat liet men toe. Vooral de Britse minister van buitenlandse zaken, Ernest Bevin, heeft tijdens de voordagen van Israëls onafhankelijkheid hierin een uiterst kwalijke rol gespeeld. Reeds de Hope Simpson Commissie uit 1930 legde de vinger op de zere plek (dankzij Churchills getuigenverhoor). Toen al misdroeg Engeland zich! De eerste High Commissioner van Palestina, een oom van mij, was Lord Herbert Samuel, en hij bleef dat tot 1925. Hij was een zionistenvriend en vertegenwoordigde eerder hun belangen dan van de Britse regering, zo werd luid gejammerd.

Elementen in de Protocollen zijn ontleend aan "Dialogue aux Enfers entre Montesquieu et Machiavel" (Dialoog in de hel tussen Montesquieu en Machiavelli), uit 1864, geschreven door de Franse advocaat Maurice Joly, maar het bevat ook elementen uit de richt-

3) Citaat van Richard Gilman, redacteur van de Conspiracy Digest.
En er bestaat ook bewijs van. Het was op 14 augustus 2012 om 9 uur 's avonds dat het Israëlisch televisiestation 'Kanaal Tien' het lelijkste geheim van Israëls oprichters uit de arbeidersbeweging aan het licht bracht; de extreem zware en daarom ziekmakende röntgenbestraling van bijna alle Sefardische jongeren onder het mom van genezing (van een onbeduidende en weinig prominente kwaal), waardoor tienduizenden binnen korte of langere tijd een vreselijk einde tegemoet gingen. Dat was in de vijftiger jaren. Deze Sefardi behoorden tot de diepgelovige Joden die direct na de oorlog en volledig berooid uit de Arabische landen wegvluchtten, waar ze vele generaties hadden gewoond. En omdat ze gelovig waren, werden ze door de seculiere Joden gehaat: beter een dode Jood dan een gelovige Jood. De documentaire begon met de presentatie van een film "De Ringworm Kinderen". De mensen die dit op de een of andere manier overleefden, gingen deel uitmaken van Israëls eeuwig arme en criminele bevolkingslaag. Het leek volslagen onlogisch. Want zij die naar Frankrijk wegvluchtten, werden welvarend en haalden ook goede diploma's. De gebruikelijke uitleg is dat Frankrijk de rijken kreeg en daarom het intelligente deel. De Marokkaanse vrouw komt weer op het scherm: "Het was een holocaust, een Sefardi-holocaust. En ik zou graag willen weten waarom niemand opstond om dit tegen te houden."

lijnen van de hoge Vrijmetselaar en Satanist Albert Pike, sinds 1859 aan het hoofd van de Amerikaanse Vrijmetselarij. De bedoeling van de Protocollen scheen te zijn om de schuld van het perverse plan tot werelddominantie, met zijn gruwelijke details, geheel in Joodse schoenen te schuiven, om als kruidvat voor jodenvervolging te dienen. Daar zijn ze goed in geslaagd. Voor Islamieten gelden de Protocollen nog altijd als rechtvaardiging voor hun haat tegen het Joodse volk en zelfs hier in het Westen wordt dat verband nog regelmatig gelegd. Omdat de Protocollen elementen bevatten die reëel zijn werd daarmee een recept aangereikt voor een a-religieus antisemtistisme, zonder het complot zelf in discrediet te brengen. Want voor weldenkende mensen, die niet gewend zijn aan deze manier van denken, wordt door de tegenstrijdigheden in dit document het complot zelf ongeloofwaardig gemaakt. Voor mensen echter, die thuis zijn in de gecodeerde geheimtaal van de Vrijmetselarij, zoals de tot het Christendom bekeerde hoge Vrijmetselaar Doc Marquis, zou het geen reële tegenstrijdigheden bevatten maar is het een gecodeerde Illuminati-blauwdruk om tot totale werelddominantie te komen.[4)]

1.2 – De moeder verstoten

Wat het antisemitisme betreft is veel werk verricht door de theoloog Hans Jansen in: “Christelijke theologie na Auschwitz” dat in 1981 verscheen en een schok teweegbracht in Christelijk Nederland, al was Jansen zeker niet de eerste die de kerk aanwees als schuldige. Jansen toont aan dat kerk en theologie door de tijd heen een voedingsbodem voor Jodenhaat hadden gecreëerd. Met zijn boek trad hij in de voetsporen van “Faith and Fratricide” (Geloof en Broedermoord) van Rosemary Ruether uit 1974.[5)] Zij wordt op 56 pagina’s van zijn boek vermeld. We mogen Dietrich Bonhoeffer niet vergeten, een vooraanstaand Duits kerkleider die door de Nazis werd vermoord. Hij onderkende de medeplichtigheid van de kerk aan het toen losbarstend antisemitisme. Een essentiële factor, die aan de wortel ligt van het kerkelijk antisemitisme, is dat de vroege Christenheid zijn identiteit heeft gesitueerd door zich in de plaats te stellen van Gods uitverkoren volk. De nieuwtestamentische gemeente waande zich het nieuwe Israël, in die tijd een begrijpelijk maar foutief standpunt. Daarvan zegt Jansen:

> «« Dat is iets unieks in de geschiedenis van de godsdiensten, dat een dochtertheologie de naam aan de moeder ontrooft en dan die moeder naakt de woestijn instuurt. (…) De kerk heeft de Jood tot paria gemaakt. Ze wist precies wat de Jood theologisch waard was: ‘niets’. Dat werd hij pas weer als hij Christen werd. Na de Franse revolutie zie je dan ook hoe de doop het entreebiljet wordt voor de deelname aan de Europese samenleving. Zo’n theologisch gefundeerd anti-Judaïsme daar versta ik vooral onder wat de kerkvader Augustinus in zijn traktaat “Adversus Judaeos” [tegen de Joden] geformuleerd heeft: *“De doem van God ligt op dit volk omdat ze de Messias niet hebben aanvaard. Die doem blijkt ook uit de verwoesting van de Tempel en van Jeruzalem. Als straf voor deze verwerping van de Messias moeten Joden voortaan verstrooid leven en als knechten en slaven van de kerk getuigen van de onwaarheid van hun eigen geloof.”* »» [6)]

---

4) De Amerikaan Doc Marquis (1956-2018) heeft in 2004 een boek gepubliceerd: “Memoirs of a Former Illuminati Witch”, een boek dat van de aardbodem schijnt te zijn verdwenen. In zijn prille jeugd werd hij door zijn ouders ingezet bij de verschrikkelijke Satanische rituelen.

5) Toen Ruethers boek “Geloof en Broedermoord” uitkwam werd het door de Joodse gemeenschap enthousiast onthaald maar eerst binnen Christelijke kringen doodgezwegen, wat niet kon voorkomen dat het in de top-10 belandde van de verkoop van religieuze boeken. Ruether is nu een gevierde ecofeministisch auteur (ecofeministische theologie is een aftakking van de New Age beweging) met werken zoals: “Gaia & God” uit 1994.

6) Interview uit 1982 van dr. Hans Jansen door Aaltje van Valderen in het programmablad “Studio” van de Katholieke Radio Omroep n.a.v. een tv-uitzending.

God zou niet alleen voorbestemmen tot heil maar ook tot verdoemenis, een ketterij die Christelijke theologen hebben geprojecteerd op de veronderstelde verdoemenis van het volk Israël, dat aldus onontkoombaar zijn lot tegemoet ging. *"De kerk heeft hier een collectieve schuld geconstrueerd",* zegt Hans Jansen, *"en daaruit eeuwenlang een rechtsgrond afgeleid om de Joden te discrimineren, ja om ze te verjagen en gedeeltelijk uit te roeien."* [7)] Dit uitgangspunt is later verder uitgewerkt in de leer van de dubbele predestinatie, waarin ieder afzonderlijk en bij voorbaat zou zijn voorbestemd, een leer die bij sommige reformatoren centraal stond zoals Johannes Calvijn, een figuur die als Jehan Cauin in Noyons, Picardy werd geboren (een naam afgeleid van het Joodse Cohen). In het Nieuwe- en enkele verzen in het Oude Testament komen we meerdere keren iets tegen dat bekend staat als het Boek des Levens, wat voor de simpelen van geest schijnt te wijzen op de onherroepelijke verdoemenis van de uitgeslotenen. Openbaring 20:15: *"Wie niet voorkwam in het Boek des Levens wordt in de vuurpoel geworpen."* (Zie ook Ps. 69:27-28, Dan. 12:1, Luc. 10:20, Ph. 4:3, Op. 3:5) In een schandalige interpretatie van Romeinen 8:29-30 en Efeziërs 1:3-14 zou Gods uitredding afhangen van een puur willekeurige ingeving van zijn genade en losstaan van anderen die moeiten en gebed opofferen waardoor uitgeslotenen dankzij een bijzondere genade zich alsnog tot God kunnen bekeren. In deze aangehaalde verzen komt tot uiting dat 'niet allen' voorbestemd zijn om een erfenis in Christus te vormen en gelijkvorming te worden aan zijn beeld en dat God vooraf weet wie daartoe zullen behoren – en dat de rest onafwendbaar verdoemd zou zijn.

Op zijn minst even belangrijk was de beschuldiging van Godsmoord, waardoor de Joden Gods eeuwige toorn op zich zouden hebben geladen. Dit rechtvaardigde het optreden van Christenen als bloedwrekers, meende men. Een godslasterlijke aanmatiging! De Godsmoord werd voor het eerst door St. Justinus Martelaar geformuleerd in zijn "Dialoog met Trypho de Jood" en meer dan tweehonderd jaar later door St. Chrysostomus overgenomen en verder uitgewerkt. Alhoewel door de Kerk nooit als leerstuk aanvaard, vormde dit de basis voor ontelbare misdaden tegen het Joodse volk. Een staaltje pseudotheologie, want, zo zegt de Apostel Paulus, als de machthebbers hadden geweten van Christus' godheid zouden zij de Heer der heerlijkheid niet hebben gekruisigd. (1 Kor. 2:8) Toch zal de verschrikkelijke zelfvervloeking van *"Zijn bloed kome over ons en onze kinderen"* (Mt. 27:25) een vreselijke uitwerking hebben gehad. Laten we wel wezen dat het geen zegening is die ze over zichzelf hebben afgeroepen, zeker omdat het in de Hebreeuwse taal normaal is om eenzelfde term binnen het spectrum van twee uitersten te plaatsen, in dit geval zegen of vloek. Tot overmaat van ramp gebeurde het volgende. Nadat Jezus uit de dood was opgestaan werden de tempelwachten door de hogepriesters omgekocht om de opstanding te ontkennen.[8)] Na deze meest rampzalige daad die de ondergang van het Joodse volk veroorzaakte en hen verhinderde om te profiteren van de periode van genade

---

7) "Christelijke Theologie na Auschwitz" van Dr. Hans Jansen – Boekencentrum, Den Haag # 1985 (Deel 2, p. 762).

8) Matteüs 28:12-15: "Ondertussen hadden de bewakers zich verstrooid [om hun straf te ontlopen omdat ze in de uitoefening hun taak hadden gefaald], maar enkelen van hen gingen de stad in [het hoofd en twee van zijn mannen] en vertelden de hogepriesters al wat er gebeurd was. Ze riepen de religieuze leiders bijeen en bedachten een plan; ze namen een grote som geld en gaven dat als smeergeld aan de soldaten zodat ze zouden zeggen: 'Zijn discipelen kwamen 's nachts en stalen het lichaam terwijl we [gedrieën] sliepen.' Ze verzekerden hen: 'Als de Romeinse gouverneur (Pilatus) hoort dat jullie tijdens de dienst hebben geslapen, zullen wij ervoor zorgen dat jullie geen blaam treft.' De soldaten namen het smeergeld aan en deden wat hen gezegd werd. Dat verhaal, verzonnen in de Joodse Hoge Raad, doet nog steeds de ronde." Volgens de visionaire Anna Katarina Emmerick waren het vijf of zes tempelwachten die op wacht stonden en regelmatig werden afgelost; daarnevens was er de Romeinse officier Kassius, ook Longinus genaamd, die op bevel van Pilatus voortdurend aanwezig was. Er moeten een aanzienlijk aantal bewakers zijn geweest, misschien zestien (3x5 plus hun hoofd), om de wacht regelmatig te kunnen aflossen. In die opzet was diefstal uitgesloten.

die aan hen was toegekend, die de tijd van het Boek der Handelingen omspande, ontstond een haat tegen Jezus Christus en zijn volgelingen, zoals in de Talmoed tentoongespreid. Het Boek der Waarheid geeft aan (4 aug. 2012): *"Mijn dood aan het kruis was niet genoeg voor hen. Ze wilden er zeker van zijn dat er daarna geen spoor meer van Mij zou bestaan, de Verlosser van de wereld [en dus ook de Verlosser van het Joodse volk]. Toen ze opzettelijk leugenaars omkochten om mijn Opstanding te ontkennen, ontzegden de Farizeeën [vele] generaties Joden het recht op de Waarheid."*

Niet ongerelateerd aan de Godsmoord, doch nu niet als een tenlastelegging maar steen des aanstoots (1 Petr. 2:7-8), en tevens aan de identiteit die de kerken zich door de eeuwen hebben toebemeten, is de veel voorkomende opvatting dat het Joodse volk vanuit zijn uitverkiezing slechts twee richtingen uit kan gaan: het God liefhebben of het God haten, in beide richtingen zonder enig voorbehoud en met de inzet van de genialiteit en wezensaard die het Jodendom eigen zijn. Vanuit deze huiveringwekkende visie was alles tegen Gods volk gewettigd en kon het niet anders dat het net als Kaïn de eeuwige verschoppeling en zwerver was, gebrandmerkt weliswaar met het teken dat hun uitroeiïng belet. (Gen. 4:10-15) Hier zien wij een door de eeuwen herhaald theologisch thema dat als een kanker om zich heen heeft gegrepen. Bruno Saglio heeft dit vertolkt in het voorwoord van "Les Juifs dans le Mystère de l'Histoire" (de Joden in het mysterie van de geschiedenis) uit 1964, van de hand van de Argentijnse Pater Julio Meinvielle (1905-1973):

> «« Het is van belang ons in dit Mysterie van de Grootheid en Trouweloosheid van de Jood te verdiepen. De Jood die Christus niet aanhangt is (onafwendbaar) een *'wezen van ongerechtigheid'*; hij is een *'wezen van trouweloosheid'* en het kan niet anders doen in de loop der Geschiedenis dan Christus vervolgen. (…) Dat is zijn lotsbestemming. Want de bestaansgrond van dit ras, dat is Christus [en te leven vóór Hem of tégen Hem]. »»

Dergelijke opvattingen staan niet op zichzelf maar zijn om de term van Alfred Fouillée te gebruiken 'idées-forces', d.w.z. ideeën met een emotionele stootkracht die de werkelijke wereld beïnvloeden. De antitypering bereikte een punt dat de Joden geen mensen meer waren van vlees en bloed voor wie je compassie kon opbrengen. Datzelfde principe gaat op bij karikaturen: de uiterst boosaardige Fagin in "Oliver Twist" moest de stereotype Jood uitbeelden. Pas aan het eind van zijn leven besefte Charles Dickens wat hij had aangericht en deed hij pogingen om zijn roman van antisemitische smetten te ontdoen.

1.3 – Antisemitisme in de Bijbel?

Het antisemitisme is vooral gebaseerd op een theologische basis, dat wil zeggen een toepassing van bijbelteksten die aan 'haters' een stok hebben gegeven om mee te slaan. De titel gebruikt Jodenhaat in plaats van de term antisemitisme omdat dat laatste, zeker in historisch verband, een weinig precieze term is. Je kunt van antisemitische bijbelteksten spreken, dat zijn teksten die door de Jodenhaters zijn uitgebaat. De teksten zelf zijn daarom nog niet antisemitisch, een subtiel maar slecht begrepen onderscheid. Is een uitdrukking "De Joden zijn schuldig aan de kruisiging van Christus, Zoon van God" nu wel of niet antisemitisch? Sommigen zullen zeggen: ja dat is het. Ik zeg: de vraag is verkeerd gesteld, want je moet kijken wie dat zegt en wat ermee wordt bedoeld.

Uit dit artikel blijkt dat het een moeilijke problematiek is. Indien de geschriften van Origenes en Augustinus oorzaak zijn van de Jodenvervolging duizend jaar later, betekent dat ook dat zij daar schuld aan dragen? Dat is niet eenvoudig te beantwoorden. Je moet altijd het historisch kader bezien, de maatschappelijke omstandigheden waarin iets plaatsvindt. Men staat al te gauw klaar met zijn oordeel door een projectie vanuit het nú. Die valkuil moeten we zien te vermijden. Maar het is zeker waar dat men later bij de motivatie van antisemitisme teruggreep naar de kerkvaderlijke geschriften uit de eerste tijd.

De Christelijke kerk draagt zware schuld aan de eeuwenlange jodenvervolging. De erkenning daarvan is een weldadige ontwikkeling geweest binnen de hedendaagse theologie. Maar die heeft er óók toe geleid de 'intellectuele' basis van de Jodenhaat, die op bijbelteksten is gebaseerd, in de Bijbel zelf te zoeken. In "Christelijke Theologie na Auschwitz" laat Hans Jansen de heftige discussie hieromtrent de revue passeren. De nieuwtestamenticus Professor Willem K. Grossouw spreekt bij diens afscheid van de Nijmeegse Universiteit in 1977 van een *"hels paroxysme"* (paroxysme is uiting van diepste smart). Ruether ging nog verder en past diezelfde benadering toe op het misogysme (vrouwenhaat) en spreekt over de Joods-Christelijke *"mannelijke"* en *"monotheïstische"* God als een vernietigend concept ter onderdrukking van de vrouw. (Gaia & God, 1994) Als het niet zo ernstig was, zou je kunnen lachen. De gruwelijke term 'kwaadaardige kiemcellen', duidend op Bijbelse teksten, past geheel in deze discussie, is in feite een gepaste term. Ad Krijger schrijft in een artikel over David Flusser (in "Ter Herkenning", 1978-6) dat het begrijpelijk is dat *"na de verschrikkingen in de Tweede Wereldoorlog met name de vraag opkwam of en in welke mate het Nieuwe Testament kwaadaardige kiemcellen bevat, waaruit het kankergezwel van het antsemitisme kon voortwoekeren."* Het antwoord op deze vraagstelling heb ik gevonden in de dualiteit binnen het Jodendom zelf, die overigens ook in het Christendom bestaat – immers, de duivel bekent geen kleur.

1.4 – De kerk bekent schuld

De foutieve Nieuw Testamentische exegese, die zoveel onheil over het Joodse volk heeft afgeroepen, kan alleen worden gepareerd met een nieuwe synthese van het Nieuwe- en Oude Testament (adversus Marcionem et Tertullianum), waar het hoogtijd voor is. In het boek van Brad Young getiteld "Paulus de Joodse Theoloog - een Farizeeër onder Christenen, Joden, en Heidenen" (1997) wordt geponeerd dat de kerk onbewust een antisemitische houding heeft aangenomen door het Jodendom van de apostel Paulus af te wijzen, een houding die zich in de leer van de ketterse Marcion weerspiegelt die in het jaar 144 is geëxcommuniceerd, alsook die van de vroege kerkvader Tertullianus. Marcion verwierp het Oude Testament en veel wat Joods was in het Nieuwe Testament, en maakte ruim gebruik van Paulus' geschriften ter ondersteuning van zijn ideeën. Op zijn beurt schreef Tertullianus in zijn polemiek "Adversus Marcionem" dat hij wel het Oude Testament aanvaardde vermits de inferioriteit van de mozaïsche wet (en ieder is het volgens Tertullianus daarmee eens) nog geen bewijs vormt van een wrede God (zoals Marcion betuigde), maar eerder van de inferioriteit van het Joodse volk en hun dwaze hardnekkigheid; wat ten aanzien van het laatste een niet onterecht standpunt is dat ook door zijn tijdgenoten St Irenaeus en de Justinus Martelaar werd vertolkt.

Brad Young vertrouwt ons toe: *"Als Christen hebben wij soms Paulus onderwijzingen over Jezus aanvaard terwijl wij niet alleen zijn liefde voor de Hebreeuwse Bijbel maar ook zijn Judaïsch erfgoed hebben afgewezen."* [9)] Een onfortuinlijke benadering, want ik kan veilig stellen dat er niets in zijn leer is dat niet strookt met zijn authentiek Judaïsme. De bekende Joodse voorman Abraham Heschel, zet dit als volgt kracht bij:

> «« De Christelijke boodschap welke oorspronkelijk een bevestiging en hoogtepunt van het Jodendom moest worden, werd al heel snel gewijzigd in een afwijzing en ontkenning van het Jodendom; veroudering en opheffing van het Joodse geloof werd overtuiging en leer; het nieuwe verbond werd niet beschouwd als een nieuwe fase of verdere openbaring maar als een afschaffing en vervanging van het oude; theologisch denken schiep zijn referentiekader in een geest van antithese op het Jodendom. Contrast en tegenspraak in plaats van erkenning van gezamenlijke wortels en erkentelijkheid daartoe, dát werd het perspectief. »» [10)]

---

9) "Paul the Jewish Theologian" door Brad H. Young – Hendrickson Publishers, Peabody, U.S.A. # 1997 (pp. 65-66).

Gelukkig zijn initiatieven ondernomen om het tij te keren. Al spoedig nadat Johannes Paulus II in 1978 paus was geworden, deed hij uitspraken die op een nieuwe en positieve houding binnen de kerk wezen. Hij beklemtoonde herhaaldelijk dat Gods verbond met Israël nooit herroepen was en nog steeds van kracht is. Dit betekende een radicale ommezwaai in de traditionele leer dat de Joodse afwijzing van Jezus inhield dat God het 'uitverkoren volk' voor eens en voor altijd had afgewezen en dat thans de Christelijke kerk het nieuwe Israël was. Deze paus heeft vaak benadrukt dat hij een betere relatie met het Joodse volk nastreefde en hij heeft daartoe belangrijke initiatieven ontplooid. Zo werd in 1997 wereldkundig gemaakt dat schuld zou worden beleden voor het vroegere antisemitisme binnen de Roomse Kerk, wat inderdaad plaatsvond in het Grote Jubeljaar 2000.

De regels in de vroege kerk

In de vroege kerk werd tijdens het Concilie van Jeruzalem besloten (Hand. 15) dat Christenen uit de heidenen zich niet hoeven te houden aan de regels van het Jodendom, behalve wat betreft het eten van wat door de afgoden is besmet, ontucht, wat gewurgd is en het nuttigen van bloed. Deze geboden zijn interessant omdat ze wijzen naar de afgodische riten en geenszins impliceren dat de dieetregels van het Oude Testament voor Christenen kunnen worden genegeerd, noch de hygiënische voorschriften. Het moet als een handreiking gezien worden naar het heidendom toe. De beginfase van afgodendiens is tamelijk onschuldig, maar het escaleert voordat de betrokkene goed beseft wat gaande is. Satanische rituelen gaan vaak gepaard met eetfestijnen en seksuele uitspattingen. En het drinken van mensenbloed speelt daarin ook een rol net als een uitgelokte de bijna-dood ervaring alsook een orgasme via wurging, getuige het volgende verslag waarin de daders en het slachtoffer Satanist waren: «« "Arrestatie in Satanische doding van dertienjarig meisje" door Todd Venezia - APBNews.com, Santa Monica, California # 23 juli 1999: "Een voortvluchtige, die naar verluidt een dertienjarig meisje hielp met wurging in een Satanisch ritueel in 1998, is in Alabama ontdekt waar hij een toevlucht had gezocht, liet de politie weten." »» (ontleend aan: "The Ross Institute Internet Archives for the Study of Destructive Cults and Controversial Groups".)

De vier geboden van het Concilie van Jeruzalem komen voor in Leviticus 17 en 18. Zou het 'toeval' kunnen zijn dat nu juist die geboden, die de kern uitmaken van de Thora (de vijf boeken van Mozes), de doorslag hebben gegeven voor dit conciliebesluit? De wetten voor de levensheiliging staan vermeld in hoofdstukken 17 t/m 20. Zij vormen het middelpunt van alle inzettingen van de gehele Thora en werden destijds aan het volk van Israël gegeven in een stadium dat heidense praktijken en afgodendienst bij hen welig tierden. Het zich onthouden van de ingewortelde heidense gewoontes is het begin van een voor God welgevallige levenswandel, het begin dus van een waarlijk Christelijke gezindheid.

Een eerste stap in die richting was het organiseren van een algemeen Christelijk en besloten symposium onder auspicium van het Vaticaan met als thema "De wortels van de anti-Joodse gezindheid in de Christelijke wereld". Joodse deskundigen waren niet uitgenodigd omdat het over de bestudering van het antisemitisme binnen de Christelijke theologie ging, waaronder ook de Protestantse. De Dominicaan Georges Cottier, een van de organisators, legde uit dat de Holocaust en de vernietigingskampen niet aan de orde kwamen omdat *"de racistische waanzin van het nationaal-socialisme"* een in wezen heidens gebeuren was.[11] Het document "Wij Herinneren" dat hieruit voortkwam, werd over een breed front door de Joodse organisaties afgekeurd omdat daarin volgens hen het falen van de kerk tijdens het Holocaustdebacle en haar aandeel bij de totstandkoming van het culturele

---

10) "The Insecurity of Freedom" (Het risico van de vrijheid) door Abraham Joshua Heschel – Schocken, New York # 1972 (eerste druk 1963) (p. 169).

klimaat in Europa waarin dat mogelijk was niet onder ogen werd gezien. Een van hun kant begrijpelijk maar niet terecht verwijt, want die twee – het veronderstelde falen tijdens het debacle zelf en de eeuwenlange voorafgaande culturele tendens – mogen niet op één lijn worden gesteld. Het document "Geheugen en Herinnering", dat in 2000 werd vrijgegeven, ging iets verder maar schoot volgens hen nog steeds te kort in het aanvaarden van een zekere mate van kerkelijk-institutionele medeplichtigheid aan de Holocaust.

"Geheugen en Herinnering" legt het falen bij gebrekkige mensen alhoewel het de term 'generaties' gebruikt om aan te geven dat dit niet zomaar een tijdelijke inzinking betrof. Een belangrijke stap werd gezet tijdens de misviering ter gelegenheid daarvan, toen de Australische kardinaal Edward Cassidy aan God vergeving vroeg voor de zonden tegenover de Joden, waarbij hij bad: *"Christenen belijden de zonden die door niet weinigen van hen tegen het volk van het verbond zijn begaan"* – waarop de Paus ontroerd antwoordde: *"God van onze vaderen, U hebt Abraham en zijn nageslacht uitverkoren om uw naam aan de volken bekend te maken: wij zijn diepbedroefd om het gedrag van hen die in de loop der geschiedenis deze kinderen van U hebben laten lijden, en wij vragen U vergiffenis met het vaste voornemen ons in te zetten voor een waarachtige verbroedering met het volk van het Boek",* gebed dat hij enkele dagen later tijdens zijn historische rondreis in Israël tussen de stenen van de Klaagmuur stopte.

Johannes Paulus II heeft meer dan wie ook in de geschiedenis de institutionele verantwoordelijkheid van de Kerk aan de kaak gesteld. Zijn moedige, indrukwekkende en inspirerende daden – die geheel voor eigen rekening kwamen – stootten op aanzienlijke weerstand binnen de Kerk, maar werden binnen de Joodse gemeenschap positief onthaald, die daar de historische belangrijkheid van inzag. Tijdens het Grote Jubeljaar bracht de Paus een bezoek aan Israëls Yad Vashem Holocaust Gedenkplaats waar hij eer bewees aan de miljoenen vermoorde Joden van de Holocaust. Hij sprak:

> «« Hier, zoals in Auschwitz en veel andere plaatsen in Europa, worden wij overweldigd door de echo van de hartverscheurende jammerklachten van zovelen. Mannen, vrouwen en kinderen roepen ons vanuit de diepten van de door hen doorstane verschrikkingen toe. Hoe zouden wij tegenover hun roepen onverschillig kunnen staan? Niemand kan wat gebeurd is vergeten of negeren. Aan de omvang kan niet getornd worden, door niets of niemand. »»

De Israëlische premier Ehud Barak, wiens grootouders in het Treblinka vernietigingskamp omkwamen, sprak de Paus met de volgende woorden toe: *"Hier en nú is de tijd zelf komen stilstaan. Dit bijzondere moment draagt 2000 jaar geschiedenis in zich waarvan het gewicht haast ondraaglijk is."*

1.5 – Twee naties zullen zich scheiden

Een complex van factoren heeft aan de basis gelegen van de verschrikkingen van de holocaust. Een van die factoren was de foutief gerichte theologie en het is daarom dat een kritische beschouwing van het Christelijk antisemitisme van belang is, maar dan niet zonder een blik te werpen op de wezensaard van het antisemitisme zelf, dat van oorsprong heidens is en voortkomt uit de vader van de leugen, de duivel zelf, die zich overal weet in te dringen. Hij tracht het goede te gebruiken om het kwade te scheppen.

Er is een tendens om niet alleen de fout gerichte theologie, maar ook het Nieuwe Testament antisemitisch te vinden, en zich daarvan te distanciëren. Er zijn nogal wat bijbelteksten die volgens de critici tot deze verwerpelijkheid aanleiding kunnen geven, zoals:

---

11) In "De Goelag Archipel (1918-1956)" is Aleksandr Solzjenitsyn van mening dat het Nazisme, net als het Marxisme, de menselijke maat overschreidt en demoniacaal is, dus heidendom in zijn ergste vorm.

"De vader uit wie gij (Farizeeën) zijt is de duivel".[12] Maar als we het Nieuwe Testament moeten reinigen van 'kwaadaardige kiemcellen' ontkomt ook het Oude Testament daar niet aan. Neem Psalm 69: *"Doe misdaad tot hun misdaad, en laat hen niet komen tot Uw gerechtigheid. Laat hen uitgedelgd worden uit het Boek des Levens en met de rechtvaardigen niet aangeschreven worden."* Met name de pre-ballingschapsprofeet Jeremia kan er wat van. Hij spreekt het volk van Israël toe als ontaarde ranken, waarvoor niet mag worden gebeden.[13] In zijn tijd was de afgoderij zo erg dat er zelfs heidense altaren en afgodsbeelden stonden binnen de muren van de Tempel zelf. Niet dat afgoden hen interesseerden – het waren de seksuele uitspattingen die telden. Tenslotte was de maat vol en kwam de tuchtiging…

Dus ja, God tuchtigt zijn volk. Maar die tuchting is afkomstig van een God, die zoveel van zijn volk houdt dat hij jaloers is als het Hem de rug toekeert. Zijn liefde en mededogen gaan voorop en de tuchtiging is immer een oproep aan Israël om weer naar Hem terug te keren. Dikwijls wordt van antisemitisme gesproken terwijl daar helemaal geen sprake van is. Bovenstaand voorbeeld getuigt daarvan. Wanneer kritisch of beschuldigend over Joden wordt gesproken (in de Bijbel of waar dan ook), is het belangrijk goed te kijken wie die kritiek uit, wat de context is van die uitspraak en wat er precies mee wordt bedoeld.

Na lang beleg verovert Nebukadnezar Jeruzalem, de laatste vesting, dat met de grond gelijk wordt gemaakt. De bevolking, voornamelijk bestaande uit Judahieten, voert hij gevankelijk weg in de Babylonische ballingschap. Pas zeventig jaar later, in 489 voor Christus, keren deze Judahieten terug, en vanaf die tijd heten ze Joden. Die tijd ook is het einde van de suprematie van het Mozaïsch en Bijbels gedachtegoed en markeert het begin van het moderne Judaïsme of Talmoedisme, wat een mengeling is van het Farizees en het Mozaïsch gedachtegoed. Het Farizeïsme aan het begin van onze jaartelling was sterk getint door het Babylonische heidendom. Dat vinden we terug in de Talmoed. Het moderne Jodendom is onvervalst Talmoedisme. De gigantische talmoedzee bestaat uit 63 boeken met een keur aan voorschriften, uitspraken en adviezen. Zij roemt zichzelf als verheven boven de Heilige Schrift.[14] Zegt Jeremia hfst. 2: *"Ze hebben Mij, de bron van levend water, de rug gekeerd en voor zichzelf gebroken waterbakken uitgehouwen.*

Een der konsekwenties van het Talmoedisme was dat de verwachting van een reële Messias in de loop der tijd steeds meer op de achtergrond is geraakt en vervangen door een synthetisch messianisme dat uit puur menselijke kracht bevochten moet worden. Immers, de Messias zelf, zoals zij zich die hadden voorgesteld, had op het verwachte tijdstip verstek laten gaan en men zocht dus naar alternatieven. Het is daarom geen toeval dat Karl Marx, de uitvinder van het messiaans getinte communisme, een Jood was. (Ofschoon van geboorte Katholiek waren zijn grootvaders van vaders en moeders kant rabbijn.)

De structuur van de Talmoed doet denken aan Jezus' uitspraak dat de goede mens het goede uit zijn hart put en de slechte mens het slechte. Le Chevalier Drach die, voordat hij Katholiek werd, op de nominatie stond om opperrabbijn van Parijs te worden, heeft deze dualiteit als volgt omschreven: [15]

> «« We moeten twee delen goed onderscheiden in de kabbalistiek: Enerzijds is er de foute Kabbaal vol belachelijk bijgeloof, die zich bovendien bezighoudt met

12) Joh. 8:44. Zie ook Mt. 23:14-33; Joh. 10:26; 1 Thes. 2:14-15 en Op. 2:9; 3:9.

13) Jer. 2:21-22 en 7:16. Zie ook 6:15; 8:12; 11:14; 14:11-12; 24:9-10.

14) Babha Metsia fol. 33a; Sopherim XV, 7, fol. 13b; Sanhedrin X, 3, f. 88b; Mizbeach V (ontleend aan de geschriften van Le Chevalier Drach).

15) "De l'harmonie entre l'Église et la Synagogue" (Over de overeenkomst tussen Kerk en Synagoge), door Le Chevalier P. L. B. Drach # 1844 (Deel 2 pp. XIX et XVI, Deel 1 p. XI).

> zwarte magie, theurgie (magie door demonische interventie) en goëtie (van het Griekse ‘goeteia’ wijzend op de omgang met ‘brullende’ geesten). In één woord, zoals deze is geworden in handen van de leraren van de ontrouwe Synagoge, die afstand heeft genomen van zijn eigen principes. Anderzijds is er de ware en onvermengde Kabbaal [in zijn oorspronkelijke betekenis: goddelijke wetenschap, goddelijke filosofie, speculatieve theologie] die in de oude Synagoge werd onderwezen en waarvan het karakter ronduit Christelijk is. (…) In feite zijn veel rabbijnen (…) tot het Christendom bekeerd door alleen het lezen van de Kabbaal. »»

Voordat Gods volk aan zijn bestemming toekomt, zal eerst een catharsis (loutering) nodig zijn om uit te wassen wat slecht is. Een catharsis kan nooit voor iemand anders worden besloten; laat de Christenheid zich op haar eigen catharsis richten, die van de verkeerd gerichte theologie, die zoveel bittere vruchten heeft voortgebracht. Als de tijd rijp is zal de talmoedjood zijn eigen catharsis doen. Allen hebben gedwaald; Gods oog zoekt, maar vindt niemand die rechtvaardig is, niet één! Of het nu individuen zijn, instituten of naties.

Enige kennis van de Joodse versnijding is goed (ofwel van de heidense invloeden binnen het Jodendom). Dit fenomeen staat in het Jodendom onder het teken van Ezau, de jammerende zoon die de aartsvaderlijke zegen misliep, die in plaats daarvan naar zijn tweelingbroer Jakob ging, later Israël genaamd. Tijdens Rebekka’s zwangerschap kondigt God aan: *“Twee naties zijn er in uw schoot, en die twee naties zullen zich scheiden. De ene natie zal sterker zijn dan de andere, en de oudste (Ezau) zal de jongste (Jakob) dienen.”* (Gen. 25:23) Een merkwaardige voorspelling. Hoezo naties? Al tijdens hun leven nemen de broers afscheid van elkaar. Ezau lijkt voorgoed verdwenen. Waar ligt dan het probleem? Hij zon op wraak en de antimacht kwam met een plan doorheen de generaties. Zijn zaad heeft zich in crescendo met Israël vermengd als de patente wijze om zich de zegen toe te eigenen. Nu begrijpen we Openbaring 2:9*: “Ik weet van de lastering van degenen die zeggen dat zij Joden zijn en zijn het niet, maar zijn een synagoge des Satans.”* We zien dat zijn nageslacht de andere volken steeds weer tot haat tegen Israël opzweept. Vaak verstopt het zich – zoals Jakob zich in een lamsvel verstopte om Ezaus zegen te ontfutselen – om anderen het vuile werk te laten doen. Is het vreemd dat Maleachi zegt (1:4): *“Ezau, het volk waarop God voor eeuwig toornt.”* Het commentaar op Deuteronomium 25:17-19, in synagogen gebruikt, luidt *“dat men veelal aanneemt dat Amalek, kleinzoon van Ezau, bij de verschillende volken rondging om hen tegen Israel in het harnas te jagen”.* En ook: *“De vernietiging van Amalek wordt eerst tot plicht gemaakt als Israël van al zijn vijanden rust zal hebben.”* [16)] De verzen uit Deuteronomium zijn in antwoord op wat Amalek de Israëlieten in Refidim had aangedaan (Jasher 81:52-61, Lev. 17:8-15), toen het volk doodop was van vermoeienis en ze alle zwakken die waren achtergebleven, afsneden. In Deuteronomium staat: *“Als de Heer uw God u in het land dat Hij u in eigendom geeft, rust heeft verleend van alle vijanden rondom, dan moet u de herinnering aan Amalek van onder de hemel wegvagen. Vergeet dat nooit!”* Het uitrukken nú van het Ezau-onkruid is onbegonnen werk, omdat zijn wortels verstrengeld zitten met die van het goede graan, hetgeen past bij 4 Ezra 6:9: *“Het eind van dit tijdperk is Ezau, maar het begin van het volgend is Jakob”,* wat een zinspeling is op Genesis 25:26: *“Nadat Ezau geboren was, kwam zijn broer tevoorschijn en hield Ezaus hiel vast.”*

Jakob, de hielvatter, vertegenwoordigt een ander beginsel dan Ezau, de geweldenaar, die niet verder kijkt dan het tastbare. Voor hem geldt de wet van de sterkste. Jakob echter vertegenwoordigt de mens die zijn ziel kent en oog heeft voor de geestelijke dimensie

---

16) “De Vijf Rollen en de Haphtharoth en Shabbath-gebeden”, door J. Vredenburg, leraar aan de Beth-Hammidrash school te Amsterdam – Joachimstal, Amsterdam # rond 1900 (p. 94). Zie ook: Num. 14:43-45; Richt. 3:13, 6:3, 33, 7:12; 2 Kron. 20:10, 22-23; Ps. 83:6-9. Tevens Flavius Josephus’ Joodse Oudheden III (2:1): “Amalekieten uit Gobolitis en Petra zetten alle woestijnstammen tegen Israël op.”

van zijn bestaan. Die daarom oog heeft voor Gods wetten en de zwakke mens spaart. Uit dat beginsel komt de verlossing voort terwijl dat andere beginsel gedoemd is te vergaan. Rasji (1040-1105), die als een van de belangwekkendste verklaarders van het Oude Testament en de Talmoed wordt gezien, spreekt over Jakob als een 'tsaddiek' (rechtvaardige) en over Ezau als een 'rasja' (een slecht mens). Door list en bedrog verkrijgt Jakob het eerstgeboorterecht dat aan Ezau zou toebehoren, maar zulks was geen ijzeren wet. Dat recht (primogenituur) was van oudsher afhankelijk van de geschiktheid van de kandidaat. Ezau was niet door God voorbestemd, maar daar had zijn vader geen oren naar – wat een heerlijke jachtschotels bracht hij altijd mee! Als we van schuld spreken, het was tenslotte bedrog, dan treft de vader groter schuld dan de zoon, een aspect waar meestal aan voorbij wordt gegaan. Jakobs misleiding vormt allerminst het wezen van zijn persoon – hij deed het met tegenzin en met angst voor de gevolgen – maar het werd door de omstandigheden ingegeven. Hij is rechtschapen en handelt in de geest van de godsspraak en op dringend advies van zijn moeder: *"Doe maar jongen, de vloek (voor jouw bedrog) neem ik op mij."* (Gen. 27:13) En dat het goed was om dat te doen bevestigt de Apostel Paulus: *"Want toen ze nog niet geboren waren, noch iets goeds of slechts hadden gedaan – opdat Gods voornemen in de verkiezing zou vaststaan, niet uit werken, maar van Hem die roept – toen werd verzekerd: 'De oudste (Ezau) zal de jongste (Jacob) dienen.' Zoals er geschreven staat: Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezau heb Ik niet verafschuwd."* (Rom 9:11-13) Augustinus heeft de tegenstelling tussen die twee opgemerkt, heeft Jakob vereenzelvigd met de Kerk en Ezau met het Jodendom, …een gemeen stukje vervangingstheorie, waarbij hij zich zal hebben gevoegd bij de communis opinio, want allen zijn we kinderen van onze tijd.[17)]

1.6 – De Talmoed niet op voorhand onschuldig

Alhoewel de profeet Jesaja ruim voor de Babylonische ballingschap leefde, vinden wij in diens 29e hoofdstuk precies wat we nodig hebben om te zien waarin Israël heeft gefaald. Het voorspelt dat Israël met blindheid zou worden geslagen (cf. Ps. 69:24), wat Paulus in Romeinen 11 gebruikt, maar het voorspelt tevens een moment der opheffing. En gaat de apostel verder: *"Als hun misstap de wereld verrijkt heeft en hun falen voor de heidenen overvloed betekent, wat mogen wij dan niet verwachten, als zij hun tekort aanvullen!"* Waarom werden de Joden met blindheid geslagen? Zegt de Heer: *"Dit volk nadert Mij wel met de mond en eert Mij met de lippen, maar hun hart is verre van Mij. Wee degenen die hun plannen voor God diep willen verbergen en alles in het duister doen. (...) Men keert de zaken om."* (Jes. 29:13-16)

De geloofsafval binnen het Jodendom bereikte zijn toppunt bij de Sabbatjanen, de volgelingen van de de 17e eeuwse Joodse 'messias' Sabbatai Tzvi, ook wel de koning der demonen genoemd. Zij predikten het bestaan van een hogere Torah (de eerste bijbelboeken), die uitmunt in hoogste perversiteit, een Satanisch brouwsel. Deze is gekend als de Torah van Atzilot (emanaties), hetgeen een totale omkering van de 36 keritoto, of verboden, inhield, die werden omgezet in positieve geboden. Dit omvatte seksuele gruwelen zoals incest. Deze beweging, in Turkije de Dönmeh geheten (de draaijassen), is nog prominent aanwezig, zij het in diepste geheim.[18)] Moet dat verbazen? Er zijn schattingen, die ik aannemelijk acht, dat 20% van de leden van het Amerikaanse Congres Satanist is, al of niet Joods. De orthodoxe rabbijn Marvin Antelman eindigt zijn boek met het verhaal:

> «« Mijn vader zaliger Harry Antelman was de eerste die mij van zijn levenservaring vertelde tijdens de Sovjetrevolutie in Bessarabia, waarbij hij van nabij

17) Zie Appendix: "Ezau, de oudste, dat is Jezus Christus, haar Zoon".

18) De Dönmeh moeten naar buiten toe de regels van de Islam volgen, maar volgens hun eigen regels is het streng verboden met echte Moslims te trouwen. Ook heeft iedere Dönmeh twee namen, een Hebreeuwse en een Turkse, waarvan de laatste slechts dient voor hun activiteiten binnen de Islamitische gemeenschap.

> had meegemaakt hoe [de Joodse] Trotski de Joden ongestraft afslachtte. Dat hij daarom de psyche van deze Joden kende die zich om hun eigen identiteit haten, en mij ervan bewust moest zijn dat dit soort mensen mijn vader en mij diep in hun hart dood wensen. Hij zei dat ik dit verschijnsel moet onderkennen. En zo eindigt dit boek met het thema waarmee het begon: ‘Ter Verwijdering van het Opiaat’ (titel ook van zijn boek: ‘To Eliminate the Opiate”). »» [19]

Sabbatjanen lezen de Bijbel met het ATBaSH systeem, waarbij elke letter wordt omgewisseld met zijn tegenhanger: de eerste letter met de laatste, de tweede met de één na laatste, enz. Moshe (Mozes) wordt aldus Tzvi. Die praktijk wordt in de Bijbel streng veroordeeld, getuige Jeremia 25:17-18, 26 en 51:40-41, waar ‘Sesak’ de ATBaSH-variant is van Babel:

> «« Ik nam de beker uit Jahwe’s hand en liet alle volken tot wie Hij mij zond eruit drinken: Jeruzalem en de steden van Juda met hun koningen en edelen, om er een puinhoop van te maken, een schrikbeeld, een mikpunt van spot en een vloek. (…) Als laatste van allen drinkt de koning van **Sesak** eruit. (…) Als lammeren leid Ik hen naar de slachtbank, als rammen en bokken. Ach, **Sesak** is ingenomen. Ach, hoe is de roem van de gehele aarde tot een schrikbeeld geworden! »»

Wie was Michael Rodkinson? (1845-1904)

Hij heette oorspronkelijk Frumkin (vrome familie). Michael ha-Levi Frumkin was afkomstig van een familie van de Chabad Chasidim beweging, of Lubavitch Chasidim. De naam Chabad is een acroniem voor chochmah, binah, da’at (חכמה, בינה, דעת): wijsheid, begrip en kennis. De Chasidim zijn een tak van het orthodoxe Judaïsme dat de spiritualiteit en vreugde nastreeft als zijnde de essentie van het geloof. (Chasid afgeleid van het woord vroomheid.) Toen Frumkin naar het kamp van de moderne Joodse geleerden overstapte, noemde hij zichzelf Rodkinssohn en hij werd toen redacteur van het Köningsbergse Hebreeuwse WdJ weekblad Ha-kol en ook andere Hebreeuwse taalbladen. (Wissenschaft des Judentums [WdJ] was een Duitse verlichtingsbeweging uit de 19e eeuw.) Rodkinssohns activiteiten omvatten o.a. de publicatie van “Toledot ba’alei shem tov” (Een Geschiedenis van Chasidische Rebbes # 1876). De naam zelf wijst op de conceptuele transformatie die hij had ondergaan: van een typisch Chasidisch verslag van lofprijzing (de Rebbe zij geprezen) naar een kritisch geschiedkundig verslag (geschiedenis van de Rebbe). [Bron: “The Dawn of Hasidic-Haredi Historiography” (De dageraad van de chasidisch-haredische historiografie), Nahum Karlinsky - Modern Judaism # 2007-27, pp. 20-46] Hij vertrok later naar de Verenigde Staten. Viel dit samen met zijn bekering tot het Christendom? Hij publiceerde HaChozeh (de profeet) en HaMedaber (de spreker), tijdschriften die Joden tot het Christendom moesten overhalen.

Antelmann schrijft dat de geniale Jonathan Eibeschutz (1690-1764), de toenmalige leider van de sabbatjaanse beweging, perverterend heeft gewerkt met zijn geschrift “V’Avo Ha Yom El HaAyin”, titel ontleend aan Genesis 24:42: *“Ik zal vandaag bij het oog [Rebekka’s bron] komen”*. Hierdoor vervielen hele gemeenschappen in Moravia en Polen tot een toestand van seksuele anarchie.[20] Het moge duidelijk zijn dat wie zich aan dit Satanisch

19) “To eliminate the Opiate – deel 2” (Ter verwijdering van het opiaat) door Marvin S. Antelman - The Zionist Book Club, Jerusalem # 2002. Deel 1 werd in 1974 door Zahavia uitgegeven. Dat de Sabbatjanen nog steeds prominent aanwezig zijn, wordt door Antelman overtuigend aangetoond. De bekende auteur Daniel Pipes zegt daarvan: “Hij trekt een rechtstreekse lijn van de Illuminati [een vorm van Satanisme] tot aan de Communisten en concludeert dat dezelfde radicale kliek, die de wereld het Socialisme en Communisme gaf, erop uit is de Joodse religie en zijn volk te vernietigen.” (“Conspiracy” - Free Press # 1977)

brouwsel van het ATBaSH systeem bezondigt zich aan Gods beschermende hand onttrekt en zich een weerloos slachtoffer maakt van de door de duivel geïnspireerde Jodenhaat.

Maar men hoeft geen Sabbatjaan te zijn om tot afval te komen. De oorspronkelijke Talmoed bevatte veel godslasteringen tegen onze Heer en Heiland en zijn gezegende Moeder, en er waren nogal wat teksten die christenhaat predikten. Let wel, deze teksten komen uit de eeuwen van ná de Joodse Bar Kochba opstand (132-135AD). In die oorlog hebben Romeinen vreselijk huisgehouden en het land werd daarna spottend Palestina genoemd (een afleiding van Filistijnen). Om een indruk te krijgen van de veel mildere en hechtere relatie tussen Joden en Christenen in de periode vlak voor de redactie van de eerste talmoedteksten, kunnen we ons wenden tot de "Dialoog met Trypho de Jood" van Justinus de Martelaar, een polemische verhandeling die tussen 155 en 161 na Christus werd opgeschreven. Op basis van Bijbelse argumenten probeert Justin Trypho ervan te overtuigen Christen te worden, en alhoewel dit niet lukt, vertrekken ze als vrienden. Vanaf 1578 zijn uit angst voor represailles de meeste Talmoed edities geschoond, alhoewel er in de actuele uitgaven nog sporen van haat zijn terug te vinden zoals via de benamingen voor Jezus; dikwijls Yeshu, een acroniem voor *"dat zijn naam en gedachtenis mogen worden uitgewist",* tevens Ben Pandera: *"zoon van Panter",* wat de naam is van een uit de lucht getrokken Romeinse soldaat, alsook Ben Stada, afgeleid van 'Stath da': *"zij is terzijde van haar man gegaan",* ook Balaäm en andere. Zie daartoe het onontbeerlijke "Christianity in Talmud and Midrash" van R. Travers Herford uit 1903, met veel nieuwe edities, recent nog van het Joodse KTAV Publishing House.[21)] Herford was een dominee uit Manchester die het trinitarisme radicaal afwees. Daardoor had hij een sterke affiniteit met het Jodendom. Van zijn kant heeft Justinas Pranaïtis, een Rooms-Katholiek priester uit tsaristisch Rusland, via de oorspronkelijke Talmoed uitgaven een erudiete studie verricht over de Joodse smaad, hetwelk gestalte kreeg in zijn "Christianus in Talmude Iudaeorum", wat in 1892 in Sint Petersburg verscheen, maar in het Latijn kon het slechts door weinigen worden gelezen – en dat zal ongetwijfeld de bedoeling zijn geweest.[22)] In 1939 werd dit werk door een uitgetreden priester Leo H. Lehmann in het Engels vertaald als "The Talmud Unmasked" (De ontmaskering van de Talmoed). Een vergelijkbaar werk verscheen in 1888 van de hand van de priesters Auguste Rohling and Maximilien de Lamarque, geheten: "Le Juif talmudiste" (geheel herziene en gecorrigeerde uitgave) - Action et Civilisation, Bruxelles (een Duitse uitgave verscheen een jaar eerder). Mogelijk werd Rolhling in zijn vertalingen en citaten uit de Joodse literatuur bijgestaan door Rodkinson, want zijn kennis van het talmoedisch taalgebruik was ontoereikend.

Van de Talmoed verscheen in de periode van 1896 tot 1918 een Engelse vertaling van de hand van de tot het Christendom bekeerde Michael Ha-Levi Rodkinson, een van oorsprong Chasidische Jood. De kwaliteit van die vertaling werd in Joodse kringen fel aangevochten. Deze bevestigde wél de eerdere conclusies van Pranaïtis. Rabbijn Marvin Antelman schrijft in eerder vermelde "To Eliminate the Opiate":

---

20) ibid pp. 88-89. Zie ook "B'chor Satan" (Satan, de eerstgeborene) door Marvin S. Antelman - Yaron Golan, Tel Aviv # 1991.

21) "Christianity in Talmud and Midrash" van Robert Travers Herford geeft iedere mogelijke rabbijnse referentie over Jezus Christus en zijn volgelingen afzonderlijk weer. De hoeveelheid materiaal is ongeveer 35 pagina's. Het is door Herford van uitgebreide commentaren voorzien, wat essentieel is wegens het verhullend taalgebruik. Men kan uit deze verslagen niets over de historische Jezus leren, maar tamelijk veel over de rabbijnse houding ten aanzien van Jezus Christus en zijn geliefde moeder, de Heilige Maagd Maria, die door alle geslachten geprezen zij. (Luc. 1:48) Ik citeer uit de KTAV uitgave van 2007 (p. xxiv): "Zelfs als het Christendom geen fundamentele zorg was voor het opkomend rabbijnse Judaïsme, zijn de Joodse grondbezwaren tegen deze godsdienst, die honderden jaren later tot een energieke Joodse polemische aanval op het Christendom zou openbloeien, reeds in embryonische vorm in de rabbijnse literatuur aanwezig."

««« Totdat de eerste volledige Engelse vertaling van Soncino Press beschikbaar kwam (1935-1952); was een onvolledige vertaling van M. L. Rodkinson de enige die bestond. De meeste geleerden die van zijn werk gebruik maakten, besefen niet welk een duister figuur hij was en dat hij de Talmoed alleen maar in het Engels wilde vertalen om desinformatie te verspreiden en munitie te geven aan antisemitische aanvallen op het Jodendom, mogelijk gemaakt dankzij zorgvuldige verdraaiing van bepaalde woorden en (opzettelijke) foute vertalingen van Talmoedische passages, waarmee uit de context gehaalde interpretaties werden aangemoedigd. Helaas echter zijn Jodenhaters er zelfs in geslaagd om uittreksels van de veel betere en complete Engelse Soncino Talmoed voor hun snode plannen aan te wenden. »»» (Deel 2, p. 131)

Antelman, voor wie ik veel respect heb, wrijft Rodkinson geen onvoldoende vakkennis aan, maar boze opzet. Omdat hij geen taalkundige analyses aanreikt om zijn stelling kracht bij te zetten, van bijvoorbeeld sterk controversiële passages, komt hij wat dit betreft niet overtuigend over. Dat Rodkinson alias Frumkin een afschuw had van de wegen van zijn vroegere lotgenoten en in de uiting daarvan soms te ver ging, bewijst nog niet dat zijn vertaling gebrekkig is. Het zij benadrukt dat onderlegde talmoedjoden die tot het Christendom overgaan op enorme weerstand kunnen rekenen vanuit het georganiseerde Jodendom. Zo is het altijd geweest, en dat is het nog steeds.

Aan de hand van Rodkinsons editie heeft Elizabeth Dilling, daarin gesteund door de notoire antisemiet Henry Ford (oprichter van de Ford fabrieken), een uittreksel gemaakt van de wansmakelijkheden die daarin voorkomen, wat betrekking heeft op allerlei zaken, ook de niet Christelijke.[23)] In het laatste hoofdstuk van haar boek wil Dilling aantonen dat de Joden niet eens een ras zijn! [24)] Antisemitisme heeft hier nieuwe hoogten bereikt. Desalniettemin geeft zij op basis van Rodkinsons vertaling een getrouw beeld van veel aanstootgevende passages in de Talmoed. Een opmerkelijk en heel ander beeld komt naar voren in het standaardwerk van George Moore, uit 1927, waarin hij op basis van primaire talmoedbronnen het karakter tekent van het Judaïsme in de beginjaren van het Christendom schetst, een werk waar ik graag uit put.[25)] Het komt uiteindelijk hierop neer: “Waar richten wij ons op?”, want net als bij iemands hart bevat de Talmud goede en kwade dingen.

In zijn vertaling van de Talmoed onder “Geschiedenis van de Talmoed” (Deel 10, hfst. 10) citeert Rodkinson de auteur J. Alexander uit zijn “The Jews, their Past, Present and Future” (De Joden, hun verleden, heden en toekomst), in 1870 gepubliceerd:

««« De Talmoed, zoals wij die vandaag kennen, is bijna de gehele Joodse literatuur over een periode van duizend jaar. Commentator na commentator volgden elkaar op totdat het geheel uiteindelijk een immense verzameling was geworden; reeds de oorspronkelijke Babylonische Talmoed telde 2.947 foliopagina’s. Vanuit zo’n literaire bron zijn gemakkelijk citaten te halen die het geheel in een kwade reuk plaatsen. Stelt u zich eens voor dat de productie van duizend jaar Engelse literatuur – van bijvoorbeeld de “Geschiedenis” van de Eerbiedwaardige Bede tot en met Miltons “Verloren Paradijs” – in een aantal folio’s waren samengevoegd en op identieke wijze zou worden beoordeeld. Als dan bleek dat bijgelovige monniken

---

22) Pranaïtis was een getuige à charge in het proces tegen Menahim Beilis, beschuldigd van rituele moord of Andrei, een jongen van twaalf uit Kiev. Zijn aderen waren op enkele plaatsen doorboord, waardoor hij doodbloedde. Het proces trok internationaal veel aandacht. Er was in feite geen bewijs tegen Beilis, zodat hij in 1913 werd vrijgesproken.

23) “The Plot Against Christianity” (De samenzwering tegen het Christendom), door Elizabeth Dilling - The Elizabeth Dilling Foundation, Nebraska # 1964. Een beter gestructureerde uitgave verscheen in 1983 onder de titel “The Jewish Religion: Its Influence Today” (De Joodse godsdienst: zijn invloed vandaag).

een domme "Levens van Heiligen" hadden geschreven, zou dat de werken van John Bunyan waardeloos hebben gemaakt. Het is te absurd om hier nog een woord aan vuil te maken. Dit is echter de constante beoordeling van de Talmoed van zowel vriend als vijand van dit boek. Beide partijen zullen zonder moeite – op basis van hun vooringenomen standpunten – citaten eruit kunnen lichten, maar de serieuze student zal de zaak op onpartijdige manier proberen te benaderen, het goede behoudend dat zich zelfs in de Talmoed bevindt, en afwijzen wat de test van Gods Woord niet kan doorstaan. »»

In Deel 10, hfst. 9 citeert Rodkinson Isaak Markus Jostin uit "Geschichte des Judenthums und Seiner Secten", boek dat nog altijd wordt herdrukt:

«« De Talmoed is een grote mijn, waarin zich elk soort metaal en delfstof bevindt. Hier kan veel waardevols in worden ontdekt, het fijnste goud en de zeldzaamste edelstenen, maar ook puur afval. Veel is daaruit geput dat de wereld ontelbare voordelen heeft gebracht. De neerslag van dit grote spirituele werk dat ten dienste van de godsdienst heeft gestaan, heeft bewezen dat de Talmoed niet alleen van onschatbare waarde is in ons wijsheidsstreven, maar ook dat het door de tijd heen een voor zichzelf sprekende betekenis heeft gehad, dat niet tot uiting komt in een paar simpele uittreksels uit haar geschriften. Ook kan het niet worden afgewezen op grond van zijn grote ouderdom als zijnde nutteloos voor onze kennis van de [ware] Joodse religie. Inderdaad is en moet het de belangrijkste bron van deze kennis blijven, en in het bijzonder voor de historische ontwikkeling van de Joodse religie. Meer nog, het is de behuizing van de geest die deze godsdienst al die eeuwen heeft geïnspireerd, de geest die zelfs door haar antagonisten niet kon worden ontweken. Het is en zal altijd een labyrint blijven met diepe schachten en doorgangen, waarin eenzame geesten onvermoeibaar voortzwoegen, een labyrint met grote beloningen in het vooruitzicht voor hen die zich uit winstbejag naar binnen wagen, alhoewel niet zonder gevaar voor de lichtzinnigen die in zijn mazen verstrikt raken en zijn dodelijke walmen inademen. »» (Londen # 1870, Deel 2, p. 202)

1.7 – Van religio licita tot verschoppeling

Reeds de Romein Cicero uit de eerste eeuw voor Christus, en Tacitus een eeuw later, hebben zich laatdunkend over het Joodse volk uitgelaten, maar ook anderen. Dat was toen niet theologisch maar politiek gemotiveerd, opdat de orde in het rijk gehandhaafd bleef. Trouwens, de Joodse cultus was in die tijd 'religio licita' (geoorloofd). Wel hebben

---

24) De stelling dat de Russische of Ashkenazische Joden geen Joods bloed hebben en daarom geen ras zijn, is gepopulariseerd door de bekende auteur Arthur Koestler (1905-1983) in navolging van Elijah ben Elijah Kazaz (1832-1912), die uit een soort zelfhaat zijn coreligionisten afviel. Alhoewel aannemlijk dat de Khazaarse bovenklasse zich in de eerste helft van de achtste eeuw tot het Jodendom bekeerde, is het absurd te denken dat zoiets mogelijk was voor de gehele bevolking en zonder een ter plaatse aanzienlijke Joodse gemeenschap. Dat de gehele Khazaarse bevolking zich en masse tot het Jodendom zou hebben bekeerd is een zorgvuldig in stand gehouden mythe. Dat is onmogelijk, een verzinsel, want de Joodse geloofsbeleving is te veelomvattend; Christen worden, Moslim worden, ja dat is tamelijk eenvoudig, maar Jood worden vereist een jarenlange intensieve voorbereiding en vergt een grote intelligentie. Solzhenitsyn weet deze kwestie in het eerste hoofdstuk van zijn briljante boek "Tweehonderd Jaar Samen" afdoende te bespreken, zelfs beter dan de Joodse Encyclopedieën. Herhaald genetisch onderzoek door onder andere Dr. Karl Skorecki heeft overtuigend aangetoond dat de DNA markers van de Ashkenazim vergelijkbaar zijn met die van de Spaans Sefardische Joden en geen verwantschap tonen met de Turks-Asiatische bevolkingsgroepen.

25) "Judaism in the First Centuries of the Christian Era – The Age of the Tannaim" (Judaïsme in the eerste eeuwen van het christelijke tijdperk – de eeuw der Leraren), door George Foot Moore - Harvard University Press # 1927.

God-loochenaars uit de tijd der Verlichting, zoals Voltaire, deze schrijvers benut om hun antisemitisme te ventileren, waarbij ze soms letterlijk werden geciteerd.[26)] De Finse auteur Maijastina Kahlos schrijft:

> «« De Joden genoten vanaf Julius Caesar [eerste eeuw BC] tot op zekere hoogte een uitzonderlijke status in Rome. Caesar heeft de Joden in Rome ontheffing verleend [en alleen de Joden] voor zijn algeheel verbod om besloten godsdienstige bijeenkomsten te houden en stond hen toe samen te komen *"volgens de tradities van hun voorouders"*. (…) De afkondigingen van hun bevoorrecht positie en de steun van de Romeinse overheid waren welkom wegens de aanzienlijke anti-Joodse sentimenten in de Griekse steden van het oosten. (…) Het heeft zin stil te staan bij het feit dat alhoewel de Romeinse elite het Judaïsme niet aanstond, dat het evenmin genegenheid koesterde voor alle andere uitheemse godsdiensten. Veel Romeinse schrijvers, die blijk gaven van hun eigen vijandschap of minachting voor de Joden en hun godsdienst, beschimpten ook andere volken en hun godsdiensten. »» [27)]

De antisemitische tendens in de vroege literatuur was betrekkelijk mild. Zoals Bruce Metzger opmerkt: *"Het epistel van de Kerkvader Barnabas, kort voor of na 130 AD geschreven, neemt via zijn uitleg van het Oude Testament een radicale anti-Joodse houding aan die uniek was in de vroegchristelijke literatuur."* [28)] De anti-Judaïstische theologie komt pas goed op dreef nadat de verwijdering tussen het Joden- en Christendom compleet was geworden. Door keizerlijke decreten aangemoedigd werd het Christendom steeds meer de begunstigde staatspartner terwijl het Jodendom steeds meer werd beknot. De evolutie daarvan kan stap voor stap worden gevolgd in de "Codex Theodosianus" die uit het jaar 438 stamt.

Augustinus van Hippo (354-430) gaf het startschot. Zegt Hans Jansen: *"De verwerping van de Joden door God weerspiegelt zich in de paria-gestalte van het leven van de Joden in de diaspora, waarbij de latijnse kerkvader aantekent dat 'de vernedering van de Joden in de diaspora dient te contrasteren met de schoonheid van de gestalte van de Kerk'"* [29)] Een dergelijke taal, maar venijniger, vinden we bij zijn tijdgenoten St. Cyillus van Jeruzalem, St. Ephraïm en St. Epiphanes. De laatste noemde de Herodianen *"de echte Joden omdat ze lui en trouweloos zijn"*. En St. Gregorius van Nyssa doet daar nog een schep bovenop met termen als 'advocaten van de duivel' en 'addergebroed'. Een andere tijdgenoot, St. Chrysostomus, een redenaar van formaat en vlot schrijver, weet een eindeloze reeks verwensingen te schragen met uitgebreide theologische verhandelingen, en dat laatste verklaart waarom zijn invloed verder reikte dan zijn onmiddelijk gehoor.

In deze periode van de kerk concentreerde de volkswoede zich bijna uitsluitend op de vernietiging van synagogen. De pogingen van wereldlijke autoriteiten om dat te voorkomen, haalden niets uit. Het zij benadrukt dat 'Christelijk' geweld toen ook plaatsvond tegen de heidense godsdiensten, en dat de vervolging van Christelijke ketters veel heftiger was dan van de Joden. Overigens, Christenen waren vaak bekeerden uit de heidenen,

---

26) "The French Enlightenment and the Jews" (De Franse Verlichting en de Joden) door Arthur Hertzberg – Columbia University, New York # 1968 (p. 313). Naar verwezen in: "The Anguish of the Jews" door Edward H. Flannery - Paulist Press, USA # herzien en geactualiseerd 1999 (p.27).

27) "Forbearance and Compulsion – the rhetoric of religious tolerance and intolerance in late Antiquity" (Verdraagzaamheid en dwang, de retoriek van religieuze tolerantie en intolerantie in de late oudheid) van Maijastina Kahlos - Duckworth, Londen # 2009 (pp. 14-5).

28) "The Canon of the New Testament" door Bruce M. Metzger - Oxford University Press, USA # 1987 (p. 56).

29) "Christelijke Theologie na Auschwitz" van Dr. Hans Jansen - Boekencentrum, Den Haag # 1985 (Deel 1, p. 101).

die soms hun eigen bagage van anti-Judaïstische sentimenten met zich meenamen. De situatie was niet eenduidig, want veel bekeerlingen uit het heidendom hadden reeds een vertrouwdheid met en symphatie voor het Jodendom, en ze zagen in de Joodse manier van doen geen tegenspraak met hun nieuw verworven geloof.

1.8 – Als opgejaagd wild

De eerste eeuwen tonen een complex beeld van de verhouding tussen de Christelijke gemeenschappen en het Jodendom. We mogen het kerkelijke toen niet automatisch schatplichtig stellen aan de latere antisemitische uitbarstingen. Het is wel zo dat in het begin het kaf werd gezaaid voor het antisemitisme nadien. Doorheen de middeleeuwen valt weinig te melden over het antisemitisme in Christelijk theologische- en praktische zin.

Dat doorheen de middeleeuwen weinig te melden valt over het antisemitisme in Christelijk theologische- en praktische zin, betekent niet dat in sommige delen van de toenmalige wereld geen antisemitistische gruwelen plaatsvonden. Nadat in 628 de Perzen door de Byzantijnse keizer Heraclius uit Palestina waren verdreven, die al eerder waren verslagen in de slag bij Niniveh, begon een verschrikkelijke jodenvervolging. In Wikipedia staat onder Heraclius opgetekend (14 febr. 2011): *"De historicus Al-Tabari schreef dat Heraclius een [angstwekkende] droom had van een nieuw rijk waarin de 'besneden man' al zijn vijanden zou overwinnen. Nadat hij zijn droom had verteld aan zijn hofhouding, adviseerden hem zijn patriciërs, die niets wisten van de opkomst van de Islam in Arabië [wiens kinderen worden besneden], om iedere Jood in zijn machtsgebied te onthoofden."* De Perzen waren altijd de verdedigers van het Jodendom geweest en het valt te begrijpen dat de Profeet Mohammed, toen hij het nieuws hoorde van Heraclius' inname van Jeruzalem (op Hudaybiyyadag - een Islamitische viering), dat hij dit nieuws met vreugde ontving (cf. Moshe Gil). Het uitroeiingsdecreet had gevolgen voor het gehele Byzantijnse rijk met repercussies in de Christelijke staten aan de Noord-Afrikaanse kust. En het is aannemelijk dat de 'Spaanse Furie' daar niet geheel los van stond: een golf van plundering, marteling en kruisigingen van de arme Joodse burgers overspoelde het Byzantijnse rijk dat met rasse schreden zijn avond tegemoet ging want bij Heraclius' dood in 641 waren de Islamieten reeds tot aan Egypte doorgedrongen.

De ketens van voor- en tegenspoed en uitbraken van geweld waren geen exclusief Joodse aangelegenheid en er dient onderscheid te worden gemaakt tussen wetten die de Joden beperkingen oplegden en de naleving daarvan, die vaak veel soepeler was, zij het niet zonder afkoopsom. Een trieste uitzondering vormde de 'Spaanse Furie' die een aanvang nam na de bekering van Koning Reccared in 587. Deze vervolgingen waren meer politiek dan godsdienstig van aard. Het hele scala kwam aan bod van onteigening, verbanning, gedwongen doop, foltering en doodslag. Vermeldenswaard is dat men op het Vierde Concilie van Toledo in 633 besloot dat Joodse kinderen, al of niet gedwongen gedoopt, uit de ouderlijke macht moesten worden ontzet om een Christelijke opvoeding te krijgen. Dat leidde tot vele uithuisplaatsingen, zeg maar kinderdiefstallen, tot aan het midden van de 19e eeuw.[30)] Gezien het voorgaande is het logisch dat de Moorse veroveraars, toen ze Hispanje binnenvielen, in alle steden door de Joden met gejuich werden ontvangen. Maar nogmaals, in het algemeen en in andere landen, leidden de Joden een relatief rustig bestaan. Het is pas bij de aanvang van het tweede millennium dat de zaken zich in absoluut negatieve zin ontwikkelden.

Tijdens de kruistochten radicaliseerde zich de vijandschap tegen de Joden. In eerste instantie bedoeld om de woeste opmars van de Seljuk Turken te weerstaan, kregen ze al snel als belangrijkste doel de bevrijding van Jeruzalem. De Joden in de doortrokken gebieden waren

30) Paus Benedictus XIV (1740-58) nam desbetreffende canon 60 van het Vierde Concilie van Toledo op in de algemene canonieke wet, welke pas bij de aanvaarding van de nieuwe canonieke wet in 1917 werd geschrapt.

een makkelijk doelwit. Omdat de Jood koppig was en schuldige vijand van God, zo ging de gedachte, was bekering een ondoenlijke zaak en was iedere dode Jood beter dan een levende. Bij de eerste kruistocht (1096-99) gaf de paus de kruisvaarders absolutie voor hun zonden nog voordat ze waren begaan, wat als een vrijbrief gold om de beest uit te hangen.[31)] In de voordagen van de kruistocht belegerden de kruisvaarders Worms in Duitsland. De lokale bisschop probeerde de Joodse bevolking te redden, maar slaagde daar niet in en 800 vonden de dood. In totaal vonden in deze zwarte dagen, voorafgaand aan de kruistochten, zo'n 12.000 de dood. Deze gruwzame vervolging wordt door de Joden gezien als een "kiddush ha-Shem", als een lijden ter heiliging van Gods Naam. De slachtoffers worden nog steeds overal herdacht in de wekelijkse sabbatsdienst.

Rodkinsons vertaling bekleedt een unieke positie

Michael Rodkinson bespreekt in hfst. VII deel 10: "De Geschiedenis van de Talmoed", de verschillende vertalingen van de Talmoed, en merkt dan op:

«« Het vertalen van de Mishna is een relatief eenvoudige taak. [Joseph Barclay publiceerde bijvoorbeeld in 1878 een vertaling, in Londen uitgegeven, van 18 verhandelingen van de Mishna met aantekeningen, "De Talmoed" genaamd.] De Mishna heeft meestal een duidelijk en uniform taalgebruik en uitdrukkingswijze. Zijn beknopte stijl kon eenvoudig in een andere taal worden omgezet, vooral indien vergezeld van een aantal verklarende opmerkingen. Voor de Gemara ligt dat geheel anders, in het bijzonder voor de Babylonische. Natuurlijk staan ook in de Gemara passages die weinig problemen voor een vertaler geven als hij voldoende kennis heeft van het idioom waarin het oorspronkelijk is gecompileerd. We doelen op de historische, legendarische en homiletische gedeelten (de Hagadas), die de samenstellers in elke verhandeling hebben ingebracht. Echter, het grootste deel van de Gemara betreft primair argumentaties, waarin heel korte uittreksels van disccussies en debatten over de wet de revue passeren. Dit gedeelte is zo rijk aan dialectische subtiliteiten en staat zo vol technische en eliptische uitdrukkingen, dat het de vertaler voor haast onoverkomenlijke problemen plaatst. »»

In 1099 werd Jeruzalem ingenomen. De Joden werden in de synagoge verzameld en daar levend verbrand, terwijl de soldaten rondmarcheerden met het lied *"Christus wij aanbidden U".* Bij de tweede kruistocht (1144-47) was het niet beter. Een dissidente monnik, een zekere Rodolphe predikte dat het beter was een kruistocht thuis te houden dan in verre landen. Zijn prediking leidde tot een bloedbad in Straatsburg, Keulen, Mainz, Worms, Speier, Würzburg, en in andere Franse en Duitse steden. De waanzin werd uiteindelijk een halt toegeroepen door de inspanning van Bernard van Clairvaux, de indrukwekkendste figuur uit zijn tijd. Hij sprak Rodolphe als volgt toe:

> ««« Het is goed dat je uittrekt om de Ismaëliten (Turken) te bestrijden. Maar die een Jood aanraakt om hem van zijn leven te beroven is als hij die de oogappel van Jezus aanraakt, want de Joden zijn van zijn vlees en bloed. Mijn leerling Rodolphe heeft fout gesproken, want er staat in de psalmen geschreven (59:12, 14): *"Dood*

31) In 1094 of 1095 zond de Byzantijnse keizer een gezant naar de paus met het verzoek om bijstand in zijn strijd tegen de Seljuk-Turk Mohammedanen, die bijna geheel Klein-Azië op hem hadden veroverd. Tijdens het Concilie van Clermont in 1095 sprak paus Urbanus een grote menigte toe en spoorde allen aan de Grieken te helpen om hen te bevrijden van het juk der "ontrouwen". De handelingen van het concilie zijn zoekgeraakt, maar we bezitten vijf verslagen van de toespraak, van mensen die toen aanwezig waren. Fulcher van Chartres merkt op dat de paus zei: "Eenieder die onderweg omkomt, te land of ter zee of in de strijd tegen de heidenen, zal onmiddelijke vergeving van zijn zonden krijgen. Dit verleen ik op grond van de macht waarmee God mij heeft bekleed." Elders wordt de term martelaarschap gebruikt. Wat ontbreekt, voor zover bekend, is een beperkende bepaling dat bloedvergieten altijd en overal zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat doden omwille van het doden de doder niet rechtvaardigt, zelfs niet tijdens een rechtvaardige of heilige oorlog.

ze niet, vermits mijn volk bezwijkt. Verspreid ze door Uw almacht en sla ze neer, O Heer ons schild. Verteer ze in toorn, verteer ze, opdat elk spoor worde uitgewist." »»

De kruistochten betekenden voor de Joden een dramatische wending van hun lot. In de daaropvolgende eeuwen werden zij het mikpunt van volkswoede, lasterlijke aantijgingen, en uitzettingen. Vanaf de 13e eeuw liet ook de Christelijke kunst zich niet onbetuigd. Op mensonterende wijze werden de Joden voorgesteld als rijdend op een zwijn en zuigend aan haar tepels; hij houd haar staart omhoog om de uitwerpselen op te eten; een Joodse vrouw baart geen kinderen maar biggetjes, die vervolgens door een smerig varken worden grootgebracht. Het 'jodenzwijn' is nog altijd te zien in beeldhouwwerken en houtsnijwerk ter versiering van talrijke kerkzuilen, friezen en koorbanken, vooral in Duitsland. Dat had ontegenzeggelijk effect op de verzuring van het volkssentiment.

Het Vierde Lateraans Concilie van 1215, een groot en belangrijk concilie, vond het opportuun de Joden een aantal beperkingen op te leggen. Het besloot dat Joden in Christelijke landen een onderscheidingsteken op hun kledij moesten dragen, meestal een gele ring, de rouelle genaamd of de rotella (wiel). Het was soms een effen gekleurde cirkel, in bepaalde landen gedeeltelijk gekleurd. In Engeland had het de vorm van de stenen tafelen der tien geboden, gewoonlijk in safraangele tint. Het gebeurde ook dat ze verplicht werden om hoeden van een bepaalde vorm te dragen. Daarmee werden de Joden van de andere mensen apart gezet als zijnde een minderwaardig soort, wat hen blootstelde aan beledigingen van allerlei aard en ook aan lichamelijk geweld.

Het Lateraans Concilie kondigde aan dat tijdens de Eucharistie de geconsacreerde brood en wijn het ware lichaam en bloed van onze Zaligmaker veranderen, die echter de gedaanten aannemen van brood en wijn. Sindsdien diende een beschuldiging van ontheiliging van de Hostie als excuus voor gewelddadigheden. De eerste was de Berlitz-affaire van 1243 toen de plaatselijke Joodse gemeenschap werd uitgeroeid op beschuldiging van diefstal van de Heilige Hostie en het gestolene te hebben doorstoken met naalden. In 1389 werden in Praag, nadat een monnik was aangevallen die de Hostie bij zich droeg, drieduizend Joden afgeslacht. In totaal zijn er ongeveer 150 van dergelijke incidenten bekend die veelal in een bloedbad eindigden.

1.9 – Uitzettingen en moordpartijen

Een boek kan worden volgeschreven met de uitzettingen die de Joden troffen, waarvan Engeland de eerste was in 1290. Tot dan toe hadden de Joden zich aan uitzettingsdecreten kunnen onttrekken door zich te laten schijndopen. Een bekend geval is het decreet van Koning Dagobert, op aanraden van de Byzantijnse vorst Heraclius, dat de Joden Frankrijk moesten verlaten tenzij zij zich 'spontaan' lieten dopen. We schrijven het jaar 629. De uitzetting uit Engeland in 1290 had economische motieven. Veel edellieden die een schuld hadden bij Joodse financiers, wensten zich van hun schuldeisers te ontdoen, die belasting ophaalden voor de kroon. Niet de koning werd erom gehaat, maar de Joden. Het gewone volk haatte de Joden, daartoe ingeprent door eeuwen antisemitische laster en beschuldigingen van rituele moord van kleine kinderen. Het eerste duidelijke geval van bloedaanklacht in Europa was in 1144 in Norwich in Engeland, maar de eerste aanklachten zijn veel ouder en betrof niet alleen Joden, maar ook Christenen. (zie Encyclopaedia Judaica 2nd edition) Ook in de "Verhalen van Canterbury", een eeuw na de uitzetting geschreven, worden de Joden van rituele moord beschuldigd. En Shylock, een karakter uit Shakespeare, int zijn vorderingen met mensenvlees. Ze werden uit Frankrijk gezet in 1306 en 1394; uit Hongarije tussen 1349 en 1360; uit Oostenrijk in 1421; en de lijst gaat verder. Vaak, indien gedoogd, werden ze in getto's gestopt.

De getto's waren een pauselijke uitvinding, alhoewel de Joden uit eigen keus niet in de algehele bevolking assimileerden (en essentieel inassimilabel waren) en ze daarom niet

echt bezwaar aantekenden. Het gaf hen een zekere mate van vrijheid en stelde hen in staat hun gekoesterde identiteit te handhaven. In de pauselijke bul “Cum nimis absurdum” uit 1555 werd verkondigd dat het absurd was de Joden toegang tot onze samenleving te geven en zelfs onder ons te laten wonen, zij die door eigen schuld en daden door God tot de eeuwige slavernij waren verdoemd. In deze bul stelde paus Paulus IV voor de Joden in getto’s af te zonderen, die nadien overal in Europa ontstonden. Zijn aanbeveling werd pas in 1870 officieel herroepen. Hiermee trad hij in de voetsporen van paus Eugenius IV, die in 1442 verbood dat Joden en Christenen gezamenlijk maaltijd hielden, dat aansloot bij een menigte verklaringen uit vroeger tijden.

We hebben de Spaanse inquisitie met al zijn verschrikkingen, alhoewel deze niet veel slachtoffers kostte vergeleken met de gevolgen van de regelmatige uitbarstingen van volksrazernij. We hebben de rabiate antisemitische geschriften van Maarten Luther, waar Hitler zo blij mee was. We hebben de Chmielnitzki moordpartijen van 1648-49. Chmielnitzki kwam uit de Oekraïne en zijn kozakken hebben meer dan 100.000 Joden afgeslacht toen het wereldjodendom ongeveer anderhalf miljoen zielen telde. Ze moordden niet alleen, maar bedachten de meest wrede praktijken. De lijst blijft doorgaan en pogingen om aan deze misstanden een halt aan toe te roepen haalden niets uit. Robert Michael zegt daarvan in “Een geschiedenis van het Katholiek antisemitisme” : [32)]

> «« Het pausdom kwam terug op de algehele beschermingspolitiek die Gregorius de Grote de Joden had aangeboden. [Verscheidene steden en vorsten gaven de Joden een beschermingsstatuut, maar in tijden van crisis bleken deze haast waardeloos.] Pauselijke brieven slaagden er niet in de Joden te beschermen, veelal omdat – in het zicht van de kerkelijke ambivalentie tegenover de Joden – deze nooit enig fundamenteel-, sociaal-, wettelijk- of politiek recht garandeerden. Het Joodse ‘recht’ om als Jood onder het Romeinse recht te bestaan, hoe wankel ook, werd een ‘voorrecht’ onder het middeleeuwse en moderne pausdom. De pauselijke beschermingspolitiek decreteeerde slechts dat Joden niet vermoord mochten worden; pausen konden iedere door de Kerk verleende concessie op elk moment en om elk motief opheffen. »»

Dat is het trieste slotakkoord.

---

32) “A History of Catholic Antisemitism – the dark side of the Church” (Een Geschiedenis van Katholiek antisemitisme – de duistere kant van de Kerk) van Robert Michael - Palgrave Macmillan, New York # 2008 (p. 82).

APPENDIX 1

• Napoleons Grote Sanhedrin spreekt zich uit ten gunste van de 'Souverein-Pontiefs'

Napoleon beoogde de assimilatie van de Joden en verwachtte dat een Joodse Raad hem antwoorden zou geven waardoor het leek alsof ze achter zijn wens stonden. En zo kwam hij op het idee om het Grote Sanhedrin nieuw leven in te blazen, het hoogste gerechtshof van het Joodse volk dat in de klassieke oudheid had gefunctioneerd en nog in beperkte mate tijdens de Romeinse bezetting, wat inhield dat het doodvonnis over Jezus Christus moest worden uitgesproken door de Romeinse gouverneur (anders zou het Sanhedrin het hebben uitgesproken). Het Grote Sanhedrin werd ontbonden tijdens Bar Kochba opstand (132-135), alhoewel het in een of andere vorm nog functioneerde tot aan het begin van de 5e eeuw. Deze naam werd gekozen om de indruk te wekken dat het de autoriteit van het oorspronkelijke Sanhedrin bezat. Net zoals het Grote Sanhedrin in de oudheid 71 mannen telde, moest deze conventie 71 deelnemers tellen (tweederde rabbijnen en eenderde leken). Ter voorbereiding riep Napoleon in 1806 een "Vergadering van Notabelen" bijeen. Hij legde hen twaalf vragen voor en op 6 oktober 1806 vaardigde deze vergadering een proclamatie uit aan alle Joodse gemeenschappen van Europa, waarin ze werden uitgenodigd afgevaardigden te sturen naar een nieuw ingesteld Groot Sanhedrin. De proclamatie, geschreven in het Hebreeuws, Frans, Duits en Italiaans, spreekt in extravagante bewoordingen over het belang van deze herleefde instelling en over de grootheid van haar keizerlijke beschermheer. De Vergadering van Notabelen moest de leden van het Sanhedrin kiezen en de Joodse gemeenschappen van Europa op de hoogte brengen *"zodat ze afgevaardigden kunnen sturen die bevoegd zijn om aan hen te communiceren"*. Het Grote Sanhedrin werd officieel bijeengeroepen op 9 februari 1807, vier dagen na de schorsing van de Vergadering van Notabelen. De laatste bijeenkomst was op 9 maart; een paar weken later werd het officiële rapport goedgekeurd.

Terwijl deze acties van Napoleon bij veel Joden in Duitsland de hoop wekten dat ze daardoor het recht op burgerschap zouden krijgen, zagen anderen het als een politieke list, en terecht. Toen Napoleon in de oorlog tegen Pruisen (1806-07) Polen binnenviel en de Joden zijn leger grote diensten bewezen, merkte hij lachend op: *"Het Sanhedrin is voor mij wel nuttig geweest."*

De vragen die beantwoord moesten worden waren:

1. Is het voor Joden geoorloofd om meer dan één vrouw te hebben?
2. Is echtscheiding toegestaan in de Joodse godsdienst, en zo ja, is het dan geoorloofd, zelfs als dat in strijd is met de Franse wetgeving?
3. Staat de Joodse wet toe dat een Jodin met een Christelijke man trouwt of dat een Jood met een Christelijke vrouw trouwt, of mogen ze uitsluitend met andere Joden trouwen?
4. Worden niet-Joodse Fransen in de ogen van Joden als hun broeders beschouwd of als vreemdeling?
5. Welk gedrag schrijft de Joodse wet voor ten opzichte van niet-joodse Fransen?
6. Erkennen de in Frankrijk geboren Joden aan wie de Franse wet het staatsburgerschap heeft verleend Frankrijk werkelijk als hun land? Zijn ze verplicht om het te verdedigen, om zijn wetten te volgen, om de aanwijzingen van de burgerlijke en gerechtelijke autoriteiten van Frankrijk te gehoorzamen?
7. Wie kiest de rabbijnen?
8. Wat voor soort rechterlijke macht oefenen rabbijnen uit over de Joden?
9. Als er rabbijnse rechtspraak is over de Joden wordt die dan geregeld door de wetten van de Joodse godsdienst of is het slechts een gewoonte die onder Joden bestaat?

10. Zijn er beroepen waarvan Joden zijn uitgesloten door de Joodse wet?
11. Verbiedt de Joodse wet Joden om woekerrente te vragen aan andere Joden?
12. Verbiedt de Joodse wet Joden om woekerrente aan te nemen van niet-Joden?

Napoleon interesseerde zich niet zomaar in deze vragen. De Vergadering van Notabelen bereidde inderdaad antwoorden voor die in overeenstemming waren met Napoleons wensen, want ze waren niet van zins hun nek uit te steken. Bovendien geloofden velen van hen echt in Napoleons programma als zijnde een goedbedoeld initiatief.

Wat echtscheiding betreft, antwoordden ze dat dit volgens de Joodse wet alleen geldig was als het ook was goedgekeurd door de burgerlijke autoriteiten – waarmee ze zeiden dat Joden in een land dat echtscheiding verbood, zoals Italië, nooit zouden scheiden. Dat was pertinent onjuist, want Joden die al honderden jaren in Italië woonden, hadden altijd echtscheidingen toegestaan gekregen. Maar dat was het antwoord dat Napoleon wilde horen omdat het impliceerde dat de Joodse religie ondergeschikt was aan de staat en niets zou doen dat tegen de wensen van de staat inging. Op dezelfde manier gaven ze voor alle andere vragen het antwoord dat Napoleon graag wilde horen, wat niet noodzakelijkerwijs overeenkwam met wat de Joodse wet vereiste.

Napoleon hoopte dat de antwoorden hem zouden helpen het Joodse leven te structureren, zodat gemengde huwelijken zouden worden toegestaan en dat alle beroepen voor de Joden zouden openstaan en ze naar alle delen van het land zouden kunnen verhuizen, etc. Kortom, hij hoopte dat door zijn programma binnen ongeveer een generatie de orthodoxe Joodse gemeenschappen onder zijn leiding zouden worden gedecimeerd en het Joodse gezag, vooral het religieuze gezag, zou worden ondermijnd. Hoewel zijn hoofddoel mislukte, kreeg de assimilatie van de Joden in Europa in zijn tijd vastere voet aan de grond, dat zich vooral in de tweede helft van de 19e eeuw voortzette, maar dat kwam door andere factoren en werd in gang gezet door de Damascus Affaire, die een keerpunt in de geschiedenis betekende. (zie App. 4)

Het meest prestigieuze lid van het Grote Sanhedrin was ongetwijfeld Abraham van Keulen, die tot aan 1826 voorzitter van de Joodse gemeenschap zou zijn als eerste opperrabbijn van Frankrijk. Le Chevalier P.L.B. Drach die voordat hij Katholiek werd op de nominatie stond om opperrabbijn van Parijs te worden, heeft in 1843 een interessant commentaar gegeven op dit Sanhedrin, met name voor wat betreft de Joodse visie op het pausdom – wat geen onderdeel was van de vragen die moesten worden beantwoord: [33)]

> «« (…) Men moet beamen dat de Joden te allen tijde erkentelijkheid hebben betoond voor het feit dat zij gedurende al de wederwaardigheden van hun verstrooide natie immer toevlucht en bescherming bij de Katholieke geestelijkheid hebben gevonden. Tijdens de eerste vergadering van het Grote Sanhedrin, die door Napoleon bijeen was geroepen, hebben ze van de gelegenheid gebruik gemaakt om plechtig en publiekelijk van hun dankbaarheid jegens de Souverein-Pontiefs (de pausen) te getuigen, alsook jegens de prelaten en andere leden van de geestelijkheid. Men kan zeker niet beweren dat zij waren beïnvloed; [de Franse revolutie had zich immers tegen de Kerk gekeerd]. Deze verklaring is nauwelijks gekend [en zo is het nog steeds, nu meer dan 200 jaar later]. Het verdient een plaats in de annalen der geschiedenis. Het is in de archieven gedeponeerd van "le Ministère des Cultes" (ministerie der erediensten). »»

Ziehier de tekst van dit belangrijke document dat integraal in de notulen is opgenomen:

- De afgevaardigden van de Hebreeuwse synode van het Franse keizerrijk en het Italiaanse koninkrijk hebben op 30 mei jongstleden verordend, in dankbare her-

---

33) Uit "De l'harmonie entre l'Église et la Synagogue", Deel 1 noot 40 (pp. 237-41).

rinnering aan al de opeenvolgende weldaden die de Christelijke geestelijkheid aan de Israëlieten van de verschillende naties in Europa in de voorbije eeuwen heeft bewezen;

- Met grote erkentelijkheid voor de ontvangst die verscheidene pontiefs en een aantal andere kerkleiders de Israëlieten in verschillende perioden hebben bereid, terwijl de barbaarsheid, gekoppeld aan vooroordelen en onwetendheid, de Joden binnen hun maatschappijen hebben vervolgd en verjaagd;
- Dat de uitdrukking van deze gevoelens in de notulen van deze dag worden vastgelegd opdat ze voor altijd een authentiek getuigenis geven van de dankbaarheid van de Israëlieten van deze vergadering voor de weldaden die aan de voorgaande generaties zijn bewezen door kerkleiders in de verscheidene landen van Europa;
- Dat bovendien een afschrift van deze gevoelens aan zijne excellentie de minister der erediensten zal worden toegezonden.

Dit besluit (schrijft Drach) werd na een zeer opmerkelijke toespraak van de heer Isaac Samuel Avigdor aangenomen, afgevaardigde van (het Franse departement) Alpes-Maritimes, waaraan de volgende passage is ontleend: St Athanasius, boek I, zegt: *"Het is een verfoeilijke ketterij om door geweld en slagen en gevangennemingen hen te willen overhalen die men niet door de rede heeft kunnen overtuigen." "Niets is meer tegen de godsdienst gericht* - zegt St Justinus martelaar (boek V) - *dan geweld." "Zullen wij hen vervolgen* - zegt St Augustinus - *die God duldt?"* Lactancius, zegt hierover (boek III): *"De gedwongen godsdienst is geen godsdienst meer; we moeten overtuigen en niet opleggen; godsdienst laat zich ten genenmale bevelen."* St Bernhard zegt: *"Raad aan en dwing niet."*

Het Grote Sanhedrin van 1807 door Éduard Moyse (1867)

Derhalve hebben gewoonlijk alleen de onwetendheid en het vooroordeel schuld aan de kwellingen en vervolgingen waar u zo dikwijls slachtoffer van bent geweest, aangezien de Christelijke moraal overal de liefde en broederschap tot de naaste leert. Dat is zo waar dat deze 'sublime' menselijke en rechtvaardige deugd vaak door de werkelijk onderlegde Christenen in de praktijk zijn gebracht en vooral door de waardige vertegenwoordigers van deze zuivere moraal, die hartstochten dooft en deugdzaamheid aanwakkert. Het is op

grond van deze heilige en morele principes dat in andere tijden *'de vervolgde en verjaagde Joden uit verscheidene delen van Europa'* **door de Romeinse pontiefs in de pauselijke staten werden beschermd en verwelkomd** en dat de kerkleiders ze vaak hebben verdedigd in allerlei naties van dit werelddeel.

Tegen het midden van de 7e eeuw heeft de Heilige Gregorius de Joden verdedigd en hen in de gehele Christelijke wereld beschermd. In de 10e eeuw hebben de bisschoppen van Spanje zich met al hun energie tegen het volk verzet dat hen wilde afslachten. De pontief Alexander II schreef een brief aan zijn bisschoppen waarin hij hen prees om hun verstandige opstelling dienaangaande. In de 11e eeuw werden de Joden in groten getale in de diocesen van Uzès en Clermont met kracht door de bisschoppen verdedigd. St Bernhard verdedigde hen in de 12e eeuw tegen de razernij der kruistochten. Innocentius II en Alexander III hebben eveneens hun verdediging op zich genomen. Gregorius IX behoedde hen in de 13e eeuw in zowel Engeland als Frankrijk en Spanje voor het grote onheil dat hen bedreigde: op straffe van excommunicatie verbood hij hun gewetens te dwingen en hun feesten te verstoren. Clemens V deed meer dan hen verdedigen; hij verschafte ze middelen voor het onderwijs. Clemens VI gaf hen asiel in Avignon [waar de paus toen verblijf hield], terwijl ze in heel de rest van Europa werden vervolgd. Tegen het midden van diezelfde eeuw (de 14e) belette de bisschop van Spire de 'bevrijding' [van de Joden uit het bisschoppelijk paleis waar ze een toevlucht hadden gekregen], wat de shuldeisers van de Joden op hoge toon eisten onder het zo vaak gebruikte voorwendsel van woekerrente. Wat de volgende eeuwen betreft, Nicolaas II schreef de inquisitie een brief om te voorkomen dat ze de Joden onder dwang tot het Christendom brachten. Clemens XIII kalmeerde de ongerustheid van de gezinshoofden, die waren gealarmeerd over het lot van hun kinderen die vaak van de borst van hun eigen moeder waren weggerukt. Het zou eenvoudig zijn een eindeloze reeks op te sommen van overige liefdeblijken van kerkleiders, die zich in verschillende perioden voor de Israëlieten hebben ingezet en doordrongen waren van wat een mens, in het bijzonder een religieus mens, te doen staat.

Clement VI

Reeds het sterk menselijk medegevoelen had in de voorbije eeuwen de benodigde moed kunnen opbrengen om ongelukkige mensen te verdedigen die op barbaarse manier aan de verschrikkelijke hypocrisie en het woeste bijgeloof waren overgeleverd. Deze nobele mensen konden desondanks niet, als toegift van hun menslievende moed, naar die zoete voldoening in zichzelf uitzien die de werken van broederlijke liefde in pure harten teweegbrengt. (Waaraan Drach toevoegt:) *"In een religieuze vergadering eraan voorbij zien dat na graf nog iets anders bestaat is toch een vreemde onnadenkendheid."*

Het altijd ongelukkige en bijna voortdurend onderdrukte volk van Israël heeft nooit eerder het middel gehad noch de gelegenheid zijn erkentelijkheid voor zoveel weldaden te tonen; des te zoeter is het daar nu van te getuigen omdat het mensen betreft die niet uit eigenbelang hebben gehandeld en dus dubbel respect verdienen. Sinds achttien eeuwen is de omstandigheid waarin wij ons [nu hier] bevinden de enige die zich heeft voorgedaan om de gevoelens die in onze harten leven naar voren te brengen. Deze bijzondere en gelukkige omstandigheid, die wij aan onze verheven en onsterfelijke keizer te danken hebben, is ook de meest geëigende, de mooiste, alsook de glorierijkste om onze totale dankbaarheid aan de weldoeners van alle landen uit te drukken, inzonderheid de kerkleiders en hun voorgangers. Mijne heren, laten wij onszelf daarom toeleggen om van deze memorabele gelegenheid gebruik te maken en hen deze terechte gave van dankbaarheid aan te bieden waartoe wij ons gedrongen voelen; laat in deze ruimte onze totale dankbaarheid weergalmen: laten wij 'plechtig' uiting geven aan onze welgemeende dank voor de opeenge-

stapelde weldaden waarmee ze de voorgaande generaties hebben overstelpt. (De notulen eindigen aldus:) De vergadering heeft na de toespraak van de heer Avigdor geapplaudiseerd: zij heeft beraadslaagd het in zijn geheel in de notulen op te nemen en te laten drukken, en heeft aldus beslist.

Dit (schrijft Drach) is de uitdrukking van de vergadering, van het officiële orgaan van de Joodse natie. De huidige paus (Gregorius XVI), deze souverein met zulk een gevoelig hart, groot, edelmoedig, goedertieren, geeft zoveel gunstbewijzen aan de Joden van Rome, dat zij als blijk van hun erkentelijkheid een geweldig geschenk hebben gegeven dat uit een werk bestaat van verschillende Hebreeuwse calligrafieën, zo samengebonden dat de afwerking de rijkdom aan goud in de schaduw stelt. Al de openbare pamfletten [de dagbladen] hebben dit prachtige werk indertijd becommentarieerd. De delen van deze verzameling zijn poëtische composities die de deugden bezingen van de *“vorst die genade heeft betoond aan de verstrooiing van Juda”*, en bevat gebeden voor het behoud en voorspoed van de souverein, *“een zo goede vader voor al zijn onderdanen”*. Wat de Israëlieten van Rome in dit boekwerk hebben uitgedrukt willen dezen met grote overtuiging in alle gesprekken met Christenen herhalen.

Begin dit jaar (1843), ging Drach verder, heeft de Tiber de Joodse woonwijk van Rome overstroomd. Tijdens de opeenvolgende rampdagen stuurde de Heilige Vader boten met overvloedige voorraden naar de woonsteden van de talrijke Israëlische bevolking die naar de hogere verdiepingen van hun huizen waren gevlucht. »»

APPENDIX 2

Ezau, de oudste, dat is Jezus Christus – haar Zoon

In zijn vermaarde boek "De Ware Godsvrucht – voorbereiding op het Rijk van Jezus Christus" geeft St Louis Marie Grignion de Montfort (1673-1716) een andere en prachtige uiteenzetting over het voorval van het 'stelen' van de zegen, waarbij Jakob door zijn zorgzame moeder Rebecca, beeld van de Heilige Maagd, in schaapsklederen wordt getooid, ontleend aan Genesis 27. Hier volgt een citaat uit zijn boek (206-07):

«« Als deze goede Moeder eenmaal de totale gave van onszelf en van onze persoonlijke verdiensten en voldoeningen in ontvangst heeft genomen en wij aldus onze oude kleren hebben afgelegd, maakt zij ons gereed om waardig voor onze hemelse Vader te verschijnen. Zij bekleedt ons met de reine, nieuwe, kostbare en geurige kleren van Ezau, de oudste, en dat is Jezus Christus, haar zoon. Zij bewaart ze in huis. Immers, als schatbewaarster en enige en eeuwige uitdeelster van de verdiensten en deugden van haar zoon Jezus Christus schenkt zij ze en deelt ze mee aan wie zij wil, wanneer zij wil, hoe zij wil, en zoveel zij wil.

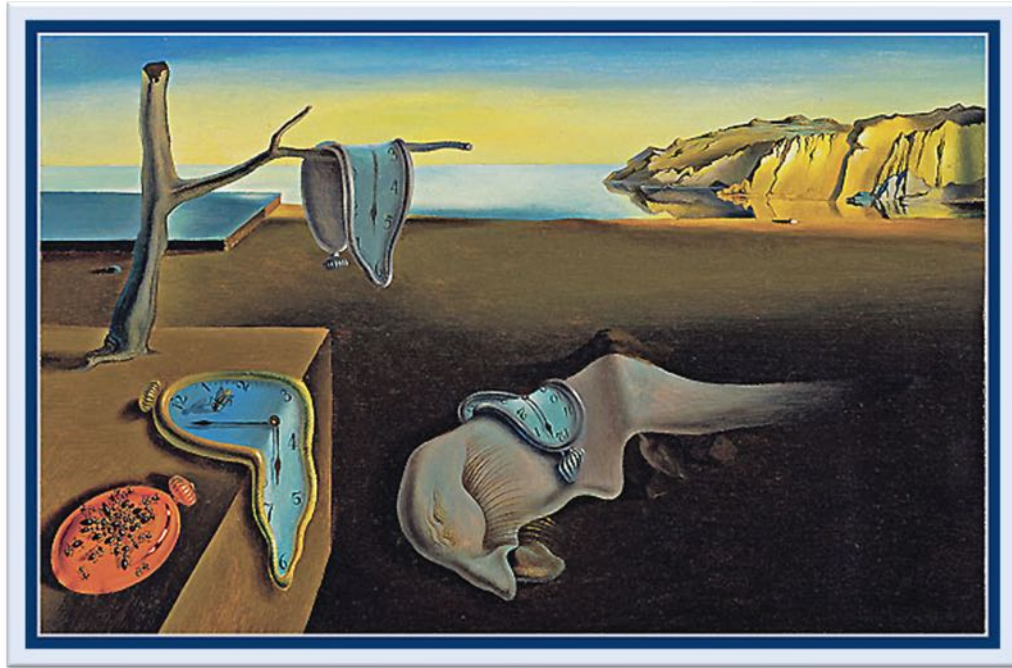
Hals en handen van haar dienaren omwikkelt zij met het vel van de gedode en gestroopte geitjes, met ander woorden: zij tooit hen met de verdiensten en de waarde van hun eigen daden. Zeker, zij doodt en vernietigt in hen al het onreine en onvolmaakte, maar van al het goede dat de genade in hen teweegbracht laat zij niets verloren gaan. Zij bewaart en vermeerdert het en maakt er het sieraad van en de kracht van hun hals en handen. Dit betekent dat zij hun de kracht geeft om het juk van de Heer te dragen – dat wordt immers op de hals gedragen – en vervolgens om grote dingen tot stand te brengen voor Gods glorie en het heil van hun arme broeders en zusters.

Zij verleent aan die kleding en sieraden een nieuwe geur, een nieuwe gratie door hun haar eigen gewaden toe te delen, haar eigen verdiensten en deugden, die zij hun stervend bij testament heeft nagelaten. Een religieuze, die de vorige eeuw in een geur van heiligheid is gestorven, heeft dat in een openbaring vernomen. Al haar onderhorigen, haar trouwe dienaren en slaven, zijn dan ook dubbel gekleed: met de kleding van haar zoon en die van haarzelf, immers *"Al haar trouwe dienaren gaan dubbel gekleed."* (Spr. 31:21) Zij hoeven daarom niets te vrezen van de koude van Jezus Christus, blank als sneeuw, die voor de verworpenen ondraaglijk is, omdat ze zonder de verdiensten van Jezus Christus en de Heilige Maagd geheel naakt staan.

Tenslotte verkrijgt zij voor hen de zegen van de Hemelse Vader, ofschoon die daarop als jongere en aangenomen kinderen normaliter geen aanspraak kunnen maken. Getooid met deze geheel nieuwe, zeer kostbare en geurige kleding, naar lichaam en ziel gereedgemaakt en toebereid, naderen ze vol vertrouwen tot het rustbed van hun Hemelse Vader. Hij hoort aan hun stem dat het zondaars zijn. Hij raakt hun handen aan, die met de huiden zijn omwonden. Hij ademt de heerlijke geur van hun kleren in. Hij eet met vreugde van hetgeen Maria, hun moeder, Hem heeft toebereid. Hij herkent daarin de verdiensten, de heerlijke geur van zijn Zoon en diens heilige Moeder.

Hij geeft hun zijn dubbele zegen, ten eerste de zegen van de Hemelse dauw (Gen. 17:28), dus van de goddelijke genade, het glorierijke zaad: *"Hij heeft ons gezegend met elke geestelijke zegen in Christus Jezus."* (Ef. 1:3) En tevens de zegen van het vette der aarde (Gen. 127:28), want de voorzienige Vader schenkt ze het dagelijks brood en een gepaste overvloed van de goederen dezer wereld. »»

De Joodse Ziel als Factor in de Vervolging

De hardnekkigheid van het geheugen, Salvador Dali

• De Spaanse Furie Woedde als een Vuur •

Deze bijdrage verkent een historisch perspectief op het Joodse volk. Het bespreekt hun kennelijke genialiteit en bijdragen naast een steeds terugkerende vervolging. De auteur poneert een unieke theorie die hun intellect in verband brengt met Koning Salomon en zijn talrijke vrouwen. Hij bespreekt ook historische antisemitische uitbraken, zoals de Spaanse inquisitie, en beschouwt de complexe motivaties van zowel de vervolgers als de Joodse bekeerlingen. Verder het concept van Joodse tovenarij onderzocht en de historische perceptie ervan, waarbij verwezen wordt naar een hedendaagse Joodse auteur die pleit voor de integratie daarvan in het Jodendom. Tot slot bekritiseert de tekst de homeopathische praktijk als een versluierd occult instrument, die negatieve spirituele invloeden met zich kan meebrengen, zich op glad terrein begevend, waarbij ons zieleheil op het spel staat.

Artikel — 2

De geschiedenis van het Joodse volk is tweeledig. Enerzijds bestaat hun onloochenbare inbreng en ook erkenning daarvoor op de terreinen van de wetenschap, filosofie, de kunst, en de financiële- en handelswereld. Maar telkens als zij te veel op de voorgrond traden, kwam de keerzijde omhoog en werd het scenario actueel van getto's en vervolging die door het gepeupel waren geïnspireerd of de gegoede burgerij. Eerlijkheidshalve dient te worden vermeld dat de Joodse handelswijze ook enkele duistere kanten heeft, maar dat geldt natuurlijk voor elke natie en volk, zij het dat het Joodse intellect groter is dan elk ander, en dat laatste verklaart waarom zij altijd weer in staat zijn geweest de zaken naar hun hand te zetten.

Koning Salomon was de wijste man ooit, want 1 Koningen 3:12 zegt aan: *"Zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart, zodat je iedereen vóór jou en na jou overtreft."* Tevens had Salomon ontzettend veel vrouwen, immers in 1 Koningen 11:1-3 staat geschreven:

> «« Koning Salomo beminde veel uitheemse vrouwen: behalve farao's dochter beminde hij ook vrouwen uit Moab, Ammon, Edom en Sidon, en Hethitische vrouwen. Ze waren afkomstig uit de volken waarover de Heer tegen de Israëlieten had gezegd: *"Jullie mogen je niet met hen inlaten en zij mogen zich niet met jullie inlaten, anders zullen zij jullie ertoe verleiden hun goden te gaan dienen."* Juist tot die vrouwen voelde Salomo zich aangetrokken. Hij had 700 hoofdvrouwen en 300 bijvrouwen, en dezen maakten hem ontrouw. Toen Salomo ouder werd, brachten sommige van zijn vrouwen hem ertoe om hun goden te aanbidden. »»

Het is niet overdreven te veronderstellen dat Salomons vrouwen hem minstens 5.000 kinderen hebben geschonken, die via huwelijken zijn intellect aan het Joodse volk hebben doorgegeven. Dit zou kunnen verklaren waarom zij zo briljant zijn, meer nog dan elk ander volk en meer nog dan de andere stammen van Israël. Dat intellect werkt in twee richtingen, zowel ten goede als ten kwade en is daarom zowel een zegen als een vloek.

Ik wil graag de eminente Katholieke historicus William Thomas Walsh aan u voorleggen, die in zijn "Characters of the Inquisition" uit 1940 (Figuren van de Inquisitie) een uiteenzetting geeft van de gruwelijke Jodenvervolging onder Isabella la Catholica, die aan het eind van de 15e eeuw de koningin van Castilië was. Het is heel moeilijk over dit soort zaken een evenwichtig oordeel te vellen. Ik meen dat het uiteindelijke oordeel over het hoe en waarom van de Jodenvervolging, op en in verschillende plaatsen en tijden, van de Joden zelf moet komen. Een gedegen oordeel is slechts mogelijk nadat zij eerst in de schaapsstal zijn teruggekeerd met aan het hoofd hun goede herder, de langverwachte Messias van het huis van Zerach, iets wat pas in de Tijd der Naties gebeurt, ook wel gekend als het Duizendjarig Vrederijk of kortweg het Millennium.[34)] Voor dit gewetensonderzoek hebben de Joden zelf de beste papieren. Zij moeten over documentatie beschikken die niet zomaar voorhanden is en licht op deze kwestie werpt. Maar documentatie is niet alles. Het gaat ook om de interpretatie ervan. Wij Christenen zijn zeker niet in staat tot een objectief oordeel, want wij hebben aan onze dienst der verzoening verzaakt en dikwijls geparticipeerd aan de Jodenvervolging, zo niet deze geïnitieerd.

Zegt de apostel Paulus in de Romeinenbrief (3:9-19):

> «« Ik heb immers al heel duidelijk gemaakt dat allen, zowel de Joden als de andere volken, in de macht van de zonde zijn. Zo staat er ook geschreven: 'Er is geen mens rechtvaardig, zelfs niet één. Er is geen mens verstandig. Er is geen mens die God zoekt. Allen hebben ze zich afgewend. Heel de mensheid is verdorven. Er is geen mens die nog het goede doet. Er is er zelfs niet één. Hun keel is een open graf en hun tong bedrieglijk. Achter hun lippen schuilt het gif van een adder en hun mond is vol vervloeking en venijn. Ze haasten zich om bloed te vergieten, brengen ellende en vernietiging. De weg van de vrede kennen ze niet. Angst voor God kennen ze niet.'
>
> Wij weten dat de wet in alles wat hij zegt alleen tot degenen spreekt die aan de wet zijn onderworpen. Maar uiteindelijk wordt ieder mens het zwijgen opgelegd en staat de hele wereld schuldig voor God. »»

---

34) In het Millenniumrijk zal het koninkrijk over Israël zijn hersteld, wat dan qualitate qua het leidersvolk zal zijn geworden met een vorst van Zerachitische afkomst, door moderne profeten, zoals Marie Julie Jahenny, aangeduid als "de Grote Monarch'. Christus is van de lijn Peresh, en beide patriarchen, Zerach en Peresh, zijn zonen van Juda.

Wij Christenen zijn maar al te dikwijls niet enkel ‘in’ deze wereld geweest maar ook ‘van’ deze wereld. Het bloed van Abel kleeft aan de Christenheid. Wij Christenen zouden ten aanzien van de Joden in de geest van Mozes hebben moeten bemiddelen (Ex. 32:11-13), tentoongesteld in de hoofdstuk-9 gebeden van Ezra, Nehemia en Daniël. Getrouw aan Daniël 9:20 en Lukas 18:9-14 had dit moeten geschieden in een geest van grote verbrokenheid en belijdenis van eigen zonden, want wij allen hebben gezondigd. De hele wereld staat schuldig tegenover God, dus niet enkel de Joden. Paulus begreep dit. Zegt hij niet in de Romeinenbrief (9:1-3): *“In mijn hart is grote droefheid en een gedurige pijn. Waarlijk, ik zou wensen zelf vervloekt en van Christus gescheiden te zijn als ik mijn broeders daarmee kon helpen, mijn verwanten naar het vlees, die Israëlieten zijn.”*

Laat ons een passage bezien uit “Figuren van de Inquisitie” van William Thomas Walsh (Engelse uitgave hfst. V pp. 141-46), die hierin de aanloop bespreekt die tot de Spaanse Jodenvervolging heeft geleid aan het eind van de 15^e^ eeuw:

> «« Onder het Mohammedaans bewind van middeleeuws Spanje bereikten de Joden een hoog niveau van cultuur en welvaart. Zij vergaarden rijkdom met de handel in zijdestoffen en slaven alsook woekerpraktijken. Zij muntten uit in de geneeskunst en Aristotelische studies. Zij werden ook niet vervolgd door de oprukkende Christenen [die land op de Moren in Spanje heroverden]. St Fernando droeg, nadat hij Córdoba op de Saracenen had veroverd, vier moskeeën aan de grote Joodse bevolking over om in synagogen te veranderen, en hij schonk ze als woongebied een der prachtigste delen van de stad, onder twee voorwaarden: dat ze het Christelijke geloof niet zouden neerhalen en geen Christenen bekeren. De Joden deden beide geloftes en beide werden geschonden. Toch konden ze lange tijd ongestoord verder leven en nam hun welvaart toe, ten dele omdat zij voor heel wat koningen van nut waren. Hun bevolkingsaantal moet tegen het eind van de 13^e^ eeuw voor alleen Castilië tussen de vier en vijf miljoen zijn geweest (een schatting die is gebaseerd op de belastingopbrengst van meer dan 2,5 mln maravedis, wat gedeeld door de hoofdelijke belasting van 3 in het aantal volwassen Joodse mannen resulteert). Hun machtspositie was in de 14^e^ eeuw zo toegenomen dat zij in veel opzichten boven en buiten de wet stonden. Zo konden de wetten tegen vloeken niet op hen worden toegepast. Zij konden aansturen op ketterij en ter verdediging aanvoeren dat de Joden vrijheid van godsdienst hadden. De commercie, eigendommen en zelfs de overheid gingen in hun handen over. In ruil voor leningen verpachtten de koningen hun het recht overheidsbelasting te heffen en deze op ruime commissiebasis te innen. Heel wat bitterheid ontstond tegenover Pedro de Wrede omdat hij het totale overheidsbestuur aan zijn Joodse vrienden overliet, een omstandigheid die zijn vijanden ertoe bracht hem het Joodse ondergeschoven kind te noemen, wat bijdroeg aan zijn openlijke veroordeling door een paus als *“een bevoorrechter van Joden en Moren, een toejuicher van trouweloosheid en een doodslager van Christenen”.*
>
> Helaas was de volkshaat tegen de Spaanse Joden niet geheel ongegrond. Men had niet zozeer een hekel aan ze omdat ze de leerstellingen van Mozes volgden, maar juist omdat ze juist datgene deden wat hij verboden had. Ze hadden enorm verdiend aan de slavenhandel van hun medemens en legden woekerrente op als iets vanzelfsprekends in een mate die alle proporties te buiten ging. Zoals Lea aangeeft eisten ze 40% rente tijdens de hongersnood van 1326 in Cuenca, liggend tussen Valencia en Madrid, voor geld dat boeren nodig hadden om tarwe-zaaigoed te kopen. Zij gaven zich ruim over aan bekeringsdrift, zelfs door middel van een soort dwang; zodoende moesten hun Christelijke bedienden zich laten besnijden en soms drongen zij er bij hun schuldenaars op aan Christus af te zweren. Het was wederom Mozes die godslasteraars de doodstraf oplegde. Toch waren veel Joden gewend de Profeet te vervloeken van wie Mozes had gezegd dat zij zich op Hem moesten voorbereiden; ze dreven de spot met en maakten een parodie van de

erediensten van de Christelijke religie; ze moesten niets hebben van priesters en nonnen. Mozes zei: *"Onder u mag geen duivelskunstenaar worden gevonden of een die zich met geestbezwering inlaat, niemand die geesten en orakels raadpleegt en zich afgeeft met waarzeggerij of de doden vraagt. Want dat alles is een gruwel voor de Heer"* (Deut. 18:10-12) Niettemin kon worden vastgesteld dat de Spaanse Joden, daartoe ongetwijfeld door de bijgelovige Mohammedanen aangestoken, zich tegen betaling vaak bezighielden met wat men 'hechicerias' noemde (letterlijk: handelingen) – toverij, zwarte magie, astrologie, alchimie, de verkoop van liefdesdrankjes, het gebruik van toverspreuken om het huwelijksbed te zegenen of desgewenst, in geval van een wraakzuchtige rivaal, de jonge echtgenoot impotent te maken – voor welk doel somtijds de genitaliën van een haan onder het bruidsbed werden gelegd of kabbalistische verschrikkingen onder een raam gekrabbeld. Er heerste alom vrees voor de macht van heksen en tovenaars die met bezweringen en spreuken konden 'binden', een vrees die door sommige heilige mensen werd gedeeld.

(…) Het meest nadelig voor de reputatie van de Joden was de algemeen geldende opvatting onder Christenen dat hun niet te ontkennen geheimzinnige verbondenheid en eendracht van doen en denken van binnenuit werd gestuurd door zoiets als een gemoderniseerd sanhedrin dat een samenzwering vertegenwoordigde om een Joodse staat, een staat binnen de staat op te richten. Was dit uit angst, afgunst of jaloezie geboren, …of was het een illusie? Dat laatste hielden de Joden ons voor. Indien een illusie, dan toch wel een zeer taaie.

(…) Deze opvatting al of niet terecht resulteerde in wijd verbreide [gedwongen] bekeringen volgend op de ziekmakende slachtpartijen van Joden in 1391. Hoe konden de Christenen anders denken na de uitlatingen van Selemoh ha-Levi, die lange tijd door zowel de Joden als Christenen voor zijn hoogstaand karakter en grote kennis werd gewaardeerd en voordat hij Christen werd een van de meest illustere rabbijnen was. Hij stond bekend als een Thomistisch filosoof en hij heeft het zelfs tot bisschop gebracht. Tenslotte publiceerde hij twee dialogen waarin hij categorisch verklaarde dat de Joden uit waren op de overheersing van Spanje. Het was deze Joodse bisschop van Burgos die de zogenaamde Ordonnantie van Doña Catalina schreef, waarin de activiteiten, beroepen en dergelijke van Joden en Moren aan banden werden gelegd – alhoewel een andere Joodse bekeerling Diego Árias Dávila de Joden toestond zich daaraan te onttrekken, in het bijzonder voor de lucratieve bezigheid van belastingheffing. Weer een andere Jood, Fray Alonso de Espina, de biechtvader van Hendrik IV en rector van de universiteit van Salamanca, schreef en publiceerde in 1459 zijn "Fortalitium Fidei", een der bitterste anti-Joodse documenten uit de geschiedenis. Dit werkstuk was heftiger tegen de 'conversos' [Joodse bekeerlingen] dan tegen de Joden van de synagoge en suggereerde dat indien een inquisitie in Castilië kwam, het zou blijken dat grote aantallen onder hen schijnchristen waren die zich op de verspreiding van het Joodse geloof toelegden en zich richtten op de ondermijning van het door hen beleden geloof.

Het is de gewoonte onder de Joodse verdedigers van het geloof al dit soort voorvallen van de hand te wijzen met een verklaring waar wij begrip voor kunnen opbrengen en een zekere symphatie, maar die wij niet kunnen onderschrijven. Volgens de gangbare benadering waren Selemoh ha-Levi en dat soort lieden collaborateurs en afvalligen; in tijden van vervolging waren ze uit angst Christen geworden en trachtten ze de gunst van hun nieuwe soortgenoten te winnen door hun somberste vooroordelen te bevestigen. Deze theorie is niet ongefundeerd, maar het neemt niet weg dat heel wat Joodse bekeringen plaatsvonden toen de Christenen en niet de Joden werden vervolgd. Sint Petrus en Sint Paulus verbeterden hun wereldlijk lot niet toen zij in armoede gingen prediken, daarmede een zekere en smadelijke dood tegemoet ziende. Sommige opmerkelijke Joodse

bekeerlingen uit onze tijd zijn Katholiek geworden ondanks het feit dat zij veel moesten inleveren aan populariteit en materieel gewin. Ten aanzien van Selemoh ha-Levi berooft de these van schijnheiligheid zijn carrière en sterke karakter van elke samenhang en integriteit en maakt het van hem een 'factotum irrealis' (een onrealistisch figuur). Hij bekeerde zich voordat het bloedbad van 1391 plaatsvond. Hij moet andere vervolgingen van zijn volk hebben gekend en moet als iedere Jood onder onterechte en liefdeloze minachting hebben geleden terwijl hij trouw bleef aan zijn voorouderlijke religie. Maar hij was een eerlijk mens en toen hij het licht der waarheid zag, ging hij daarop af zelfs als dit inhield, zoals bij Mozes, Jesaja en Jeremia, dat hij de zonden van zijn eigen volk moest aanklagen en hen aansporen het gouden kalf van uitbuiting en luxe op te geven en terug te keren naar de God van Abraham, Izak en Jacob en naar de Vader van Christus. Vanzelfsprekend kreeg hij weinig lof toegezwaaid van mensen die stug weigerden te zien wat hij zag. Er is anders geen redelijke verklaring voorhanden voor de houding van zulke oprecht bekeerde Joden, zoals Pablo de Santa Maria, die de Joden aanklaagden als semi-Christen omdat ze gewend waren de spot te drijven met de sacramenten van de Kerk en dat ondanks het feit dat zij door haar bescherming rijkdom hadden kunnen vergaren en een vooraanstaande positie bereiken, waardoor ze net als hun voorvaders konden eten, drinken en spelen. De massabekeringen schijnen aan dit soort opportunistische Joden een kans te hebben geboden om van twee walletjes te eten. Een dergelijke Jood kon alle voordelen genieten van het naar de Mis gaan op zondag en naar de synagoge op zaterdag. Hun kinderen werden van geen enkel winstgevend en eerbaar beroep uitgesloten. Zij konden door hun geld in verarmde adellijke families trouwen en naar de hoogste titels in Castilië opklimmen. Zij konden priester en zelfs bisschop worden. Er was een zekere Andres Gomalz, parochiepriester van San Martin de Talavera, die naar eigen zeggen van 1472 tot 1486 de Mis diende zonder daarin te geloven of zonder de juiste intentie, en hij hoorde biecht zonder ooit de absolutie te hebben gegeven. Er was ook Fray Garcia de Tapate, prior van het grote Hiëronymusklooster in Toledo die, als hij de Hostie tijdens de Mis ophief, placht te prevelen: *"Sta op Petertje en toon je aan het volk",* en hij keerde zijn rug toe in de biechtstoel in plaats van de absolutie te geven.

Deze toestand kon niet voor altijd zonder uitbarsting blijven; en helaas waren er uitbarstingen van het ergste soort… »»

De beschuldiging van toverij, waar Walsh van spreekt, lijkt vreemd, maar zelfs in onze tijd is daar nog sprake van. Gershon Winkler publiceerde in 2003 zijn "Magic of the Ordinary" (de magie uit het gewone). In het inleidende hoofdstuk zegt hij het pad van een ultra-orthodoxe rabbijn te hebben verlaten, zoals hij een tijdlang had gefungeerd in Brooklin, een voorstad van New York. Op de boekomslag staat:

«« Van tovenarij tot dierentotems, veren van de buizerd en de valk, van heilige cirkels tot genezingsriten, biedt dit boek ons een zeldzame en verijkende ontmoeting met een breed terrein van wijsheid dat lange tijd verwaarloosd is gebleven en zelfs nog langer verkeerd begrepen. "De Magie uit het Gewone" hervormt ons begrip van het Judaïsme als een geestelijke weg die op een bewuste en heilige relatie is gebaseerd op de materiële wereld. (En op p. 15:) Judaïsme beoefende vroeger een bewustzijnsniveau dat zeer sterk in het aardse van alledag was geworteld. Het goddelijke, zo leerden zij, kon alleen via zijn natuurlijke uitingsvorm worden ervaren. (…) Zij achtten de aarde en haar kinderen als veel representatiever voor Gods zogenaamde Uitspraak (de scheppingsgezegden) dan de buitensporig aanbeden schriften die door de profeten zijn neergepend. Dit boek (zo staat verder op de omslag) is een eerste poging om het Judaïsme als sjamanische godsdienst te herstellen [35)] na eeuwenlange ideologische onderdrukking waaraan zij door intolerante gastculturen en religieuze systemen werd onderworpen. »»

Gershon Winkler schrijft op pagina 2 van zijn boek:

«« Vooral tijdens de middeleeuwen zagen Christenen de Jood als de magiër bij uitstek, een reputatie die tenslotte tegen ze keerde aangezien ze als de beoefenaars van het occulte door de Kerk als demonisch werden gezien. *"In lijn met de algemeen aanvaarde kerkleer over de Joden door de eeuwen heen",* schrijft Dan Cohn-Sherbok in "De Gekruisigde Jood" (1997), *"zag men het Joodse volk behept met de eigenschappen van de duivel en heksen (...) Met het occulte spelend werden ze met duivels en demonen vereenzelvigd. (...) In het licht van zulke diabolische kenmerken is het niet verwonderlijk dat het Joodse volk tot een inferieur menselijk ras werd gedegradeerd en dientengevolge zonder wroeging of schuldgevoel werd afgeslacht."* Het is duidelijk dat de Kerk geen andere geestesrichting duldde dan die van haarzelf.

En verder op pp. 9-12: Rabbi Me'ir Ben Shim'on van Narbonne, die nog steeds getraumatiseerd was door de recente terreur van de kruistochten, ging iets overstag trachtende de Kerk te overtuigen dat het Judaïsme een achtenswaardige godsdienst was die geen bedreiging voor het Christelijk geloof vormde en niets bevatte dat in de ogen van de Heilige Stoel als ketters kon worden beschouwd. Ironisch genoeg leverde hij met zijn polemiek de "Milchemet Mitzvah" (oorlog van de geboden), zo rond het jaar 1235 uitgebracht, onbedoeld veel bewijsmateriaal in het tegendeel want daaruit bleek hoe wijd verbreid meditatie en tovenarij waren. Zijn poging en dat van andere Joodse leiders waren goed bedoelde en nobele gestes maar ze haalden niets uit. In de zomer van 1239 beval de paus de inbeslagneming en verbranding van alle heilige Joodse teksten, van de vereerde Talmoed tot aan de esoterische geschriften van de kabbala toe. In totaal werden alleen al in Frankrijk 24 wagonladingen handschriften (nog geen drukpers) aan de vlammen prijsgegeven,[36)] waarmee millennia van gekoesterde Talmoedische en kabbalistische geleerdheid tot een tragisch eind kwamen. (…) Alleen de Zohar ontkwam aan de verbrandingen omdat het in een niet Joodse winkel werd vermenigvuldigd. De grotere tragedie van deze periode, alsook die daaraan vooraf ging en daarop volgde, was ontegenzeggelijk het door de Kerk als fakkels doen vergaan van

---

35) Mijn woordenboek zegt: "Een sjamaan is iemand van wie men veronderstelt dat hij rechtstreekse toegang heeft tot en invloed heeft op de verborgen natuurkrachten, die gewoonlijk tijdens een trance worden ontsloten en hem of haar met macht omkleedt om zielen leiding te geven, ziektes te genezen, enz. De sjamaan wordt tegenwoordig met bepaalde inheemse volken geassocieerd van Noord Azië en Noord Amerika, maar het algemene patroon van overtuigingen, rituelen en technieken die met sjamanen in verband worden gebracht vindt men bijna overal in primitieve culturen terug." In Groot Brittannië wordt zo'n persoon een 'witch' (heks) genoemd. Dat woord komt van 'wice' wat volgens sommigen 'weide' betekent (in het Duits: Wiese); dit houdt in dat zulk een persoon één is met de natuur en de alomvattende macht van het universum. Dat klinkt onschuldig, maar het vermaarde bijbelcitaat van Exodus 22:18 is in dit opzicht duidelijk: "U zult een heks (of tovenares) niet laten leven". De Nieuw Testamentische veroordeling tegen hekserij wordt in de lijst van gruwelen van Galaten 5:20 gevonden.

36) Nicolaas Donin uit La Rochelle was een Joodse bekeerling tot het Christendom in het Parijs van de vroeg 13e eeuw. Hij staat bekend om zijn rol in de "Disputatie van Parijs" waar hij tegenover Paus Gregorius IX de beschuldiging uitte dat de Talmoed een gevaarlijk en godslasterlijk boek is dat venijnige aanvallen bevat op Maria's maagdelijkheid en Jezus' levenswandel. Dit leidde uiteindelijk tot het pauselijk decreet om alle manuscripten van de Talmoed publiekelijk te verbranden. Het decreet werd algemeen genegeerd behalve in Frankrijk, waar de Joden onder dreiging van doodstraf gedwongen werden hun boeken af te geven. De 16e eeuw kende zes Talmoedverbrandingen; en in 1562 werd een Christelijke censuur van Hebreeuwse boeken ingesteld. De meeste bestaande Talmoed uitgaven bevatten nog steeds de vermelding van de censor dat deze boeken vrij zijn van beledigend materiaal, wat vooral geldt voor het ontbreken van aanvallen op de Heilige Maagd Maria en onze geliefde Heer en Redder Jezus Christus.

duizenden Joodse mensen. Maar het Joodse volk verloor eveneens een enorme brok van hun oude wijsheidsteksten en gelijk hun oude sjamanische manier van denken. (…) “De Magie uit het Gewone” is daarom een eerste aanzet om de voorvaderlijke Hebreeuwse traditie te doen herleven en het te bevrijden van de ketens en spinsels van een eeuwenoud taboe dat hun was opgedrongen door de intolerante gastculturen en religieuze systemen waaronder het 1.700 jaar lang gebukt is gegaan. »»

En elders (p. 65): *“Een van de belangrijkste voorwaarden ter beheersing van de Joodse tovenarij is kennis van de Heilige Naam.”* En hij vervolgt (pp. 80-86):

«« (Gezien het voorgaande) is het weinig verbazingwekkend dat het Joodse volk tijdens eeuwen heksenjacht en onophoudelijke oorlogen tegen tovenarij en magie als een groep werd geviseerd, samen ook met de vrouwen als groep, zoals aan het begin van dit boek ter sprake gebracht. Tovenarij was zo gewoon onder de Joden dat bijvoorbeeld Lodewijk IX in 1254 een speciale maatregel afkondigde waarin het aan Joden in zijn domein werd verboden tovenarij te plegen. En toen de inquisitie werd opgericht in de vroege middeleeuwen ging die meteen over tot het achtervolgen van Joden als tovenaars. Tovenarij was niet alleen dagelijkse kost onder de rabbijnen maar lag verankerd binnen de context van de oude en de middeleeuwse Joodse literatuur en theologie. Lag daar in feite zo goed in verankerd dat zelfs de komst van de Joodse reformbeweging in de ‘verlichte’ 18e eeuw jammerlijk faalde om het beeld van de Jood als tovenaar of sjamaan te ontzenuwen. Het was te laat. Millennia te laat. (…) Veel eigentijdse rabbijnen en geleerden van de de Judaïca hebben telkens opnieuw gepoogd om de opvatting van tovenarij in het Jodendom naar het rijk der fabelen en folklore te verwijzen, pogingen die de rest zijn van het eeuwenlange streven om ‘als ieder ander te zijn zodat ze ons niet hoeven te vrezen of ons schade proberen toe te brengen’. De waarheid is dat wij anders zijn, dat wij niet passen binnen de overwegend Christelijke manier van denken en hun cultuur. Daarbinnen hebben wij de laatste twee millennia geleefd en we hebben er onder geleden. Inderdaad spreken de voornaamste bronnen zulke pretenties van het zich ‘aanpassende’ Jodendom tegen, omdat zij ons duidelijk in herinnering brengen hoe tovenarij een integraal onderdeel van het Jodendom vormde, en niet alleen van de Joodse mystiek. (…) De oude sanhedrin bedong het beheersen van tovenarij als een eerste vereiste om tot hun college te worden toegelaten. Rabbi Yochanan (3e eeuw) onderwees dat *“Wij niemand tot het Sanhedrin aanstellen die niet lang van gestalte is, een wijze meester is, volleerd in visioenen, van eerbiedwaardige leeftijd en de tovenarij beheerst.”* (Bab. Sanh. 17a) (…) Als ik Joodse confraters in hun eigen traditie in de wereld van tovenarij binnenleidt, doen zij dat meestal af als behorend tot ondergeschikte gnostische zaken, niet beseffend hoezeer het binnen werkelijk iedere vezel is doorgedrongen die de Joodse traditie vertegenwoordigt. Dit is te wijten aan een gebrek aan fundamentele kennis van het Jodendom, een ziekte die momenteel zeven van de tien Joden treft, een ongeëvenaarde tragedie in de Joodse geschiedenis. Feit is dat veel verhalen zelfs binnen de verondersteld legalistische discussies van de Talmoed zijn verwoven die ‘hemelse’ gebeurtenissen opdissen die door rabbi’s zijn opgeroepen die zich met toverkunst bezighielden. »»

Onze Haren Mantel, of de Wezensaard van het Occulte

Er is een wat typische profetie van de Profeet Zacharia die aangeeft hoe God over zogenaamde toverkunst denkt en waarzeggerij. Hij vertelt dat God in de messiaanse eeuw niet zal toestaan dat er nog profeten zijn die een haren mantel aandoen om te liegen. Een haren mantel betekent dat ze door dierlijke instincten worden bestierd. Ook Johannes de Doper droeg een haren mantel,[37)] maar God had hem in de school van ontbering gelouterd waardoor hij meer op een engel geleek dan een mens. Zelfs als ze Gods ingevingen krijgen zijn de leugenprofeten als stoorzenders die hun eigen geluid produceren en daar zijn ze nog erg trots op ook. De volgende verzen zijn geparafraseerd:

> «« Op die dag, is de godsspraak van Jahweh der heirscharen, zal Ik de valse profeten, die met een onreinge geest zijn behept, het land uitjagen. Als iemand zich voor zo'n profeet durft uit te geven zullen zijn eigen ouders zeggen: *"Je blijft niet leven want je spreekt leugens in Gods Naam."* Als die zoon desondanks als leugenprofeet blijft optreden zullen zijn vader en moeder hem doorboren zodat hij sterft. Op die dag zullen al dat soort profeten zich schamen over de visioenen die ze krijgen toebedeeld, en zullen ze zich niet met een haren mantel (het wereldse, zelfs kosmische) durven bekleden om leugens te spreken. Neen, zo iemand zal zeggen: *"Ik ben geen profeet, ik ben maar een boer; ik heb een akker gehad van kindsbeen af."* En als men hem vraagt: *"Waar komen dan de wonden in uw handen vandaan",* zal hij antwoorden: *"Die zijn mij in het huis van mijn vrienden toegebracht."* »»

Ter verduidelijking van de betekenis van haren mantel of de magie uit het gewone, dus van wat in het onzichtbare deel van de kosmos ligt opgesloten, richten we ons nu op de homeopathische methode als voorbeeld van een in wezen occulte praktijk, iets waar we ons volgens Leviticus 19:31 niet mee bezig mogen houden.

Homeopathie is een geneeswijze die tussen 1790 en 1843 is ontwikkeld door Dr. Samuel Hahnemann, een Duitse arts. Homeopathie functioneert op zijn best bij een zo grote verdunning van de werkzame stof, zodanig dat er haast geen of geen moleculen van de oorspronkelijke stof meer aanwezig zijn. Hahnemann beweerde dat homeopathie functioneert door *"een condensatie van kosmische energie".* We zitten met dit soort terminologie op occult terrein gebruikmakend van een esoterische taal die heel moeilijk verstaanbaar is! Het is net als reiki een genezing met kosmische energie (energy healing). Zo bezien staat kosmische energie gelijk aan occulte energie, dus voor het oog verborgen! Een wetenschapper kan niet zeggen hoe homeopathie functioneert omdat het onmeetbare buiten zijn terrein ligt. Alleen de genezing kan worden waargenomen, want het werkt niet fysisch/chemisch. Er is ook geen placebo effect, want het kan dieren genezen. Een psychosomatische genezing bij dieren is onmogelijk! Er is voldoende aangetoond dat homeopathie een therapie is die werkt alhoewel het geen allopathisch geneesmiddel dat door de

---

37) In Genesis 37 is de veelkleurige mantel van de Patriarch Jozef, zoon van Jakob, het sierlijke gewaad dat zijn vader hem schonk in een plaats genaamd Vayeshev (וַיֵּשֶׁב - Hebreeuws voor 'en hij leefde'). Deze iriserende mantel is antitype op het haren kleed en staat voor de ongeschonden profetische gave die Jozef had ontvangen van de allerheiligste God, die de allerhoogste veelkleurige wijsheid bezit (Ps. 104:24, Ef. 3:10), die alleen Hij het zijne mag noemen. Het geborduurde kleed is ook een beeld van Gods schepping, waarin duizenden ogenschijnlijk ongerelateerde draden tot één glorieus patroon zijn vervlecht. De Popol Vuh ("The Nexus", David Allen Deal, p. 16 #1993) vermeldt trouwens dat Jozefs beenderen tijdens de Exodus in een kist werden meegedragen terwijl hij dit mooie gewaad droeg (zijn lijkwade), een detail dat noch door Flavius Josephus noch door de Talmoed wordt aangehaald, maar wat niet onwaarschijnlijk lijkt. In 1 Koningen 19:19 werpt Elias de profetenmantel naar Eliseus; wéér datzelfde beeld van een mantel en de gave van profetie.

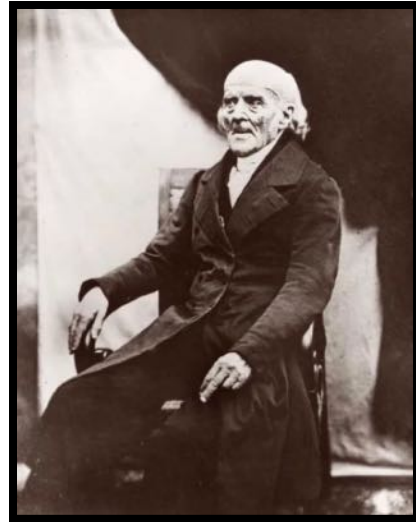
aanwezigheid van een materiële stof werkt. We spreken hier over immateriële substanties. Immatrieel wil zeggen 'geestelijk'. Nu zijn ook die substanties door God geschapen met een nuttig doel voor ogen. Wat is dan het probleem? Het zijn niet zozeer die onwaarneembare stoffen of energieën die het probleem vormen bij de aanvaarding van homeopathie door oprechte Christenen, maar eerder de wezens die tegen God in opstand zijn gekomen en deze ruimte zijn gaan bewonen, en die weinig sympathie koesteren voor ons mensen voor wie God een speciale bestemming heeft weggelegd – om jaloers op te worden. De beoefenaars van 'energy healing' spreken bij voorkeur over het 'astrale gebied' dat zich met zijn energieën tussen het goddelijke en materiële bevindt. En dit nu zou via de homeopathische techniek kunnen worden aangeboord. De term astraal komt uit de astrologie en dient eerder met de Bijbelse term kosmos te worden vervangen.

Dit astrale gebied noemt de Apostel Paulus de hemelse gewesten: *"Want wij strijden niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van de duisternis van dit tijdperk, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten."* (Ef. 6:12) Het lijkt logisch dat deze tussenruimte op de een of andere manier moet worden doorkruist (voor sommigen bliksemsnel) om bij onze bestemming in het hiernamaals uit te komen. Het is de gewaarwording van deze tussenruimte die overeenkomt met wat in wetenschappelijke kringen bekend staat als de 'Bijna-doodervaring' (BDE), een term die door Raymond Moody is gelanceerd. Het is deze regio die tijdens ons gebed overwonnen moet worden, wat soms alleen lukt na aanhoudend gemeenschappelijk gebed, of door te vasten. Een doorbraak wordt aanschouwelijk gemaakt door de vuur- of wolkkolom die in de woestijn op het tabernakel rustte. (Ex. 40:34-38, Num. 9:15-19) Aldus werden de Israëlieten tijdens hun veertig jarige trektocht tegen de boze machten beschermd en kon God gemakkelijker in de dagelijkse behoeften van zijn volk voorzien. Eenzelfde doorbraak vindt telkens plaats tijdens het Heilig Misoffer wat daarom een perfecte gelegenheid geeft om onze gebeden aan God voor te leggen.

Het is helaas niet vast te stellen hoe die kosmische entiteiten (energieën, wanhopig dwalende geesten, demonen) op de een of andere manier effectief betrokken zijn bij homeopathie. Het is en blijft een mistig gebied. De kernvraag is: wat gebeurt er precies bij het potentiëren? Potentiëren of dynamiseren is een bereidingswijze van een homeopathisch geneesmiddel, waarbij een werkzame stof herhaaldelijk en opeenvolgend wordt verdund wat met intensief schudden samengaat. Om een indruk te krijgen van wat een verdunning inhoudt: D10 komt overeen met een druppel in een zwembad; D20 met een paar druppels in de Noordzee. Een verdunning van D100 is heel normaal (10 tot de macht 100). Sommige oplossingen zijn zo sterk verdund, dat het zeer onwaarschijnlijk is dat er ook maar één enkel molecuul van de oorspronkelijke werkzame stof in een dergelijk flesje zit. Derhalve kan de werkzaamheid van zoiets uitsluitend geestelijk zijn. Daarmee begeven we ons buiten de experimentele natuurkunde dat zich uitsluitend bezighoudt met het waarneembare en zich voor het occulte/onzichtbare afschermt. Maar dat bewijst nog niet dat het onwerkzaam is. Het is en blijft bijzonder irritant met een methode van doen te hebben die werkt maar wetenschappelijk onverklaarbaar is.

De immateriële kosmos is bezoedeld - een bezoedeling die zal worden verwijderd door de toepassing van Christus' bloed, waarover de hoofdstukken 8 en 9 van de Hebreeënbrief spreken in termen van het hemelse tabernakel. De reiniging daarvan, zoals aangekondigd in 2 Korintiërs 5:19, zal de poort openen. Het oudtestamentische tabernakel is in de Joodse traditie altijd gezien als een representatie van de kosmos. Heeft de reiniging ervan al plaatsgevonden? Nee, want anders zou de profeet Zacharia, in een voorstelling van het Vrederijk, niet van een leugenprofeet spreken. Er zal wel eens een tijd komen na de zogenaamde schoonmaking van de kosmos dat we ons dat gebied mogen toeëigenen. Thans is het bovennatuurlijke (niet het onnatuurlijke) verboden terrein: Geen toegang! Cave canem, pas op voor de hond!

Alleen op de Grote Dag des Oordeels, aan het einde van het Vrederijk, zal de kosmische vuiligheid worden verwijderd en weggespoeld, een gebeurtenis waar we naar uitzien. Dit wordt verafbeeld door het reinigingsritueel van de mikweh, waarover ik heb geschreven in “De Aard van de Ziel” (deel 2 laatste sectie). Je kunt het boekje “Waters of Eden - the Mystery of Mikveh” van Rabbi Aryeh Kaplan lezen om er meer over te weten te komen. Gepubliceerd door de Nationale Raad voor Synagogue Jeugd in 1976, gaat het over vernieuwing en wedergeboorte. Tijdens het lezen raak je steeds meer verwonderd. Dit is echte Joodse traditie waar je je tanden in kunt zetten. Zo kom je te weten dat de God van het Oude Testament zichzelf identificeert met het doopwater. Laat ik eerst vertellen dat mikveh hoop of verwachting betekent, en ook een samenvloeiing van water, een menigte, een gezelschap. In het Boek Leviticus 11:36 ontdekken we de mikweh: *“Niettemin zal een bron of een regenbak die water bevat, rein zijn.”* Hier is in het Hebreeuws een drievoudige vermelding van hetzelfde concept (het woord mikveh slechts één keer). Dit aantal is een belangrijk element. Mikveh figureert in Genesis 1:10, in Exodus 7:19 en, zoals gezegd, in Leviticus 11:36. Drie keer vertelt de Thora dat God de mikveh is, de verwachting, en drie keer gaat het over het water van de mikveh. Daarom dompelt de Jood zich drie keer onder in het mikveh bad. Dit bad is een plaats waar (orthodoxe) Joodse vrouwen naartoe gaan voor reiniging na een menstruatieperiode, maar wordt soms ook door mannen gebruikt en voor bekering tot het Jodendom. God noemt zich in Jeremia driemaal de Mikveh van Israël (14:8, 17:13 en 50:7). Uiteindelijk is het mikvehbad een voorafbeelding van de reiniging van de kosmos.

Samuel Hahnemann in 1841, kort na de uitvinding van het daguerreotype. Hahneman kwam uit 1755. John Owen uit Salisbury is de vroegst geboren mens ooit op foto vereeuwigd. In 1735 geboren werd hij 107 jaar oud.

Dat homeopathie bij de Bijbels verboden praktijk hoort, en helemaal niet zo onschuldig is als ons wordt voorgehouden, blijkt uit de ervaring van de bekende exorcist Gabriele Amorth (1925-2016), die de hoofdexorcist was van Rome. Hij bleef gissen naar de oorzaak van haar bezetenheid. Bij een exorcisme is het altijd belangrijk om het moment en de reden te vinden waarmee de deur naar steeds verdere bezetenheid werd opengezet. Wat bleek, deze dame had wel 20 jaar lang homeopathische middelen gebruikt. Dankzij die ervaring concludeerde Amorth dat deze kuren niet losstaan van de wereld van demonen! Hij ontdekte dat haar demonen namen hadden van de homeopathische middelen die ze had gebruikt! *)

Uiterst bedenkelijk is dat Hahnemann net als zijn vader actief betrokken was bij de Vrijmetselarij. Hij was lid van de loge “Sankt Andreas zu den drei Seeblättern” (Sint-Andreas tot de drie zeebladeren), in Hermannstadt, Düsseldorf. Hahnemann heeft zich ook in het taoïsme verdiept waarvan bekend is dat die zich met magie bezighoudt. Ook gebruikte Hahnemann een symbolishe taal die aan demonisme is gelieerd! Martin Gumpert publiceerde in 1945: “Hahnemann: The Adventurous Career of a Medical Rebel” (De avontuurlijke carrière van een medische rebel) uit het Duits vertaald. Hierin wordt onthuld dat hij de leer van de occulte beoefenaar Paracelsus ontwikkelde, een medische theorie die de leer van het minderwaardige deel van de kabbala combineerde met pseudowetenschap. Hahnemann voelde zich ook aangetrokken tot de ideeën van zijn tijdgenoot Franz Mesmer (1733-1815), een Zwitsers-Duitse arts, de ontdekker van het ‘animale magnetisme’ (is haren mantel), later mesmerisme genoemd. Mesmer populariseerde een occulte kunst, die van oudsher werd beoefend door sjamanen en Satanisten,

als een manier om mensen te controleren, tegenwoordig gekend als hypnose. In een bepaalde setting wordt het gebruikt om volledig geestgestuurde 'monarchslaven' te creëren. Marilyn Monroe was zo'n slavin. Men zegt dat Mesmer zijn hypnotische techniek alleen gebruikte om patiënten te genezen, maar dat geeft nog geen carte blanche om het toe te passen. In zijn homeopathische bijbel uit 1810, "Organon der rationellen Heilkunde" vergelijkt Hahnemann de homeopathie met mesmerisme:

> «« Ik vind het toch nodig om hier een toespeling te maken op het animale magnetisme, zoals dat heet, of beter gezegd mesmerisme. (...) Het is een wonderbaarlijke, onbetaalbare gave van God (…) door middel waarvan de sterke wil van een goedwillend persoon op een zieke [en indien kwaadwillend?] door middel van contact, zelfs zonder dit en zelfs op enige afstand, waarmee de vitale energie van de gezonde mesmerizer, deze begiftigde kracht [deels door demonen begiftigd], alsdan dynamisch in een andere persoon kan overbrengen. (…) De hierboven genoemde methodes van het beoefenen van mesmerisme zijn afhankelijk van een instroom van een min of meer vitale kracht in de patiënt [menselijk alsook demonisch]. »» (1ste Engelse editie 1901: §293 en §294)

In diezelfde paragrafen spreekt Hahnemann over negatief mesmerisme aldus:

> «« Alle bovengenoemde methoden van mesmerisme zijn afhankelijk van een instroom van meer of minder vitale kracht in de patiënt, en worden daarom positief mesmerisme genoemd. Een tegenovergestelde manier van de toepassing van mesmerisme verdient echter, omdat het precies het tegenovergestelde effect creëert, negatief mesmerisme te worden genoemd (...) dat een monsterlijke revolutie van het hele menselijke systeem teweegbrengt, slaapwandelen [geeststuring] genoemd, waarbij de mens wordt weggerukt uit de wereld der zintuigen en meer lijkt te behoren tot de wereld der geesten (sic) – een hoogst onnatuurlijke en gevaarlijke conditie [waarbij het object wordt beroofd van het meest kostbare van alles, zijn vrije wil]. »»

Moge het bovenstaande als waarschuwing gelden om u niet met homeopathische praktijken in te laten of ander soort van onzichtbare 'energy healing' (geneeskrachtige infrarood straling is niet onzichtbaar voor instrumenten), niet omdat het niet zou kunnen genezen, maar omdat we ons daarmee op een glibberig terrein begeven waarbij ons zieleheil op het spel staat. **Een gezond lichaam voor de prijs van ons eeuwig heil? Dat doet denken aan Ezau die zijn eerstgeboorterecht voor een bord linzensoep inruilde.** Want er staat geschreven in het Oude Boek Jasher (hfst. 27): *"[De geduchte oorlogsheld] Nimrod stierf door Ezaus zwaard in schande en verachting. Vreselijk uitgeput komt Ezau thuis en zegt tegen zijn broer Jakob: 'Zie, ik ga vandaag sterven, [het is als een dodelijke kwaal], en waarom zou ik dan nog het eerstgeboorterecht willen hebben?'"*

---

*) Het hardnekkige gerucht doet de ronde dat de COVID-vaccinaties gepotentieerd werden en dat hetzelfde zal gebeuren bij elke volgende vaccinatie die wereldwijd verplicht wordt gesteld, met als opzettelijk gevolg dat de ontvanger bij elke follow-up steeds meer blind wordt voor Gods licht, het licht der waarheid, waarvan Christus zegt: "Ik ben de weg, de waarheid en het leven". Eind 2020 kregen de zeer slecht geteste COVID vaccinaties van het EMA (European Medicines Agency) het groene licht.

• De Terugkeer van Gods Volk naar Israël

PARTIE DES MURS DU TEMPLE :ENDROIT DES LAMENTATIONS DES JUIFS

De Terugkeer van Gods Volk naar Israël — Een Historisch Perspectief —

Dit is in onze dagen het verhaal van de terugkeer uit de galuth (verbanning) van het Joodse volk naar het land hunner Vaderen, wat in 1948 de Staat Israël zou worden. Toen, op de 14e mei, onderhevig aan grote emotie, kondigde Ben-Gurion in het Tel Aviv Museum Israëls onafhankelijkheid aan: *"Eretz Yisrael (zei hij) is de geboorteplaats van het Joodse volk. Hier werd hun geestelijke, religieuze en politieke identiteit bepaald. Hier bereikten zij voor het eerst een volkseenheid, creëerden zij culturele waarden van een nationale en universele betekenis en gaven zij de wereld het boek der boeken."* In het wonder van Israëls bestaan komt Gods ingrijpen aan het licht. Daarin valt op een heel speciale manier de geschiedenis en de openbaring samen zoals geen ander land dat kent. Het bestaan van het volk van Israël is een voortdurende vingerwijzing naar Gods bemoeienis met de wereldgeschiedenis.

Dit artikel is het verhaal van Gods onzichtbare interventie in de omzwermingen van de mensheid, waarvan Israël een zinnebeeld is. In dit verband wil ik uw aandacht vestigen op de parabel van de vijgenboom dat Gods uitverkoren volk symboliseert. Het bloeien van de vijgenboom vertegenwoordigt in de Schrift het herstel van het volk van Israël in het land van hun vaderen. Zoals Lucas 21 duidelijk aangeeft zullen alle volkeren op aarde in de loop van een generatie, dus ongeveer zeventig jaren, hun bevrijding meemaken als dan het Teken van de Mensenzoon aan de hemel verschijnt, wat ook het teken is van het dan komende Vrederijk.

Nu dat wij getuige zijn van de letterlijke uitwerking van Israëls terugkeer naar hun erfgoed waarin door God werd voorzien, zullen we in de gelegenheid zijn om ook getuige te zijn van een terugkeer naar hun geestelijk erfgoed. De Heilige Schrift is duizenden jaren bedekt geweest als met een bedorven ondoordringbare korst, wat verklaart waarom een aantal essentiële waarheden aan de aandacht van de Christenen alsook hun Joodse broeders is ontsnapt. Ja, ook van de Christenen. Het is de Souffleur die ze hiervoor de weg zal wijzen.

3.10 – De Mislukte Poging om de Tempel te Herbouwen

Laat mij aanvangen met het opmerkelijke verslag van de mislukte poging in de vierde eeuw om de Tempel de herbouwen, dat zich onder het bewind van de Romeinse Keizer Julianus Apostata (361-63) voordeed, wat ons via "De Kerkgeschiedenis" van Rufinus van Aquileia (ca 345-410) ter ore is gekomen, hier vertaald vanuit de Engelse versie van Philip Amidon S.J. (in 10:38-40). Deze sensationele mislukking tot wederopbouw plaatst hetgeen zich nu afspeelt in breder verband:[38)]

---

38) Het eigenmachtig handelen van Gods uitverkoren volk druist in tegen het Verbond, waar een opmerkelijk voorbeeld van is te vinden in het boek Jasher hoofdstuk 75, waarin we lezen dat in het 180e jaar nadat de Israëlieten naar Egypte trokken een leger van 30.000 man van de stam Efraïm naar het land van Canaän trok om dat in bezit te nemen. Ze verliezen een slag in de vallei van Gath waarin bijna alle Efraïmitische soldaten om het leven komen. Dit kwaad geschiedde wegens de Heer, want de mannen hadden Gods woord overtreden door uit Egypte te gaan voordat de door God aangestelde tijd was aangebroken. Pas na 280 jaar (Gen. 15:16) zal de intocht onder Jozua's leiding plaatsvinden. Zie Numeri 14:27-45 over de mislukte poging het Beloofde Land in te nemen omdat, ook hier, de bestemde tijd niet was aangebroken.

«« Juliaans spel, dat op dwaalsporen bracht, was zo geraffineerd dat hij er zelfs in slaagde om de ongelukkige Joden te misleiden hen voedend met de ijdele hoop die hij zelf kende [een hoop die niet geboren was uit liefde tot het volk van het Boek, maar uit een hartgrondige haat jegens het Christendom]. Het begon ermee dat hij ze bij zich liet komen en de vraag stelde waarom zij geen offers brachten terwijl hun wet dienaangaande voorschriften kende. In de mening dat zich een kans bood, antwoordden ze: *"Dat kunnen wij niet behalve in de Tempel van Jeruzalem. Want alzo gebiedt ons de wet."* Nadat zij van hem toestemming hadden gekregen om de Tempel te herbouwen, werden zij zo arrogant dat het scheen alsof een of andere profeet onder hen was opgestaan. Er verzamelden zich Joden uit elke hoek en plaats om zich naar de tempelplaats te begeven die sedert lang door vuur was verwoest. Daar gingen zij vol overgave aan de slag onder leiding van een daartoe door de keizer benoemde hoge functionaris, een werk dat zowel door de overheid als uit privébronnen werd gefinancierd. [Gregorius van Nazianzenus (ca 327-'90) vermeldt (in Or. 5:4) dat Joodse vrouwen hun sieraden verkochten om aan het project bij te dragen.] Intussen affronteerden zij onze mensen [de Christenen] alsof de tijd van het koninkrijk reeds was teruggekeerd [ook de spot drijvend met de twee basilieken die daar een halve eeuw geleden door Constantijn de Grote waren opgericht]. Zij bedreigden hen grof en kwamen ze wreed te na. In één woord: zij gedroegen zich met monsterlijke arrogantie en trots. Cyrillus was toen bisschop van Jeruzalem als opvolger van Maximus de Biechtvader. Nadat de fundamenten waren blootgelegd en ongebluste kalk en steen was aangeschaft, stond hen de volgende dag niets in de weg voor het leggen van nieuwe fundamenten, na de oude eerst te hebben verwijderd. De bisschop beweerde echter stellig – na zorgvuldig te hebben overwogen wat enerzijds in Daniëls profetieën stond aangaande de tijden en anderzijds wat de Heer in de Evangeliën had voorzegd – dat de Joden nooit in staat zouden zijn om ook maar één steen op een ander te leggen. De spanning steeg dus ten top!

En voorwaar, in de laatste nacht, voordat de werkzaamheden begonnen, kwam een hevige aardbeving. Niet alleen werden funderingsblokken in de wijde omtrek gesmeten maar bijna alle gebouwen rondom werden met de grond gelijk gemaakt.

De publieke zuilengangen, waarin de menigte Joden vertoefde die aan het project meewerkten, stortten ook in, bovenop de Joden die daaronder waren gehuisvest. Er bestond een verzonken ruimte in het binnenste der Tempel, waarvan de ingang tussen de twee ineengestorte zuilengangen lag; daarbinnen had men voor het werk een aantal ijzeren gereedschappen en andere benodigdheden opgeslagen. Plotseling spoot een vuurbal daarvandaan die over het plein raasde en grillig zijn weg zocht terwijl het de daar verblijvende Joden verbrandde en doodde. Dit hield met grote regelmaat de hele dag aan, opnieuw en opnieuw, en aldus werd de vermetelheid van het koppige volk met wrekende vlammen gesmoord. Inmiddels waren de aanwezigen zo door angst en beven aangegrepen dat zij zich gedwongen voelden, zij het met grote tegenzin, hun plannen te laten varen en te erkennen dat Jezus Christus de ene en ware God is. En opdat dit alles niet zou kunnen worden uitgelegd als iets toevalligs, verscheen het Kruis de volgende nacht zo duidelijk op ieders kledij dat zelfs zij die het in hun ongeloof wilden afwassen, daar niet in slaagden. Daarom lieten de Joden en heidenen, door angst bevangen, deze plaats en het nutteloze project in de steek. »»

3.11 – Allenby liet de Wateren van de Nijl Jeruzalem binnenstromen

St Cyrillus van Jeruzalem verwees ongetwijfeld ook naar Daniël 12:11 in relatie tot Lucas 21:23: *"En van die tijd af dat het dagelijkse offer zal worden gestaakt en de gruwel der verwoesting opgericht, zullen er **1290** dagen zijn. Gezegend hij die wacht en tot **1335** dagen reikt."* De betekenis van 1290 dagen (lees 1290 jaren) is niet zo duidelijk, maar

1335 is heel opvallend omdat de Turken in het moslimjaar 1335, dat is ons jaar 1917, door generaal Edmond Allenby, de opperbevelhebber van het Egyptisch-Britse expeditieleger, uit Jeruzalem werden verdreven. Opmerkelijk is dat het in 1917 precies 400 jaar geleden was dat de Mamelukken hun grip op Jeruzalem verloren, dat toen zonder slag of stoot en dus ongeschonden door de Turken (Ottomanen) werd ingenomen,[39] wat een heenwijzing is naar Jesaja 66:8: *"Nog vóór zij weeën kende moest zij baren. (...) Zal een natie op één dag geboren worden?"* In de herfst van 1917 bezette Allenby Gaza en Be'er Sheva'. Op het Chanukah feest, dus op 11 december, wandelde hij kalm Jeruzalem binnen na de stad zonder bloedvergieten of vernieling te hebben ingenomen. Een groot wonder gebeurde daar! - Nes Gadol Haya Sham. Een populair Chanukah spelletje is het draaien van de dreidel, een vierkantige cilinder is die als een tol draait. Op elke kant staat een Hebreeuwse letter: Nun, Gimèl, Hay, Shin, een acroniem voor: "Nes Gadol Haya Sham" (een groot wonder gebeurde daar).

Bovenstaande foto is van het Eerste Australische Vliegende Corps dat over Palestina vliegt, die door de befaamde fotograaf Frank Hurley (1885-1962) is gemaakt. Hurley werd in 1917 de eerste officiële fotograaf van de Australische koninklijke krijgsmacht. Toen hij aan het westers front arriveerde was zijn rang erekapitein, maar de troepen, toen die zagen wat voor risico's hij nam om zijn foto's te nemen, gaven hem de bijnaam *"gekke fotograaf"*.

Om aan te geven dat het zwaard der Islam de dienst zou blijven uitmaken, pochten de Turken graag: "Pas als het water van de Nijl in Palestina stroomt, zal een profeet van God komen om ons uit het land te drijven", met andere woorden 'nooit'. Inderdaad liet Allenby het water van de Nijl via een pijpleiding naar Jeruzalem gaan om zijn troepen te voorzien. Niet alleen dat, maar de leider die de Turken wegjoeg stond in heel Palestina bekend als "Alla-en-Nebi", Arabisch voor "profeet van God", wat hetzelfde klinkt als

---

39) Het verband tussen Daniëls profetie, het moslimjaar 1335 en Anno Domini 1917 werd voor het eerst gelegd door een zekere H. Grattan Guinness en zijn echtgenote in een boek uit 1886: "Light for the Last days: a study in chronological prophecy" (p. 253 - 1917 ed.). Na 1917 werd dit door een mecaniciën van de Royal Air Force verder uitgewerkt die J. M. Stears heette.

Allenby. Een ander boeiend detail is dat de dag waarop majoor-generaal O'shea in naam van Allenby de overgave formeel aanvaardde, de 9e december was of de 24e van de Joodse maand kislev, dat direct voorafgaat aan het Chanukahfeest, hetwelk volgens Joods gebruik op de vooravond begint, dus op de avond van 9 december.

De hele voorgaande nacht waren de Turkse troepen bezig de Heilige Stad te verlaten. Bij zonsopkomst van de negende waren ze allen vertrokken. Ze waren van plan om de stad met zijn overwinnaars onder hevig mortiervuur te leggen, maar dat konden ze niet doen dankzij een nieuw tactisch wapen van de Engelsen, het vliegtuig! (Jes. 31:5) Dit was voor hen een complete verrassing. Zo kon gebeuren dat op de morgen van de negende men in de vroege en vredige uren de burgemeester en petit comité zag aankomen onder de hoede van een witte vlag om de sleutels van de stad aan het Britse commando te overhandigen.

De geestelijke dimensie is belangrijker dan de materiële

De 24e Kislev is ook van bijzonder belang in het licht van het boek Haggai. De profeet berispte het volk, dat dankzij Gods genade uit hun zeventigjarige ballingschap was teruggekeerd, dat zij hadden verzuimd Zijn Huis te herstellen. Zij sloten hun ogen voor de geestelijke dimensie van hun bestaan en dit is een les die ook het leiderschap van de moderne Staat Israël ter harte mag nemen. In Haggais tijd, in de vijfde eeuw voor Christus, bouwde men fraaie huizen voor zichzelf maar veronachtzaamde de geruïneerde Tempel, wat hun deplorabele toestand verklaarde en de pech die hen overviel. Zij besloten om naar zijn stem te luisteren, waarna een tweede boodschap volgde, maar nu één van zegening, die op de 24e Kislev kwam, een datum die in een paar verzen tweemaal wordt overwogen en tweemaal gezegd. (2:18-20) Deze manier van presentatie vestigt onze aandacht erop dat deze datum reeds toen iets heel bijzonders was en voor de Tempel een zeker gewicht had.

3.12 – De Absolute Noodzaak van een Nationaal Tehuis

Indien het moslimjaar **1335** uit Daniël 12:11 gelijk staat aan ons jaar **1917**, toen Jeruzalem werd bevrijd, dan volgt daaruit dat het moslimjaar **1290**, (genoemd in het begin van Daniëls profetie), ons jaar **1873** is, dat 33 jaar na het sleuteljaar 1840 valt. Het zij vermeld dat 33 zonnejaren - minus 4,5 dagen - gelijk staat aan 34 moslimjaren. Het laatste kent immers een kortere jaarcyclus van twaalf lunaire maanden.

General Allenby treedt in 1917 de heilige stad Jeruzalem binnen (midden en rechts)

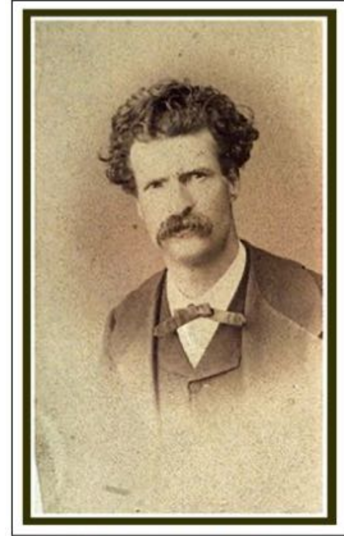
Wat vond in 1873 plaats? Dit jaar werd door hevige emoties gekenmerkt, zoals naar voren komt uit de beurscrash in een aantal landen waarmee het begin van een economische depressie werd ingeluid, die pas door de grote depressie uit 1929 werd overschaduwd. In Duitsland legde het publiek de schuld bij de liberale kapitalisten alsmede de Joodse bankiers en ondernemers in wat bekend staat als 'der Gründerschwindel', een absurde aanklacht omdat het Joden verboden was grond te bezitten. Het is verdedigbaar dat dit jaar een bescheiden begin aangeeft van een gestructureerde tweevoudige bewe-

ging: een religieus gemotiveerd zionisme met als tegenpool het seculier of wereldlijk zionisme. Beide werden in feite door het toen heersende antisemitisme gedreven. Godsdienstig gemotiveerd zionisme was niet nieuw, maar de laatste vorm van zionisme was toen nog nauwelijks bekend en alhoewel het in 1873 onbetekenend was, zou het de belangrijkste stroming worden.

Het religieus gedreven zionisme had reeds in 1870 zijn landbouwschool in Palestina: de Mikveh Israël (Hoop van Israël), dankzij het initiatief van Zvi Hirsch Kalischer. Deze Kalischer was de tegenpool van Mozes Hess, wiens voorgestelde Joodse natie een Marxistisch paradijs moest worden. Hess bedacht *"godsdienst is de opium van het volk",* slogan die zijn weg vond in het Communistisch Manifest van 1848. Een gedenkwaardig jaar is 1862 toen beide, onwetend van elkaars bestaan, via publicaties de noodzaak van een thuisland aanmoedigden. Kalischer richtte in 1864 in Berlijn het "Centrale Comité voor de Vestiging in Eretz-Israël" op. In dat stadium was het vooral een symbolisch gebaar, maar desalniettemin een begin. Ondanks veel rabbijnse weerstand in Europa en

Palestina bepleitte Kalischer de gedachte dat Sions wederoprichting door daden van de kant van het Joodse volk diende te worden voorafgegaan en dat dán, beetje bij beetje, het messiaanse wonder zou ontstaan. Het oude soort antisemitisme zal aan de wens van de religieuze Jood hebben bijgedragen om terug naar 'Huis' te keren, maar het was primair een godsdienstige overtuiging die op hetzelfde emotionele vlak trilde als het uitzien naar de terugkeer van de Messias. Maar die verwachtingen werden voorheen altijd op een verre toekomst geprojecteerd.

Mark Twain – 1867 (Turkije)

Een andere voorloper van het zionisme was Mozes Montefiore (1784-1885). Hij werd bewogen door de miserabele omstandigheden van zijn medebroeders in Polen, Rusland, Roemenië en Damascus; hij zette zich onvermoeid in om hun lot te keren, waar dan ook. Maar hij koesterde hogere idealen. Tussen 1827 en 1875 maakte hij zeven reizen naar Palestina en aan hem wordt de aanvang in 1855 van het 'Jeruzalem-Nieuwe-Stad' toegeschreven, dat bedoeld was om de Joden te huisvesten die in de overbevolkte en vreselijk ongezonde wijken binnen de ommuurde Oude Stad woonden. Daar verbleven toen 15.500 zielen. Cesar Famin noemde ze *"het voortdurend mikpunt van moslimonderdrukking en onverdraagzaamheid en, terwijl ze beledigd werden door de Grieken en vervolgd door de Latino's, konden ze slechts standhouden dankzij de magere aalmoezen die ze van hun Europese verwanten kregen"*. Toch maakten ze meer dan de helft van de bevolking uit en overtroffen ruimschoots het aantal daar gevestigde Moslims. Het land zelf gaf in deze periode van de geschiedenis een beeld van trieste verlatenheid.

> Chanukah is het vreugdevolle festival uit de Maccabese periode waarmee men conform 1 Maccabeën 4 het herstel van de Tempel naar een staat van rituele reinheid herdenkt. Dat gebeurde in het jaar 164 BC. Die reiniging was vereist wegens de vreselijke ontheiliging door de despoot Antiochus Epiphanes.

In 1867 bezocht Mark Twain Jeruzalem, een reis die hij in zijn befaamde dagboek heeft opgetekend "The Innocents Abroad" (De onschuldigen in het buitenland):

> ««« Bij schemerlicht namen we gister weer een duik in het meer van Galilea, en vanochtend opnieuw bij opkomende zon. (…) In de vroege ochtend stegen we te paard en gingen daarna op weg. (…) We draafden vredig verder over de grote karavaanroute van Damascus naar Jeruzalem en Egypte, voorbij Lubia en andere Syrische gehuchten, die op kenmerkende wijze op de toppen van stijle ruggen en heuvels waren genesteld en helemaal rondom van reuzachtige cactussen waren voorzien als teken van waardeloos land, die als een soort dijen met prikkende peren waren bezet. Ten slotte bereikten we het slagveld van Hattin, waar de ridderlijke kruisvaarders in oplaaiende glorie hun laatste strijd streden om ter plekke van het toneel te verdwijnen en hun carrière definitief te beëindigen. (…) Het was moeilijk voor te stellen hoe op deze stille vlakte eens krijgsmuziek had geschald en de aarde beefde onder de stappen van gewapende mannen. Een mistroostigheid komt je tegemoet die zelfs met de beste fantasie niet kan worden omgetoverd in levenslust en actie. We bereikten de Tabor veilig. (…) Op de hele weg zijn we geen enkel mens tegengekomen. »»» (hfst. 49)

De Ottomaanse volkstelling van 1882 geeft aan dat in de gehele Palestijnse regio ten westen van de Jordaanrivier slechts 141.000 Moslims woonden, Arabier of niet-Arabier. Toen in de volgende 50 jaar de Joden binnenstroomden, kwamen ook de Arabieren. Ze kwamen vanuit het buitenland voor de banen en welvaart die de Joden daar hadden gecreëerd. En, ze kwamen in groten getale.

Het 'Jeruzalem-Nieuwe-Stad' initiatief werd door Montefiore – maar niet door zijn geloofsgenoten – als de eerste stap naar de kolonisatie van Palestina beschouwd. Door de constante pesterijen van de moslimbewoners en het op de vlakte rondzwervende bedoeïenengespuis kon Jeruzalem-Nieuwe-Stad pas in 1869 een permanente vestiging worden. Deze onderscheiden ontwikkelingen waren vooralsnog aarzelend en het is zeker waar dat zonder de in 1881 begonnen Russische pogroms en de veel latere Nazi-vervolging, velen niet overtuigd zouden zijn geweest van de absolute noodzaak van een nationaal tehuis, en dit betreft de aanhangers van de beide vormen van zionisme.

De herhaalde waarschuwingen in woord en geschrift van de profetische figuur Rabbijn Judah Hai Alkalai (1798-1878) dat zijn volk ellende zou krijgen als het zich niet voor een terugkeer naar het oude thuisland voorbereidde, waren aan dovemansoren gericht. Alkalai lardeerde zijn stellingen en argumenten met veel verwijzingen naar de Joodse godsdienstige literatuur, die inhielden dat de uiteindelijke bovennatuurlijke verlossing, die de Messias met zich zou meebrengen, door de effectieve terugkeer van de Joden naar Sion moest worden voorafgegaan, en …dat eindelijk, in 1840, na zeventienhonderd jaar omzwervingen de tijd daar nu rijp voor was! Inderdaad, toen en sindsdien, heeft zijn volk een grote portie ellende gekend. Exact in het jaar 1840 brak de Damascus Affaire uit met een kwalijke bloedlaster die het hele Joodse gemenebest in opschudding bracht. Het was in 1882, direct na de eerste Pogroms in Rusland, dat het idee van hervestiging door de arts Leon Pinsker uit Odessa opnieuw werd vertolkt in zijn befaamde vlugschrift "Zelf-emancipatie". Hij deed zijn oproep in de woorden van Rabbi Hillel: *"Indien ik niet voor mijzelf ben, wie zal dan voor mij zijn?"*, en vervolgde:

> «« De Joden moeten zichzelf emanciperen. Wij moeten ons opnieuw als een levende natie vestigen. Heel lang hebben de Joden hun wens om een natie te worden onderdrukt als bij een zieke man die geen trek heeft, maar bij wie dat verlangen moet worden opgewekt. Zonder dat zullen zij een spookvolk blijven, spoken van een dode natie die levend tussen de levenden wandelen. De Jood is de eeuwige vreemdeling. Andere vreemdelingen hebben altijd ergens een land dat hun vaderlandsliefde opeist. Alleen de Joden hebben dat niet en zonder dat zullen zij overal ontheemd blijven. Wat een verachterlijke rol voor een volk dat eens zijn Maccabeën had! Het heeft geen zin over het antisemitisme te klagen; dit zal voortbestaan zolang de Jood een spook en een vreemde blijft. Er is iets onnatuurlijks aan een volk zonder land, als bij een mens zonder schaduw. »»

3.13 – Vervolging gaf kritisch gewicht aan de Terugkeer naar Huis

Het antisemitisme nieuwe stijl heeft veel Joodse mensen naar het land Israël gedreven. De Bijbel spreekt over vissers en jagers die de Joden terug naar huis zouden 'vissen' en 'jagen'. De vissers zijn de zionisten, die de Joden naar Israël willen vissen, de jagers de antisemieten en antizionisten, die het leven voor Joodse mensen zuur maken zodat ze naar Israël vluchten. De profetie over de vissers en jagers luidt: *"Ik, de Heere, breng de Israëlieten terug naar de grond, die Ik hun voorvaderen gegeven had. Zie, Ik ontbied een groot aantal vissers, die hen zullen opvissen, en daarna zal Ik veel jagers ontbieden, die hen zullen opjagen."* (Jer. 16:15-16)

In "A Short History of the Jewish People" (Een korte geschiedenis van het Joodse volk), situeert Cecil Roth het begin van het moderne antisemitisme in 1873, het jaar van het

financiële debâcle waar de Joden de schuld van kregen. De invloedrijke politieke denker Heinrich von Treitschke legde toen de basis voor het antisemitisme nieuwe stijl door de leuze, die de media telkens opnieuw herhaalden: *"Die Juden sind unser Unglück"*. Karl Eugen Dühring sloot zich daarbij aan, de man die naam maakte dankzij zijn polemiek met Karl Marx, wiens gedachtegoed hij ten stelligste afwees. Hij beweerde dat het Joodse probleem gewoon een rassenprobleem was en dat de Joden een ras zijn dat niet alleen vreemd is aan Duitsland, maar ook onherstelbaar en ontologisch slecht. In zijn sporen volgde de filosoof Eduard von Hartmann. Ten slotte leidde dit tot de organisatie van het eerste Anti-Joodse Congres dat in 1882 in Dresden plaastvond. Daar aanvaardde men *"Het Manifest gericht aan de Overheden en Volkeren van de Christelijke Naties die door het Judaïsme worden bedreigd."*

De officiële start van het zionisme was in 1897 met het Eerste Zionistische Congres op 29 augustus in Basel, dat bijeen kwam dankzij de gedreven en onophoudelijke inzet van Theodor Herzl, wiens lijfspreuk was: *"Wenn Ihr wollt, ist es kain Märchen"*, of "Indien u wilt, is het geen sprookje". In zijn dagboek van 3 september schrijft hij de beroemd geworden woorden: *"In Basel richtte ik de Joodse staat op"*. Nadat Herzl als journalist in 1894 de Dreyfus Affaire had verslagen, nam hij de oproep van Pinsker op[40)] en wendde hij zich tot het zionisme als oplossing voor de groeiende haat tegen zijn soortgenoten. Deze beruchte zaak ging over een Franse artilleriekapitein die wegens zijn Joodse achtergrond vals werd beschuldigd van het doorgeven van defensiegeheimen aan de Duitsers. Tijdens de vernederingsceremonie van Dreyfus schreeuwden de toeschouwers: *"Dood aan Dreyfus en dood aan de Joden"*. Herzl werd hier sterk door getroffen en dit schouwspel zou hem voor altijd bijblijven.

Antisemitisme is een moderne term die de indruk wekt dat alleen Joden Semieten zijn, maar andere volken zoals de Arabieren horen ook bij die groep. Het woord antisemiet werd door Wilhelm Marr geïntroduceerd om "Judenhass" door iets te vervangen wat minder vulgair klonk. Alhoewel etymologisch onjuist weet ieder wat daarmee wordt bedoeld. Tot 1873 richtte antisemitisme zich op de Joodse opvattingen over God. De moderne vorm richt zich op hun volksidentiteit en nationale soevereiniteit. Er zijn tegenwoordig heel wat Jodenhaters die ontkennen dat ze antisemiet zijn met het argument dat zij 'slechts' anti-zionist zijn. Ik citeer nu uit Cecil Roth's boek "A Short History of the Jewish People": (hfst. 29)

> «« De antisemieten – zoals de sterk vooringenomen pamfletschrijver Wilhelm Marr ze in 1879 betitelde – beklemtonen dat de Joden niet alleen als 'ras' herkenbaar zijn, maar dat dit ras ook minderwaardig is – wat in het licht van de opmerkelijke Joodse prestaties op het gebied van kunst, literatuur, wetenschap, de zakenwereld, politiek alswel in brede maatschappelijke zin, klinkklare nonsens is. Aan het feit voorbijgaande dat de belangrijkste naties binnen de Westerse wereld relatieve nieuwkomers zijn en dat de Joden daar al tweeduizend jaar verbleven, verkozen ze om de laatsten als vreemde aangroeiingen op het Europese leven te beschouwen. Zij konden wetenschappelijk worden herkend, zo beweerde men, aan een kleinere hersenpan en zij stonden lichamelijk, intellectueel en moreel op een

40) "Herzl nam de oproep van Pinsker op" wordt in overdrachtelijke zin bedoeld. Na het Dreyfusproces werd Herzl in eigen woorden door een "vreemde opwinding" bevangen. Ideeën paradeerden door zijn geest en belandden op velletjes papier, waar hij zich ook mocht bevinden: "al lopend, staande, liggend, op straat, aan tafel, 's nachts (...) meer dan eens was ik bang mijn verstand te verliezen", schreef hij in zijn dagboek. In slechts vijf dagen tijd schreef hij een 65 pagina's lang vlugschrift dat in aangepaste versie in Wenen als "Judenstaat" werd gepubliceerd. Dit traktaat kan als het logisch vervolg op het vlugschrift van Pinsker worden beschouwd. Maar typisch genoeg had hij Pinsker nog nooit gelezen. Herzl gaf later toe dat indien hij Pinsker's 'Zelfemancipatie' eerst gelezen had, zijn eigen vlugschrift nooit het licht had gezien.

> lager peil dan hun medeburgers die tot de Ariërs behoorden, voortkomend uit de Teutonische of Noorderlijke groep, 'de schoonste bloesem aan de menselijke boom'. Hun religie was niet verkeerd in de oude betekenis van het woord, maar was de uitdrukking van een inferieure morele standaard en stimuleerde daarom geperverteerde morele opvattingen. De Talmoed werd opnieuw aangevallen met een herleving van alle middeleeuwse overdrijvingen, onderdrukkingen en perversiteiten; maar ditmaal duidelijk op grond van ethische in plaats van theologische bezwaren. De Joden werden verantwoordelijk gehouden voor alle kommer en kwel, die de landen troffen waar zij verblijf hielden. Als zij de toon zetten in de zakenwereld was dat uitsluitend aan hun gewetenloze methoden te danken. Hun invloed op het dagelijkse leven werd als het resultaat van een georganiseerde en brutale poging beschouwd om te kunnen domineren. »»

Opnieuw gaf vervolging het kritisch gewicht aan de beweging, nu veertig jaar oud. Ik doel op 1933. Volgens een perverse afspraak tussen het Derde Rijk en Joods Palestina gingen veel Joden zich in de dertiger jaren in Palestina vestigen. Zij legden een stevig fundament voor het moderne Israël, wat tot dan toe nog niet had plaatsgevonden in termen van aantal mensen, organisatie, landontginning en de stichting van steden. Edwin Black bespreekt deze episode op de omslag van zijn boek: "The Transfer Agreement":

> «« De Overdrachtsovereenkomst is het verbazingwekkende, meeslepende verhaal van 'het pact met de duivel' dat 60.000 Joden van de holocaust redde. In 1933 werd het pact in wanhoop tussen het Joodse leiderschap in Palestina en het Derde Rijk gesloten. De voorwaarde: dat de door de Joden geleide boycot van Duitse goederen zou stoppen in ruil voor de overdracht van Duitse Joden naar het Heilig Land. Ten slotte werd een tiende van Duitslands Joden gespaard, aldus een vruchtbare bodem biedend voor het moderne Israël.
>
> (En hij schrijft op pp. 379-80:) Na de Tweede Wereldoorlog, toen honderdduizenden Joden uit een twaalftal verschillende naties door Europa zworven, statenloos en ontheemd, toen na de Holocaust iedere Jood een overblijfsel was van een familie, stad of getto, en ze allen de verwoeste overlevenden waren zonder huis en zonder bestaansgrond, toen het moment gekomen was om de vluchtelingen op te vangen, ja toen stond Israël klaar. Een natie wachtte op hen.
>
> Vijftien jaar eerder bestond die nog niet. Vijftien jaar eerder waren er nog maar weinig die konden bevroeden wat komen ging en werkelijkheid worden. Maar een kleine groep mensen kon dat wel. Zij hadden alles voorzien. Dat verklaart waarom niets hen kon stoppen; geen kracht kon ze tegenhouden. Deze mensen waren de makers van Israël. En om dit te verwezenlijken, moest ieder zich voor de meest controversiële onderneming in de Joodse geschiedenis inzetten – de Overdrachtsovereenkomst. Het kneedde een staat. Was het waanzin, of was het geniaal? »»
> (Brookline Books, USA # 1999)

Was het waanzin? Dat niet, maar het werd op een schandalige en beschamende wijze uitgevoerd. Zoals Rabbijn Chaim Simons aangeeft in zijn geschrift uit 2007: "The Secular Zionist Agenda for a Jewish State":

> «« Eretz Yisrael [het land Israël] is een godsgeschenk aan het Joodse volk en zo heeft iedere Jood het recht daar te gaan wonen. De seculiere zionisten dachten daar anders over. (…) Op het Achttiende Zionistisch Congres, dat in augustus 1933 in Praag werd gehouden, zei Ben Goerion: *"**Eretz Yisrael heeft vandaag geen gewone immigranten nodig, maar pioniers**. Het verschil tussen die twee is simpel – een immigrant komt om van het land te nemen terwijl een pionier komt om aan het land te geven. Daarom willen we prioriteit geven aan de aliyah voor wie pionier is."* [Aliyah is de terugkeer uit de verstrooiing.] [Accentuering in de notulen zelf.]
>
> De kwestie is hier hoe Ben Goerion een 'gewone immigrant' tegenover een 'pionier' definieert. Vanuit zijn toespraak is duidelijk dat iemand die het land

op een kibboets bewerkt een pionier is. Het is welhaast zeker dat een oudere die zijn laatste dagen in het Heilig Land wil slijten, of zelfs een Yeshiva student [die godsdienst studeert], ook als slechts 'een gewone immigrant' moest worden bestempeld!

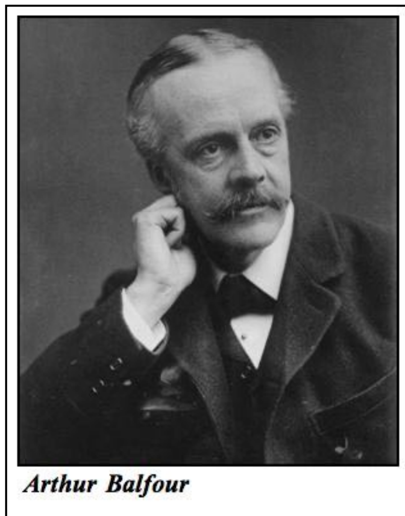
Het was een aantal jaren later op het Twintigste Zionistisch Congres, dat in augustus 1937 in Zürich werd gehouden, dat Weizmann preciezer aanduidde wat 'selectieve aliyah' inhield: *"Ik vertelde de leden van de Koninklijke [Peel] Commissie dat zes miljoen Joden op aliyah willen gaan. Een der leden vroeg: Denk je dat je ze allen naar Eretz Yisrael kan brengen? Hierop antwoordde ik (...) dat we twee miljoen jongeren (...) willen redden. De ouderen zijn passé. Ze zullen hun lot dragen, of niet. Ze zijn reeds tot stof vergaan, economisch en moreel stof in deze wrede wereld."*

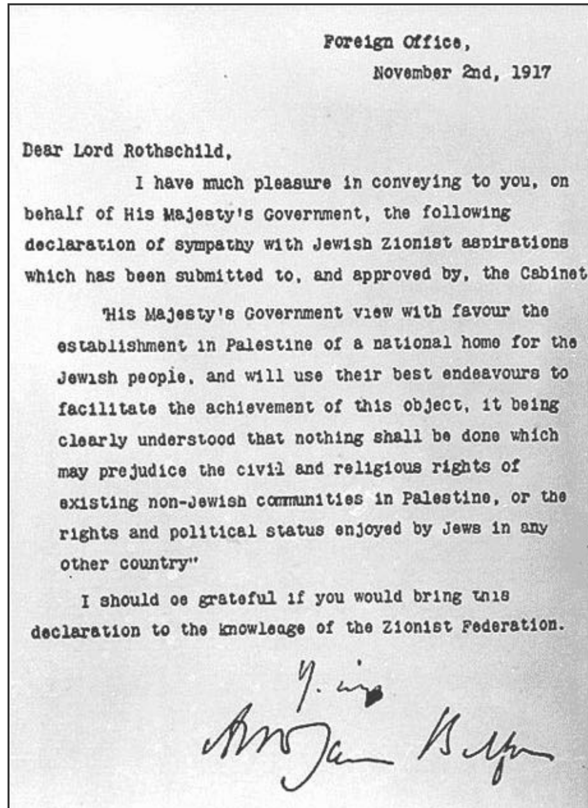
(…) De seculiere zionisten presteerden het om ongeneerd een memorandum uit te geven waarin heel openlijk een paragraaf stond met de titel *"Wie gered mag worden"*. (…) Alhoewel het onder de naam stond van Apolinary Hartglas, is gesuggereerd dat het in feite Yitzchak Gruenbaum was. In deze paragraaf stond: *"Tot mijn spijt moeten we erkennen dat we slechts tienduizend hebben kunnen redden terwijl we vijftigduizend [geselecteerde] mensen nodig hebben om als werkkrachten te dienen voor de opbouw van het land en herleving van de natie.* (…) *Het is van het grootste belang om eerst kinderen te redden omdat zij het beste materiaal zijn voor de Yishuv. We moeten de pioniersjeugd redden, in het bijzonder zij die voor het zionistisch werk zijn getraind en de juiste ideële motieven nastreven. We moeten zionistische functionarissen redden omdat de zionistische beweging hun iets verschuldigd is voor het door hen geleverde werk. (...) Zuiver filantropisch werk om Joden uit Duitsland te redden zou vanuit zionistisch oogpunt averechts kunnen werken ingeval zulks gebeurt zonder toepassing van kwalitatieve normen."*

Zoals hier kan worden vastgesteld, net als bij Weizmann en Montor, was Hartglas niet in de bejaarden geïnteresseerd die naar Eretz Yisrael wilden gaan. Zelfs voor de jongere generatie was hij slechts geïnteresseerd in hen die het land konden bewerken – Yeshivah studenten kon hij niet gebruiken. Verdere uitsluiting om op aliyah te gaan waren volgens de seculiere zionisten al diegenen die geen lid waren van het zionistisch kamp [dat uit communisten bestond]. Een aantal Joden, die erin waren geslaagd om in de tweede helft van 1944 naar Eretz Yisrael te gaan, getuigden hiervan. Pinchas Gross, die een vertegenwoordiger was voor de Roemeense 'Agudat Yisrael' [de politieke partij van de orthodoxe Joden] stelde: *"Het eerste principe van het zionistisch Aliyah Comité in Boekarest was om geen leden van de Agudat Yisrael op aliyah te laten gaan. Dit gebeurde ondanks de afspraak die voor de oorlog was gemaakt tussen de Agudat Yisrael en het Joods Agentschap ten aanzien van de aliyah-quota voor leden van de Agudat Yisrael. (...) Slichim van het Aliyah Comité in Boekarest arriveerde in Transylvanië met een grote som geld om daarmee honderden pioniers naar Boekarest over te brengen om op aliyah te gaan, maar we werden op grove wijze aan kant gezet."* (…) In een brief die in 1983 in het Israëlisch dagblad Ha'aretz verscheen, bevestigde de historicus professor Yigal Eilim: *"De zionisten deden heel weinig voor het redden van Joden, niet omdat zij niet meer konden doen, maar omdat al hun aandacht uitging naar de zionistische onderneming."* Op gelijke wijze uitte zich de historicus Dina Porat in een artikel dat in 1991 in Ha'aretz verscheen. Zij schreef: *"Vanaf het ogenblik dat de staat het belangrijkste doel werd, werd het leven van een Jood aan het principe ondergeschikt gemaakt dat 'de staat van Israël het allerbelangrijkste is'."*

Anders dan bij Ben Goerion, die het zionisme voorop plaatste en Joodse levens op de tweede plaats, stond voor de rabbijnen uit die tijd de "Pikuach Nefesh" [het redden van levens] voorop. (…) De Joden die in Eretz Yisrael woonden vroegen

om [een deel van het] geld van de Keren Hayesod [het Palestijns oprichtingsfonds] voor reddingsoperaties te gebruiken, zelfs als dit inhield dat minder geld naar Eretz Yisrael zou gaan, wat niet zonder effect op hun levensstandaard zou zijn. Daartegenover stelde Gruenbaum: *"zionisme boven alles",* zelfs als dat betekende dat het Europese Jodendom niet van de holocaust kon worden gered. »»

Arthur Balfour

Foreign Office,
November 2nd, 1917

Dear Lord Rothschild,

I have much pleasure in conveying to you, on behalf of His Majesty's Government, the following declaration of sympathy with Jewish Zionist aspirations which has been submitted to, and approved by, the Cabinet.

"His Majesty's Government view with favour the establishment in Palestine of a national home for the Jewish people, and will use their best endeavours to facilitate the achievement of this object, it being clearly understood that nothing shall be done which may prejudice the civil and religious rights of existing non-Jewish communities in Palestine, or the rights and political status enjoyed by Jews in any other country"

I should be grateful if you would bring this declaration to the knowledge of the Zionist Federation.

Y. sincerely
Arthur James Balfour

3.14 – Een Nieuwe Staat ziet het licht

In april 1920, in de kleine Italiaanse stad San Remo, verdeelden Engeland en Frankrijk het Midden Oosten in mandaten terwijl de Amerikaanse ambassadeur in de tuin zijn krant las. Engeland kreeg Palestina, Transjordanië en Irak. De Fransen kregen Syrië. Onderdeel van het Engelse mandaat, dat door de belangrijke geallieerde machten werd geratificeerd en daarmee de status van een internationaal verdrag verkreeg, was de Balfourverklaring, zo genoemd naar de minister van buitenlandse zaken Arthur Balfour. Het kondigde de steun aan voor het Joodse volk voor de oprichting van een nationaal tehuis in Palestina zonder de rechten van de niet-Joodse vestigingen aan te tasten. Deze presentatie geeft de indruk dat Israëls ontstaan het vanzelfsprekende gevolg was van Engelands terugtreding uit Palestina in 1948, maar dat was niet zo. Het vereiste moed van Ben Gurion, die de eerste premier van de nieuwe Staat Israël zou worden, om in dat jaar de geboorte van de natie aan te kondigen.

Toen in de loop van 1917 de Balfourverklaring vaste vorm begon aan te nemen, ontstond nogal wat tegenstand uit Joodse kringen, in het bijzonder van Edwin Montagu, die vanuit zijn post in het oorlogskabinet de verklaring niet totaal kon weerhouden, maar er wel in slaagde de formulering zo af te zwakken dat onduidelijk werd wat de opstellers precies bedoelden. In die dagen beschouwden de Joden uit de Engelse 'high society' het zionisme als een kwalijke hersenschim van *"een leger halfgare bedelaars"* (an army of beggars and cranks). Een tot leven gewekt thuisland was voor hen niet de vervulling van een droom, maar de ondermijning van een in de Westerse landen moeizaam bevochten

burgerschap. Er waren enkele opvallende uitzonderingen zoals ‘Natty’, een goede kennis van Balfour, voluit de eerste Lord Nathan Rothschild, die niet zo toevallig de kleinzoon was van de zwager en zakenpartner van Mozes Montefiore (de andere Rothschilds waren integristen). En natuurlijk was daar Herbert Samuel die de eerste Hoge Commissaris voor Palestina zou worden; hij was ook de eerste Jood die in een Engelse regering zat, het kabinet Asquith.[41)]

De strubbelingen tijdens het opstellen van de tekst maakten de verwerping van de verklaring in 1939 via het zogenaamde Witboek een stuk eenvoudiger. Tegen die tijd was de reactie van de Joodse gemeenschap anders. Het Joods Agentschap reageerde onmiddellijk. Zij vormde destijds het politieke lichaam dat de Joden tegenover de mandaatoverheid vertegenwoordigde. Zij verklaarde dat het Witboek een ontkenning was van de Britse overheid van het recht van het Joodse volk om weer een nationaal tehuis in hun voorouderlijk land op te bouwen, dat het een vertrouwensbreuk was en een capitulatie betekende voor het Arabisch nationalisme. Tijdens de oorlog ging het gezegde: *“Wij zullen tegen het Witboek strijden alsof er geen oorlog is en de oorlog strijden alsof er geen Witboek is.”* Winston Churchill, die in december ‘39 weer op het toneel verscheen, moest maneuvreren binnen de politieke constellatie op dat moment en alhoewel hij niet onsympathiek stond tegenover de Joodse zaak, kon hij weinig doen om de schending van de belofte (the violation of the pledge) weer ongedaan te maken. Hij was wel een der eersten die Chaim Weizmann hartelijk feliciteerde met de oprichting van de nieuwe staat, waarbij hij zei dat het een geweldig moment was *“voor een ouwe zionist als ik!”* Appendix 6 geeft een samenvatting van Churchills getuigenis voor de Peelcommissie, waaruit duidelijk en ontwijfelbaar zijn steun blijkt voor het Joods recht om zich in Palestina te vestigen.

Dit staat in fel contrast met de aanpak van de Britse overheid, in het bijzonder toen Churchill na de oorlog was afgetreden. De Peelcommissie, die de Joodse kwestie had bestudeerd, adviseerde het land onder de Arabieren en Joden te verdelen. Dit principe, niet het voorstel zelf, werd door de Verenigde Naties aanvaard, slechts vijf maanden vóór de geboorte van de nieuwe staat (33 stemmen voor, 13 tegen en 10 onthoudingen). Engelands elite, waaronder ook Joden, voelde zich echter niet geroepen om het mandaat ordentelijk over te dragen. Ze bleven het plan heimelijk dwarsbomen. Geen middel bleef onbeproefd om een vreedzame samenleving tussen Joden en Arabieren te voorkomen. Ze zaaiden winden van haat, en stormen werden geoogst. Britannia zou volgens sommigen, die haar een goed hart toedragen, zijn imperium hebben moeten veiligstellen en

---

41) Er circuleerden hardnekkige geruchten, die door Samuel zelf werden ontkend, dat het initiatief voor wat de de Balfourverklaring zou heten, van hem afkomstig was. Deze geruchten waren op een memorandum gebaseerd dat hij in 1915 over deze kwestie had geschreven, dat Herbert Asquith nogal onsmakelijk vond. De Balfourverklaring was geen eenvoudige zaak en het resultaat van een samenvloeien van gebeurtenissen. Het was Chaim Weizmann, de toekomstige president van Israël, die Balfour opmerkzaam maakte op de urgentie ervan tijdens een gedenkwaardig onderhoud in 1906. Lloyd George was ook een belangrijke factor in de ontwikkeling van het plan. Reeds in het kabinet Asquith was hij een enthousiast voorstander van Samuels memorandum waarmee hij vanaf het begin nauw betrokken was. Het heette “De Toekomst van Palestina” en voorzag in de mogelijkheid van een onafhankelijke Joodse staat die drie tot vier miljoen Joden zou kunnen herbergen. Pas nadat Lloyd George in december 1916 de leiding van het oorlogskabinet op zich nam, waarin hij Asquith aan de kant zette en waarin Balfour minister van buitenlandse zaken werd, begon de regering ernst te maken met een publieke aankondiging over de politiek t.a.v. Palestina en zocht zij met de betrokken partijen toenadering.

De moeder van mijn vader was Belgische. De moeder van haar moeder was Joodse en geparenteerd aan Lord Samuel. Lord Samuels zoon noemde mijn vader ‘nephew’, maar pas nadat mijn vader minister van Buitenlandse Zaken was geworden!

alhoewel dat argument niet onredelijk klinkt, zouden ze zonder een vilein antisemitisme anders hebben kunnen en willen handelen.

3.15 – 1840 markeert de Dageraad van de Messiaanse Eeuw

Hoe bestaat het, kan men zich afvragen, dat de Balfourverklaring in eerste instantie op Joods onbegrip en afwijzing stuitte? Dat komt omdat het bij de 'Christelijke Visie' paste van de 'restauratie' van het Joodse volk in het Heilig Land. De plechtige belofte daartoe kan nochtans worden gesitueerd in 1840, dat toevallig samenvalt met hetzelfde jaar, het Joodse jaar 5600, dat door Rabbijn Judah Hai Alkalai werd aangeduid als de voorbereiding voor het aansteken van de sjabbatkaarsen van de Messiaanse Eeuw. Dit betekende volgens hem dat op dat bijzondere jaar van de 'galuth' (verbanning) het land Israël opnieuw het Beloofde Land was geworden. Hij had gelijk, maar het betekende ook dat de profetie van Jesaja 29:18 tot vervulling was gekomen: *"Op die dag zullen de doven de woorden van het Boek horen; en de ogen van de blinden zullen vanuit de donkerheid en duisternis zien"*, wat de profetie van vers 10 opheft, die door Paulus in zijn brief aan de Romeinen is opgepakt (11:8): *"God heeft hun een geest van diepe slaap gegeven; ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige dag."* Hoe wonderbaar zijn de wegen des Heren, want op 17 augustus, op die bepaalde dag in 1840 werd onder de inspirerende leiding van Lord Ashley (de latere Lord Shaftesbury) een publieke discussie gestart *"om het Joodse volk in het land van hun vaderen te planten, wat [zoals ook werd aangekondigd] een serieuze politieke overweging was"*. Ashley werd door een religieuze ijver van het zuiverste soort bezield; om precies te zijn de vurige ijver van een Anglicaans Christen die de Bijbelse waarheden als eeuwige waarheden zag. Hij meende dat de tijd rijp was voor de restauratie van Gods oude volk, zoals hij ze placht te noemen. Hij stond geenszins alleen.

Remarkabel was dat de restauratie vanuit zijn standpunt betekende en dat van een aantal invloedrijke mensen dat een massabekering van de Joden tot het Christelijk geloof ook door missionaire arbeid zou moeten worden bewerkt. De belangrijkste van alle evangelisatieclubs was de "Londense vereniging voor de bevordering van het Christendom onder de Joden", wat meestal de Jodenclub werd genoemd, die reeds in 1809 was opgericht, waarvoor het idee wellicht al in 1807 onstond, of in 1840 minus 33 jaar. Het stond onder de bescherming van niet minder dan de Duke of Kent, broer van de koning en vader van Koningin Victoria. Pogingen in die richting hadden vanaf de start weinig succes met uitzondering van een paar geïsoleerde gevallen. Op lange termijn was meer resultaat te zien toen er vertalingen van het Nieuwe Testament in het Hebreeuws, Jiddisch en Ladino beschikbaar kwamen. Men schijnt het ermee eens te zijn, gebaseerd op een lezing van Louis Goldberg in november 1977, dat er in Europa ongeveer een kwart miljoen bekeerlingen waren aan het aan het eind van de 19e begin 20e eeuw. Ongeacht wat op dat front plaatsvond, lag ten tijde van de Balfourverklaring de visie om Gods volk 'thuis' te brengen vast verankerd in de Engelse publieke opinie.

Dit alles vormde de bestaansgrond voor de Balfourverklaring. Het was aan Engelands inzet te danken, tegen de stroom in roeiend, óók tegen die van de Rooms Katholieke Kerk, die maar al te blij was met haar bevoorrechte positie 'in plaats van Israël' en niet inzag waarom dat juist nu zou moeten veranderen…

3.16 – De Kerk in plaats van Israël?

Het is niet alleen een kwestie of Jezus Christus 'Zoon van God' de aan de Joden beloofde Messias is, maar het gaat ook over de betekenis van 'Nieuw Verbond'. Is dat met de Christelijke kerk gesloten in plaats van met Israël? De Christelijke theologie en in het bijzonder de Rooms-Katholieke heeft altijd volgehouden dat de Kerk in plaats van Israël

is gekomen. Het zou eigenlijk nooit een punt van discussie hebben moeten zijn, want Hebreeën 8:8, gebaseerd op Jeremia 31:31, geeft heel duidelijk aan dat de verbondspartners in beide gevallen dezelfden zijn, namelijk God en de huizen van Israël en Juda: *"Was dat eerste verbond zonder fout geweest, dan had men niet omgezien naar een tweede. Maar God laakt hun fouten met deze woorden uit Jeremia: 'Er komen dagen, zegt de Heer,* ***dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond sluit****.'"*

De positie van de Christelijke kerk tegenover Israël is nooit genoegzaam opgelost. In de vorige tweeduizend jaar blijkt dat we beter onderscheid zouden hebben moeten maken tussen de kerk als 'hoofd' en de kerk 'van de grotere gemeenschap', iets waar de Apostel Paulus uitgebreid over schrijft. Samen vormen zij het lichaam van allen die aanvaarden dat zij tot genade zijn voorbestemd om, zoals beschreven in de eerste Petrusbrief, een koninklijk priesterschap te vormen. Dit onderscheid is noodzakelijk omdat allen, priesters en gelovigen, op verschillende wijze en organiek deelnemen aan het ene priesterschap in Jezus Christus. Volgens Romeinen 9 worden zij die hun roeping niet aanvaarden de kinderen naar het vlees genoemd; zij die dit wel doen, de kinderen van de belofte. Zie ook Valtorta's sublieme bespreking van Romeinen 9. Bij haar bespreking in 'Les 38' schrijft zij:

> «« Zij die Christen willen zijn, ware Christenen, moeten voor hun afgescheiden broeders dezelfde gevoelens koesteren als Paulus voor de Joden had, zijn afgescheiden broeders [naar het vlees]. [De andere] uitverkorenen zijn van verschillend soort, de enen [de Protestanten] die in Christus geloven maar geen deel uitmaken van het mystieke lichaam daar zij niet met de mystieke druivenstronk zijn verbonden die de Kerk van Rome is; wijl de anderen deel uitmaken van de Kerk van Rome maar dode leden zijn. Zij hebben de doop en andere sacramenten van de ware Kerk ontvangen, maar zijn vervolgens door hun kwade wil in doodzonden vervallen of zondige gewoontes als uitwerking van een kwade wil, of ze werden door kerkelijke veroordelingen getroffen omdat zij ten prooi waren gevallen aan allerlei ketterijen: bijgeloof, afgoderij zelfs ten aanzien van de mens, gemeenschap met de duivel, deelname aan anti-Christelijke sekten, spiritisme, magie en al dat soort zaken. »»

De kerk van hen die tot priester zijn gewijd is een kleinere groep – en vormt het hoofd – omdat het aantal priesters altijd kleiner is dan het volk, het lichaam. Aan hen, het hoofd, is de bediening der verzoening gegeven ten bate van het volk (2 Kor. 5:18-20), waartoe de kinderen der belofte én die naar het vlees worden gerekend. Dat wil zeggen dat die verzoening ten bate van Israël is en alle Christelijk gedoopten die hun roeping, soms zelfs in ernstige mate hebben verzaakt.

Wat het Nieuwe Verbond in Christus' bloed betreft: Na Jeremia 31:29 volgt dat een nieuw verbond zal worden gesloten, niet zoals het verbond dat de Israëlieten verbroken hadden toen zij voor het gouden kalf dansten en dat op de daaropvolgende Yom Kippur werd hernieuwd (Grote Verzoendag). Er zal een ander soort van hernieuwing zijn van het verbond, zo zegt vers 33, als bij een wet die in ieders binnenste staat geschreven. Maar dat is in onze tijd niet kenbaar, ook niet onder de Christenen! Niemand zal in de nog komende tijd, zo gaat het verder, de ander hoeven voor te houden: *"Leer Jahwe kennen."* Jeremia 31:33 leest voluit: *"Dit is het Nieuwe Verbond dat Ik in de toekomst met Israël sluit – godsspraak van de Heer: Ik schrijf mijn Wet in hun binnenste, Ik grif die in hun hart. Ik zal hun God zijn, en zij zullen mijn volk zijn."* Dit verwijst naar de profetie van zijn tijdgenoot Ezechiël: *"Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in u uitstorten. Ik zal het stenen hart uit uw lichaam verwijderen en u een hart van vlees geven."* (Ez. 36:26)

Een nieuw verbond… en toch is vanuit het citaat van Hebreeën 8:8 duidelijk dat het oude verbond nooit vervangen is. Als er dan geen vervanging is, hoe moet dan de controverse

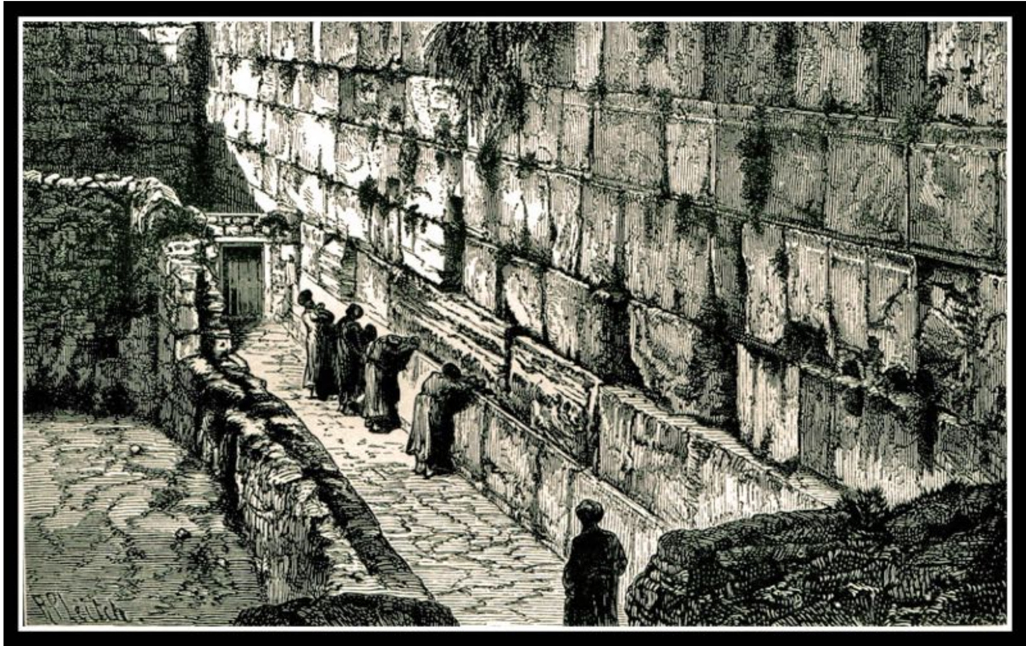
met Jeremia 31:32 en Hebreeën 8:13 worden opgelost waarin het eerste verbond verouderd wordt verklaard? De oplossing kan worden gezocht in de bijzondere constructie van het Sinaïtisch verbond. De Sinaïtische code valt in vier delen uiteen: de inzettingen, de rechtsoordelen, het geestelijk leiderschap en de verordeningen. (Deut. 6:20) De inzettingen zijn de wetten betreffende elke fase van menselijke werkzaamheid op godsdienstig, zedelijk, sociaal, economisch en politiek terrein. De rechtsoordelen zijn de inzettingen in bijzondere gevallen, de precendenten. Het geestelijk leiderschap betekent dat conform Leviticus 10:10 onderscheid dient te worden gemaakt tussen het heilige en het onheilige, het onreine en reine. Dat wordt ook wel het tiende gebod genoemd en dat geldt nog ten volle in het orthodoxe Jodendom. Het niet-Joodse Christendom heeft zich reeds in den beginne van de oudtestamentische regels gedistantieerd en wel rondom het discussiepunt ‘wel of geen besnijdenis’.

En dan zijn er de verorderingen: die gaan over de liturgische aspecten, de bouw en inrichting van het tabernakel, de gewaden en functies van de priesterklasse, de feesten, de vasten en de verschillende offerdiensten. Men kan moeilijk volhouden dat de Christelijke bedeling de inzettingen en rechtsoordelen heeft vervangen, zij het dat ze voor de gojim (de niet-Joden) minder stringent zijn. De verorderingen zijn een andere zaak. Die hebben in Christus’ kruisoffer hun uiteindelijke bestemming gevonden, waarvan ze de voorafbeelding waren. En dat kruisoffer heeft zijn uitdrukking gevonden in het Heilig Misoffer. In die zin is er sprake van veroudering. Er is hier duidelijk een ingreep, meer nog, een incisie, al was het maar dat het priesterschap van de stam Levi naar de stam Juda is overgegaan omdat de nieuwe hogepriester Jezus uit Juda stamt. Deze twee aspecten zijn ‘vernieuwd’. Toch moeten we voor ogen houden dat in dit gehele concept het oude Sinaïtische verbond zijn betekenis behoudt, inclusief de liturgische feestkalender en zijn gebruiken. Als iemand een belangrijke promotie krijgt – in dit geval Israël, kan het gebeuren dat zijn arbeidscontract wordt herzien en een geheel nieuw pakket wordt ondertekend, terwijl de meeste voorwaarden van het oorspronkelijke contract behouden blijven.

Een belangrijke overweging is dat tijdens het Eucharistisch Misoffer de priester niet Christus vertegenwoordigt, maar dat Christus door hem werkt, essentieel onderscheid. Want daardoor blijft het Misoffer het ene en zelfde offer van eertijds op Golgotha. Daarom is het Misoffer waarlijk offer en waarlijk verzoenend. De priesterlijke kerk in Christus, van wie we weten dat Hij een afstammeling is van David uit de stam Juda, is in Christus de vervanging van de Levitische hogepriesterlijke kaste. De kerk van de grotere gemeenschap, wat dus iets anders is dan de priesterlijke kerk (het hoofd), kan worden beschouwd als de toevoeging van een telg aan het volk van Israël (de 12 stammen). De Christelijke Kerk neemt in haar hogepriesterlijke funktie ‘in’ Christus deel aan één der stammen van Israël.

Als dus sprake is van een vervangingsleer, dan is het staande in de dienst der verzoening waarbij de ene stam van Israël, Juda (de huidige Joden), de taak van de andere, Levi genaamd, heeft overgenomen met de daarbij behorende voorrechten (Jes. 61:1-9). Voor het overige lijkt het wel dat, zolang het Israël der 12 stammen niet is teruggeënt op de edele olijfboom, de Christelijke Kerk in plaats van Israël bestaat, wat ook slaat op leerstellige zaken, het profetische ambt en het koningschap. Het is zoals in de politiek waarbij de tweede in lijn de premier bij diens tijdelijke incapaciteit vervangt. Zegt de Apostel: *“De verborgenheid Gods luidt dat de Israëlieten aangaande de verkiezing de beminden blijven. Immers, de genadegaven en Gods roeping staan vast. Waarom dan wordt die verborgenheid aan ons geopenbaard? Opdat wij, de Christelijke Kerk, niet zouden snoeven en schimpen.”* (Rom. 11:18-29) Ten slotte zal het één herder en één kudde zijn. Onze ontrouw kan nooit Gods trouw teniet doen, zelfs als beide gefaald hebben, zij

die ver weg zijn en zij die dichtbij hadden moeten zijn. In dit verband moet ik denken aan wat Dominee A. A. Leenhouts reeds in 1971 schreef: *"De [grote] oecumenische beweging staat diametraal tegenover Gods plan met Israël, zowel door een valse-synthese-structuur alsook door het streven naar eenheid geheel los van onze heiden-Christelijke opdracht aan Israëls herstel tot koninkrijk van priesters. Het zal worden één kudde en één Herder – inclusief Israël."* [42)]

3.17 – Vrede is het enige dat nog Ontbreekt…

Zoals we zagen, werd Palestina vanaf 1917 onder een volkerenbondmandaat bestuurd. Toen, in 1947, kondigde Engeland aan dat het mandaat zou worden neergelegd met ingang van het daaropvolgende jaar, jaar ook van de oprichting van de Staat Israël, wat echter nog een verdeeld Jeruzalem zou hebben met één deel dat Israël toebehoorde. Het gebeurde in 1967, maar nu onder een ander gesternte, dat tijdens de Zesdaagse Oorlog de Tempelberg werd ingenomen. Hiermee werd Lucas' profetie bewaarheid (21:24): *"Jeruzalem zal door de heidenen worden vertrapt totdat de tijden der heidenen vervuld zijn."* Eerst aan de Romeinen, toen aan de Moslims, daarna de Britten, en ten slotte was het aan de Jordaniërs onderworpen.

Sinds die profetische dag in juni 1967 is vrede het enige dat nog ontbreekt, niet in het minst vanwege de autocratische politiek ten aanzien van de geannexeerde gebieden. Hiervoor moest een zware tol betaald worden tijdens de Yom Kippur Oorlog van 1973. Tienduizend van de bloem der natie vonden de dood plus nog eens drieduizend in de voorafgaande confrontaties. Dit was heel wat anders dan de 769 gesneuvelden tijdens de Zesdaagse Oorlog. De keten van gebeurtenissen wordt met vaardige pen door Bernard Avishai in zijn boek uit 1985 uiteengezet: "The Tragedy of Zionism". Het is niet onbetekenend dat de Arabische Intifada (opstand) op 9 december 1987 begon, op de één generatie termijn van de Britse bevrijding van Jeruzalem, d.w.z. na 70 jaar, wat tevens 40 jaar na de afloop van het mandaat is.

---

42) "Mijn Wraak is Barmhartig" – Stichting Getuigenis en Eenheid # 1971 (p. 29).

Tot aan de vestiging van de Staat Israël werden de Joden in de Arabische landen getolereerd, alhoewel ze sterk werden gediscrimineerd. Hitler wilde tijdens de oorlog weten hoeveel Joden in Marokko woonden, toen ongeveer 255.000, waarop de koning antwoordde: *"We hebben alleen Marokkanen, geen Joden in dit land."* Maar na de oprichting van de Staat Israël moesten ze Marokko verlaten, waarna nog slechts 13000 achterbleven. Hun bescherming was opgeheven. Hoe deze ommezwaai te verklaren, die de algemene houding illustreert binnen de Arabische wereld? De oriëntalist professor Hans Jansen heeft het probleem meesterlijk beschreven in een interview van 16 december 2006 in dagblad Trouw. Zijn hiernavolgende analyse verklaart de felle reactie van de Arabische landen en hun weigering Israël bestaansrecht toe te kennen:

> «« De realisering van het zionistisch project, voor de Tweede Wereldoorlog door de meerderheid van de Joden in Europa als utopisch beschouwd, stelde de Joden in het hele Midden-Oosten in staat om de 'dhimmi-status' – juridisch beschermd maar wel burgers tweede klas – vér achter zich te laten en hun onafhankelijkheid te bekrachtigen. De Arabische Moslims, een trotse en zich dominant gedragende groep mensen, werden door deze ontwikkeling diep geschokt, enkel en alleen door het feit dat die beschermde minderheid van Joden in het Midden-Oosten niet langer haar status wilde accepteren onder de neerbuigende, semi-achtende, semi-tolerante blik van haar overheersers. De Moslims verwijten de Joden dat zij niet meer willen weten wat hun plaats is binnen de islamitische wereld. De onverwachte metamorfose van de verachtelijke, machteloze, vernederde en onderworpen Jood in een zionist die militaire overwinningen behaalt en daarom als een bedreiging voor de samenleving van Moslims wordt ervaren, heeft een theologische, sociologische, economische en politieke breuk in de eeuwenoude traditie van de Islam veroorzaakt. En die kan niet worden getolereerd. Dit beeld van de zionistische Jood wordt dagelijks gevoed door gevoelens van diepe verontwaardiging en woede over de roof, de plundering, de bezetting van het Arabische Heilige Land - Palestina - door Israël. De metamorfose van de Jood in een zionist wordt tot op de dag van vandaag in de Arabische wereld ervaren als een onophoudelijke provocatie en een schandaal, omdat zij de superioriteit van de Islam in twijfel trekt. De rollen zijn omgekeerd: nadat Moslims in het Midden-Oosten meer dan twaalf en een half eeuw over machteloze en vernederde Joden hebben geheerst, heersen nu over de Moslims die door hen getypeerde 'machteloze en verachtelijke Joden', zeker in de bezette gebieden maar eigenlijk in het hele Midden-Oosten. De Moslims zijn door deze nieuwe omstandigheden diep geschokt geraakt in hun religieuze overtuiging, hierdoor uitermate gefrustreerd en getraumatiseerd. »»

Maar pas nadat de 'Palestijnse burger' was gecreëerd, vonden de Arabieren voor hun eisen in het Westen een gewillig oor. Het idee komt in feite voort uit de confrontatie met het zionisme en is niet gestoeld op een of andere vorm van nationale ambities zoals we dat in het Westen kennen in de context van 'nationaal'. Het concept van een 'statenloos Palestijns volk' berust niet op feiten. Het is een verzinsel. Voordat de Joden vanaf de tweede helft van de 19^{e} eeuw in toenemende mate naar het land Israël trokken, was het Land van Damascus of Groter Syrië (Bilad ash-Sham), zoals het toen heette, een godverlaten en achterlijk gebied dat onder administratief beheer stond van het Ottomaanse rijk zonder heenwijzing naar een of ander volk of nationaliteit. De meeste Arabieren, die in de Westbank (Judea en Samaria) wonen en de Gazastrook, zijn nieuwkomers wiens ouders of grootouders vannuit de omliggende landen daar naartoe waren getrokken, aangelokt door de relatieve economische welvaart die dankzij de zionistische initiatieven was ontstaan en de Britse aanwezigheid – hetgeen niet inhoudt dat ze geen recht hebben op een fatsoenlijk bestaan. Het is echter onjuist te zeggen dat de inheemse bevolking door de Joden werd uitgedreven en dat de Joden daarom moeten verdwijnen. We moeten de dingen zien zoals ze zijn, niet zoals we graag zien dat ze zijn.

HET SCHEMA VAN DE TERUGKEER

	1840	- **Begin van de messiaanse eeuw**, aangekondigd door Rabbijn Judah Alkalai. Tevens het begin van het publieke en politieke debat in Engeland ten gunste van de TERUGKEER. **Uitbraak van de bloedbeschuldiging**, een oude aanklacht, hier gekend als de Damascus Affaire.
1840 + (2x11) =	1862	- Publieke aankondigingen door Kalischer en Hess voor de TERUGKEER.
1840 + (**3x11**) =	1873	- **Aanvang antisemitisme nieuwe stijl**, aangespoord door ‘der Gründerschwindel’, die de belangrijkste motivator voor de TERUGKEER zou worden.
1917 – (2x10) =	1897	- Het eerste Zionistische Congres: de eerste Joodse Nationale Vergadering sinds de natie haar onafhankelijkheid had verloren en het eerste teken van de wedergeboorte van het Joodse volk.
1840 + (7x11) =	1917	- Einde van de Ottomaanse vertrappeling en uitgifte van de Balfourverklaring die het recht op TERUGKEER vastlegde.
1840 + (**9x11**) =	1939	- **Schending van de belofte** d.m.v. het Witboek. Het begin ook van de Tweede Wereldoorlog, wat inhield dat het antisemitisch monster werd ontketend.
1917 + (3x10) =	1947	- Aankondiging einde van Britse Mandaat (Jeruzalem verdeeld).
1917 + (5x10) =	1967	- Het einde van de vertrappeling: geheel Jeruzalem geannexeerd.
1917 + (7x10) =	1987	- Het startschot voor de Palestijnse opstand (Intifada).
1917 + (8x10) =	1997	- Herdenking van drieduizend jaar Jeruzalem.
1917 + (8x11) =	2005	- Begin van uitvoering van de zogenaamde routekaart (roadmap).
1840+(**15x11**) =	2005	- De ‘routekaart naar vrede’ bestond niet, maar was in wezen **een uitverkoop van Eretz Israël door zijn eigen leiders**, wat tot de tragische uitzetting leidde van de Joodse inwoners uit Gaza. Een nieuwe mijlpaal van antisemitisme!

Het bovenstaande schema helpt de gebeurtenissen rondom de “terugkeer van het Volk van God naar het land hunner Vaderen” in perspectief te plaatsen. Ik wijs erop dat dit pas ontstond nadat de begeleidende tekst gereed was. Het schema presenteerde zich toen als het ware vanzelf. Ik zou ook willen opmerken dat in de opeenvolging van veelvouden van 10 na 1917, dat tot het jaar 1997 voert, dat toen de officiële herdenking plaatsvond van 3000 jaar Jeruzalem. Toch was volgens de Panin-chronologie de Stad van David toen reeds 3.022 jaar oud, gerekend vanaf de tijd van Davids verovering van de oude stad. (2 Sam. 5:4-6)

In het schema van de terugkeer zien we veelvouden van 33, maar de eerste Intifada van 1987 valt daarbuiten. Het schema toont aan dat er vanaf 1840 uitbarstingen van antisemitisme plaatsvonden vermeerderd met 3x11 jaren (1x33), 9x11 (3x33) en 15x11 (5x33), dus in de jaren 1873, 1939 en in 2005. De eerste Intifada valt daarbuiten en dient niet als een uitbarsting van antisemitisme te worden gezien, maar eerder als een spontane uitbarsting tegen een onderdrukker. In de loop der jaren escaleerde het conflict, maar het ontstaan van de Intifada ‘op dat bepaalde punt’ (1987) is wat anders als antisemitisme en was ongepland. De aanleiding was een dodelijk ongeval in de Gazastrook waarbij een Israëlische vrachtwagen was betrokken. Deze volksopstand kwam voor de Palestijnse Verzetsorganisatie (later de Palestijnse Autoriteit), die toen in Tunis verbleef, als een volslagen verrassing en het duurde daarom enige tijd voordat zij de teugels in handen nam en van intifada’s een politiek wapen wist te smeden.

Het is opmerkelijk dat de structuur van meervouden van 33 zonnejaren samen met de 34 maanjaren, (1873, 1939 en 2005) overeenkomt met het thema van antisemitisme. Zoals opgemerkt komen 33 zonnejaren min 4,5 dagen overeen met 34 maanjaren.[43)] Een ultieme vorm van antisemitisme was natuurlijk de kruisiging van onze Heer en Redder op de leeftijd van 33 jaar (Jezus is een Jood). En nog altijd wordt Hij op iedere hoek van een straat gekruisigd!

3.18 – De Uitzetting uit de Gazastrook

Volgens het VN-verdelingsplan uit 1947 voor Palestina (UN resolutie 181) zou de Gazastrook deel uitmaken van de nieuwe Arabische staat. Maar de Arabieren verwierpen het plan. Toen Israël het jaar daarop onafhankelijk werd, viel het Egyptische leger Israël vanuit het zuiden aan. Alhoewel Israël de aanval terugsloeg, werd onder Engelse druk een wapenstilstand bereikt, hetgeen voorkwam dat Israël de verslagen Egyptische troepen uit de Gaza verdreef. Dit gebied was nu tot een nauwe strook gereduceerd en heet sindsdien de Gazastrook. Toch verleende Egypte geen staatsburgerschap aan de inwoners van de Gazastrook die daarmee statenloos werden. Onder Egyptisch bewind nam de bevolking sterk toe omdat de zogenaamde Palestijnse vluchtelingen de regio massaal binnenstroomden. De Gazabewoners konden moeilijk naar Egypte reizen. De meesten werden permanent afhankelijk van de VN hulpprogramma's.

In 1956 bezette Israël de Gazastrook als antwoord op de Egyptische politiek van nationalisatie van het Suezkanaal en het afsluiten van de scheepvaartroutes naar Israël toe. Maar onder internationale druk deed Israël spoedig afstand van dat gebied. In de volgende tien jaar gebruikte Egypte de Gazastrook als uitvalsbasis voor terroristische aanvallen op Israël. Dit speelde mee in het uitbreken van de Zesdaagse Oorlog in 1967 tijdens welke Israël de Gazastrook overmeesterde, de Sinaï, de Westbank en ook de Golanhoogte. Tijdens de zeventiger en tachtiger jaren kocht de regering van Israël grond op in de Gazastrook voor de constructie van Israëlische vestigingen om hiermee zijn aanwezigheid te consolideren. Haatgevoelens maakte de regio tot een broeinest van Palestijnse acties en politieke onrust. Opstanden, demonstraties en gewelddadige confrontaties tussen Israëliërs en Palestijnen leidden tot de Palestijnse opstand van 1987, wat als snel oversloeg naar de Westbank, aan de andere kant van Israël.

Israël tekende de Oslo-accoorden in 1993 waarmee de sociale verantwoordelijkheid voor de Palestijnen in een nieuw lichaam werd ondergebracht dat de Palestijnse Autoriteit (PA) heette. Onder deze overeenkomst beheerde de PA de Palestijnse zaken in de Gazastrook, terwijl Israël toezicht hield op de Israëlische vestigingen, de buitenlandse

---

43) Lag ba-Omer is een bijzondere dag op de Joodse kalender. 'Lag' is het Hebreeuws voor 33. De omer, wat de (graan)garve is, geeft volgens het voorschrift van Leviticus 23:10-16 het 49-daagse intermezzo aan dat tussen Pasen en Pinksteren ligt. Het Griekse 'pentekoste' voor Pinksteren betekent 'vijftigste' en geeft daarom de dag aan na dit intermezzo. Vanaf de gersteoogst op Pasen tot aan de tarweoogst op Pinksteren wordt de voortschrijding van de omer-oogsten dagelijks geteld als uiting van vertrouwen in Gods voorziening. Lag ba-Omer is dus de 33e dag binnen deze periode.

Ergens in de geschiedenis werd het tellen van de 'omer' een periode van halfrouw. Waarom is onbekend, maar het heeft misschien iets te maken met de recessie van de equinox. (zie het artikel "Het Zonnewonder") Onder praktiserende Joden vinden dan geen huwelijken plaats en mag het haar niet worden geknipt. Middenin deze rouwperiode, op de Lag ba-Omer, worden de beperkingen plotseling opgeheven. Die dag wordt dan een dag van viering en blijdschap: huwelijken zijn gepermitteerd en vinden in orthodoxe kringen met tientallen plaats; dan krijgen jongetjes van drie jaar oud hun eerste knipbeurt, kinderen spelen met pijl en boog en men laat vreugdevuren branden.

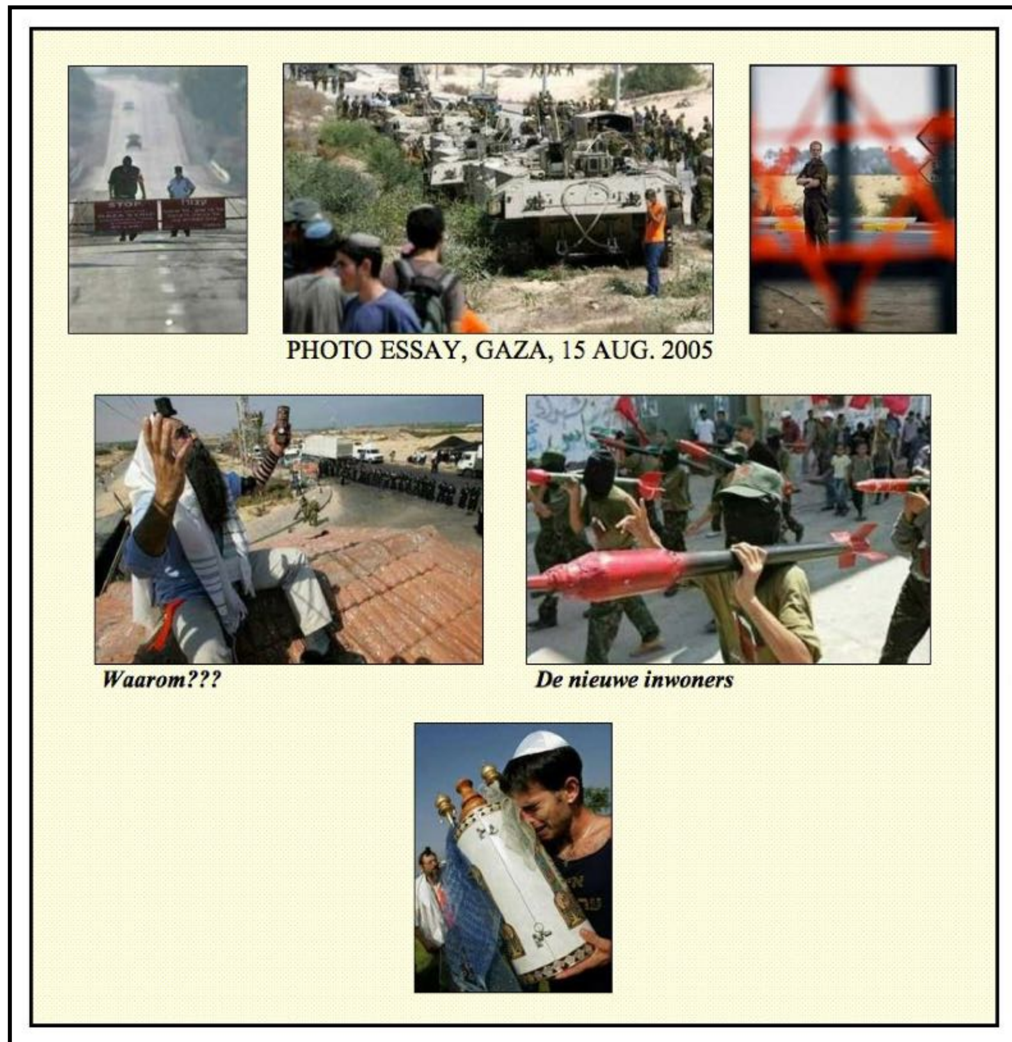
politiek en de gewapende troepen. Tegen eind mei 1994 hadden de meeste Israëlische legers zich uit de Gazastrook teruggetrokken en had de PA het administratief beheer aanvaard. De implementatie van het Palestijnse zelfbestuur leidde voor enkele maanden tot een vermindering van het geweld in de Gazastrook. In november 1994, echter, ontstonden botsingen tussen de Palestijnse politie en leden van de Islamitische groeperingen Hamas en de Islamitische Jihad, die zich tegen het vredesproces verzetten. Begin 1995 eisten deze groeperingen de verantwoordelijkheid op voor een aantal zelfmoordaanslagen en andere terroristische daden tegen Joodse burgers in Israël en de Gazastrook. De Israëlische regering reageerde met het sluiten van zijn grenzen voor de duizenden mensen uit Gaza die in Israël werk hadden gevonden.

In september 1995 tekenden Israël en de Palestijnse Autoriteit onder leiding van Jasser Arafat een tweede vredesverdrag waarmee de weg werd geopend voor Palestijnse verkiezingen en alle Palestijnse steden en vluchtelingenkampen in de Westbank beperkt zelfbestuur kregen. Desalniettemin ging onder nietsontziende haat het afvuren van raketten vanuit de Gazastrook naar de naburige steden in Israël gewoon door, en bleven er ook zelfmoordaanslagen plaatsvinden.

Op de vraag *“Waarom willen jullie Joden perse naar Palestina gaan terwijl er zoveel onontwikkelde landen zijn waar je je makkelijker kunt vestigen?”,* antwoordde Chaim Weizmann: *“Dat komt neer op mijn vraag aan jou waarom je afgelopen zondag dertig kilometer hebt gereden om naar je moeder te gaan terwijl er toch zoveel oude dames in je eigen straat wonen.”*

De Tweede Intifada brak in september 2000 uit onder pretext van Ariel Sharons bezoek aan het Tempelberg complex in Jeruzalem. Een half jaar later zou hij premier van Israël worden. In de loop van 2004 werd duidelijk dat premier Sharon zich sterk maakte voor unilaterale terugtrekking uit al de 17 Joodse vestigingen in de Gazastrook. Dit werd als consequentie van de Oslo-accoorden gezien. De leuze was “land voor vrede” en we moeten de “Routekaart” (Road Map) volgen, maar in werkelijkheid was er geen Routekaart! Het was een misleiding van het Israëlisch volk door politici die alleen maar in wereldlijke termen konden denken. Zelfs de vraag die een politicus zichzelf zou kunnen stellen: “God, wilt U dat ik dit doe?” zou als belachelijk van de hand worden gewezen en als belediging van de menselijke waardigheid.

In 2005 begon de uitzetting van alle Joodse inwoners uit de Gazastrook. Op 13 augustus werd de Gush Katif regio, die binnen Gaza ligt, voor niet-ingezetenen gesloten, uitvoering gevend aan Ariël Sharons ontruimingsplan. De meeste inwoners verlieten hun huizen onvrijwillig of hadden zelfs niet gepakt om hun uitzetting voor te bereiden. Op 15 augustus begon de een week durende gedwongen en traumatische uitzetting uit de Gush Katif nederzettingen. De ingezette troepen waren geen Nazi’s, maar bestonden uit de in militair pak gestoken eigen zonen en dochters van de natie. In de praktijk keerden veel inwoners terug om de inhoud van hun huizen in te pakkken en toen op 23 augustus begon de Israëlische overheid met de vernietiging van alle woonhuizen. Op 12 september trok het Israëlische leger zich terug uit de zeventien vestigingen tot aan de ‘Groene Lijn’. Alle openbare gebouwen – scholen, bibliotheken, openbare ruimtes, evenals industriële gebouwen, fabrieken en kassen, die niet uit elkaar konden worden gehaald, bleven intact. Op die dag namen duizenden uitzinnige Palestijnen, met toestemming van de vertegenwoordigers en politie van de Palestijnse Autoriteit, aan de plundering deel, vandalisme en vernietiging van de synagogen en een aantal andere gebouwen. Het uiteindelijke resultaat van de politiek van eerste minister Sharon was allesbehalve vrede. Het heeft Israël een keten van ellende bezorgd, maar vooral de dappere mensen van Gush Katif.

PHOTO ESSAY, GAZA, 15 AUG. 2005

Waarom???

De nieuwe inwoners

Om te zien wat loos is, begrijpen is wél wat anders, moeten we teruggaan naar de Oslo-akkoorden van 1993. Die waren gebaseerd op het principe “land voor vrede”. Israël zou het gezag van Palestijnse gebieden aan de inwoners overdragen die onder Arafats leiding stonden. Zelfs werden zijn troepen door Israël van wapens voorzien om het dagelijks gezag te kunnen uitoefenen. In ruil daarvoor beloofde Arafat het geweld in te tomen. De terreurorganisaties zouden worden bestreden en ten slotte ontmanteld om de bevolking duidelijk te maken dat vrede met Israël het nieuwe perspectief was. Arafat heeft niet eens de moeite genomen zich aan zijn beloftes te houden, want hij interpreteerde de toenadering van de Israëlische overheid als een zwaktebod dat moest worden uitgebuit. De omslag naar vrede, zoals we die bij Nelson Mandela hebben gezien, bleef achterwege. In plaats daarvan voerden Arafat en gelieerde partijen, zoals de Al Aqsa brigade, de terreur juist op. Het aantal slachtoffers van zelfmoordaanslagen was in de eerste vijf jaar na Olso hoger dan in de vijftien jaar daarvoor.

In plaats van vredeseducatie kwam er een door de overheid gesponsorde campagne van haat die in alle geledingen van de Palestijnse samenleving doordrong, tot zelfs in de kleuterscholen. Dat leidde tot een onvoorstelbare haatdragende maatschappij, waarin een jeugdsporttoernooi werd vernoemd naar een terrrorist wiens heldendaad het was om een Israëlische baby te hebben doodgeschoten en waar op de jeugdtelevisie Mickey Mouse oproept tot geweld tegen Joden, en waar vakantiekampen tot hersenspoelcentra voor terreur werden omgevormd. Dit alles werd in de hand gewerkt door de waanzinnige politiek van Sharon en zijn medestander Shimon Peres die later, in 2007, de negende president van de Staat Israël zou worden.

Daniëls jaarweken en de eindtijdtelling

De geboorte van de Staat Israël was op 14 mei 1948, maar haar conceptie op 29 november 1947 (16 Kislev 5708). Toen aanvaardde de Verenigde Naties met ruime meerderheid het verdelingsplan (resolutie 181). Vanaf deze resolutie volgt de 70-jaar-telling waarvan in Daniël 9:25 sprake is: *"Weet wel en versta dat vanaf het ogen-blik waarop het bevel uitgaat om te doen terugkeren en Jeruzalem te her-bouwen, er tot aan de Messias-Monarch 69 jaarweken zullen verlopen (...) en dat zelfs in benarde tijden."* Dit sluit aan bij Lukas 21:32 waar geschreven staat: *"Voor-waar, deze generatie zal niet voorbij gaan voordat dit alles is geschied*", waarbij in die parabel het uitlopen der vijgenboom symbool staat voor Israëls wederoprich-ting. (cf. Hos. 9:10, Jer. 24:5) Uitgaande van de exodustermijn, duurt een Bijbelse generatie ongeveer 70 jaar. Immers, de minimumleeftijd van de krijgslieden die het Beloofde Land moesten veroveren was 20 jaar; en omdat ze dat niet durfden, bleef het volk 40 jaar in de woestijn totdat alle strijdbaren vanaf 20 jaar waren gestorven. (Num. 14:29, 33) Uitgaande van een modale krijgsleeftijd van ongeveer 30 jaar, bestrijkt een generatie 70 jaar. Indien Daniëls profetie met die van Lukas wordt gecombineerd, zal de eindtijd zijn beslag vinden rond het jaar 2018 (1948 + 70).

Zij stonden niet alleen. Het is ook het werk van zoveel anderen die niets willen weten van een 'uitverkoren volk' met een 'door God gegeven land' en een 'door God gegeven opdracht'. Die in plaats daarvan hun eigen droom willen waarmaken en in de volken opgaan. Het is echt niet toevallig dat Marx Joods was en dat de Joodse kolonisten van het eeste uur overwegend socialistisch en co-*mmunistisch waren. Bij het volk Gods zijn de keuzen altijd hard en de gevolgen altijd dramatisch. Uitverkiezing heeft ook zijn na-delen! De culminatie van het verraad door de door hun gekozen leiders, was de uitzetting uit Gush Katif toen de besten van het volk naar een soort kartonnen vluchtelingenkampen werden verbannen. De Yesha-Raad van Judea-Samaria (een soort provinciaal bestuur) noemde het in mei 2007 in het door haar gepubliceerde rapport met citaten van bekende Israeli's, politici en journalisten: *"één der ernstigste wandaden in de geschiedenis van het Joodse volk, begaan door een Joods Bestuur tegen haar eigen burgers"*.

God ziet niet lijdzaam toe als zijn land wordt verdobbeld. Op 26 cheshvan 5768, of 7 november 2007, zond "SOS Israël" een brief [44)] aan de president van de Verenigde Staten, George Bush, waarin ze hem waarschuwden dat als Amerika tijdens de aanstaande Anna-polis conferentie druk op Israël uitoefende om zich uit delen van het land Israël terug te trekken en om Jeruzalem op te splitsen, dat zulks ertoe zou leiden dat Amerika door rampen werd getroffen. De rabbijnen wezen erop dat ze een vergelijkbare voorspelling in 2005 hadden gedaan, voorafgaand aan de door de Verenigde Staten gesteunde voorstel voor terugtrekking uit de Gazastrook en noord-Samaria. De brief luidde:

> «« We hebben president Bush geschreven als iemand die in de Bijbel gelooft, om te waarschuwen voor het verschrikkelijke gevaar waaraan hij zijn land blootstelt door zo'n conferentie te beleggen. Het land Israël behoort toe aan het volk van Israël. God straft ieder die Israël dwingt Zijn land [Gods land] op te geven.[45)] Het lijdt geen twijfel dat de door de orkaan Katrina veroorzaakte overstroming van New Orleans, Gods straf was voor het opheffen van de nederzettingen [in Gaza], waardoor honderdduizenden dakloos werden, honderden gedood of gewond en

44) Bron: IsraelNN.com – De brief was ondertekend door de rabbijnen Dov Wolpe, Dov Lior, Yekutiel Rapp, Gedalia Axelrod en Yaakov Yosef, de zoon van de vroegere opperrabbijn Ovadia Yosef, en Rabbijn Meir Druckman.

45) Het gebied van Israël is Gods land. God onderwerpt zich niet aan menselijke willekeur, zeker niet wat dit betreft, overeenkomstig Leviticus 25:23: "U (volk van Israël) mag de grond (die Ik u in bezit heb gegeven) niet voorgoed verkopen, want de grond behoort Mij toe; u bent slechts vreemdeling en gast bij Mij."

> miljarden dollars over de balk gesmeten [naar schatting USD 125 miljard] – kunnen we hier werkelijk Gods hand ontkennen in het toepassen van oog om oog, tand om tand? »»

De orkaan Katrina, die op 29 augustus New Orleans verwoestte en 1835 doden veroorzaakte, ontstond op 23 augustus – op de dag zelf dat de uitzetting van Gush Katif was voltooid. Katrina heeft meer dan een miljoen mensen van de centrale kust van de Golf verplaatst naar andere gebieden in de Verenigde Staten waardoor de grootste volksverhuizing in de geschiedenis van de VS ontstond. Sinds die fatale week in augustus 2005 zijn elders in het land meer uitzettingen gevolgd en werden plannen gesmeed voor verdere overgave van land aan Arabieren, waarbij zelfs over een enclave werd gesproken in het centrum van het land. En gaat de brief verder:

> «« Deze keer waarschuwt de Almachtige de US van tevoren: indien de waterplaag niet voldoende was, zal Hij nu vlammen zenden. Terwijl honderdduizenden families reeds op de vlucht zijn voor de vreselijke branden in California, vragen wij u: "Gaat u echt uw kwaadaardige plan doorzetten?" »»

Sinds de Gush Katif ramp zijn de existentiële problemen van Israël, die nietige strook land aan de Middelandse Zee, alleen maar toegenomen. Meer beschietingen, een Libanonoorlog en extra spanningen langs de Syrische grens. Bloed bleef vloeien en uitzicht op vrede werd wanhoop. De Routekaart bleek een illusie en het terugtrekkingsplan een misselijk makende verkooptruc. Het is daarom dat de uitzetting uit Gush Katif een plaats verdient in het schema van de restauratie van Gods uitverkoren volk, om precies te zijn op 5 x 33 jaar sinds het eerste gloren van de Messiaanse Eeuw. De klok tikt verder, nu al meer dan 180 jaar. Maar dat betekent óók, dat vrede en gerechtigheid naderbij komen.

Meer dan een sprankje hoop

Ik zou nu uw aandacht willen vestigen op een woord van God dat Hij zijn woordvoerster heeft toevertrouwd bekend staande onder het acroniem van J.N.S.R. In het gewone bestaan is zij een in Frankrijk wonende huismoeder, waarbij de letters J.N.S.R. staan voor "Je ne suis rien" of "Ik ben niets", maar ook "Jésus notre Seigneur revient" of "Jezus onze Heer komt terug". Ik citeer nu uit de profetie van J.N.S.R. van 3 juni 2003: «« De [mondiale] gebeurtenissen zullen zich overal steeds sterker voortzetten en alles zal worden omvergeworpen, verplaatst. De harten zullen gedwongen worden om Mij door alle tekenen, die Ik aan de gehele wereld geef, te erkennen. Zichtbare en onzichtbare tekenen, welke in de harten zullen gebeuren, zelfs daar waar zij geen luisterend oor voor Mij hebben. Ik zal met zoveel Liefde spreken dat de wreedste als sneeuw voor de zon zullen smelten: dat is Mijn Genade die in die stenen harten zal ageren. Stel je een muur voor waar je niet overheen kunt klimmen, die men overschrijdt zonder rekening met zijn hoogte te houden. Het is geen wonder dat een mens doet, het is geen spectaculair wonder dat Ik voor jullie ogen ga doen, het is veel groter dan dat. God zal in Zijn oneindige Goedheid de muur laten vallen die de vijandige broers altijd van elkaar gescheiden heeft. Neen, het is niet de wil van de mens, maar die van God. Ik heb gezegd: thans moeten jullie je verenigen voor de vrede en die moet zich door de gehele wereld verspreiden, want Ik wens dat Mijn vrede van Mijn land Israël komt. Niets zal van de mens komen en nochtans zullen zij zich op de borst slaan dat zij bezig zijn een vrede te tekenen die van ieder mens komt die de landen wil verenigen die altijd met elkaar hebben gebotst. Ziedaar Mijn eerste teken en je mag het nu al aankondigen. En jij, je weet dat je God, je Jezus van Liefde dat tot meerdere Eer van God, Mijn en jullie Vader, zal hebben gedaan. Dat blijft en zal het grootste teken blijven, want het is het begin van de vrede, van Mijn vrede in de gehele wereld. »»

APPENDIX 3

Het Antisemitisme behoort 'nog niet' tot het Verleden

Het schema van de terugkeer kent vier data die doen denken aan Ezechiël 20:32-37:

> «« En van uw verlangen om als de heidenen te zijn (…) daar komt niets van in. Zo waar als Ik leef, spreekt God de Heer, met krachtige hand en met uitgestrekte arm en met uitgegoten grimmigheid zal Ik u [Israël] uit de volken terugvoeren en uit de landen samenbrengen waarover u verspreid bent. Want Ik zal u uit de volken voeren en uit de landen vergaderen waarin u bent verstrooid, door sterke hand en uitgestrekte arm, door een uitgegoten grimmigheid. (…) Ik zal ulieden onder de roede doen doorgaan en aan het Verbond onderwerpen. »»

Het antisemitisme is zeker niet van God, maar Hij heeft het laten gebeuren om een hoger doel te bereiken: de samenbrenging van zijn volk. De vier opmerkelijke data zijn 1840, 1840 plus 1x33, plus 3x33 en 5x33 – oftewel: 1840, 1873, 1939 en 2005. Het jaar 1840 was een herleving van de absurde bloedlaster, wat tijdens de middeleeuwen leek te zijn begraven, en waarin men de Joden beschuldigde om 'zoals altijd' het bloed van Christenen met Joodse paasmatzes te vermengen. Het jaar 1873 was het begin van een jodenvervolging nieuwe stijl onder de noemer van antisemitisme, een nieuwe term ter vervanging van Judenhass. Het jaar 1873 spreekt min of meer voor zichzelf, maar zonder het schema zou ik 1939 niet als doorslaggevend hebben herkend. Wat is er toen gebeurd?

Bij zijn terugkeer in Engeland op 20 september 1939 was de premier van Engeland, Neville Chamberlain, enthousiast over het Verdrag van München dat hij zojuist met Hitler had gesloten, en arrogant uitte hij toen de beruchte woorden: *"Mijn goede vrienden, voor de tweede keer in onze geschiedenis komt een Brits premier terug uit Duitsland en brengt op eervolle wijze vrede mee. Ik geloof dat het een vrede is voor onze tijd."* Toch was dit verdrag pas mogelijk geworden nadat was besloten het openlijk antisemitisme van het Duitse Rijk als politiek irrelevant te verklaren. Daarom kon het gebeuren dat de Engelse regering enkele maanden eerder een Witboek publiceerde, ook bekend als het MacDonald Witboek, wat een duidelijke ommezwaai inhield ten opzichte van de Balfourverklaring. Zonder het Witboek, daar ben ik van overtuigd, zouden Hitlers initiatieven om tot uitroeiing van het Joodse volk te komen hier in de Westerse landen felle tegenstand en woedende reacties hebben ontlokt. Maar in plaats daarvan werd tijdens de oorlog de Duitse vernietigingskampen machine verzwegen. Het zij vermeld dat een belangrijke oorzaak voor deze muur van zwijgen was dat het te ongelooflijk leek om waar te zijn en dat het daarom door de mensen die ervan hoorden niet mentaal werd geregistreerd. Er zijn nooit pogingen gedaan om de spoorwegen die naar de vernietigingskampen leidden te bombarderen. Er zijn ook nooit bombardementen geweest op de kampen zelf. Zo moeilijk was dat niet. Hitlers plannen hadden tot op zekere hoogte belemmerd kunnen worden. Daarom draagt Engeland indirect een zekere medeplichtigheid aan de holocaust. In plaats daarvan hadden de bombardementen op de burgercentra een hogere prioriteit tijdens de hele oorlogsinspanning - onder leiding van Bomber Harris (Sir Arthur Travers Harris), die terecht een oorlogsmisdadiger werd genoemd. Maar was Herbert Kitchener niet ook een oorlogsmisdadiger? (voor wat hij deed tijdens de Boerenoorlog) Beiden werden voor hun 'bijdragen' geëerd en gracieus gedecoreerd.

Als wij de redenatie doortrekken naar het drama van de uitzetting uit de Gazastrook, kan worden vastgesteld dat ook deze wandaad de kiem in zich droeg van de vernietiging van het Joodse volk, maar nu op eigen bodem, een gebeurtenis die dankzij God zal worden voorkomen. Natuurlijk, het Joodse volk zal altijd overleven; God heeft ze nodig – en ook wij hebben ze nodig – ter verwezenlijking van de goddelijke plannen en om de plechtige beloftes na te komen die God aan Abraham en zijn nageslacht had gezworen.

DE TERUGKEER VAN HET ANTISEMITISME IN DUITSLAND HET IS NOOIT ECHT VERDWENEN

Door: William E. Grim (2002), met [commentaar]

30 januari 1933 – Hitler tot kanselier benoemd

Ik ben niet Joods. Niemand in mijn familie is in de Holocaust omgekomen. Voor mij is antisemitisme altijd een fenomeen geweest dat niet echt op mijn radar stond, zoals de genocide in Rwanda, een verschrikkelijk iets dat iemand anders overkomt. Maar ik woon in een klein stadje buiten München in een straat die tot mei 1945 de Adolf Hitler Strasse heette. Ik werk in München, een aangename metropool met iets meer dan een miljoen inwoners waarvan de Beierse charme het feit neigt te verdoezelen dat deze stad de geboorteplaats en hoofdstad van de nazibeweging was. Elke dag als ik naar mijn werk ga, kom ik langs de flats waar Hitler woonde, de gebouwen waarin werd besloten miljoenen onschuldige mensen te vermoorden en de pleinen waar boekverbrandingen plaatsvonden, SS-troepen paradeerden en mensen werden geëxecuteerd. De nabijheid van het kwaad heeft een manier om je aandacht te concentreren, om een fysieke realiteit te geven aan de verhalen in de boeken over de verschrikkingen die de Duitsers hebben gedaan.

Misschien is het omdat ik blond haar heb

Dan beginnen er kleine dingen te gebeuren die na verloop van tijd uitgroeien tot iets heel sinisters. Ik zit in de bus en een middelbare scholier geeft opa's rode, in leer gebonden exemplaar van Mein Kampf door aan zijn vrienden, die reageren met *"coooool!"*. Vervol-

gens haalt hij een videoband tevoorschijn (in Zwitserland geproduceerd) van "De Grote Toespraken van Joseph Goebbels". Een paar weken later ben ik op een zakelijke bijeenkomst met vier jonge hoogopgeleide Duitsers die op zijn zachtst gezegd beleefd, charmant en zachtaardig zijn. Wanneer het onderwerp verandert in een zakelijke deal met een man in New York genaamd Rubinstein, gaan hun neusgaten omhoog, krijgt hun houding een dreigende ondertoon en zegt een van hen zelfs - en ik citeer letterlijk: *"Het probleem met Amerika is dat de Joden al het geld hebben."* Ze beginnen te lachen en een ander zegt: *"Ja, het enige waar de Joden om geven is geld."*

Je had me met een veer kunnen omstoten. Ik verwachtte half dat een van hen zou beginnen over de echtheid van De Protocollen van de Ouderen van Zion. Hier waren vier jonge, charmante, goed opgeleide Duitsers, die antisemitische onzin uitkraamden waar Julius Streicher trots op zou zijn geweest. Ik merkte dat dit soort antisemitische verwijzingen in mijn professionele omgang met Duitsers al snel een leidmotief werd (om een term te lenen die beroemd is geworden door Richard Wagner, een andere beruchte Duitse antisemiet, die ook in het Frans is overgenomen). In mijn privégesprekken met Duitsers gebeurt het vaak dat ze na een tijdje wat losser worden en persoonlijke meningen en politieke overtuigingen onthullen waarvan men dacht dat die op 30 april 1945 in een Berlijnse bunker waren opgehouden te bestaan, de dag dat Hitler zelfmoord pleegde..

Misschien omdat ik blond haar heb en mijn achternaam van Duitse afkomst is, hebben Duitsers het gevoel dat ik 'een van hen' ben of zou kunnen zijn. Het laat zien weinig ze doorhebben wat het betekent om Amerikaan te zijn. Wat de reden ook is, de gesprekken tonen meestal een of meer van deze aspecten:

(1) Het was jammer dat Amerika en Duitsland elkaar in de Tweede Wereldoorlog bevochten want de echte vijand was Rusland.

(2) Ja, de Nazi's sloegen door, maar er gebeuren altijd vreselijke dingen tijdens oorlogen, en hoe dan ook, de omvang van de Holocaust is door de door Joden gecontroleerde Amerikaanse media sterk overdreven. [Het werkelijke aantal vermoorde Joden is waarschijnlijk iets meer dan vijf miljoen in plaats van zes, maar dat doet niets af aan de poging tot uitroeiing van Gods eigen volk.]

(3) CNN wordt door Amerikaanse Joden gecontroleerd en is anti-Palestijns.

(4) Bijna alle Duitsers waren tegen het Derde Rijk en niemand in Duitsland wist iets van de moord op de Joden, maar de Joden zelf waren de echte verantwoordelijken voor de Holocaust.

(5) Ariel Sharon, [de toenmalige premier van Israël,] is erger dan Hitler en dit soort Israëliërs zijn Nazi's. Amerika steunt Israël alleen omdat de Joden de regering en de media domineren.

Voor het eerst in mijn leven werd ik me bewust van antisemitisme. Zeker, antisemitisme bestaat elders in de wereld maar is nergens zo verwoestend geweest als in Duitsland.

Intern Nazisme blijft bestaan

Als je het zo objectief mogelijk bekijkt, is 2002 een topjaar geweest voor het antisemitisme in Duitsland. Synagogen zijn in brand gestoken, Joodse begraafplaatsen ontheiligd, de best verkochte roman "Dood van een Criticus" van Martin Walser is een dun verhulde roman à clef met een venijnige antisemitische aanval op Duitslands bekendste literaire criticus, Marcel Reich-Ranicki (die zowel het getto van Warschau als Auschwitz heeft overleefd), en last but not least heeft de Vrije Democratische Partij onofficieel antisemitisme aangenomen als campagnetactiek om de grote moslimminderheid van Duitsland aan te trekken. Duitse revisionistische historici beginnen nu het Duitse optreden tijdens de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust niet te definiëren als misdaden tegen de men-

selijkheid, maar als vroege gevechten in de Koude Oorlog tegen het communisme met, zo zeggen ze, betreurenswaardige maar begrijpelijke excessen. De situatie is zo erg dat Duitse Joden wordt geadviseerd om in het openbaar niets te dragen waarmee ze als Joods kunnen worden herkend omdat hun veiligheid dat niet toelaat.

Hoe is dat mogelijk? Is dit niet het 'Nieuwe Duitsland' dat 57 jaar op rij heeft geleefd zonder Holocaust of zelfs maar een pogrom, waar waarheid, gerechtigheid en de Duitse manier van leven de boventoon voeren te midden van economische rijkdom, een hoge levensstandaard waar hun Europese buren jaloers op zijn, en een grondwet die vrijheid garandeert voor iedereen, ongeacht ras, geloof of afkomst? Wat is er veranderd? Het antwoord is: helemaal niets.

Mijn stelling is heel eenvoudig. Hoewel Duitsland niet langer de militaire macht heeft om de racistische ideologie van de Nazi's af te dwingen en hoewel alle extreme uitingen van het Nazisme officieel verboden zijn, zijn de interne omstandigheden – dat wil zeggen de houdingen, het wereldbeeld en de culturele aannames – die tot de opkomst van het Nazisme in Duitsland hebben geleid, nog steeds aanwezig daar ze de basiscomponenten van de Duitse identiteit vormen. Volgens mijn benadering was het Nazisme geen aberratie; het was de distillatie van de Duitse psyche in zijn essentiële elementen. Het externe Nazisme mag dan in mei 1945 volledig verslagen zijn; het interne Nazisme blijft echter een potentiële bedreiging en dat zal altijd zo blijven voor zolang er een politieke en/of culturele entiteit bestaat die Duitsland heet.

Wacht effetjes, hoor ik veel mensen zeggen. Je kunt onmogelijk beweren dat Duitsers vandaag de dag net zo antisemitisch zijn als in de jaren 1933-1945. Het is waar dat Duitsland vandaag de dag heel anders is dan tijdens het Derde Rijk. Wat nu anders is, is dat door hun totale nederlaag tegenover de geallieerden, Duitsland nu een cliëntstaat van Amerika is en zijn mandaten moet gehoorzamen. Dat betekent onderdrukking van openlijk antisemitisme, want dat is slecht voor de zaken.

Het andere dat veranderd is, is dat Hitler weliswaar de Tweede Wereldoorlog verloor, maar fenomenaal succesvol was in het uitvoeren van zijn ideologische agenda. Duitsland, in feite bijna heel Europa, is in wezen 'Judenfrei' dankzij de efficiëntie en ijver van de Duitsers toen ze in dienst van het Derde Rijk de Holocaust uitvoerden. Er kan zelfs overtuigend worden aangetoond dat het Nazisme een van de meest succesvolle politieke programma's aller tijden was. Het bereikte meer van zijn doelen in een kortere tijd dan enige andere vergelijkbare politieke beweging en veranderde permanent het gezicht en de politieke structuur van verschillende continenten. Thans is Duitsland rijk, stabiel, meedogenloos burgerlijk en in alle opzichten vrij van Joden.

Ja, er is een kleine minderheid van Joden die vooral in Berlijn woont, en ja, er zijn een aantal Joden uit de voormalige Sovjet-Unie naar Duitsland geëmigreerd, maar de meeste immigranten uit Rusland zijn geen praktiserende Joden en doen weinig of niets om een unieke Joods-Duitse identiteit te bevorderen. Het resultaat van dit alles is dat de Duitsers vandaag de dag de vruchten kunnen plukken van Hitlers antisemitische beleid, terwijl ze lippendienst bewijzen aan de 'noodzaak om te herinneren'.

Jonge Fritz hoeft tegenwoordig niet meer openlijk antisemitisch te zijn omdat zijn grootvaders generatie de Holocaust zo goed heeft uitgevoerd. Er zijn gewoon niet zoveel Joden meer om te haten en bovendien hebben de Duitsers hun oude maatjes, de Arabieren, om het haten voor hen te doen. Je zou de overweldigende Duitse steun voor de Palestijnse politieke agenda een vorm van antisemitisme bij volmacht kunnen noemen.

De Duitse regering heeft contante betalingen gedaan aan de staat Israël en aan individuele Joden om de claims van moord, marteling, onterechte gevangenschap, slavenarbeid en

genocide te schikken. Praat met de meeste Duitsers en je zult snel ontdekken dat ze denken dat de rekening is vereffend tussen Duitsland en de Joden, dat op de een of andere manier de teruggave van slechts een deel van wat de Duitsers van de Joden hebben gestolen een eerlijke vergoeding is voor de opzettelijke moord op miljoenen mensen. Als je denkt dat de Duitsers echt spijt hebben van wat ze de Joden hebben aangedaan, dan heb je het mis. Er is nooit een officieel "es tut mir leid" aangeboden door de Duitsers aan de Holocaust slachtoffers en hun nakomelingen, want dat zou een schuld bekennen zijn. Duitsland GmbH heeft alle schadeclaims tegen zich betaald zonder de verantwoordelijkheid te erkennen, zoals Ford Motor Company dat doet als het haperende auto's terugroept. Het is allemaal gedaan om een reële aansprakelijkheidseis te vermijden.

De Duitse dialoog over de Holocaust wordt grotendeels gevoerd in de aanvoegende, passieve wijs: "Er zijn fouten gemaakt". De reden hiervoor is mijns inziens de mythe van de Duitse superioriteit, die tijdens de Nazi jaren openlijk werd verkondigd, maar nog steeds een belangrijke factor is van de Duitse psyche. [Toch hield Kanselier Adenauer in september 1951 een historische toespraak in de Bondsdag waarin hij vergiffenis vroeg voor de misdaden van Nazi Duitsland en verklaarde dat hij bereid was om onderhandelingen te beginnen met het Jodendom over herstelbetalingen voor de Holocaust. En op 19 april 2023, op de verjaardag van de opstand in het getto van Warschau, vroeg de Duitse president Frank-Walter Steinmeier om vergeving voor de misdaden die zijn land tijdens de Tweede Wereldoorlog had begaan. (Dit weerlegt William Grims argument.)]

[En er is meer. Bijna zeven decennia na het einde van de Tweede Wereldoorlog heeft de Duitse Orde van Geneesheren zich verontschuldigd. In een verbluffende bekentenis werd verklaard dat Duitse artsen uit alle lagen van de beroepsgroep enthousiast de Nazi ideologie steunden en zonder dwang om Hitler te steunen. De verklaring van 12 mei 2012, die unaniem werd aanvaard door de afgevaardigden van het artsencongres, verklaarde:

> «« In tegenstelling tot de nog steeds algemeen aanvaarde opvatting, lag het initiatief voor de ernstigste schendingen van de mensenrechten niet bij de toenmalige politieke autoriteiten maar bij de artsen zelf. (…) Duitse artsen hebben zich schuldig gemaakt aan talloze schendingen van de mensenrechten. (…) De misdaden waren eenvoudigweg niet de daden van individuele artsen, maar vonden plaats met de substantiële betrokkenheid van vooraanstaande vertegenwoordigers van de medische vereniging en organen van medische specialisten, evenals belangrijke vertegenwoordigers van de universitaire geneeskunde en gerenommeerde biomedische onderzoeksfaciliteiten. »»]

Waarom denken Duitsers dat ze superieur zijn aan alle andere nationaliteiten? Het is waar dat er veel grote Duitse en vooral Oostenrijkse componisten zijn geweest, maar Verdi is net zo'n groot componist als Wagner. Literatuur? Ja, Goethe is een van de belangrijkste schrijvers aller tijden, maar als dramaturg is hij een bleke schaduw vergeleken met de Shakespeares werken, en als romanschrijver kan hij nauwelijks tippen aan Dostojevski en Tolstoj. Techniek en wetenschap? Misschien, maar kwalitatief hoogstaande auto's maken staat niet op hetzelfde niveau als mensen naar de maan sturen en veilig terugbrengen. En we weten allemaal wie als eerste uitvond hoe je een atoombom in elkaar zet. Keuken, levensstijl, architectuur? Wees nou serieus. Denk maar aan Frankrijk en Italië.

Nee, het Duitse geloof in hun superioriteit is een vorm van zelfbedrog en is gebaseerd op een vrij dunne pap. Ironisch genoeg is het misschien wel die kwajongen van de Duitse filosofie, Friedrich Nietzsche zelf, die de reden voor dit fenomeen aanvoerde. Nietzsche geloofde dat morele systemen en noties van nationaal chauvinisme grotendeels het resultaat waren van ressentiment, dat wil zeggen dat de leden van een politiek zwak volk zich verenigen in hun wrok jegens hun machtigere buren en elkaar ervan overtuigen dat, hoewel ze politiek zwak zijn, ze op de een of andere manier 'moreel superieur' zijn aan

hun tegenhangers. Dit zou heel goed het Duitse superioriteitscomplex ten opzichte van hun politieke zwakte kunnen verklaren, vanaf de tijd van het Romeinse Rijk tot aan de Kaiser Wilhelm-periode die in de jaren 1870 begon, [en niet te vergeten de vernederende voorwaarden en buitensporige herstelbetalingen die na de Eerste Wereldoorloog werden opgelegd]. Het verklaart grotendeels de huidige Duitse opvattingen van hun superioriteit, geconfronteerd met de verwoestende militaire nederlaag in de Tweede Wereldoorlog en de daaropvolgende degradatie naar de tweede plaats in de gemeenschap der volken.

Antisemitisme bij volmacht

Ik heb al eerder gezegd dat Duitsers massaal de Palestijnen steunen in tegenstelling tot de Israëli's, en dat deze overweldigende steun een vorm van antisemitisme bij volmacht vertegenwoordigt. Duitsers kunnen beweren dat ze de Palestijnen steunen omdat ze denken dat ze een ‘onderdrukt volk’ zijn, maar wees nou eerlijk – ze steunen de Palestijnen en hun Arabische handlangers omdat de Palestijnen en Arabieren dezelfde idealen koesteren als de Nazi’s, wat verder gaat dan de vraag of ze onderdrukt zijn of niet.

Er is een lange geschiedenis van Duitse samenwerking met de Arabieren. In 1942 verzekerde Hitler de Grootmoefti van Jeruzalem in een persoonlijk onderhoud dat zodra Duitse troepen Groot-Brittannië zouden veroveren, de Joden in Palestina (dat toen onder Brits mandaat viel) zouden worden uitgeroeid. We moeten ook in gedachten houden dat de Arabische terroristen die de 9/11 gruweldaden uitvoerden, hun plannen in Duitsland maakten. Daar zijn verschillende redenen voor. De eerste is het welbekende geklungel en de gedecentraliseerde chaos van de Duitse federale bureacratie waar de linkerhand letterlijk niet weet wat de rechterhand doet. De tweede is dat in het algemeen Arabische terroristen kunnen rekenen op een aanzienlijk aantal Duitsers die hun anti-Amerikaanse en antisemitische standpunten delen.

Hitlers “Mein Kampf” is een bestseller in de Arabische wereld, vooral in Saoedi-Arabië, Amerika’s zogenaamde ‘vriend’. Er is inderdaad weinig verschil tussen de antisemitische uitspraken van Hitler en die van de zogenaamde ‘geestelijke leiders’ van Al-Qaeda, Hamas en Al-Fatah. De Arabieren staan ook bij Hitler en de Duitsers in het krijt. Hitler doodde de Joden en Konrad Adenauer en zijn ‘democratische’ nakomelingen vervingen hen door Turkse immigranten. Hoewel Turkije een lid is van de NAVO en buitenlandse betrekkingen met Israël onderhoudt, identificeren en steunen veel Turken, als het erop aankomt, hun radicale Arabische medegeloofsgenoten. Turkije blijft een even fragiele democratie als Weimar Duitsland in de jaren twintig van de vorige eeuw. Er is niet veel voor nodig om Turkije te laten vervallen tot de duistere kant van het moslimextremisme.

De ideologische resultaten van de moslimimmigratie in Duitsland zijn, alhoewel niet opzettelijk, tweeledig:

(1) Het stelt de Duitsers in staat om liberalisme te veinzen en open te staan voor vrijheid en diversiteit.

(2) Door de Joden die ze hebben vermoord te vervangen door Moslims, die voor het grootste deel net zo wreed antisemitisch zijn als de Nazi’s, hebben de Duitsers er op cynische wijze voor gezorgd dat de weinige Joden die in Duitsland zijn achtergebleven, niet in staat zijn om zoals voorheen politieke macht te verwerven, zelfs niet in een minderheidsrol.

Duitse politici zijn nu antisemitische standpunten gaan verkondigen om in de gunst te vallen van de aanzienlijke moslimminderheid in Duitsland. Het meest beruchte voorbeeld hiervan is Juergen Moellemann, de Joden hatende tweede man van de Vrije Democratische Partij, de politieke factie die het nauwst verbonden is met zakelijke belangen, zoals belastingverlaging en het terugdringen van overheidsuitgaven, en andere kwesties met

een libertijnse inslag. Moellemanns strategie is heel eenvoudig. In een parlementair systeem zoals het Duitse, waar zetels worden toegekend naar stemmenwinst, is bij een partij als de FDP, die zelden meer dan 10% van de stemmen haalt, een extremistisch antisemitisch uitlating op racistische moslims gericht waarmee wordt getracht om een extra één tot twee percent van de stemmen te vergaren, wat ertoe kan leiden dat de FDP de minderheidspartner in een coalitieregering wordt.

Als er ware gerechtigheid in de wereld bestond…

Een laatste punt dat ik wil maken met betrekking tot de redenen voor de heropleving van het antisemitisme in Duitsland is een punt dat velen in tegenspraak zullen vinden met het prima-facie bewijs, of iets dat zelfs de grenzen van het gezond verstand lijkt op te rekken. Toch vraag ik u om mijn denktrant zorgvuldig in acht te nemen.

In veel opzichten kwam Duitsland er met de Holocaust makkelijk vanaf. Ja, veel Duitsers stierven als gevolg van de Duitse acties tijdens de Tweede Wereldoorlog en de Holocaust, en ja, er was veel materiële verwoesting in het land, [en ja, door de hongerblokkade stierven na de oorlog meer dan tien miljoen Duitsers van uithongering, twee keer het aantal Holocaustslachtoffers. Hierbij dienen de anderhalf miljoen Duitse burgerslachtoffers te worden opgeteld als gevolg van de systematische ‘fire bombing’ van heel Duitsland onder Engels bewind]. Maar de situatie is en blijft als het jongetje dat een koekje van de keukentafel steelt als het staat af te koelen. Voor zijn overtreding heeft hij misschien een tik op zijn hand gekregen van zijn moeder, maar het koekje blijft toch opgegeten. [Wederom gaat William Grim in de overdrive en ziet hij aan de feiten voorbij.]

De Duitsers herwonnen hun soevereiniteit na slechts tien jaar na de ergste misdaden in de geschiedenis van de mensheid te hebben begaan, [alleen overtroffen door de verzwegen genocide op de Ieren tijdens de Grote Hongersnood in het midden van de 19e eeuw, toen de Engelsen erin slaagden om 6,2 miljoen Ieren uit te roeien op een totaal van 8,1 miljoen]. Hun infrastructuur werd volledig herbouwd dankzij de vrijgevigheid van het Amerikaanse volk. Relatief weinig Duitsers werden berecht voor hun monsterlijke misdaden. Zelfs degenen die berecht en veroordeeld werden kregen relatief korte straffen of kregen strafvermindering of amnestie. Sommige leden van de Einsatzkommandos bijvoorbeeld, die Duitsers die vóór de bouw van de vernietigingskampen honderdduizenden Joden opjaagden en vermoordden, kregen slechts vijf jaar gevangenisstraf.

Als het recht had gezegevierd zou Duitsland niet langer als een afzonderlijk land bestaan, maar zou zijn grondgebied allang zijn opgedeeld en verspreid onder de geallieerden. Het was een ongelukkig historisch toeval dat de Koude Oorlog net begon toen Duitsland eindelijk ter verantwoording werd geroepen voor zijn vele misdaden en wreedheden, die teruggingen tot de Eerste Wereldoorlog. De nieuwe dreiging van de Sovjet-Unie kreeg voorrang op een rechtvaardige afrekening met Duitsland. Het tragische resultaat is dat veel van de landen die door Duitsland verkracht en geplunderd werden, zoals Tsjechië en Polen, juist nu (in 2002) uit een decennialange economische neergang komen, terwijl Duitsland – dik, brutaal, arrogant, zelfvoldaan en in wezen Judenfrei – vier decennia van economische voorspoed heeft genoten.

We kunnen de klok niet terugdraaien om alle historische misstanden die de Duitsers hebben begaan recht te zetten, maar er zijn wel een aantal dingen die gedaan kunnen worden om ervoor te zorgen dat Duitsland nooit meer in een positie komt waarin het de rest van de beschaafde wereld kan bedreigen. Eerst en vooral moeten we ons realiseren dat, hoewel niet alle Duitsers antisemitisch zijn, er binnen de Duitse cultuur een antisemitische tendens bestaat die teruggaat tot de tijd van Maarten Luther. Duitsers zijn instinctief antisemitisch op dezelfde manier als Amerikanen instinctief vrijheidslievend zijn. Anti-

semitisme is en blijft helaas de standaardideologie van het Duitse volk. Als alles gelijk blijft zullen Duitsers instinctief de vijanden van de staat Israël steunen. Daarom zal Amerika nauwlettend moeten toezien en klaar moeten staan en politiek bereid zijn om op elk moment in te grijpen in Duitse aangelegenheden als blijkt dat Duitsland terugglijdt naar antisemitisme.

Bovendien zou het een doel van het Amerikaanse buitenlands beleid moeten zijn om niet te gedogen dat de Duitse overheersing van de EU via parlementair gemanoeuvreer en lobbying bereikt wat Hitler en de Duitsers niet konden bereiken tijdens het Derde Rijk. Gezien het herlevende antisemitisme van Duitsland, en ook van Frankrijk, is een sterke door Duitsland gedomineerde EU die antisemitisme tolereert en zelfs welwillend aanmoedigt en zich opwerpt als de diplomatiek bondgenoot van de Arabische wereld, potentieel de grootste bedreiging voor het Jodendom sinds Nazi Duitsland, en dat zal ook een bedreiging voor de Verenigde Staten blijken te zijn.

William E. Grim is een schrijver die in Duitsland woont
en in Columbus, Ohio is geboren

Commentaar op de blog

Geplaatst op 16 Aug. 2002 door Cato Renasci

(1) Hoewel het anekdotisch bewijs dat Grim aanhaalt interessant is, schiet zijn stelling dat antisemitisme op de een of andere manier verweven is met de Duitse nationale identiteit zijn doel ver voorbij. Duits antisemitisme is slechts een specifiek geval van Europees antisemitisme in het algemeen, want ze zijn allemaal besmet. Zelfs de Noren en Zweden zullen, als ze denken dat je sympathiek bent, antisemitische opmerkingen maken, en de Fransen, Zwitsers, Italianen en Britten zijn er vrij open over.

Geplaatst op 17 Aug. 2002 door Goetz von Berlichingen

(2) Uit de pen van Mr. Churchill, schrijvend over de Russische Revolutie: «« Deze beweging onder de Joden is niet nieuw. Vanaf de dagen van Spartacus Weishaupt tot die van Karl Marx, en tot Trotski, Bela Kuhn, Rosa Luxemburg en Emma Goldman, is deze wereldwijde samenzwering voor de omverwerping van de beschaving en de wederopbouw van de samenleving op basis van gestagneerde ontwikkeling, afgunstige boosaardigheid en onmogelijke gelijkheid, gestaag gegroeid. Het speelde, zoals een moderne schrijfster, mevrouw Nesta Webster, zo bekwaam heeft laten zien, een duidelijk herkenbare rol in de tragedie van de Franse Revolutie. Het is de drijfveer geweest van elke subversieve beweging gedurende de Negentiende Eeuw; en nu eindelijk heeft deze groep van buitengewone persoonlijkheden het Russische volk bij de haren gegrepen, en zijn ze praktisch de onbetwiste meesters van dat enorme rijk geworden. Het is niet nodig om de rol te overdrijven die deze internationale en voor het grootste deel atheïstische Joden hebben gespeeld bij het ontstaan van het bolsjewisme en het tot stand brengen van de Russische Revolutie. Bovendien komt de voornaamste drijfveer en stuwende kracht van Joodse leiders. »»

Het volgende blijkt een commentaar te zijn van een Joods iemand

(3) Dit is de allereerste post-Holocaust verslag van Duitsland dat ik ooit gepubliceerd heb gezien die het post-Holocaust-land van de Nazi’s met absolute nauwkeurigheid in elk detail weergeeft. Ik ken de Heer Grim niet, maar ik groet hem voor zijn heldere visie en dank hem voor het schrijven van dit stuk, dat, als het door een Jood was geschreven, nooit zou worden geloofd of de juiste geloofwaardigheid zou krijgen.

Tijdens mijn eerste bezoek aan mijn geboorteland had ik maar een paar minuten nodig om te beseffen dat het hier duidelijk niet anders was dan toen mijn ouders en ik het geluk hadden om bij de allerlaatste Joden te horen die ontsnapten, letterlijk minuten voor middernacht, toen de poorten van die door mensen gemaakte hel voor de laatste keer met een daverend gekletter dichtsloegen en de achtergeblevenen van mijn volk, waaronder meer dan vijftig van mijn directe familieleden, verdoemden. Ik herinner me de woorden van mijn geliefde grootvader toen we naar Breslau kwamen om voorgoed afscheid te nemen, wetende dat we elkaar waarschijnlijk nooit meer zouden zien. Hij liep naast de langzaam vertrekkende trein waarin we zaten, wetende dat hij voorgoed afscheid nam van zijn enige zoon en zijn gezin. Zelfs toen hield hij optimistisch vol dat "ons niets zou overkomen. Per slot van rekening heb ik mijn land en mijn keizer als officier gediend en ben altijd een goed burger geweest."

Geplaatst op 17 Aug. 2002 door Alas Babylon!

(4) Ik ken veel oudere Duitsers die van Amerika en Amerikanen houden. Ik heb vier jaar in een klein stadje buiten Kaiserslautern in het westen van Duitsland gewoond. Daar is een begraafplaats met een monument voor verschillende burgers die eind 1944 door een Amerikaans bombardement om het leven kwamen. Mijn oudere vriend Ruprecht liet het me zien; zijn oom, tante en enkele neven en nichten kwamen bij dit bombardement om het leven. Hij vertelde me dat hij er niet bitter of haatdragend over was; het was tenslotte oorlog en de enige emotie die hij had was verdriet.

Hij vertelde me dit verhaal over de laatste paar dagen van de oorlog. Het was rond 7 tot 10 maart 1945 dat dit gebeurde. De data zijn gebaseerd op zijn herinnering. Het ging als volgt: «« Ik was 13 jaar oud. Oud genoeg om te worden opgeroepen. In de nacht van 7 maart kwam de SS door de stad en verzamelde elke man of jongen die een geweer kon dragen. Wie zich niet onmiddellijk aansloot, werd op straat doodgeschoten nadat ze uit hun huis, schuilplaats of wat dan ook waren gehaald. Ruprechts moeder verborg hem en zijn broers en neven op zolder. En net toen de SSers hun huis binnenkwamen om ons te gaan zoeken, kwam er een Amerikaans P-38 vliegtuig over de stad dat zich op de bodem van een steile vallei bevond, en begon de SS-voertuigen en soldaten op de Hauptstrasse te beschieten. Dit leidde tot een algemene opschudding van wegduikende, vluchtende Nazi's. Verschillende Nazi's stierven of raakten gewond. De SS vergat mijn huis te doorzoeken en verliet de stad. De volgende dag heerste er een oorverdovende stilte in de stad. Het Amerikaanse leger was maar enkele kilometers verderop. Er waren nergens troepen, Duitse of andere, in de buurt. Voordat ze vluchtten, hadden de SSers een wegblokkade van onklaar gemaakte halve vrachtwagens, boomstammen en stenen achtergelaten op de hoofdweg door de vallei. Deze weg is nu Bundesstrasse 49 komend vanuit Pirmesans. Deze post werd echter niet door soldaten bemand. Uit angst voor een Amerikaanse aanval besloten ikzelf en de mannen van de stad – meestal heel oud of heel jong; de rest was aan het vechten of dood – de wegversperring op te heffen om de Amerikanen te laten zien dat de dorpsbewoners geen kwaad in de zin hadden. Kort daarna arriveerden de Amerikanen. Alle dorpsbewoners waren bang en dachten dat de Amerikanen ons kwaad zouden berokkenen, maar dat bleef uit. Het was net een parade met de vieze, modderige Amerikanen die glimlachten en snoeprepen en kauwgom uitdeelden. De eerste keer dat ik kauwgom probeerde! Ze waren op weg naar Kaiserslautern. Na inname van Kaiserslautern richtten de Amerikanen op het spoorwegemplacement een voorraaddepot in. Ik had van mijn neven en nichten gehoord dat er voedsel in sommige wagons zat - we verhongerden op dat moment. Dus sloop ik er die avond naartoe en vond een half geopende wagon vol Amerikaanse aardappelen! Ik sloop naar buiten met een halve zak en werd betrapt door een Amerikaanse patrouille. Ik begon te huilen omdat ik dacht dat ik neergeschoten zou worden, en inderdaad, als dit het

Duitse leger was geweest hadden ze dat gedaan. Maar de Amerikanen hadden medelijden met me en laadden nog een zak aardappelen in hun jeep en reden me enkele kilometers naar mijn huis!!! »»

Veel, heel veel oudere Duitsers hebben verhalen zoals dit. Ik was eerlijk gezegd verbaasd toen ik ze hoorde. Deze oudere Duitsers hebben bijna allemaal dierbare herinneringen aan de vriendelijkheid van de Amerikaanse GI's tijdens en vlak na de oorlog.

Kreis Kaiserslautern werd na de oorlog onderdeel van de Franse bezettingszone. Deze zelfde oudere Duitsers hadden een totaal tegenovergestelde mening over de Fransen. De Fransen waren wreed, gemeen en namen, terecht of onterecht, wraak op deze mensen. Velen stierven tijdens de winter van 1945-46 [en in de twee jaar daarna]. Er waren veel moorden, berovingen en verkrachtingen. Omdat het gebied waar ik was voornamelijk uit kleine dorpen en boerderijen bestond, werd er veel op de boeren gejaagd. Ruprecht had veel verhalen over de Franse troepen die de schamele veestapel van de boeren zonder enige reden meenamen of doodden, waardoor ze zonder dieren of voedsel kwamen te zitten voor de winter. [Veel historici weten niet dat dit in die tijd niet alleen Frans beleid was, maar ook van de andere geallieerde strijdkrachten, op streng bevel van hogerhand.]

APPENDIX 4

• De Damascus Affaire: Keerpunt in de tijd

De Damascus Affaire was in 1840 een beruchte bloedlaster waarin Christelijk antisemitisme en brede Islamitische antipathieën tegenover de Joden een climax bereikten, die nog verder werden opgezweept door de politieke strijd onder de Europese machten die meer macht wilden in het Midden Oosten. We gaan nu de affaire bespreken op basis van "The Damascus Affair: 'Ritual Murder', Politics, and the Jews in 1840" van Jonathan Frankel (Cambridge University Press # 1997). Aan dit boek is gedegen onderzoek voorafgegaan; het telt bijna 500 pagina's kleine druk. Het is het eerste complete wetenschappelijke onderzoek sinds 1840 naar de Damascus Affaire. Als ik Frankel citeer verwijs ik alleen naar pagina's. Er zijn ook nogal wat citaten ad verbum uit de 2e editie van The Encyclopaedia Judaica uit 2007, die de zaak bespreekt onder de titel "Damascus Affair", maar die citaten staan niet tussen aanhalingstekens.

Er zijn vroeger heel wat bloedlasters geweest, ook in die relatief moderne tijden, maar ze werden door de Ottomaanse heersers altijd afgewezen. Deze keer was het anders, ook omdat de gehele Westerse pers zich inzette om de Joden hiervan te beschuldigen. Hoe ontstond deze duistere wending? Dat is bron voor speculaties en niet zo eenvoudig uit te leggen. Volgens Frankel (p. 58) vervulde Beaudin hier waarschijnlijk de sleutelrol in:

> «« Iedere poging om Ratti-Mentons gedrag te begrijpen tijdens de Damascus Affaire [die als Franse consul de zaak in gang zette] dient in te calculeren dat op de startdatum van 5 februari hij pas drie maanden in de stad woonde. Hij was niet bekend met het Midden Oosten, kende geen Arabisch of Turks, en was totaal afhankelijk van het advies van die Europeanen die de ervaring en kennis hadden die ontbeerde. Onder die Europeanen bevond zich Jean-Baptiste Beaudin wiens woning het sociale centrum werd van hun kring. »» (p. 57)

Beaudin was een zeer getalenteerd man die perfect Arabisch sprak. Hij was ook gedurende lange tijd de enige vertegenwoordiger van een Europese staat in Damascus. Zoals Franklin opmerkt: (pp. 59, 56, 60)

> «« Om iemand tegen zich te hebben die zo formidabel getalenteerd was en zo'n sterke positie had was een ware nachtmerrie voor de Damascener Joden. (…) Hij was alomtegenwoordig – nam deel aan de onderzoekingen; was actief bij de kruisverhoren, zowel in het openbaar als in afzondering; en was dikwijls aanwezig tijdens de martelscènes – wat nooit het geval was met Ratti-Menton, die trouwens goed op de hoogte was van de gebruikte methodes. Zoals besproken moet Beaudin een hand hebben gehad in het uitkiezen van de beschuldigden. (Franklin merkt verder op:) Natuurlijk, indien Jean-Baptiste Beaudin en de Consul Ratti-Manton de zaak in gang hebben gezet en begeleidden, was het uitsluitend de gouverneur-generaal die het telkens voortzette. Zonder het continue gebruik van marteling zou er geen vooruitgang zijn geboekt. Dat deze onderzoeksmethode werd gebruikt behoeft nauwelijks betoog. Geseling, slagen, de kurbash [het slaan met een zware zweep] en de bastinado [op iemands naakte zolen meppen] waren een vast onderdeel van het administratieve systeem. Het was niet vreemd om te vernemen dat iemand dood was geslagen in een poging bijvoorbeeld om belasting te heffen of gedeserteerde recruten op te sporen. »»

Het begon als volgt: Op 5 februari 1840 verdween Pater Thomas samen met zijn moslimknecht Ibrahim Amara. De Capucijner monnik was een Italiaan die reeds lang in Damas-

cus woonde. Hij was betrokken bij enkele duistere zaakjes, en hij en zijn knecht werden waarschijnlijk door handelslieden vermoord omdat ze met Thomas ruzie hadden gekregen. Niettemin circuleerden de Capucijners onmiddelijk het bericht dat de twee door de Joden waren vermoord om hun bloed voor hun paasritueel aan te wenden. Aangezien de Syrische Katholieken officieel onder Franse bescherming stonden, moest het onderzoek door de Franse consul worden geleid. Maar deze man, Ratti-Menton, schaarde zich zonder voorbehoud achter de aanklagers. Hij deed zijn onderzoek samen met de gouverneur-generaal Sherif Padia. Het werd op de meest barbaarse wijze uitgevoerd. Een barbier, Solomon Negrin, werd zonder aanleiding gearresteerd en gemarteld totdat er een 'bekentenis' uitrolde waarin werd gezegd dat de monnik in de woning van David Harari door zeven Joden zou zijn vermoord. Degenen die hij noemde werden daarna gearresteerd; twee van hen stierven onder het geweld der martelingen, en een van hen om zijn leven te redden bekeerde zich tot de Islam. De overigen werden ertoe gebracht 'schuld te bekennen'. Later stierven nog twee anderen. Een moslimknecht in dienst van David Harari vertelde onder dwang dat Ibrahim Amara in het huis van Meir Farhi was vermoord, waar hij getuige van zou zijn geweest samen met een aantal Joodse notabelen. De meesten die hij noemde werden gearresteerd, maar een van hen, Isaac Levi Picciotto, was een Oostenrijker die onder protectie van zijn land stond. Dit leidde tot inmenging van Oostenrijk, Engeland en de Verenigde Staten.

Toen enkele botten werden gevonden in een riool in de Joodse wijk verklaarden de aanklagers dat die van Thomas waren; en ze werden dienovereenkomstig begraven. Een inscriptie op de grafzerk geeft aan dat de apostolisch missionaris Pater Thomas die daar begraven ligt door de Hebreërs (Joden) zou zijn vermoord. Toen meer botten werden ontdekt schreven ze die toe aan Ibrahim Amara. Maar een bekende arts in Damascus, Dr. Lograso, weigerde te ondertekenen dat het menselijke botten waren en stelde voor dat ze voor onderzoek naar een Europese universiteit werden gestuurd. Dit stuitte echter op verzet van de Franse consul. De autoriteiten verkondigden toen dat op grond van de bekentenissen en de ontdekte overblijfselen van de slachtoffers de schuld van de Joden aan deze moorden onomstotelijk vaststond. Ze zetten ook 63 Joodse kinderen vast om op die manier hun moeders te dwingen de schuilplaats van het bloed der slachtoffers te openbaren.

Jonathan Frankel merkt op:

> «« De neiging van historici om de aandacht (…) op Ratti-Menton te vestigen, heeft tot een relatieve verwaarlozing geleid van een fundamentele factor in de ontwikkeling van de zaak. Het blijkt dat tijdens initiële en beslissende fase, in de maand februari, alhoewel dat later anders was, de hele Christelijke gemeenschap in Damascus de rituele moordaanklacht steunde. (…) Dit was niet slechts een kwestie van de eigen bevolking. (…) Noch was het simpelweg dat een aantal Katholieke priesters (…), elk op hun eigen wijze, hierbij betrokken was. Nog belangrijker zelfs was het feit dat de kleine groep Europese zakenmensen en diplomaten in de stad, Protestanten zowel als Katholieken, Engelsen en Italianen alsook Fransen, zonder voorbehoud de acties van de Graaf de Ratti-Menton en de gouverneur-generaal steunden. »» (pp. 52-53)

De verschrikkelijke verhalen veroorzaakte opschudding in de Joodse wereld. Het westerse Jodendom was geschokt door wat naar buiten kwam en heftige protesten ontstonden. De westers Europese Joden, en in het bijzonder de Joden van Frankrijk en Engeland, zagen tekenen van een herleving van de duistere middeleeuwen. De gebeurtenissen alarmeerden ook de geassimileerde Joden, zoals uit hun reacties bleek, zelfs zulke Joden die

totaal gebroken hadden met het Jodendom. Verlichte niet-Joden protesteerden tegen de beschuldiging via de pers en hielden massademonstraties. Een Joodse delegatie onder leiding van Mozes Montefiore reisde toen naar Egypte en werd ontvangen door Muhammad Ali van Egypte, de heerser ook van Syrië. Ze verzochten om het onderzoek naar Alexandrië te verplaatsen ter juridische opheldering, of de zaak eventueel door Europese rechters te laten beoordelen. Dit verzoek werd niet ingewilligd onder het argument dat een oorlog tussen Egypte en Turkije op het punt stond uit te breken. In feite wilden Muhammed Ali en de Fransen een enquête naar de onderzoeksmethoden in Damascus blokkeren. Tezelfdertijd ontving de Oostenrijkse consul-generaal in Egypte een alarmerend rapport van zijn collega in Damascus en ook hij pleitte bij Muhammad Ali om een halt toe te roepen aan de martelingen. Muhammad Ali besloot toen om daar gehoor aan te geven. En aldus werd het gebruik van marteling op 25 april beeïndigd, bijna drie maanden na de verdwijning van de twee mannen. De beschuldiging zelf bleef echter gehandhaafd en het onderzoek in Damascus werd gewoon voortgezet. De Joden, die vooreerst hun medegenoten in vrijheid wilden stellen, bleven bij Muhammad Ali aandringen om tot verdere actie over te gaan. Ze wilden de eenvoudige invrijheidsstelling van de gevangen te aanvaarden zonder een juridische uitspraak van onschuld. Ten slotte, echter, werd uitdrukkelijk vermeld dat hun vrijlating gerechtigd was en niet slechts uit hoofde van een gunst van de heerser. Het bevel tot vrijlating werd op 28 augustus 1840 gegeven, en zo gebeurde het dat de nog levende gevangenen in Damascus werden gered.

Montefiore en zijn delegatie verlieten Egypte richting Constantinopel, waar ze met succes bij de sultan erop aandrongen om een 'firman' (decreet) uit te geven waarin stond dat bloedlasters misleidend zijn en dat rechtzaken tegen Joden op basis van dat soort beschuldigingen verboden zijn. Niettemin bleven de Katholieken van Damascus aan toeristen vertellen over die 'vrome' monnik die door de Joden zou zijn gemarteld en vermoord, en hoe die Joden dankzij de intriges van buitenlandse Joodse notabelen van de galg werden gered. De Damascus Affaire stimuleerde het Joodse bewustzijn dat er nood was aan een samenwerking tussen hun gemeenschappen, wat uiteindelijk heeft geleid tot de oprichting van de "Alliance Israélite Universelle".

Wat in 1840 bijzonder veel angst bij de westerse Joden opwekte was niet alleen dat hun medegelovigen in het Midden Oosten gevaar liepen maar ook, en wellicht was dat een nog belangrijker motief, dat de beschuldiging van rituele moord aanvankelijk door bijna de hele continentale pers als een voldongen feit werd aanvaard. Kenmerkend was een rapport dat in april in ontelbare nieuwsbladen stond:

> «« Vandaag is de waarheid gekend: van de negen beschuldigde Joden (…) zijn zeven eensluidend in hun totale bekentenis (…) het lichaam werd ondersteboven gehangen; een der Joden hield een schaal vast om het bloed op te vangen terwijl twee anderen druk uitoefenden om de bloedstroom te versnellen. Toen het bloed eenmaal was geronnen wierpen ze zich allen in opperste waanzin op het lichaam om het in stukken te snijden. »»

In Engeland werden dat soort berichten met omzichtigheid aanvaard, maar toch bleef Engelands grootste nieuwsblad The Times de stelling steeds herhalen dat, gegeven de kwalijke status van hun religie, de taak om de rituele moordaanklacht te ontkrachten ronduit bij de Joden lag. The Times, evenals de Duitse Leipziger Allgemeine Zeitung, bleven daarop hameren, vaak met de bekende argumenten vanaf de 13e eeuw en gebaseerd op veronderstelde passages in de Talmoed waarin het 'offeren van heidenen' werd voorgescheven. Een editoriaal artikel in The Times van juni 1840 stelde dat deze affaire

"een van de belangrijkste zaken is die ooit aan de geciviliseerde wereld is gepresenteerd. (...) Als we vooralsnog aanvaarden [dat de beschuldiging waar is], (...) dan moet de Joodse godsdienst onmiddelijk van het aanschijn van de aarde verdwijnen. (...) We zullen deze kwestie, net als heel Europa en de beschaafde wereld, met intense belangstelling blijven volgen."

Een extra factor dat het gevoel van verslagenheid en schok deed toenemen, waar grote delen van het Europese Jodendom onder gebukt gingen, was de situatie die zich in de zomer van 1840 in Frankrijk voordeed. Niet enkel werd de beschuldiging van rituele moord, afkomstig van de Franse diplomatieke dienst in Damascus, voortdurend en luidruchtig gesteund door de gehele ultramontane Katholieke pers onder leiding van het invloedrijke dagblad l'Univers (geleid door Louis Veuillot), maar om de zaken erger te maken gaf ook de Franse premier, Adolphe Thiers, zij het onder voorbehoud, zijn steun aan de consul in Syrië, Graaf de Ratti-Menton. Zelfs de zeer geleerde David Paul Drach, een fameuse Joodse bekeerling tot het Rooms Katholicisme, geloofde in de bloedlaster, zoals in zijn boek uit 1844 naar voren komt: "De l'harmonie entre l'église et la synagogue" (T. 1, p. 79 noot b) (Over de harmonie tussen de kerk en de synagoge).

Het grafmonument van Pater Thomas in Damascus met wellicht dierenbeenderen.

Isaac Jost is een grote autoriteit aangaande geschiedenis van het Israëlische volk vanaf de Maccabese opstand tot aan zijn tijd. Hij schreef kort na het uitbreken van de Damascus Affaire (p. 404): *"De crisis van 1840 dient niet in afzondering te worden bekeken, maar als een belangrijke schakel in het proces van de entrée van de tot nu toe geïsoleerde Joden in de wereldgeschiedenis alsook het leven der naties."* Om aan te geven dat een nieuw tijdperk was begonnen voor het Joodse volk als geheel, verwijst Frankel vervolgens naar het baanbrekende artikel uit 1958 van de historicus Baruch Mevorah waarin staat dat *"het totaal aantal Joodse tijdschriften die in allerlei landen over de wereld werden gepubliceerd in de periode van 1841 tot '46 is verdubbeld, vergeleken met de periode van 1835 tot '40."* Merovah was ongetwijfeld correct, zegt Frankel, om hierin een uitwerking van de schok van de Damascus Affaire te zien; Merovah constateerde ondermeer dat het ledenbestand van de Archives Israélites in de tweede helft van 1840 meer dan verdubbelde."

In 1846 werd een tweedelig boek in Parijs uitgegeven, toegeschreven aan Achille Laurent[*)]: "Relation historique des affaires de Syrie depuis 1840 jusqu'en 1842" (historisch verslag van de zaken in Syrië vanaf 1840 tot aan 1842), hetgeen de volledige ondervragingsprotocollen bevatte die door de plaatselijke en Franse autoriteiten werden geproduceerd bij hun enquête naar de verdwijning van Pater Thomas en Ibrahim Amara. Bovendien bevatte het een grote collectie bijeengeraapte documenten die de theorie moest staven dat rituele moord door het Jodendom wordt voorgeschreven, althans bij de traditie hoort van bepaalde Joodse sekten, en dát zou de verklaring geven waarom de Joden de twee mannen hadden vermoord. Het geheel kwam duidelijk uit de coterie voort

die het Franse consulaat in 1840 had bemand en kan daarom worden gezien als iets dat op een officiële publicatie lijkt. Omdat het een serie bekentenissen bevatte die zeer gedetailleerd omschreven hoe en waarom de Damascener Joden de moorden hadden begaan – terwijl iedere verwijzing naar marteling was weggelaten – werkte het boek van Achille Laurent als een sluipend gif dat steeds verder om zich heen greep.

In de volgende decennia verschenen van de ondervragingsprotocollen een aantal publicaties in het Duits, Italiaans, Arabisch, en Russisch, maar de verschrikkelijke martelingen en de misleiding door de autoriteiten kwamen nooit ter sprake. Het idee dat het geval van rituele moord in Damascus definitief bewezen was en dat de gevangenen uitsluitend om politieke redenen in vrijheid waren gesteld of door omkoping, werd het leitmotiv dat ad nauseum in een uitgebreide reeks antisemitische tijdschriften en boeken werd herhaald, waaronder de gerespecteerde Jezuïetische La Civiltà Cattolica[**)], de Nazistische Der Stürmer, maar ook Gougenot des Mousseaux's "Le juif, le judaïsme et la judaïsation des peuples chrétiens" (1869), "Der Talmudjude" (1872) van August Rohling, en niet te vergeten Henri Desportes' "Le mystère du sang chez les juifs de tous les temps" (1889) (het bloedgeheim bij de Joden aller tijden). In 1986 publiceerde de Syrische minister van defensie, Mustafa Talass, een bestseller "The Matzah of Zion", met wederom een uitgave van de protocollen samen met veel documenten die verband hielden met de zaak. Dit ontlokte een storm van protest van Joodse leiders en een veroordeling door de Amerikaanse minister van buitenlandse zaken George Schultz, maar dat mocht niet baten; het boek wordt nog altijd uitgegeven. Het idee dat in Damascus de rituele moord is bewezen wordt van tijd tot tijd in de Arabische media naar voren gebracht alsook door Arabische diplomaten. Dat is nooit gestopt. Verscheidene Syrische toneelstukken en romans zijn daarover verschenen, recent nog in 2013 "Yasmin Atik". Daarin speelde de vermaarde Syrische acteur Jihad Abdo de rol van Pater Thomas.

De marmeren graftombe, die zogenaamd de stoffelijke resten van Pater Thomas bevat, staat in de Franciscaner Kerk in Damascus en heeft nog altijd (in 2019) de inscriptie *"Assassinato dacl Ebrei il* giorno *5 di Febrajo dell'anno 1840"*– door de Hebreërs (Joden) vermoord op de dag van 5 februari 1840. En dat is ronduit schandalig; de inscriptie hadden ze samen met het graf allang moeten verwijderen.

De Damascus Affaire en vergezellende jodenhaat blijken nog steeds actueel. Indien het verleden als maatstaf dient zal dat er niet minder op worden. De Bijbel gebruikt daarvoor het beeld van een vrouw in barensnood die in aanloop tot de grote gebeurtenis in steeds groter pijn verkeert.

------

*) Volgens Jonathan Frankel (p. 416) was Achille Laurent hoogstwaarschijnlijk het gezamenlijke pseudoniem van de Franse Consul Ratti-Menton, zijn naaste raadgever Sibli Ayub, en tevens Jean-Baptiste Beaudin.

**) In september 1938 publiceerde La Civiltà Cattolica de details van de nieuwe Italiaanse rassenwetten waarin de nationaliteit werd herroepen van eenieder "van het Joodse ras" die na 1918 de Italiaanse nationaliteit had gekregen, met de instructie dat allen zonder de Italiaanse nationaliteit het land binnen zes maanden moesten verlaten. Na onderscheid te hebben gemaakt tussen de kerkelijke benadering en die van de fascisten aangaande het "Joodse probleem", in het bijzonder ten aanzien van de biologische argumenten die tegen de leer van de Kerk ingingen, concludeerde het tijdschrift dat de strijd tegen de Joden: "moet worden gezien als een strijd die uitsluitend is gebaseerd op de noodzaak van een legitieme verdediging van Christelijke mensen tegen een 'buitenlandse' natie in de naties zelf waar ze wonen en tegen de gezworen 'vijand' van ons welzijn. Dit indiceert maatregelen om dat soort mensen onschadelijk te maken."

APPENDIX 5

Alkalai en zijn Visioen over de Uitredding van Israël

Judah Ben Solomon Hai Alkalai (1798–1878) werd door de rabbijn van Korfoe, Judah ben Samuel Bibas (1780-1852), tot het concept van de Joodse natie geïntroduceerd. Bibas was een van de bedenkers van het begrip “Hibbat Zion” (genegenheid voor Sion) dat als voorwaarde dient voor de vestiging in het land van Israël. Hij ontmoette Alkalai in 1839 in de Servische stad Semlin (Zemun) van wie hij het nieuwe begrip van ‘teshuvah’ (berouw) leerde kennen als staande op gelijke voet met ‘shivah’ (terugkeer), en daarom: *“een terugkeer naar het land van Israël”.* Het gaat volgens Alkalai niet slechts om innerlijk berouw, immers innerlijk berouw zonder uiterlijk berouw – de toewijding tot de wegen van goedheid als gevolg van innerlijk berouw – is onvolledig.

Alkalai verenigde de ideeën van Bibas met zijn eigen ideeën, wat hij in zijn eerste boek verwerkte dat “Darkhei No’am” heette (wegen van goedheid), en wel in hetzelfde jaar 1839. Het opvallende kenmerk van Alkalais boodschap is zijn revolutionair idee over verlossing in contrast met de traditionele interpretaties. Teshuvah is volgens de Talmoed de voorwaarde voor verlossing door Alkalai verklaard in de letterlijke betekenis van teruggaan. Deze benadering is de basis van zijn verkondiging van een terugkeer naar Sion (Jeruzalem), vervlochten binnen het traditionele kader van het godsdienstig denken. Hij breidde de gebruikelijke betekenis van teshuvah peratit (persoonlijke terugkeer/bekering) uit, wat impliceert *“dat ieder mens van zijn kwade wegen terugkeert volgens de definities van berouw zoals de vroege wijzen ons dat hebben geleerd”,* opdat ‘teshuvah kelalit’ (een algemene terugkeer) ontstaat: *“Dat geheel Israël naar het land van onze vaderen terugkeert.”*

Alkalais boek uit 1840 was een antwoord op de minachtende kritiek die hij te verduren kreeg. Getiteld “Shalom Yerushalayim” (vrede aan Jeruzalem) bevatte het de eerste reactie op de Damascus Affaire en hints van een terugkeer naar Sion. De eenparige opstelling van het wereldjodendom tijdens de Damascus Affaire, alsook de strijd van de Serviërs voor hun onafhankelijkheid, bracht hem ertoe om drie jaar later “Minhat Yehudah” (het geschenk aan Juda) te publiceren. In dit werk verklaart hij het jaar van de Damascus Affaire, dus 1840, als een noodlotting en symbolisch jaar voor de Joodse natie op weg naar verlossing. Het lijden van Damascener Joden, zo vond hij, liet Hashem (God) toe om het Joodse volk bewust te maken van hun onhoudbare toestand in de verbanning in relatie *“tot het verbeelde ververwijderde Jeruzalem”. “De zelfgenoegzame bewoners in den vreemde”,* onderwees hij, *“dienen de les van de Damascus Affaire ter harte te nemen”.*

Alkalai kreeg felle tegenstand vanuit orthodoxe kringen die zijn nieuwe benadering van verlossing afwezen. Hij bleef echter vlugschrift na vlugschrift verspreiden waarin hij benadrukte dat de oprichting van Eretz Israel (het land Israël) de beste oplossing was voor het Joodse probleem in Europa. Hij citeerde de vroege en latere wijzen waarbij hij numerieke concepten (gematria) gebruikte ter ondersteuning van het idee dat 1840 in Gods ogen een monumentaal jaar is, in de Joodse jaartelling 5600. Uit deze vlugschriften kwam een ambitieus plan naar voren voor de verwezenlijking van de terugkeer naar Eretz Israel.

Alkalai schrijft in “Shalom Yerushalayim” (deel 1 pp. 33-7) dat het Joodse jaar 5600, dat gelijk staat aan het Gregoriaanse jaar 1840, dient te worden verstaan als het begin van wat een lang verlossingsproces zou kunnen zijn. Zijn gematria geeft voor 600, met de 5000 overgeslagen, het Hebreeuwse woord ‘TaR’ (aangezien ieder getal een letter voorstelt): wat beschrijven betekent. Beschrijven, niet initiëren, en het was daarom het ‘begin

van een proces naar de komende Eeuw toe" en niet het begin van de Eeuw zelf, waarbij we het jaar 5600 kunnen zien als het begin van de voorbereiding van de zevende dag, gekend als de Millennium Sabbath – van 6000 tot aan het jaar 7000. Waarom 5600? Omdat de sabbath van tevoren dient te worden voorbereid wanneer de zesde dag eenmaal zijn apex of midpunt heeft gepasseerd; dus begint de voorbereiding als eenmaal 60% van de zesde voorbij is (iedere dag telt duizend jaren). Zoals eenieder weet die bij een praktiserende Joodse familie heeft gelogeerd, ontstaat een steeds koortsachtiger bedrijvigheid op de zesde dag bij het naderen van 'sjabbatkaarsen' (de sabbath begint bij zonsondergang) want die zaken moeten op tijd zijn geregeld die compleet stilliggen als eenmaal de sabbath begonnen is. Zoals Jonathan Frankel in "The Damascus Affair" uit 1994 schrijft:

> «« Volgens een algemene opvatting in de Joodse wereld zou de langverwachte Messias uiteindelijk in het jaar 5600 komen, (…) een veronderstelling die in algemene termen op het idee was gebaseerd, zoals de Talmoed aanduidt, dat de Messias nog voor het einde van het zesde millennium zou komen; volgens de Zohar meer specifiek bepaald [een boek daterend uit onze eerste eeuw] op grond van een aantal mystieke berekeningen. »» (pp. 294-95)

Hiermee waren de Christelijk millennialisten goed bekend, vooral de Engelse, hetgeen hun inspanning verklaart rond 1840 om de Joden tot de Christelijke religie te bekeren opdat de Heer bij zijn 'parousia' (wederkomst) een toebereid volk zou vinden.

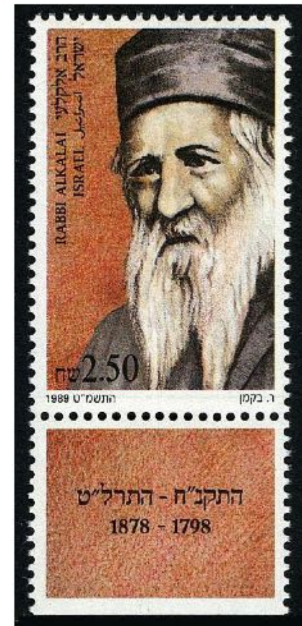
Alkalai propageerde het idee voor een vaste bijdrage voor de vestigingskosten in het nieuwe land en ter mobilisering van de internationale erkenning van de Joodse migratieplannen naar Israël, voor de wederoprichting van de raad van oudsten dienst doende als een soort Joods parlement, voor een herleving van het Hebreeuws (in het bijzonder als spreektaal), voor Joodse landbouw en een Joods leger. Hij uitte de hoop dat Groot-Brittannië de uitvoering van dat programma zou begeleiden. Hij was tegen het plan, zoals in de vroege 1860er jaren ter sprake kwam, om huizen voor Joden in Jeruzalem op te richten (battei mahaseh/ toevluchtsoorden) want dat waren slechts tijdelijke voorzieningen, terwijl landbouwkundige immigratie van blijvende waarde was.

Frankel concludeert: *"Het zou verkeerd zijn te denken dat de kwestie van een Joodse vestiging in Palestina in 1840 door niemand anders werd geopperd dan (…) Alkalai, die in hoop en angst leefde betrekking hebbende op het jaar 5600."* Onverzettelijk presenteerde hij in de daaropvolgende jaren zijn diepgewortelde overtuiging, en dat in weerwil van een vloed van kritiek en veronachtzaming. Een der eersten die zo dacht was Zvi Hirsch Kalischer, die dergelijke ideeën reeds bij verschillende gelegenheden in de dertiger jaren naar voren had gebracht, maar zover ik weet niet binnen de context van 1840. Frankel vervolgt:

> «« Ten tweede en als tegenhanger bestond er een duidelijke gevestigde opinie, niet vanuit het traditionele kader ontsprongen, maar vanuit de gemoderniseerde groepen binnen de Joodse wereld. Dezen vonden dat een positief antwoord diende te worden gegeven op de restorationistische uitdaging [van Christelijke millennialisten]. Daarenboven zocht in 1840 een groep studenten, die elkaar aan de universiteit van Wenen hadden gevonden, naar praktische wegen om de Joodse kolonisatie van Palestina te bevorderen. Opmerkelijk genoeg opende Julius Fürst de kolommen van zijn nieuwe weekblad, de Orient, voor de voorstanders van zulk een programma. Zo geschiedde het dat leden van deze studentengroep artikelen in de Orient gingen plaatsen. Ten slotte bleek dat ook Fürst zich enthousiast zette achter een strategie voor een Joodse vestiging in het Heilig Land. Zelfs als bij elkaar opgeteld deze activiteit nauwelijks zoden aan de dijk zette temidden van de politieke wervelwind die het Joodse volk in de jaren vanaf 1840 beroerde, was Fürst niettemin in staat om dankzij de gegeven publiciteit het idee van de Joodse

kolonisatie een bron te laten zijn van aanzienlijke aandacht, polemiek en zelfs opwinding in sommige kringen binnen de Joodse wereld. »» (pp. 312-13)

Alhoewel de Encyclopaedia Judaica de waarde van Alkalai onderschat, tonen de latere historische ontwikkelingen aan dat hij een profetische visie had passend in de traditie van de vroegere profeten. Dit wordt door het feit ondersteund dat het jaar 1840 als numerieke sleutel dient om alle belangrijke jaren die tot de oprichting van de Staat Israël hebben geleid vast te pinnen, wat ten slotte tot de uiteindelijke verlossing van zijn volk zal leiden en niet alleen dat, ook tot de uiteindelijke verlossing van de wereld. Belangrijk is ook dat het numerieke schema het onomstotelijke bewijs levert dat, voor wie nog enige twijfels koestert, de bloedlaster uit 1840 een vuile beschuldiging was die geen greintje waarheid bevatte. Ik pleit ervoor dat Alkalai de volle waardering krijgt voor zijn pogingen om zijn volk bewust te maken van de noodzaak van de ‘alyah’ (de daad van het opgaan naar Jeruzalem), en dat in dit verband 1840 wordt aangeduid als een monumentaal jaar. Zelfs in Joodse kringen is hij thans onvoldoende gekend, maar daar moet verandering in komen.

Rabbi Judah Hai Alkalai

Alkalai ging in 1852 naar Engeland om zijn boodschap voor een terugkeer naar Eretz Israel bekendheid te geven. Vervolgens reisde hij naar een aantal andere Westeuropese landen om steun voor zijn plan te vinden. In elke plaats die hij bezocht richtte hij een vereniging op van “Oprichting van Eretz Israel”. Hij correspondeerde met prominente rabbijnen in Duitsland en Oostenrijk die hun steun betuigden voor zijn vlugschriften.

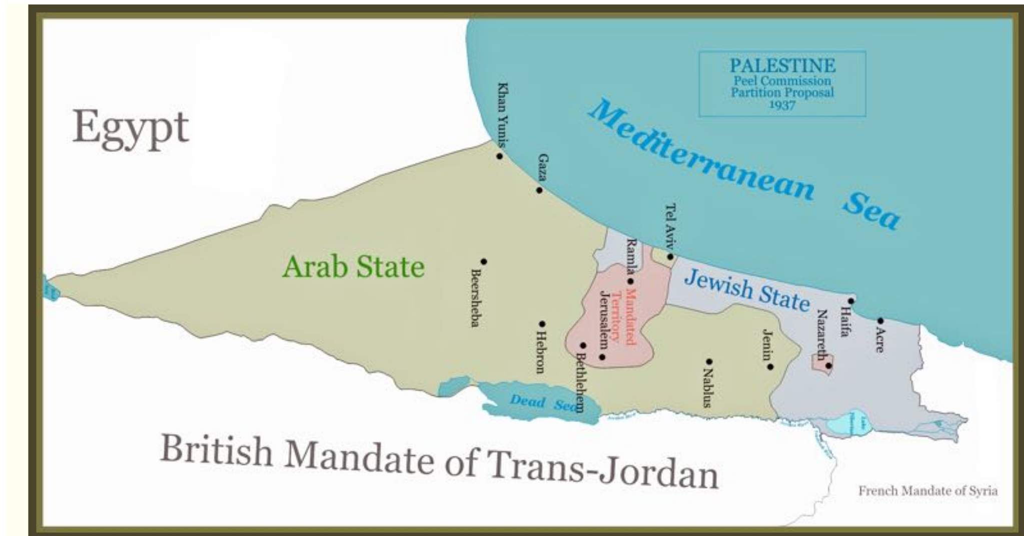
Alkalai pleitte ook voor een internationale Joodse vereniging, wat pas in 1860 tot stand kwam met de oprichting van de “Alliance Israélite Universelle”. Hij verzocht deze organisatie hem te willen helpen bij de uitvoering van zijn plannen. Echter, toen deze organisatie de “Mikveh Israël Landbouwschool” oprichtte, verzette hij zich tegen het plan onder het argument dat ondanks het nut van de school om toekomstige Joodse boeren op te leiden, de enige waardevolle activiteit de grootschalige aankoop van land was ten behoeve van de permanente vestiging.

Toendertijd had hij weinig succes maar het stroompje zwelde aan. Dat bleek bijvoorbeeld uit de ‘halutzim’ of pioniers, een erenaam die aangeeft hoe Joodse migranten boer werden. Een van de prominentste halutzim was Aharon David Gordon (1856-1922), een groot denker die ongetwijfeld door de ideeën van Alkalai zal zijn geïnspireerd. Zijn visie op het Joodse leven is gedefinieerd als de *“religie van de arbeid”*. Hij geloofde dat de redding van het Joodse volk uitsluitend kon worden bereikt dankzij de inspanning van elk individu afzonderlijk. Ondanks tegenwerking van zijn ouders en schoonouders besloot hij in 1904 alleen naar Eretz Israel te gaan. Pas vijf jaar later liet hij ook zijn vrouw en dochter komen. Ondanks dat hij nooit lichamelijke arbeid had verricht, stond hij erop om met eigen handen de grond te bewerken. Hij leed de beproevingen die eigen zijn aan de pioniers: malaria, werkloosheid, honger en onveiligheid, maar hij was er de man niet naar om zich daardoor te laten fnuiken.

Bron: 2^{e} editie van “The Encyclopaedia Judaica” uit 2007, zie onder ‘Alkalai’ en ook ‘Bibas’.

APPENDIX 6

Churchills Getuigenverhoor voor de Peelcommissie ter bepaling van de toekomst van het Brits Mandaat over Palestina

Deze samenvatting van Churchills verhoor ten overstaan van de Peelcommissie is ontleend aan Deel V van de officiële biografie "Winston S. Churchill" door Martin Gilbert (pp. 847-48). Zijn getuigenis werd niet in het rapport opgenomen omdat het te controversieel was. Het in 1939 uitgevaardigde "White Paper", waarin de voortgezette vestiging van Joden in Palestina werd ontzegd, was het gevolg van de politieke discussies naar aanleiding van de publicatie van dat rapport.

Rechtvaardig uitgewerkt met oog voor hen die worden verplaatst…

Het uitbreken van een Arabische opstand in Palestina, waarmee de Arabische leiders iedere verdere Joodse immigratie wilden dwarsbomen en een eind maken aan het Brits bestuur, leidde ertoe dat de Engelse Regering een parlementaire enquête instelde onder voorzitterschap van Lord Robert Peel ter bepaling van de toekomst van het Brits Mandaat over Palestina. Sir Winston Churchill moest op 12 maart 1937 als getuige voor de commissieleden verschijnen. Als koloniaal secretaris was hij in 1922 verantwoordelijk voor de oorspronkelijke uitvoering van het mandaat over Palestina en over zijn bedoelingen in die tijd werd hij uitgebreid ondervraagd. In antwoord op een vraag van Lord Peel verklaarde hij dat het Joodse recht op immigratie niet mocht worden beperkt door de *"economische absorptiecapaciteit"* van Palestina en sprak hij over *"een zich houden aan een door Engeland gegeven woord aan de Joden". "Dit ontstond",* zei hij:

> «« door de grote voordelen die wij tijdens de Oorlog hadden. Wij adopteerden het zionisme niet alleen uit altruïstische motieven om een zionistische kolonie te vestigen: het was voor ons land een kwestie van groot belang. Het vormde een belangrijke faktor voor de publieke opinie in Amerika en het is voor ons een erezaak, die ook op zijn eigen merites zoveel mogelijk moet worden gepropageerd. (…) Zeker, de Britse overheid had zich het idee eigen gemaakt (ging hij verder) dat het heel goed voorstelbaar is dat er op zekere dag, op de een of andere manier, en in een verre toekomst, met inachtneming van rechtvaardig-

heid en economische haalbaarheid, een grote Joodse staat zou bestaan met een miljoenenbevolking die het huidige aantal binnen het land verre overschreidt. (…) Er is nooit toegezegd dat Palestina een Joodse staat zou worden (…) maar indien steeds meer Joden naar dat tehuis trekken en indien alles eeuw na eeuw en van generatie op generatie rechtvaardig wordt uitgewerkt met voldoende oog voor degenen die worden verplaatst enzovoorts, dan werd [destijds] zeker overwogen en in die zin ook bedoeld dat ze in de loop der tijd een overweldigende Joodse staat zouden worden. »»

> *"Er bestaat geen land als Palestina. 'Palestina' is een term die de zionisten hebben bedacht. Er is geen Palestina in de Bijbel. Ons land was eeuwenlang deel van Syrië. [De term] 'Palestina' is ons vreemd. Het zijn de zionisten die het hebben geïntroduceerd."*
>
> Auni Bey Abdul-Hadi, Syrisch Arabische leider tegenover de Peelcommissie

Waar de Arabier gaat, is het dikwijls een woestijn

De vice-voorzitter van de commissie, Sir Horace Rumbold, begon met vragen stellen. Was het geen *"gruwelijk onrecht"* - zo stelde hij - tegenover de Arabieren indien Palestina te veel Joden van buitenaf aantrok? Churchill antwoordde dat zelfs als het Joods Tehuis *"geheel Palestina werd",* wat ten slotte zou gaan gebeuren, er geen onrecht was.

««« Waarom (ging Churchill verder) wordt een gruwelijk onrecht begaan als er mensen komen om een bestaansmogelijkheid voor meer [mensen] op te bouwen en de woestijn in palmbossen en sinaasappelgaarden veranderen? Waarom bestaat onrecht als er voor iedereen meer werk en welvaart komt? Er is geen onrecht. Het onrecht ontstaat als degenen die het land bewonen dat duizenden jaren lang een woestijn laten blijven. »»

Toen Rumbold op het gevaar voor de Britse troepen wees door de *"regelmatige onlusten"* in Palestina, antwoordde Churchill dat het idee om een Nationaal Tehuis aan de Joden te geven *"de voornaamste en overwegende toezegging was op grond waarvan Engeland moet handelen."* Als Engeland zwak werd *"zou iemand anders die taak op zich kunnen nemen",* maar zo lang Engeland in Palestina bleef *"is dat iets waar wij zeker aan zijn gebonden."* Rumbold nam het voor de Arabieren op die, zei hij, *"de inheemse bevolking"* uitmaakten, die in 1918 werd onderworpen aan *"de invasie van een vreemd ras".* Churchill maakte bezwaar tegen de uitdrukking 'vreemd ras'. De Arabieren, zei hij, waren na de Joden gearriveerd. Het waren de *"grote hordes van de Islam"* die Palestina hebben *"geruïneerd". "U heeft de bergterrassen gezien die vroeger werden bebouwd",* vertelde hij Rumbold, *"die onder Arabisch bestuur een woestijn zijn gebleven."* Rumbold benadrukte dat Palestina's achterstand het gevolg was van het Turks bewind, maar Churchill hield vol dat *"waar de Arabier gaat het vaak een woestijn is."* Toen Rumbold van de Arabische beschaving in Spanje sprak, repliceerde Churchill fel: *"Ik ben blij dat ze er uitgesmeten zijn."* Het was *"in het belang*

van de wereld", zo vertelde hij Lord Peel kort daarna, *"dat het gebied kon worden ontgonnen, want de Arabieren zullen dat nooit doen."*

Aan het eind van de zitting vroeg Rumbold aan Churchill wanneer hij het Joods Tehuis als voltooid beschouwde en de Britse onderneming als geslaagd. *"Op welk moment?"* vroeg Rumbold; waarop Churchill reageerde: *"Als volstrekt duidelijk is geworden dat het Joodse overwicht in Palestina zeer uitgesproken en beslissend is, en wij tevreden kunnen vaststellen dat wij geen verdere verplichtingen meer hebben ten aanzien van de Arabische bevolking, de Arabische minderheid."*

De latere ontwikkelingen

Geen enkel element van Churchills getuigenis werd in het enquêterapport opgenomen. Hij huiverde zelfs om het in het geheim te laten drukken. *"Er zijn enkele verwijzingen naar nationaliteiten",* schreef hij op 16 maart aan Lord Peel *"die minder geschikt zijn om in een permanent verslag tot uiting te komen."*

De Peelcommissie adviseerde Palestina in twee staten op te delen, een Arabische en een Joodse, waarbij Jeruzalem een aparte status kreeg toebedeeld met een corridor naar zee toe als onderdeel van een permanente door de Britten gecontroleerde enclave. Churchill verzette zich tegen deze beslissing omdat hij meende dat dit een verbreking van de Engelse belofte aan de Joden was, zoals geformuleerd in de Balfour verklaring, om ze een Joods Nationaal Tehuis te laten opbouwen in het oorspronkelijk mandaatgebied, zich uitstrekkend vanaf de Middenlandse Zee tot aan de Jordaanrivier.

Over de beroemde foto van Winston Churchill, hierboven

In 1941 bezocht Churchil eerst Washington en daarna Ottawa. Premier Mackenzie King nodigde de beroemde fotograaf Yousuf Karsh uit om aanwezig te zijn en Churchills uitdrukkingen, stemmingen en gedrag te observeren terwijl hij het Canadese parlement toesprak.

Na de inspirerende toespraak wachtte ik in de 'Speaker's Chamber', zo vertelt ons Yousuf Karsh, waar ik de avond tevoren mijn lichten en camera had opgesteld. De premier, arm in arm met Churchill en door zijn gevolg vergezeld, begon hem in de kamer te leiden. Ik zette mijn belichtingslampen aan en een verraste Churchill gromde: *"Wat betekent dit, wat is dit?"* Niemand had lef antwoord te geven. Ik stapte moedig naar voren en zei: *"Sir, ik hoop dat ik het geluk mag hebben om bij deze historische gelegenheid een portret van u te maken."* Hij keek mij even aan en vroeg: *"Waarom heeft niemand mij wat verteld?"* Toen de aanwezigen begonnen te lachen was dat weinig bemoedigend. Churchill stak een nieuwe sigaar op en nam er met een boosaardige blik kleine trekjes van; weerhield zich toen en zei op grootse wijze: *"Je mag er één nemen."* Maar om de reus mopperend vanuit zijn hoek te laten wandelen naar mijn lichten en camera toe, die op enige afstand daarvan stonden opgesteld, was een hele prestatie! Churchills sigaar was onafscheidelijk. Ik presenteerde een asbak, maar hij wilde er geen afstand van doen. Ik ging terug naar mijn camera om er zeker van te zijn dat alles technisch in orde was. Ik wachtte; hij bleef driftig op zijn sigaar kauwen. Ik wachtte. Toen stapte ik op hem toe en zei zonder voorafgaande overweging maar immer respectvol: *"Excuseert u mij, sir",* en trok de sigaar uit zijn mond. Tegen de tijd dat ik terug bij mij camera was, keek hij zo strijdlustig dat hij mij zou kunnen hebben verslonden. En juist op dat moment nam ik de foto. De stilte was oorverdovend. Toen zei Mister Churchill vriendelijk lachend: *"U mag er nog een maken."* Hij liep op mij toe, schudde mijn hand en zei: *"U kunt zelfs een brullende leeuw laten stoppen om een foto te maken."*

Opmerking: de oorspronkelijke foto was zwart-wit en is later ingekleurd.

APPENDIX 7

‘De Vijgenboom – Symbool van Israël’

Drie bomen symboliseren Israël, met een gerelateerde symboliek. De wijnstok is een symbool van de geestelijke zegeningen van Israël; de olijfboom van zijn godsdienstige, en de vijgenboom van zijn nationale zegeningen. Dit artikel concentreert zich op de betekenis van de vijgenboom.

Vijgen, de goede en de slechte, worden vereenzelvigd met de voor- en tegenspoed van de volken van Israël, zoals de profeet Jeremia aanduidt: *“De goede vijgen staan voor de Judese ballingen die Ik van hier heb weggestuurd.”* (Jer. 24:5) Ook voorafschaduwt de vijgenboom het summum van welvaart, wat in de Millenniumeeuw geschiedt. Volgens Micha 4:3-4 zal iedereen dan onder zijn eigen wijnrank en vijgenboom zitten. Het is wegens zijn verrukkelijke zoete vrucht (Ri. 9:11) dat de vijgenboom het beeld is van welvaart en veiligheid: *“...en de inwoners van Juda en Israël zaten onbezorgd onder hun wijnrank en vijgenboom.”* (1 Kon. 4:5) De Joodse wijzen identificeren ‘honing’ in de passage van *“een land overvloeiende van melk en honing”* met de honing van vijgen. (Ket. 111b) De concensus binnen de klassieke rabbijnse literatuur is dat de boom van kennis van goed en kwaad een vijgenboom was. (Encycl. Jud. 2[e] ed.) En het was natuurlijk met zijn bladen dat Adam en Eva hun naaktheid verscholen. De vijgenboom is daarom ook een symbool van het herstelde paradijs als in die tijd zijn vruchten wel mogen worden gegeten.

Een van de interessantste wonderen van de Heer was het vervloeken van de vijgenboom. Toen het einde van zijn prediking naderde keerde Hij terug uit Bethanië. De meester kwam bij een vijgenboom en keek of die vruchten droeg. Toen Hij er geen vond deed Hij de volgende uitspraak: *“Nooit ofte nimmer zul je meer vrucht dragen!”* (Mt. 21:19) De volgende dag was die verdord. Dit is opmerkelijk omdat het Marcus Evangelie opmerkt dat *“het nog niet de tijd was voor vijgen.”* (Mar. 11:13) Dit is het enige wonder waar Jezus zijn macht gebruikt om te vernietigen in plaats van te genezen. Dit wonder past bij de parabel van de onvruchtbare vijgenboom:

> «« Iemand had een vijgenboom in zijn wijngaard geplant en ging kijken of de boom vrucht droeg, maar hij vond geen vijgen. Hij zei tegen de wijngaardenier: *“Al drie jaar kom ik kijken of die vijgenboom vrucht draagt, maar tevergeefs. Hak hem maar om, want hij dient nergens toe en put alleen de grond uit.”* Maar de wijngaardenier zei: *“Heer, laat hem ook dit jaar nog met rust, tot ik de grond eromheen heb omgespit en bemest, misschien zal hij dan het komende jaar vrucht dragen, en zo niet, dan kunt u hem alsnog omhakken.”* »» (Luc. 13:6-9)

Deze parabel werd voorafgegaan met: *“Tenzij jullie tot inkeer komen, zul je allemaal net zo sterven als zij.”* De uitleg is eenvoudig: De eigenaar van de wijngaard is de God van Israël en de wijngaard is een beeld van Israël. (Jes. 5:7) De wijngaardenier is de Messias die tijdens zijn drie jaar prediking door omploegen en bemesting zich inspande om de natie voor God vrucht te laten dragen in hun erkenning van Yeshua Messiah. Op dat moment was het lot der natie nog onbeslist. Het werk was onvoltooid. Er moest nog een

tijd van arbeid volgen. Het lijkt dat de vervloeking het slot vormt van de onvoltooide parabel. Het is belangrijk dat deze parabel in dezelfde dagen werd verteld als de vervloeking van de boom. We moeten er daarom vanuit gaan dat toen Christus gebood om op de tekenen te letten bij een dergelijke boom, dat dit niet toevallig was. Die twee horen bij elkaar.

De plundering van Jeruzalem, Romeinse soldaten voeren de tempelbuit mee.
(afbeelding aan de binnenmuur van de Ark van Titus in Rome)

Hoe spoedig zou Christus' profetie van de verdorde vijgenboom plaatsvinden? Aan het slot van het Boek Handelingen komt Paulus' zending aan de Joden en heidenen aan zijn eind, wat gewoonlijk in het begin van de jaren zestig wordt gesitueerd. Voortaan zou hij uitsluitend de apostel van de heidenen zijn. En toen, in het jaar 70, werd de Tempel verwoest. Er was geen plaats meer om offers te brengen. De Wet kon niet meer in zijn oorspronkelijke vorm worden volbracht, want de enig toegestane plaats om offerande te brengen is Jeruzalem. De constitutionele positie van het Joodse volk bleef na die oorlog nagenoeg intact. Ook dit zou veranderen. Tijdens de onderdrukking van de Bar Kochba Opstand, een generatie later, werd het hele land ontvolkt.

Christus richt de aandacht van zijn discipelen op de vijgenboom toen Hij over de tijd van het komende rijk sprak, het Duizendjarige Vrederijk: *"Leer van de vijgenboom deze les: zo gauw zijn takken uitlopen en in blad schieten, weet je dat de zomer in aantocht is. Zo moeten jullie ook weten, wanneer je dat alles ziet, dat het einde nabij is."* (Mt. 24:32-33)

Als gevolg van de afwijzing van de Messias door de Joden, bij zijn eerste komst, keerde Gods gunst zich van hen af. Dit betekende helaas ook dat het Millennium rijk werd uitgesteld. Het teder worden van de twijgen en het ontvouwen van de bladeren vertegenwoordigen de terugkeer in Gods gunst van dit volk, dat zich tweeduizend jaar later opnieuw op de bergen van Israël heeft gevestigd. Wie had kunnen bevroeden dat het zo lang zou duren? Dit betekent dat de tijd van de vestiging van Gods rijk op aarde en Christus' tweede komst om de hoek staan. Laten wij deze symbolische 'vijgenboom' daarom aandachtig gadeslaan!

APPENDIX 8

‘God doet Wonderen in Israël’

Verslag van de Gazaoorlog - 27 dec. 2008 tot 21 jan. 2009

Internetartikel, met aanpassingen, van een Joods-Christelijke gemeenschap: “Het Vaders Hart - Zending” te Haïfa in Israël.

Dit artikel is van een heel bijzondere vrouw die anoniem wenst te blijven. Zij is een inwoonster van Israël en wil dit prachtige getuigenis met u delen. Het gaat over Gods handelen tijdens de recente Gazaoorlog. Hieruit blijkt dat God het in het heetst van de strijd voor Zijn volk opnam. Hij is en blijft een God van wonderen.

Hemelse kogelvrije vesten

Terwijl de Westerse media Israël aanklaagden voor het doden van vrouwen en kinderen, en hun kijkers met gruwelijke oorlogsfoto’s opzadelden, onderging Israël een verbazingwekkend spiritueel ontwaken. Het is jammer dat de pers daar geen aandacht aan heeft besteed. Zelfs de grootste scepticus zou zich door het verhaal van de veranderingen die het volk van Israel in dit historische land onderging hebben laten overtuigen. Na vele jaren de underdog-rol te hebben gespeeld - zich naar de hukken en mukken van de internationale gemeenschap buigend - beleefde Israël tijdens deze oorlog een sterke geestelijke opwekking op individueel, maar ook op nationaal niveau. Israël is vastbesloten zich niets meer aan te trekken van de goed- of afkeuring van het concert der naties. Zij wil haar soevereine recht uitoefenen om indien nodig haar burgers tegen terreuraanslagen te beschermen.

Voor degenen die de Joden en de situatie in Israël goed kennen, is het verbazingwekkend dat maar liefst 92% van de in Israël wonende Joden van mening waren dat de Gazaoorlog

noodzakelijk was en gerechtvaardigd. Het gezegde van “twee joden, drie meningen en vier politieke partijen” heeft in het zicht van de nationale crisis aan geldigheid ingeboet. Niet alleen was er een grote eensgezindheid, zelfs de politieke linker- en rechtervleugel waren het met elkaar eens. Nog verbazingwekkender was de eensgezindheid tussen de verschillende religieuze groeperingen: tussen Askenazies, Sefarden, reform-Joden en conservatieven, de zionisten en anti-zionisten. Op een breed front waren dezen in gebed verenigd om de zegen van de Almachtige af te smeken. Overal klonk de oproep tot gebed en elkeen gaf daar gehoor aan ongeacht geloof of etnische achtergrond. Ze riepen de God van Israël aan hun soldaten te beschermen en een schitterende overwinning te schenken op de doortrapte vijand, die bij zichzelf had gezworen pas met vechten te stoppen als Israël als natie en als volk zou zijn vernietigd.

De soldaten gaven blijk van een enorme spirituele honger. Ze wilden niet alleen dat voor ze gebeden werd, maar ze baden ook zelf. Ze droegen tzitzit (gebedskwasten) op hun gevechtstenue en hadden het boek Psalmen bij zich. De rabbijnen noemden de tzitzit “hemelse kogelvrije vesten!” Noodtenten op vijandelijk terrein, die als synagoge dienst deden, hadden ’s ochtends niet minder dan tien gebedsdiensten. Er wordt verteld dat soldaten, die nog nooit eerder een synagogedienst hadden bijgewoond, nu met tefillim (gebedsriemen) meebaden. Ze voelden dat ze God nodig hadden. Iedereen wist dat de uitstekend getrainde en niets en niemand ontziende Hamasstrijders zich jarenlang hadden kunnen voorbereiden met het leggen van hinderlagen en het plaatsen van booby-traps. Dat ze ook een grote drang hadden om Israëliers te doden, te verminken of te ontvoeren, door haat gevoed die groter was dan de wens zelf in leven te blijven. Ze hadden van Iran wapens en logistieke bijstand gekregen en veel hulp ontvangen uit Syrië en van de Hezbollah (de paramilitaire organisatie gevestigd in Libanon). Ondanks al deze factoren hebben ze voor deze oorlog op geen enkele militaire prestatie kunnen pochen die een vernedering voor Israël inhield. In totaal zijn ongeveer 1.300 Palestijnen omgekomen, waaronder veel Hamasstrijders - die zich vaak als burgers hadden verkleed, maar aan de Israëlische kant vielen slechts 13 soldaten, en dat mag inderdaad het grootste wonder heten.

Gods Hand was duidelijk zichtbaar

Tijdens de oorlog kwam dagelijks nieuws binnen van wonderbaarlijke uitreddingen, waarin Gods helpende hand te herkennen was. Zo gebeurde het dat ‘toevallig’ een Hamaskaart werd ontdekt met de precieze locatie van boobytraps, landmijnen en scherpschutterlocaties. Dankzij deze essentiële informatie was het leger in staat om gepaste maatregelen te treffen en werden vele levens gespaard. Ook gebeurde het dat een peloton soldaten, die in een school kampeerde, zich niet realiseerde dat het vol boobytraps zat. Dat werd ‘per toeval’ door een soldaat ontdekt toen hij ’s nachts naar het toilet ging. Alle valstrikken konden onklaar worden gemaakt. Een ander voorbeeld. Een soldaat nam het in zijn eentje op tegen een aantal Hamasstrijders, die hem in een tunnel wilden trekken. Hij nam ze allen gevangen!

Op scherp staande explosieven bevonden zich in honderden ontdekte tunnels, lagen in woonhuizen verborgen onder bedden en in keukenkasten… en toch explodeerden ze niet

als de Israëlische soldaten de ruimten doorzochten, dit tot verbijstering van de Hamas-strijders, die niet begrepen hoe dat mogelijk was. Er waren soms ongelukken, maar zelfs dan viel Gods hand te herkennen. Een jongeman, die twee jaar eerder uit Engeland was gekomen om in het Israëlische leger te dienen, werd door een explosie de lucht in geworpen. Na door soldaten te zijn meegezeuld hebben ze hem op een tractor gehesen en vervoerd. Vervolgens ging hij per helikopter naar een hospitaal. Daar aangekomen waren de artsen stomverbaasd toen ze een granaatscherf in zijn nek vonden, waar het de halsslagader op een haartje na had gemist alsmede het ruggemerg. Na de scherf te hebben verwijderd, moest alleen nog de wond worden toegehecht. Een andere soldaat werd in de rug geschoten, de kogel miste zijn ruggegraat en verliet de voorkant van zijn lichaam zonder vitale delen te hebben geraakt. Er was ook het geval van een jonge soldaat die ernstig gewond raakte, maar op onverklaarbare wijze genas, waarna hij naar huis mocht gaan naar zijn vrouw toe.

In Israël zelf bleven tijdens het conflict de Hamas-raketten neerstorten, maar ook hier was telkens sprake van een wondere uitredding. Dikwijls klonk het woord ‘nes’ (wonder) uit de mond van plaatselijke verslaggevers en omstanders. Zo stoof een raket vlak langs een flatgebouw, plofte in een rioolbuis en explodeerde ondergronds. Er waren beschadigingen, maar bovengronds bleef alles veilig. Een bejaarde vrouw, die in een appartement zat toen het volledig door een raket werd vernield, liep naar buiten met slechts enkele schrammen op haar enkel. Op een dag voelde de burgemeester van Bersheba zich gedreven een bepaalde school te sluiten. Kort nadien vernietigde een voltreffer de kleuterschool… Er is ook het volgende verhaal. De slaapzaal van een bejaardentehuis in Nahariya werd door een raket vernield toen iedereen aan het ontbijten was, met gevolg dat niemand gewond raakte. Iedereen kent het verhaal van een man die met zijn dochtertje uit een auto vluchtte nadat de sirenes begonnen te loeien. Na dekking te hebben gezocht, ontplofte de auto, door een voltreffer geraakt. Op televisie herhaalde hij telkens weer wat een wonder het was!

Soortgelijke verhalen deden ook tijdens de Tweede Libanon oorlog de ronde, toen twee jaar eerder. Ze werden op de Israëlische radio en televisie uitgezonden, maar in Europa is daar totaal geen aandacht aan besteed. De Westerse nieuwsgaring geeft alleen de negatieve propaganda weer die ze van de terroristen en islamitische media horen, met als doel Israël in een kwaad daglicht te zetten.

Een herleving van schriftuurlijke tijden

De mensen in Israël betreuren de verwoesting die in de Gazastrook is aangericht. Ze denken ook aan de afschuwelijke menselijke tragedies die daar het gevolg van zijn. Toch rust de verantwoordelijkheid voor de dood en het verderf op de schouders van de Hamas machthebbers. Deze misleide mensen denken dat hun god, Allah, de overwinning zal schenken. In feite strijden ze tegen de ware God, de God van Abraham, Izaak en Jakob. Dat kunnen ze nooit winnen. We herleven nu schriftuurlijke tijden, zoals toen God de profeet Elisa inlichtte over de vijandelijke aanvalsplannen; de vijand vroeg zich ontsteld af of er misschien een spion in hun midden zat.

In de Israëlische gelederen heerst hoop, geen wanhoop, en een eensgezinde bereidheid om tot een oplossing te komen. Zelfs de ouders van Yoni Natanael, die door een fout van het Israëlische leger onder vuur werd genomen, zeiden dat hun zoon *"voor de glorie van Gods Naam (Hashem)"* was gestorven. Zij vergaven en zegenden de militairen die op hun eigen eenheid hadden geschoten. Er is van zo'n heldhaftigheid en moed sprake, dat men dat graag aan de wereld zou willen laten zien. Een van onze journalisten heeft het kernachtig uitgedrukt: *"De nieuwsmedia hebben hun hersens bij de poort van Ben Gurion Airport achtergelaten."* Ze zitten kilometers ver van het strijdtoneel af, dragen voor het oog van de camera's kogelvrije vesten en helmen, die ze afdoen als ze daarna een kopje koffie drinken op het dichtstbij gelegen terras!

Gelukkig zijn Israëliërs gewoon dat ze door de buitenwereld niet of verkeerd begrepen worden. Iedereen weet dat er een klus moet worden geklaard. Men raakt er steeds meer van overtuigd dat een hogere macht bestaat dan zijzelf, een Macht die het voor hen opneemt. Ze voelen zich ook geroepen om een "Licht voor de Naties" te zijn. Israël heeft zijn les geleerd uit de mislukte Libanon oorlog van juli-augustus 2006.

De strijd in Gaza tegen het terrorisme en de voortdurende raketaanvallen was goed voorbereid. De boodschap dat Hamas uit is op Israëls vernietiging was niet misverstaan. Ook Hitler liet van tevoren weten wat hij van plan was. Ook toen wilde de wereld niet luisteren. Dat kan men toch niet vergeten zijn?

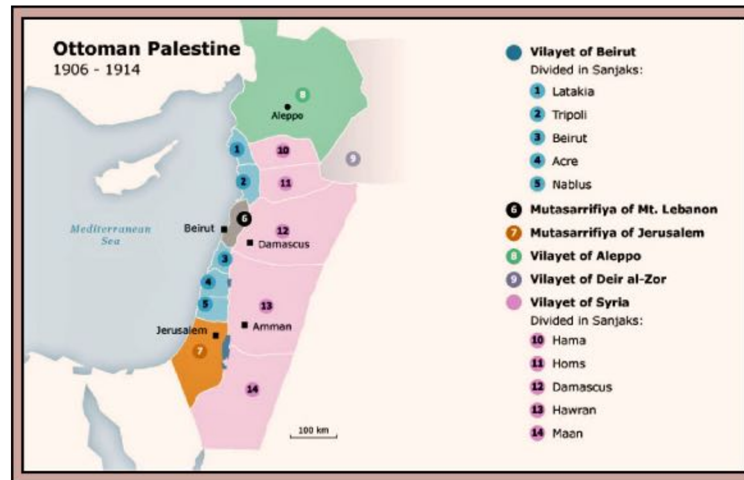
In tegenstelling tot wat de internationale pers en de grote politici zeggen, die hun kop in het zand steken en van politieke correctheid spreken, is Israël niet de boosdoener. Er is er een goede en slechte kant in deze verschrikkelijke strijd die woedt tussen de machten van de duisternis en van het licht. Gelukkig hebben we in God een hoeder die sluimert noch slaapt en Israëls verdediging op zich neemt en Zijn volk te hulp schiet als het daarom smeekt. De buitenwereld gaat voorbij aan de werkelijkheid van een rechtvaardige God die het nederige gebed verhoort en het Zijne verdedigt: *"Als mijn volk, waarover mijn naam is uitgeroepen, zich verootmoedigd en zij bidden en trachten mijn aangezicht te zoeken, en ze bekeren zich van hun boze wegen, dan zal Ik horen uit de Hemel en hun zonde vergeven en hun land herstellen."* (2 Kron. 7:14)

Opmerking Hubert Luns: Het aantal dodelijk getroffen Gazanen tijdens de Gazaoorlog stellen de meeste media rond 1.300. Dit cijfer is naar buiten gebracht door Hamas en is vervolgens door de Verenigde Naties en het Rode Kruis overgenomen. Het officiële aantal slachtoffers ligt thans op 1.330. Maar volgens de Italiaanse verslaggever Lorenzo Cremonesi die voor de gezaghebbende krant de Corriere della Sera werkt en die tijdens de oorlog in Gaza was, is dat cijfer sterk overdreven. Hij schat dat er tussen de 500 tot 600 Gazanen zijn omgekomen. Hij kwam tot deze conclusie naar aanleiding van zijn bezoeken tijdens de krijgsverrichtingen aan de ziekenhuizen in Gaza. Cremonesi stelde vast dat in bijna alle grote ziekenhuizen in Gaza, en vooral die in de belangrijke conflictgebieden, veel bedden leeg stonden. Bovendien vertelde Cremonesi dat een arts van het Shifa ziekenhuis in Gazastad zijn verdenkingen bevestigde. Maar uit angst voor Hamas wilde hij anoniem blijven. De arts zei ook dat veel van de dode Palestijnen *"jongemannen waren van tussen de 17 en 23 jaar, die door Hamas waren gerecruteerd om als kanonvoer te dienen."*

APPENDIX 9

TERUGBLIK OP HET PRIVÉBEZIT IN ISRAËL

In 2018 ter gelegenheid van "Israël 70 jaar" verscheen in "Israel Today" een bijdrage van de historicus Tsvi Sadan over de juridische eigendomsrechten van het land dat nu Israël heet, in het licht van de beschuldiging dat de huidige bewoners van Israël het land van de oude bewoners zouden hebben afgepakt. Gedeeltes van zijn bijdrage zijn hier letterlijk geciteerd.

Volgens haar vijanden bezet de Staat Israël een land dat haar niet toebehoort. Volgens de Palestijnse vertelling was in 1948, toen de Staat Israël ontstond, slechts 5% eigendom van Joden [in werkelijkheid het dubbele aantal] en zou de overige 95% Arabisch bezit zijn. Maar dit verhaal klopt niet omdat landbezit niet gelijk staat aan soevereiniteit. Grondbezit is altijd ondergeschikt aan de wetten van de soevereine staat die het land regeert. En omdat er nooit een Palestijnse soevereine staat heeft bestaan, is grondbezit in termen van souvereine rechten irrelevant voor deze hele discussie waarin de Palestijnen 'hun land' opeisen. Het enige wat telt zijn de eigendomsrechten op persoonlijke titel in de tijd voordat de Britten door de Volkerenbond het mandaat kregen toegewezen. Ook moet rekening worden gehouden met wat er sindsdien is gebeurd. We gaan nu kijken wie waar recht op heeft en wel binnen het kader van de jongste geschiedenis.

Ter verduidelijking: grond in particulier bezit werd pas een optie nadat de Turkse kadasterwet van 1858 van kracht werd. In feite was de Palestijnse regio vóór de Britse mandaatperiode onderworpen aan de Ottomaanse (of Turkse) regelgeving. Na 1858 konden mensen voor het eerst hun land als privébezit laten registreren. Tot dan toe bezat niemand officiële akten om de eigendom van enig stuk land aan te tonen.

De Ottomanen hadden het land verdeeld, in wat nu Israël heet, in zogeheten Vilayets en Mutasarrifiya's. Vilayets, indien vereist, werden weer onderverdeeld in Sanjaks, met aan het hoofd de Sanjak-Bey, een soort gouverneur. De bestuurders van deze onderscheiden gebieden hadden zeggenschap over militaire en administratieve aangelegenheden. De Ottomaanse autoriteit had binnen dit systeem een overkoepelend of soeverein zeggenschap over de wijze van landbezit en natuurlijk over nog veel meer kwesties.

In de Balfourverklaring van november 1917 ondersteunde de Britse regering de vestiging van een nationaal tehuis voor het Joodse volk in Palestina. Reeds een maand later werd Jeruzalem door de Britten bezet, hetgeen het eind betekende van de Ottomaanse overheersing en het begin van de Britse macht. Omdat de Balfourverklaring het land onder het Brits beheer slechts een tijdelijke status gaf, handhaafden de Britten de wetten op het gebruik van de gronden zoals de Ottomaanse macht dat had ingericht. Zo erfden ze hun systeem van landverdeling. Zelfs de Turkse benamingen voor eigendoms- of

gebruiksrechten werden door de Britten overgenomen. Aldus vielen de Ottomaanse Vilayets en Mutasarrifiya's onder het Brits Mandaat over Palestina.

Volgens de Ottomaanse wetten was het land opgedeeld in verschillende categorieën, waarvan ik er hier enkele noem. Naast de bestuurlijke eenheden werd privébezit erkend, het zogenaamde mulkland. Volgens schattingen besloeg dit hooguit 2% van heel het land. Eigenaars daarvan waren de Islamitische Waqf, privébedrijven en ook een aantal Christelijke kerken. Tot op heden is de Grieks-Orthodoxe Kerk de grootste niet-Joodse landeigenaar in Israël. Voor niet-Joden is het momenteel heel moeilijk om land in Israël te verkrijgen en zelfs Joden hebben daar moeite mee, want het meeste behoort de Staat Israël toe en die stelt stringente regels voor eigendomsoverdracht.

Voordat de Joden het onvruchtbare land gingen cultiveren, werd slechts de helft van het land door de Ottomanen geclassificeerd als vruchtbaar (miri). In de Ottomaanse tijd lag veel van dit land braak; het werd niet bewerkt (mawat). Als een individu dit land wilde cultiveren werd dat wel toegestaan, maar de boer kon niet werkelijk de eigenaar worden van het land. Miriland kon worden gehuurd om het land vruchtbaar te maken. De huurder moest dan 10% van de opbrengst afdragen en was ook verplicht deel te nemen aan de militaire verdediging van het land. Dit leidde tot grootschalige fraude om de verplichtingen te onduiken. Daarom werd veel miriland als ongecultiveerd mawatland geregistreerd.

In het Ottomaanse Rijk waren veel zaken buiten de wet om geregeld. De Britten erfden daardoor een chaotisch systeem, waarbij officiële documenten schaars waren of zeer onbetrouwbaar. De meest betrouwbare documenten van landbezit betrof Joods bezit. De chaotische toestand rond eigendomsrechten werd uitgebuit in het steeds meer antizionistisch Brits bewind wat ertoe leidde dat hele gebieden door de Britten werden overgedragen aan Arabische boeren.

In de jaren veertig van de vorige eeuw verkondigde de Britse regering dat 45% van het gecultiveerde land in het mandaatgebied Palestina uit Arabisch land bestond. Maar dit cijfer was niet gebaseerd op de officiële registratie van miriland die Arabieren toebehoorden. De Britse regering besloot gewoon om land waarvan ze meenden dat dat misschien door Arabieren werd gecultiveerd te zien als Arabisch land. Dit overdreven cijfer paste goed bij het Britse beleid volgens welke de Joodse immigratie sterk werd tegengewerkt. Dat geschiedde in schending van de gehuldigde principes van de Balfourverklaring en was ook in tegenspraak met de publieke verklaringen van de Engelse regering. Ze zeiden het een maar deden het andere.

Sinds de eerste Joodse immigratiefgolf van 1882 hadden de Joden voor vaak torenhoge prijzen land gekocht. Dit was zo'n belangrijk aspect dat zelfs Joodse kinderen hun zakgeld doneerden voor dit doel. Ondanks de vele obstakels die de Joden ontmoetten in hun pogingen land te kopen, waren zij toch in staat om kleine stukjes grond hier en daar, verspreid over het hele land, op te kopen. Maar in 1948 was dit niet meer dan 15% van het mandaatgebied. En bijna al dit land werd eigendom van het Joods Nationaal Fonds. Van dit land lag 10% binnen de Groene Lijn, 4% in Gaza en 1% op de Westelijke Jordaanoever. Onderzoekingen toonden aan dat ten hoogste 20% [dus niet 45%] van het mandaatgebied privébezit was van niet-Joden, voornamelijk Arabieren.

In de nasleep van de onafhankelijkheidsoorlog van 1948 kreeg de Staat Israël soevereiniteit over het grootste deel van het mandaatgebied dat bekend staat als de Groene Lijn. Jordanië kreeg toen de controle over de Westelijke Jordaanoever en Egypte kreeg toezicht over de Gazastrook. Israël nationaliseerde de mirigronden die door de Arabieren waren achtergelaten, en die door hun vertrek dus mawatgronden werden. Door de ophitsende radioboodschappen van de Arabische landen tijdens de oorlog van '48 zijn 700.000 Arabieren het land uitgevlucht. Op enkele uitzonderingen na bleef het land dat privébezit was geworden van Arabieren tijdens de Britse mandaatperiode in handen van deze mensen mits zij het land niet hadden ontvlucht. Toen Israël in '49 de Groene Lijn erkende ten tijde van de wapenstilstand kreeg zij niet alleen formeel maar ook de facto de soevereiniteit over het land dat van oudsher het Joodse volk toebehoorde.

Israël Temidden van de Arabieren
- Op een speldeknopje ruimte menen zij recht te hebben -

Door G.B.J. Hiltermann, politiek commentator en historicus (1914-2000); uit "Verzamelde Notities van op Reis en Thuis" - 1974 B.V. Europese Publiciteits Maatschappij E.P.M. - Amsterdam

In zijn veel beluisterde zondagse radiorubriek "De toestand in de wereld" noemt Hiltermann op 12 oktober 1969 De Volkskrant *"rondweg antisemitisch, althans anti-Israël"*. Het landelijk dagblad spande toen een proces wegens smaad tegen hem aan. Na een door de krant verloren kort geding werd tijdens een gewone rechtzaak besloten dat Hiltermann zijn uitspraak moest terugnemen, wat hij dan ook publiekelijk deed. Op verzoek van de krant behandelde de Raad voor de Journalistiek de zaak opnieuw, en zij oordeelde na een jaar van deliberaties de klacht ongegrond. Daarvan zei Hiltermann: *"De meest gerede, meest bevoegde, de enige waarlijk deskundige instantie, de Raad voor de Journalistiek, koos mijn zijde."*

In 2008 vond een vergelijkbaar proces plaats wegens de aanstaande publicatie van een satirische brief "De Geheime Rede van Balkenende". Daarin was de tekst afgedrukt die premier Balkenende zou hebben uitgesproken tijdens een geheim overleg met dertig prominenten van zijn partij, waarbij een vergelijking werd gemaakt tussen de Islam en het Christendom en waarin de Islam een probleem werd genoemd. Hierop spande de premier een kort geding aan tegen Opinio waarbij de staat der Nederlanden eiste dat op straffe van dwangsommen de publicatie werd gestaakt en een rectificatie geplaatst. De rechter oordeelde dat het artikel, door hoofdredacteur Jaffe Vink geschreven, overduidelijk een verzinsel was dat op karikaturale wijze [het gebrek aan] polemiek omtrent het Christendom en de Islam aan de orde stelde en uitlokte. In het vonnis stond letterlijk: *"Voor zover het hier een kritische bejegening van de heer Balkenende betreft, geldt dat hij zich dit als minister-president en leider van het CDA zal moeten laten welgevallen."* Destijds was een van de medewerkers van Opinio de bekende politica Ayaan Hirsi Ali van Somalische afkomst, die wegens haar ongezouten kritiek over bepaalde Islamitische opvattingen veel stof heeft doen opwaaien.

In 1974, dus na de Yom Kippur oorlog van oktober 1973, becommentarieert de van huis uit Katholieke Hiltermann De Volkskrant affaire in zijn publicatiereeks "Verzamelde Notities", waarbij hij op sublieme wijze de ontstaansgeschiedenis van de moderne Staat Israël in ogenschouw neemt. Deze is het die onze aandacht trekt. (Ter verhoging van de leesbaarheid zijn hiaten in de sterk verkorte tekst niet weergegeven.)

4.19 – Waarom snelde de Krant naar de Kadi?

De rechtsgedingen, die De Volkrant in 1969 tegen mij heeft aangespannen, raken enkele fundamentele vragen met betrekking tot het recht van bestaan van de Staat Israël en de vorm van het antisemitisme. Het begon alles – om de aanleiding uit de herinnering terug te roepen – toen ik in een radiocauserie terloops gewag maakte van mijn verbazing over de slordige, partijdige, soms apert onjuiste berichtgeving in De Volkskrant over gebeurtenissen in het Nabije Oosten [over de tegen Israël gerichte uitputtingsoorlog van Egypte en de PLO]. Een dergelijk bericht in het zaterdagochtendblad gaf mij aanleiding in mijn zondagse radiocauserie op te merken: *"...dat De Volkskrant zozeer de vergoeilijker van het communisme is geworden, dat deze Katholieke krant ook rondweg antisemitisch, althans anti-Israel is geworden, en op dit punt geheel onjuiste voorlichting geeft…"*

De reactie van het oorspronkelijk Katholieke blad was merkwaardig. Aan de betichting het communisme te vergoeilijken nam het geen aanstoot. De beschuldiging zijn lezers onjuist voor te lichten liet het koud. Alleen de aantijging *"antisemitisch"* nam het niet. Ondanks de daar onlosmakelijk aan toegevoegde beperking *"althans anti-Israël"*. En het allermerkwaardigste was dat de krant terstond naar alle beschikbare rechters liep. Waarom snelde de krant naar de kadi?[46)] Couranten roepen zelden de hulp van de rechter in. Dagbladen - en andere massamedia - doppen als regel hun eigen boontjes. Stellig bij geschillen onder elkaar. Het bijzondere, het kenmerkende, van massamedia is dat zij zich in de volle openbaarheid - coram populo - tot elkaar kunnen wenden en tegen elkaar kunnen keren. Het oordeel velt een jury van honderdduizenden lezers en hoorders. Naar de rechter loopt een wasmiddelenfabrikant, die zich niet rechtstreeks kan verweren tegen wat een krant of radiospreker over hem zegt. Waarom zou een dagblad met redelijke oplage zich keren tegen een radiospreker met een aanzienlijk gehoor via de nauwe gehoorgang en spreekbuis van een proces?

Zou de krant mij in een polemiek hebben uitgedaagd mijn beschuldiging waar te maken of toe te lichten, dan zou ik zonder aarzelen hebben erkend, dat ik de krant beslist niet zonder meer 'antisemitisch in de Hitleriaanse zin van het woord' had willen noemen. Ik bedoelde met mijn onsplitsbare kenschetsing van *"antisemitisch, althans anti-Israel"* dat de krant aanleiding gaf tot een ernstig vermoeden van een antisemitische gezindheid, en zo dat niet kon worden bewezen of het tegendeel zou blijken, dan toch van een exorbitant vijandige houding jegens Israël.

Het lijkt mij raadzaam voor het criminele antisemitisme van Hitler een aparte kwalificatie te gebruiken en ons niet te laten verplichten door de herinnering aan concentratiekampen en gaskamers het woord antisemitisme uit het dagelijks verkeer te bannen. Zou men het niet meer mogen gebruiken, dan zou men in feite het nog bestaande antisemitisme in bescherming nemen. Men zou bestrijders dwingen zich van eufemismen te bedienen. Men zou het nauwelijks meer aan de kaak kunnen stellen. Verstandiger is om ervan uit te gaan dat niet ieder die over antisemitisme spreekt daarmee op het pathologische, criminele, rabiate jodenverdelgen van Adolf Hitler en Julius Streicher duidt.

Er bestaat ander antisemitisme. Er zijn mensen, schreef onder andere professor Philip Kohnstamm in zijn voortreffelijke analyse "De psychologie van het anti-semitisme" in de serie "Psychologie van het ongeloof", van degenen die niet van Joden houden. Sommigen komen daar ruiterlijk voor uit. Er zijn er die het Joodse accent niet bevalt, of die aanstoot nemen aan het Joodse uiterlijk, soms ook de Joodse wijze van doen, of wat dan ook. Dat mág, is althans niet verboden. Wie zo denkt *"houdt niet van, en is tegen de Joden en is al een antisemiet, die men straffeloos zo zou mogen noemen"*. Dat betekent

46) Een kadi is een rechter die voorzit bij een Islamitische rechtbank, zoals in Indonesië te doen gebruikelijk, wat eertijds een Nederlandse kolonie was.

in het geheel niet dat men hem beticht van crimineel en actief antisemitisme, zelfs niet dat hij zich beijvert om de invloed van Joden in de gemeenschap te beperken.

Hoe het ook zij, er kwam geen polemiek. Alleen de kleine lezersschare van de processtukken nam kennis van mijn opmerkingen naar aanleiding van enkele stellingen die mijn wederpartij te berde bracht. Daar is dan om te beginnen de “Israel is een staat als ieder ander” theorie. Waarom zou men op Israël geen kritiek mogen uitoefenen? Waarom zou men de Staat Israël met zijden handschoenen moeten aanpakken; het is – en wil zelf zijn – een normale staat. Ik stel voorop dat deze eerste – schijnbaar onweersprekelijke – simplificatie al in het algemeen niet opgaat, omdat er geen normale staten bestaan. Iedere staat is tevens een stuk gereglementeerde samenleving. Met ambtenaren, en dus bureaucraten, en lastige douanebeambten, hinderlijke politieagenten, afschuwelijke belastingen en zo verder… Maar als het om de essentie gaat is iedere staat – nog steeds – een sacrosancte instelling en is zelfs de naam zwaar emotioneel geladen. Zij zijn bijna allemaal de allerindividueelste collectieve expressie van de illusies en verlangens, van het potentieel en de geschiedenis van zijn volk. Een Fransman denkt als hij spreekt over “La France” aan iets anders als een Amerikaan, die het over “the States” heeft.

4.20 – Israël géén volk als ‘ieder ander’

Iedere staat heeft iets van een kunstwerk. Zij kunnen tot heftige gemoedsuitstortingen inspireren – nog steeds. Geen wonder dat de Voorzienigheid lang werd aangezien voor de enige stichter van staten. Een staat is onvergelijkbaar met een vereniging ter behartiging van de belangen van haar leden. Wereldse staten bestaan niet, althans niet lang. Dit alles geldt a fortiori voor Israël. Om meer dan één reden! De eerste is dat het hier gaat om een uitzonderlijk volk. Het Joodse is niet het enige volk dat zich eeuwenlang zonder eigen staat heeft kunnen handhaven. Dat is tevens het geval met Basken, Droezen, Koerden, misschien mag men er ook Armeniërs en Litouwers toe rekenen. Geen dier volken werd echter verstrooid. Het Joodse is het enige volk dat verspreid werd over de aardbodem – als een volk in de tijd, zegt de Spaanse diplomaat Salvador de Madariaga – en zich tóch met zijn bijzondere kenmerken en eigenschappen wist te handhaven.

Daarenboven heeft het Joodse volk een fundamentele bijdrage geleverd voor de basis van de cultuur waarin wij nog steeds leven. Het Christelijke geloof, de Christelijke ethiek en de geschiedenis van de Christelijke kerken en hun invloed op de gang van zaken in het Europese beschavingsgebied, zijn zonder kennis van de Joodse bijdrage tot het ontstaan van het Christendom niet te begrijpen. Zelfs nu de Christelijke geloofspunten en de Christelijke ethiek aan een grondig herwaarderingsproces worden onderworpen, blijft het nodig de geestelijke inbreng van het Joodse volk aan de basis van onze beschaving te bestuderen. Anders dan die andere volken zijn de Joden bovendien denkers blijven voortbrengen die bijdragen leverden aan onze geestelijke rijkdom. Hun theologische vorsers verkenden verder de oudheid van hun godsdienst, die onze cultuur sterk heeft bepaald. Oude rollen, gevonden in het Heilige Land, waar ook onze blikken zich op richten als wij ons willen bezinnen op de oorsprong van onze cultuur, verrijkten verder ons inzicht.

Aan nieuwe filosofiën bleven Joden belangrijke bijdragen leveren, zoals langs de lijn van het chassidisme en via Martin Buber en Henri Bergson naar het personalisme en existentialisme toe van deze tijd. Het is, heeft de Joods-Nederlandse wetenschapper Henri van Praag in een overtuigende lezing uiteengezet, kenmerk van de Joodse begaafdheid rechtstreeks verband te leggen tussen het individuele zelf en de grootsheid van het heelal, of dat nu God is, een ander mens, of een ding. In het leggen van die directe relatie hebben de Joden altijd uitgeblonken. Daarom is het geen volk als een ander en is dat ook hun staat niet, wat tijdens de Tweede Wereldoorlog weer eens werd benadrukt.

Maar veel verbijsterender dan wat toen is gebeurd, moet men het ontstaan van de Staat Israël noemen, getuigend van een onvoorstelbare levenswil en levenskracht van dat oude vervolgde volk, dat zich had toegelegd op geestelijke bedrijvigheden en met een vitaliteit die men alleen bij primitieven zou kunnen veronderstellen, zich uit de ruïnes van de Tweede Wereldoorlog heeft bevrijd en de Staat Israël heeft geschapen tot een levensvatbare entiteit. Men kan daarom gerust zeggen: Israël is ook een staat. Maar dat betekent nog niet dat het een staat is als een ander! In dezelfde zin luidde op 21 oktober 1969 de titel van een hoofdartikel in de liberaal getinte Nieuwe Rotterdamsche Courant, getiteld: "Een Staat met een Achtergrond". Met een achtergond, jawel.

4.21 – Het officiële Arabische Standpunt: Israël moet worden Vernietigd

Een belangrijk punt bij de Israëlische problematiek is dat hier onverkort het adagium "audi et alterem partem" - men hore ook de wederpartij - in acht moet worden genomen. Deze vermaning is terecht. Ongetwijfeld hebben de Nederlanders na de Tweede Wereldoorlog te weinig belangstelling getoond voor de Arabische wereld. De Arabieren maakten het ons ook niet makkelijk. Aan voorlichting deden hun staten weinig. Reizigers werd de toegang bemoeilijkt. Vertegenwoordigers van de massamedia, radio en televisie, werd dikwijls de toegang geweigerd, dan wel het werken onmogelijk gemaakt. De oude banden verslapten. Het aantal arabisten in ons land nam af. Naar de Leidse leerstoel, die de oriëntalist Snouck Hurgronje wereldvermaard had gemaakt, togen geen kandidaten meer voor bestuursfuncties in het Mohammedaanse Nederlands Oost-Indië. Uit hun midden werd als regel onze diplomatieke vertegenwoordiger in Djeddah gekozen, die daar toezag op het welzijn van de duizenden pelgrims die jaarlijks uit Indonesië naar Mekka gingen, en Indonesië herbergt de grootste moslimbevolking ter wereld.

De Arabieren en wij zijn van elkaar vervreemd. Beide zijn tekort geschoten. Tot ons beider nadeel. Op onze houding tegenover het Israëlisch-Arabisch conflict heeft dat ongetwijfeld invloed gehad. Niet echter voor wat de hoofdzaak betreft. Wie zegt dat wij de andere partij te weinig gehoord hebben, suggereert dat velen zich hebben laten meeslepen door een overmatige genegenheid voor Israël, geïnspireerd door allerlei gevoelens van bewondering, medelijden en schuldbesef. Derhalve zou het zijn dat eveneens het gerede standpunt van de Arabieren onze aandacht verdient.

De redenering is schijnbaar logisch, maar doet ten onrechte voorkomen alsof er terzake van Israël altijd een Arabisch standpunt heeft bestaan, alsof er een Israëlische visie zou zijn waartegenover een Arabische kon worden gesteld. En dat het onder andere Israëls minachting voor het Arabische standpunt zou zijn die een oplossing van het geschil bemoeilijkt. Tot de Yom Kippur oorlog van oktober 1973 was dat bepaald niet het geval (schrijft Hiltermann in 1974). Want het Arabische standpunt was tot die laatste oorlogsronde simpel en onverkort: "Wij wénsen geen Israël. Nee, nee en nog eens nee !!"

Op hetzelfde ogenblik dat iemand het bestaan van Israël als feit aanvaardt, is begrip voor dát Arabische standpunt niet mogelijk. De Staat Israel moet vernietigd worden, dat was het officiële standpunt. Op de topconferentie van Arabische leiders in Chartoem, na de Arabische nederlaag in de Zesdaagse Oorlog van 1967, werd dat standpunt na rijp beraad nog eens nadrukkelijk herhaald. Een driewerf NEEN – géén erkenning, géén onderhandelingen, géén vrede – gaf de Arabische politiek weer. Alleen korte tijd, gedurende de laatste maanden van het leven van de Egyptische leider Gamal Abdel Nasser, die in september 1970 overleed, scheen het alsof althans twee Arabische landen, de Verenigde Arabisch Republiek en Jordanië, bereid waren uit te gaan van het bestaan van het 'feit' Israël. Maar daar werd toen geen gestalte aan gegeven. Aarzelend wordt het standpunt van Chartoem tijdens de Geneefse conferentie, direct volgend op de Yom Kippur oorlog, enigszins verlaten, een indicatie gevend van omkeer.[47)]

De sprong uit het brandend huis of zinkend schip

"Hoe is het mogelijk om géén zionist te zijn" vraagt men zich af, *"als de Staat Israël als een historische noodzakelijkheid wordt gezien?"*, zo schrijft Isaac Deutscher in 1954: «« Wat een moeilijke en pijnlijke vraag om te beantwoorden! Van een brandend of zinkend schip springen mensen af ongeacht waarop – op een reddingsboot, een vlot of drijfhout. Het springen is voor hen een 'historische noodzakelijkheid'; en het vlot vormt in zekere zin de basis voor hun hele bestaan. Maar volgt daaruit dat het springen een programma moet worden, of dat men een vlotstaat als de basis van een politieke oriëntatie moet nemen? »»

Na de Zesdaagse Oorlog van 1967 eiste Deutscher dat Israël zich uit de bezette gebieden terugtrok (de Sinaï, Gazastrook, Golan, Judea en Samaria). In een interview voor de New Left Review op de tweede vrijdag na de oorlog, zegt hij: «« Eens sprong een man van de hoogste verdieping van een brandend huis omlaag waarin reeds veel van zijn familieleden waren omgekomen. Hij kon zijn leven redden, maar toen hij neerviel trof hij iemand die beneden stond en brak bij deze man zijn armen en benen. De man die sprong had geen keus, maar voor de man met de gebroken ledematen was hij oorzaak van zijn ellende. (...) U zult in de man die van het in volle brand staande huis sprong ongetwijfeld uzelf herkennen – zei ik tegen mijn Israëlisch gehoor, de resten van het Europese Jodendom in Israël. De andere figuur vertegenwoordigt natuurlijk de Palestijnse Arabieren, nu meer dan een miljoen, die hun grond en hun huizen zijn kwijtgeraakt. Ze zijn verbitterd. Ze kijken van de andere kant van de grens naar hun oude geboorteplaatsen. Ze doen onverhoedse uitvallen en zweren wraak. Ze krijgen van jullie een genadeloos pak slaag. Jullie hebben laten zien hoe je dat moet doen. Maar het is zinloos. Wat willen jullie ermee bereiken? De verantwoordelijkheid voor de tragedie van de Europese Joden, voor Auschwitz, Majdanek, en de slachtpartijen in de getto's, rust geheel op onze eigen westers-burgerlijke 'beschaving', waar het Nazisme het legitieme, zij het gedegenereerde nageslacht van was. Maar het waren de Arabieren die voor de misdaden van het Westen tegenover de Joden de prijs moesten betalen. Ze moeten daar nog steeds de prijs voor betalen, want het 'schuldige geweten' van het Westen is vanzelfsprekend pro-Israël en anti-Arabisch. En hoe makkelijk heeft Israël zich laten omkopen en door dit valse 'gewetensgeld' om de tuin laten leiden. »»

Bron: "The Non-Jewish Jew and other essays" (De niet-Joodse Jood en andere verhalen) door Isaac Deutscher - Oxford University Press # 1968 (pp. 112, 136-37).

4.22 – Niet Duitsland, maar Rusland gaf Aanzet tot de Aliya (terugkeer)

Niettemin betekende begrip tonen voor het Arabische standpunt tot eind 1973 ook begrip tonen voor de mening dat Israël als natie niet kan en niet mag zijn. Daarom verbreiden velen, die het voor de Arabische zaak opnemen, visies over het ontstaan van Israël, die haar het blote recht op bestaan ontnemen. Tot hen behoort Isaäc Deutscher, een Britse journalist met een Pools-Joodse achtergrond en bedenker van de sprong uit het brandende huis en in andermans tuin, daarmee buurmans benen brekend! Deze parabel suggereert dat Israël zijn bestaan dankt aan het misdadig antisemitisme van Adolf Hitler en dat de Joden uit het brandende nazihuis in een Arabische tuin zijn gesprongen, waar zij zich met geweld van meester hebben gemaakt. Een oppervlakkige luisteraar, niet op de hoogte van Israëls ontstaansgeschiedenis, mag dat verhaal geloofwaardig voorkomen. Ik moet hen teleurstellen. Het is zelfs geen ongeoorloofde simplificatie, ja het is een regelrechte falsi-

47) Toen Hiltermann zijn stuk schreef, had de Rabat-conferentie van oktober 1974 tussen de Arabische leiders nog niet plaatsgevonden. In het slotcommuniqué van deze conferentie werd het gematigde standpunt begraven en de oude stelling herhaald dat tot aan Israëls vernietiging het conflict zou blijven voortbestaan.

ficatie in strijd met de feitelijke geschiedkundige ontwikkelingen. Want het zijn niet de Duitse antisemieten, de zich nationaal-socialist noemenden, die de stoot hebben gegeven tot het ontstaan van een Joodse vestiging aldaar, evenmin zijn zij de aanzet geweest tot het uitroepen van een Joodse staat. Neen, het zijn Israëls huidige geacharneerde vijanden, de Russen, die de Joodse kolonie hebben doen ontstaan in de regio van wat nu Israël is. De pogroms in Rusland van 1881 tot 1884, waar de beschaafde wereld met ontzetting en afgrijzen kennis van nam, deed veel Joden besluiten hun leven te wijden aan het zoeken van een betere woonplaats voor het vervolgde volk. Vooraanstaande Russische pleiters voor Joodse assimilatie, zoals de bekende arts Leon Pinsker uit Odessa, diep getroffen door de pogroms, zagen het nutteloze van hun emancipatiestreven in. Uit het Rusland der tsaren keerden daarom de eerste kolonisten naar het land terug van hun voorvaderen, naar het Beloofde Land, in een beweging die de ‘aliya’ heet (letterlijk: de daad van opwaarts gaan).

Niet dus springend uit een brandend huis en ook niet in andermans tuin. Slechts na lang aarzelen werd besloten te beproeven het Joodse huis in te richten in het nog onder Turkse heerschappij staande Palestina, toen doorgaans als deel van Syrië beschouwd. Daar zou niet toe zijn besloten, ware niet gebleken dat Palestina praktisch ontvolkt was geraakt. Omstreeks het jaar 1850 telde het minder dan 200.000 inwoners. In de Negevwoestijn zwierven nomaden en rovers die strooptochten ondernamen in de naburige omgeving. Betrouwbare gegevens hieromtrent - uit niet Joodse bron - treft men onder andere aan in een rapport van de Amerikaanse consul-generaal T.G. Wilson uit oktober 1881. Teruggekeerd van een oriëntatiereis vermeldt hij dat de vlakten geheel verlaten en verwaarloosd waren. Bij Jaffa leefden niet meer dan een paar honderd doodarme gezinnen in hutten tezamen met hun vee. In zijn “Recollections of Travels in the East” uit 1830 (herinneringen aan reizen in het Oosten) beschrijft John Carnet de bewoners van Palestina als vreesachtige apathische primitievelingen (barbarians). De landbouwende bevolking leed aan malaria en de oogziekte trachoom. In 1850 telde Haïfa, na Jeruzalem de grootste stad, ongeveer vierduizend mensen. Men treft deze gegevens aan in het boek van Walter Clay Lowdermilk “Palestina, land van belofte” uit 1944,[48)] en men vindt ze aangehaald in het boek “Israël” uit 1949 van Jozeph Melkman.[49)]

Niet in andermans tuin dus, maar naar vrijwel verlaten gebied trokken de kolonisten. Na de ontboming geërodeerd, werd het verlaten door de grote landeigenaren. Zo weinig belovend scheen de toekomst van dit geteisterde gebied, dat het Joodse beraad dikwijls als bezwaar tegen de vestiging in Palestina aanvoerde dat de kolonisten wellicht niet in staat zouden zijn het verwaarloosde land weer vruchtbaar te maken.

4.23 – Geen sprong in ‘andersmans tuin’

Is Palestina Arabisch gebied? en dan nog wel: ‘heilig’ Arabisch gebied? Het is moeilijk andermans heiligverklaring te beoordelen. Het zogenaamde Heilige Land is voor de Joden zonder twijfel een heilige plaats. De betekenis van Jeruzalem voor de Christenheid

48) In 1938 en ‘39 maakte Walter C. Lowdermilk, assistant-hoofd van de Amerikaanse dienst voor bodembeheer, een rondreis van achttien maanden door West Europa, Noord Afrika en het Midden Oosten om problemen van bodemerosie en landgebruik te bestuderen. Hij deed dit op verzoek van een parlementaire commissie. Hij moest nuttige informatie te verzamelen voor het bodembeheer in de VS. “Palestine, Land of Promise” (Victor Gollancz Ltd, Londen # 1944; pp. 60-61, 114) geeft Lowdermilks persoonlijke visie weer en niet perse dat van de U.S. Soil Conservation Service.

49) Jozeph Melkman, een Nederlander, is toen hij zich later in Israel vestigde Michman gaan noemen. In 1957 werd hij voorzitter van het Yad Vashem holocaust herdenkingsinstituut. Hij is begin 2009 overleden. Zijn zoon Professor Dan Michman werd in 1983 hoofdhistoricus van het Finkler Instituut in Israël voor Holocaust Onderzoek.

is minder groot, maar zeer wel invoelbaar. Waarom de Arabieren de stad “de nobele heilige plaats” noemen (al-Quds al-Sharif) is voor ons lastiger te begrijpen. Naar mijn gevoelen liggen de heiligste plaatsen van de Islam in de Hijaz (West Arabië). Ik kan begrijpen dat de zetels van de dynastiën van de grote kaliefen vereerd worden. De Arabische hang naar Jeruzalem komt mij eerlijk gezegd wat merkwaardig voor. Tenzij het land als standplaats van Joodse profeten heilig is, omdat die de openbaring van Mohammed zouden hebben aangekondigd. Maar dat is niet exclusief. Als standplaats van de profeten is het land voor ons allemaal heilig. Waarom wordt aangenomen dat nu juist van Jerusalem uit Mohammed op een trap van licht ten hemel reed, is mij niet evident. Maar ik heb het recht niet deze visie te verwerpen. Wel meen ik te mogen vaststellen dat de binding van de Islam met Jeruzalem niet hoger moet worden gewaardeerd dan die van Joden en Christenen met die stad, zodat in internationalisatie van de heilige sectoren van deze stad de oplossing dient te worden gezocht.

Verder vind ik het maar moeilijk om met veel overtuiging te spreken van andersmans tuin en Arabisch land, want al waren, als men heel ver terug wil gaan, de Hebreeën niet de bewoners van het land bij de schepping van de aarde, zij woonden er in ieder geval lang voordat in de zevende en achtste eeuw na Christus zich een stroom Arabieren naar die contreien richtte. En Joden zijn er altijd blijven wonen. Onafgebroken bleven sedert klassieke tijden Joodse kolonies bestaan in Jaffa, Jeruzalem en Haïfa.

In die verwaarloosde tuin dus geen wilde sprong. Tot 1948 zijn alleen stukken grond ‘door aankoop’ in Joodse handen gekomen. Geen duimbreed is met geweld aan de eigenaren ontnomen. Voor gevoelens van wrevel onder de Arabieren zou daarom geen sprake mogen zijn. Hoe dat is gelopen staat uitvoerig en geloofwaardig beschreven in Joseph Klausner’s biografie van Menahem Ussishkin, de grote man van het Joodse Nationale fonds [weer een voorman die niet Hitlers Derde Rijk, maar Rusland had verlaten], de zoon van de welvarende koopman Reb Mosje Zwi Ussishkin, die aanvankelijk in Dubrowna in Wit Rusland, later in Moskou woonde en door de jarenlange pogroms tot het zionisme werd bewogen. In de loop van 1920 begon Ussishkin onderhandelingen over de aankoop van de Jizreëlvallei in Palestina. Ze bestond gedeeltelijk uit moeras, waar malariamuskieten heersten. De prijs was veel hoger dan voor dezelfde grond in Zuid Californië.[50)] Onaanvaardbaar hoog meenden velen, maar Ussishkin slaagde erin zijn vrienden tot aankoop te bewegen. Geen prijs is te hoog voor dit heilige land, betoogde hij. Bovendien: wij zullen het land saneren en dan is het zijn prijs waard. Zo is het gegaan.[51)] De toestroom van Joden bewoog sommige Palestijnen terug te keren en het trok veel Arabische kolonisten aan. Want de Joodse immigranten brachten bedrijvigheid.[52)] De welvaart groeide. Jaren later, na vestiging van de Staat Israël, hebben de Palestijnse vluchtelingen die grondtransacties scherp veroordeeld. Hun gramschap richtte zich terecht meer op de Arabische verkopers, dikwijls rijkaards uit de Libanon, dan op de Joodse kopers.

---

50) “Palestine, Land of Promise” by Lowdermilk (p. 112): “Het rapport van de koninklijke commissie geeft aan dat de Joden vanwege de noodzaak (Joodse) vluchtelingen op te vangen, veel meer voor het land betalen dan het in feite waard is. Ik ontdekte dat ze drie- tot viermaal de prijs betalen voor vergelijkbare objecten in Syrië en veel meer dan wat hetzelfde soort land in Zuid Californië (in de Verenigde Staten) zou opbrengen.”

51) Zoals Henk Poot, een Nederlandse predikant verbonden aan “Christenen voor Israël”, het uitdrukte: “Het land kwam weer tot leven. De natuur bloeide op en de vogels kwamen terug. Het land was weer ten huwelijk genomen door de zonen en dochters van Israël!”

52) “Palestine, Land of Promise” by Lowdermilk (p. 110): “Het levensonderhoud in Palestina is iets hoger dan in de omliggende landen, 8 tot 10 % hoger dan in Syrië en 12 tot 15 % hoger dan in Irak. Omdat de lonen in Palestina meer dan het dubbele van Syrië zijn en driemaal zo hoog als in Irak, hebben de Palestijnse Arabieren een veel betere levensstandaard.”

4.24 – Een Arabische 'staat' Palestina heeft 'nooit bestaan'

Niet met een sprong, niet in andersmans huis, ook zeer bepaald niet in andermans staat. Een Arabische staat Palestina bestond namelijk niet en hééft nooit bestaan, zelfs niet onder een andere naam. Daar is de oorzaak van dat de Arabieren zich pas heel laat tot naties aaneengesloten hebben. In de geschiedenis voelden zij zich nooit aangespoord naties te stichten zoals wij die kennen. Hun profeet Mohammed heeft dat niet gedaan en ook niet zijn directe opvolgers, die als voorbeeld dienden voor wat later volgt. Tijdens de Ottomaanse c.q. Turkse overheersing vormden zich wel administratieve kringen met enig centraal gezag, maar geen naties in de moderne westerse zin van het woord. De nu bestaande Arabische naties zijn jonge formaties die vanuit westers initiatief zijn ontstaan. De meeste dateren uit de twintigste eeuw. Die kans kregen de Arabieren nadat zij waren bevrijd van de Turkse heerschappij, tenzij daarna nog een periode van Britse, Franse, Italiaanse of Spaanse kolonisatie aan vooraf ging. Voor wat de landstreek Palestina betreft, voor het deel dat nu Israël heet, werd staatsvorming pas mogelijk toen de vroegere Turkse provincie ophield een Brits mandaat te zijn.

De afschuwelijke tragiek van de niet-Joodse bewoners van het land Israël is dat het gewicht van dat ogenblik niet tot hen doordrong. Op het cruciale moment weigerden zij aan de staatsvorming deel te nemen omdat daar Joden bij betrokken waren zonder echter zelf enigerlei initiatief te nemen, niet beseffend dat zij hun kans verpatsten. In de jaren '47 en '48 wezen de niet-Joodse bewoners van Palestina de gemengde Joods-Arabische staat van de hand, waar sommige van hun voormannen een kwart eeuw later zo vurig naar zeggen te verlangen.[53)]

Mogen wij zeggen dat de Palestijnen met een zeker recht de Joodse rol bij de staatsvorming van de hand wezen? Werden zij met Joodse medebewoners opgescheept omdat Balfour tijdens de Eerste Wereldoorlog de vorming van een Joods nationaal tehuis in Palestina had toegezegd, daarmee de steun kopend van het internationale Jodendom in de oorlog met de Centrale Mogendheden? Mij dunkt dat de zaak dan wordt omgekeerd. De Joden gingen niet naar Palestina vanwege de Balfourverklaring, maar die verklaring werd mogelijk en nuttig omdat de Joden reeds lang naar Palestina aan het terugkeren waren. Aan de staatvorming in Palestina namen Joden deel die sedert het einde van de negentiende eeuw naar het oude land waren weergekeerd. De Palestijnen werd ampel tijd gegund zich daarover te beraden, want de staatsvorming voltrok zich in slakkegang.

Na de Eerste Wereldoorlog gebruikte Engeland zijn toezegging aan de Joden als voorwendsel om Palestina als mandaatgebied te besturen. Het diende toezicht te houden op de tenuitvoerlegging van die belofte, maar daar schijnen ze zich niet erg druk om te hebben gemaakt.[54)] Na de Tweede Wereldoorlog, om precies te zijn op 18 januari 1947, kondigde de Engelse regering aan dat zij geen formule kon vinden om een vreedzame samenleving van het Joodse en het gemakshalve met Arabisch aangeduide gedeelte van de bewoners mogelijk te maken. Zij zag geen weg dit koloniale gebied te dekoloniseren, dat wil zeggen van zijn Joodse nederzettingen te ontdoen.

4.25 – De Arabisch Afwijzing van het verdelingsplan de Ware Oorzaak

Omdat Engeland zich terugtrok werd het op 28 april 1947 de taak van de Verenigde Naties de Palestina-puzzel op te lossen. In die jaren was deze organisatie met groot gezag

---

53) De situatie, zoals tot uiting kwam na de Oslo akkoorden van 1993 en het daarbij behorende stappenplan (the Road Map), is op een fiasco uitgelopen, hetgeen bewijst dat de Arabische houding nog steeds dezelfde is. Iedere geste van Israël om tot vrede te komen, zoals de overdracht van de Gazastrook in 2005, stuit op onwil van de tegenpartij.

bekleed. De hoop van de beschaafde wereld was op haar gevestigd. Na de rauwe oorlogsjaren, waarin onrecht en willekeur regeerden, werd naar de Algemene Vergadering met diep ontzag opgezien als het wereldforum van vertegenwoordigers van vredelievende en in recht en rede gelovende volken.

De Verenigde Naties maakten zich van het geval niet af met een Jantje van Leiden. Zij stelden een onafhankelijke commissie in die een rapport moest opstellen. Deze bezocht Palestina, ook Jordanië, en formuleerde haar bevindingen en aanbevelingen in Genève. De meerderheid kwam tot de conclusie dat men Palestina moest verdelen tussen Joden en Arabieren. Een minderheid stelde een federale oplossing voor. De Palestijnse Arabieren hadden het werk van de commissie geboycot en wilden van haar slotsommen niets weten. Het verdelingsplan van de commissie werd niet lichtvaardig door de Verenigde Naties overgenomen. Van oktober tot eind november 1947 werd er over beraadslaagd. Ten slotte viel de historische beslissing. Op 29 november 1947 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties met een tweederde meerderheid het verdelingsplan aan. Dit betekende dat het alleraanzienlijkste gezagsorgaan, het meest representatieve lichaam in de internationale politiek, zich op dat moment voor een verdeling had uitgesproken, voor de inrichting dus van een Joodse staat en voor het onstaan van een andere op Arabisch bewoond gebied. Ziedaar het ogenblik waarop tot stand had kunnen komen wat nu door velen wordt bepleit: een Joodse en een Arabische staat, al dan niet in federatief verband. Het antwoord van de Arabieren: Neen! Ik geloof dat de Palestijnse niet-Joden toen een “Sternstunde der Menschheit” - ook voor hen - onbenut hebben gelaten.

Is dus het denkbeeld in Palestina een tehuis op te richten een reactie geweest op de Russische pogroms, het ontstaan van de natie is niet het antwoord geweest op de Duitse gaskamers, ‘maar op de Arabische afwijzing van het verdelingsplan van de Verenigde Naties’! Want namen de VN op 29 november 1947 hun grote beslissing, het was pas op 14 mei 1948, een klein half jaar later, dat David Ben Goerion de onafhankelijksheidsverklaring van de nieuwe republiek voorlas, formeel de Staat Israël genaamd (מְדִינַת יִשְׂרָאֵל Medinat Yisra’el). Het zijn de Arabieren zelf geweest die door hun weigerachtige en agressieve optreden de laatste stoot hebben gegeven voor de oprichting van de democratische republiek Israël.

De geboorte van de natie werd door de wereld hartelijk begroet. Elf minuten na de proclamatie erkende president Truman het land de facto en nog geen 48 uur zouden er verlopen voor de Sovjet Unie de staat, en dat zelfs de jure, erkende. Israël werd lid van de Verenigde Naties. In december 1948 onthielden zich nog vijf van de elf leden van de Veiligheidsraad van stemming (Frankrijk, Engeland, Canada, België en China) toen op tafel kwam Israël’s lidmaatschapsaanvraag te steunen; Syrië stemde tegen. In maart 1949

54) De Volkerenbond heeft Groot Brittanië in juli 1922 het Palestina Mandaat verleend. Daarmee erkende zij “de historische band van het Joodse volk met Palestina”. Indertijd was men gewend Joden en Arabieren de inwoners van Palestina te noemen. Dezen moesten ongeacht ras of religie gelijk worden behandeld. In het Mandaat werd geen onderscheid gemaakt tussen wat nu Palestina is en het Hashemitische Koninkrijk van Jordanië. De gehele regio werd Palestina genoemd en als één geheel behandeld, in de ogen tenminste van de lezers van de resolutie, waar artikel 5 stelt: “De mandaathouder (Groot Brittanië) zal erop toe dienen te zien dat het geen Palestijns gebied afstaat of in bruikleen geeft of dat het op wat voor wijze dan ook onder het bewind van enig vreemde mogendheid komt.” Drie maanden later, in een poging de controle over het Suezkanaal te behouden, besloten Engeland en Frankrijk tot overeenstemming te komen met de Hashemitische familie en koning Fuad van het pas onafhankelijk geworden Egypte. Derhalve werd het gebied ten oosten van de Jordaanrivier afgestaan, dat Transjordanië heette en 77% van het oorspronkelijke Mandaat uitmaakte, alsook de Golanhoogte. Wat zo besloten werd, is door de Volkerenbond als stuk aanvaard, in kennelijke tegenspraak met hun eigen resolutie.

beval de Raad inwilliging aan; alleen Egypte was nog tegen. Engeland stemde blanco omdat Israël geen toezeggingen wilde doen omtrent het lot van Arabische vluchtelingen en een internationaal statuut voor Jeruzalem. In mei 1949 liet een tweederde meerderheid van de Algemene Vergadering Israël als 59ste lid toe van de Volkerenorganisatie. Desalniettemin bleef de Arabische wereld het bestaan van dat land ontkennen. Pas een kwart eeuw later mag uit enkele uitlatingen van vooraanstaande Arabische leiders, tijdens de reeds aangehaalde conferentie van Genève, worden afgeleid dat de Arabische wereld wellicht bereid is zich bij het bestaan van 'het feit Israël' neer te leggen.

4.26 – Het Palestijnse Vluchtelingenprobleem

Het is er heden ten dage (schrijft Hiltermann in 1974) niet eenvoudiger op geworden aanvaardbare schikkingen te treffen voor de niet-Joodsen van Palestina, in het bijzonder voor de vluchtelingen. Dat probleem is inmiddels door mythevorming overwoekerd. Laat mij beginnen vast te stellen dat een aantal Arabieren al vóór 1947 was begonnen het mandaatgebied te verlaten. Daartoe behoorden de grootgrondbezitters en welgestelden. De Arabische wereld was toen, is dat trouwens voor een groot deel nog steeds, zeer elitair en kapitalistisch van structuur. Velen die bevreesd waren voor wat stond te gebeuren als Engeland het Mandaat afstond, namen de wijk, daar door niemand toe te zijn aangespoord.

Deze exodus zwol na het besluit van de Algemene Vergadering het land te verdelen tot een massale vlucht aan. De toen oplaaiende schermutselingen tussen Joodse veiligheidsorganisaties, burgerwachten en benden met hun Arabische tegenstanders, mondden in 1948 uit in een gezamenlijke aanval van de legers van de omringende Arabische landen op de nieuwe staat. Toen de V.N. een wapenstilstand gelastte, de partijen daarmee instemden en de bestandslijnen Israëls grenzen werden, bevonden zich buiten die omgrenzingen groepen burgers op Arabisch gebied die op drift waren geraakt.

Nog altijd wordt fel getwist over de vraag wie daarvoor verantwoordelijk is en dus verantwoordelijk voor het lot van al die honderdduizenden vluchtelingen. Van Israëlische zijde is te berde gebracht dat in Arabische radiouitzendingen werd aangespoord het terrein van de oorlogshandelingen te verlaten om pas terug te keren nadat het van de Joden gezuiverd was. Belangrijk vind ik deze discussie niet, want – mij dunkt – dat niet beslissend is welke radiozender of welke autoriteit tot de vlucht heeft aangezet. Zomin als de tienduizenden die in 1940 uit Nederland en België voor de Hitlerlegers uit naar Frankrijk wegvluchtten, hadden de Arabieren een dictaat of marsorder gekregen om hun biezen te pakken. Niet anders als die vluchtelingen in Europa gingen zij in doodsangst aan de haal voor het oorlogsgeweld. Verantwoordelijk voor hun lot is niet degene van wie een advies uitging, maar van wie het geweld uitging. Het is voor de óórlog dat de Arabieren vluchtten. Van wie in 1948 het initiatief tot de stijd is uitgegaan staat wel vast: niet van de Israëli's maar van de Arabische Liga.

Vast staat dat destijds de Engele BBC-omroep de secretaris-generaal van de Arabische Liga op een persconferentie in Caïro als volgt citeert: *"Dit zal een uitroeiingsoorlog worden en een geweldige slachting, waarover gesproken zal worden als over de Mongoolse moordpartijen en de kruistochten."* Overdreven taal natuurlijk. Maar wat viel er voor de simpele Arabische bevolking anders uit op te maken dan dat een gruwelijke tijd aanbrak?

Uit beschrijvingen van BBC-correspondent Erskine Childers,[55)] die met de Arabieren sympathiseerde, blijkt dat er toen 650.000 vluchtelingen waren, en dat is bepaald het maximum. De laagste schatting bedraagt 300.000. Dat betekent dat er aanvankelijk niet meer vluchtelingen waren dan er mensen wonen in een forse Nederlandse stad.

In theorie zou het doodsimpel zijn geweest hen op te vangen en elders onder te brengen, maar de praktijk lag anders. Het is een kwestie van grauwe theorie. Naar buiten toe voelen alle Arabieren zich broeders en zijn onderling solidair. Naar binnen toe ligt dat anders, want het weefsel van hun samenlevingen bestaat uit families, clans, stammen en enkele volken. Broeders van elders worden niet zomaar in deze structuren opgenomen. Dat geldt niet slechts voor de ontheemden uit Palestina. Zo zijn arme drommels uit Jemen bij hun welgestelde broeders in Koeweit welkom als gastarbeiders, maar meer ook niet. De Palestijnse vluchtelingen zijn dus niet geabsorbeerd in het omsluitende en dunbevolkte Arabische gemenebest. Ze zijn evenmin ten onder gegaan. Eerder hebben ze in de verstrooiing een duidelijker profiel gekregen. Toch komt hen, dat moet gezegd worden, een plaats toe in de Arabische wereld. En dus kunnen we zeggen dat het onjuist is te beweren dat het de Israëli's zijn die hun probleem hebben gecreëerd. Dat hebben de Arabieren zelf gedaan.

Er ontstond ook een tegenstroom die geruisloos in Israël werd opgenomen. Toen op niet mis te verstane wijze was kenbaar gemaakt dat de Joodse gemeenschappen niet meer welkom waren in de Arabische gastlanden waar ze eeuwenlang verblijf hadden gehouden, werd een nog groter aantal van hen dan de Palestijnse vluchtelingenstroom naar Israël toe gedreven, helemaal kaal geplukt, alles achterlatend. En dat aspect wordt meestal verzwegen.[56)]

Het kan ter begraving van de tuinmythe geen kwaad dit te bedenken: de gehele Arabisch-Islamitische bevolking telt 112 miljoen mensen. Dat is ruim genomen, indien het criterium Arabier grif wordt aanvaard voor mengvolken omdat ze op zo'n bijeenkomst als Chartoem vertegenwoordigd zijn. Deze menigte beschikt over 11,6 miljoen vierkante kilometer. Dat is een enorme uitgestrektheid – meer dan 280 maal de oppervlakte van Nederland en ruim 500 maal die van Israël. Op deze immense vlakte vragen nu twee en een half miljoen Joden, een 20% van het wereldjodendom, een stukje grond ter grootte van een postzegel. Een stofje zijn de Joden in de wereld. Op een speldeknopje ruimte menen zij recht te hebben…

---

55) In de zestiger jaren werkte Erskine Barton Childers voor de BBC radio en televisie. Zijn uitzendingen van de bekende BBC World Service gingen over allerlei onderwerpen zoals de Suez Crisis van 1956 tot aan de moord op John F. Kennedy in 1963. Het Suezkanaal en de Palestijnse kwestie zouden later de basis van zijn veel geciteerde publicaties vormen. Hij werd als een van de belangrijke schrijvers in het Westen gezien die het gezichtspunt bestreed dat de Palestijnse vluchtelingen van de oorlog van 1948 uit hun huizen zijn gevlucht op grond van Arabische evacuatie orders. (zie "The Transformation of Palestine" (De transformatie van Palestina) door Erskine B. Childers - Northwestern University Press, Evanston # 1971, pp. 165-202).

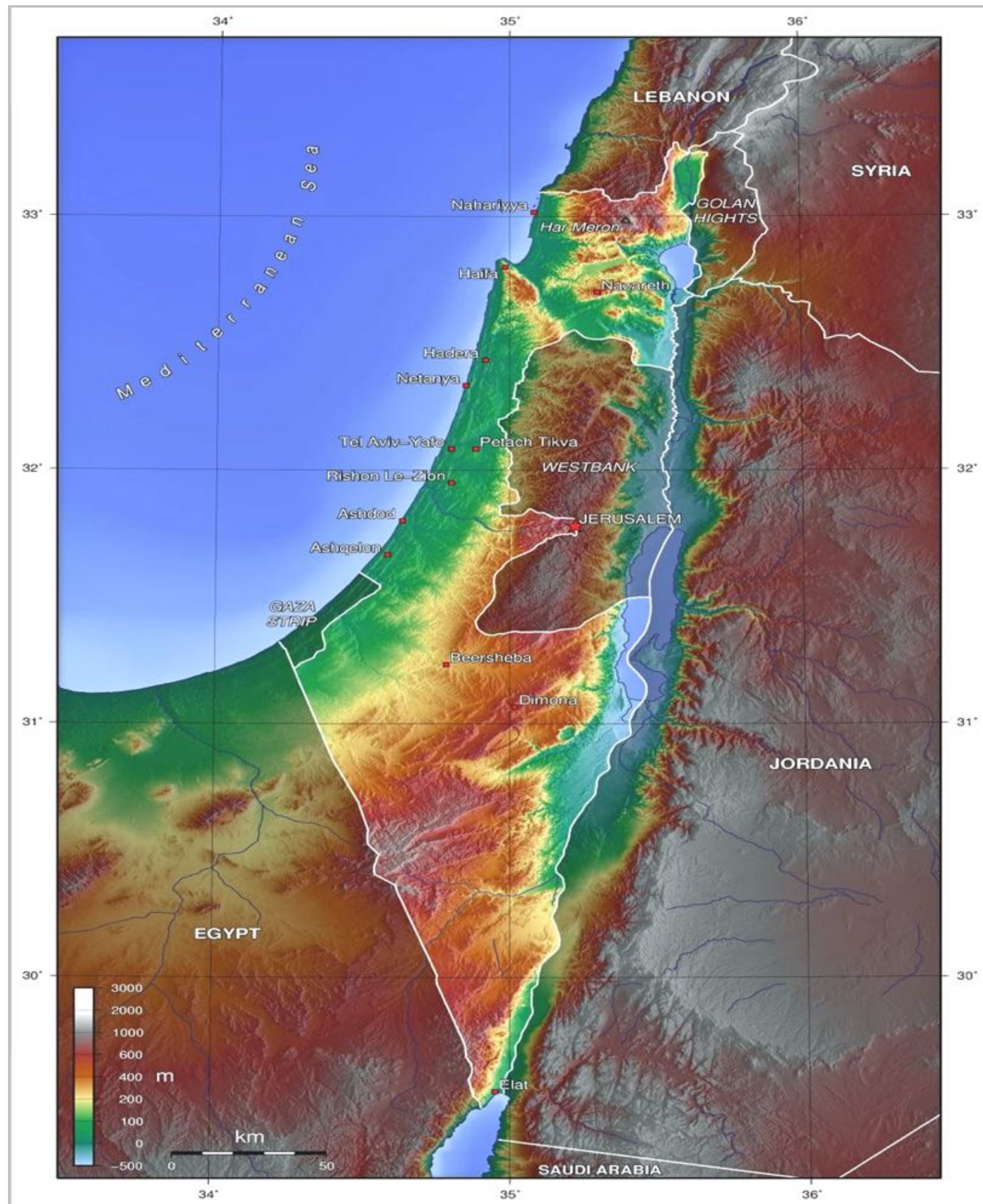
56) In de periode van 1948 tot begin jaren zeventig hebben ongeveer 860.000 Joden hun woningen in de Arabische landen verlaten. Ze hadden daar vele generaties gewoond en ze voelden ze zich daar thuis. Zo'n 260.000 arriveerden in Israël tussen 1948 en '51, en vervolgens nog eens 600.000. De Joden van Egypte en Lybië werden uitgewezen, maar die van Irak, Jemen, Syrië, de Libanon en Noord Afrika moesten vertrekken vanwege de lichamelijke en politieke ontberingen die door een gecoördineerde aktie van de Arabische overheden was opgelegd. Deze uittocht ontstond door een doelbewuste politiek van de Arabische Liga. De meesten moesten zonder vergoeding al hun bezittingen achterlaten. De Joodse wereldorganisatie van Arabische landen (WOJAC) schat dat het onroerend goed dat de Joden in de Arabische landen achterlieten een oppervlakte bestreek van 100.000 vierkante kilometer, of meer dan viermaal de grootte van de Staat Israël.

Opmerking Luns:

Op de kaart aan het begin van dit artikel en hieronder is een deel van Israël anders ingekleurd. Dat is in feite Israëls hartland, omvattende Samaria en Judea, meestal aangeduid met de misleidende term ‘Westbank’. Deze werden in de onafhankelijkheids-oorlog van 1948 door het Jordaanse leger bezet en dat bleef zo tot aan 1967 toen ze als gevolg van de Zesdaagse Oorlog weer met de rest van Israël werden verenigd (toen werd ook de militair-strategische Golanhoogte ingelijfd zonder dat het deel werd van Israël). Onder leiding van Glubb Pasha, een Engelsman die in werkelijkheid John Bagot heette, werden de Joodse bewoners in 1948 met grof geweld uit de Bijbelse gebieden Judea en Samaria verdreven. Joodse begraafplaatsen werden geschonden en synagogen verwoest of ontheiligd door ze te gebruiken als stallen of kippenhokken en zelfs als toilet. Tussen 1948 en 1967 deed Jordanië weinig of niets aan de ontwikkeling van deze gebieden. Paragraaf 6 van de Jordaanse grondwet stelde uitdrukkelijk: *“Iedere persoon, voor zover hij geen Jood is, kan Jordaans staatsburger worden en in de door Jordanië bestuurde gebieden wonen.”* Judea en Samaria, toen Jordanië deze bezet hield, waren dus verboden terrein voor Joden! Er was toen wel enige Arabische bewoning. Ook was het zo dat grote delen alleen voor militairen toegankelijk waren.

Wat velen niet weten is dat de grote instroom van kolonisten naar de Westbank pas tussen 1974 en 2000 plaatsvond, wat nog geen rol speelde toen Hiltermann zijn stuk schreef. In deze periode zijn naar schatting 400.000 Arabieren vanuit Syrië en Jordanië daar naartoe verhuisd, vaak op alleen een toeristenvisum. Als bleek dat de sociale omstandigheden en het arbeidsloon beter waren dan in het thuisland, besloten ze te blijven. De Joden keerden na 1967 terug, eerst naar Hebron, waar de Joodse gemeenschap in 1929 was afgeslacht, maar ook naar de plaatsen rond Gush Etzion, die in 1948 door het Arabische Legioen waren vernietigd. Pas na 1973 zijn Joodse pioniers zich in de verlaten streken van Samaria, Benjamin en de Jordaanvallei gaan vestigen, terwijl de inkomende Arabieren naar elders gingen. In 2010 verbleven er in Judea en Samaria ongeveer 1,3 miljoen Islamitische Arabieren, 400.000 Joden en om en nabij 60.000 Christenen.

LEBANON
SYRIA
GOLAN HIGHTS
Mediterranean Sea
Nahariyya
Har Meron
Haifa
Nazareth
Hadera
Netanya
Tel Aviv–Yafo
Petach Tikva
WESTBANK
Rishon Le–Zion
Ashdod
JERUSALEM
Ashqelon
GAZA STRIP
Beersheba
Dimona
JORDANIA
EGYPT
Elat
SAUDI ARABIA
34°
35°
36°
33°
32°
31°
30°
3000
2000
1000
600
400
200
100
0
–500
m
km
0
50

<u>Inleidende Opmerkingen</u> : Wie mag vluchteling zijn?

<u>Geschreven in 2010</u>

Voor de calculaties in het kader van het Palestijnse Vluchtelingenprobleem zijn er nauwelijks precieze en verifieerbare cijfers die als uitgangspunt kunnen dienen. Derhalve zijn de cijfers ten aanzien van de Palestijnse vluchtelingen veelal opgebouwd uit schattingen en op vergelijkbare ontwikkelingen elders, zoals in buurland Jordanië. Zelfs indien de berekeningen juist zijn, blijven de uitkomsten een tentatieve benadering met een ruime mogelijkheid van afwijking, maar ze wijzen wel in de goede richting. We mogen ze dus als trendmatig correct beschouwen.

Vaststaat, voor zowel vriend als vijand, dat de UNRWA statistieken hoogst onbetrouwbaar zijn. In deze netelige zaak heeft de politiek steeds voorrang genoten op de feiten. De dieperliggende oorzaak moet worden gezocht in de religieuze dimensie van het Jodendom. Ze zijn volk van God, ontsproten aan de beloften die God duizenden jaren geleden aan aartsvader Abraham heeft gedaan in het zogenaamde koepelverbond. Vele Joden spugen op het feit dat ze het zogenaamde uitverkoren volk zouden zijn: “We hebben al genoeg geleden onder die uitverkorenheid. Laten we daar een punt achter zetten.” Die alleszins begrijpelijke opstelling mag niet baten, want Israëls tegenstanders, zij het veelal onbewust, zien dat toch anders (daaronder zijn er velen voor wie godsdienst gestolen mag worden). Dit onttrekt zich aan de gewone logica en valt onder het hoofdstuk van metageschiedenis. De Joden hebben zich in de geschiedenis vaak misdragen en dat heeft ze financieel geen windeieren gelegd. Ze hebben zo blijkt een talent om zich ongeliefd te maken. Maar dat verklaart nog niet waarom ze door hun lange geschiedenis heen altijd de verschoppeling onder de naties zijn geweest.

De stelling dat **“een kwart van de mensen in de vluchtelingenkampen daar niet thuishoort”** was nieuw voor mij. Daar gaat dit artikel over, wat niet met goed fatsoen had kunnen worden geschreven zonder de studie van “Voodoo Demographics” (Demografische goochelarij), dat hier zijdelings mee verband houdt. Deze studie was op zijn beurt gebaseerd op het gedegen boekje uit 2005: “The million person gap” van 78 pagina’s (Het miljoen mensen hiaat) van Michael L. Wise, uitgegeven door het “Begin-Sadat Center for Strategic Studies”.

“Voodoo Demographics” is in 2006 verschenen op Azureonline en loont zeker de moeite om het te downloaden, want het toont het probleem van het verkrijgen van exacte gegevens over aantallen Arabieren. Want wat is er aan de hand? De Palestijnse Autoriteit (PA) blijkt de bevolkingsstatistieken stelselmatig te hebben gemanipuleerd met dubbeltellingen, onrealistische veronderstellingen, etc., en losstaand van de door de UNRWA gerapporteerde cijfers (UNRWA: het VN bijstands en arbeidsagentschap voor Palestijnse vluchtelingen), die op zichzelf ook al een verkeerd beeld gaven. De PA-verdraaiingen zouden ‘aantonen’ dat de Palestijnse vruchtbaarheid de hoogste ter wereld is met een netto groei van **4,75%** per jaar (natuurlijke groei plus immigratie), terwijl de werkelijke percentages voor de Westbank en Gaza respectievelijk op **1,8** en **2,9%** lagen. Niet de veronderstelde hoge Arabische vruchtbaarheid maar de netto migraties waren doorslaggevend (immigratie min emigratie), en deze verstoorden de cijfermatige projecties zoals in dit hier voor u liggende onderzoek naar voren komt.

De cijfermatige vervalsingen door de PA sinds de Oslo-accoorden van 1993 zijn altijd voor zoete koek genomen. De “Roadmap to Peace” (routekaart naar vrede) werd indertijd door premier Ariel Sharon in het parlement verdedigd met het argument *“dat zeer binnenkort het aantal Arabieren de aantallen Joden in Israël* (toen 5,5 mln) *zou overtreffen en dat daarom een politiek die voor de minderheden was bestemd thans niet meer voldeed.”* Hij zei dat de nieuwe realiteit dwong een andere politiek te volgen. Op

basis van foute cijfers beweerde Sharon dat de doelstellingen van de Roadmap onvermijdelijk waren geworden. Voorwaar geen geringe zaak! In 1967, in de nasleep van de Zesdaagse Oorlog, stelde de socialistische premier Levi Eshkol dat het annexeren van Judea en Samaria demografische zelfmoord zou zijn voor de Joodse staat. Hoe anders bleek! Bevindingen van de Israëlische Bevolkings- en Immigratie Autoriteit van december 2011 lieten zien dat in het jaar 2001 69% van de geboorten Joods was en 28% Moslim. Daarentegen waren de geboortecijfers in 2010 respectievelijk 76% en 22%. Op lange termijn is een dergelijke trend in het voordeel van een overweldigende aanwezigheid van Joodse inwoners. In het licht van deze observatie gaat het duidelijk tegen de nationale belangen van het land in om land op te offeren aan een steeds marginalere tegenstander, die totaal ongefundeerd en uiterst hardnekkig het bestaansrecht van Israël blijft ontkennen.

De geïmpliceerde vruchtbaarheid voor de Palestijnse vluchtelingenkampen komt uit op een gemiddelde jaarlijkse groei van 3,5%, wat uitgaat van een oorspronkelijke bevolking in de vluchtelingenkampen van 472.000 (conform het rapport van de UN Mediator destijds) alsook de onrealistische veronderstelling dat nooit immigratie of emigratie naar of van de kampen zou hebben plaatsgevonden, uitgezonderd een extra toevloed van vluchtelingen in de nasleep van de Zesdaagse Oorlog in 1967. Gebaseerd op een beginpopulatie van 726.000, conform de inschatting van de kroonprins van Jordanië, wordt het jaarlijkse groeicijfer grosso modo 3,3%, uitgezonderd de periode tussen 1967 en 1980, toen netto-emigratie plaatsvond. Dit soort statiestieken over zulk een lange periode dient nader te worden onderzocht omdat na 1980 de Arabische vruchtbaarheid is gedaald, waarvoor Jordanië als vergelijkingsmaatstaf dient, daar het veel kenmerken met de vluchtelingenkampbewoners deelt.

Ik wil erop wijzen dat de term vluchteling volgens de kroonprins niet alleen degenen in de vluchtelingenkampen omvat, maar ook al degenen die de nieuwe staat Israël hebben verlaten maar zich niet in kampen hebben gevestigd. Maar natuurlijk moet er onderscheid worden gemaakt tussen de cijfers van degenen in en buiten de kampen, wat niet gebeurt - en dit is oorzaak van verwarring. In de Arabische geest is een vluchteling altijd een vluchteling! In termen van internationaal recht is een vluchteling geen vluchteling meer als hij buiten de tijdelijke voorzieningen een min of meer permanente bestaansmogelijkheid heeft gevonden die voldoet aan de eisen van menselijke waardigheid, wat niet betekent dat er geen ontberingen bij komen kijken en dat het verlangen naar terugkeer naar het oude thuisland niet gekoesterd mag worden, zoals de Joden dat twee millennia hebben volgehouden.

In dit artikel richt ik de aandacht op degenen die worden opgevangen in de kampen en het verdienen om opgevangen te worden onder de wettelijke voorwaarden van het Palestijnse vluchteling zijn. Het punt van ontleding is de grootte van de bevolking van de vluchtelingenkampen vanaf het begin en dat te vergelijken met latere UNRWA-rapporten om vast te stellen wie tot de categorie van vluchteling behoort. Het hier uiteengezette probleem pretendeert niet meer dan te illustreren dat het effect van de UNRWA beheersprincipes van groot kwantitatief gewicht is geweest.

In de calculaties werd de natuurlijke bevolkingsgroei verondersteld min of meer identiek te te zijn aan die van Jordanië. Uiteindelijk blijkt dat meer dan een kwart van de vluchtelingen de vluchtelingenstatus onterecht hebben gekregen uitgaande van wat tot nu toe internationaal gebruikelijk was. Je zou denken dat de omvang van de bevolking vanaf het begin essentieel is. Dat is ook zo, maar minder belangrijk dan je zou denken. Want als we de situatie beginnen te analyseren vanaf 1980 en de 32 jaar daarvoor vergeten, komen we nog steeds uit op een verwatering van 684.000 of 15,4% van de totale vluchtelingenpopulatie die daar niet thuishoort onder de noemer van "Palestijnse vluchteling".

Uitgezonderd een intermezzo van vijftien jaar is er een voortdurende toevloed van vreemde elementen in de vluchtelingenkampen geweest. De vraag dringt zich op: "Wie

wil daar nu wonen? De levensomstandigheden zijn daar toch verre van ideaal?" Daarop is het volgende van toepassing. Inherent aan de de Islamitische levenshouding is het ontbreken van impulsen voor een gezonde economische en sociale ontwikkeling. Een naar Westerse maatstaven achterlijke maatschappij is daarvan het gevolg. Armoede en troosteloosheid schijnen hand in hand te gaan met de Islam. De slavernij is onder Westerse druk in 1905 afgeschaft vooral dankzij de inspanningen van Kardinaal Lavigerie en is altijd de motor van hun economie geweest. Volgens de officiële statistieken leefden in Turkije in 2002 één miljoen mensen onder de honger-armoede grens. In andere landen van de Islamitische ruimte zal dat niet beter zijn geweest (zie "Poverty Study for Turkey - 2002"). De werkeloosheidscijfers elders geven weinig reden tot optimisme. In Algerije is dat 30% (2007), wat helemaal geen uitzondering is. Behalve voor Turkije ontbreken harde cijfers van mensen die in de Islamitische landen onder de honger-armoede grens leven. Eén ding staat vast: als je eerst honger had, is het goed toeven in de kampen.

Mijn benadering geeft nieuwe inzichten voor deze problematiek, alhoewel de veronderstellingen niet nieuw zijn. In haar doorwrochte en zwaar bekritiseerde werk uit 1984 "From Time Immemorial" (Sinds onheuglijke tijden), legt Joan Peters uit dat volgens de definitie van de UNRWA iedere Arabier die voor minstens twee jaren in Israël had gewoond voordat het in 1948 onafhankelijk werd, en die het Israëlisch grondgebied tegen die tijd had verlaten, plus álle Arabieren die van deze individuen afstammen en dat tot aan het eind der tijden, als vluchteling dienen te worden aangemerkt. Mevrouw Peters beweert tevens dat tienduizenden zo niet honderdduizenden Arabieren naar Palestina zijn geïmmigreerd onder het Britse Mandaatsbeheer, daartoe aangetrokken door de sterke economische ontwikkeling en de infrastructurele verbeteringen die door de Joodse 'pioniers' en de Britse overheid in Palestina waren aangebracht. Op grond van haar argumenten mag worden aangenomen dat velen zelfs geen recht hadden op de oorspronkelijke vluchtelingenstatus. Het is daarom op alle mogelijke manieren gerechtvaardigd om af te wijken van het rapport van de VN-bemiddelaar van oktober 1948, dat uitkomt op precies 472.000 vluchtelingen die recht op hulp zouden hebben.

Tot nu toe heeft niemand – zelfs Joan Peters niet – kunnen aangeven welk percentage van de bewoners van de vluchtelingenkampen daar daadwerkelijk thuishoort. Omdat de oplossing van het vluchtelingenprobleem een conditio sine qua non is bij elke vredesonderhandeling hoop ik dat deze analyse een bijdrage zal leveren. Een duurzame oplossing van het probleem is gediend met feiten en realistische aannames, ook als de resultaten niet altijd even aangenaam zijn.

Tot slot zij opgemerkt dat het een schandaal is dat de Arabische landen nooit maatregelen hebben getroffen om de Palestijnse vluchtelingen in hun enorme regio's op te nemen, alsof er nog nooit eerder in de geschiedenis van integratie van vluchtelingen sprake is geweest! In de 19^e en 20^e eeuw zijn over de gehele wereld massa's mensen van allerlei ethniciteit gehervestigd, en met succes! Waar een wil is, is een weg, zoals bleek uit de 14,5 miljoen mensen die de grenzen overstaken na de verdeling van India in aug. 1947 in wat nu bekend staat als Pakistan, India en Bangladesh. In de nasleep trokken meer dan 7 miljoen moslims vanuit India naar Pakistan terwijl meer dan 7 miljoen hindoes en sikhs vanuit Pakistan naar India verhuisden. Het probleem werd voor al die vluchtelingen al snel opgelost, die volledig in hun nieuwe thuislanden werden geïntegreerd.

Noot A: Het artikel "Voodoo Demographics" (Demografische goochelarij) is door Bennet Zimmerman geschreven, Roberta Seid en Michael L. Wise. Ze zijn de schrijvers van "The Arab Population in the West Bank and Gaza: The Million Person Gap" (De Arabische bevolking in de West Bank en Gaza: het miljoen mensen hiaat), dat in 2006 verscheen via het "Begin-Sadat Center for Strategic Studies in Israel". Population Forecast for Israel en "West Bank 2025" debuteerden in Israël op de Herzliya Conferentie en in de Verenigde Staten op het American Enterprise Institute in Washington D.C. Zonder hun werk had dit artikel niet met goed fatsoen geschreven kunnen worden. Ik citeer:

> «« Er tikt een 'demografische tijdbom', zo wordt beweerd, waarbij de Arabieren spoedig de Joden in aantal zullen overtreffen in de gebieden die onder Israëlisch bestuur staan. Als we inderdaad de door de Pales-tijnse Autoriteit (PA) gerapporteerde bevolking van 3,83 miljoen in 2004 bij de 1,3 miljoen Israëlische Arabieren optellen, dan komt het nieuwe totaal van 5,1 miljoen heel snel bij Israëls 5,5 miljoen Joden. Dit cijfer, indien gekoppeld aan het door de PA gepropageerde hoogste groeipercentage ter wereld alswel een hoog Israël-Arabisch geboortecijfer, heeft tot de algemeen geldende opvatting geleid dat de Joden spoedig een minderheid zullen vormen ten westen van de Jordaan, wat de gedachte van een Joodse staat met een blijvende Joodse meerderheid sterk ondergraaft. (...) Deze diepgewortelde veronderstellingen over een demografische tijdbom zijn echter fout. Een zorgvuldige analyse van de gegevens die achter deze voorspellingen staan, toont aan dat Israël in feite niet voor een acute demografische dreiging staat uit om het even welke combinatie van Arabische bevolkingsgroepen. Israëls vrees kan grotendeels worden gebaseerd op de onzorgvuldige cijfers die door de Palestijnse Autoriteit zijn verstrekt en voor waar zijn genomen in de overige wereldstatistieken, die over het geheel genomen een totaal ander beeld schetsen. »»

Noot B: Het PCBS (Palestijnse Centrale Bureau voor de Statistiek) rapporteerde halverwege het jaar 2004 een bevolking van 3,827 miljoen, precies hetzelfde aantal dat in 1998 werd voorspeld. In feite zijn de bevolkingscijfers van het PCBS, die sinds 1998 elk jaar worden gepubliceerd, altijd een herhaling geweest van een prognose die kort na de publicatie van de resultaten van de volkstelling van 1997 werd gemaakt. De PCBS heeft, tot na de publicatie van de "The Million Person Gap" op 10 januari 2005, nooit een van deze cijfers aangepast om de werkelijk gerapporteerde demografische ontwikkelingen weer te geven. (The Million Person Gap, p. 11)

Noot C: Met het oog op de verwachte emigratie uit de kampen, die de VN-bemiddelaar *"ongetwijfelde recessie"* noemt, moet de gemelde toelage van 500.000 vluchtelingen niet als feitelijk worden beschouwd, maar als richtlijn voor beleidsmaatregelen. (Suppl. to Document A/648, Deel 3 van het "progress report of the acting mediator for Palestine").

Noot D: Ik citeer uit het belangwekkende wetenschappelijk werk van Paul A. Ladame "Le Rôle des Migrations dans le Monde Libre" (De rol van de migraties in de Vrije Wereld) – Librairie E. Droz, Genève # 1958 (pp. 236-37):

> «« Door de geschiedenis heen hebben we edelen en burgers, boeren en proletariërs, intellectuelen en analfabeten, Christenen van alle denominaties en Joden zien vluchten en emigreren - emigreren om te vluchten. Dat waren er meer dan vijfenzestig miljoen in drie eeuwen [in de vrije wereld]. Zij waren

het sap van de boom van de Westerse beschaving, de vitale bloedlichamen in de bloedstroom van de Vrije Wereld.

Maar, en dit is het beslissende feit, hoewel er zeker miljoenen vluchtelingen waren in de eeuwen voor de onze, vormden die vluchtelingen nooit een ‘probleem’. Dat probleem werd voorbehouden aan de twintigste eeuw. Het werd voorbehouden aan onze generatie. Hoe komt dat?

Het eerste antwoord is dat de emigranten die we zagen, ook al waren ze psychologisch gezien vluchteling, geen probleem vormden. Ze waren, op eigen risico, vrij om rond te trekken op zoek naar een gastland. Ze haalden het of stierven onderweg. Het was wreed, maar duidelijk. Niemand had kunnen bevroeden dat het op een dag als humanitaire vooruitgang zou worden beschouwd om ze in kampen te bergen en ze te voeden, kleden en verzorgen – net genoeg om te voorkomen dat ze stierven – zonder dezen het recht op werk te geven of hoop op emigratie.

(...) Tot slot, en dit is onze laatste reactie, viel de oprichting van de Volkerenbond samen met de opkomst van dit massale fenomeen. Staten die overweldigd werden door de komst van vluchtelingen, wendden zich tot de Volkerenbond en vroegen deze om voor hen een probleem op te lossen dat ze anders alleen hadden moeten oplossen.

Deze korte analyse helpt ons te begrijpen waarom het vluchtelingenprobleem werd gereserveerd voor ons tijdsgewricht, voor onze generatie. (...) Uit deze antwoorden volgt dat het vluchtelingenprobleem (...) in wezen een politiek probleem is en niet alleen een humanitair probleem. »»

• Het Palestijnse Vluchtelingenprobleem – Wie mag vluchteling zijn?

5.27 – De Arabische leiders hebben het probleem zelf gecreëerd

Op 29 november 1947 stelde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in resolutie 181 een deling voor van het gebied ten westen van de rivier de Jordaan in een Joods en Arabische deel, wat door de Arabieren onconditioneel werd afgewezen. Het jaar daarop, om precies te zijn op op 13 mei 1948, verlieten de Britten het mandaatgebied zonder voor een ordentelijke overdracht te zorgen in de hoop dat de Arabieren daarna snel met de Joden zouden afrekenen. Onmiddelijk riep David Ben Goerion de staat Israël uit op het door de VN toegekende gebied. De Arabieren hadden inmiddels al gedreigd met een oorlog en die kwam er dan ook. De onafhankelijkheid was nog maar nauwelijks uitgeroepen, of Israël werd door de legers van zes Arabische landen, Egypte, Syrië, Transjordanië, Libanon, Saoedi-Arabië en Irak, aangevallen. De invasie was niets anders dan een misdaad waarvoor de Arabische wereld nooit ter verantwoording is geroepen.

De oorlog van 1948 werd uitvoerig beschreven in de wereldpers. Talrijke buitenlandse journalisten die dagelijks in contact stonden met alle betrokkenen schreven wel over de vlucht van Arabieren, maar zelfs de grootste anti-zionisten zagen niets dat hen op de gedachte kon brengen dat die vlucht onvrijwillig was. Noch door Arabische, noch door westerse correspondenten, werd gesuggereerd dat Israël de Arabieren verjoeg. De London Times, een krant die zeer vijandig stond tegenover het Zionisme, publiceerde maar liefst 11 hoofdartikelen over de situatie in Israël. In geen daarvan was zelfs een vage verdenking te bespeuren dat Ben Goerions soldaten verantwoordelijk waren voor de vlucht van de Arabieren. Zelfs geen enkele Arabische woordvoerder heeft destijds een dergelijke aanklacht geuit. Noch de Arabische vertegenwoordiger bij de Verenigde Naties, Jamal Husseini, noch de secretaris-generaal van de Arabische Liga, Azzam Pasha, brachten dit voor het forum der naties ter sprake.

De kern van de ideologie van de Palestijnse Autoriteit (PA), en inderdaad van alle anti-Israël propagandisten over de gehele wereld, is de mythe dat Israël tijdens de onafhankelijksoorlog van 1948 honderdduizenden Arabieren uit Israël heeft gezet en aldus het Palestijnse vluchtelingenprobleem heeft gecreëerd. Maar een regelmatige schrijver voor de officiële krant van de PA, Mahmud Al-Habbash, schreef bijna zestig jaar na het gebeurde in zijn kolom (zie hieronder) dat de Arabieren hun huizen in 1948 vrijwillig hebben verlaten in opdracht van hun eigen Arabische leiders onder de valse belofte van een spoedige terugkeer. Hij verwijst naar deze belofte als Arkuviaans, naar Arkuv, een figuur uit de Arabische traditie, die bekend stond voor het breken van zijn beloftes en voor zijn leugens. Hij stelde dat de Arabieren, die hun huizen verlieten, en daardoor vluchteling werden, dat hebben gedaan omdat ze in de leugenachtige verhalen van hun leiders geloofden (dat is trouwens ook een probleem in het Westen). Hij legde de schuld en verantwoordelijkheid op de schouders van de Arabische leiders en maakte geen melding van een zogenaamde Israëlische uitzetting.

De volgende uittreksels (uitgezonderd nr. 5) gaan over de oorzaken van het vluchtelingenprobleem en zijn aan de bijdragen van Itamar Marcus en Barbara Crook ontleend, die voor “The Palestinian Media Watch” (Palestijns mediatoezicht) werken, een orgaan dat een zelfportret van de Palestijnse gemeenschap tracht te schetsen aan de hand van een nauwkeurige bestudering en analyse van hun eigen publieksmedia. De uittreksels werden op 17 dec. 2006 op de website van The Palestinian Media Watch gezet. Het zijn een aantal getuigenissen die sinds 1999 in de Palestijnse pers zijn verschenen. Ze zijn belangrijk omdat ze ook nog door een aantal Palestijnse publieksfiguren werden herbevestigd, zoals Ibraham Sarsur, een Arabisch lid van de Knesset (het Israëlische parlement), die toen aan het hoofd stond van de “Islamitische Beweging” in Israël. Een andere verscheen in het officiële dagblad van de PA van de hand van een Palestijnse journalist, Fuad Abu Higla. Hieruit blijkt dat het onder de Palestijnen gemeengoed is dat de Arabische leiders verantwoordelijk zijn voor de massale uittocht van de Arabieren uit Israël in 1948. Dat publieksfiguren en de media van de Palestijnse Autoriteit deze informatie ondersteunen, toont aan dat deze verantwoordelijkheid goed bekend is – alhoewel de leiders naar buiten toe en voor propagandistische doeleinden Israël voor ‘de uitzetting’ de schuld blijven geven.

1. Journalist die over de gebeurtenissen uit 1948 schrijft
[Al-Hayat Al-Jadida, 13 december 2006]

Mahmud Al-Habbash, die regelmatig in het officiële blad van de PA schrijft, geeft in zijn kolom “De Levenspuls” aan dat de Arabieren in 1948 Israël pas hebben verlaten nadat de Arabische politieke leiders ze daarvan hadden overtuigd door een spoedige terugkeer naar hun huizen in Palestina te beloven: *“...In 1948 beloofden de leiders en elites aan het begin van de Nakba (de Catastrofe, zijnde het uitroepen van de staat Israël en het ontstaan van het vluchtelingenprobleem), dat de duur van de ballingschap niet lang zou duren, niet langer dan enkele dagen of maanden, en dat de vluchtelingen naderhand naar hun huizen zouden kunnen terugkeren. De meesten verlieten die pas nadat ze vertrouwen hadden gesteld in de ‘Arkuviaanse’ beloftes die de leiders en de politieke elite hadden gedaan. Daarna gingen er dagen voorbij, maanden, jaren en decennia, en de beloftes losten op in de spanning van de opeenvolgende gebeurtenissen...”*

2. Vrouw die in 1948 uit Israël is gevlucht
[Asmaa Jabir Balasimah Um Hasan, Al-Ayyam, 16 mei 2006]

"We hoorden het geluid van ontploffingen en schoten in de eerste zomerdagen van het jaar van de Catastrofe. Ze vertelden ons: De Joden hebben onze streek aangevallen en het is beter het dorp te evacueren en terug te keren nadat het gevecht voorbij is. En inderdaad waren er sommigen van ons [die Israël ontvluchtten], die een vuur onder een pot lieten branden, die hun kudde [schapen] in de steek lieten en die hun geld en goud achterlieten in de veronderstelling dat we na enkele uren zouden terugkeren."

3. Artikel van een vooraanstaande journalist van de PA
[Al-Hayat Al-Jadidah, 19 maart 2001]

Fuad Abu Higla, toen een regelmatige rubriekschrijver in het officiële PA dagblad, de Al Hayat Al Jadida, schreef een artikel vóór de aanvang van een Arabische top-conferentie, waarin hij de Arabische leiders voor een reeks mislukkingen bekritiseerde. Een van de mislukkingen die hij opsomde in naam van een gevangene, was dat een eerdere generatie Arabische leiders de Arabieren had gedwongen de nieuwe staat Israël in 1948 te verlaten, waarmee hij opnieuw de schuld voor de vlucht bij de Arabische leiders legde. Abu Higla schreef in zijn rubriek: *"Ik heb een brief van een gevangene uit de Acra gevangenis ontvangen, bestemd voor de Arabische top: 'Aan de [Arabische- en Moslim-] Koningen en Presidenten: Armoede doodt ons, de symptonen putten ons uit en de zielen verlaten het lichaam, en toch zoeken jullie nog steeds naar middelen om ons hulp te bieden, als van iemand die een naald in een hooiberg zoekt of van de legers van jullie voorgangers in het jaar 1948 die ons toen dwongen [Israël] te verlaten onder het voorwendsel dat het slagveld van burgers moest worden vrijgemaakt… Dus, wat zal jullie top nu doen?"*

4. Zoon tevens kleinzoon die in 1948 is gevlucht
[PA TV 30 april 1999]

Een Arabishe kijker belde de televisieomroep van de PA en citeerde zijn vader en grootvader, terwijl hij klaagde dat in 1948 de Arabische districtsofficier alle Arabieren beval Palestina te verlaten. Anders zouden ze als verraders worden bestempeld. In antwoord daarop vervloekte Arab Mk Ibrahim Sarsur, toen hoofd van de "Islamitische Beweging" in Israël, de leiders die de Arabieren hadden opgedragen te vertrekken, waarmee hij dus Israëls standpunt staafde. Hier volgt de verklaring van de zoon en tevens kleinzoon van mannen die het land hadden ontvlucht: *"Mijnheer Ibrahim [Sarsur], ik richt het woord tot u als een Moslim. Mijn vader en grootvader vertelden mij dat onze districtsofficier tijdens de Catastrofe de opdracht gaf dat ieder die in Palestina en Majdel zou blijven (nabij Ashkelon – Zuid Israël) een verrader is."* Antwoord van Ibrahim Sarsur: *"Degene die het verbod uitvaardigde om achter te blijven, draagt hier in dit leven schuld aan en in het hiernamaals doorheen de ganse geschiedenis tot aan de Dag der Opstanding."*

5. Mahmoud Abbas, leidinggevende van de PLO (hij werd PA-voorzitter in 2004) [Falastin al-Thawra, Beiroet, 1976] ontleend aan het Horowitz Freedom Center

In het officiële dagblad van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie, de PLO, verklaarde Dr. Mahmoud Abbas: *"De Arabische legers kwamen Palestina binnen om de Palestijnen van de Zionistische tirannie te bevrijden, maar in plaats daarvan lieten ze hen in de steek en werden ze gedwongen te emigreren en hun thuisland in de steek te laten. Ze legden hun een politieke en ideologische blokkade op en gooiden ze in gevangenissen die op de getto's geleken waarin de Joden indertijd in Oost Europa verbleven."*

De bovenstaande situatie is minder eenvoudig dan het lijkt. Geschiedenis is zelden eenvoudig en de feiten zijn dikwijls tegenstrijdig. Inderdaad hebben de Arabieren in opdracht van hun leiders hun woningen verlaten. Maar er zijn ook weggetrokken door Joods toedoen. Zo geeft Yitzhak Rabin in zijn memoires toe bevel te hebben gegeven ongeveer 50.000 Arabieren uit Lydda en het nabij gelegen Ramleh te verdrijven, juist ten zuiden van Tel Aviv. Op 12 juli 1948 moesten de Israëlische soldaten, die tegen het Arabische Legioen en de plaatselijk vrijwilligers vochten, deze twee plaatsen van hun Arabische inwoners ontdoen. In twee dagen werden alle Arabische inwoners verdreven. De uitzettingen uit Lydda en Ramleh hebben een diep lidteken geslagen in het collectieve Arabische geheugen. Ondanks wat in die steden plaatsvond, blijft het algemene beeld geldig, want in andere Israëlische steden hadden de Arabieren gewoon kunnen blijven zitten, maar ze hebben anders besloten.

5.28 – Hoe het vluchtelingenprobleem ontstond

Wat de vluchtelingen uit 1948 betreft, spreken we over Arabieren, want de moderne term Palestijn was toen nog niet uitgevonden. Het moderne begrip Palestijn, dat op een nationaliteit wijst onafhankelijk van een Joodse aanwezigheid, bestond nog niet op het moment van Israëls onafhankelijkheid, zoals uit de besprekingen naar voren komt die indertijd in de Verenigde Naties werden gehouden, waarvan de verslagen na 1998 zijn vrijgegeven. De Arabische vertegenwoordigers tijdens de besprekingen over het partitieplan spraken uitsluitend over Arabieren. Pas in 1964 werd het begrip Palestijn voor het eerst door Yasser Arafat geïntroduceerd bij de oprichting van de PLO (Palestijnse Bevrijdingsorganisatie), het jaar ook dat de Palestijnse vlag werd geïntroduceerd. Maar eerder werd de term reeds in een andere context gebruikt: in 1936 werden certificaten aan mensen uitgereikt, waaronder Joden, waarin stond dat ze Palestijn waren. Zo bezien was het partitieplan van de Verenigde Naties uit 1947 bedoeld voor 'alle' Palestijnen, voor zowel Joden als Arabieren! Maar dit plan werd door de Arabieren schaamteloos afgewezen.

Een opmerkelijk incident deed zich voor dat Daniël Pipes in zijn boek uit 1980 aanhaalt, genaamd "Greater Syria: The History of an Ambition", waaruit blijkt dat het Palestina van de Palestijnen een wel heel prille natie is:

> «« In 1926 werd Lord Plumer als de tweede Hoge Commissaris van Palestina aangesteld. De Arabieren in het Mandaatsgebied waren woedend toen Plumer opstond voor het zionistische volkslied Hatikva dat tijdens de ceremonies werd gespeeld als eerbetoon voor zijn eerste bezoek aan Tel Aviv. Toen een delegatie Arabieren uit de omgeving protest aantekende tegen Plumers 'zionistische voorkeur', vroeg de Hoge Commissaris aan de Arabieren: *"Zouden jullie mijn gedrag niet uiterst onbeleefd (unmannerly) hebben gevonden als ik was blijven zitten bij het spelen van júllie volkslied?"* Omdat ze niets zeiden, vroeg Plumer: *"Tussen haakjes, hebben jullie wel een volkslied?"* Toen de delegatie met spijt

> antwoordde van niet, repliceerde hij: *"Ik denk dat jullie er goed aan doen er zo gauw mogelijk eentje te krijgen."* »» (Het duurde tot 1987 voordat ze uiteindelijk een volkslied hadden.)

De Arabieren hebben altijd beweerd dat tussen de 800.000 en 1.000.000 Arabieren officieel vluchteling werden rondom Israëls staatswording. Echter, de volkstelling uit 1945 telde slechts 756.000 permanente Arabische inwoners die verbleven in wat de staat Israël zou worden. Op 30 november 1947, toen de Verenigde Naties voor de 'deling' stemde, was deze gemeenschap tot 809.000 aangegroeid. Een accurate volkstelling in 1948 kwam uit op 160.000 Arabieren die nog in het land verbleven na beëindiging van de strijd.[57)] Dit betekent dat ongeveer 663.000 Arabieren het land hebben verlaten (rekening houdend met de natuurlijke aanwas en oorlogsslachtoffers). Het rapport van de "UN Mediator" (VN Bemiddelaar) voor Palestina telde 472.000 vluchtelingen, waarbij het verschil kan worden verklaard door herhuisvesting van migranten, minder dan 30%, die een bestaansmogelijkheid in hun land van herkomst weer trachtten op te bouwen. We moeten weten dat een groot aantal vluchtelingen uit 1948 recentelijk zelf immigrant was geweest zonder een hechte band met het land van Israël, dat ze weer achter zich hadden gelaten. En ze gingen weg omdat hun Arabische leiders ze daartoe hadden aangespoord om de slachtpartij te ontlopen die ze voor de Joden van plan waren.

De Arabische Moslims hadden de Joden aangevallen – vooral Joodse boeren die hun land bewerkten – nog vóór het VN-delingsplan van 29 november 1947 was geconcipieerd. De Moslims hadden gezworen alle Joden in het gebied te doden. Ze deden hun best deze eed na te komen. Op 14 mei 1948 riepen de Joden eindelijk hun eigen staat uit en vanaf dat moment waren het 'Israëliërs'. De volgende dag vielen zeven naburige landen – Egypte, Jordanië, Syrië, Libanon, Saudi-Arabië, Irak en Jemen, de nieuwe staat Israël binnen. De Arabische Moslims schreeuwden via hun radiostations dat ze alle Joden gingen afslachten en in hun bloed dansen. Dat verklaarde waarom ze erop aandrongen dat alle Arabieren Israël zo gauw mogelijk moesten verlaten.

Enkele historische feiten met betrekking tot de oorsprong van het probleem zijn sprekend. Niet-Joodse immigranten arriveerden in de tweede helft van de 19e eeuw en eerste helft van de 20e vanuit alle delen van het Midden Oosten, inclusief Turkije, Syrië, Irak, Libanon, Transjordanië, Saudi Arabië, Noord- en Zuid Jemen, Egypte, Soedan en Libië. Joan Peters beweert in haar baanbrekend werk uit 1984: "From Time Immemorial" (Sinds onheuglijke tijden) dat *"...indien al die Joden en al die Arabieren die tussen 1893 en 1948 in (...) Palestina arriveerden daar waren gebleven en indien ze nu werden gedwongen te vertrekken, dan zou naar alle waarschijnlijkheid een dubbele exodus van gelijke proportie plaatsvinden. Palestina zou opnieuw ontvolkt worden."* [58)]

Wat bracht honderdduizenden Arabieren naar Palestina? Economisch gewin. De zionisten brachten hun vaardigheden en de nodige fondsen mee. Ze startten economische bedrijvigheid die banen en welvaart creëerden die op een veel hoger niveau lagen dan wat de plaatselijke bevolking gewend was. Daarom gingen grote groepen Arabieren

---

57) De meeste cijfers die worden gegeven over het aantal Arabische vluchtelingen in het Midden-Oosten aan het einde van de oorlog zijn schattingen over vluchtelingenaantallen in de regio van 600.000 en 760.000. Het aantal Arabische burgers dat op het grondgebied van Israël woont, is daarentegen nauwkeurig en is gebaseerd op de resultaten van de eerste Israëlische volkstelling, die op 8 nov. 1948 werd gehouden. Deze volkstelling had een duidelijk doel: bepalen in welke mate de Arabieren die in Israël woonden een bedreiging vormden voor de nationale veiligheid van Israël. Gezien de methode en het doel is het logisch om aan te nemen dat er veel moeite is gedaan om tot een nauwkeurig resultaat te komen. (...) Het aantal Arabieren dat op 31 dec. 1950 in Israël woonde, was 170.000." Uit "Israel and the Refugee Problem: From Exodus to Resettlement, 1948-52", door Alexander Bligh, in Middle Eastern Studies # Jan. 1998 (Vol. 34, pp. 123-147).

naar de kolonisten om daar een bestaan op te bouwen. Ze troffen daar een hogere levensstandaard aan, meer vrijheden, betere scholing en een betere gezondheidszorg dan wat hun medegenoten in de Islamitisch-Arabische landen kregen. De familienamen van veel Palestijnen geven nog altijd blijk van hun niet-Palestijnse oorsprong. Net als bij Joodse namen als Berliner, Warsaw en Toledano, staan de telefoonboeken op de Westbank – in feite Israëls hartland, vol namen als Elmisri (Egyptenaar), Chalabi (Syriër), Mugrabi (Noord Afrika). Ja zelfs de beruchte George Habash, de oprichter en voormalig secretaris-generaal van het "Volksfront voor de Bevrijding van Palestina", draagt een naam die op Ethiopië wijst, wat in het Arabisch én Hebreeuws 'Habash' is. De conclusie springt naar voren: er zijn zowel Arabische c.q. Islamitische Israëliërs als Arabische c.q. Joodse Israëliërs, uit Jemen bijvoorbeeld. Indien men dit wetend de term Palestijn gebruikt als legitimatie voor terrorisme tegen de staat Israël en haar burgers, dan heb ik daar grote bezwaren tegen, los van enig historisch Bijbelse overweging. Legitimiteit moet wél op feiten berusten en moraal! (Zie ook het artikel: "The Economics of Settlement since 1880" van George Gilder # 2011.)

5.29 – Ze willen het als een open wond in stand houden

In het begin verwachtten de Israëliërs niet dat de vluchtelingen een groot probleem zouden vormen. Ze veronderstelden, heel terecht, dat de Arabische landen met hun enorme ruimtes bereid zouden zijn de meerderheid op te vangen en ze gingen ervan uit dat voor de overblijvenden een of andere regeling zou kunnen worden getroffen in het kader van een globale aanpak. En inderdaad was er in het eerste begin nog geen sprake van een 'permanent' vluchtelingenprobleem, alhoewel de condities in de kampen lamentabel waren. In oktober 1948 arriveerden de eerste zendingen hulpgoederen van de Verenigde Naties in Beiruth. Sir Raphael Cilento, directeur van het Disaster Relief Project, het latere Refugee Relief Project, benadrukte de omvang van de taak door te zeggen dat bijna de

58) Joan Peters bewering dat Palestina weer zou worden ontvolkt indien alle laatkomers vertrokken, is sterk overdreven. Palestina zou weer dun bevolkt worden met een meerderheid aan Arabieren, uitgezonderd Jeruzalem. George Gilder zegt in zijn artikel uit 2011 dat in het midden van de 19e eeuw tussen de twee en driehonderdduizend Arabieren woonden in wat nu Israël, de Westbank en Gaza heet, die in miserabele en pestilentieuze condities leefden vergelijkbaar met het achterlijke Tsjaad. Dankzij de Joodse kolonisten, alleen dankzij hen, zijn de levensomstandigheden daar drastisch verbeterd.

helft van de bevolking in Palestina, oftewel ongeveer 360.000 vluchtelingen, aanspraak maakte op hulp (VN-persbericht PAL/322, 1 okt. 1948). De nieuwe speciale vertegenwoordiger van de VS voor Israël, James McDonald, stuurde naar President Truman van de Verenigde Staten op 17 oktober een telegram:

«« Van de ongeveer 400.000 vluchtelingen zullen naar schatting 100.000 oude mannen, vrouwen en kinderen, die geen onderdak hebben en weinig of geen voedsel, sterven als de regens komen. (...) Het vluchtelingenprobleem bereikt catastrofale proporties en moet worden behandeld als een ramp. (...) Het hulpmechanisme van de VN is zowel ongeschikt als ontoereikend en heeft geleid tot grove inefficiëntie en verspilling. Onmiddellijke actie, geleid door een uitgebreid hulpprogramma, is nodig om afschuwelijke verliezen af te wenden. Het huidige systeem waarbij de hulp van de donor via het VN-apparaat naar de landen en vervolgens naar de individuele vluchtelingen gaat, is een mislukking waarbij de verspilling onderweg op wel 90% wordt geschat. »»

Opmerkelijk was dat, nadat de VN was begonnen met het systematisch verstrekken van voedsel, onderdak, kleding en medische zorg aan de Arabieren die Israël waren ontvlucht, er behoeftige Arabieren vanuit alle hoeken van het Arabische gemenebest naar de kampen kwamen. Een nieuwkomer tekende gewoon het register als vluchteling, waardoor hij een geregistreerde Palestijnse vluchteling werd die in aanmerking voor gratis hulp kwam. In december 1949 werd de "VN Hulp voor Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten", de UNRPR, opgevolgd door de "Organisatie van de Verenigde Naties voor Hulpverlening aan Palestijnse Vluchtelingen in het Nabije Oosten", de UNRWA, die sindsdien de vluchtelingenkampen is blijven beheren. De vluchtelingenaanpak in het decennium na hun dislocatie, werd in augustus 1958 het best samengevat door een voormalige UNRWA-beambte, Ralph Galloway: *"De Arabische staten willen het vluchtelingenprobleem niet oplossen. Ze willen het als een open wond houden, als een aanklacht tegen de Verenigde Naties en als wapen tegen Israël. Het kan de Arabische leiders geen barst schelen of de vluchtelingen leven of sterven."* [59)]

In de onmiddellijke nasleep van de oorlog werd het vluchtelingenprobleem ontwikkeld tot een politiek argument. In 1949 diende de verslaggever Mark Foster Ethridge als vertegenwoordiger van de VS in de verzoeningscommissie voor Palestina die was opgericht *"om een definitieve regeling te bereiken van alle openstaande kwesties"*. Op 20 maart, voorafgaand aan de Conferentie van Lausanne die het lot van Palestina bezegelde, schreef hij aan de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Dean G. Acheson: [60)]

«« Een belangrijke reden voor de Arabische onwil om de vluchtelingen op dit moment goed op te nemen en te hervestigen, is geworteld in hun strijd tegen Israël en niet zozeer in interne politieke of economische en sociale overwegingen. De Arabieren zien in de 700.000 of 800.000 vluchtelingen een politiek wapen tegen de Joden. Ze hebben het gevoel dat ze de wereldopinie tegen Israël kunnen oproepen, zelfs als sommige vluchtelingen (uit nood) ondertussen sterven. De Arabieren streefden naar de repatriëring van de vluchtelingen, zowel als een eis van rechtvaardigheid als een middel om de Joodse staat te ondermijnen. Daarom is het (in hun denkwijze) beter om de vluchtelingen voorlopig in de ellende te

---

59) Ralph Galloway, geciteerd door Terence Prittie in een bijdrage uit september 1973, getiteld: "Middle East Refugees" als deel van een bloemlezing: "The Palestinians: People, History, Politics", pag. 71.

60) Ik ben er niet in geslaagd om de brief aan decaan Acheson te vinden. Map 24 in de Mark Ethridge Papers (#3842) aan de Universiteit van North Carolina, die de correspondentie van januari tot april 1949 omvat, bevat geen brieven van 20 maart. Wie kan helpen bij het vinden van deze brief?

> laten dan om hervestigingsprogramma's in Arabische landen te steunen en uit te voeren, die het probleem zouden neutraliseren en misschien uiteindelijk oplossen. »»

Zoals Ethridge het zag, was er een behoefte die voortkwam uit de context van het conflict met Israël – om de vluchtelingen te gebruiken als wapen tegen de Joodse staat. De honderdduizenden vluchtelingen zouden, als ze in de ellende werden gelaten, blijven vragen om repatriëring naar Israël en zouden daarvoor steun vinden in de internationale gemeenschap. Als ze worden teruggelaten, kunnen ze de Joodse staat destabiliseren. Als ze niet terug mochten, zou hun bestaan de wereldsteun voor Israël aantasten en een eindeloos en gewelddadig conflict ontketenen tussen de Arabische staten en de Joden die in Israël verblijven. Ethridge drong aan op Amerikaanse druk op Israël om zo'n 250.000 vluchtelingen toe te laten om deze politieke dreiging te neutraliseren en om tenminste gedeeltelijk recht te doen aan de Palestijnen. Israël, dat de oorlog had gewonnen en zich had bevrijd van zijn potentieel destabiliserende Arabische minderheid, was niet in de stemming voor een compromis dat op zichzelf als een dodelijke bedreiging voor het welzijn van het land werd gezien. Wat de Arabieren betreft waren ze in 1949, net zomin als in 1947, tot een compromis bereid, en de VN resolutie die deze kwestie na afloop van de Lausanne conferentie behandelde, werd unaniem verworpen.

Volgens de internationale definitie wordt de vluchtelingenstatus slechts toegepast op de eerste generatie ontheemden. Maar de VN maakt voor de Palestijnen een uitzondering. Zoals de Nederlandse politieke leider Geert Wilders ooit zei:

> «« Door opzettelijk duizenden van hun burgers statenloos te maken, willen de Jordaanse autoriteiten de Palestijnen dwingen hun aanspraken en verwachtingen op een andere Palestijnse staat te richten [i.p.v. hun oorspronkelijke homeland], zich in Judea en Samaria bevindend. Deze beslissing is een groot onrecht dat door de Hashemietische heersers in Jordanië wordt begaan – een vreemde stam, ooit door de Britten geïnstalleerd. »» (Speech in Tel Aviv op 5 dec. 2010)

Je zou kunnen concluderen dat deze houding zestig jaar geleden misschien heerste onder een bepaalde klasse leiders, maar dat de dingen nu ten goede zijn gekeerd. Ik ben bang van niet. Om een voorbeeld te geven. In 2004 waren er lokale verkiezingen in de Palestijnse gebieden, maar het Hoogste Nationale Comité voor de Bescherming van het Recht op Terugkeer, kondigde op 28 juni 2004 in de Fatah krant Al-Hayat Al-Jadida aan dat het niet van zins is de bewoners van de vluchtelingenkampen aan die verkiezingen te laten deelnemen. Het motiveerde zijn bezwaar *"als bescherming van de unieke status van de vluchtelingenkampen in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever"* en beschouwde ze als getuigen van wat er in 1948 is gebeurd. De commissie waarschuwde ook voor de gevaren van het integreren van de vluchtelingenkampen in de stedelijke wooneenheden (omdat dan het probleem zou worden opgelost). Bron: Palestinian Media Watch.

Alhoewel men veel praat over de ellende van de Palestijnse vluchtelingen, wordt weinig over de Joden gesproken die de Arabische landen hebben ontvlucht. Zij hebben lange tijd in een hachelijke situatie gezeten. Tijdens de VN debatten in 1947 werden ze door de Arabische landen bedreigd. Zo vertelde de Egyptische afgevaardigde aan de Algemene Vergadering destijds: *"Het leven van één miljoen Joden in de moslimlanden wordt door [het weigeren van] een partitie in de waagschaal gesteld."* Het aantal Joden dat kort na Israëls onafhankelijk uit de Arabische landen naar Israël is gevlucht na vele generaties in die landen te hebben vertoefd, is vergelijkbaar met het aantal Arabieren dat Palestina heeft verlaten. Veel Joden mochten niet meer meenemen dan het hemd dat ze op hun lichaam droegen. Deze vluchtelingen wilden niet repatriëren want ze waren volledig geïntegreerd en werden door hun medeburgers in die landen gewaardeerd en

hogelijk gerespecteerd. Na hun repatriëring werd weinig van ze gehoord, want ze bleven nooit lang vluchteling en afhankelijk van overheidssteun. Van de 835.000 Joodse vluchtelingen besloten 586.000 zich in Israël te vestigen. Ze worden het vergeten miljoen genoemd, deze Joden uit de Arabische wereld die in de oude nederzettingen woonden van de Atlantische zeekust tot aan de Koerdistaanse bergen toe; minder dan 10.000 resteerden daar nog tegen het eind van het tweede millennium.

5.30 – Een tweede golf vluchtelingen

Met Judea en Samaria als vertrekpunt, het gebied dat algemeen bekend staat als de Westelijke Jordaanoever, viel Jordanië Israël aan op 5 juni 1967. Tijdens de daaropvolgende oorlog vluchtten veel Arabische inwoners om aan de verwachte gevechten te ontsnappen. Het “CAMERA Committee for Accuracy in Middle East Reporting in America”, beschikbaar op het internet, rapporteert onder het item Zesdaagse Oorlog:

> «« Wat betreft andere vermeende uitzettingen: de meeste, zo niet alle Arabieren van de Westelijke Jordaanoever die na de oorlog naar de Oostelijke Jordaanoever vluchtten, deden dat uit vrije wil. Vaak kwamen zij of hun families oorspronkelijk van de Oostelijke Jordaanoever, of waren ze ambtenaren of gepensioneerden die bang waren dat ze hun Jordaanse inkomen zouden verliezen als ze bleven. De New York Times berichtte op 11 juni 1967 dat Jordaanse radio-uitzendingen mensen opriepen om niet te vluchten, wat aangaf dat dit een kwestie van vrije keuze was, niet van dwang: *“De vluchtelingen zijn in beweging ondanks herhaalde Jordaanse radio-uitzendingen die zeggen: ‘Aan de Arabieren van de Westelijke Jordaanoever, verlaat uw huizen niet. Wees geduldig. Wees mannen en verlaat uw huizen niet. Wees geduldig. Creëer niet nog een vluchtelingenprobleem.’”*
>
> Hoewel Arabische regimes beweerden dat Israël duizenden West-Bankers het land uitjoeg, vond een verslaggever van de Times geen ondersteunend bewijs: *“Op geen enkel moment tijdens een aantal lange gesprekken met Arabieren in dit gebied werd iets gezegd ter ondersteuning van Arabische beschuldigingen bij de Verenigde Naties dat duizenden waren gedwongen om de Jordaan over te steken vanuit het door de Israëli’s bezette gebied op de Westelijke Jordaanoever.”* (“War Brings Problems for '48 Palestine Refugees”, New York Times, 15 juni 1967) Een gedetailleerd VN-rapport, ingediend door de speciale vertegenwoordiger van de Secretaris-Generaal, Nils-Goran Gussing, vond ook weinig steun voor beweringen over uitzettingen. (...) (Nadat de oorlog voorbij was) regelde Israël met het Internationale Rode Kruis de terugkeer van duizenden die gevlucht waren. Maar Jordanië ontmoedigde grootschalige terugkeer; in augustus 1967 hadden slechts 14.000 Arabieren van de Westelijke Jordaanoever dat gedaan. In 1968 verbood Jordanië degenen die van plan waren op de Oostelijke Jordaanoever te blijven om naar de Westelijke Jordaanoever of de Gazastrook te emigreren. Desondanks had Israël ten tijde van de Jom Kippoer Oorlog van 1973 de terugkeer van nog eens 40.000 Arabieren toegestaan. Sachar zegt dat *“hun huizen, land en andere eigendommen te allen tijde intact werden gehouden”.*
>
> Na de Zesdaagse Oorlog deed Israël herhaalde pogingen om Palestijnse Arabieren uit de vluchtelingenkampen in de Gazastrook en op de Westelijke Jordaanoever te verhuizen naar nieuwe, permanente huisvesting. Het doel was om hen te helpen bij hun “rehabilitatie” als gevestigde bewoners die geïntegreerd waren in de lokale economie. De PLO verzette zich tegen de rehabilitatie, vermoordde enkele Arabieren die deelnamen en intimideerde vele anderen. De Arabische staten streefden met succes naar VN-resoluties om de vluchtelingen in de gebieden die nu onder Israëlische controle staan in de kampen te houden. »»» (opgezocht 1 aug. 2009)

Toch arriveerden in de periode tussen 1974 en 2000 ongeveer 400.000 Arabieren uit Syrië en Jordanië, vaak slechts een toeristenvisum. Er is weinig bekend over hun vroegere vluchtelingenstatus, maar gezien het voorgaande mogen we aannemen dat de meesten van hen reguliere inwoners waren van de landen waar ze vandaan kwamen. Toen deze Arabieren ontdekten dat de leefomstandigheden beter waren dan thuis, besloten ze te blijven.

de UNRWA statistieken uit 2006 betreffende het aantal vluchtelingen
- peildatum telkens 30 juni -

1950	914.221	
1955	905.986	– 0,9 %
1960	1.120.889	+ 23,7 %
1965	1.280.823	14,3 %
1970	1.425.219	11,3 %
1975	1.632.707	14,6 %
1980	1.844.318	13,0 %
1985	2.093.545	13,5 %
1990	2.422.514	15,7 %
1995	3.172.641	31,0 %
2000	3.737.494	17,8 %
2005	4.283.892	14,6 %

[een jaarlijkse stijging over vijf jaar van 3,34% bedraagt 17,85%]
[de buitensporige stijging tussen 1990 en 1995 is onverklaarbaar]

Geen enkele Arabische staat heeft ooit geprobeerd om Palestijnse vluchtelingen op te vangen en te integreren behalve Jordanië. De reden voor Jordanië dat wél te doen was meer om politieke dan humanitaire redenen. Zoals een schrijver het formuleerde: *"Jordanië aanvaardde de vluchtelingen als burgers puur uit eigenbelang. Jordanië wilde hen als Jordaniërs integreren opdat ze geen eigen Palestijnse regering op de Westbank konden vormen, die een bedreiging zou kunnen zijn voor de Jordaanse regering in Amman."* De vluchtelingen zelf, die tussen 1948 en 1967 naar Jordanië trokken, deden dat om te ontsnappen aan de verarmde leefomstandigheden die het resultaat waren van het Jordaanse bestuur in de Westbank, wat in feite het hartland is van de staat Israël, alhoewel nog steeds niet geïntegreerd. In de periode waarover we spreken beschouwden deze mensen zichzelf niet als Palestijnen of Palestijnse vluchtelingen, maar als Jordaniërs die van het ene deel van het land naar het andere gingen. Hun perspectief was dus totaal anders dan voor die andere mensen met vluchtelingenstatus.

Pas toen Jordanië in 1988 afstand deed van haar aanspraken op Judea en Samaria, werd haar beleid ten aanzien van de daar verblijvende inwoners hetzelfde als die voor de andere Arabische landen, waarvan het volgende als voorbeeld dient. Toen de Palestijnse Autoriteit de Intifada (opstand) in 2000 hernieuwde, zochten ongeveer 150.000 Palestijnen op de Westbank een veilig heenkomen in Jordanië om aan dat conflict te ontkomen, maar deze keer sloot de Jordaanse regering haar grenzen af, behalve voor hen die over een Jordaans paspoort beschikten.

5.31 – Een kwart der mensen in de kampen hoort daar niet thuis

Indien volgens het rapport van de VN-bemiddelaar voor Palestina het aantal mensen dat de nieuwe staat Israël had verlaten om voor de vluchtelingenstatus te kiezen, uitkwam op 472.000 of 71% van de 663.000 die het land hadden ontvlucht, wat realistisch lijkt,

dan is het onmogelijk om 60 jaar later de 4,5 miljoen geregistreerde vluchtelingen te verantwoorden, d.w.z. op 31 december 2006, waarvoor de UNRWA zorg draagt. Over deze gehele periode vormt het jaar 1967 een belangrijke mijlpaal, want in juni 1967 brak de Zesdaagse Oorlog uit. Het UNRWA rapport dat aan de vooravond van die oorlog werd gepubliceerd, toonde op dat moment in zijn boeken 1.345.000 vluchtelingen verdeeld over de Gazastrook, Jordanië, Libanon en Syrië. Als we naar Hassan Bin Talal luisteren, die toen kroonprins van Jordanië was, werden als gevolg van die oorlog nog eens 234.000 vluchtelingen uit de 'bezette gebieden' aan het voorgaande totaal toegevoegd, wat optelt tot 1.579.000.[61)]

Er wordt uitgegaan van een gemiddelde netto bevolkingsgroei van 3,35% per jaar, wat extreem hoog is, maar dit is het groeicijfer vanaf 1967, toen Jordanië met het rapporteren begon van bevolkingsgroeicijfers. Jordanië vormt een logische vergelijking omdat het veel kenmerken gemeen heeft met de bevolking van de vluchtelingenkampen.[62)] Hoewel het totale aantal kinderen per vrouw tijdens hun leven in de beginjaren ongetwijfeld hoger lag, zou de kindersterfte ook hoger moeten zijn geweest vanwege de minder dan perfecte medische zorg. Met een aanwas van 3,5% per jaar zou de vluchtelingenpopulatie, vanaf een initiële 472.000, medio 1967 slechts op 882,000 staan in plaats van 1.345.000, waarbij het verschil uit een netto immigratie van ongeveer 17.800 per jaar gemiddeld kan worden verklaard, in totaal 338.000 (de natuurlijke aanwas meegerekend). In de periode tussen medio 1967 en medio 1980 zou de bevolking zonder migratie tot 2,40 miljoen zijn gegroeid, maar zij was slechts 1,84 miljoen. Derhalve vond over deze periode emigratie plaats (uitstroom) van ongeveer 447.000, of 34.400 per jaar, want elke hoop op een spoedige verovering van Israël was immers de grond in geboord. Indien we de Jordaanse bevolkingsgroeicijfers vanaf 1980 aanvaarden, wat het jaar is waarin de UNRWA 1,84 miljoen mensen in de kampen rapporteerde, zou het totaal eind 2006 op 3,90 miljoen hebben gestaan in plaats van de gerapporteerde 4,45 miljoen, waarbij het verschil uit een netto immigratie van gemiddeld bijna 14.000 kan worden verklaard (komende vanuit de armsten der armen),[63)] dus in totaal 371.000. Uitgezonderd de periode tussen 1967 en eind jaren zeventig, ontstond een netto aanwas vluchtelingen van ongeveer 700.000. Waar kwamen die vandaan? Van overal, behalve uit Palestina. Dit cijfervoorbeeld bewijst dat het Palestijnse vluchtelingenprobleem gemanipuleerd is. Indien we de populatie vanaf 1948, met de toevoeging van de extra vluchtelingen uit 1967, exponentieel laten groeien met 3,18% per jaar (geboorten minus sterfgevallen), dan komt het totaal uit op 3,72 miljoen mensen, zo tegen eind 2006, die redelijkerwijs kunnen worden toegerekend tot de oorspronkelijke Israël-Arabieren met vluchtelingenstatus. **Vergeleken met het gerapporteerde aantal van 4,45 miljoen betekent dit een verwatering van maar liefst 16%, wat inhoudt dat min** dan **stens 730.000 Arabieren in de vluchtelingenkampen van allochtone afkomst zijn.**

Dit is een conservatieve schatting, want het houdt geen rekening met het vertrek van oorspronkelijk ingezetenen die nooit meer zouden terugkeren of pas na een aanzienlijke periode zouden terugkeren (een periode waarin ze hun vluchtelingenstatus volgens de internationale normen zouden hebben verloren). De aangroei, hierboven besproken,

---

61) "Palestinian Self-Determination" van Hassan Bin Talal – Quartet Books # 1981.

62) De huidige bevolkingsgroei van de Israëlische Arabieren in de West Bank is na verdiscontering van enige migratie 1,8% per jaar, in plaats van de gepubliceerde 3,3%. Dit herziene cijfer wordt sterk aangevallen, maar toch lijkt dit de enig zinvolle benadering. Ik wijs op een uitstekend artikel over dit onderwerp in AZUR (zomer 5766 / 2006 No. 25), wat een kwartaalblad is in het Engels en Hebreeuws, uitgegeven door het "Shalem Center" in Jeruzalem.

63) Alleen al in Turkije leefden in 2002 ongeveer 1 miljoen mensen onder de honger-armoedegrens. (zie "Poverty Study for Turkey - 2002")

bestond uit netto cijfers berekend uit instroom minus uitstroom, waarvan de details helaas ontbreken. **Het is niet overdreven er vanuit te gaan dat de verwatering meer in de buurt een kwart ligt.** Ter vergelijking: een netto immigratie van de reeds genoemde 17.800 kan het resultaat zijn geweest van een instroom van 24.000 en uitstroom van 6.200 waarvan 4.500 gerelateerd aan autochtonen (oorspronkelijk ingezetenen). Dit is van alle kanten een conservatieve benadering. Een dergelijke opzet zou tot een 26,3% verwatering leiden, wat inhoudt dat er 1,17 miljoen Arabieren van allochtone afkomst in de kampen leven (medio 2009). We mogen rustig stellen dat in 2009 één en een kwart miljoen mensen in de kampen onterecht de 'Palestijnse' vluchtelingenstatus hadden, alhoewel voor hen de verkregen hulp zeer welkom was.

5.32 – De Arabische landen willen geen vrede

Klaarblijkelijk, in het bijzonder tot aan 1967, toen men sterke hoop koesterde op de spoedige vernietiging van Israël, gingen veel Arabieren naar de Palestijnse vluchtelingenkampen in het vooruitzicht van rijke buit, terwijl ze tegelijk konden profiteren van de UNRWA uitkeringen. Hetzelfde gevoel heerste opnieuw na 1980 dankzij de uitvinding van de Mukawama doctrine, wat 'verzet' betekent in termen van een langdurig conflict, waarbij één kant zijn vijand probeert af te matten middels een voortdurend lastig vallen en waarbij geen snel resultaat wordt verwacht. Het lijden van veel families in de vluchtelingenkampen die niet voorwaarts, achterwaarts of zijwaarts kunnen gaan, blijft desalniettemin afschuwelijk. Ze zijn slachtoffer van een internationaal krachtenspel en worden door de Arabische leiders in een vuile campagne tegen Israël misbruikt.

Wat een meer gedetailleerde analyse betreft, bieden de nogal onbetrouwbare statistieken van de UNRWA interessante aanknopingspunten.[27)] Uit het bovenstaande lijstje (p. 78) blijkt dat vanaf het moment dat de UNRWA in 1950 operationeel werd, het aantal vluchtelingen bijna verdubbelde. Er was een andere opmerkelijke groei tussen 1985 en 1995 van meer dan 50% onder invloed van de Mukawama doctrine. Omdat geen exacte cijfers over de migratiestromen bestaan zijn de aantallen via extrapolatie uitgemiddeld. Het is redelijk te veronderstellen dat de Arabieren een rookscherm hebben opgetrokken. De openheid van zijne koninklijke hoogheid Bin Talal is opmerkelijk. Hij rapporteert op pagina 100 van zijn boek "Palestinian Self-Determination" (Palestijnse zelfbeschikking)

uit 1981: *"In november 1980 was het aantal geregistreerde vluchtelingen bij de UNRWA 1.800.000 en men veronderstelt dat het totale aantal wereldwijd wel eens het dubbele zou kunnen zijn, d.w.z. 3.600.000."* Dit gegoochel met cijfers is op zijn zachtst gezegd zeer opmerkelijk.

Volgens sommigen was het aantal vluchtelingen in 1948 één miljoen, wat een gigantisch kloof creëert in vergelijking met wat als redelijk kan worden beschouwd, zoals dit artikel aangeeft. Dit moet honderdduizenden Arabieren omvatten die nooit in het gebied hebben gewoond van wat nu Israël is, maar in het denken van de Arabische leiders nog altijd echte vluchteling zijn! Een flinterdunne familieband met de voormalige inwoners van Israël volstaat om officieel geregistreerd te worden. En zelfs met die minimale eis wordt de hand gelicht! In zijn commentaar op het vluchtelingenprobleem gaat de kroonprins van Jordanië uit van 726.000 vluchtelingen in 1948, wat niet ver van de hier gehanteerde 680.000 staat. En men is het er doorgaans over eens dat een aanzienlijk aantal daarvan in 1948 permanent elders zijn gaan wonen zonder voor de vluchtelingenstatus te hebben gekozen.

Zoals Bin Talal terecht opmerkt (p. 100): *"Wat ook de exacte aantallen vluchtelingen mogen zijn, het is evident dat hun aantal enorm is en dat hun situatie een van de grootste bedreigingen voor de vrede in het Nabije Oosten vormt."* De conclusie is onontkoombaar. De Arabische landen willen geen vrede. Ze willen de in Israël gevestigde Joden uitroeien!

---

64) Er is extra reden tot twijfel omtrent de UNRWA rapporten omdat veel werknemers van deze organisatie oorspronkelijk uit de vluchtelingenkampen kwamen.

CALCULATION OF THE NUMERICAL RESULTS

The implied 'average' fertility rate of the Palestinian refugees is 3.5% p/a

Assumptions:

Refugee population mid-1948 (UN Mediator): 472,000.
Increase of refugee population because of the June1967-war (Bin Talal): 234,000.
Refugee population end-2006 (UNRWA): 4,448,000.

Calculations:

1.035^{19} x 472 K = 875 K
1.035^{39} x (root 1.035) x (875 K + 234 K) = 4.44 million

The implied fertility rate of the Palestinian refugees is 3.3% p/a

Assumptions:

Refugee population mid-1948 (Bin Talal): 726,000.
Refugee population mid-1967 (UNRWA): 1,345,000 (before the June-1967 war).
The gap in between 1967 and 1980 is not counted because of emigration.
Refugee population mid-1980 (UNRWA): 1,844,000.
Refugee population end-2006 (UNRWA): 4,448,000.

Calculations:

1.033^{19} x 726 K = 1,345 K
1.034^{26} x (root 1.034) x 1,844 K = 4.47 million
4.47 mln / 4.50 mln = 99,3%

Calculated as from 1980, 18.7% of refugees do not belong there

In calculation 7, based on Palestinian growth figures, the 2006 population is 548 K too high, and in calculation 9 an emigration is calculated of 136 K. These two added together are 15.3% of the total population of 4,448,000.

About 663,000 Arabs left the country in the wake of the war

Assumptions:

Fertility rate 3.35% p/a.
Census of November 30, 1947: 809.000 Arabs (standard).
Census of November 8 1948: 160.000 Arabs (very accurate).
Illegal immigration between November 30, 1947
and the start of the war mid-May 1948: 1,000 Arabs.
Casualities of war: about 3,000 Arab residents (Arab casualties from all nations attacking is unknown and are estimated in between 8,000 and 15,000).
General range of estimate of refugees is in between 600,000 en 760,000.

Calculations:

(root 1.0335) x 809 K = 822 K
160 K / (root 1.0335) = 157 K
822 K – 157 K + 1 K – 3 K = 663 K
(600 K + 760 K) / 2 = 680 K
(680 K – 663 K) / 822 K = 2.07%, which seems an acceptable margin of error for the 1947 census
1.0207 x 809 K = 826 K (correction upward, instead of 809 K)

Net immigration of 17,800 per annum in between 1948 and 1967

Assumptions:

Fertility rate from 1948 until 2006 is 3.35% p/a.
Refugee population mid-1948 (UN Mediator): 472,000.
Refugee population mid-1967 (UNRWA): 1,345,000.

Calculations:

1.0335^{19} x 472 K = 883 K
1,345 K – 883 K = 462 K

462 K / (Summation [x = 0 to x = 18] of 1.0335^{x}) = 17.8 K
19 x 17.8 K = 338 K

Net emigration of 34,400 per annum in between 1967 and 1980

Assumptions:

The cummulatif fertility from mid 1968 until mid 1980 is plus 52.3%.
The fertility rate is 3.568% per annum to arrive at plus 52.3%.
Refugee population after June-1967 war (Bin Talal): 1,579,000.
The 1579 K includes the extra refugees of 234 K because of the June-1967 war.
Refugee population mid-1980 (UNRWA): 1,844,000.

Calculations:

1,579K x 1,52 = 2,400 K
2,400 K – 1,844 K = 556 K

556 K / (Summation [x = 0 to x = 12] of 1.03568^{x}) = 34.4 K
13 x 34.4 K = 447 K

Net immigration of 14,000 per annum in between 1980 and 2006

Assumptions:

The cummulatif fertility from mid 1980 until end 2006 is plus 111,51%.
The implied average fertility rate is 2.87% per annum.
Refugee population mid-1980 (UNRWA): 1,844,000.
Refugee population end-2006 (UNRWA): 4,448,000.

Calculations:

2.1151 x 1844 K = 3,900 million
4,448 K – 3,900 K = 548 K

548 K – y/2 (or 7 K) / (root 1.0287) (Summation [x = 0 to x = 25] of 1.0287^{x}) = 14 K = y
26.5 x 14 K = 371 K

In 2006 at least 730,000 in the camps did not belong there

Assumptions:

• The following fertility rates are based on the population figures of Jordan.
• The fertility rate of 1948 until 1967 is surmised.
• Only 2006 is end-point, all other years are mid-point.

Fertility rate from 1948 until 1967 is 3.35% p/a – cummulatif 187.02 % (A).
Fertility rate from 1967 until 1970 is 3.35% p/a – cummulatif 110.39 % (B).
Fertility rate from 1970 until 1975 is 3.70% p/a – cummulatif 119.92 % I.
Fertility rate from 1975 until 1980 is 3.54% p/a – cummulatif 119.00 % (D).
Fertility rate from 1980 until 1985 is 3.34% p/a – cummulatif 117.85 % I.
Fertility rate from 1985 until 1990 is 3.17% p/a – cummulatif 116.89 % (F).
Fertility rate from 1990 until 1995 is 2.86% p/a – cummulatif 115.14 % (G).

Fertility rate from 1995 until 2000 is 2.63% p/a – cummulatif 113.86 % (H).
Fertility rate from 2000 until 2006 is 2.37% p/a – cummulatif 117.13 % (I).

Refugee population mid-1948 (UN Mediator): 472,000.
Increase of refugee population because of the June1967-war (Bin Talal): 234,000.
Refugee population end-2006 (UNRWA): 4,448,000.

Calculations:

(A x B x …… x H x I) = 6.232
$1.03177^{58.5}$ = 6.232
A x 472 K = 883 K
B x C x D x E x F x G x H x I x (883 K + 234 K) = 3.72 million
1 – (3.72 mln / 4.45 mln) = 16.4%
4.45 mln – 3.72 mln = 730 K

In 2006 21% in the camps did not deserve the refugee status

Assumptions:

The fertility rates are taken from the assumptions of the above calculations
Refugee population mid-1948 (UN Mediator): 472,000.
Increase of refugee population because of the June1967-war (Bin Talal): 234, 000.
Relative decrease of refugee population from 1948 until 1967: 4,500 p/a.
Relative increase of refugee population from 1967 until 1980: 2,900 p/a.
Relative decrease of refugee population from 1980 until 2006: 3,500 p/a.
Refugee population end-2006 (UNRWA): 4,448,000.

Calculations:

1.0335^{19} x 472 K = 883 K
B x C x D x E x F x G x H x I x (883 K + 234 K) = 3.72 million
1 – (3.72 mln / 4.45 mln) = 16.4%

4.5 K **.** (Summation [x = 0 to x = 18] of 1.0335^{x}) = 117 K
2.9 K **.** (Summation [x = 0 to x = 12] of 1.0356^{x}) = 47 K
3.5 K **.** (Summation [x = 0 to x = 25] of 1.0304^{x}) = 136 K

(117 K x 1.0356^{13} x $1.0304^{26.5}$ – (47 K x $1.0304^{26.5}$) + 136 K) / 4,448 K =
(408 K – 104 K + 136 K)) / 4,448 K = 440 K / 4,448 K = 9.9%

16.4% + 9.9% = 26.3%

(4,448 K – 3,720 K) + 440 K = 1,168 K

1.17 million x 1.023^{3} = 1.25 million by December 2009

Jeruzalem, indien IK u Vergete…

De titel is ontleend aan Psalm 137, waar aan de rivieren van Babylon de ballingen verzuchten – maar het kan in plaats daarvan ook betekenen dat het God is die zijn volk troost: "Jeruzalem indien Ik u vergete, zo vergete mijn rechterhand zichzelve! Mijn tong kleve aan mijn gehemelte, zo ik aan u niet gedenke, zo ik Jeruzalem niet verheffe boven het hoogste mijner blijdschap!" Deze psalm roept de vraag op: Wat is de betekenis van Jeruzalem? Een goede vraag over een boeiend onderwerp. En zo onderzoeken we de centrale rol van Jeruzalem in het Jodendom en het Christendom, ook ten aanzien van zijn vijanden. We traceren het diepe verlangen naar Jeruzalem in de Joodse traditie, geïllustreerd door Judah Halevi en de Pesach-wens, en koppelen het aan thema's van verlossing en de komst van de Messias. We bespreken verder het belang van Jeruzalem in het Christendom, waarbij we de associatie met het leven en de dood van Jezus en zijn beloofde Wederkomst benadrukken, maar ook de betwiste status van Jeruzalem en de impact van historische gebeurtenissen zoals de kruistochten. Tot slot gaan we in op het perspectief van Gods tegenstanders en de aanhoudende Islamitische aanspraak op de stad.

6.33 – Volgend Jaar in Jeruzalem

Judah Halevi is een van de grootste literaire genieën uit het Jodendom wiens proza een vaste plaats heeft verworven in de Joodse liturgie. Hij ontwikkelde bovenal een transcendentale passie voor het Heilig Land. Zijn lofzangen op Zion (een synoniem voor Jeruzalem) zijn in hun hartbrekende vervoering te vergelijken met de grootste liefdesuitingen uit de wereldliteratuur. In 1140 besloot hij naar Jeruzalem te gaan. Na een lange reis ontwaarde hij in de verte de poorten van Jeruzalem. Het verhaal gaat dat hij zich toen in extase op de grond wierp. Een passerende Arabier spoorde zijn hengst aan om over zijn neergevleide lichaam te treden, …en de dichter snikte zijn leven uit bij de onsterfelijke kadans van zijn grootste ode aan Zion. Dit verhaal sluit goed aan bij de Joodse geest. Niet voor niets eindigt het Joodse paasmaal met de collectief uitgesproken wens: *"Volgend*

jaar in Jeruzalem!" Alhoewel deze wens pas tijdens de middeleeuwen werd ingevoerd, weerklinkt het thematisch met oude Bijbelse thema's en slaat het op de vroegere en toekomstige verzoening. Tijdens de paasnacht verplaatst elkeen zich naar de persoonlijke ervaring van de lichamelijke uitredding bij de Yam Sof (letterlijk: grenszee, meestal met Rode Zee vertaald). Het commentaar luidt: *"Want het waren niet alleen onze voorouders die de Heilige uitredde. Hij redde ons ook samen met hen,"* en: *"Met iedere generatie moet ieder individu zich inleven alsof hij of zij persoonlijk uit Egypte geraakte."* Dan, als de familie de maaltijd beëindigt, zeggen ze deze zin die op de komst van de Messias en onze geestelijke uitredding vooruit grijpt. Opmerkelijk is dat Jeruzalem en de uitredding uit de Egyptische slavernij, beeld van de demonische tirannie, onder hetzelfde gesternte staan. Voltrok onze Heer en Redder het zoenoffer niet in Jeruzalem ter verbreking van deze tirannie? Ook wij dienen daar steeds aan terug te denken - ik doel op het Kruisoffer - alsof wij ooggetuigen waren. Zo bezien is Jeruzalem de belangrijkste plaats op aarde.

Jeruzalem is niet alleen belangrijk voor de Joden. Zijn centrale rol blijkt ook uit de plaats die God het geeft. We hoeven niet verbaasd te staan dat de Bijbel leert dat deze stad en zijn planeet zich in het centrum van het Heelal bevinden. Natuurlijk is het diezelfde stad waar Jezus zal terugkeren en van daaruit zijn wereldheerschappij voeren. In Ezechiël 5:5 citeert de profeet God, die zegt: *"Dát nu is Jeruzalem! In het centrum heb Ik het geplant met de landen er omheen."* In hoofdstuk 38 wordt het Joodse volk gezien als zij die in het *"centrum van het Heelal"* wonen. Er staat om precies te zijn: *"de navel van het Heelal"*. Een navel vertegenwoordigt het van oudsher levendoorgevend principe (Christus is het levengevend principe).

In Jeruzalem rust de heerlijkheid van God op de berg Moria, de plaats waar ooit Abraham Izak bond en hoorde dat op deze plaats God zou voorzien. Het was ook de dorsvloer van de Jebusiet Arauna die Koning David van hem kocht om daar een huis voor de schepper van het Heelal te bouwen. De Talmoed laat weten dat deze tempel werd gebouwd op de hoeksteen van de aarde of de 'Even ha-Shtiyya' (אבן השתייה), ook Axis Mundi genoemd, en dat van daaruit de ladder reikt naar het Hemelse. Zeker is dat hier God met Adam wandelde en dat hier de plaats was van het aards paradijs. Als God de stad verlaat dan wordt de tuin weer woest en ledig (Jer. 4:23), maar als Hij er met zijn geliefde volk terugkeert herkrijgt de wildernis weer de luister van het oorspronkelijke 'Hof van Eden', zoals het Paradijs ook wel heet.

De profetie die zegt dat de Messias zal terugkeren in Jeruzalem kan in Zacharia 14 worden gevonden. Het vertelt dat als Jeruzalem op het punt staat te worden overweldigd door de godvijandige legers, dat de Messias dan op de Olijfberg terugkeert en zal ingrijpen zoals

God bij de Rode Zee ingreep (de gebruikelijke Joodse uitleg van het derde vers). Weer doet zich dan een grenssituatie voor. Het is erop of eronder! Zacharia voorspelt dat als de voeten van de Messias de berg raken[65)] dat dan een grote aardbeving volgt die de berg in tweeën splijt waarna de vijanden zullen worden geoordeeld. Vanaf die dag en vanuit die stad zal Jezus over de hele aarde regeren. De voorspelling gaat dat Christus op aarde terugkeert om zich een volk te vergaderen uit alle natiën en talen, maar vooreerst het Joodse volk dat Hij met zijn Bloed heeft vrijgekocht. Op die dag zal de waarheid schitteren als kristal. Op die dag, zegt Zacharia (12:10), zal God over het huis van David en over de inwoners van Jeruzalem de Geest van genade en gebeden uitstorten en zal er een weeklacht zijn zoals men bitterlijk weent over de eerstgeborene. Jesaja 62 is het hoofdstuk waarin God zijn liefde voor Jeruzalem bezingt dat eindigt met: *"God laat het weerklinken tot aan het uiteinde der aarde. Zeg aan de dochter Zion: 'Zie hier komt uw zaligmaker, zijn loon draagt Hij met zich mee voor wie zijn woord doen; en hun werken kent Hij. Men noemt hen het heilige volk en de verlosten van God – en gíj heet de gezochte en nooit verlaten stad!"* (cf. John Gill's Exposition of the Bible)

Tijdens de Zesdaagse Oorlog, een oorlog die Israël niet had gewild, kreeg het de stad in zijn schoot toegeworpen die tot dan toe onder Jordaans beheer stond. Dit mag een wonder heten, een godsgeschenk. Zo zien velen in Israël het. Jeruzalem werd op 7 juni 1967 door Mosje Dajan heroverd. Zijn eerste officiële woorden waren: *"We zijn teruggekeerd naar alles wat heilig is in ons land. We zijn teruggekeerd om daar nooit meer van te worden gescheiden."* Met opzet schrijf ik heroverd en niet veroverd. Interessant is dat de vestiging van de Staat Israël, negentien jaar eerder, niet religieus geïnspireerd was, alhoewel de hoofdrolspelers zich bewust waren van de duizenden jaren geschiedenis die daaraan vooraf was gegaan. Maar dat zagen ze niet als Gods geschiedenis maar hún geschiedenis. Daarom ook distantieerden de orthodoxe Joden zich van dit initiatief. Dat kon God toch nooit hebben bedoeld! Dit maakte de herovering van Jeruzalem tot zo'n historisch zwaarwegend moment want het zette de geloofsgetrouwe Joden aan het denken. Gods werktuigen hoefden niet perse heilig te zijn, was hun conclusie. Was Koning Cyrus, die zich geroepen voelde om de Tempel te laten herbouwen, soms een geloofsgetrouwe Jood? Dat gebeurde na zeventig jaar Babylonische ballingschap. De ballingschap duurde nu al bijna tweeduizend jaar, maar dat veranderde niets aan de zaak.

6.34 – Stad van de Antichrist, maar ook Christenstad

Als Jeruzalem voor God zo belangrijk is dan is het natuurlijk ook belangrijk voor Gods vijanden, die niets liever willen dan zijn vernietiging. De Turken (Ottomanen) hadden in 1917 de stad verlaten en wilden het onder zwaar mortiervuur leggen nadat het Egyptisch-Britse expeditieleger de stad was ingetrokken, een plan dat werd verijdeld door een nieuw tactisch wapen van de Engelsen, het vliegtuig! Jeruzalem speelt ook een centrale rol in de legende van Hiram Abiff die een typos is van Lucifer en zijn aide de camp 'de Antichrist'. Hun heerschappij is gebaseerd op de drievoudige alliantie van ketterij, schisma en occultisme. Dat wordt uitgedrukt door de vrijmetselaarstempel van Jeruzalem waarvan men veronderstelt dat die door ene Hiram Abiff zal worden herbouwd. Deze vreemde figuur domineert het ritueel waarmee de leerling een derdegraads meester wordt. Op zeker moment tijdens het ritueel roept de ceremoniemeester *"Mac Benac!",* wat een acroniem is voor "Movebor Adversus Christum Bellum Eternum Nam Antichristus Consurrexit", of "ik zal een eeuwige oorlog tegen Christus voeren, want hier is de Antichrist opgestaan". De leerling wordt in het ongewisse gelaten over de betekenis daarvan want dat is voorbehouden aan de hoogst ingewijden.

65) Daarom wordt de Olijfberg met tienduizenden graven bedekt van mensen die de eersten willen zijn om op te staan en getuige te zijn van Christus' glorierijke komst. (Christus is Grieks voor het Hebreeuwse Messiah.) Van Rabbi Meir is bekend dat hij rechtop in het graf zit om niets van het schouwspel te hoeven missen...

Het centrum van het Christendom mag zich in de middeleeuwen in Rome en Constantinopel bevinden, Jeruzalem werd toch niet vergeten: het is daar dat de Heer in menselijke vorm wandelde, het is daar dat Hij ter redding van de wereld zich had laten kruisigen recht bovenop Adams graf (een algemene opinie toen), en het was daar dat Hij begraven werd en herrees om op exact dezelfde plaats terug te komen waar Hij ten hemel steeg. Meer nog, de Kerk had de Joodse Bijbel geadopteerd en presenteerde zich als 'het ware Israël'. Die Bijbel gaf de eminente betekenis weer van Jeruzalem. Het kon volgens die gedachtegang niet anders dan dat Jeruzalem een christenstad is, zelfs zo dat als het niet in Christelijke handen was de Heer onmogelijk kon terugkomen. Al waren de Islamitische machten daar de baas, het bleef altijd een geliefd pelgrimsoord, waarbij een bezoek aan de Heilig Grafkerk nummer één op het programma stond. De Moslims respecteerden dat totdat Fatimied Kalif Al-Hakim de totale vernietiging van deze kerk uitvoerde. We schrijven anno 1009. Gelukkig werd reeds vijftien jaar later met toestemming van de nieuw kalif met de herbouw begonnen. De toestand bleef echter gespannen.

De Europese reactie op deze vernietiging was er een van grote verbijstering, met verreikende gevolgen. De monnik Rodulfus Glaber gaf de Joden de schuld wat resulteerde in hun verbanning uit Limoges en andere Franse steden. Dit gaf ook een impuls aan de kruistochten. Het was voor de Westerse Christenheid duidelijk dat moest worden opgetreden; de situatie werd steeds nijpender, vooral na de opkomst van de woeste en wreedaardige Seljuk-Turken.[66] De Seljuks kwamen oorspronkelijk uit Centraal Azië uit een gebied ten westen van Mongolië. In 1071 vond in Turkije de slag van Manzikert plaats waarin de Byzantijnen door de Seljuks verslagen werden. Na die overwinning begonnen ze aan een onstuitbare opmars die tot het 'Grote Seljukrijk' voerde waarbinnen - en dat reeds in 1073 - Palestina lag met zijn grote stad.

Saladin – geschilderd door Jason Zhou

In 1094 smeekte de Byzantijnse keizer de paus om bijstand in zijn strijd tegen de Seljuk-Turken, die bijna geheel Klein Azië op hem hadden veroverd. Tijdens het Concilie van Clermont in 1095 sprak Paus Urbanus een grote menigte toe en spoorde allen aan de 'Grieken' te bevrijden van het juk der Mohammedaanse 'trouwelozen'. De handelingen van dat concilie zijn zoekgeraakt, maar we bezitten vijf verslagen van de toespraak, door mensen opgetekend die toen aanwezig waren. Fulcher van Chartres notuleerde dat de Paus zei: *"Eenieder die onderweg omkomt, te land of ter zee of in de strijd tegen de heidenen, zal onmiddelijke vergeving van zijn zonden krijgen. Dit verleen ik op grond van de macht waarmee God mij heeft bekleed."* Elders wordt de term martelaarschap gebruikt. Wat in het document dat tot ons is gekomen ontbreekt, is een beperkende bepaling dat bloedvergieten altijd en overal zoveel mogelijk moet worden vermeden en dat doden omwille van het doden de doder niet rechtvaardigt, zelfs niet tijdens een rechtvaardige of heilige oorlog.

Tijdens de kruistochten radicaliseerde zich de vijandschap tegen de Joden. In eerste instantie bedoeld om de woeste opmars van de Seljuk-Turken te weerstaan, kregen de

66) De Seljukken hebben hebben op een meer dan vreselijke manier huisgehouden, ook onder de Moslims, maar daar wordt in de Islamitische literatuur geen kwaad over gesproken omdat het Islamitische 'broeders' waren.

kruistochten al snel als belangrijkste doel de bevrijding van Jeruzalem. De Joden in de doortrokken gebieden waren een makkelijke prooi. Omdat de Jood koppig was en de schuldige vijand van God, zo vond men, was bekering een ondoenlijke zaak en was iedere dode Jood beter dan een levende. In 1099 werd Jeruzalem op de Fatimieden veroverd (de Fatimieden hadden de Seljuks in het voorafgaande jaar verdreven). De Joden werden in de synagoge verzameld en daar levend verbrand terwijl de soldaten rondmarcheerden met het lied *"Christus wij aanbidden U"*. De Moslims werden ook afgeslacht. Bij de tweede kruistocht (1144-'47) was het niet beter. Een zekere Rodolphe verkondigde dat het beter was een kruistocht thuis te houden dan in verre landen. Zijn prediking leidde in veel grote Europese steden tot een bloedbad onder de Joden.

Bijna honderd jaar later, in 1187, wordt Jeruzalem door de Fatimied-getrouwe Saladin heroverd. Dat luidde het einde in van het Christelijke 'Koninkrijk van Jeruzalem'. Deze heerschappij was relatief kort, want in 1260 overmeesteren de Mongolen Jeruzalem. Dat waren Nestoriaanse Christenenen. Zij stuurden een gezant naar de Franse koning met de boodschap dat Jeruzalem weer onder de Christenheid viel. Dat was hoogst optimistisch want nog datzelfde jaar werden ze iets ten noorden van Jeruzalem door de Egyptische Mamelukken weggeslagen (een soort huurlingen). Dat geldt als een van de belangrijkste veldslagen uit de geschiedenis. Zeven jaar later gaat de grote talmoedist Rambam naar Jeruzalem en bidt aan de Klaagmuur. Hij noteert dat hij maar twee Joodse families in de stad kon vinden! Hij stichtte de Rambam Synagoge, die nog steeds dienst doet.

In 1243 werden de Seljuks, die in staten uiteen waren gevallen, door de Islamitische Mongolen bij Kösedag aan de Turkse noordkust verslagen. Vanuit die overwinning ontstond gaandeweg het Ottomaanse rijk. In 1516 verdreven de Ottomanen de Mamelukken uit Jeruzalem. Ze bleven daar tot aan 1917 de dienst uitmaken, wat reeds is aangestipt. In 1482 bezoekt de Dominicaner monnik Felix Fabri Jeruzalem, wat hij als "een verzameling van allerhande gruwelijkheden" be-schrijft. Als 'gruwelijkheden' somt hij op: Saracenen, Grieken, Syriërs, Jakobieten, Abyssiniërs, Nestorianen, Armeniëers, Gregoriërs, Maronieten, Turkomanen, en Bedouïenen, Assasinen, 'een sekte': waarschijnlijk Druzen, Mamelukken en "de meest vervloekten van allen, de Joden". Alleen de Latijnse Christenen "verlangen met heel hun hart naar Christelijke vorsten die eens zullen komen om het hele land aan de Kerk van Rome te onderwerpen". Helaas vertolkte hij daarmee een uit die tijd courante opinie.

Voor Islamieten blijft eens veroverd gebied altijd Islamitisch gebied. Erdoğan ziet zich daarom als een onvervalste Ottomaanse sultan en koestert maar één verlangen: herstel van dat oude rijk met al zijn verschrikkingen, waarbij Israël niet meer zal zijn dan een onbeduidende en half verlaten villayet (administratieve eenheid). Wie ogen heeft om te zien late hem zien!

APPENDIX 10

20 Jaar onderzoek bewijst: Jeruzalem Behoort de Joden toe

21 Shevat 5768, 28 januari 2008

Door Hillel Fendel

Jacques Paul Gauthier, een niet-Joodse Canadese advocaat, deed 25 jaar lang onderzoek naar de tegenstrijdige aanspraken op Jeruzalem onder internationaal recht. Hij concludeerde: "Jeruzalem behoort volgens internationaal recht aan de Joden toe." Gauthier heeft een proefschrift geschreven over Jeruzalem en zijn juridische geschiedenis gebaseerd op de internationale verdragen en resoluties van de afgelopen 90 jaar. Het proefschrift in boekvorm uitgegeven omvat 1142 pagina's en 3000 voetnoten. Gauthier heeft zijn proefschrift eerst voorgelegd aan een vermaarde Joodse historicus en twee vooraanstaande internationale advocaten – waarvan de Joodse advocaat de Palestijnse Autoriteit vele malen had vertegenwoordigd.

Gauthiers belangrijkste punt in "Sovereignty over the Old City of Jerusalem" is, zoals samengevat door Israpundit-redacteur Ted Belman, dat een doorlopende reeks verdragen en resoluties, zoals vastgelegd in de San Remo-resolutie, de Volkerenbond en de Verenigde Naties, het Joodse volk recht geeft op de stad Jeruzalem. Het proces begon in San Remo, Italië, toen de vier belangrijkste geallieerde mogendheden van de Eerste Wereldoorlog – Groot-Brittannië, Frankrijk, Italië en Japan – overeenkwamen om een Joods nationaal tehuis op te richten in wat nu het land Israël is.

De San Remo resolutie van 25 april 1920

De relevante passage luidt:

> «« De 'hoge verdragssluitende partijen' komen overeen om (…) binnen de grenzen die door de 'belangrijkste geallieerde mogendheden' zal worden gedefinieerd, het bestuur van Palestina toe te kennen aan een mandataris [autoriteit] die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de [Balfour] verklaring (…) ten gunste van de oprichting in Palestina van een 'nationaal tehuis' voor het Joodse volk. »»

Gauthier merkt op dat het San Remo verdrag specifiek opmerkt dat *"niets zal worden gedaan dat de burgerlijke en religieuze rechten van bestaande niet-Joodse gemeenschappen in Palestina aantast"* – maar zegt niets over enige 'politieke' rechten van de daar wonende Arabieren.

De San Remo-resolutie baseert zich ook op artikel 22 van de statuten van de Volkerenbond, waarin wordt verklaard dat het een *"een heilig plicht der beschaving"* is om te voorzien in het welzijn en de ontwikkeling van koloniën en die gebieden waarvan de bewoners *"nog niet in staat zijn om op eigen kracht te staan onder de zware omstandigheden van de moderne wereld"*. In dit bijzondere geval werd een resolutie aangenomen om een mandaat te creëren voor een Joods nationaal tehuis in Palestina.

De Volkerenbond

De Volkerenbond-resolutie die het Palestijnse mandaat creëerde, bevatte de volgende belangrijke clausule: *"Terwijl hiermee de historische band tussen het Joodse volk en Pales-*

tina wordt erkend alsook de motivering om hun nationale tehuis in dat land weer op te richten." Een dergelijke erkenning van Arabische rechten in Palestina werd niet aanvaard.

In 1945 nam de Verenigde Naties het roer over van de mislukte Volkerenbond – en nam daarmee zijn verplichtingen over. Artikel 80 van het VN-handvest stelt:

> «« Niets in dit hoofdstuk kan op zichzelf worden uitgelegd als een wijziging, hoe dan ook, van de rechten van enige staat of volk, of van de voorwaarden van bestaande internationale instrumenten waartoe sommige leden van de Verenigde Naties zich hebben gebonden. »»

Het VN Partitieplan

In 1947 aanvaardde de Algemene Vergadering van de VN resolutie 181, bekend als het partitieplan. Het schond het mandaat van de Volkerenbond voor Palestina omdat het politieke rechten verleende aan de Arabieren in West Palestina – maar ironisch genoeg saboteerden de Arabieren de aanvaarding van het plan, terwijl de Joden het toejuichten.

Resolutie 181 voorzag ook in een speciaal regiem voor Jeruzalem, met afgebakende grenzen in alle vier richtingen: de toenmalige gemeente Jeruzalem plus de omliggende dorpen en steden tot Abu Dis in het oosten, Bethlehem in het zuiden, Ein Karem en Motza in het westen, en Shuafat in het noorden.

Het Geplande Referendum voor Jeruzalem

De VN besloten dat Jeruzalem als een aparte entiteit onder een speciaal internationaal regiem zou vallen onder toezicht van de Verenigde Naties. Het regiem zou in oktober 1948 in werking treden en gedurende een periode van tien jaar van kracht blijven tenzij de toezichthoudende raad van de VN anders besliste. Na die tien jaar zouden de inwoners van Jeruzalem *"vrij zijn om door middel van een referendum hun wensen kenbaar te maken met betrekking tot een mogelijke regiemswijziging van de stad"*. De resolutie werd niet uitgevoerd omdat Jordanië na de onafhankelijkheidsoorlog van 1948 het bestuur had over Oost Jeruzalem en de bepalingen daarvan niet is nagekomen.

Na 1967

Na de Zesdaagse Oorlog van 1967 herkreeg Israël Jeruzalem plus een gebied ten westen van Jordanië. Gauthier merkt op dat de VN Veiligheidsraad destijds resolutie 242 aanvaardde die Israël in staat stelde om al het land te houden totdat er "veilige en erkende grenzen" waren. De resolutie liet zich niet uit over Jeruzalem en verwees naar de *"noodzaak om een rechtvaardig akkoord te bereiken voor het vluchtelingenprobleem"*, waarbij geen onderscheid mocht worden gemaakt tussen Joodse en Arabische vluchtelingen.

Gezien de grote Joodse meerderheid in Jeruzalem, concludeert Gauthier, zou Israël moeten eisen dat het lang uitgestelde referendum over de toekomst van de stad zo snel mogelijk wordt gehouden. Niet alleen zou Israël moeten eisen dat het referendum nu wordt gehouden, Jeruzalem moet ook de eerste prioriteit zijn. *"Olmert stuurt ons in het bos door te zeggen – zoals hij twee maanden geleden deed voorafgaand aan de Annapolis Conferentie: 'Jeruzalem ligt nog niet op tafel'."* Gauthier onderstreept: *"Hij zou moeten eisen dat het referendum plaatsvindt voordat over de restgebieden wordt onderhandeld. Als de Arabieren het niet eens zijn met het houden van een referendum, is er niets om over te praten."*

APPENDIX 11

HET GROTE DOEL VAN DE ISLAM : DE VERNIETIGING VAN ISRAËL

Nu, 38 jaar geleden, gebeurde het in 1967 aan het eind van de maand mei, begin juni, dat de Moslim-Arabische vijanden Israël aan alle kanten omsingelden. Hun doel was om een nieuwe oorlog tegen G-ds volk te beginnen. Ze waren ervan overtuigd dat hun grote doel van de vernietiging van Israël eindelijk zou slagen. Tevens blokkeerden ze de Straten van Tiran, wat de toegangspoort is naar de Golf van Aqaba. Het was een tijd van zwakte voor het Israëlisch leiderschap die zelfs een bericht stuurde naar moslimkoning Hoessein van Jordanië [dat deel uitmaakt van het door G-d Beloofde Land aan het oude Israël, en waar destijds 2½ stammen woonden: Gad, Ruben en Manasse, wat volgens G-ds belofte wederom tot 'het land' zal gaan behoren], met het verzoek Israël en Jeruzalem niet aan te vallen in ruil waarvoor het Israëlisch leger niet zou worden ingezet voor de bevrijding van het Bijbelse Jeruzalem. Maar G-d had andere plannen met Israël en Jeruzalem en het land. Hij plantte het idee in de geest van moslimkoning Hoessein om een aanval op Israël en zijn Tempelberg uit te voeren. Jeruzalem, Judea, Samaria en Gaza en de Golanhoogte alsook het Sinaï-schiereiland werden precies zo bevrijd als G-d voor zijn volk had voorzien. Deze oorlog was geen toeval, maar G-ds oorlog om de Bijbelse en heilige gebieden van het land terug te krijgen die al zolang onder Moslim-Arabische bezetting waren geweest. Het tweede stadium van zijn eindtijdplannen kon nu van start gaan: de herbouw van de Tempel en de verwezenlijking, nog in onze tijd, van de profetieën van Jesaja en Micha.

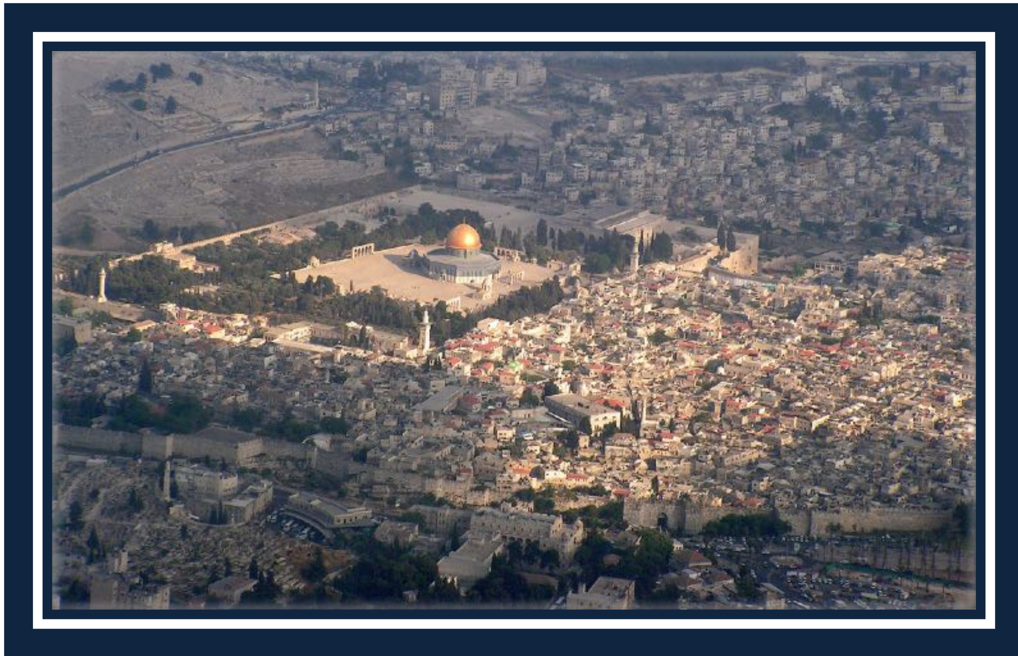
DE TEMPELBERG WEER VAN ONS — HET DOEL BEKNOT

Ik had het grootste voorrecht van mijn leven om bij de commando-eenheid te mogen zijn, die ik samen met de andere commando-eenheden aanvoerde, tijdens de bevrijdingsactie van de Tempelberg en het Bijbelse Jeruzalem. Dit volgde op een kritieke periode in mijn leven toen ik ernstig gewond raakte in de slag om de Golanhoogte staande tegenover de Syrische vijand die Israëlische dorpen had aangevallen. In een groot wonder versloeg G-d samen met zijn dappere Israëlische soldaten de Syriërs en zo werd mijn leven gespaard. Op die gedenkwaardige dag verscheen Hij in mijn leven en zegde mij toe dat Hij nog niet met mij klaar was en dat ik in mijn leven nog iets groots voor Hem moest doen. Hij omgaf mij met zijn engelen zoals de Syriërs later getuigden. Ze vertelden de VN-waarnemers dat ze de engelen met hun eigen ogen hadden gezien. Een jaar lang lag ik met verschrikkelijke pijnen in het ziekenhuis en streed daar samen met G-d die mij in mijn genezing steeds bijstond. Hij liet mij weten dat ik klaar moest staan voor wat Hij mij wilde laten doen. Na verloop van tijd meldde ik mij, op twee krukken steunend, vrijwillig aan bij mijn oude gevechtseenheid. En G-d ging verder met mijn genezing; tijdens de Zesdaagse Oorlog kon ik weer met één kruk lopen. Woensdag 7 juni, de dag van de bevrijding van de Tempelberg in de slag van de Ammunitieheuvel, was een onvergetelijke dag en een zegenrijk moment. Opgewonden en met tranen in de ogen stond ik op de route naar de Tempelberg en het Bijbelse Jeruzalem, omgeven door mijn Israëlische troepen, waarvan 200 zich voor de G-d van Israël hadden opgeofferd, voor zijn heilige berg en voor zijn stad. In heel Israël stond het leven stil toen iedereen aan de radio gekluisterd Generaal Motta Gur om kwart over tien 's ochtends hoorde zeggen: *"De Tempelberg is weer van ons!"* Tijdens bijna tweeduizend jaar heeft mijn volk van dit moment gedroomd en ervoor gebeden en nu was het dan werkelijkheid geworden. We voelden alsof we in het midden van een droom stonden, maar het was werkelijkheid. Net als de soldaten rondom voelde ik G-ds aanwezigheid in mijn hart, ziel en geest, en kon ik Hem tegen mij horen zeggen dat Hij mijn leven voor dit moment had gespaard en dat ik nu zijn huis moest bouwen.

Deze twee goddelijke gebeurtenissen in mijn leven vormden de motivatie voor mijn bestaan zoals God van mij verwachtte. Ik beschouw dit het grootste voorrecht dat iemand in zijn leven kan hebben. Ik beantwoordde de verwachtingen voor mij van mijn geliefde G-d en zei Hem nederig dat ik gereed stond en dat Hij mij sturen mocht.

From: "The Jerusalem Day Festival Parade to the Temple Mount" by Generaal Motta Gur (1930-'95) - The Temple Mount and Land of Israel Faithful Movement # Year 5765 / Gregorian 2005.

Israël en de Wereldpolitiek Anno 2011

Jeruzalem 'Oude Stad' door Justa Vessel

Deze tekst biedt een kritisch perspectief op de historische en politieke complexiteit rond de oprichting van de Staat Israël en desbetreffende aanhoudende conflicten. Het betoogt dat de Arabische naties door een gebrek aan realiteitszin en politiek inzicht zichzelf tijdens de vroege onderhandelingen op een zijspoor hebben gezet en dat de eisen vanuit Arabische kant nog altijd niet van politiek realisme getuigen. De auteur stelt dat Israël een uitzonderlijke natie is die voor unieke uitdagingen staat en dat talloze vredesinitiatieven zijn mislukt door een onevenwichtige internationale aanpak, waarbij Israël vaak aan andere normen wordt gehouden dan gebruikelijk is in de internationale gemeenschap. Verder onderzoekt de tekst het evoluerende concept van 'Palestina' en het vluchtelingenvraagstuk, waarbij wordt aangevoerd dat dit laatste politiek gemotiveerd was. Tot slot wordt ingegaan op de zorgen van Israël over zijn veiligheid, met name wat betreft verdedigbare grenzen, en wordt kritiek geuit op de antizionistische sentimenten van de internationale gemeenschap en het 'land voor vrede'-principe.

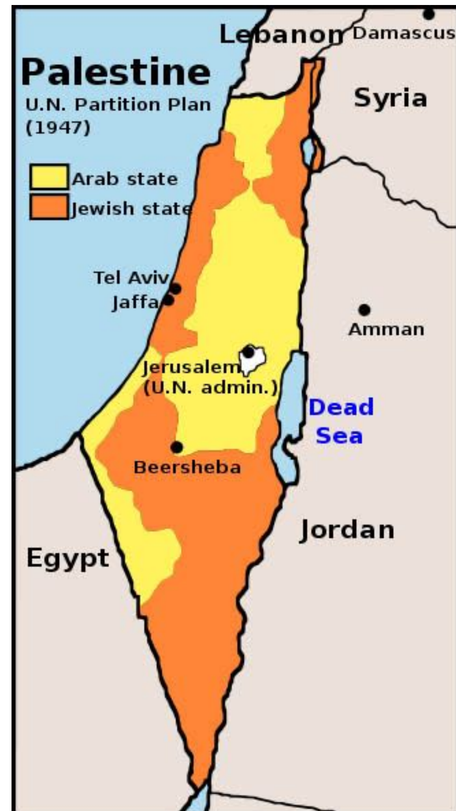
7.35 – Israël, een 'volk in de tijd'

Israel is geen land als een ander. Zij probeert weliswaar een 'normale staat' te zijn, maar wordt telkens met haar neus op het feit gedrukt dat dat niet zo is. Een vraag: bestaat een normale staat? Iedere staat is een gereglementeerde samenleving met bureaucraten en lastige douanebeambten, hinderlijke politieagenten, afschuwelijke belastingen en zo verder. Maar in de kern der zaak is het een cultureel beladen en passies opwekkende instelling, waarvoor in gegeven omstandigheden iemand zijn leven wil geven. Zoals de kolomnist en Israël-vriend G.B.J. Hiltermann indertijd naar voren bracht, zijn ze bijna allemaal de allerindividueelste collectieve expressie van de illusies en verlangens, van het potentieel en de geschiedenis van hun volk. In zijn "Verzamelde Notities" uit 1974 schreef Hiltermann:

> «« Iedere staat heeft iets van een kunstwerk. Zij kunnen tot heftige gemoeds-
> uitstortingen inspireren – nog steeds. Geen wonder dat de Voorzienigheid lang

werd aangezien voor de enige stichter van staten. Een staat is onvergelijkbaar met een vereniging ter behartiging van de belangen van haar leden. Wereldse staten bestaan niet, althans niet lang. Dit alles geldt a fortiori voor Israël. Om meer dan één reden! De eerste is dat het hier gaat om een uitzonderlijk volk. Het Joodse is niet het enige volk dat zich eeuwenlang zonder eigen staat heeft kunnen handhaven. Dat is tevens het geval met Basken, Droezen, Koerden, misschien mag men er ook Armeniërs en Litouwers toe rekenen. Geen dier volken werd echter verstrooid. Het Joodse is het enige volk dat verspreid werd over de aardbodem – als een volk in de tijd, zegt de Spaanse diplomaat Salvador de Madariaga – en zich tóch met zijn bijzondere kenmerken en eigenschappen wist te handhaven. »»

7.36 – Alle Vredesplannen Mislukken

Vrede is het werk van de gerechtigheid. Dat is een zogenaamd binomium, een concept dat uit twee onlosmakelijke begrippen bestaat, hier gebaseerd op het gezegde van de profeet Jesaja (Jes. 32:17): *“Dan zal de gerechtigheid vrede stichten, ze brengt rust en vertrouwen voor altijd!”* Vrede ‘maak’ je niet, maar is het gevolg van ethisch handelen. Vrede volgt niet uit hoogdravende principes die men op de ander wil toepassen, maar zelf vergeet. Als Moslim-Palestijnen hemeltergende misdaden begaan, heeft men daar begrip voor, want dat zou voortkomen uit hun wanhopig situatie, …alsof wanhoop automatisch tot zelfmoordaanslagen leidt. Deze praktijk komt echter niet uit wanhoop voort, maar volgt de aanwijzingen van het religieus-politieke boekje, de Koran, die zich hebben betoond in een zich eeuwenlang herhalend patroon. In tegenstelling tot de algemene opinie worden de terroristen van de Palestijnse Autoriteit gemotiveerd door een religieuze ideologie en niet primair door nationalisme en een persoonlijk lijden, zoals door PA onderzoeker Bassam Yousef Banat in 2010 werd bevestigd. Hij ontdekte dat de meeste zelfmoordterroristen onderwijs hadden genoten en uit middenstandsgezinnen kwamen, en zonder aanzienlijke lichamelijke en psychische kwalen waren. Alhoewel de meesten een baan hadden waren zij voor hun families niet de belangrijkste kostwinner. Een autoriteit op wat de Moslims bezielt is Mustafa Mashur, die de leider was van het Moslim Broederschap in Egypte vanaf 1996 tot aan zijn dood in 2002. In 1995 publiceerde hij “Jihad is de Weg”, waarin hij in hfst. 5 stelt: *“De jeugd moet beseffen dat de problemen van de Islamitische wereld, zoals Palestina, Afghanistan, Syrië, Eritrea, of de Filippijnen, geen territoriale en nationale kwesties zijn, maar dat die gaan over het geloof en de godsdienst.”*

Terwijl men begrip toont voor de misdaden van Moslim-Palestijnen, ligt dat anders ten aanzien van de Joden. Voor Israëls optreden legt men gek genoeg andere maatstaven aan. Indien Israël een mistap of vermeende misstap begaat, spreekt men voor het forum der volken van ‘misdaden tegen de menselijkheid’. In deze buitenproportionele benadering ligt de oorzaak van het mislukken van elk vredesinitiatief.

Ik spreek hier van Moslim-Palestijnen. Een bevriende Jood, wiens familie vele generaties in Jeruzalem heeft gewoond, bezit een certificaat uit de jaren dertig waarop staat dat zijn

vader Palestijn is. Het valt op dat in het diplomatieke parcours in de jaren veertig de term Palestijn angstvallig werd vermeden. In het denken van de Moslim was er geen plaats voor Joden in het toekomstige Palestina. Ze wilden de Joodse Palestijnen uitsluiten, en daarom spraken ze alleen over Joden en Arabieren. Pas vele jaren later werd de term Palestijn weer ingevoerd, maar in een andere connotatie. Nu denkt niemand meer aan een Jood als de Palestijn ter sprake komt, waardoor impliciet een valse tegenstelling wordt gecreëerd tussen de Palestijn enerzijds en de Jood, die hem zou hebben verjaagd.

Tot eind jaren tachtig hebben de Hashemietische heersers van Jordanië bij talrijke gelegenheden benadrukt dat hun land Palestina is. In 1965, bijvoorbeeld, zei koning Hoessein: *“De organisaties die proberen onderscheid te maken tussen de Palestijnen en Jordaniërs zijn verraders.”* En eind 1981 stelde hij: *“Jordanië is Palestina en Palestina is Jordanië”.* In maart 1971 zei de Palestijnse Nationale Raad, dat *“wat Jordanië met Palestina verbindt is een nationale band (...) die sinds mensenheugenis door historie en cultuur werd gevormd. De stichting van een politieke eenheid in Transjordanië (thans Jordanië geheten) en een andere in Palestina is illegaal.”* Pas eind jaren zeventig begonnen de Arabische leiders onderscheid te maken tussen Jordaniërs en Palestijnen. Wat daarvoor nog als verraad werd beschouwd werd plotseling de officiële politiek. In een openhartig interview in het dagblad Trouw van 31 maart 1977 erkende Zahir Muhsein (ook Zuheir Mohsen), die een belangrijk lid was van het uitvoerend comité van de PLO (Palestine Liberation Organization):

> «« Het Palestijnse volk bestaat niet. De oprichting van een Palestijnse staat is slechts een middel om onze strijd voort te zetten tegen de Staat Israël voor onze Arabische eenheid. In werkelijkheid is er vandaag geen verschil tussen Jordaniërs, Palestijnen, Syriërs en Libanezen. Alleen om politieke en tactische redenen spreken we heden over het bestaan van een Palestijns volk omdat de nationale Arabische belangen vereisen dat we het bestaan poneren van een afzonderlijk ‘Palestijns volk’ om zich te verzetten tegen het zionisme. Om tactische redenen kan Jordanië, een soevereine staat met gedefinieerde grenzen, geen aanspraken maken op Haïfa en Jaffa, terwijl ik als Palestijn, zonder twijfel Haïfa, Jaffa, Beersjeba en Jeruzalem kan opeisen. Echter, op het ogenblik dat we ons recht op heel Palestina terugvorderen, zullen we zelfs geen minuut aarzelen om Palestina en Jordanië te verenigen. »» [67)]

Zonder volledigheid te pretenderen, ziet de lijst van vredesinitiatieven na de Yom Kippur oorlog er als volgt uit: het Kamp David accoord van 1978, in 1982 was er in antwoord op de Libanon oorlog het Reagan vredesplan, in 1991 was er de Madrid conferentie, de Oslo accoorden waren van 1993, het Wye River memorandum dateert uit 1998, in 2000

---

67) Arabieren en Moslims waren onder de Ottomaanse overheersing niet gewoon de term Palestina te gebruiken. Voor hen was het gebied, dat nu Israël is, een niet te onderscheiden deel van een groter geografisch geheel, gekend als het land van Damascus of Groter Syrië, gekend ook als de Bilad ash-Sham (letterlijk: de Oriënt). De enorme ruimtes van Groter Syrië omvatten niet alleen het grotere Palestina (waaronder Jordanië), maar ook het tegenwoordige Syrië en de Libanon. Het Ottomaanse rijk had geen territoriale indeling onder geen enkele naam dat met zijn grenzen zelfs ‘ongeveer’ overeenkwam met het Palestina Mandaat, dat door de westerse machten in 1920 was gecreëerd. In de 19e eeuw en eerder was het land toebedeeld aan de Vilayets (provincies) van Beiroet en Damascus en pas tijdens de Krimoorlog, in het midden van de 19e eeuw, werd een aparte eenheid gecreëerd voor Jeruzalem dat tot dan toe tot de Damascus Vilayet had behoord. Arabische woordvoerders hebben daarom tijdens de VN hoorzittingen van 1947 betoogd dat het Palestina ten westen van de Jordaan, dat toen nog mandaatgebied was, er als zelfstandige natie nooit is geweest en ook nooit mocht komen. In dit licht wordt de uitspraak van Zahir Muhsein begrijpelijk. Zie ook Yasser Arafats geautoriseerde biografie: “Arafat: Terrorist or Peacemaker?” (Arafat: Terrorist of Vredestichter?) van Alan Hart - Sidgwick & Jackson Ltd # 1984.

waren er drie: de Kamp David top, het Clinton vredesplan en het plan van de Mitchell Commissie, het jaar daarop waren er twee initiatieven: het Tenetplan en de Tabatop, in 2002 zowaar zes: het Zinniplan, het Elon vredesplan, het Arabisch vredesinitiatief, deNussaibeh-Ayalon principes, Stem van het Volk en ten slotte het Saoedi vredesinitiatief. Daarna werd het rustiger met in 2003 het Genève initiatief. En ten slotte waren er in 2005 de Sharm el-Sheikh topconferentie en het jaar daarop het Frans-Italiaanse en het Spaans-Midden-Oosten vredesplan. (De lijst loopt tot aan 2011.)

Demonstratie in Tel Aviv voor het Genève initiatief

Eind 2008 wordt Ehud Olmerts voorstel voor een Palestijnse staat afgewimpeld. De Jerusalem Post van 24 mei 2013 liet weten dat premier Ehud Olmert in september 2008 een verregaand voorstel had gedaan voor een onafhankelijke Palestijnse staat aan Mahmoud Abbas, de toenmalige voorzitter van de Palestijnse Autoriteit. Abbas was echter bang het voorstel te accepteren dat inhield dat de Palestijnse staat de soevereiniteit zou krijgen over een deel van Jeruzalem inclusief de Oude Stad en de Tempelberg en heel Judea en Samaria. Olmert wilde wel enkele grote dorpen bij Israël houden, maar wilde dat compenseren met Israëlisch grondgebied voor de nieuwe Palestijnse staat. Ook zouden 5000 vluchtelingen mogen terugkeren. Toen Olmert de afspraken met Abbas wilde formaliseren, gaf Abbas niet thuis. En ten slotte kwam er in 2009 een lijvig boek met dertien bijlagen op het Geneve initiatief.

Zonder uitzondering hameren de vredesplannen op het thema van landverdeling. Dat wil zeggen dat de Palestijnen en Joden elk hun enclaves krijgen (het partitieplan) in een soort van lappendeken. Het eerste partitieplan kwam in 1937 van de Peelcommissie, al ras gevolgd door andere voorstellen, zoals van de Woodhead Commissie. Engeland bleef elk voorstel de Joden een thuisland te bezorgen heimelijk dwarsbomen. Geen middel bleef onbeproefd om een vreedzame samenleving tussen Joden en Arabieren te dwarsbomen. De Engelse politiek zaaide winden van haat en stormen werden geoogst.

7.37 – Israël, een Onafhankelijke Staat

Het Verenigde Naties partitieplan werd in 1947 aanvaard, slechts vijf maanden vóór de geboorte van de nieuwe staat (33 stemmen voor, 13 tegen en 10 onthoudingen). Helaas, Engelands elite voelde zich totaal niet geroepen om het mandaat, dat hen in 1922 was toegekend, ordentelijk over te dragen.

Het Verenigd Koninkrijk weigerde het VN-verdelingsplan uit te voeren met een drogreden, omdat het voor beide partijen onaanvaardbaar zou zijn. Het weigerde tijdens de overgangsperiode het bestuur over Palestina te delen met de VN Palestina Commissie en kondigde het voornemen aan zich op 15 mei 1948 unilateraal uit Palestina terug te trekken, wat op 14 mei aanleiding gaf voor het Joods Volkscongres om op die dag de oprichting van de Staat Israël af te kondigen. Tijdens hun terugtrekking weigerden de Britten enige zeggenschap aan iemand over te dragen. Wat een beschamende vertoning!

Tijdens het mandaat over Palestina hebben de Rothschilds, een familie met veel invloed in het staatsbestel, via de door hen gecontroleerde publieksmedia het Engelse regeringsbeleid altijd gesteund, dat erop was gericht het mandaatgebied aan de Arabieren te

doen toekomen, die in groten getale clandestien binnentrokken. Maar dat werd gedoogd. De Rothschilds, uitgezonderd Lord Nathan (†1915), waren integristen. Zij wilden, en willen dat nog steeds, dat de Joden zich met de volkeren assimileren en van het toneel verdwijnen. Vooral de Britse minister van buitenlandse zaken, Ernest Bevin, heeft tijdens de voordagen van Israëls onafhankelijkheid hierin een kwalijke rol gespeeld. Hij stond toe dat wapentuig clandestien Palestina binnenkwam, wel wetend dat het voor Arabische terreur zou worden gebruikt. Al veel eerder legde de Hope Simpson Commissie de vinger op de zere plek. Zij moest in 1929 de oorzaak van de bloedbaden van Hebron en Safed onderzoeken. In Hebron ligt het graf van Abraham en Safed is een van de vier heilige steden in Israël en was altijd een belangrijk centrum voor spirituele verdieping. De Hope Simpson Commissie constateerde dat de Britse praktijk om illegale Arabische immigratie toe te laten, de naar land zoekende Joodse immigranten benadeelde. In het begin van het mandaat was de situatie nog redelijk stabiel dankzij Lord Herbert Samuel, de eerste Hoge Commissaris van Palestina (en verre oom van de scribent). Hij vertrok in 1925. Hij was een zionistenvriend en vertegenwoordigde eerder de Joodse belangen dan die van de Britse regering, zo werd bij zijn aanstelling geklaagd.

In onze tijd hoeft geen enkel land zijn antizionistische sentimenten te verbergen. Het is nu bon ton om tegen Israëls schenen aan te schoppen. Na de Gaza-oorlog van januari 2009 (operatie 'gegoten lood') werd weer een staaltje gegeven van de niet aflatende hetze tegen Israël. Ik doel op het VN-Goldstone rapport waarin Israël het recht op zelfverdediging werd ontzegd.[68] Het meest recente gekonkel heeft betrekking op het incident met het Turks passagierschip, de Mavi Marmara, dat in de lente van 2010 de door Israël gecontroleerde territoriale wateren binnenvoer en uit was op een gewelddadige confrontatie. Maar wie kreeg de schuld toen er doden vielen en wie moest de internationale politieke en publieke verontwaardiging trotseren? Natuurlijk, Israël.

Het VN partitieplan van november 1947, bekend als resolutie 181, week sterk af van wat was afgesproken in het mandaat dat in 1922 officieel door de Volkerenbond werd erkend. Toch gingen de Joodse leiders akkoord. De afschuwelijke tragiek is dat het partitieplan door de Moslim-Palestijnen en omringende Arabieren werd afgewezen. Het historisch gewicht van dat moment ontging hen. De gemengde Joods-Islamitische staat was voor hen onbespreekbaar. Hoe men ook moge denken over de Joodse aanwezigheid in wat nu Israël heet en over de rechten van de ene tegenover de andere bevolkingsgroep, het is op historische gronden onverdedigbaar dat de Joden het land van de Palestijnen zouden hebben afgepakt. Trouwens, in de politiek is men gewend vanuit een bestaande toestand naar oplossingen te zoeken. De kwestie wie waar thuishoort is een politieke overweging maar zeker niet doorslaggevend. Als men anders beweert is dat een façade, want in de politiek gelden realiteiten en niet 'wishful thinking'. Men kan de status quo, ongeacht de voorgeschiedenis, niet wegdenken. Pas na de Yom Kippur oorlog, de derde waar Israël om zijn blote bestaan vocht, zagen de Arabieren en Moslim-Palestijnen in dat de Joden een langdurige plaats hadden verworven in dat deel van de wereld. Toen pas kwam op hun politieke agenda het streven naar een twee-staten oplossing.

Een klein half jaar na de Arabische afwijzing van het VN partitieplan las David Ben Goerion de onafhankelijksheidsverklaring voor van de nieuwe republiek, Israël genaamd. Enkele minuten later erkende de Amerikaanse president de Staat Israël de facto (gevolgd door een de jure erkenning na hun eerste verkiezingen). Nog diezelfde dag erkende de

68) Net als de lidstaten van de EU heeft Israël, samen met Zwitserland, Canada, Korea en Japan, vanwege hun vooringenomenheid geweigerd mee te werken aan de Goldstone Commissie. De condities van het mandaat van de commissie waren vastgesteld door de mensenrechtenorganisatie van de VN, waar de Arabieren de leiding hebben. Een van de leden van de commissie, professor Chinkin, had reeds, voordat het onderzoek was begonnen, te kennen gegeven dat Israël de schuldige partij was.

Sjah van Iran de nieuwe staat. Nochtans had Iran tegen het VN-partitieplan gestemd. In steunbetuiging volgden Guatamala, IJsland, Nicaragua, Roemenië en Uruguay. Drie dagen later was de Sovjet Unie het eerste land dat Israël de jure erkende, gevolgd door Polen, Tsjecho Slovakije, Joegoslavië, Ierland en Zuid Afrika. In mei 1949 werd Israël een volwaardig lid van de Verenigde Naties.

Het zijn de Arabieren zelf geweest die door hun weigerachtigheid de oorzaak zijn geweest van de oprichting van de nieuwe republiek. Het concert der naties heeft dat goed begrepen en ook aanvaard, niet omdat zij medelijden had met de overlevenden van de shoa (holocaust), maar omdat zij de politieke opportuniteit en redelijkheid daarvan inzag, want veel landen erkenden Israël zonder dat zij enige historische band hadden met het Jodendom.

Foto Nir Ben-Yosef

7.38 – Het Recht op 'veilige grenzen'

De vraag die zich stelt is waarom Israël zich nu afzet tegen een twee-staten oplossing, terwijl dat destijds een aanvaardbare optie was. Dat heeft te maken met de snelheid en reikwijdte van de moderne oorlogsmiddelen, waardoor de veilige grenzen zijn verlegd. Na de Zesdaagse Oorlog van 1967 herhaalde de VN-Veiligheidsraad het oude principe dat Israël recht heeft op verdedigbare grenzen.[69)] Maar wat precies zijn Israëls verdedigbare grenzen en veiligheidsbehoeften binnen de huidige constellatie? Ik wil benadrukken, voordat deze vraag wordt beantwoord, dat 'verdedigbare grenzen' een relatief concept is.

---

69) In de opgeklopte verontwaardiging over de Joodse nederzettingen in zogenaamd 'bezet gebied' wordt telkens verwezen naar de VN-resolutie 242, waarin sprake zou zijn van het moeten ontruimen van alle in 1967 bezette gebieden. De resolutie spreekt echter niet van 'de' bezette gebieden. Het lidwoord ontbreekt en dat is veelzeggend. Israël heeft sinds 1967 de nodige territoria, denk aan de Sinaï, teruggegeven. Toch eist de internationale gemeenschap, door de pers aangevuurd, dat Israël 'alle gebieden' verlaat die tijdens de Zesdaagse Oorlog zijn ingenomen. Men vergeet gemakshalve een belangrijke passage uit deze resolutie: "De Veiligheidsraad erkent (...) voor alle staten in de regio (en dus ook voor Israël) het recht om vredig te leven binnen veilige en erkende grenzen, die zijn gewaarborgd tegen dreiging en daden van geweld."

In het kader van een ‘totale oorlog’ bestaan geen verdedigbare grenzen en spelen veel andere factoren een belangrijke rol. Maar dat is vanzelfsprekend.

De belangrijkste grens is de Jordaanvallei, een geologische trog aan Israëls oostkust, die een natuurlijke grens vormt met de landen Jordanië, Syrië, Irak en Iran met een stijle barrière die 1300 meter hoog reikt. Deze muur verleent eenvoudig toezicht op clandestiene pogingen wapens in te voeren die tegen Israëls burgerbevolking zouden kunnen worden gebruikt. De Gaza ervaring illustreert dat dit soort toezicht essentieel is. De zogenaamde Philadelphia corridor tussen Gaza en de Egyptische grens wordt intensief gebruikt voor de doorvoer naar Gaza van tonnen wapentuig. De Jordaanvallei is het equivalent van de Philadelphia Corridor. Voor zijn eigen verdediging moet Israël de controle over de Jordaanvallei behouden. Slechts 70 kilometer scheiden de Jordaanvallei van de Middenlandse Zee. Tussen de Jordaanvallei en Jeruzalem ligt een bergmassief dat duizend meter boven de zeespiegel uitsteekt. Het biedt ideale lanceerplaatsen voor primitieve raketten en schoudergelanceerde raketten in de richting van Israëls woongebieden. Ook de kuststreek is dan doelwit. Het massief strekt zich uit over de gehele lengte van de Westbank. Vanaf de grens van de Westbank naar de kust toe is minder dan 15 kilometer en het kan onder die condities onmogelijk worden beschermd.

Ieder compromis moet daarom de Israëlische controle omvatten over de sleutelgebieden van het bergmassief, en in het verlengde daarvan ook de Golanhoogte (ten noorden van van de Jordaanvallei aan Israëls oostgrens),[70)] en het moet een gedemilitariseerde Palestijnse staat omvatten onder toezicht van Israël, wat voor de tegenpartij onacceptabele voorwaarden schept. Een gedemilitariseerde Westbank doet denken aan ‘geen militaire machten’. Evenwel vindt het moderne krijgsgeweld plaats met eenvoudig inzetbare middelen. In het begin, we spreken over april 2001, waren de raketten nog uiterst primitief en reikten niet verder dan de grensplaatsen. Maar ook hier is een onmiskenbare tendens merkbaar naar steeds geavanceerder middelen. Het lanceren van dragbare raketten kan slechts worden voorkomen indien de Staat Israël in het gebied een permanente troepenmacht handhaaft die controle uitoefent op het gaan en staan van de vijandig gezinde Arabieren, en juist dat maakt een ‘onafhankelijke Palestijnse staat’ tot een lachertje. Dat verklaart waarom het partitie-ideaal van ‘land voor vrede’ onrealistisch is en waarom zijn implementatie alleen maar ellende voorspelt. Zoals President Kennedy van de Verenigde Staten zei: *“Ons doel is niet de overwinning van macht, maar rechtshandhaving; geen vrede ten koste van vrijheid, maar vrede en vrijheid gezamenlijk.”* [71)]

Hier ziet u de mening van de Amerikaanse Pulitzerprijswinnaar Charles Krauthammer. Zijn wekelijkse kolom in The Washington Post werd verspreid over meer dan 200 kranten en mediapunten. Het volgende is uit zijn bijdrage van 27 mei 2011:

> «« Elk Arabisch-Israëlische onderhandeling bevat een fundamentele assymetrie: Israël geeft land weg, wat tastbaar is; de Arabieren maken beloftes, wat vluchtig is. De traditionele Amerikaanse oplossing is niettemin altijd geweest om Israël aan te sporen om terwille van de vrede risico’s te nemen, waarbij Amerika de zaak in evenwicht bracht door garanties te geven voor Israëls veiligheid en diplomatieke behoeftes. Het is bijvoorbeeld op grond van zulke plechtige garanties dat Israël

---

70) De Golan-Jeruzalem referendumwet van 2010 blokkeert iedere overgave van het verenigd Jeruzalem of de strategische Golanhoogte zonder goedkeuring via een referendum.

71) Het citaat komt uit Kennedy’s toespraak aan de natie tijdens de Cubaanse raketcrisis. De Cubaanse crisis van oktober 1962, die de wereld op de rand van een kernoorlog bracht, onstond vanuit het principe van het recht van een natie om in vrede te leven binnen veilige grenzen. President John Kennedy was bereid de opbouw tegen te houden van een Russisch nucleair aanvalspotentieel op het nabijgelegen Cuba, zelfs indien dat het ultieme risico inhield.

> [in 2006] de terugtrekking uit de Gaza besloot. Om het risico hiervan in te perken gaf president George W. Bush de schriftelijke verklaring dat Amerika Israël ondersteunt in haar eis een aantal belangrijke enclaves te annexeren tijdens de komende vredesonderhandelingen, en zich zou verzetten tegen een terugkeer naar de grenzen van vóór 1967 en dat zij het zogenaamde Palestijnse recht op terugkeer naar Israël standvastig zou afwijzen. »»

Daarenboven bestaat ook behoefte aan een konsekwente beheersing van het luchtruim. Een vijandelijk vliegtuig kan het land binnen vier minuten doorkruisen. In minder dan twee minuten kan het de 16 kilometer naar Jeruzalem afleggen. Israël moet in staat zijn een vijandig vliegtuig te identificeren voordat het de Jordaanvallei passeert om het kort daarna te onderscheppen. Voor zijn verdediging moet Israël het luchtruim boven de Westbank domineren en dat kan alleen binnen grenzen die tot aan de Jordaanvallei reiken.

Ten slotte zij opgemerkt dat het onvoldoende is veilige grenzen rondom Israël te leggen zonder vrede en rust 'binnen' deze grenzen te waarborgen, de veiligheid tussen de burgers onderling. Yoel Zilberman, de oprichter van de HaShomer HaHadash zelfverdedigings-wachters, vertelde op een Jeruzalemconferentie in november 2010 dat de piloten van de Nevatim luchtbasis in de Negev, ten zuidoosten van Be'er Sheeva, opdracht hebben met een omweg naar hun basis te rijden omdat de gewone weg richting Arad teveel te lijden heeft van terroristische aanvallen van de daar rondtrekkende Bedoeïenenstammen. Het probleem is dat deze ook regelmatig landbouwbedrijven aanvallen, een pest die ook andere delen van Israël treft: Islamieten steken de oogst in brand, stelen kudden en mishandelen of doden boeren zonder dat de politie en overheidstroepen ook maar enigszins ingrijpen.

Opmerkelijk is dat ondanks deze evidente waarheden de meerderheid van de Joden buiten Israël akkoord gaat met het principe van 'land voor vrede'. Nochtans betekent de uitvoering daarvan het einde van de Staat Israël …en van de aldaar wonende Joden, want land en volk zullen dan ten prooi zijn gevallen. De ballingen hebben zich door hun eigen voormannen laten misleiden. De quislings en domkoppen (misguided fools) zitten niet alleen in onze eigen gelederen, maar ook in Israëls staatsbestel.

7.39 – De Westbank

In het oorspronkelijke Volkerenbond mandaat uit 1922 werd geen onderscheid gemaakt tussen wat nu Palestina heet en het Hashemitisch Koninkrijk van Jordanië. De gehele regio werd Palestina genoemd en als één geheel behandeld, althans in de ogen van de opstellers van artikel 5: *"De mandaathouder [Groot Brittanië] zal erop toe dienen te zien dat het geen Palestijns gebied afstaat of in bruikleen geeft of dat het op wat voor wijze dan ook onder het bewind van enig vreemde mogendheid komt."* Drie maanden later, in een poging de controle over het Suezkanaal te behouden, kwamen Engeland en Frankrijk tot een akkoord met de Hashemitische familie en Koning Fuad van het pas onafhankelijk geworden Egypte en Soedan. In dit akkoord werd het gebied ten oosten van de Jordaanrivier afgestaan dat Transjordanië heette en 77% van het oorspronkelijke mandaatgebied omvatte, alsook de Golanhoogte. Emir Abdullah kreeg de zeggenschap over dat gebied, dat pas veel later Jordanië is gaan heten. De zo besloten partitie is door de Volkerenbond als hamerstuk aanvaard in kennelijke tegenspraak met artikel 5, maar wel in overeenstemming met een inderhaast geïntroduceerd artikel 25 waarin Groot Brittanië die artikelen van het Mandaat kon *"uitstellen of inhouden"* die betrekking hadden op het zo vernoemde 'nationaal tehuis'. Deze gang van zaken was in flagrante tegenspraak met de usances van het internationaal recht en was in feite contractbreuk.

Wat nu de Westbank heet, ligt ten westen van de Jordaanrivier en vormt het hartland van Israël, omvattende Judea en Samaria. Men doet voorkomen alsof dit onvervreemdbaar

Palestijns grondgebied is, maar dat slaat nergens op. Het was in de negentiende eeuw voornamelijk braakliggend terrein. Deze gebieden werden in de onafhankelijkheids-oorlog van 1948 door het Jordaanse leger bezet (annexatie werd door de internationale gemeenschap gedwarsboomd - alleen Engeland stond dat toe) en die bezetting bleef aanhouden tot aan 1967, toen het als gevolg van de Zesdaagse oorlog weer met het moederland Israël werd herenigd; toen werd ook de militair-strategische Golanhoogte ingelijfd.[72)] Tussen 1948 en 1967 deed Jordanië weinig of niets aan de ontwikkeling van deze regio. Paragraaf 6 van de Jordaanse grondwet stelde uitdrukkelijk: *"Iedere persoon voor zover geen Jood kan Jordaans staatsburger worden en in de door Jordanië bestuur-de gebieden wonen."* Judea en Samaria, in de tijd dat Jordanië deze bezet hield, waren dus voor Joden verboden gebied. Er was toen wel enige Arabische bewoning. Ook was het zo dat grote delen exclusief voor het leger waren bestemd.

Terrorisme tegenover Israël is geoorloofd, zegt de ambassadeur

Een aspect van anti-liberaal gedrag is de bij velen heersende houding om terrorisme te beoordelen naar de maatstaf van de ideologische motivatie waarmee terroristen hun daden goedpraten. Het meest recente en opvallend voorbeeld van deze houding vinden we in een interview in de Ma'ariv van 26 juli 2011 van de Noorse ambassadeur Svein Sevje. Het dagblad vroeg Sevje of hij dacht dat de Noren in navolging van Breiviks terreurdaad meer symphatie zullen koesteren voor het grote lijden van onschuldige Israëli's dat wordt veroorzaakt door Palestijnse tereurdaden. Anders Breivik kwam in de schijnwerpers te staan van de internationale media na een monstrueuze terreurdaad tegen zijn compatriotten. In totaal vermoordde Breivik die afgelopen vrijdag 77 mensen, waarvan de meeste tieners. Op deze vraag zei Sevje nee, en hij legde uit waarom: *"Wij Noren zien de bezetting [van de Palestijnse gebieden] als reden voor het terrorisme tegen Israël. En nog steeds zien veel Noren de bezetting als reden voor de aanvallen op Israël. Wie op deze manier denkt, zal door de aanval in Oslo niet anders gaan denken."*

In de gedachte van de liberale Noren is terrorisme gerechtvaardigd indien de achterliggende ideologie moreel aanvaardbaar is. Het is voor ze onacceptabel als Breivik Noorse kinderen vermoordt want zijn ideologie is fout, maar acceptabel als Palestijnen Israëlische kinderen vermoorden want hun ideologie is correct.

Bron: "Breivik and totalitarian democrats" door Caroline B. Glick - The Jerusalem Post # 28 juli 2011. Thema: "Er zijn er die conservatieve denkers het zwijgen trachten op te leggen door een crimineel verband te leggen tussen onze geschriften en terroristische daden."

Het is interessant te zien hoe de eisen van de zogenaamde bevrijdingsorganisatie een transformatie hebben ondergaan. De PLO werd in 1964 opgericht. Er waren toen geen zogenaamde 'nederzettingen' in de Westbank, noch in Gaza. We moeten weten dat de oorspronkelijke versie van het PLO Handvest uit 1964 in artikel 24 stelde: *"Deze organisatie oefent geen soevereiniteit uit over de Westbank in het Hashemitisch Konink rijk van Jordanië, noch over de Gazastrook of het Himmahgebied."* Aangezien het oorspron-

72) Op 15 mei 1948, een dag na oprichting van de Staat Israël, vielen de omringende landen Israël aan. In deze oorlog bezette Jordanië een groot deel van het gebied ten westen van de Jordaan, inclusief Jeruzalem. Gezien de U.N. resolutie was deze annexatie illegaal. In 1967 volgde de Zesdaagse Oorlog, wederom tussen Israël en zijn omringende buurlanden. Israël kreeg toen de gebieden van 1948 weer in handen, inclusief Jeruzalem en ook de Sinaï. Nadat in 1979 de Sinaï aan Egypte werd overgedragen, had Israël bijna exact het gebied onder controle dat was toegewezen in het mandaat voor Palestina voor wat betreft het deel ten westen van de Jordaan; we dienen te weten dat de Golanhoogte formeel geen deel is van Israël.

kelijk handvest Judea en Samaria uitdrukkelijk erkende, alsook de Gaza en het oostelijke deel van Jeruzalem, als behorend bij de Arabische staten, kan hieruit worden geconcludeerd dat het enige 'thuisland' dat het in 1964 trachtte te 'bevrijden' de Staat Israël was. Evenwel wijzigde de PLO in 1968 zijn handvest, een jaar na de Zesdaagse Oorlog, waarmee de taakstelling uit artikel 24 werd herzien opdat een 'Palestijnse aanspraak op soevereiniteit' nu ook voor de Westbank en de Gazastrook gold. Die waren nog geen deel van het 'Palestijns thuisland' in 1964, want ze stonden toen nog onder Jordaans beheer, alhoewel geen deel vormend van Jordanië. Toen deze gebieden onder Israëlisch beheer kwamen, kregen ze plotseling een bedrieglijke historische status!

Wat velen niet weten is dat de grote instroom van kolonisten naar de Westbank pas tussen 1974 en 2000 plaatsvond, dus na de Yom Kippur oorlog. In deze periode zijn naar schatting 400.000 Arabieren vanuit Syrië en Jordanië hier naartoe verhuisd, vaak op uitsluitend een toeristenvisum. Als bleek dat de sociale omstandigheden en het arbeidsloon beter waren dan in het thuisland, besloten ze te blijven. De Joden keerden na 1967 terug, eerst naar Hebron, waar de Joodse gemeenschap in 1929 was afgeslacht, maar ook naar de nederzettingen van Gush Etzion, waarvan de inwoners in 1948 door het Arabische Legioen waren vermoord. Pas na 1973 zijn Joodse pioniers zich in de 'verlaten streken' van Samaria, Benjamin en de Jordaanvallei gaan vestigen, terwijl de inkomende Arabieren naar elders gingen. De internationale verontwaardiging over de Joodse nederzettingen is dus ongegrond, zelfs immoreel. In 2010 verbleven er in Judea en Samaria ongeveer 1,3 miljoen Islamitische Arabieren, 400.000 Joden en naar schatting 60.000 Christenen.

Moeten Israëls grenzen lopen volgens die van '67 ?

In een toespraak over het Midden Oosten op donderdag 19 mei 2011, gaf president Obama van de Verenigde Staten een onverwachte positiebepaling ten aanzien van het Israëlisch-Palestijns conflict, toen hij stelde dat hij gelooft dat de grenzen van beide landen die van 1967 moeten volgen als manier om het conflict op te lossen.

President Obama eindigde door te zeggen dat een resolutie pas rechtvaardig en evenwichtig is als overeenstemming bestaat over de gezamenlijke rechten van Israëlis en Palestijnen. Tenslotte, zei hij, is het een keuze tussen *"haat en hoop; de keten uit het verleden of een beloftenvolle toekomst."*

De premier van Israël, Benjamin Netanyahu, reageerde op Obama's toespraak en wees zijn oproep af om de demarcatielijnen van 1967 opnieuw toe te passen. In een verklaring van het kantoor van de premier zei Natanyahu dat de lijnen uit '67 *"onverdedigbaar zijn en (...) dat ze tevens belangrijke Israëlische bevolkingscentra in Judea en Samaria achter die lijnen zou plaatsen."*

Bij de oprichting van de Staat Israël was er geen grensakkoord. De wapenstilstandsgrenzen aan het eind van de onafhankelijkheidsoorlog zijn nooit erkend in die zin dat Israël nooit afstand heeft gedaan van zijn territoriale rechten. Bij de Oslo-akkoorden uit 1993 werden Judea en Samaria verdeeld in drie gebieden. De Palestijnen kregen toen weliswaar recht op zelfbeschikking, maar dat betekende nog niet dat ze ook recht kregen op een eigen staat. De enige manier waarop zo'n staat tot stand kan komen is via onderhandelingen met Israël sinds het in 1967, toen het van alle kanten werd aangevallen, weer de controle kreeg over de toegewezen gebieden, die geen 'bezette gebieden' mogen worden genoemd, want nooit zijn ze onderdeel geweest van een andere staat.

7.40 – De Vluchtelingencrisis

De anti-Israël propaganda van de Palestijnse Autoriteit (PA), die helaas wereldwijd weerklank vindt, is gebaseerd op een leugen: Israël zou na vestiging van de nieuwe staat honderdduizenden Arabieren het land hebben uitgezet en aldus het vluchtelingenprobleem hebben gecreëerd. Doch Mahmud Al-Habbash, een journalist van de officiële PA krant, de Al-Hayat Al-Jadida, stelde in een artikel van 13 december 2006 dat de Arabieren hun huizen in 1948 vrijwillig hadden verlaten in opdracht van hun eigen Arabische leiders onder de valse belofte van een spoedige terugkeer.

Nooit eerder was er het 'onoverkomelijke vluchtelingenprobleem'

Dit is een citaat uit het wetenschappelijk werk van Paul Ladame uit 1958:

«« Tijdens de gehele geschiedenis hebben we gezien dat er edellieden waren en vagebonden, boeren en proletariërs, intellectuelen en analfabeten, Christenen van elke denominatie maar ook Joden, die op de vlucht sloegen en emigreerden – ze emigreerden om beter te kunnen vluchten. We spreken over meer dan 65 miljoen in drie eeuwen tijd [in de vrije wereld]. Ze zijn het sap van de boom van de Westerse beschaving geweest, de vitale lichamen van de bloedcirculatie van de vrije wereld.

Niettemin, en dat is een beslissende factor, indien er zeker miljoenen vluchtelingen zijn geweest in de loop van de vorige eeuwen, is er nooit het 'probleem' van vluchtelingen geweest. Dat probleem is voor onze 20e eeuw bestemd. Dat is voor onze generatie bestemd. Waarom?

Het eerste antwoord is dat de migranten, die wij hebben zien langsmarcheren, zelfs als ze psychologisch vluchteling waren, geen [blijvend] probleem vormden. Zij mochten op eigen gevaar en risico vrij rondtrekken op zoek naar een gastland. Ze slaagden daarin of ze kwamen onderweg om. Het was brutaal, maar het werkte. Niemand had ooit kunnen denken dat het op een dag als menselijke vooruitgang zou worden gezien om ze in kampen te huisvesten en daar te voeden, kleden en verzorgen – net genoeg om niet te sterven – zonder ze het recht op werk te gunnen en de hoop op burgerschap te koesteren.

(...) Ten slotte, en dit zal ons laatste antwoord zijn, ging de oprichting van de Verenigde Naties samen met de verwezenlijking van dit massafenomeen. Landen die van mening waren dat ze door de komst van vluchtelingen verzadigd raakten, hebben zich tot de Verenigde Naties gewend en hen gevraagd een probleem voor ze op te lossen dat ze zelf en zonder hun tussenkomst hadden moeten oplossen.

Deze korte analyse laat ons inzien waarom het vluchtelingenprobleem voor onze eeuw was bestemd, voor onze generatie. (...) Uit dit antwoord blijkt dat het vluchtelingenprobleem (...) essentieel een politiek probleem is en niet slechts humanitair. »»

Bron: "Le Rôle des Migrations dans le Monde Libre" (De rol van migraties in de vrije wereld) van Paul A. Ladame - Librairie E. Droz, Genève # 1958 (p. 236-37).

In het begin verwachtten de Israëliërs niet dat de vluchtelingen in een verdere toekomst een blijvend probleem zouden vormen. Ze veronderstelden, en terecht!, dat de Arabische landen met hun enorme territoria bereid zouden zijn de meerderheid op te vangen die naar hun voormalige thuislanden wilden terugkeren,[73)] en ze meenden dat voor de overblijvenden wel een of andere regeling zou kunnen worden getroffen in het kader van een globale aanpak. De benadering in het decennium na hun dislocatie werd in 1958 het best verwoord door Ralph Galloway, een voormalig staflid van de UNRWA, wat de organisatie is die de vluchtelingenkampen beheert: *"De Arabische staten willen het vluchtelingenprobleem niet oplossen. Ze willen het als een open wond houden, als een aanklacht tegen de Verenigde Naties en als wapen tegen Israël. Het kan de Arabische leiders geen*

moer schelen of de vluchtelingen leven of sterven."[74] Ten aanzien van het vluchtelingen-probleem werd aldus voor een nieuwe aanpak gekozen en wel voor het eerst in de wereld-geschiedenis. In de nasleep van de onafhankelijkheidsoorlog werd het vluchtelingen-problematiek tot een politiek wapen gesmeed. De Arabische Liga, die dit had bedacht, vond bij de wereldleiders een gewillig oor, en de westerse pers blaatte ijverig mee.

Alhoewel men veel praat over de ellende van de Palestijnse vluchtelingen, gaat men voorbij aan de Joden die de Arabische landen zijn ontvlucht. Zij verkeerden lange tijd in een hachelijke situatie. Tijdens de VN debatten van 1947 werden ze door de Arabische landen bedreigd. De Egyptische afgevaardigde verkondigde in de algemene vergadering: *"Het leven van één miljoen Joden in de moslimlanden wordt door een partitie in de waagschaal gesteld."* Het aantal Joden dat na Israëls onafhankelijk uit de Arabische landen naar Israël is gevlucht, na daar honderden jaren te hebben gewoond, is vergelijk-baar met het aantal Arabieren dat Palestina heeft verlaten. Veel Joden mochten weinig anders meenemen dan het hemd dat ze op hun schouders droegen. De Joodse wereldorga-nisatie van Arabische landen (WOJAC) schat dat het onroerend goed dat de Joden in de Arabische landen achterlieten een oppervlakte bestrijkt van viermaal de Staat Israël.

7.41 – Waarom Woeden de Naties?

Het blijft vreemd waarom juist Israël het mikpunt is van de hoon der wereld. Een reden waarom men Israël als natie van de kaart wil vegen kan worden gezocht in de uitzon-derlijke vitaliteit, dynamiek en intelligentie van dit volk, waardoor het op termijn een te onafhankelijke economische macht zou kunnen worden, en dat zou het spel van de oli-garchische economische machten in de wereld dreigen te verstoren. De vrije wereldmarkt bestaat niet waar essentiële belangen in het geding zijn. Vanuit het geopolitieke motief kan Israël daarom beter allianties smeden bij de opkomende economische machten in Azië en Zuid Amerika.

Er is echter ook het religieuze motief, waarbij ik verwijs naar Prediker 4:12: *"Een drie-voudig snoer zal niet licht worden verbroken."* Het is opmerkelijk dat twee koorden geen sterk snoer oplevert, ook niet vier koorden, maar met drie ontstaat een heel sterk snoer. Toen God met zijn plan voor de wereld begon om het uit de greep van de Boze te verlossen, koos Hij voor zichzelf een volk uit, beginnende bij Abraham; Gods eigen volk dat niet voorkomt in de volkerenlijst van Genesis 10, waarin alle volkeren der aarde staan vermeld. Maar een volk zonder land is als een mens zonder schaduw. Dus God koos ook een land uit en dat land gaf Hij in bruikleen aan dat volk (Lev. 25:23), een volk dat Israël zou gaan heten genaamd, naar Abrahams kleinzoon. Natuurlijk, een volk en een natie hebben een vorst nodig. Dat zou uitmonden in het Davidische koningshuis, waaruit Jezus Christus is ontsproten, de vorst waarnaar vele generaties lang reikhalzend uit is gezien, die nog door de Joden erkend zal moeten worden. De drie koorden in dit verband zijn daarom 'volk, land en vorst'. Dit fundamenteel religieus concept wil de heerser van deze eeuw met alle mogelijke wapens, opstokerij en leugenarij tegenwerken.

---

73) De familienamen van veel Palestijnen geven nog altijd blijk van hun niet-Palestijnse wortels. Net als bij Joodse namen als Berliner, Warsaw en Toledano, staan de telefoon-gidsen op de Westbank vol namen als Elmisri (Egyptenaar), Chalabi (Syriër), Mugrabi (Noord Afrikaan). Ja zelfs de beruchte George Habash draagt een naam die op Ethiopië wijst. Maar namen zeggen niet alles. Jasser Arafat was een Egyptenaar. Faizal Husseini, Arafats rechterhand, kwam uit Irak. De Arabieren wilden hen aanvankelijk niet als hun leiders aanvaarden omdat ze zichzelf meer als Jordaniërs dan Palestijnen zagen en natuurlijk waren deze mannen noch Jordaans noch Palestijns.

74) Ralph Galloway, geciteerd door Terence Prittie in een bijdrage uit september 1973, getiteld: "Middle East Refugees" als deel van een bloemlezing: "The Palestinians: People, History, Politics" (p. 71).

Als nu een van die drie koorden wordt verbroken, breekt het hele snoer en zou daarmee Gods herstelplan zijn mislukt. Dat is het veelal onbewuste motief dat de naties ertoe drijft de Joden te vervloeken, thans het leidersvolk van de twaalf stammen van Israël (Abrahams kleinzoon had twaalf zonen). Het niet toekennen van het huidige land Israël aan het Jodendom belet dat Gods volk aan zijn messiaanse bestemming toekomt. Dat zou er uiteindelijk toe leiden dat het komende messiaanse rijk wordt gedwarsboomd, met als resultaat dat Lucifer God aftroeft. Wie zegt dat hij geen antisemiet is als hij tegen de vestiging van het Joodse volk in het land Israël is, maar dat dat voortkomt uit bekommernis om de Palestijnen, miskent Gods plan met de wereld en is dus de facto antisemiet, hoe hard dat ook mag klinken; hij is dan immers strijder tegen God en voegt zich daarmee bij het kamp van Gods grote tegenstander.

Het Boek der Waarheid zegt zelfs dat het op één na belangrijkste doel van de man, die zichzelf Paus Franciscus noemt, is dat hij de Joden wil vernietigen. Zie de boodschappen van 11 januari 2012 en 21 juli 2013. De tweede zegt bij monde van Christus: *"De twee getuigen zijn de Christenen en het Huis van Israël. Het Christendom is het eerste doelwit, omdat dit van Mij kwam. Israël is het tweede doelwit, want ik ben als Jood geboren en het is het land van het uitverkoren volk van God, de thuisbasis van Jeruzalem."* En ook: *"Satan wil de Christenen en het Huis van Israël vernietigen, (...) wat zijn grootste uitspraak is - dat hij boven God staat."*

Gods grote plan moet worden gezien in relatie tot de profetie van Daniel in het heel bekende tweede hoofdstuk waar de steen, en de steen is Christus, de hele aarde vult. Christus zei tegen de opperpriesters, schriftgeleerden en oudsten, die hem vroegen met welk recht Hij optrad (Mc. 12:10): *"Hebben jullie de Schrift niet gelezen: de steen die de bouwers afwezen, dit nu werd de hoeksteen."* De Tempel is gebouwd op de eerste steen van het universum, zo leert de Israëlische traditie. Deze steen heet de Eben-Stiya en het is deze steen die zal uitgroeien om de hele aarde te vullen. Betekent dit dat Israël de hele aarde zal bezitten, dat ze de uiteinden van de aarde zullen bezitten? Natuurlijk niet! Zoals uitgelegd behoort hun kleine land God toe, en uiteindelijk zal dat ook de hele wereld zijn, waar de naties tot op heden een bijna totaal beschikkingsrecht hebben gekregen om te doen en laten wat ze willen. Echter, als het volk Israël deed wat God niet beviel werden ze door Hem weggestuurd, hetgeen de ballingschappen verklaart. Volgens Habakuk 2:14 zal in een toekomstige tijd *"de aarde worden vervuld met de kennis van de glorie van de Heer - zoals de wateren de zee bedekken".* Het zegt de kennis van de 'glorie' van de Heer, niet de kennis van de Heer. Dat inzicht vervult mij met grote vreugde. En dit is de betekenis van Daniëls steen die in het beroemde visioen de hele aarde vult.

Het is u misschien opgevallen dat ik weinig aandacht besteed aan de Arabische politiek. Ten eerste is hun idee nogal simpel: wat eens Islamitisch gebied was, gedefinieerd als een zogenaamde 'waqf', is een in de eeuwigheid onvervreemdbaar erfgoed geworden, zal dat altijd blijven. Vóór de Eerste Wereldoorlog was wat nu Israël heet deel van het Islamitisch gemenebest, een situatie die in de ogen van de Islamitische Arabieren dient te worden hersteld – tot meerdere eer en glorie van Allah. Tevens ben ik ervan overtuigd dat slechts met Westerse steun de Arabische landen een vuist hebben kunnen maken. Het zwaartepunt van de politieke aversie tegen Israël moet in het Westen worden gezocht, bij ons. De Nederlandse politieke leider en markante figuur, Geert Wilders, bracht dit welsprekend tot uitdrukking in zijn toespraak in Tel Aviv op 5 dec. 2010:

> «« Omdat het conflict in wezen ideologisch is, zijn territoriale concessies contraproductief. Ideologieën kunnen niet door concessies worden overwonnen. Ze worden erdoor aangemoedigd en aangevuurd. Men moet ideologieën met een ijzeren wil tegemoet treden, men mag nooit toegeven, "nooit, nooit, nooit, nooit – in niets, groot of klein, enorm of miezerig". Dat is de les die de wereld heeft geleerd van Winston Churchill, toen hij werd geconfronteerd met de kwade ideologie van het nationaal socialisme. Dit conflict hier in het Midden-Oosten

gaat niet om land of grenzen, maar om de Islamitische Jihad tegen Westerse vrijheden. Vanaf het moment dat Israël werd opgericht, hebben de Arabische leiders elk partitieplan afgewezen en elk initiatief voor territoriale gebieden. De Islamitische ideologie accepteert gewoon geen concept van een Joodse staat. Noch Hamas noch Fatah zijn bereid het recht van de Joodse bevolking op een eigen staat te erkennen in hun eigen historische thuisland. Geen enkele territoriale concessie van Israël zal dit ooit kunnen veranderen. »»

Abou Dawoud en zijn familie, daar steekt een verhaal achter!

Commentaar op de foto hierboven: Abou Dawoud is het gezinshoofd. Hij is nu, in 2007, 75 jaar oud. Hij heeft 11 kinderen en 31 kleinkinderen. Hij is afkomstig uit Al Saffoury- al Jalil, wat hij de bezette gebieden noemt [door Israël]. Hij en zijn familie vertrokken na de Nakba [catastrofe] in 1948 naar Libanon. Ze gingen wonen in Naher al Bared. Hij vertelde mij dat de vluchtelingen toen [in de vijftiger jaren] in tenten woonden en weigerden de kampen met cement te bouwen omdat ze dachten dat dat de eerste stap zou zijn om Libanees staatsburger te worden. Met het verstrijken der jaren versleten de tenten en de UNRWA gaf hen Zinco [stalen platen], zodat de vluchtelingen hun eigen huizen konden bouwen. In de tachtiger jaren slaagde Naher al Bared erin om een economisch centrum voor het noorden van Libanon te worden met de 41.000 vluchtelingen die daar [binnen het kamp] woonden. Ze slaagden erin om het 'embargo' dat de Libanese autoriteiten voor de rest van de kampen had opgelegd te omzeilen [Palestijnen mogen geen land en huizen bezitten en ze mogen ook niet werken]. Maar dat duurde niet lang... In juli 2007 werd het kamp door de inzet van het Libanese leger vernield onder het pretext van terrorisme [om zich te ontdoen van de Fateh al Islam] ...de vluchtelingen werden gedwongen het kamp te verlaten en de huizen en bezittingen achter te laten en hun herinneringen. Abou Dawoud verloor alles, alles waarvoor hij zijn hele leven had gewerkt. Zijn huis werd vernietigd en zijn meubilair gestolen. "Het kamp te verlaten was deze keer moeilijker dan de vorige keer in 1948", zei hij.

Verhaal: Farah Kobaissy, aan Flickr ontleend onder "Bedawi Palestinian Camp"
Bijschrift: "Nulla dies sine linea" (geen dag zonder verhaal).

APPENDIX 12

Historisch Onbesef ten Grondslag aan Tegenstand Vestigingspolitiek Israël

Maandag 10 december 2012

Op 4 december 2012 werd het volgende gepubliceerd (DPA/AFP/BELGA): *"Israël heeft na hevig internationaal protest op zijn nederzettingsbeleid in de Palestijnse gebieden bijkomende bouwplannen aangekondigd. Ook in Ramat Shlomo in het noordoosten van Jeruzalem zullen minstens 1600 nieuwe wooneenheden gebouwd worden. Het protest van de Europese landen tegen de jarenlange Israëlische kolonisatie van gebieden waar een Palestijnse staat zou worden opgericht, zal woensdagavond wellicht centraal staan in het Duits-Israëlisch regeringsoverleg in Berlijn."*

Ook de VS riepen Israël op tot terughoudendheid in zijn nederzettingsbeleid. *"We keuren elke eenzijdige beslissing af",* zei de woordvoerder Jay Carney van het Witte Huis in Washington. Zo'n uitspraak maakt inspanningen voor een hervatting van rechtstreekse *onderhandelingen* tussen Israël en de Palestijnen alleen maar complexer.

De Palestijnen dreigen er inmiddels mee zich tot het Internationaal Strafhof in Den Haag te wenden. *"Indien Israël deze oorlogsmisdaden onder de vorm van kolonisatie voortzet, zien we ons genoodzaakt het Strafhof in te schakelen",* citeert de gezagsgetrouwe krant Israel Hajom de adviseur Nabil Shaath van de Palestijnse president Mahmoud Abbas.

Het dorp Talmon in Samaria | Foto: Theo Horneman

Als je de situatie kent, dan weet je dat de volgende zin van geen kant klopt: *"Het protest van de Europese landen tegen de jarenlange Israëlische kolonisatie van gebieden waar een Palestijnse staat zou worden opgericht…"* Kennelijk voelen de politici en commentatoren zich niet gehinderd in hun uitspraken dankzij een gebrek aan kennis voor wat de historische feiten betreft. Daarom volgt nu een kort overzicht.

Historisch onverdedigbaar

Het VN partitieplan van november 1947, gekend als resolutie 181, week sterk af van wat was afgesproken in het mandaat dat in 1922 officieel door de Volkerenbond werd aanvaard. Toch gingen de Joodse leiders akkoord. De afschuwelijke tragiek is dat het partitieplan door de Moslim-Palestijnen en omringende Arabieren werd afgewezen,

waarmee het voorstel definitief van de baan was. Het historisch gewicht van dat moment ontging hen.

De gemengde Joods-Islamitische staat was voor hen onbespreekbaar. Hoe men ook moge denken over de Joodse aanwezigheid in wat nu Israël heet en over de rechten van de ene tegenover de andere bevolkingsgroep, het is op historische gronden onverdedigbaar dat de Joden het land van de Palestijnen zouden hebben afgepakt.

De Westbank werd in de onafhankelijkheidsoorlog van 1948 door het Jordaanse leger bezet, maar niet geannexeerd of ingelijfd, en die bezetting bleef aanhouden tot aan 1967, toen ze als gevolg van de Zesdaagse Oorlog weer met de rest van Israël werd verenigd.

Nadat in 1979 de Sinaï aan Egypte werd overgedragen, had Israël bijna exact het gebied onder controle dat was toegewezen in het mandaat voor Palestina aangaande het deel ten westen van de Jordaanrivier.

Nooit een zelfstandige natie ten westen van de Jordaan

Wat nu de Westbank heet, ligt ten westen van de Jordaanrivier en vormt het hartland van Israël, omvattende Judea en Samaria. Men doet voorkomen alsof dit onvervreembaar Palestijns gebied is, maar dit is historisch onjuist. Het was in de 19e eeuw voornamelijk braakliggend terrein.

In de 19e eeuw en eerder was het land toebedeeld aan de Vilayets (provincies) van Beiroet en Damascus, en pas tijdens de Krimoorlog, in het midden van de 19e eeuw, werd een aparte eenheid gecreëerd voor Jeruzalem dat tot dan toe tot de Damascus Vilayet had behoord. Arabische woordvoerders hebben daarom tijdens de VN hoorzittingen van 1947 betoogd dat het Palestina ten westen van de Jordaan, dat toen nog mandaatgebied was, er als zelfstandige natie nooit is geweest en ook nooit mocht komen.

De grote instroom van Arabisch kolonisten vond plaats tussen 1974 en 2000, dus na de Jom Kippoer oorlog. Deze Arabieren waren kolonist, want ze hadden geen historische banden met het gebied, in tegenstelling tot de Joden. Het was het economische motief dat hun daartoe dreef.

De eerste Joden keerden reeds na 1967 terug, eerst naar Hebron waar de Joodse gemeenschap in 1929 was afgeslacht, maar ook naar de nederzetting van Gush Etzion waarvan de inwoners in 1948 door het Arabische Legioen waren vermoord. Pas na 1973 zijn Joodse pioniers zich in de ‘verlaten streken’ van Samaria, Benjamin en de Jordaanvallei gaan vestigen, terwijl de inkomende Arabieren naar elders gingen. De internationale verontwaardiging over de Joodse nederzettingen is dus ongegrond, zelfs immoreel.

ISRAEL WITH THE WEST BANK, GAZA STRIP, AND GOLAN HEIGHTS
National capital
District (meḩoz) centre
City, town
Airport
International boundary
Boundary of former Palestine Mandate
Armistice Demarcation Line
District (meḩoz) boundary
Main road
Secondary road
Railroad
Oil pipeline
LEBANON
UNIFIL
UNDOF
SYRIA
Tyre
Qiryat Shemona
Al Qunayţirah
GOLAN
Nahariyya
NORTHERN
'Akko
Lake Tiberias
Tiberias
Haifa
Nazareth
Dar'ā
Irbid
'Afula
HAIFA
Hadera
Netanya
Ţūlkarm
CENTRAL
Jarash
Nābulus
Jordan
Herzliyya
TEL AVIV
Az Zarqā'
Tel Aviv-Yafo
WEST BANK
Bat Yam
Rām Allāh
Amman
Ramla
Jericho
Ashdod
Jerusalem
Mādabā
Ashqelon
JERUSALEM
Bethlehem
MEDITERRANEAN SEA
Qiryat Gat
Dead Sea
JORDAN
Gaza
Hebron
GAZA
Khān Yūnis
Al Qaţrānah
Beersheba
Al Arīsh
SOUTHERN
Ak Karak
Zefa'
Aş Şāfī
Bi'r Lahfān
Dimona
Abū 'Ujaylah
Zin
'Ayn al Quşaymah
NEGEV
Mizpe Ramon
Bi'r Ḩasanah
Al Jafr
Ma'ān
EGYPT
Ra's an Naqb
S I N A I
Al Kuntillah
Yotvata
An Nakhl
0 10 20 30 40 50 60 km
0 10 20 30 40 mi
Elat
Ţābā
Al 'Aqabah

Israël en het Vreemdelingschap

Het Israëlische volk wordt na de val van Lachish gedeporteerd

Het vreemdelingschap heeft twee aspecten: degeen die in den vreemde verblijft en degeen die de vreemdeling ontvangt. Het volk van Israël, en thans de Joden (die een uitlezing zijn van het grotere volk), is daar in zijn lange geschiedenis voortdurend mee geconfronteerd geweest. We gaan hier in vogelvlucht overheen want het beslaat een weids gebied. Vreemdelingschap wijst op assimilatie: wie zal degeen zijn die zich aanpast? Zijn niet alle mensen vreemdeling voor God en zijn we niet allen geroepen om te assimileren, om Zijn huisgenoot te worden? Is dat ook niet de diepere betekenis van Daniëls droom van de kleine steen die ten slotte de gehele aarde vult? In het Boek Daniël is er een woordspel met de begrippen 'steen' (e-ben), 'de Zoon' (ben), die in Daniël 7:13-14 een onvergankelijk koninkrijk krijgt - en ten slotte bouwen (ben-ah). Die begrippen wijzen op het Rijk Gods, wat een aards rijk zal zijn waarin eenieder huisgenoot van God zal zijn geworden. Vreemdelingschap of niet-vreemdelingschap: that's the question!

8.42 – Abram werd een Vreemdeling

Als God Abram roept om via zijn nageslacht voor de gehele wereld een zegen te zijn, gaat dat samen met de moeilijk te dragen opdracht om zijn land en volk te verlaten en van het Ur der Chaldeeën te vertrekken en te gaan 'verblijven' in het land van Kanaän, wat nu Israël heet. Zelfs na 55 jaar Kanäan was hij nog steeds niet geassimileerd, nog steeds te gast, wat uit het beschermingspact blijkt dat hij met de Filistijn Abimelech tekent. (Gen. 21:22-34) Na bezegeling daarvan staat er dat Abraham in het land van de Filistijnen *"verbleef"*. In het Hebreeuws is dit soort verblijven afgeleid van het woord voor 'buitenlander' of 'vreemdeling', en inderdaad werd Abrahams familie door de Filistijnen onderdrukt – niet echter door de Hethieten. (Gen. 23:6) Deze bijzondere omstandigheid kan

worden verklaard, want Abraham vestigde zich niet op één plaats maar bleef dolende. Zijn belangrijkster omzwermingen waren als volgt: van Ur Kasidim naar Haran, van Haran naar het Beloofde Land (Ha-Aretz), van Ha-Aretz naar Haran (opnieuw), Haran naar Alon Mora, Alon Mora naar Beth El, Beth El naar Egypte, Egypte naar Bat El, Bat El naar Hebron, achtervolgd tot aan Dan en Damascus, van Dan en Damascus terug naar Hebron, Hebron naar Gerar, Gerar naar Bersheva en van Bersheva terug naar Hebron. Abraham overschreed grenzen en vestigde zich in verschillende landen. Geen wonder dat hij een ongeassimileerde vreemdeling bleef in het aan hem door God gegeven land. En zo was het ook bedoeld, want deze rondtrekkende levensstijl zou voor zijn nakomelingschap de karakteristieke manier van leven blijven en zo blijven totdat de volheid van de tijd zal zijn aangebroken. Dit vreemdelingschap bleef volgens het Bijbels verslag aanhouden totdat 160 jaar later de Egyptische ballingschap aanving. Maar ook daar was geen sprake van assimilatie. Gaat dat ook niet op voor ons Christenen: we verblijven wel 'in' de wereld maar mogen niet 'van' de wereld zijn.. (1 Petr. 2:11, Filip. 3:20)

Rabbijn Chaim Navon van de Kehilat Shimshoni (Modi'in, Israël) formuleert het treffend in zijn artikel in het Christelijk tijdschrift Profetisch Perspectief (zomer 2019): *"Het land Israël is niet het natuurlijk thuisland van Gods volk maar is eerder hun missie en bestemming."* Derhalve begint hij zijn artikel als volgt:

> «« De eerste keer dat de regio, [nu gekend als] Israël, verbonden wordt met wat later een volk zal zijn ontsproten aan Abraham, is als God tegen hem zegt: *"Gaat uit uw land, uit uw familiekring en uit het huis van uw vader, naar het land dat Ik u wijzen zal."* (Gen. 12:1) Eretz Yisraël wordt hier niet voorgesteld als Israëls thuisland. Integendeel, Eretz Yisraël wordt hier getoond als het land waarvoor iemand zijn huis en vaderland verlaat, als het tegenbeeld van een thuisland, als Abrahams 'ballingschap', als een plaats waarvan de naam zelfs niet wordt genoemd. Eretz Yisraël is niet het natuurlijke thuisland van het Joodse volk, maar eerder het land dat God hun gegeven heeft om Hem daar te kunnen dienen. »»

Rabbijn Navon illustreert dat met het verhaal uit Numeri 13 en 14, waarin de verspieders na terugkeer van hun verkenningstocht over de onmogelijkheid spreken om het mooie land, overvloeiende van melk en honing, op de ontzagwekkende Kanaänieten te veroveren. Het volk dit aanhorende werd totaal gedesillusioneerd en kwam toen tegen God en Mozes in opstand. Door deze akte van wanhoop en gebrek aan vertrouwen ontstak Gods toorn waarop Hij liet weten dat hun trektocht veertig jaar zou duren en dat niemand van de volwassenen het Beloofde Land zou aanschouwen, uitgezonderd zijn dienaar Kaleb, een Judahiet, die als enige van de verspieders een gunstig rapport had uitgebracht. Navon schrijft:

> «« Nadat het volk de straf had gehoord voor hun aandeel in de zonde van wankelmoedigheid van de verspieders, willen ze hun fout corrigeren en op eigen initiatief en kracht het Beloofde Land binnentrekken. Maar Mozes waarschuwt: *"Ga niet op weg, want de Heer zal niet in uw midden zijn. U zal zekerlijk door uw vijanden worden verslagen."* Maar de overmoedigen negeerden de waarschuwing. Ze begrijpen niet wat de ware les is van de zonde der verspieders en begrijpen ook niet dat als God gebiedt om 'niet' naar het land te gaan het zonde is dat wél te doen. De waarde van het land mag niet verabsoluteerd worden en tot overmoed leiden [het nationalisme mag geen hoogtij vieren], want ze zijn slechts vreemdeling en bijwoners van het land – het land dat onder alle landen ter wereld op een zeer bijzondere wijze God toebehoort. »»

Op het individuele vlak stelt het Beloofde Land een leven voor van enorme beloftes in weerwil van allerlei vormen van tegenstand. Zoals Romeinen 4:5 zegt: *"Maar niemand verdient Gods gerechtigheid. Het kan alleen maar worden overgeboekt indien we niet langer op eigen werken vertrouwen, maar in Hem geloven die stellig verklaart dat de goddeloze in Zijn ogen rechtvaardig is. Door het geloof wordt Gods gerechtigheid op onze rekening bijgeboekt."* (cf. Passion Translation) Alleen dan kunnen we de onzekerheden van het bestaan overwinnen, zegevierend en sterk worden en dingen doen die anders onmogelijk waren geweest. Gods gerechtigheid brengt het onmogelijke binnen de sfeer van het mogelijke, waarmee we Gods plan met ons leven ten uitvoer brengen.

8.43 – Verschillende Soorten Vreemdelingschap

In een radioprogramma tijdens Kerst 1986 heeft de bekende Israëlische diplomaat Pinchas Lapide († 1997), die een belangrijke rol speelde in de Joods-Christelijke dialoog in Nederland en Duitsland, enkele treffende gedachten geformuleerd over het vreemdelingenschap: [75)]

> «« De mens is een vat vol tegenstrijdigheden, een wandelende contradictie. Hij stoot de medemens af, en trekt hem tegelijkertijd aan. Hij is bang voor de een en heeft de ander nodig om zijn eigen ik te vinden. Tussen deze polen van afstoting enerzijds en anderzijds een bijna magische aantrekking die de vreemdeling op hem uitoefent, beweegt zich de liefde tot de vreemdeling die ons wordt geboden, én die merkwaardige vreemdelingenhaat.
>
> Froemede, het oude middelhoogduitse woord, waarvan het woord 'vreemd' is afgeleid, betekent: de ander, die ver weg is van mij, de vér-verwijderde. De Romeinen noemden hem 'hostis', waarbij de vreemdeling dan bijna automatisch tot vijand wordt [in het Engels spreken we van 'hostility', is vijandschap]. Hostis is het woord, dat vreemdeling en vijand in zich verenigt. De [oude] Grieken waren op dit punt nog erger: voor hen was de vreemde de 'barbaar', wat slechts minachtende spot inhoudt en die ten slotte het doelwit wordt van regelrechte haat.
>
> In de Bijbel, echter, ligt dat anders. Daar begint de hele geschiedenis van de mensheid met het vreemdeling zijn, vooral van zijn Schepper en vervolgens van zijn complete omgeving. *"Waar ben je, Adam?"* – met deze vraag van God begint de geschiedenis van de mensheid. En Adam kruipt, als elke vluchteling en vreemdeling, achter struikgewas om zich te verbergen.
>
> Het is álles wat de medemens tot een anderssoortige, tot de ander maakt. De taal, de zeden, het uiterlijk, later ook de religie. Met andere woorden: Hij is anders dan ik, en dan is het slechts een kleine psychologische stap naar de consequentie: Hij is gehéél anders, dat wil zeggen hij is de ander, die ik niet ben en ook niet wil zijn. Dan komt het natuurlijk van de horizontale verschillen in taal, religie en zeden direct tot verticale waardeoordelen. Ik ben goed, en degene die anders is, is derhalve slechter. Natuurlijk, dat anders zijn is door God gewild. Er zijn geen twee mensen onder de zon identiek, want elk individu is de onnavolgbare drager van Gods beeld.
>
> Het is onze taak, om de vervreemding te overwinnen, om nader tot elkaar te komen. En de Talmoed trekt de conclusie: Er zijn geen vreemdelingen, er zijn slechts mensen die elkaar nog niet werkelijk hebben ontmoet. Dat betekent dat elke vreemdeling een potentiële vriend is, mits ik de moed heb me voor hem open te

---

75) "Het bezit van de waarheid: het einde van de dialoog – Gedachten over wet en liefde in de Hebreeuwse Bijbel 'de vreemdeling in uw poorten' – Messiasverwachtingen bij Joden en Christenen" door Pinchas Lapide – Ten Have, Baarn #1989 (pp. 46-51). Oorspronkelijke uitgave: "Können wir die Fremden lieben?"

> stellen. Openstellen in de mooiste, psychologische zin, om hem in zijn van God gewilde anders-zijn te accepteren. Dan houdt hij op vreemdeling te zijn.
>
> Daarom onderscheidt de Joodse traditie drie categorieën van vreemdelingen. De eerste is neutraal (ger), staat boven het gewoel, leeft echter in een Joods milieu en neemt de Joodse wetten in acht. Dan is er de vreemdeling (nochri), die prikkelend, stimulerend, inspirerend aanwezig is. Hij is de creatieve vreemdeling, wiens verschijnen een middel tegen geestelijke verslapping is en die nieuwe spankracht verleent. De derde is de vijandige vreemdeling (sar). Hij verbreidt angst, weigert om ook maar iets van zichzelf prijs te geven en komt alleen maar om te nemen, niet om te ontvangen. Alle drie komen ze in de Bijbel voor, meestal met de stilzwijgende uitdaging aan het oude Israël hen te ontvreemden en tot vrienden te maken. »»

Vervolgens gaat Lapide in op het vreemdelingschap van Abraham en van het Joodse volk als geheel, dat telkens vreemdeling was in een voor hen vreemd land. Voordien een straf wegens zondig handelen - denk aan Kaïn - is het nu Bijbelse pedagogie geworden. Zegt hij: *"Steeds wordt ons daarom in de Bijbel gezegd: 'De Heer onze God (...) heeft de vreemdeling lief (...) daarom zult ook gij de vreemdeling liefhebben, want zelf zijt ge immers ook vreemdeling geweest in Egypte!'"* (Deut. 10:17-19)

8.44 – De Dolenden van de Exodus

Aan het eind van de 240-jarige Egyptische ballingschap waarin Gods volk onder een zwaar juk door moet, begint een nieuwe episode in hun bestaan, een bestaan van nergens toe behoren, behalve aan God. De exodus (uittocht) leidt veertig jaar in de woestijn, symbool ook voor de 'woestijn der volkeren' waarin het Joodse volk niet veertig jaar heeft gezworven maar nu al tweeduizend jaar. De Exodus vangt aan bij de Berg van Openbaring, waar het volk de Tien Geboden ontvangt. Vervolgens trekt het volk verder. Kibroth Hattaävah geeft volgens Numeri 33:16 het eerste langduriger kampement aan. Deze plaats ligt vlak naast de Serabit el-Khadem berg aan de Golf van Suez gelegen, waar

toen het wonder van de kwakkels plaatsvond nadat het *"gemengde volk onder hen"* vlees opeiste, wat niet verwonderlijk is na zo'n afmattende twaalfdaagse uitputtende voettocht (er staat niet zoals soms vertaald: 'de mensen in het midden van de karavaan'). We moeten weten dat dit uitschot niet uit Israëlieten bestond, wat na een zorgvuldige lezing van Exodus 12:38 naar voren komt. Dat er vreemdelingen waren blijkt ook uit het verslag bij de intrede van het Beloofde Land, want daar staat: *"Er was geen woord van al hetgeen Mozes geboden had dat Jozua niet voorlas aan de gehele gemeente van Israël alsook de vrouwen, de kinderen …en de vreemdelingen, die met hen meegegaan waren."* (Joz. 8:35) Het is logisch dat zij, vreemdeling zijnde, minder ontbering wilden lijden. Nu dan, nadat ze in Kibroth Hattaävah zijn gearriveerd, gaan ze op hoge toon vlees eisen. Wat een lef! De Joodse Philo van Alexandrië, een tijdgenoot van Christus, beschrijft het gemengde volk in "De Vita Mosis" (1:147), en zegt dat ze met de Israëlieten optrokken en uit een gevarieerde groep mensen bestond als bij een allochtone groep die zich onder de ware burgers bevindt; voorts waren er degenen die uit een verbintenis tussen een Hebreeuwse vader en een Egyptische vrouw waren voortgekomen en als leden van hun vaders ras waren aanvaard; en ook die de fatsoenlijke vroomheid van deze mensen bewonderden en zich daarom bij hen hadden aangesloten; ten slotte waren er overlopers die tot erkentenis van de rechte weg waren gekomen op grond van de zwaarte en veelheid van de voortdurende straffen die hun landgenoten hadden getroffen.

8.45 – De Tien Verloren Stammen van Israël

Een heel bijzondere ballingschap, die we nu voor het voetlicht brengen is de ballingschap van de zogenaamd tien verloren stammen van Israël. Lees 'verloren' of 'uit het zicht' maar niet 'een onomkeerbare verdwijning'. Eens zullen ze herontdekt worden. Het is maar goed ook dat ze nog niet ontdekt zijn want dat zou reden zijn voor een nieuw soort van vervangingstheorie, zo van: "Nu de tien stammen gevonden zijn, hebben we die anderen, de Joden, niet meer nodig."

Het boek van de profeet Hosea, die in het noorderlijke stamdeel predikte, handelt speciaal over het koninkrijk van de tien. Het is alsof deze preken meer doorspekt zijn met levendige beelden. Als Hosea Israëls afgodendienst veroordeelt, spreekt hij in krachtige beeldtaal. Het wekt verbazing als God Hosea beveelt om een hoer, Gomer geheten, te trouwen. Hij moet in zijn persoonlijk leven het profetische beeld van Israël uitbeelden. Israël van de tien stammen zal wegens haar trouweloosheid van het toneel verdwijnen. In hetzelfde beeld moet Hosea deze Gomer wegens overspel wegzenden. Bij de overgang naar de zevende eeuw voor Christus worden de tien stammen geknecht en door het Assyrische rijk verbannen. Zij zullen elders blijven voortbestaan maar men zal hen niet kennen bij hun oorspronkelijke naam en zij zullen hun identiteit vergeten zijn. Gomer betekent verdwijnen of opnieuw verdwijnen.[76)] Toch bleven de belangrijkste beloftes van Gods

---

76) Mijn woordenboek zegt dat de afstammelingen van Gomer bekend staan als de Cimmeria, Khumry of Kimbers, maar dat is onjuist. Khumry is een der namen die men aan de tien in hun verdwijning geeft. Khumry, met een gutturale 'kh' uitgesproken, is mogelijk afgeleid van Omri (Ha-Umry), stichter van het Omridische dynastie. Koning Omri (†894 BC), de zesde koning van het Israël van de tien of noorderstammen, stichtte Samaria, wat nadien het politieke centrum werd van dat deel van Israël. Nadat de tien de naam Khumry kregen zou in een volgend stadium de naam Gomer daarvan kunnen zijn afgeleid en niet andersom, zoals te berde gebracht door de oude historicus Flavius Josephus. De naam Gomer komt ook in de volkerenlijst voor van Genesis 10 en 11, maar dat is een andere Gomer.

verbond met zijn volk nog altijd van kracht. Zij mogen het vergeten zijn maar God vergeet niet. Aandachtige bestudering leert dat God voorwaardelijke en onvoorwaardelijke beloftes gaf aan Abraham en het volk Israël. De verbanning van de verloren stammen viel onder een van de voorwaardelijke beloftes of dreigementen en hun terugkeer zal vallen onder een van de onvoorwaardelijke beloftes.

Hosea beeldt de verloren stammen uit als geplaatst in een vrouw in barensnood, als een zwerver in Hades, de Hel. Daar zwerven zij rond, dat wil zeggen, in de sfeer van de Hel, en zijn gevoelig voor wat zich daar afspeelt. Afgeweken van God staan ze nu onder het bewind van afgoden, waarvan een belangrijke de met een drietand zwaaiende Poseidon. Daar in het land van *"eretz acharetz"* (land van Arsereth)[77)] zullen de tien stammen wonen en gevonden worden. Acher indiceert een teruggaan of terugvallen, een wegvallen van God, en dat impliceert een overstappen naar het kamp van de vijand. En diens uitvalsbasis is zoals we weten de Hades (een ander woord voor de Hel).

Het beeldverhaal van de afgodendienst past bij het idee dat hun omzwervingen begrepen kunnen worden vanuit de taal die bij het primitieve heidendom past. Wij vernemen dat ze de Egyptische afgodendienst aanhingen, want er wordt verteld dat hun geboortebloed aan hen bleef kleven. Natuurlijk vond hun geboorte - als een volk - in Egypte plaats. (Hos. 13:4, 12:13-14, 7:11) Het is evident dat Satan regisseur van de verdwijning is. Te veel is reeds op zijn altaar geofferd. De verdwijning betekent dat ze gezien zullen worden als heidenen en dat is ook gebeurd. Het heet: *"Voortaan zullen zij onrein eten [niet kosher]." "Zij zullen 'gaan' leven onder de heidenen"* is in de betekenis van verdwijnen (in het Hebreeuws ndad). Hosea voorspelt dat zij naar Assur gaan. In dit vers is 'gaan' een vertaling van 'halak' wat eigenlijk een continu verdwijnen inhoudt en aangeeft dat er een buitengewoon lange verdwijning zal zijn, wat vanzelfsprekend een vreemdelingschap is, vervreemd van eigen volk en vervreemd van God.

Het Neo-Assyrische keizerrijk paste een politiek van deportatie van bevolkingsgroepen toe in de door hen veroverde regio's. Wat we nu in Europa zien, met de enorme toevloed van immigranten, volgt hetzelfde principe zij het anders ingekleed. De meeste herplaatsingen werden door de Assyische overwinnaars zorgvuldig gepland ter versterking van hun heerschappij. Het kon nuttig zijn om landbouwkundige technieken te verspreiden of om nieuwe landen te ontginnen. Het diende ook als alternatief voor afslachting. Bustenay Oded schat dat tussen de 3,5 en 5,3 miljoen mensen over een periode van 250 jaar werden verhuisd.[78)] Het bleek een zeer effectieve manier om de culturele identiteit van de veroverde volken uit te wissen en ze te onderdrukken. Weet wel dat er toen geen boeken waren of goede communicatiemiddelen om een cultuur in stand te houden. Volgens het geloof uit die tijd waren goden lokaal. Indien iemand uit zijn lokaliteit trok betekende dat dat je je eigen goden en hun macht in de steek liet. Dit betekende natuurlijk ook dat je andere goden moest aanbidden als je je in een vreemd land ging vestigen. Dat hield een verwisseling van identiteit in. Omdat de tien stammen zich reeds aan afgodendienst hadden overgeleverd geldt deze gedachte ook voor hen.

---

77) De 'eretz Arsereth' uitleg verwijst naar de niet-canonieke openbaring van III en IV Ezra, geschriften die tegenwoordig nauwelijks bekend zijn omdat zij niet in de moderne bijbeluitgaven voorkomen. De oudere edities van de Vulgaat, na de 12e eeuw, voegden die meestal toe. In de bekende Genèvebijbel van 1560, met notities van Calvinistische signatuur, staan ze bekend als de apocriefe 2 Esdras.

78) "Mass deportations and deportees in the Neo-Assyrian empire" van Bustenay Oded - Dr. Ludwig Reichert Verlag, Wiesbaden # 1979.

De Landbelofte in Bijbels Perspectief

Het Romeinse rijk tijdens de Bar Kochba opstand

Wat is de relevantie van de landbelofte van God aan Abraham? Heeft het nog betekenis? De Christelijke consensus gaat ervan uit dat de landbelofte sinds Christus' komst heeft afgedaan. Christus moest in een land komen en uit een volk komen, het Joodse. Nadat Hij zijn werk van verlossing had gedaan heeft de landbelofte afgedaan. De Joden zijn sindsdien zwervers en vormen een levend getuigenis van wat toen plaatsvond. De oprichting van de Staat Israël in 1948 is een curiositeit, vindt men, een anachronisme, in feite een absurditeit. Helaas, zeggen ze, is hun terugkeer samen-gegaan met een vervolging van de oorspronkelijke bewoners. Van verdrukten zijn ze onderdrukkers geworden. En wat de eindtijd betreft, waarvoor hun terugkeer een teken zou zijn, dat is lariekoek. De wereld spoedt naar haar eindoordeel toe, dat wel, maar dat ligt ergens in een onbestemde en verre toekomst verscholen. Dat staat los van de oprichting van de Staat Israël. En gaat men verder, of die staat zal blijven bestaan is zeer de vraag. Op deze problematiek zal hier antwoord worden gegeven.

9.46 – De Ontvolking van Judeah

De landbelofte is door de gehele geschiedenis een heikel punt gebleven. Na het neerslaan van de Joodse opstand onder Bar Kochba (132-136 AD), besloot de Romeinse keizer Hadrianus om Judeah Palestina te gaan noemen. Die naam refereert naar het Filistijnse volk dat daar ooit had gewoond. Deze naamgeving was een van de manieren om elk soort van Joods nationalisme voorgoed de grond in te boren, zo dacht hij. Dat de Filistijnen als volk reeds lang hadden opgehouden te bestaan en ook niet meer konden worden terug-gevonden in de toen bestaande waaier van volkeren, moet Hadrianus als positief hebben ervaren, want als de Filistijnen nog hadden bestaan had dat aanleiding kunnen geven voor een nieuw soort nationalisme, en daar zaten de Romeinen niet op te wachten. Jeruzalem dat onder zijn leiding in heidense zin werd herbouwd, hernoemde Keizer 'Aelius' Hadrianus naar zichzelf en zo werd deze stad in alle documenten Aelia Capitolina genoemd, een naam die iedere gedachte aan een Bijbelse oorsprong moest uitbannen. Al

twee jaar eerder wilde hij die naam geven, en die brutale daad was aanleiding tot de opstand tegen het Romeins gezag.

De Romeinen waren zwaar gehavend uit de Bar Kochba opstand gekomen en zochten naar een middel om herhaling te voorkomen. Als een volk geen eigen land had zouden ze als volk niet meer kunnen blijven bestaan was het idee, en zo zouden de Romeinen van deze last verlost zijn. De ontvolking van Judeah geschiedde op grond van de militaire confrontaties en de desastreuse honger en ziekten die rondwoedden. Na die verschrikkelijke oorlog was Judeah een land zonder volk geworden. In normale omstandigheden had dat de genadeslag moeten geven voor het blijven voortbestaan van Gods volk. De Joden in de verspreiding werden toen niet als grote dreiging gezien. Maar tegen alle logica in bleef het volk door de eeuwen heen voortbestaan. De Jood werd de eeuwige migrant, een vreemdeling op aarde, de zoekende op zoek naar God, terwijl het verlangen levend werd gehouden met de bede: *"Volgend jaar terug in Jeruzalem!"*

De Romeinse Keizer Hadrianus (117-138 AD)

9.47 – Het Palestijns-Joodse Conflict

Thans is de situatie ontstaan dat het land weer door zijn oorspronkelijke bewoners wordt bedekt en de landbouwgronden vruchtbaar zijn gemaakt. Maar de internationale politiek wil de Joden het woon- en landrecht ontzeggen onder het mom van schending van de rechten van 'de oorsrponkelijke bewoners'.

Enkele historische feiten met betrekking tot de oorsprong van het Palestijns-Joodse conflict zijn sprekend. Niet-Joodse immigranten arriveerden in de tweede helft van de 19e eeuw en eerste helft van de 20e vanuit alle delen van het Midden Oosten, inclusief Turkije, Syrië, Irak, Libanon, Transjordanië, Saudi Arabië, Noord- en Zuid Jemen, Egypte, Soedan en Libië. Joan Peters beweert in haar baanbrekend boek uit 1984: "From Time Immemorial" (Sinds onheuglijke tijden) dat *"...indien al die Joden en al die Arabieren die tussen 1893 en 1948 in (...) Palestina arriveerden daar waren gebleven en indien ze nu werden gedwongen te vertrekken, dan zou naar alle waarschijnlijkheid een dubbele exodus van gelijke proportie plaatsvinden. Palestina zou opnieuw worden ontvolkt."*

Wat bracht honderdduizenden Arabieren naar Palestina? Economisch gewin. De zionisten brachten hun vaardigheden en de nodige fondsen mee. Ze startten economische bedrijvigheid die banen en welvaart creëerden die op een veel hoger niveau lagen dan wat de plaatselijke bevolking gewend was. Daarom gingen grote groepen Arabieren naar de kolonisten om daar een bestaan op te bouwen. Ze troffen daar een hogere levensstandaard aan, meer vrijheden, betere scholing en een betere gezondheidszorg dan wat hun medegenoten in de Islamitisch-Arabische landen kregen. De familienamen van veel Palestijnen geven nog altijd blijk van hun niet-Palestijnse oorsprong. Net als bij Joodse namen als Berliner, Warsaw en Toledano, staan de telefoonboeken op de Westbank – in feite Israëls hartland – vol namen als Elmisri (Egyptenaar), Chalabi (Syriër), Mugrabi (Noord Afrika). Ja zelfs de beruchte George Habash, de oprichter en voormalig secretaris generaal van het "Volksfront voor de Bevrijding van Palestina", draagt een naam die op Ethiopië wijst, wat in het Arabisch én Hebreeuws 'Habash' is. De conclusie dringt zich op: er zijn zowel Arabische c.q. Islamitische Israëliërs als Arabische c.q. Joodse Israëliërs, uit Jemen bijvoorbeeld. Indien men dit wetend de term Palestijn gebruikt als legitimatie voor terrorisme tegen de Staat Israël en zijn burgers, dan heb ik daar grote bezwaren tegen. Legitimiteit moet wél op feiten berusten en op moraal!

Ik maak geen pleidooi om de Palestijnen het recht te ontzeggen om in dat land te wonen. Dat is ook nooit het doel geweest van de opeenvolgende Israëlische kabinetten. Als we ons distanciëren van Bijbelse argumenten hebben beide groepen evenveel recht om in dat land te wonen. Een samenleving is daartoe de geëigende oplossing, géén tweestaten-oplossing waarbij de Palestijnen vanuit zelfstandig bestuurde enclaves de Israëlieten het leven zuur maken. Als dat eenmaal gebeurt, wie zal zich dan opwinden over verspild Joods bloed? De selectieve verontwaardiging is een groot kwaad en speelt altijd een rol bij jodenhaat. Die haat kent een sterk irrationeel element daar zich het vreemde verschijnsel voordoet dat veel antisemieten ongelovig zijn, zelfs atheïst. Het laatste waar ze aan denken is Gods plan met de wereld en tóch zijn ze fel anti-Joods.

9.48 – Waarom Haat men de Joden?

Een Joodse vrouw vroeg mij eens op Schiphol Airport waar we vanuit Israël waren aangekomen, ja bijna wanhopig: *"Waarom haat men ons zo?"* Ik had toen geen antwoord klaar. Ik had kunnen zeggen: "Allereerst haten ze jullie omdat ze God haten; jullie zijn Gods instrument tot redding van de wereld. Dat is de reden en dat gaat het gewone verstand te boven." De godvijandige mens is van nature geneigd om Gods volk te haten. En de Christelijke mens? Die wil zichzelf graag in het middelpunt van Gods belangstelling zien. Vergeet niet de jaloezie, hebzucht en heerszucht! Geen menselijke emotie is de Christen vreemd; dus waarom zouden ze de Joden op de voorgrond zetten?

Er is nog een andere factor die om de hoek komt kijken. De Bijbel gaat over Gods herstelplan met de wereld. Wat aan die inspanning tot herstel vooraf is gegaan en wat daarna gaat gebeuren wordt nauwelijks gerept. De Bijbel gaat over de zevende 'dag van het maken', de olam assia zegt de Talmoed. Nadat God in zes dagen de wereld had gemaakt, ging Hij rusten van het scheppingswerk uit het 'niets'.[79)] Toen startte in de zevende dag een ander soort maken. Dit maken droeg God aan de mens over, wel wetend dat dit alleen door de 'mens' Jezus ten volle zou kunnen worden volbracht. Dit bijzondere maken, door

79) Feitenlijk schept God uit zichzelf, en God is niet niets. God is geest en geest is onzienlijk. Het zienlijke hangt vast aan het onzienlijke, maar daar wil de moderne wetenschap niet van weten. Onze wetenschap gaat uit van het Cartesiaanse principe: "Clare distincte et percepere" (alleen onderscheiden wat met het oog kan worden gezien). God ontkennen is in dit systeem eenvoudig: men hoeft alleen maar vast te stellen dat iets niet waarneembaar is om vast te stellen dat het niet bestaat ervan uitgaande dat dit systeem de manier is om 'alles' vast te stellen terwijl het ook zijn eigen beperkingen kent.

de eeuwen heen, was een moeilijk karwei, zodat de mens kracht en bijstand zou ontvangen en dat ook absoluut nodig had, maar dan moesten ze God daar wel om vragen. God moge dan wel op de zevende dag zijn gaan rusten van zijn creatieve werk, een dag die nog steeds niet ten einde is, maar zijn betrokkenheid met ons is altijd blijven bestaan. De herder Israëls sluimert noch slaapt. (Ps. 121) Als God maar één moment ophield bij ons te zijn, zou alles onmiddelijk verdwijnen. Welnu, de gehele Bijbel, vanaf het eerste woord tot aan het laatste, gaat over die zevende dag. Nog voor die zevende dag ten einde loopt zal er een nieuwe Aarde en nieuwe Hemel zijn – het Duizendjarig Vrederijk – dat niet meer onderhevig zal zijn aan de neiging ten kwade, noch in onszelf noch daarbuiten. De oude aarde zal met geweld vergaan, maar daarmee is nog niet het eind van de wereld gekomen, wel het eind van deze wereld om plaats te maken voor iets dat zo mooi is dat daarvoor ons voorstellingsvermogen te kort schiet. In dat ten onder gaan zal eenieder die de naam des Heren aanroept en om vergeving vraagt gered worden. (Rom. 10:13) Dat geldt zelfs voor hen die hun ziel aan Satan hebben verkocht. Zo ver strekt zich de barmhartigheid Gods: “Och Heere, och wierd mijn ziel door U gered!” zal de alom klinkende roep zijn.

Wie dit niet begrijpt zal niet kunnen verstaan dat het godsoordeel dat ons dan treft niet het laatste oordeel is, wel een belangrijk oordeel maar niet het allerlaatste. Die zal vol angst zitten voor dat eind, wil er niet van horen, zal ook vol onbegrip zijn ten aanzien van de landbelofte aan Abrahams nageslacht. De Profeet Daniël had een visioen van een steen die klein begon en ten slotte de hele aarde zal gaan vullen (Dan. 2:32-35), een visioen dat mijns inziens op de landbelofte slaat. Het begint met een klein stukje land. Het land Israël is slechts een steentje, niet meer dan een speldeknop, opdat beginnend vanuit die plaats de hele aarde met Gods glorie vervuld zal worden. God wil niet alleen de mens redden maar tevens de aarde (Wijsh. 11:21-26) en op die nieuwe aarde krijgt de wedergeboren mens een plaats toebedeeld, thans een moegebeukte aarde, gekweld door uitbuiting, vervuiling en vergif. Deze uitleg van Daniëls visioen betekent niet dat het volk Israël de hele aarde zal bezitten. Waarom? Het land Israël behoort God toe. (Lev. 25:23) Het is Gods proeftuin die Hij in rentmeesterschap aan het volk van Israël heeft afgestaan. Zo zal God ook de rest van de aarde, als die eenmaal zijn bijzonder bezit is geworden, in rentmeesterschap aan de op dat moment bestaande menigten afstaan.

9.49 – Conclusie

Uit het voorgaande blijkt dat de vergeestelijking van de Bijbel waarin alleen een hemels rijk telt en niet een toekomstig aards, doorslaggevend is geweest in het niet begrijpen van de plaats van het Joodse volk in Gods plan met de wereld. Nadat de Joden Christus hadden voortgebracht waren ze vanuit de Christelijke optiek van later eeuwen een reliek geworden, een museumstuk, wat misschien interessant is om naar te kijken, maar verder niet. De vervangingstheologie mag ‘ons’ dan zien in plaats van ‘hen’, maar dat houdt nog niet in dat deze theologie zich de aardse beloftes aan de Joden heeft toegeëigend, kon dat ook niet want daartoe ontbrak een theologische verklaring.

Daarom moeten bijbelgetrouwe Christenen niet moe worden te benadrukken dat de landbelofte aan het volk van Israël uiterst belangrijk is in Gods herstelplan voor de wereld. God wil niet alleen ons zieleheil. We mogen letterlijk vette en mergelrijke spijzen nuttigen temidden van heerlijk riekende velden. Daarom is de terugkeer van het oude volk op Gods bodem, waarvan onze generatie getuige is, de voorbode van ‘het komende rijk’, zoals de Joden het plegen te noemen; wij spreken van het Duizendjarig Vrederijk. Pas nadat Christus op dezelfde wijze is teruggekeerd als Hij vertrok zal dat rijk een aanvang nemen, pas nadat zijn voeten de Olijfberg zullen hebben geraakt. Laat dan de trompetten schallen en de cymbalen rinkelen. Laat dan het veelstemmig koor een nieuw lied inzetten, eentje die voor altijd gezongen zal worden.

Perspectief op het Komend Koninkrijk

Tamarisk

Gods beloftes aan Israel hebben oeroude papieren. Temidden van alle andere volken werd Israel uitgekozen als koninkrijk van priesters, in een bestemming die onverkort gehandhaafd is gebleven. Pas nadat het Joodse volk zijn Messias zal hebben erkend, zal dit ten volle tot ontplooiing kunnen komen. Het land waar zij nu wonen is reeds tot een oase geworden. De woestijnen zijn gaan bloeien als voorbode van het messiaanse rijk, zijnde het "Uw koninkrijk" van het Onze Vader gebed.

10.50 – De Joden, het uitverkoren volk

Israël is niet als alle andere volken. Toen God het volk Israël uit de Egyptische slavernij bevrijdde werd zij God onderhorig, die hen vanuit de hand van farao, hun vroegere eigenaar, gestolen had. Zo werd zij onder al de volkeren Gods bijzondere eigendom. Deuteronomium 5:15 leest: *"Bedenk dat u slaaf was in Egypte en dat de Heer uw God u met sterke hand en uitgestrekte arm uit dat land heeft geleid. Daarom heeft Hij u geboden de sabbat te onderhouden."* Omdat God conform Genesis 2:2 op de 7^{e} dag van zijn werk rustte, mocht, nee moest Israël iedere 7^{e} rusten toen het eenmaal Gods slaaf of medewerker was geworden hetgeen vanaf dat moment – dus direct nadat ze aan farao's regiem waren onttrokken – de wettelijke basis vormde voor het houden van de sabbatsrust, alhoewel het principe van rust, maar niet perse iedere zeven dagen, voordien gekend moet zijn geweest, conclusie gebaseerd op het feit dat de sabbatsrust deel uitmaakt van de natuurwet, geformuleerd in de Tien Geboden, die altijd al vanaf de geboorte in ieders hart stond geschreven. Het nieuwe ligt hierin dat het als een 'zevende' dag rust werd geformuleerd en als zodanig voor het Israëlische volk verplicht werd gesteld. Echter, omdat het deel is van de natuurwet geldt de sabbatsrust ook voor alle niet-Israëlieten.

Velen, ook in Israël, weigeren de speciale plaats en functie in te zien van Gods volk en zeggen: "Israël mag dan door God gekozen zijn, maar dat betekent nog niet dat zij uitverkoren is." (In het frans: choisi tegenover élu.) En verder: "De Talmoedische opvatting van uitverkorenheid heeft voor heel wat rampen gezorgd." – alsof dit geen Bijbelse visie is! De behoefte om aan anderen gelijk te zijn en andersom de anderen gelijk aan hen te maken, heeft altijd bestaan. (1 Sam 8:20) Dat is ook een doorslaggevende factor in de tegenwoordige Israëlische politiek. Daarom meent men er goed aan te doen land voor vrede aan te bieden, en wel voor een zeer onbestendige en winderige vrede! Land aan de Palestijnse broeders aanbieden, die in een wankele en gevaarlijke toestand zitten, getuigt

niet van wijsheid. Trouwens, de strijd gaat niet om leefruimte of gedeeltelijk zelfbestuur. Het is een culturele confrontatie met sterk godsdienstige trekken. Beide partijen betwisten het door God geschonken erfdeel. Het is zelfs verboden land af te staan, want volgens Leviticus 25:23 blijft het Gods eigendom: *"Het land is van Mij en u bent vreemdelingen en bijwoners bij Mij."* Gods initiële overdracht – *"het zij u tot een altoosdurende bezitting"* (Gen. 17:8) – was dus slechts een gedeeltelijke eigendomsoverdracht in de zin van bruikleen of rentmeesterschap.

Het is het oude twistpunt tussen Izak en Ismaël, waarbij door beiden in dezelfde trant wordt gedacht. Zeggen de Islamieten: "Eens voor Allah gewonnen gebied blijft altijd Islamitisch gebied." [80)] In zo'n gebied is geen plaats voor niet-Islamieten, nooit, tenzij onder zeer pijnlijke en vernederende omstandigheden. "Palestina (Israël) moet van doornen en distels worden bevrijd - dat zijn de Joden - opdat wij (de Islamieten) weer een trots volk kunnen zijn!" In Genesis 21:10 staat: *"Sara zei tot Abraham: Jaag die slavin met haar zoon Ismaël weg, want de zoon van die slavin mag geen mede-erfgenaam worden van mijn zoon Izak."* De zaak heeft zich toegespitst. Er is geen sprake meer van mede-erfgenaam, want het gaat thans in onze wereld om alles of niets.

Toch stemt ondergetekende voor een twee-staten oplossing. Die bestaat al. Het gebied ten oosten van de Jordaanrivier is het echte Palestina, 77% uitmakend van het oorspronkelijke Britse Mandaat. Dat heet Jordanië. Daarvan werden de grenzen in 1922 door de Volkerenbond bepaald. Wat tegenwoordig de Westbank heet is een misleidende term en vormt Israëls hartland omvattende Judea en Samaria met ten oosten de Dode Zee. Deze gebieden werden in de onafhankelijkheidsoorlog van 1948 door het Jordaanse leger bezet en dat bleef zo tot aan 1967, toen ze als gevolg van de Zesdaagse Oorlog weer met de rest van Israël werden verenigd. Tussen 1948 en 1967 deed Jordanië weinig of niets aan hun economische en argrarische ontwikkeling. Er was toen wel enige Arabische bewoning. Bovendien waren grote delen alleen voor militairen toegankelijk. Wat velen niet weten is dat de grote instroom van kolonisten pas tussen 1974 en 2000 plaatsvond.

Dat ik wederom durf te hameren op het thema van de Joden als uitverkoren volk, zal door heel wat mensen hoofdschuddend worden bekeken als teken van een bedenkelijke vorm van aderverkalking. Ik ben reeds pensioengerechtigd. Dat zal de reden zijn! Ik begin oud te worden. Mag ik u dan een geheim verklappen? Vijftig jaar geleden dacht ik er net zo over. De werkelijke reden is dat ik de Bijbel serieus neem en niet onkundig ben van bepaalde historische feiten. Geschiedenis is belangrijk, juist om herhaling van geschiedenissen te voorkomen. Professor Paul Eidelberg, een politiek figuur, schreef in zijn nieuwsbrief van 27 oktober 2009 onder de titel "Het einde van een tijdperk en de belofte van een nieuw" :

> «« Israëls wedergeboorte in 1948 geeft de nationale basis voor de universele erkenning van de Torah [Bijbel] als uitgangspunt van hoe de mens moet leven. Reeds nu zien we een heropleving van de Joodse filosofie alsook een samenvloeien van wetenschap en Torah, dat de werken van de grote Joodse filosofen uit vorige eeuwen overstijgt. Het is in dit licht dat we de pogingen van de landen moeten zien om Israël te vernietigen. Onderhuids beseffen en vrezen ze dat hun manier van denken en levenshouding geen intrinsieke waarde heeft. Ondanks Israëls krakkemikkige westers-politieke systeem en ondanks de dood en het verderf die haar door de opvolgers van de nazis worden aangedaan, is Israël uit haar as en stof herrezen om de virtuele hoofdstad van de wereld te worden op gebied van wetenschappelijke technologie, die – let op mijn woorden – slechts de buitenkant en het voorspel zijn van een geestelijke renaissance. »»

---

80) Omdat Spanje ooit van de Moren was, wordt in moslimkringen over Spanje op dezelfde wijze gepraat als over Israël. In hun ogen is het door hun bezetting destijds een onvervreembaar gebied geworden, dat weer voor Allah moet worden teruggewonnen.

10.51 – Ik heb u tot Mijn Glorie geschapen

De vraag doemt op wat het uitverkoren zijn precies inhoudt. Een afgeleide van het woord Israël is ‘jesurun’, wat ‘de meest rechtschapene’ betekent, in feite een troetelnaam, want in de Septuagint wordt het vertaald met ‘agapemenos’, ‘de geliefde’. In Jesaja 44:2-3 staat: *“Zo spreekt de Heer, uw maker, die u gevormd heeft van de moederschoot af, en u bijstaat: Wees niet bevreesd mijn dienstknecht Jakob jesurun, die Ik heb uitverkoren. Want Ik zal water laten stromen op dorstige aarde en beken op droge grond. Ik zal mijn geest laten stromen over uw nazaat, en mijn zegen over uw telgen; zij zullen gedijen als de groene tamarisk, als wilgen langs het vlietende water.”* En in vers 8: *“Gij zijt mijn getuigen.”* Het voorgaande hoofdstuk kondigt de terugkeer aan van het volk naar het Beloofde Land, profetie die in de vorige eeuw werd volvoerd. God zegt: *“Ik verzamel hen, (...) die Ik tot mijn Glorie heb geschapen.”* (Jes. 43:5-7) Waaraan we mogen toevoegen: …opdat zijn Glorie over al zijn kinderen uitstraalt. Het Boek der Waarheid zegt immers: *“Het leven is niet voor niets door God gegeven. Het is om glorie aan God te geven en zijn kinderen aan te moedigen zich uiteindelijk met Hem te verenigen, als het leven verandert.”* (14-6-2013) Dat wil zeggen, wanneer onze transfiguratie plaatsvindt die ons onze Adamitische conditie teruggeeft, voorwaarde voor het Vrederijk. Anders zou vrede voor altijd een vrome wens blijven.

Glorie wordt wel met majesteit of heerlijkheid vertaald en is een veel voorkomende Bijbelse term. Jezus gebruikt dat in het welbekende hogepriesterlijke gebed, gericht aan de hemelse Vader: *“Ik heb U op aarde verheerlijkt door het werk te volbrengen dat U Mij hebt opgedragen.”* (Joh. 17:4) En het komt voor in de lofzang van Simeon: *“Mijn ogen hebben uw heil gezien, dat U bereid hebt voor het aangezicht van alle volken: licht tot openbaring voor de volkeren en heerlijkheid voor uw volk Israël.”* (Luc. 2:30-32) Hieruit mogen wij concluderen, visie die past bij de Joodse manier van uitleggen, dat het getuige zijn, het God zien, slaat op de openbaring van Gods Heerlijkheid. Medegetuige is beter, want reeds de schepping zelf getuigt van Gods Heerlijkheid. (Ps. 19:1-7, Jes. 6:3) En niet alleen dat: Gods Woord getuigt daarvan! (Ps. 19:8-12) Getuigen zijn betekent verkondiging en onderwijzing (torah), volgens het woord van de psalmist: *“Laten de woorden van mijn mond welgevallig zijn en wat mijn hart bepeinst.”* (Ps. 19:15)

Wat moeten wij ons voorstellen bij de openbaring van Gods heerlijkheid, waarvan ook sprake is in de Romeinenbrief: *“De heerlijkheid waarvan ons de openbaring te wachten staat”* (Rom. 8:18), wat om precies te zijn bestemd is voor een bepaalde groep Christenen, die uit de heidenen (niet-Joden), want daar gaat de Romeinenbrief over. In het God zien wordt men aan God gelijk; dat is het uitgangspunt. (2 Kor. 3:18) Welnu, God is Liefde, God is van een volmaakte moraliteit, Hij is rechtvaardig en bezit het eeuwig leven. Deze attributen liggen min of meer binnen het menselijk bereik. De andere, die van souvereiniteit (aan niemand rekenschap hoeven afleggen), alwetendheid, alomtegenwoordigheid, almacht en onveranderlijkheid (in Gods natuur en attributen), die vormen eerder tegenstellingen op het menselijk kunnen, alhoewel ze in Christus naderbij zijn gekomen. Het is in de eerste vier attributen dat het Joodse volk getuige mag zijn, waaraan nog een vijfde attribuut is toegevoegd, die van de Barmhartige Vader. (cf. boodschap aan JNSR van 24-10-2009) In de Godmens Jezus Christus is dat, ongehinderd door de goddelijke gerechtigheid, het attribuut geworden van oneindige barmhartigheid. Geen enkel attribuut kan een ander tegenspreken, want het evenwicht van het hele universum hangt daarvan af. Aan de hand van de Bijbel en het onderstrepen van de glorie van Gods schepping zal het Joodse volk de wereld voorhouden wat de wegen Gods zijn en hoe die te bewandelen, en zij zal daarin voorbeeld zijn. (Gen. 17:1)

Hiermee zal deze ontwrichte aarde weer een model kunnen worden van harmonie, vrede en gerechtigheid. Dan zal de macht van het geld, de onrechtvaardige Mammon, zijn onttroond, om plaats te maken voor wat ik het goddelijke poldermodel noem (een Neder-

landse term om een democratie van compromissen en eendrachtige samenwerking aan te duiden), het herstel inluidend van de rangorde der koningen: de bestuurlijke eenheid van koning, priester en profeet – hoe uitzinnig en onwaarschijnlijk dit nu moge voorkomen. Dan zullen de ontsporing en goddeloosheid van het huidige wetenschappelijke bestel en de politieke en maatschappelijke inrichting ten toon worden gesteld. Voorzeker, onze tijd zal voor altijd onderwerp van gesprek zijn en een angstwekkend voorbeeld zijn van hoe het niet moet, want het tijdperk van de Verlichting heeft het tegendeel gebracht van wat het ons voorhield. Nooit eerder is de aarde in zulk een Gottesfinsterung (godsverduistering) gedompeld geweest.[81)] En nooit eerder zijn er zoveel rechtvaardigen geweest, die Gods barmhartigheid afsmeken! (Op. 8:3)

10.52 – Het komen van het Joodse Volk tot zijn 'messiaanse bestemming'

Het intermezzo van de Kerk uit de heidenen (niet-Joden) is haast voorbij. Het Joodse volk zal de estafettestaf gaan overnemen. Zij zal het leidersvolk zijn onder de heilsbestemming waar de wereld op afstevent. Wat te denken van de 'uitverkorenen', waar Paulus in zijn late brieven op doelt, die aan de heidenen waren gericht? Hun uitverkiezing is bestemd (gepredestineerd) voor een kleinere groep die samen in Christus hogepriester is naar de orde van Melchisedec. (Hebr. 5-7) Wij dienen in deze bedeling onderscheid te maken tussen de kerk als hoofd en de kerk van de grotere gemeenschap, het lichaam, van allen die aanvaarden dat zij tot genade zijn voorbestemd om, zoals beschreven in de eerste Petrusbrief (2:9), een koninklijk priesterschap te vormen. Immers nemen allen, priesters en gelovigen, en dit is ook de teneur van het Tweede Vaticaans Concilie, op verschillende wijze en organiek deel aan het ene priesterschap in Jezus Christus. Volgens Romeinen 9 worden zij die dit niet aanvaarden de kinderen naar het vlees genoemd; zij die dit wel aanvaarden, de kinderen van de belofte. Zie daartoe ook Maria Valtorta's sublieme bespreking van dit hoofdstuk. Bij haar bespreking in 'Les 38' zegt zij:

> «« Zij die Christen willen zijn, ware Christen, moeten voor hun gescheiden broeders dezelfde gevoelens koesteren als Paulus voor de Joden had, zijn gescheiden broeders [naar het vlees]. Uitverkoren zonen van een eigen type. De enen die in Christus geloven [en werkzaam zijn in Christus] maar [toch] geen deel uitmaken van het mystieke Lichaam, want zij zijn niet [rechtstreeks] met de mystieke Druivenstronk verbonden die de Kerk van Rome is. De anderen, die deel uitmaken van de Kerk van Rome, maar dode leden zijn. Zij hebben de doop en andere sacramenten van de ware Kerk ontvangen, maar zijn vervolgens door hun kwade wil in doodzonden vervallen of zondige gewoontes, of werden door Kerkelijke veroordelingen getroffen [officieel of door de aard der zaak, c.q. latae sententiae] omdat zij ten prooi waren gevallen aan allerlei ketterijen: bijgeloof, afgoderij zelfs ten opzichte van de mens, gemeenschap met de duivel, deelname aan anti-Christelijke sekten, spiritisme, magie en al dat soort zaken. »»

De kerk van hen die tot priester zijn gewijd is een kleinere groep omdat het aantal priesters altijd kleiner is dan het volk. Aan hen (het hoofd) is de bediening der verzoening gegeven ten bate van het volk waartoe de kinderen der belofte én die naar het vlees worden gerekend, hetgeen wil zeggen dat die verzoening ten bate van Israël is en ten bate

---

81) In 1953 heeft Martin Buber "Gottesfinsternis – Betrachtungen zur Beziehung zwischen Religion und Philosophie" gepubliceerd. Natuurlijk had dit boek alles te maken met de Duitse oorlogstrauma's, en de schrijver gaf toe dat "Gottesfinsternis de typering is van het wereldtijdperk dat wij nu meemaken." (Uit "Martin Buber Werke" Lambert-Schneider Deel 1 # 1963, p. 520). De Godsverduistering is er sindsdien niet minder op geworden. Buber becommentarieerde dat hij niet in staat is zich voor te stellen dat de goddelijke openbaring ooit ophoudt, maar dat voor ons mensen het een tijd van goddelijke afwezigheid lijkt. (Bron: Buber-biografie van Maurice S. Friedman, onder Gottesfinsternis).

van alle Christelijk gedoopten die hun roeping soms zelfs in ernstige mate hebben verzaakt. Een belangrijke overweging is dat tijdens het Eucharistisch Misoffer de priester niet Christus vertegenwoordigt maar dat Christus in hem werkt, want daardoor is het Misoffer het ene en zelfde offer van eertijds. Daarom is het Misoffer waarlijk een offer en waarlijk verzoenend. De priesterlijke kerk is in Christus, afstammeling van David en behorend tot de stam Juda, de vervanging van het Levitische hogepriesterschap. De kerk van de grotere gemeenschap, wat iets anders is dan de priesterlijke kerk, is een toevoeging van een telg aan het volk van Israël (de 12 stammen), waar Paulus in de Romeinenbrief op doelt als hij spreekt over de ingeënte takken op de edele olijf. De Christelijke Kerk neemt in haar hogepriesterlijke funktie 'in' Christus deel aan één der stammen van Israël. Als er sprake is van een vervangingsleer dan is het staande in de dienst der verzoening waarbij de ene stam van Israël (Juda) de taak van de andere (Levi) heeft overgenomen. Voor het overige doet de schijn zich voor dat, zolang het Israël der 12 stammen niet is teruggeënt op de edele olijf, de Christelijke Kerk in de plaats is gekomen van Israël. Het is zoals in de politiek waarbij de tweede in lijn de premier bij diens tijdelijke incapaciteit vervangt, want, zegt de Apostel, de verborgenheid Gods luidt dat de Israëlieten aangaande de verkiezing de beminden blijven. Immers, gaat hij verder, de genadegaven en Gods roeping staan vast. Waarom dan wordt die verborgenheid ons geopenbaard? Opdat wij, de Christelijke Kerk, niet zouden snoeven en schimpen. (Rom. 11:18-29)

In dit verband moet ik denken aan hetgeen Dominee A. A. Leenhouts, reeds in 1971, zei: *"De [grote] oecumenische beweging staat diametraal tegenover Gods plan met Israël, door zowel een valse-synthese-structuur alsook het streven naar eenheid die geheel los staat van onze heiden-Christelijke opdracht aan Israëls herstel tot koninkrijk van priesters. Het zal worden één kudde en één Herder - inclusief Israël."* [82] De dominee had natuurlijk het huidige Israël in gedachten dat voornamelijk uit de stam Juda bestaat. In het ten-geleide-schrift bij de Sjofar serie van zijn hand komt het volgende aan bod: [83]

> «« Teneinde het Joodse volk in staat te stellen zijn het door God bestemde messiaanse ambt te vervullen, zal de heilige status van Israël temidden van de natiën overeenkomst moeten vertonen met de status van Levi temidden van de andere stammen. Levi, nu, was voorbestemd om de tempeldienst te vervullen. Het Joodse volk, uit wie de Messias ontsproten is, zal dus moeten worden vrijgemaakt voor dit ambtswerk [maar niet opnieuw dierenoffers] . »»

Christus is priester naar de orde van Melchizédek. Komende uit een andere stam dan de Levitische priesterkaste, van Juda namelijk, heeft aldus een ambtswisseling plaatsgevonden, wat wordt uitgelegd in Hebreeën hfst. 7. Hieruit volgt dat de Staat Israël temidden van de andere natiën is voorbestemd om de tempeldienst te vervullen met aanverwante voordelen. Het zij vermeld dat die dienst en zijn emolumenten alleen maar tot hun recht kunnen komen nadat het Joodse volk hun Messias heeft erkend, die wij Jezus noemen, zo geformuleerd omdat Jezus welbeschouwd voor Israël een andere betekenis heeft dan voor de anderen. Ik kijk reikhalzend uit naar dat geweldige moment dat als toegift vrede zal brengen in de regio, vreugdevolle heraut van het komende koninkrijk. De uitleg van Leenhouts over de analogie van de heilige status die Israël zal krijgen, overeenkomstig de vroegere functie van de stam Levi, is als volgt: [84]

> «« Zoals de stam Levi in het Oude Testament vrijgesteld werd om zijn priesterdienst te kunnen vervullen, zo zal heel het Joodse volk [als koninkrijk van priesters] vrijgesteld moeten worden om als een soort ombudsvolk de natiën van de wereld te dienen. Dit is de priesterdienst die het Joodse volk – waarmee niet de politieke Staat Israël wordt bedoeld, in de toekomst zal gaan vervullen. Dit alles

82) "Mijn Wraak is Barmhartig" van Dr. A. A. Leenhouts – Stichting Getuigenis en Eenheid, Amsterdam # 1971 (p. 29).

83) De Sjofarserie is te bestellen bij Stichting Getuigenis en Eenheid (Primo Vere Uitg.)

luistert naar Exodus 19:6, waar God het volk Israël die ambtelijke status van 'koninkrijk van priesters' verleent. Het worden vrijgesteld om tot de uitoefening van hun ambtelijke taak te komen. (…) Het alleen maar als STAAT functioneren temidden der volkeren, betekent zoveel als 'gelijk zijn aan de volkeren rondom'. (1 Sam. 8:20) Doch het functioneren als Koninkrijk van Priesters postuleert het heilig zijn, het voor de dienst van God afgezonderd zijn, zoals de stam van Levi afgezonderd was voor de andere stammen. (…) Een politieke oplossing kan alleen maar geboren worden uit een religieuze oplossing. Dit is de vergeten dimensie bij alle diplomatieke voorstellen tot vrede voor het Midden-Oosten en voor de wereldvrede in het algemeen. Daarom is elk politiek ontwerp, waarbij Israëls uitverkiezing genegeerd wordt, een aan de Eeuwige gericht verzoek om met die banvloek te komen waarover Maleachi door de Heilige Geest gesproken heeft. (Mal. 4:6) Intussen blijft de hemel van koper en valt er geen druppeltje 'shalom' op een dorstige aarde. »»

Voorts citeer ik Piet de Vries, een predikant van de Hersteld Hervormde Gemeente: [85)]

«« Het Nieuwe Testament laat ons zien dat de dood en opstanding van Christus hét heilshistorische keerpunt vormen [in Gods handelen met zijn volk]. Het ontstaan van de nieuwtestamentische gemeente, die naar haar wortels Joods is – al krijgen heidenen erbinnen een plaats – is met dat handelen verbonden. Het Nieuwe Testament geeft nergens aanleiding tot de gedachte dat God hierop terugkomt. De nieuwtestamentische kerk is geen intermezzo dat vreemd is aan de voortgaande lijn van de openbaring van de oude naar de nieuwe bedeling [oikonomia], maar heeft er een vaste en blijvende plaats, totdat het volk des Heeren uit de oude én uit de nieuwe bedeling het nieuwe Jeruzalem zullen binnengaan. (…) De Christelijke kerk die onstond als stroming binnen het Jodendom met een tot dusverre binnen het Jodendom ongekende positie voor heidenen, ontwikkelde zich tot een stroming naast het Jodendom. Daarbij verloor menig Christen de bijzondere positie van het Joodse volk uit het oog. (…) Met de oudtestamentische heiligen verwachten de nieuwtestamentische heiligen de neerdaling van het nieuwe Jeruzalem uit de Hemel. Alle openstaande profetieën uit oude en nieuwe bedeling komen dan volmaakt tot vervulling zowel geestelijk als materieel. Dan zal al het materiële geestelijk zijn, en het geestelijke ook materieel. »»

10.53 – In het land van de schaduw des doods schijnt een groot licht

De oordelen beziende die de aarde zullen treffen, dient onderscheid te worden gemaakt tussen de verschillende eindtijden, waarvan onduidelijk is welk oordeel bij welke eindtijd hoort. De bedoeling van deze schriftuurlijke vaagheid is de mensen alert te houden, zodat ze voortdurend wachtende zijn op de komst des Heeren en zich ijverig blijven inzetten voor de goede zaak. (1 Thess. 5:1-11) De grondthema's herhalen zich in de Bijbel als in een spiegellabyrint en het is slechts de intensiteit van de beelden die de ene tijd van de andere scheidt. Eindtijden zijn overgangstijden. Onze eindtijd wordt bepaald door het teken van de Heer dat aan de hemel verschijnt, het Kruis van Golgotha. (Mt. 24:30) Dan zal het Vrederijk worden geïnstalleerd met over de hele wereld eenzelfde godsdienst. Dat tijdperk zal na de duizend jaar opnieuw een eindtijd kennen, prelude voor het herstel van de paradijselijke staat. Immers, in Openbaring 10:9 staat geschreven: *"En de Apostel Johannes ging naar de engel en zei tot hem: Geef mij dat boekje. En hij antwoordde: Eet het op en het zal in uw maag bitter zijn, maar in uw mond zoet als honing."* De zoetheid van dit boekje wordt wel vergeleken met het komende Vrederijk en de bitterheid met de

---

84) Open brief van 4 april 1969 van dominee Leenhouts aan regering en volk van Israël.
85) Zie Profetisch Perspectief, winter 2008, nr. 57, p. 37.

daaropvolgende afval, wellicht omdat de nieuwgeborenen jaloers zijn op de onsterflijkheid van de oude garde, en dan ten slotte na duizend jaar willen ze hun gram halen. Maar daar hoeven we ons nu niet mee bezig te houden. Thans is er veheuging op wat komen gaat; de berijmde psalm 68 gaat als volgt:

God is de bron, de klare wel,
springader voor gans Israël;
Uit Hem vloeit louter zegen.
Zijn lof ontspringt als een fontein;
Zijn volk zal louter vreugde zijn,
komend van allerwege.
God, onze sterke bondgenoot,
toon ons uw macht, uw krachten groot.
Gij zult uw stad gedenken.
Vorsten van verre bieden Hem
terwille van Jeruzalem
hun eerbied, hun geschenken.

Ook zelfs het land der duisternis
zal weten wat uw luister is;
Egypte zal U eren.
Het morgenland strekt als een bruid
de handen haastig naar U uit,
Ook daar zult Gij regeren.
De wereld brengt U huldeblijk,
want heel de wereld is uw Rijk,
Jeruzalem het midden;
Koningen overal vandaan
komen met schatting voor U staan.
Elk land zal tot U bidden.

Vanaf nu kunnen wij verschillende stadia tegemoet zien. Het eerstvolgende wordt gekenmerkt door een grote opwekkingsbeweging in Israël, al enigszins zichtbaar, wel voorafgegaan door de verlichting van het innerlijk geweten, zoals in Garabandal voorspeld in het begin van de jaren zestig. Israël zal dan het geprofeteerde lichtend voorbeeld zijn. Ja, *"het volk, dat in duisternis wandelt, zal een groot licht zien; zij die wonen in het land van de schaduw van de dood, over hen zal een licht schijnen. (...) Groot is de macht en eindeloos de vrede voor de troon van David. (...) De ijverzuchtige liefde van de Heer der heerscharen heeft dit bereikt."* (Jes. 9:1-6) Israël zal dan een oase zijn in de wereld, ook economisch, indien we de reeds geciteerde Paul Eidelberg mogen geloven. En met Israël wellicht ook sommige jodenlievende naties, opdat de mensen tot bezinning komen en uitroepen: "De God van Abraham, Izak en Jakob is ook onze God. Kom redt ons Heer. Kom Here Jezus, kom!" De Profeet Zacharia komt hier van pas: *"Vele volken en machtige naties zullen komen om in Jeruzalem de Heer der heerscharen te zoeken en zijn genade af te smeken. Zo spreekt de Heer der heerscharen: In die dagen zullen tien mannen, afkomstig uit volken van allerlei taal, één Joodse man bij de slip van zijn kleed vastgrijpen en zeggen: Met u willen wij meegaan want we hebben gehoord dat God met u is."* (Zach. 8:22-23)

10.54 – Bijbelgetrouwe Christenen en Israël komen nader tot elkaar

De belangrijkste ontwikkeling buiten Israël zal volgens mij de fout gerichte oecumene zijn, een tegen-Pinksteren, totaal ontkoppeld van het Jodendom. Het valse messianisme is als een vloek, waarbij de ten onrechte opgeroepen verwachtingen vroeg of laat omslaan in verwoestende krachten. Ook zijn het dwingende krachten, want in naam der eenheid is alles geoorloofd. Dat is nu eenmaal het kenmerk van de zichzelf verheffende mens. Welke geloofsrichting is daartegen bestand? De Rooms Katholieke Kerk, die haar machtsbasis ziet wegebben, zal onvoldoende tegenwicht kunnen bieden en ten slotte de leidende kracht zijn in deze foutief gerichte toenaderingsbeweging. Op grond van wat op het Vaticaan II Concilie volgde hoef je geen profeet te zijn om dat te voorspellen (dit werd in 2010 geschreven). Er zijn parallellen tussen de verwereldlijking binnen de Christelijke kerken nú en die van het Jodendom ten tijde van de Romeinen, toen een wisseling van de wacht plaatsvond. Paradoxaal genoeg is die verwereldlijking bevorderlijk voor de

Jezus-centrische opwekkingsbeweging in Israël, want in deze omstandigheden hoeven ze geen voorbeeld te nemen aan de gevestigde kerkinstituten.

Er zijn opmerkelijk genoeg tekens van herkenning tussen het Jodendom en de evangelische Christenen, die zich ook binnen de gevestigde kerken bevinden, maar daar geen erkende status bezitten. Vanuit het Joodse volk bestaat een groeiende waardering voor de evangelische Christenen, ook wel Christen-zionisten genoemd. In de Jerusalem Post van 17 augustus 2009 schreef Isi Leibner, vicevoorzitter van het Joods Wereldcongres, in "Evangelische Christenen - een Waardering" :

> «« In een tijd waarin de wereldwijde publieke opinie Israël doorgaans ziet door de foute bril van de Arabisch antisemitische laster, zijn miljoenen evangelische Christenen opgekomen als onze meest toegewijde supporters. (…) De ontwikkeling van deze verstandhouding is uitzonderlijk en tart de logica. Pas in de laatste drie decennia heeft de steun voor Israël in deze Christelijke kringen zo'n hoge prioriteit gekregen, wat snel aangroeit, juist op een moment dat andere kerken in een dramatisch neerwaartse spiraal zitten. (…) De evangelische steun voor Israël heeft geen weerklank gevonden bij andere Christelijke denominaties. Veel Protestantse kerken hebben in feite hun antipathie ten opzichte van Israël in haat gewijzigd. De Katholieke kerk heeft enorme vooruitgang geboekt in het aanwijzen van het kwaad van het antisemitisme, maar door een combinatie van realpolitiek en tegenzin om de bittere theologische pil te slikken van erkenning van het Joodse natiedom, staat het nog altijd op sterk ongelijke voet aangaande het Arabisch-Israëlisch conflict. (…) De belangrijkste reden voor steun vanuit de evangelische richting is, in tegenstelling tot andere Christelijke groeperingen, dat ze de vervangingsleer verwerpen. (…) De samenwerking met de evangelische Christenen vertegenwoordigt een van de schaarse lichtpuntjes in een naargeestig politiek landschap. Inderdaad, als er meer evangelische Christenen in het Protestants-Katholieke Europa waren, zou de heersende vijandschap tegen Israël in die regio wel eens totaal anders kunnen zijn. Als praktiserende Jood weet ik hun steun te waarderen en ik spreek de wens uit dat ze voor hun vriendschap gezegend zullen worden. »»

De opperrabbijn van Efrat, Shlomo Riskin, heeft zich in de Jerusalem Post van 18 september 2009 in gelijke zin uitgelaten in een artikel "Het 'Heden' Samen Opengooien" :

> «« De God van de Schepping 'werkte' [als het ware] geheel alleen. In tegenstelling daarmee is de God van de geschiedenis afhankelijk van Israël. De verlossing is tot op zekere hoogte ook afhankelijk van de andere volkeren en hun daden. (…) Sinds 1965 hebben belangrijke leden van de [Christelijke] kerken [zeker niet alle, maar toch ook pausen] aan de Joden vergeving gevraagd voor het antisemitisme, de vervolgingen en pogroms waarvoor de Europese kerken het klimaat hadden bevorderd; ze hebben ook de opvolgingsleer of vervangingstheologie afgewezen omdat ze beseften dat *"God geen spijt heeft van zijn verbonden; zijn verbond met Israël is eeuwig."* En vooral bij de evangelische Christenen, die nooit deel uitmaakten van het antisemitisme van de Europese kerken, zijn de kerkleden fervente supporters van de Joodse rechten op Israël geworden en zij steunen ons op moreel, politiek en financiëel terrein. Deze nieuwe houding had niet op een beter moment kunnen komen. »»

Eén ding is zeker: we leven in spannende tijden met veel onverwachte bochten en landschappen. De wereld is een schouwtoneel. Houd uw ogen open en blijf trouw in gebed!

Het Groot-Israël
Van de Nijl tot de Eufraat

Met bijdragen van Neline Schipper

Waar behoren de grenzen te liggen van de Staat Israël? Waar heeft zij recht op of meent zij recht op te hebben? Een heet hangijzer. Zoals de Palestijnen er honderd procent van overtuigd zijn dat de Joden de Al Aqsa moskee op de Tempelberg zullen verwoesten zodra ze de kans krijgen (om er vervolgens hun eigen tempel neer te zetten), zo zijn de politieke leiders in het Midden Oosten ervan overtuigd dat de Joden de grenzen willen verleggen totdat Israël het hele gebied van Groot-Israël omvat. De Israëlische politici kunnen luidkeels roepen dat dat onzin is, maar dát geloven de Arabieren niet.

11.55 – Gods Land

Ongeveer vierduizend jaar geleden heeft de Almachtige, de Schepper van Hemel en Aarde, het gebied van de Staat Israël aan aartsvader Abraham en zijn nageslacht als een *"altijddurend bezit"* beloofd, onder ede zelfs. Via zijn zonen Izak en Jakob loopt deze landbelofte door naar de huidige tijd. Abraham had nog meer zonen, zoals zijn oudste zoon, Ismaël, van wie de Arabieren afstammen. Zij noemen zichzelf Adjanieten, naar de kleinzoon van Ismaël. Onder de Arabieren vallen ook zij die zich Palestijn noemen. De Arabieren hebben heden ten dage een veel groter stuk land in bezit dan de Joden plus een enorme hoeveelheid olie en andere rijkdommen, maar het lapje grond dat Israël heet wordt hen misgund.

Dit artikel schets allereerst een lijn hoe God zich in de Bijbel keer op keer uitspreekt over zijn verbondenheid met het 'land', in feite Gods land. De rest van de aarde behoort de volkeren toe, maar dit behoort exclusief God toe. Van hieruit is zich zijn verlossingsplan aan het voltrekken. Gods koninkrijk begint als een kleine steen, maar zal volgens de profetie van Daniël tot een berg worden die heel de aarde vult. (Dan. 2:32-35)

Verschillende bijbelteksten tonen de omvang van het Beloofde Land, waarvan Judea en Samaria de kern zijn. Alhoewel niet alle profetieën gelijkluidend zijn, is in alle gevallen het gebied veel groter dan het huidige Israël. Wat hebben deze beloften van God vandaag de dag te zeggen? Twee extreme standpunten daarover worden nader bekeken.

11.56 – Als een Rode Draad door de Bijbel

• Genesis 12:7 : *"De Heer verscheen aan Abram en zei: Ik zal dit land aan jouw nakomelingen geven."* Dit was de eerste toezegging van land, nog ongekwalificeerd.

• Genesis 15:18 : *"Diezelfde dag sloot de Heer een verbond met Abram. Dit land, zei Hij, geef Ik aan jouw nakomelingen, van de rivier van Egypte tot aan de grote rivier de Eufraat."* Deze toezegging is specifieker: *"vanaf de rivier van Egypte tot aan de Eufraat."* Vanaf de rivier van Egypte duidt vermoedelijk op de Wadi El-Arish dat aan de Middellandse Zee ligt in de strook land tussen Gaza en Egypte, maar het wordt ook vaak gezien als de Nijl.

• Genesis 17:8 : *"Heel Kanaän, het land (...) zal Ik voor altijd in bezit geven."* Weer een herhaling van de landbelofte: *"heel Kanaän"*. En *"voor altijd"*, een term waarvoor het Hebreeuwse olam wordt gebruikt in de betekenis van 'voor altijd, altijddurend, nooit eindigend, eeuwigheid'. Deze term wordt ook gebruikt voor het bestaan van God "van en tot in eeuwigheid".

• Genesis 26:4 : *"Ik zal (...) dit hele gebied geven."* Dit is een belofte aan Izak, terwijl hij in Gerar verbleef (zuid-centraal Israël). Egypte valt niet onder onder deze belofte maar wel het land der Filistijnen.

• Genesis 28:4 : In deze profetie zegt Izak in zijn zegen aan zijn zoon Jakob het land toe dat God aan Abraham gaf.

• Genesis 28:13 : In deze profetie belooft God aan Jakob in Bethel *"het land waarop je nu ligt te slapen".*

• Genesis 35:12 : Weer terug in Bethel belooft God Jakob en zijn nakomelingen het land dat Hij Abraham en Izak gegeven had.

• Genesis 50:24 : In deze profetie zegt Jozef aan zijn broers in Egypte dat God hen zal brengen naar het land dat aan de vaderen onder ede beloofd werd.

• Exodus 3:8 : In Gods opdracht aan Mozes komt weer de belofte terug ze te brengen naar een mooi en uitgestrekt land, het gebied van de Kanaänieten.

• Exodus 23:31 : *"Ik zal jullie een gebied geven dat zich uitstrekt van de Rode Zee [Golf van Aqaba] tot aan de zee waaraan de Filistijnen wonen [de Middelandse Zee], en van de woestijn tot aan de Eufraat."* Een andere zegswijze van Genesis 15:18.

• Deuteronomium 1:7 : *"Breek het kamp op en trek naar het bergland van de Amorieten en naar het gebied van de naburige volken: de Jordaanvallei, het bergland, het heuvelland, de Negev en de kuststrook – de gebieden van de Kanaänieten – en de Libanon met het gebied tot aan de grote rivier de Eufraat."* **Als je deze gebieden samen neemt kom je op het zogenaamde Groot-Israël uit: van de Wadi El-Arish tot aan de Eufraat**.

• Deuteronomium 11:24 : *"Elk stuk grond dat u zult betreden is voor u. Uw gebied zal zich uitstrekken van de woestijn tot aan de Libanon, en van de rivier de Eufraat tot aan de zee in het westen."* **Het gebied omvat opnieuw het Groot-Israël**.

• Jozua 1:4 : *"Jullie gebied zal zich uitstrekken van de woestijn tot aan de Libanon, en van de grote rivier, de Eufraat, met het land van de Hethieten, tot aan de grote zee in het westen."* Hier een iets andere manier om de omvang van het land aan te geven (zie ook Deuteronomium 34:1-3).

• Ezechiël 47 en 48 : Hier vinden we de beschrijving van de omvang die het land zal hebben na het definitieve herstel van Israël ten tijde van het komende Vrederijk, waarbij het gebied van elke stam apart vermeld wordt. Het is niet mogelijk om de grenzen precies aan te geven, maar het gebied omvat globaal genomen het land tussen Middellandse Zee en de Jordaan plus een stuk Negev, en in het noorden de Golan, geheel Libanon en een deel van Syrië.

11.57 – Oplossing 1 : Het Kairosdocument

Uit deze bijbelteksten blijkt dat God zich onverbrekelijk verbonden heeft aan het grondgebied van de huidige Staat Israël. Dat Hij zijn volk een woongebied toewijst nodigt uit tot bezinning. De terugkeer van het Joodse volk in onze tijd was geen historisch logische ontwikkeling, maar geeft duidelijke aan dat het een daad van God was. Trouwens, die terugkeer is nog steeds niet voltooid. Wat houdt dat nu in? Hier wordt heel verschillend over gedacht.

Laten we eens kijken naar het Kairosdocument. Palestijnse Christenen van Katholieke, Anglicaanse en Lutherse huize hebben in 2009 het spraakmakende Kairosdocument uitgegeven, waarin staat dat voor de Palestijnen geldt dat:

> «« …ons land [thans Israël genaamd] Gods land is, zoals het geval is met alle landen ter wereld. Het is heilig in zoverre God daarin tegenwoordig is, want het is alleen God die heilig is en heilig maakt. (…) Het is Gods land dat daarom een verzoeningsland dient te zijn, van vrede en liefde. (…) *"Van de Heer is de aarde en al wat zij draagt, de wereld en wie haar bevolken."* (Ps. 24:1) (…) Wij verklaren dat iedere theologie, schijnbaar gebaseerd op de Bijbel, of op geloof, of op de geschiedenis, die de bezetting legitimeert [van ons land door het Joodse volk] verre van de Christelijke leer staat. »»

Hier wordt in zoete bewoordingen een verkeerdelijk standpunt verkondigd. Het moge zijn dat de hele aarde van God is, maar God heeft die aarde aan de mensheid in zelfbeschikking overgedragen. Ze mogen deze uitbaten en hebben een grote autonomie om met het land te doen wat hen goeddunkt en volgens eigen opvattingen de maatschappelijke inrichting te bepalen, zelfs als dit tegen Gods wetten ingaat en uitbating uitbuiting wordt. (Gen. 3:23; 9:1-5; 11:9) Dat is anders met het land voor zijn volk Israël. Het gebied van Israël is Gods land. God onderwerpt zich niet aan menselijke willekeur, zeker niet wat dit betreft. God mag daarmee doen wat Hij wil omdat het zijn eigen land is overeenkomstig Leviticus 25:23: *"U [volk van Israël] mag de grond [die Ik u in bezit heb gegeven] niet voorgoed verkopen, want de grond behoort Mij toe; u bent slechts vreemdelingen en gasten bij Mij."* – conform Romeinen 9:4 hangt *"de adoptie tot het zoonschap"* af van de goedgunstigheid van de pleegvader c.q. God. Daar God beschikt, zal God zijn volk verjagen als het 'Zijn' land ontheiligt. *"De Heer zal u onder de naties verstrooien"* luidde het dreigement. (o.a. Deut. 4:27) Inderdaad werd het land door de Romeinen totaal verwoest en ontvolkt. Ja, het werd *"het braakliggend land van mijn volk waar doornen en distels opschieten."* (Jes. 32:13) Millennia lag het land er verwaarloosd bij. Pas toen de Joden terugkeerden bloeide het land weer op! Saillant detail is dat toen de Joden in Rusland woonden het wanhopig slechte landbouwers waren ondanks pogingen van de tsaars om hen via schenkingen van mooie landbouwgrond tot boer te maken. Maar eens in Israël ontpopten ze zich als geweldige ontginners en landbouwers.

11.58 – Oplossing 2 : Het Oded Yinon Plan

Er een sterke politieke beweging in Israël die zich achter het beruchte Oded Yinon Plan schaart. Er wordt zelfs gefluisterd dat aanhangers van dit plan in de regering van Premier Netanyahu een plek hebben.

Wat is het Oded Yinonplan? Het plan is vernoemd naar een Joodse geleerde die hierover in 1982 een essay schreef: “A Strategy for Israel in the 1980’s” (Een strategie voor Israël in de tachtiger jaren). Het Groot-Israël dat het Oded Yinonplan voorstaat, strekt zich uit tot een rechte demarcatielijn (west-zuidwest) van de monding van de Eufraat tot aan de Rode Zee, een enorm gebied! Het Groot-Israël idee voorziet de creatie van een aantal gelieerde staten rondom Israël. Hierbij gaat het onder meer om de Libanon, Jordanië, Syrië, de Sinaï alsook delen van Irak en Saudi-Arabië. Het plan benadrukt dat Israël zijn geopolitieke omgeving moet modelleren door de balkanisering (d.w.z. het uiteenvallen van veelvolkerenstaten in kleine natiestaten) van de omliggende Arabische staten. De opdeling hangt dan af van de etnische of sektarische compositie van ieder territorium. Als voorbeeld kan Irak worden genoemd. Dit land zou uiteen kunnen vallen in een staat voor de Koerden, een staat voor de Soennieten en eentje voor Sjiïeten. Om overlevingskansen te hebben zou Israël een imperiale regionale macht moeten worden. De satellietstaten rondom Israël zouden ondergeschikt moeten zijn en de basis vormen voor een pax-Israëlium. De fragmentatie van alle Arabische staten in kleinere eenheden is een steeds terugkerend thema geweest in het zionistisch strategisch denken; het is niet nieuw.

Sommige aanhangers van het Oded Yinonplan zien het hierboven geschetste plan niet slechts als een ideaal, maar lezen het reeds in de werkelijkheid. Om het voorbeeld van Irak weer aan te halen; de oorlog tussen Iran en Irak van 1988 zou binnen dat plan passen. Ook worden er lijnen getrokken met de Libanonoorlog in 2006 en de aanhoudende oorlogen in Syrië en het verdere Midden-Oosten.

Maar mensen toch, begrijpen jullie dan niet dat pogingen tot uitvoering van dit plan de lont in het kruitvat steekt? Alsof we niet genoeg gedonder hebben! Eigenmachtig een profetie tot vervulling willen brengen, daar kan alleen maar ellende van komen. Eén ding weet ik zeker: ‘niet nu!’

11.59 – Conclusie

Het Kairosdocument wil de God van Israël en het volk van Israël geheel loskoppelen van het land van Israël. Het Oded Yinonplan daarentegen wil de buitenste grenzen van het Beloofde Land reeds nu onder de Israëlische hegemonie brengen. Sommige theologen beweren dat het gebied van het Beloofde Land ongewis is, dat het telkens weer anders is, of dat het gebied dat God aan Mozes heeft beloofd die omvang niet heeft.

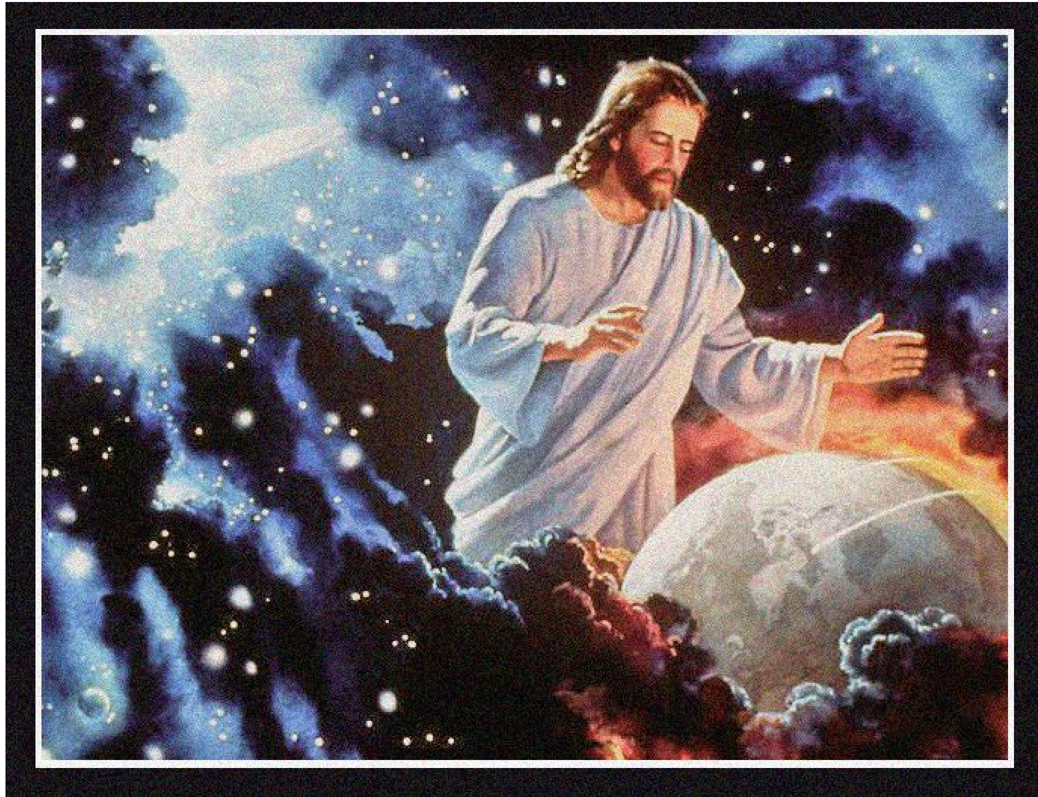
Helaas, al deze opvattingen zijn het gevolg van onnauwkeurig en vooral bevooroordeeld lezen. De enig juiste conclusie die uit de genoemde bijbelverzen getrokken kan worden, is dat God Israël het land heeft beloofd vanaf de Wadi El-Arish tot aan de Eufraat, en vanaf de Middellandse Zee tot en met het overjordaanse gebied van de Amorieten (koninkrijken van Sihon en Og). Dat betekent nog niet dat Israël nu reeds het recht heeft al deze gebieden te annexeren. Het Groot-Israël is altijd nog het Beloofde Land! Als tijdens het Vrederijk de Messias optreedt, zal God dit gebied volgens Ezechiël 47 en 48 aan Israël overdragen. Dan en alleen dan. Niet eerder!

Het zal dan in alle opzichten een heel andere wereld zijn geworden, onvergelijkbaar met de actuele politiek-maatschappelijke inrichting. In die zin zei Jezus tegen Pilatus: *“Mijn koninkrijk is niet van déze wereld.”* Waaraan we kunnen toevoegen: maar wel van de ‘toekomende wereld’ – zoals de Joden het Vrederijk plegen te noemen.

Zie ook: “Greater Israel: The Zionist Plan for the Middle East - The Infamous Oded Yinon Plan”, Introduction by Michel Chossudovsky, 23rd april 2016.

http://www.globalresearch.ca/

'Op weg naar een Nieuwe Aarde'

DE WERELD VAN HET MAKEN

We zitten nog steeds in de Olam Ha-Assia

Het eind van de Bijbel, de dag des oordeels geheten, hoeft niet het eind van de wereld te betekenen. Het is enkel het laatste hoofdstuk van een belangrijke episode en het eind van de wereld zoals wij die thans kennen. Het is ongetwijfeld die existentiële angst dat de wereld wél zal vergaan, die velen ertoe drijft een letterlijke uitleg van het Vrederijk af te wijzen. Een radiopriester in Nederland durfde het geloven daarin zelfs een zonde tegen de Heilige Geest te noemen, een onvergeeflijke zonde. Hij vervloekte mij naar de Hel. Wat is er toch mis met die priesters? Ze moeten zegenen!!

12.60 – Ons Judaïsch Erfgoed

De Christelijke kerk is de voortzetting van de Synagoge. Het doet dan ook een beetje vreemd aan dat bij de zo belangrijke kwestie als de eindtijdprofetieën hele theorieën worden opgedist zonder een enkele verwijzing naar ons Judaïsch erfgoed. Alsof er in Israël geen eschatologische verwachtingen bestaan! Brad Young vertrouwt ons toe in het eerste hoofdstuk van zijn boek "Paulus de Joodse Theoloog": *"Als Christen hebben wij soms Paulus' onderwijzingen over Jezus aanvaard terwijl wij niet alleen zijn liefde voor de Hebreeuwse Bijbel maar ook zijn Judaïsch erfgoed hebben afgewezen."* Een onfortuinlijke benadering, want wij kunnen veilig stellen dat er niets in Paulus' leer is dat niet strookt met zijn authentiek Judaïsme. Paulus' onbewust getuigenis van de overheersende rol van

de Joodse cultuur binnen de Kerk is ook goed aangestipt door professor Brandon in “De Val van Jeruzalem en de Christelijke Kerk” waarin hij uitlegt:

> «« Alhoewel Paulus zich zo levendig bewust is van zijn taak als apostel voor de onbesnedenen en alhoewel zijn Epistels duidelijk gericht zijn op die gemeenschappen die overwegend uit de heidenen zijn, past hij met een vanzelfsprekend elan opvattingen en voorbeelden toe die door en door Joods zijn. Duidelijk anders dan bij de latere schrijvers van de Evangeliën, tracht hij met het noemen van een of ander citaat uit het Oude Testament zijn lezers te instrueren, aan te sporen, of van iets te overtuigen, wat op zuiver rabbijnse leest is geschoeid zonder dat hij zich geroepen voelt dat nader uit te leggen. (…) Ongeacht de vroegere status van de bekeerde Christenen uit de ‘heidenen’ – of zij nu uit de Joodse diaspora kwamen, of alleen maar godvrezend waren geweest of totaal heidens – hun toetreding tot de Christelijke Kerk bracht hen onmiddellijk binnen het Joods-theologisch gedachtengoed. Zij werden door hun leermeesters in een vastomlijnde en indrukwekkende corpus van geloof en praktijk binnengeleid dat hun waardering en respect afdwong. »» (pp. 21-22)

Volgens Brandon betekende de val van Jeruzalem het keerpunt dat wegleidde van een typisch Judaïsch-Christelijke interpretatie van de Schrift, welke verwijdering mijns inziens pas beslissend werd met de verwerping van Origenes zo’n 150 jaar later. Origenes (ca. 185-253/254) was een groot kenner van het Joodse gedachtengoed, maar beging de fout dat hij te veel wilde uitleggen. Voor het overige is hij een uiterst waardevol apologeet (geloofsverdediger) geweest en zijn geschriften zijn nog steeds de moeite waard.

12.61 – De Wereld van het Maken

Centraal in het Joodse denken, over onze wereld die op zijn eindtijd afstormt, is de opvatting van de Olam Assia. Wij zitten nu in de ‘wereld van het maken’, niet zomaar een maken, maar een creatief maken. Een zeker rabbijn Bemporad besluit zijn commentaar op de dialoog van Job met zijn vrienden:

> «« De wereld is onvoltooid en de mens moet er naar streven zich te verheffen want hij vormt nog niet zijn centrum. Alleen in een onvoltooid heelal, in staat van wording, in een heelal dat nog niet voor God en de mens is gewonnen, alleen dan kan de mens inderdaad een taak en een funktie hebben. Toch lijden de goeden en besten het meest, want het is de heilige en ware en rechtvaardige die de taak op zich neemt om rechtvaardigheid en waarheid in de wereld te brengen. (…) De vrienden loochenen de eigenlijke taak van de mens.
>
> Voor hen heeft de mens geen boven zichzelf uitstijgende natuuromvormende historische taak. Zij ontkennen daarmee wat de kern uitmaakt van de profetische opvatting van de mens, dat hij het werktuig is ter verwezenlijking van het messiaanse heil. Zij maken al het lijden en de doodsangsten tevergeefs; tevergeefs het tragische lot dat de rechtvaardige ondergaat die de bewerker is voor de totstandkoming van het goede. De vrienden willen dat God het werk van de mens doet en daarom hebben zij niet correct gesproken, zoals Job deed die onrechtvaardigheid herkende maar desondanks trouw blijft aan zijn roeping en ideaal en dat ondanks uitzinnige kwelling en het meest intense lijden. Job is bij uitstek de dienaar Gods en hij vertegenwoordigt voor ons de historische veranderingen die de natuur en de mens moeten volbrengen opdat Gods wereld te voorschijn kome, in het aanzijn worde geroepen. »»

Dit is heel aardig geformuleerd. Indien men aanneemt dat de mens een actief element in het veranderingsproces is, een partner in het scheppingsgebeuren, vloeit dit voort uit een onafhankelijke beslissing van God. (Jes. 43:7-10) In die zin kunnen we stellen dat God de mens nodig heeft voor de totstandkoming van het messiaanse heil, een heil dat voortschreidt in de 'wereld van het maken' of 'olam assia'. Je zou ook kunnen zeggen dat God de mens nodig wíl hebben. Hij wil ons mensen bij zijn heilsplan, betrekken, alhoewel Hij het ook zonder ons zou kunnen doen. Dit gezegd hebbende, moeten wij waken voor gewilde trots wat heel gevaarlijk is omdat dit voor de mens de noodzaak ontzegt om Gods hulp te ontvangen. Ieder soort trots is dodelijk voor de totstandkoming van het messiaanse heil. Dit wordt in het Aleïnu gebed onderkend, driemaal daags aan het eind van de Joodse gebedsdienst, dat Gods hulp afsmeekt ter voltooiing van de wereld. Ik ben het slechts gedeeltelijk met Rabbijn Bemporad eens als hij zegt dat *"de mens alleen in een onvoltooid heelal een taak en een funktie heeft",* want het is voorstelbaar dat de mens in een 'voltooid' heelal – op de achtste dag misschien? – optreedt als een soort rentmeester, een bewering die de rabbijn, lijkt mij, niet zal willen tegenspreken. Het zou beter zijn om te stellen dat "in een onvoltooid heelal het bestaan van de mens alleen kan worden verklaard indien hij inderdaad een taak en een funktie heeft." Anders zou de zin van het leven slechts ontleend worden aan een egoïstische eigengerichtheid. De innerlijke speurtocht naar vrede en perfectie zou dan zijn enige bestaansgrond worden, zoals bij de New Age beweging gebeurt.

12.62 – Een Nieuwe Bedeling

Wat is nu de Bijbelse grondslag voor deze benadering? Dit kan in Genesis 2:2-3 worden gevonden. Volgens de courante uitleg van de grondtekst eindigt het derde vers met: (in de 6 voorgaande dagen) *"schiep God om te kunnen maken"* (in de 7e die nog steeds bezig is). Het vers kan als volgt worden weergegeven (cf. Statenvertaling): *"Als nu God op de zevende dag zijn werk (malachah) had volbracht dat Hij gemaakt had, heeft Hij op de zevende dag van al zijn werk (malachah) gerust dat Hij gemaakt had. En God heeft de zevende dag gezegend, en die geheiligd, omdat Hij op die dag van al zijn werk (malachah) heeft gerust, hetwelk God had geschapen om te maken."* Deze laatste woorden zijn raadselachtig. Heeft God geschapen om te scheppen? (asher-bara Elohim la'asot) Wie moet dat scheppen doen? Waarlijk, 'ons' doel in deze wereld is om de schepping te vervolmaken, die de almachtige God had volbracht. Wij zijn Gods partners in het scheppingswerk! De Almachtige heeft opzettelijk geen voltooid universum geschapen, wat wil zeggen dat de schepping volgens het teleologisch principe afstevent op een vooraf gesteld en ver verwijderd doel. Hij schiep een perfect maar geen geperfectioneerd universum om zo lediggang te vermijden. Anders zou de wereld niet meer 'perfect' zijn.

De verzameling Bijbelrollen, nu, gaat over de 7e dag of 'wereld van het maken (tegen)', het maken tegen de ontluistering, wat in de Joodse manier van spreken 'de' 'Olam Assia' heet. Daarna zal er een andere dag zijn, de 8e of 50e (7x7 plus 1). De wekelijkse megacyclus is nog steeds met zijn eerste omgang bezig. Er bestaan drie op elkaar inwerkende cycli: de wekelijkse of maancyclus en de op de zon gerichte jaarlijkse cyclus en ten slotte de oogstcyclus. Iedere inbreuk op Gods scheppend handelen waarbij zijn scheppingswerk wordt vervloekt, aangerand en vernietigd, is een inbreuk op de heiliging van de zevende dag. Op de dag des oordeels zal zijn heiliging voltooid zijn. Dan is ons tijdsbestek tot een eindpunt gekomen, in het Grieks de 'sunteleia tou ayonos', en vandaar zal een nieuw tijdperk van start gaan (ayon is hetzelfde als het Hebreeuwse olam en beide betekenen tijdsbestek, periode, tijdperk, eeuw of wereld). Die Griekse uitdrukking wordt vijf keer

in het Evangelie van Mattheüs gebruikt (Mt. 13:39, 40, 49; 24:3; 28:20) en nog eenmaal in Hebreën 9:26. De laatste vermelding is interessant omdat daar de voleinding op de Kruisiging wordt volbracht, scharnierpunt aller tijden. Dit was zeker niet het einde van onze materiële wereld, maar het begin van een nieuwe bedeling. Daarom doet de zevende-dags-Sabbat aan de toekomende wereld denken onder een nieuwe bedeling als het volk van God in groene weiden neerligt aan de wateren van rust / menuhot (Ps. 23:1), wat wederom niét gelijk staat aan ledigheid. Er is dan werk aan de winkel, zelfs op die dag, maar op een ander niveau.

12.63 – De Mensheid is 'nog niet' in zijn Rust binnengegaan

Een interpretatie is dat het scheppingsverhaal is gegeven om het sabbatsideaal te doen uitkomen. Het vertelt ons in symbolische taal dat toen de hoogste wezens – Adam en Adamah – tot het leven waren geroepen, dat toen de schepping van de wereld was gedaan en dat vanaf dat moment de Schepper zijn eigen millennia durende sabbat mocht vieren. Toen ook ving de menselijke werkdag aan van de verwezenlijking van de geschiedenis. Zoals reeds opgemerkt: *"Job is bij uitstek de dienaar Gods en hij vertegenwoordigt voor ons de historische veranderingen die de mens moet volbrengen opdat Gods wereld te voorschijn komt, wordt verwezenlijkt."* Ik wens te benadrukken dat de sabbatsverordening, toen bij de Horeb, volstrekt nieuw was en niet in Israël en de omliggende culturen uit die tijd gebruikelijk was, en dat het dus als een kostbaar geschenk van God aan de mensheid mag worden beschouwd, een voorproef van iets groters, Hij die deze verordening niet voor zichzelf maar voor ons heeft gemaakt. (Mk. 2:27) Aryeh Kaplan legt in een boekje over de Sabbat uit, dat veel gelezen wordt: [86)]

> «« Het Judaïsme kent veel rituele wetten, die erop gericht zijn om de relatie tussen G-d en de mens te versterken. Deze betreffen de vrije dagen, de kashrutwetten [reinheidswetten] en zulke dingen als [de ornamenten van] tallis, tefillin en de mezuzah. Voor het merendeel zetten deze het Judaïsme apart van al de andere ethische systemen. Onder de vele rituelen van het Judaïsme treffen we een ritueel aan dat boven al het andere uitsteekt. Dat is 'shabbos' – de Joodse sabbat. (…) Sta daar eens bij stil. Van de menigvuldig Joodse rituelen wordt slechts één in de Tien Geboden genoemd. (…) Zolang het Judaïsme als een energieke vitale kracht bestaat, blijft de sabbat de vooraanstaande rituele praktijk. »»

Menuha is rust, het grondthema van de Sabbat, hetwelk van een intrinsiek positieve eis uitgaat waaruit vreugde, vrede en volmaaktheid ontspringen, om kort te gaan heiligheid. Zijn vervolmaking is in de toekomende wereld, *"want de mensheid is nog niet in zijn rust binnengegaan en rust nog niet uit van zijn werk zoals God van het Zijne uitrust; indien het volk van Israël in het Beloofde Land reeds had kunnen rusten, zou God later niet over een andere dag hebben gesproken"* (Hebr. 4:8-10). Deze komende wereld met zijn rust is niet in de hemelse sferen te vinden maar hier op aarde. Omdat God op de 7e rustte mocht Israël iedere 7e dag rusten toen het eenmaal in de arbeid ter vervolmaking van deze wereld Gods 'slaaf' was geworden. Toen God Israël uit de slavernij in Egypte bevrijdde, werden zij aan God onderhorig, die hen vanuit de hand van farao, hun vroegere eigenaar, gestolen had (Deut. 5:15), en dit geeft aan waarom de wettelijke basis van de sabbatsrust uit die periode stamt, terwijl zijn theologische basis veel verder teruggaat in een zogenaamde prolepsis [87)] en gezocht moet worden in Genesis 2:2 waar geschreven staat: *"en God beëindigde Zijn scheppingswerk en rustte op de zevende dag"*. Evenwel hield het

86) "SABBATH - Day of Eternity" by Rabbi Aryeh Kaplan - National Conference of Synagogue Youth and the Union of Orthodox Jewish Congregations # 1984 (ch. 1).

werk der schepping toen nog niet op: het werd van God aan de mens overgedragen en middels een verbond met de mens op de Berg Horeb bezegeld.

Toch is het niet zo dat God van 'al' zijn werken rustte. Hij rustte van het werk (malacha) dat een 'creatief' handelen inhoudt. En het is ook op die manier dat de mens de zevende dag behoort te respecteren. Maar God rustte geenszins van zijn werken van barmhartigheid, verzoening, heiligmaking en gerechtigheid en Hij is ook nooit met zijn werk gestopt voor de instandhouding van het volbrachte scheppingswerk. Een stoel is een menselijk scheppingswerk; Gods scheppingswerk bracht het universum en al het leven voort. Zonder zijn dragende Liefde in affiniteit en overeenkomst zou deze niet kunnen blijven bestaan, zelfs niet gedurende één seconde. Pas als de mensheid zijn rustdag zal zijn binnengegaan, de allegorisch 8e dag, zal het eindelijk de betekenis van de werken van barmhartigheid hebben begrepen en daarin samen met God blijven bestaan, die waarlijk een vader is.

De conclusie over het soort werk dat God op zijn sabbatsrust blijft doen, past bij de Midrash Genesis Rabbah 11:5 en 10, hier geciteerd uit de vertaling van rabbijn H. Freedman en Maurice Simon (1939):

> «« Toen ging hij terug naar Rabbi Akiba en zei tegen hem: Indien het waar is, zoals u zegt, dat de Heilige, Hij zij geprezen, de Sabbat eert, dan zou Hij de winden niet aansturen of het op die dag laten regenen. (…) R. Phinehas zei in R. Oshaya's naam: Alhoewel er staat geschreven: OMDAT HIJ TOEN VAN AL ZIJN WERK HEEFT GERUST, HETWELK GOD HAD GESCHAPEN OM TE MAKEN, rustte Hij van het werk van [het scheppen van] Zijn wereld, maar niet van het werk van de kwade en het werk van de rechtvaardige, want Hij werkt zowel met de eerste als met de laatste. »»

12.64 – Het Tegen-Scheppen

De vervolmaking van de wereld is geen neutrale bezigheid. Het gaat met strijd gepaard tegen hen die niets willen weten van het Koninkrijk Gods op aarde en geen genoegen nemen met het rentmeesterschap, zich titels toeëigenend die alleen de eigenaar, onze Heer en Meester, toekomen. De symbolische vertegenwoordiger van deze godslasterlijke praktijk is Ezau, de harige stoere doener, de braller. Hoe lijkt die naam op Asa! Daarom zegt God (Mal. 1:2): *"Jakob heb ik liefgehad maar Ezau heb Ik gehaat."* dat kan worden omgezet in "Hoe haat Ik dit maken." Dit haten is hetzelfde woord dat elders kan worden vertaald met minder liefgehad, zoals in Genesis 29:31 (Willibrord vertaling): *"Toen God zag dat Lea minder bemind werd, opende Hij haar schoot."* (de Statenvertaling zegt gehaat). In waarheid kan God niet haten. Iedere ziel is even kostbaar in Gods ogen als alle zielen bij elkaar opgeteld, zo gaat het gezegde.

De ons bekende verzameling bijbelrollen gaat over het zozeer door God gehate scheppen en maken (asa/ezau) van de mysteriediensten die zich inzetten om de vervolmaking van de wereld tegen te houden, door mij het 'tegen-scheppen' genoemd, dat gedoogd wordt totdat de poorten van het Vrederijk ontsloten worden. Alleen in dit licht kunnen wij de boodschap goed verstaan. De Bijbel gaat over de lotgevallen van de kinderen van het licht, erfgenamen van Adam en Eva. Het eind van de Bijbel, de dag des oordeels geheten, hoeft dus niet het eind van de wereld te betekenen. Het is enkel het laatste hoofdstuk van

---

87) Prolepsis is de vertegenwoordiging van iets in de toekomst alsof het reeds bestond of was gebeurd. Een voorbeeld hiervan is dat de vrouw van Adam 'Eva' wordt genoemd omdat ze de moeder van alle levenden is, terwijl haar eerste kind toen nog niet bestond.

een belangrijke episode en het eind van de wereld zoals wij die thans kennen. 'Wereld' kan verstaan worden als een morele eenheid of als een materiële samenstelling. De betekenis van de tweede petrusbrief 3:10-12 komt dan in een heel ander licht te staan:

«« De dag des Heeren zal komen waarbij de hemelen met gedruis zullen voorbijgaan en de elementen brandende vergaan waarbij de aarde en haar werken zullen verbranden. (…) Waarbij de heiligen verlangend uitzien naar de dag van God en haar trachten te bespoedigen, in welke dag de hemelen door vuur ontstoken zullen vergaan en de elementen brandende zullen versmelten. »»

Deze opzet vinden we terug bij Openbaring 21:

«« Ik zag een nieuwe Hemel en een nieuwe Aarde want het oude was niet meer. Ik zag het nieuwe Jeruzalem neerdalende vanuit de Hemel. Gods tabernakel is bij de mensen en Hij zal bij hen wonen en zij zullen zijn volk zijn. En alle tranen werden gewist. »»

Aldus zal de eerste wereld vergaan, maar de tweede blijft om in de binnenkamer te worden getooid tot schoner bruid als ooit. En dan, in de morgenstond van de achtste dag, verschijnt blinkende de K'bod Hashem (de Glorie Gods) …en een vlam gaat uit van zijn vurig aanschijn en verteert het lofoffer in de heerlijkheid van ons heiligdom. Daar komt Hij! Hij komt met de wens om zijn permanente verblijfplaats in de Beit ha-Mikdash (Tempel) te kiezen: in de gereinigde heiligheid van onze zielen. Dáár komt Hij, onze dorst lessend als dauw op lentegroen.

Wij moeten niet verbaasd staan alsof hier een totaal nieuwe theologie uiteen wordt gezet, want reeds Origenes (185-252/254),[88)] in zijn tijd de grootste leermeester op Christelijk gebied, verlangde naar een vurig oordeel dat de mensen op de drempel van de komende wereld zouden moeten doorstaan. Hij was van mening dat ieder die reeds met water en de Geest is gedoopt door de Heer Jezus in een rivier van vuur gedoopt moet worden om aldus gezuiverd het paradijs binnen te gaan. Ongetwijfeld had hij uit eigen ervaring dit zuiveringsvuur ondergaan.[89)] Hoe anders zou hij hierover hebben kunnen spreken? Hij keek in die zin uit naar een (geestelijke) uitslaande wereldbrand, waardoor alle zielen die zo'n correctie nodig hebben 'onmiddellijk' zouden worden getuchtigd en genezen. Op van de hoogte van Tabor naar de hoogte van Golgotha! En van Golgotha naar de hoogten van Pinksteren!

---

88) Origenes staat in de ons bekende geschriften nergens stil bij de leer van Christus' wederkomst, welk aspect toendertijd in de meeste schema's van het Christelijk geloof een prominente plaats innam. Hij behandelt Christus' komst in heerlijkheid als de geestelijke openbaring van zijn ware natuur, alhoewel hij zegt dat hij "de tweede presentie van Gods Zoon in zijn eenvoudiger betekenis" geenszins uitsluit.

89) De theologische term voor dit zuiveringsvuur is transverberatie. Deze term komt vanuit het Latijnse 'transverberare' en betekent doorboren of doorsteken. In de mystieke literatuur is het ook wel gekend als 'ferita', een Italiaans woord dat 'wonde' of 'hartzeer' betekent. Het wordt dikwijls aangeduid als de serafijnse aanval omdat het gewoonlijk vergezeld gaat van een visioen van een engel die de wonde toebrengt – een liefdewond die de ziel met liefde voor God ontbrandt. Gelijkertijd is het een uitzuivering, wat de pijn veroorzaakt, want anders zou de ziel niet tot die bijzondere staat van vereniging met God kunnen worden verheven. Er is het wereldberoemde marmeren standbeeld van Gian Lorenzo Bernini in de Cornaro Kapel te Rome waarbij de Heilige Theresia van Avila de transverberatie ondergaat. De transverberatie laat de eigen zondigheid met Gods ogen zien zodat zelfs onze dagelijkse zogenaamd onbetekende zonden tot groot hartzeer leiden en een overstelpend gevoel van een groot te kort schieten, waaronder belangrijke heiligen zoals Pater Pio tijdens hun hele leven veel geleden hebben.

De Joodse Feestcyclus en de Komende Heilstijd

Mandelbrot fractaal

Gods programmatie van de eeuwen heet de bedelingenleer, ook wel het dispensationalisme genoemd, een term die is geënt op de Engelse vertaling van het Griekse 'oikonomia', wat op duidelijk onderscheiden stadia wijst. In het verhaal van de onrechtvaardige rentmeester wordt datzelfde woord gewoonlijk vertaald met rentmeesterschap. Oikonomia is afgeleid van 'oikos' (huis) plus het werkwoord 'nemein' (uitdelen, beheren). Bedeling kennen we uit de Statenvertaling.[90] ***Oikonomia is de economie der genade, te verstaan als de organisatie en toewijzing van Gods genademiddelen en de tijdsgebonden wijze van Gods handelend optreden. Iedere persoon heeft voor de functie waarin God hem graag ziet een portie genade ontvangen, waarvan God zegt: "Mijn genade is u genoeg." (2 Kor. 12:9) Ook dat is bedeling. De bedeling in onze discussie omspant de 'eeuwen'. In de programmatie naar het door God gestelde doel omspant het ook de volken, in het bijzonder Israël in wie alle geslachten der wereld zullen worden gezegend, want Gods uitverkiezing is onberouwelijk.***[91] ***Dat is ons onderwerp, hier toegespitst op het Duizendjarig Vrederijk zoals gekend uit het Boek Openbaring. Als een tijdseenheid overgaat naar een andere, zullen een aantal kenmerken behouden blijven, weer andere verdwijnen en nieuwe zullen worden toegevoegd. Het kapitaal van de geloofskennis, die in de voorbije stadia is opgebouwd, dat is alleen maar cumulatief. Zou zo moeten, want er gaat door onachtzaamheid kennis verloren die klaarligt om van stof te worden ontdaan.***

---

90) In de Statenvertaling staat in Efeze 1:10: "Om in de bedeling van de volheid der tijden wederom alles tot één te vergaderen." In Efeze 3:2: "Gij hebt gehoord van de bedeling der genade die mij gegeven is." In Kolossensen 1:25: "...naar de bedeling van God die mij gegeven is." In Efeze 1:10 kan in plaats van bedeling het woord stadium worden gebruikt. In Efeze 3:2 zou net als voor Kolossensen kunnen staan: "de mij toegekende portie genade".

91) De woorden berouwelijk en onberouwelijk komen niet in "het Groene Boekje" voor (woordenlijst Nederlandse taal), maar daar heb ik mij niet door laten weerhouden.

13.65 – Die 'Unvolendete'

Men gaat er impliciet vanuit dat de Bijbel de universele geschiedenis beschrijft. In Jesaja 46:10 staat: *"[Ik ben God] die van den beginne aan verkondigt het einde."* Welk einde? Er staat niet het einde van alle dingen of het einde in alle eeuwen der eeuwen. God heeft ongetwijfeld alle eeuwen der eeuwen in gedachte, maar dat wil nog niet zeggen dat Hij dat meteen tot in detail verkondigt. Omdat men dat onvoldoende begrijpt, zijn velen het oordeel uit het boek Openbaring als laatste gaan zien en de vernietiging als letterlijk en totaal. Maar de totaalvernietiging is niet zo vanzelfsprekend en mag best ter discussie staan. De Talmoed leert dat de Bijbel slechts over de 'zevende dag' gaat, de dag van het maken (Olam Assia), waarin God de taak ter voltooiing van het scheppingswerk aan de mens overdroeg (Adam betekent mens). Bedenk wel dat Jezus ook mens is en vanuit die hoedanigheid medescheppend bezig was (in de betekenis van assia), wat aansloot bij Gods verbond met Adam. Natuurlijk, Jezus de Gezalfde is ook God en het is daarom dat zijn voltooiingswerk volmaakt en smetteloos was.

Het dispensationalisme gebruikt dikwijls een indeling in zeven perioden, waarvoor ter ondersteuning verschillende Bijbelse associaties worden gelegd. Inderdaad komt het getal zeven vaak in de Bijbel voor. Sla uw concordance er maar op na. Het belangrijkste aanknopingspunt zie ik in het scheppingsrelaas, waarbij de zevende scheppingsdag een soort 'Unvolendete' is. De Genesis 2:3 grondtekst leest: *"[In de 6 voorgaande dagen] schiep God om te kunnen maken [in de 7^e^ die nog steeds bezig is]."* Deze speciale dag vordert nog steeds richting eindbestemming. Het einde kondigt het begin van de 8^e^ dag aan. Dit valt te vergelijken met het harmonisch octaaf. De achtste noot is gelijk de eerste van een nieuwe octaaf. Over het nog aankomende octaaf in Gods plan met de wereld, daar zegt de Bijbel nagenoeg niets over.

De zevende-dags-sabbat doet denken aan de toekomende wereld waarbij in een nieuwe bedeling Gods volk in groene weiden neerligt aan wateren der rust (menuhot). (Ps. 23:1) Menuha is het grondthema van de sabbat hetwelk van een intrinsiek positieve eis uitgaat waaruit vreugde, vrede en volmaaktheid ontspringen, om kort te gaan: heiligheid. De vervolmaakte wereld behoort toe aan de toekomende wereld, *"want de mensheid is nog niet in zijn rust binnengegaan en rust nog niet uit van zijn werk zoals God van het zijne uitrust. (...) Indien het volk Gods in het Beloofde Land reeds had kunnen rusten, zou God later niet over een andere dag hebben gesproken."* (parafrase van Hebr. 4:10; 4:8)

De Bijbel toont dat God de geschiedenis in perioden indeelt. Sterker nog, Hij definieërt tijd in termen van uren, maanden, jaren. Het is daarom niet onlogisch dat God zijn plan met de wereld in fasen uitvoert die telkens op een eind toelopen, zoals: *"...het uur om te maaien is gekomen".* (Op. 14:15) Hoe God die fasen indeelt, is iets waarover theologen het moeilijk eens kunnen worden, wat nog niet betekent dat het een verkeerd uitgangspunt zou zijn. Hier geldt het gezegde: "Zoveel hoofden, zoveel zinnen", terwijl er toch maar van één uitleg sprake kan zijn, de door God bedoelde, waarbij het best mogelijk is dat verschillende schema's elkaar overlappen; zo bestaat de driedeling: de tijd van de wet, de tijd van genade en die van het Hemels koninkrijk. Essentieel voor de schema's van het dispensationalisme, en dus ook voor dit artikel, is het Duizendjarig Vrederijk (het Millennium), waarbij zich de vraag voordoet of Jezus vóór of ná het Vrederijk komt. Er zijn pre- en postmillianisten. En zelfs amilleanisten, veelal Rooms Katholiek, die ervan uitgaan dat het Bijbelse Vrederijk alleen symbolisch dient te worden gezien, de tijd voorstellend waarin we nu leven. Dat nu noem ik intellectuele acrobatie. Waar is de vrede? De vrede in dit ondermaanse leidt een armoedig bestaan.

Allen zijn het vreemd genoeg eens over het ‘laatste’ oordeel, alhoewel de Bijbel nergens spreekt over laatste. En de elementen die brandende vergaan, reageert u misschien - wat in de Petrusbrief staat? 2 Petrus 3:10-13 leest: *“De Dag des Heren komt als een dief in de nacht. De hemelsferen zullen die dag met luid gedreun vergaan, de elementen gaan in vlammen op, de Aarde wordt blootgelegd en alles wat daarop gedaan is komt aan het licht. (...) [Op die dag] gaan de hemelsferen in vlammen op en zullen de elementen brandende vergaan. Maar vertrouwend op Gods belofte zien wij uit naar een nieuwe Hemel en een nieuwe Aarde, waar gerechtigheid heerst.”* Waarom moet ‘elementen’ perse een materiële wereld zijn? Het Griekse woord in de Petrusbrief voor elementen is ‘stoicheion’. Stoicheion wijst op ‘een geordend stelsel’ of ‘samenhang’, maar het kan ook op een ‘principe’ wijzen zelfs ‘geestelijke principe’. De werkwoordsvorm (stoicheo) betekende in de vroege spreektaal zoiets als ‘in het gareel lopen’. Stoicheion heeft meerdere afgeleide betekenissen zoals ‘de lengte van een schaduw van de zonnewijzer’ en ‘de hoofdbestanddelen van de kosmos’, maar die zijn hier niet van toepassing. Er is dus voldoende reden om in ‘elementen’ eveneens een immateriële component te zien. Om voor deze verzen te concluderen dat de dag waar Petrus over spreekt gelijk staat aan het definitieve einde van de wereld is onjuist. Zoals reeds in een ander artikel va mij uiteengezet wijst de Dag des Heren op de tijd die direct aan het Vrederijk voorafgaat, dus het tweede oordeel, en dat komt niet overeen met het Bijbelse oordeel zoals in Openbaring 20:11-12 omschreven: *“De Aarde en de Hemel vluchtten weg van zijn aanschijn en hun plaats werd niet meer gevonden. Ik zag de doden, groot en klein, voor de troon staan, (...) en de doden werden geoordeeld naar hun daden.”*

Wat is de grondslag van ons bestaan? Het geestelijke. Dus waarom zou de uitspraak van Petrus niet begrepen kunnen worden als een verwijzing naar het herstel van de paradijselijke staat? De aarde zal op haar kop worden gezet, maar niet worden vernietigd! Slechts de elementaire basis betrekking hebbend op de neiging ten kwade zal vergaan of ophouden te bestaan waarna er een nieuw ordening komt. Voordat het Vrederijk begint, moet de kwade neiging, in het Hebreeuws de Jetzer ha-Ra, eerst vernietigd worden. Hoe anders kan er een perfecte wereld zijn? Het geestelijke, onze psyche, waarin de Jetzer ha-Ra huist, vertegenwoordigt de elementen. Job 26:7 zegt: *“God hangt de wereld op aan het ontastbare (b’lee mah).”* Aangezien het onzichtbare de basis is van het tastbare, zijn de elementaire deeltjes, atomen en dergelijke, eigenlijk niet echt elementair. Na onze innerlijke reformatie, beter transfiguratie, kunnen we uitzien naar een voortzetting van het leven, een beter leven, want God heeft de wereld lief en zoekt haar behoud. (Joh. 3:17)

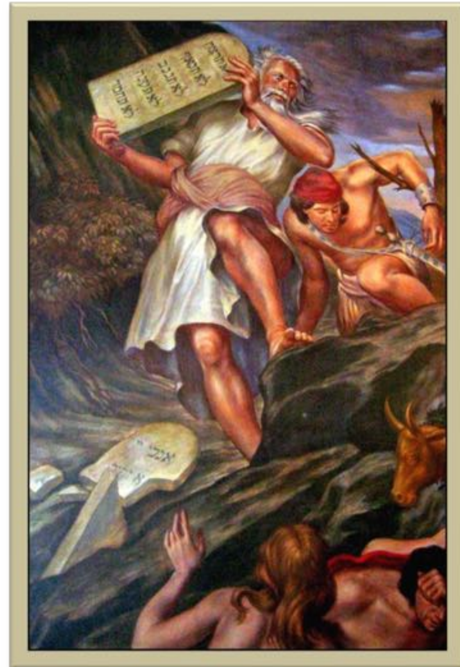
Noach moet het scheppingsverhaal hebben gekend

Noach moet het scheppingsverhaal, zoals Mozes dat heeft opgetekend, hebben gekend. In de volkstradities werden de scheppingsverhalen van generatie op generatie mondeling doorgegeven. Zo wordt verondersteld dat de Illyas en Odyssee door Homerus zijn opgetekend na een eeuwenlange keten van troebadoers. Ze zijn dus niet door hem bedacht. Er zijn ook te veel elementen in deze verhalen die afwijken van de typisch Griekse cultuur. Trojes ‘ontdekking’ in 1873 door Heinrich Schliemann is daarom een lachertje, net als Agamemnons masker. Troje heeft nooit bestaan want Troje is de stad van elke oorlog! De slag bij Stalingrad was ook Troje. Misschien bestaat een Troje-achtig scenario dat als model diende, maar dan was het nog niet Schliemanns Troje. Het is dus volstrekt aannemelijk dat het Bijbels scheppingsverhaal reeds gekend was voordat Mozes het optekende. Het verhaal was gekend, maar het is in Gods woorden opgetekend.

13.66 – Gods Cyclus onder de Loep

Nadat Israël Gods bijzondere partner werd in het scheppingswerk stelde God de sabbat in. Abraham Joshua Heschel, een leidende Joodse theoloog uit de vorige eeuw, legde uit dat het scheppingsverhaal deze vorm heeft gekregen om het sabbatsideaal te doen uitkomen. Noach en zijn voorouders moeten de schematische opzet ervan al hebben gekend. Toch zullen ze geen sabbat hebben gehouden op de voor ons bekende manier.

Het scheppingsrelaas vertelt dat toen de hoogste wezens - Adam en Eva - tot het leven waren geroepen en het scheppingsinitiatief was gedaan, dat vanaf dat moment de Schepper zijn eigen sabbat mocht houden. Toen ook ving de menselijke arbeid aan van de verwerkelijking van de geschiedenis naar het door God gestelde doel. In Genesis 2:2 staat geschreven: *"...en God beëindigde zijn scheppingswerk en rustte op de zevende dag".* Evenwel hield het scheppingswerk toen niet op. Het werd van God aan de mens overgedragen en middels een verbond bij de Berg Horeb bezegeld. Ik wens te benadrukken dat de sabbatsverordening, toen bij de Horeb, volstrekt nieuw was en niet in Israël en de omliggende culturen uit die tijd gebruikelijk was, en het dus als een kostbaar geschenk aan de mensheid mag worden beschouwd, een voorproef van iets groters, Hij die deze verordening niet voor Zichzelf maar voor ons instelde. (Mc. 2:27) Bij de Horeb werd toen tevens Israëls feestcyclus ingesteld. Op de keper beschouwd vertegenwoordigt de gewone werkweek een mini-feestcyclus in analogie met het zevendaagse scheppingsproces dat onweerstaanbaar op de achtste dag afstevent.

Een sleutel voor de duur van de menselijke arbeid in de door God bepaalde zevende scheppingsdag vinden we in het hoofdstuk waar staat dat de elementen brandende zullen vergaan: *"Eén dag is bij God als duizend jaren en duizend jaren als één dag."* (2 Petr. 3:8) Ja, maar sinds Adam, voorbode van de zevende scheppingsdag, zijn duizenden jaren verstreken, niet 1x duizend. Toch is er een oplossing. We herkennen hierin een fractale set (zie Wikipedia onder Mandelbrot). In zo'n set heeft elk willekeurig onderdeel hetzelfde patroon, alleen op kleinere schaal, iets dat veel voorkomt in natuurlijke verschijningsvormen zoals bij de vertakkingen van een boom. De eerste indruk is anders, maar naderbij bekeken wordt duidelijk dat de structuur van het kleine gelijk is aan het grote. Er is een Bijbels feest dat hierop wijst: het Jubeljaar uit Leviticus 25, het achtste grote feest. Er bestaat een grondige studie over van de hand van John Sietze Bergsma.[92)] Daar was ik blij mee, want er is nauwelijks literatuur over. Hij toont aan dat de praktische toepassing van het feest gaandeweg op de achtergrond is geraakt ten voordele van een eindtijdstheologie.[93)]

---

92) "The Jubilee from Leviticus to Qumran (a history of intepretation)", van John Sietze Bergsma - Brill Academic Publishers, Leiden◇Boston # 2007.

93) Ezechiël 46:7 wijst op het bekend zijn met de werking van het Jubeljaar in deze historische periode. Zijn visie van de herstelde tempel, in analogie met het herstel van de paradijselijke staat (Ez. 40-44 i.h.b. 43:1-7), begint in het eerste vers (40:1) met een verwijzing naar een half jubeljaar.

Zoals bekend is er een jubeljaarviering elk 50e jaar, volgend op 7 x 7 jaar. Dan worden alle mensen in hun rechten hersteld, schulden worden kwijtgescholden en slaven bevrijd. Een mooi streven, maar reeds in een vroeg stadium van Israëls bestaan is dat feest in onbruik geraakt omdat de eisen te zwaar bleken voor een verstedelijkte en sedentaire maatschappij. Er zijn geen bronnen die aangeven dat het Jubeljaar ooit in de praktijk is gebracht met inachtneming van alle bepalingen van het boek Leviticus. Het is dus pure veronderstelling dat in het begin van Israëls bestaan dit feest werd gerespecteerd. Er zijn zelfs aanwijzingen dat dit nooit het geval is geweest. Bergsma wijst op pagina 151 op een Joodse bron (Bab. Ned. 61a) dat het Jubeljaar op 49 jaar werd geteld na het begin van de Exodus en 50 daarvoor (de Jubeljaar bepalingen waren niet geheel nieuw). Omdat men het 50e jaar niet correct vierde, werd deze met tellen overgeslagen. Het 49e was van toepassing voor tempelwijdingen (indien opportuun).[94)]
Dit verklaart waarom de Profeet Daniël de komst van Christus Koning (de messiasvorst) in een kader past van zeven zevens (voor de herbouw en inwijding van de Tempel), en 490 jaar: 49 + 434 plus één zeven (7+62+1). (Dan. 9:24-26) De achterliggende symboliek is niet moeilijk te achterhalen, alhoewel men meestal niet beseft dat de allerlaatste tempelwijding die van ons lichaam zal zijn, niet van een paar vrome Christenen maar de apotheose van de gehele mensheid, de tegen die tijd geheel godgewijde mensheid. In tegenstelling tot het voorgaande pleit de passage waarin de inwijding van Salomons paleis en de Tempel wordt besproken ervoor dat in de eerste periode van Israëls nationale bestaan het Jubeljaar werd gerespecteerd, wat precies vijfhonderd jaar na het begin van de Exodus plaatsvond, zoals een nauwkeurige lezing van 1 Koningen hfst. 6 t/m 8 schijnt aan te geven. Bergsma eindigt zijn studie met:

> «« Tijdens het Tweede-Tempel-Judaïsme [na de Babylonische ballingschap] (…) gaat het bevrijdingskarakter van het Jubeljaar niet verloren maar wordt geëschatologiseerd. De bevrijding, die bij het Jubeljaar hoort, wordt geïdentificeerd met de dagen van het Eschaton [het eind van de wereld]. Tegen de verwachting in bestaat ook te Qumran (…) weinig of geen aanwijzing dat het Jubeljaar wettelijk en economisch werd gerespecteerd, zelfs indien men zijn cycli berekende.[95)] Tijdens de Tweede Tempel periode wordt de komst van het eschatologische Jubeljaar steeds meer met de komst van een messiaans figuur vereenzelvigd (…) Ten slotte ontstaat een verschuiving in de Tweede Tempel literatuur betreffende het type schuld waar het Jubeljaar op doelt. Terwijl de oorspronkelijke wet zich duidelijk op geldschulden richtte, passen de latere teksten het Jubeljaar op moreel-geestelijke schulden toe, namelijk zonde. Deze algemene vaststellingen zijn van nut om de betekenis van nieuwtestamentische toespelingen of motieven die op het Jubeljaar wijzen op hun waarde te schatten. »»

Hier past een punt van kritiek. Aangezien het Jubeljaar begint nadat 7 x 7 jaar zijn verstreken, kan het Jubeljaar nooit identiek zijn aan het Eschaton, zoals het oude Jodendom dacht, maar staat het symbool voor wat volgt. Het vijftigste (7 x 7 plus 1) staat dus gelijk aan het achtste (7 plus 1). En het achtste wijst op de achtste scheppingsdag. Paradoxaal genoeg geeft dit aan dat het Jubeljaar de belangrijkste viering is. Het in onbruik zijn nú is van voorbijgaande aard. In onze dispensatie vormt het de

---

94) Bergsma verwijst hiervoor naar “Sabbatical, Jubilee, and the Temple of Solomon” van Lee W. Casperson - Brill # 2003 (pp. 283-96).

95) De Qumranteksten (bij de Dode Zee) geven niet de opvattingen weer van een kleine gemeenschap die in Qumran zou hebben geleefd. Ze verwijzen naar verschillende groepen of gemeenschappen die over heel Palestina en op andere plaatsen in de Grieks-Romeinse wereld waren verspreid, zoals het interne bewijs aantoont, want de teksten onthullen een waaier van opvattingen die aan een groot aantal Joodse gemeenschappen moeten hebben toebehoord. Pas veel later is onder de invloed van de Talmoed en het gestrenge onderwijs een uniformiteit in denken en doen ontstaan binnen het Jodendom.

omlijsting van alle andere religieuze vieringen, de finishing touch. Misschien dat die andere feesten (die van het huidige kerkelijk jaar) ooit de omlijsting van het Jubeljaar worden… Ik wil u een citaat van de befaamde tot het Christendom bekeerde Jood Isaac Da Costa niet onthouden waarin hij de zevende scheppingsdag bespreekt:

> «« De heiliging van de eerste dag der week werd reeds typisch voorafgeschaduwd door de dag op welke een knechtje uit Israël besneden moest worden. Dat was op de 'achtste' dag na zijn geboorte. Waarom de achtste dag? Omdat de eerste week, de eerste zeven dagen, het natuurlijk leven vertegenwoordigen; maar met de [daaropvolgende] eerste dag begint iets nieuws, dat niet tot de eerste, maar de tweede schepping behoort - de nieuwe mens. De besnijdenis zonderde hem af, heiligde hem voor God. Wat ligt er dus al in dat teken der wedergeboorte! De bloedstorting wijst op de rechtvaardigmaking: de afsnijding en wegwerping van iets dat gemist worden kan, kortom op het afleggen en wegdoen van het oude [vlees der] mens, op de heiligmaking. »»

U kunt tegenwerpen dat niets Jezus' Paasoffer kan overtreffen en dat het Paasfeest daarom nooit de omlijsting kan zijn van wat het Jubeljaar moet worden. Maar waartoe diende 'het' Offer? Om de mens terug te brengen naar zijn oorspronkelijke staat. Het Offer was niet alleen verzoening maar ook vernieuwing. (Kol. 3:10) Dat is de kern van het Jubeljaar: eenieders herstel in zijn oorspronkelijke en verheerlijkte staat; u mag zeggen: paradijselijke staat. Wat is meer waard: de betaling of het gekochte object? Altijd het object, wat de nieuwe mens is, want anders zou er niet betaald zijn geworden. Alzo heeft God de wereld lief, ons lief, ieder van ons!

Sukkoth bij de Kotel (Tempelmuur in Jeruzalem)

In Romeinen 8 is sprake van het delen van de kinderen Gods in de verheerlijking van Christus' lichaam en niet alleen dat: ook de schepping zal verlost worden uit de slavernij der vergankelijkheid en daarin delen. Johan Stringer weet dat goed te vertolken in zijn lezenswaardige boek "Ontdek je Erfdeel" uit 2009:

> «« Zoals Paulus het tot zover presenteert [in de brief aan de Romeinen] heeft ons erfdeel [in Christus] alles te maken met een restauratie van de schepping,

inclusief de Aarde dus. De vrijheid en heerlijkheid - of erfenis - van de geadopteerde zonen van God komt allereerst tot uiting in een vernieuwing van de schepping. De *"zonen Gods"* worden verlost van dood en verderf in deze schepping. Dat betekent niet dat ze worden losgerukt van de schepping en de schepping achter zich laten, of dat de schepping wordt 'opgedoekt'. Neen, de schepping zelf is deelgenoot in deze hernieuwing. De schepping zelf wacht al sinds de zondeval op de dag dat de zonen van God hun erfenis zullen ontvangen, want op die dag zal de schepping zelf ook juichend en stralend vernieuwd worden vanuit de ijzeren greep van de [verderfelijke] dood. De hele schepping is als een kermende en barende vrouw, die toch haar lijden vol hoop doorstaat: ze verwacht nieuw leven. Wij zuchten mee in die barensnood. Als onze heerlijkheid geopenbaard wordt, zal de schepping in deze heerlijke werkelijkheid delen zonder onderwerping aan het verderf. We zullen onze erfenis dus vieren met en in een schepping die dezelfde heerlijkheid met ons zal delen, ja in dezelfde materiële schepping die we nú kennen, maar vergaand vernieuwd. Met materieel bedoel ik 'stoffelijk', 'tastbaar', opgebouwd uit atomen en moleculen. »» (p. 84)

13.67 – Zal een Natie op 'één dag' Geboren worden?

Na te hebben vastgesteld dat de zevende scheppingsdag, indien onder de loep genomen, opnieuw een op zichzelf staande weekcyclus is van zeven bedelingen (een zogenaamd fractaal), duiken we in de details. We gaan de loep versterken. En wat blijkt? Elke scheppingsdag wordt 'in aanvang' getypeerd door de geboorte van een kenmerkend figuur: scheppingsdag 1 – Er zij licht; dag 2 – uitspansel; dag 3 – het droge; dag 4 – hemellichten; dag 5 – zwevende zielen; dag 6 – aardgebonden zielen; dag 7 – heiligmakende zegening. Die laatste dag komt pas aan zijn eind als zijn heiliging is voltooid. Die dag is in de tegenwoordige tijd want daar leven we in. Omdat voor God één dag gelijk staat aan duizend jaar, zijn de zeven bedelingen binnen dag 7 gelijk aan zeven millennia. In de ontrollende millennia herkennen we hetzelfde thema in de komst van karakteristieke personen. Zij zijn echter meer dan wegwijzers en hebben scheppende verantwoordelijkheid samen met God. Zegenend zal God blijven zegenen mits zijn partner, de mens, zich daarvoor openstelt. Hieruit volgt dat de zevende-dag-rust voor God geen werkloosheid is (werkloos tegenover bara), maar anders gerichte activiteit. Gods betrokkenheid houdt nooit op (Ps. 121:4), is zelfs essentieel.

Genesis 2:4 begint met: *"Dit zijn de geboorten van hemel en aarde als zij geschapen werden."* De kenmerkende figuren van de zeven millennia zijn daarom geboorten en geen gebeurtenissen. Het eerste Rijk van de zevende scheppingsdag begint met Adam die sterft in 930 AM (Anno Mundi).[96)] Het tweede met de geboorte van Noach in 1056 eewAM; hij sterft in 2006 AM. Het derde millennium begint met de geboorte van Abraham in 2008 AM; hij wordt 'slechts' 175 jaar oud. Het vierde begint met David in 2944 AM; hij sterft in 3013 AM. Zijn betekenis is evident. Het vijfde start met de geboorte van onze Heer en Redder in 3997 AM of in 8 BC; Hij sterft in 26 AD.[97)] Het zesde millennium begint in het toen reeds gekerstende Europa waar men op de drempel van het nieuwe millennium grote verwachtingen koesterde, maar ook angst. Indien één man de nominatie verdient dan is het keizer Otto III, de mirabilia mundi geheten (het wereldwonder). Geboren in 4985 AM sterft hij op zijn 21e in het jaar van onze Heer 1002 AD. Hij overleed zonder dat het verhoopte Vrederijk was aangebroken of de voorwaarden daartoe waren gecreëerd. Zijn missie is helaas mislukt, niet door eigen toedoen, zoals bij Adam, maar omdat het volk hem niet volgen wilde. Dat doet niet af

---

96) De gehanteerde chronologie is die van Ivan Panin (1855-1942), een Amerikaan van Russische afkomst die een doorlopende bijbelchronologie heeft kunnen maken dankzij een aantal chronologische sleutels die in het Nieuwe Testament worden aangereikt.

aan zijn bijzondere roeping en plaats in de geschiedenis. Het tweespan Otto en paus Sylvester symboliseren het komend Vrederijk, waarvan de eendrachtige samenwerking tussen de wereldlijke en geestelijke autoriteiten het bijzondere kenmerk is. Nóg is het te vroeg om een definitief oordeel te vellen over Otto's unieke betekenis, want het voorbije 6e millennium is nog niet goed in kaart gebracht ten aanzien van het geestelijke aspect.

Voor het zevende millennium rijst de cruciale vraag: wie is daar de figuur voor? Dit millennium is chronologisch in gang gezet met het Twin Towers debacle te New York. Het is nog niet toegekomen aan de vervulling van zijn vreugdevolle beloftes. Nog niet. Zal die figuur de als Silo bekendstaande vredevorst zijn, de gezondene? (Gen. 49:10) Volgens een gevestigde profetische traditie binnen de Roomse Kerk zal deze vredevorst, aangeduid als de Grote Monarch, niet Jezus Messias zijn, maar een gewoon mens die door een bijzondere genade met Jezus zal worden omkleed, die vanaf dat moment nog maar weinig van doen heeft met de persoon die hij eens was.[98)] Deze omkleding zou zo volledig zijn dat deze figuur profetisch overvloeit in de Messias; ze zijn nauwelijks van elkaar te onderscheiden! Over het waarheidsgehalte van deze voorspelling kan verschillend worden gedacht. In mijn optiek bestaat er een nog belangrijker kandidaat voor het Millennium, geen persoon maar een natie. U raadt het al: de Staat ISRAËL, geboortedatum 9 december 1917, wat de dag is van de inname van Jeruzalem door generaal Edmond Allenby zonder dat er hoefde te worden gevochten.[99)] Zegt Jesaja 66:8: *"Nog vóór zij weeën kende moest zij baren. (...) Zal een natie op één dag 'geboren' worden?"* Jazeker! En in het volgende vers (cf. Vulgaat): *"Zal Ik, God, die anderen kinderen laat krijgen, Zelf geen kinderen krijgen? Zal Ik die anderen een nageslacht geef, Zelf steriel blijven?"* Na dit lijstje uitzonderlijke geboortes doemt de vraag op: wie zal na het slotakkoord de achtste-dags-figuur zijn? De redenatie voortzettend zal dat wederom geen persoon zijn, zelfs geen natie, maar alle natiën. Het zal de gehele wereld zijn in de apotheose van de innerlijke staat!

13.68 – De Betekenis van de Kalenders van Israël

De liturgische kalender van Israël is op de oogstcyclus gebaseerd, met voor elke gebeurtenis een symbolische duiding. Het oogstseizoen omspant zeven maanden met festiviteiten die van 15 Nissan tot 22 Tishrei lopen. Het Pesachfeest (Pasen) is in de maand Nissan en viert de bevrijding uit de Egyptische slavernij en de geboorte van Israël als natie, meer nog: als Gods uitverkoren volk onder de naties. Op de tweede Pesachdag wordt het pas geoogste gerst geofferd. Verschillende oogsten blijven het hele seizoen

---

97) Jezus heeft in alles tegengesteld gewerkt aan Adam. Er is geopperd (de bron is mij ontgaan) dat Adam 33 jaar was tijdens de zondeval en dat zou verklaren waarom Jezus' zoenoffer op zijn 33e was. In Genesis 5:5 staat: "Zo waren alle dagen die Adam leefde 930 jaar". Bij de acht andere patriarchen in dat hoofdstuk ontbreekt het woord 'leefde'. Ondergetekende interpreteert dit 'leefde' als de tijd dat Adam 'na de zondeval op aarde leefde'. Hij werd feitelijk ouder dan 930 jaar (om precies te zijn 930 + 33). En inderdaad begint de Anno Mundi kalender direct na Adam en Eva's verbanning.

Jezus werd geboren in 8 BC toen de grote volkstelling werd gehouden en dus werd Hij op 26 AD gekruisigd. Dientengevolge zijn veel datums verschoven ten aanzien van de conventionele chronologie. Ter illustratie, de missie van Johannes de Doper duurde niet enkele maanden maar drie en een half jaar om hem voldoende tijd te geven om Jezus' openbare zending voor te bereiden. De onderliggende bewijsvoering kunt u vinden in "Proofs of the Life and Death of Jesus" van de hand van ondergetekende.

98) Zie: "Demain...?, d'après les Concordances frappantes de 132 Prophéties anciennes et modernes" (Morgen...?, naar de opvallende overeenkomsten tussen 132 oude en nieuwe profetieën), van Baron de Novaye - Ed. Lethielleux, Paris # 1934. Dit betekent niet dat dit soort profetieën serieus worden genomen in de R.-K. Kerk. Eigenlijk weet men niet goed wat met dit soort profetieën aan te vangen, zelfs als degenen die ze hebben geuit een zekere autoriteit genieten.

plaatsvinden met ten slotte de wijnoogst tijdens Sukkoth (Loofhuttenfeest), dat in de zevende maand Tishrei valt, de sabbatsmaand van het jaar. Sukkoth is voor de andere feesten wat de Sabbat is voor de andere zes dagen van de week. Daarmee is de oogstcyclus voltooid en volgen een aantal oogstloze maanden voordat de nieuwe cyclus begint. Een interpretatie van deze inrichting is dat de oogstcyclus op de oude wereld wijst met zijn zweet en tranen en zwakheid van het vlees. Daarmee is Sukkoth als afsluitend feest het eind van de oude bedeling en tegelijk een perfecte voorafschaduwing van het komende tijdperk als eenieder in vrede en broederschap leeft onder de heerschappij van de Grote Monarch. In de Joodse praktijk is Sukkoth het drempelfeest bij uitstek, het Grote Festival, het toppunt en doel van alle beschikte tijden. Net als de wekelijkse sabbat het millenniumrijk voorafbeeldt is dat ook het geval met Sukkoth.

Een andere cyclus, die onze aandacht trekt, begint met de Joodse nieuwjaarsdag Rosh Ha-shana, dat is op Tishrei 1. Deze nieuwe cyclus noem ik de cyclus van de nieuwe wereld. Het is van belang dat de maand Tishrei een overlapping toont van de zevende maand van de oude wereld met de eerste maand van de nieuwe wereld. Er ontstaat aldus een intermezzo, een soort interregnum, dat nog niet de volmaaktheid van de nieuwe wereld kent, maar reeds wel veel volmaakter is dan de voorgaande perioden. Daarin herkennen we het Duizendjarig Vrederijk. Deze overlapping verklaart waarom de jaarlijkse leescyclus direct na Sukkoth begint - op 23 Tishrei - en niet op Rosh Hashana (1 Tishrei), zoals te verwachten. Deze speciale dag, de Simkhat Torah, is gekend als de vrolijkste van de Joodse feestkalender.[100)] De jaarlijkse leescyclus begint, zoals te verwachten, met Brei' sheet zoals de Joden Genesis noemen, maar de jongste dag, als de mensheid definitief zal zijn vrijgemaakt, begint met een andere nog onbeschreven rol. Sukkoth is het zevende en laatste feest direct voorafgaand aan de Simkhat Torah en Sukkoth komt daarom mooi overeen met de millenniumeeuw. Niet toevallig kent Sukkoth, waar de naam zelf zijn tijdelijkheid aangeeft, een bijkomend attribuut – naast het feit dat het een oogstfeest is: dat van de herdenking van de uittocht uit Egypte, wat centraal staat met Pesach, ook op een vijftiende der maand. Wij kijken reikhalzend uit naar die grote dag dat deze uittocht vanuit het allegorische Egypte een uittocht voor het gehele menselijke ras zal zijn geworden!

Typerend is dat de nieuwjaarsdag op Tishrei 1 ook de Dag des Oordeels wordt genoemd. De eerste en tiende van de maand Tishrei ontwikkelden zich tot officiële dagen van inkeer en werden in de synagoge in de loop der tijd als de Yamim Nora'im aangeduid, de angstwekkende verschrikkelijke dagen. In de pre-exilische tijd bevond de nieuwjaarsdag zich op de equinox van Tishrei 10, als dag en nacht even lang zijn. Na de ballingschap heeft een achterwaartse aanpassing plaatsgevonden naar Thisrei 1 met daartussen een hiaat van acht dagen, wat het interregnum aanduidt, het intermezzo van

99) Gewoonlijk wordt het uitroepen van de Staat Israël op 14 mei 1948 als de geboorte van Israël gezien, dat later door de Verenigde Naties werd bekrachtigd, maar de Bijbel geeft anders aan. Immers Jesaja zegt dat nog vóór zij weeën kreeg zij moest baren. De politieke onafhankelijk is met veel strijd samengegaan, terwijl het afschudden van het Turkse/Ottomaanse juk gemakkelijk ging. Daarom kies ik als haar geboortedatum 9 december 1917.

100) Een cyclus die voor de droevigste dag in de Joodse geschiedenis telt, heeft meermaals de kop opgestoken. Dat is de negende van de maand Ab (juli-augustus), de dag van vernietiging van de eerste Tempel (559 BC) en de tweede (70 AD) en datum van de uitzettingen uit Engeland (1290) en Spanje (1492), en ook de dag dat in 1942 de Treblinka gaskamers werden gestart, het begin inluidend van de Holocaust (de Nazi's hebben deze dag misschien met opzet gekozen). Volgens de Talmoed is de negende van Ab vervloekt omdat op die dag de spionnen terugkeerden uit het Beloofde Land met een tot wanhoop drijvend verslag (Num. 13 en 14). Maar ook hier zal op de Simkhat Torah en volgens de profetie van Zacharia 8:19 de dag van droefenis in vreugde verkeren.

vrede. Wat deze kwesties betreft, zie “Proofs of the Life and Death of Jesus” onder “The Sun Miracle”, wat op het internet ter beschikking staat.

Opmerkelijk is dat na luttel zeventig jaar ballingschap de feestcyclus van Israël is omgegooid, ook ten aanzien van de liturgische betekenis van bepaalde feesten. Het vrolijk getinte Loofhuttenfeest werd na de Rite van Azazel (zondebok) geplaatst terwijl het er vroeger vóór stond. En Yom Kippur kwam in de plaats van de Rite van Azazel. Oorspronkelijk diende nieuwjaar voor de inwijding van tempels en kwam het direct na Sukkoth, zoals nog steeds het geval onder Ezra en Nehemia. Het viel later samen met de dag uit Lev. 23:24 en Num. 29:1 dat in de Bijbel bekend staat als Yom Teru’ah, wat ‘de dag van het blazen’ (van de Shofar trompet) betekent. Teru’ah was een eenvoudige ceremonie die de afstand kan hebben aangegeven tussen het lunaire- en het zonnejaar, waarbij de eerste ongeveer elf dagen korter is dan de tweede. Er waren veel veranderingen in de liturgische kalender die over een lange periode werden ingevoerd. Hoe deze veranderingen exact werden ingevoerd en waarom is nog altijd onvoldoende gekend. Vroeger volgde Israël een zonnejaar waarin beide equinoxes op Pasen en Sukkoth een centrale rol speelden. Na de Babylonische ballingschap voerde de Joodse natie stapsgewijs de negentienjarige Babylonische lunaire zonnecyclus in.

Ondanks de afwijkingen met de oorspronkelijke kalender gaat ondergetekende ervan uit dat deze door God zijn geregisseerd en een profetisch karakter hebben. Een poging wagend daar invulling aan te geven voert dat tot de volgende conclusies. De Exodus, waar Sukkoth aan refereert, duurde veertig jaar. Sukkoth (loofhut) geeft in zijn naam tijdelijkheid aan. Sukkoth kent een bijkomend attribuut: naast het feit dat het een oogstfeest is, herdenkt het de uittocht uit Egypte, waarbij Israëls vijand een koekje van eigen deeg kreeg. Een vergelijkbare situatie deed zich aan het eind van de Exodus voor, en staat bekend als Baäl Peor. (Num. 25) Israël moest toen tegen Midjan strijden. Dat was de episode met de grote Magiër Bileam die er maar niet in slaagde Israël te vervloeken.

Reeds in een vroeg stadium werd het messiaanse rijk door de oude Israëlieten als het Duizendjarige Rijk bestempeld. Volgens de profetie van Maria Divine Mercy van 28 mei 2012 dient dat letterlijk te worden gezien: *“Weet wel dat de 1000 jaar, waar het Boek Openbaring over spreekt, precies betekent wat er staat.”* Tijdens de zevende dag zal de zelfrepeterende degeneratieve cyclus nog niet zijn gebroken behalve voor hen die de grote verdrukking hebben meegemaakt. Openbaring 20:6 leest: *“Zalig en heilig zijn zij, die deel hebben aan de eerste opstanding. Over hen heeft de tweede dood geen macht; maar ze zullen priesters zijn van God en van Christus, en met Hem heersen, duizend jaar lang.”* De heiligen die samen met de twaalf apostelen regeren, zullen reeds vanaf het allereerste begin in de paradijselijke staat zijn verheven.

Volgens profetieën uit verschillende bron, zoals die van Marie-Julie Jahenny, Sœur Nativitas, Abbé Voclin, Josef Stockert en die aan de kinderen van La Salette, zal de definitieve en totale omkeer pas ‘na’ de zevende dag plaatsvinden in wat het herstel heet van de paradijselijke staat, maar dan voor iedereen. De profetie van La Salette van 19 september 1846 luidt: *“Die vrede onder de mensen zal niet van lange duur zijn: 25 jaar van overvloedige oogsten [25 moet niet letterlijk worden opgevat] zullen hen doen vergeten dat de zonden van de mensen de oorzaak zijn van alle leed dat op aarde voorkomt.”* Alsook Marie-Julie Jahenny (27 jan. 1881): *“Als de koning der koningen sterft, d.w.z. de aardse koning [de Grote Monarch dus], die de kiem zal hebben gelegd voor die mooie vrede, zal die vrede opnieuw verdwijnen, om wederom in een bloedige crisis uit te breken, dan…”*

Als de situatie aan het eind van de 7^{e} dag weer is verzuurd, zoals deze profetieën voorzien, zal een meest verschrikkelijke verleider op het toneel verschijnen, maar zijn rijk

zal van korte duur zijn. In die tijd zal er opnieuw een grote afval zijn omdat Satan de volkeren mag verleiden, alhoewel de neiging ten kwade zal hebben afgedaan. Hij sleurt dan de mensen mee die onderdanigheid hebben geveinsd en waarschijnlijk jaloers zijn op de onsterflijkheid van de heiligen die, vanuit hun perspectief het levenselixer niet met de anderen zouden hebben willen delen. Dan zullen de opstandelingen de leger-plaats der heiligen, het Jeruzalem, de geliefde stad, omsingelen: *"Maar vuur viel uit de hemel neer en verteerde hen."* En dan komt het Laatste Oordeel. (Op. 20:7-15)

Tot slot wijs ik nog op de boodschap van JNSR van 18 sept. 2009 waarin Jezus zegt dat Hij, zoals eertijds bij Gods volk, de Rode Zee zal openen om iedereen naar het Beloofde Land te leiden, hier aangeduid als de Civilisatie van Liefde. En gaat Jezus verder: *"Na een gezamenlijke inspanning zal dan het Rijk Gods op Aarde een aanvang kunnen nemen."* Omdat ik ervan uitga dat de 'Civilisatie van Liefde' gelijk staat aan het Duizendjarig Vrederijk en ik het Laatste Oordeel als bode zie van weer een nieuw tijdperk, voel ik mij vrij te concluderen dat het 'Rijk Gods op Aarde' volgt op het Laatste Oordeel. De strijd hier op aarde zal dan voorgoed gestreden zijn. Immers, Lucifer en zijn trawanten, zijnde de ultieme aanstichters van het kwaad, zullen dan definitief in de afgrond zijn gestort nadat de mensheid, net als zilver, tot zevenmaal toe in de ziedende smeltkroes gelouterd is geworden. (Ps.12:6) Alle slakken moesten eruit komen en dat kostte tijd, zevenduizend jaar. Van een algemeen oordeel hoeft dan geen sprake meer te zijn.

'Otto III was Méér dan Keizer'

ontleend aan:

ANNO DOMINI 1000 - ANNO DOMINI 2000

De Duizend Jaren bij de Gratie van de Dode GOD
En het Geheim van de Wereldgeschiedenis

Deze verhandeling is een bloemlezing uit het eerste hoofdstuk van het boek van Frank de Graaff "Anno Domini 1000 – Anno Domini 20000" (Uitgeverij J.H. Kok - Kampen # 1977), en kan als een aanvulling worden beschouwd op het voorgaande artikel: "De Joodse Feestcyclus en de Komende Heilstijd".

Keizer Otto III kan als een figuur worden beschouwd van hij die komen gaat, in de oudtestamentische traditie aangeduid als Silo (de gezondene), de komende vredevorst naar wie rijkhalzend wordt uitgezien. Zoals sinds Adam op de drempel van elk oudtestamentisch millennium een persoon werd geboren van groot historisch belang, zo is dat ook rond het jaar 1000 AD geweest. Het tweede millennium sinds Adam begint met de geboorte van Noach, het derde van Abraham, het vierde van David en het vijfde met die van Jezus. Tenslotte het zesde millennium met die van Otto III, die in het jaar 980 van onze jaartelling werd geboren.

Keizer Otto III, wiens leven en tijdsgewricht niet in gewone historische termen te vangen zijn, had de bijnaam Mirabilia Mundi of "mirakel van de wereld". Hij vertegenwoordigt de voorafbeelding par excellence van de in de Bijbel voorspelde koning der koningen, heerser van de Godsstaat op aarde, om in eendrachtige en ongeëvenaarde politieke en kerkelijke samenwerking de wereld te gaan bestieren. Een van Otto's documenten heeft de veelzeggende aanhef: "Otto, dienstknecht van de apostelen en volgens de wil van onze Heer en Redder verheven keizer van de Romeinen. Wij verkondigen Rome als hoofdstad van de wereld. Wij erkennen de Latijnse Kerk als moeder van alle kerken." [101)] ***Het heeft niet mogen baten. Nog niet! Zijn aspiraties waren voorbarig maar dat wil nog niet zeggen van elke realiteit ontbloot. De Ottonische periode kan volgens Norman Cantor in bepaalde opzichten als een microkosmos worden beschouwd van de latere wederwaardigheden van de Westerse beschaving. Hierover zegt Dr de Graaff (p. 16): "Nooit is een kind ter wereld gebracht waarin de eenheid der Christelijke beschaving zo volkomen gestalte heeft aangenomen. In een tijd van de verwachting van het oordeel Gods, van de dreigende ondergang van de Christelijke beschaving, maar tegelijk van de ernstige pogingen om het oordeel af te wenden, wordt Otto III geboren, als een wondere schikking, die nog eenmaal de Christenheid de mogelijkheid biedt om te worden gered."***

Wat volgt is uit "Anno Domini 1000 – Anno Domini 2000", behoudens wat tussen haakjes staat. Toevoegingen van Hubert Luns. (citaten pp. 62-63, 66-67, 69-71, 78)

14.69 – De Prelude

[Na zijn overwinningen daalt de vorst Otto I in 961 af naar Italië om de keizerskroon in ontvangst te nemen.] [De persona[102] van het] in hem herstelde keizerschap [van oost en west] doet een krachtige poging om de eenheid der oecumene te vernieuwen. Otto herstelt het Rijk van Karel de Grote voor een groot deel. (…) Het pausdom wordt bevrijd. (…) De Islam wordt teruggeslagen. Dit alles is verbonden met de grote geestelijke reformatie van Cluny, die het herstel van de band van Hemel en Aarde beoogde. Otto I heeft zich eigenlijk aan het hoofd van deze reformatie gesteld. Zijn pogingen om de eenheid van de Christelijke beschaving te verwerkelijken, worden gedragen door een [verheven] geestelijk beginsel. (…) De zondige verdeeldheid [in de Christelijke beschaving] moet opgeheven worden. In de gehele oecumene moet recht, gerechtigheid en barmhartigheid heersen. Otto I heeft onvermoeid dit alles trachten te verwezenlijken. Hij is een hoogstaande, indrukwekkende geniale persoonlijkheid geweest. Het laatste wat de eenheid der Christenheid nog in de weg stond, was de pretentie van Byzantium. De Oost-Romeinen erkenden het keizerschap van Otto niet, want Hellenistische goden (hemelvorsten of engelenvorsten) wilden de directe invloed van de god (of hemelvorst) van de oecumene verdringen. (…) [De keizer is er wel in geslaagd, zij het met veel moeite, om een huwelijk te arrangeren tussen zijn zoon en de Byzantijnse prinses Theophano, wat in 972 gesloten wordt.] Het doel van het streven van Otto I is bereikt. Hiermee heeft hij de grondslag voor de hernieuwde eenheid der oecumene mogen aanschouwen. In dit met moeite gearrangeerde huwelijk ligt de apotheose van het bewind van Otto I. Reeds een jaar later sterft hij te Quedlinburg.

De geniale Otto II volgt de roeping van zijn vader Otto I. Ook het leven van Keizer Otto II openbaart duidelijk dat de god der oecumene in hem handelt. De Keizer weet overal de opstanden, waarin de oude machten hun zelfstandigheid willen terugkrijgen, te bewingen. (…) Schitterend legt de god in de Keizer zijn gezag op aan de machten die de eenheid der oecumene weerstreven. De Hellenistische goden verzetten zich echter meer dan ooit. Zij trachten Byzantium aan het onmiddellijke gezag van de god te onttrekken. Zij doen dit op een wijze die grote gevolgen voor het Oost Romeinse rijk heeft gehad, ja die uiteindelijk tot de ondergang van Byzantium heeft geleid. Hun rebellie tegen de god der oecumene drijft hen tot een [syncretistisch] bondgenootschap met de Islam, die door een nieuw opgekomen 'hemelvorst' wordt aangevoerd, de schutsengel van Arabië. In deze daad blijkt dat het Hellenisme Byzantium meer overheerste dan het Christendom. Het is in de loop der geschiedenis duidelijk geworden welk een fatale daad hiermee is verricht. Byzantium heeft de oecumene verraden. Het heeft de god van de oecumene niet anders dan indirect willen aannemen, [middels een uiterlijke vorm]. Om zijn onmiddellijk regime onmogelijk te maken verbindt Byzantium zich in een monsterverbond met de Islam. Dit heeft [in de loop der tijd] tot gevolg dat Byzantium gebied op gebied aan de Islam verliest…

(…) Ondanks haar overwinningen, ondanks het openbaar worden van een waarachtig geestelijk herstel, was de reformatie van Otto I en Otto II niet sterk genoeg om het drei-

101) "The Civilization of the Middle Ages" van Norman F. Cantor – HarperCollins Publ., New York # 1993 (volledig herzien en uitgebreid). Eerdere uitgaven: "Medieval History: the Life and Death of a Civilization" # 1974 (herzien), 1968 (herzien), 1963. Citaat p. 216.

102) Iemands persona is het aspect van zijn karakter of aard dat hij aan andere mensen presenteert, misschien sterk afwijkend van zijn echte karakter of ware aard.

gende oordeel af te wenden. De god van het Westen, de schutsengel der Christelijke beschaving had acht gegeven op de vermaning van Israëls God: *"Doet recht aan de arme en aan de wees; rechtvaardigt de verdrukte en de arme, rukt hem uit de hand van de goddeloze."* In de beide Keizers had de god waarachtig getracht te gehoorzamen aan deze opdracht. De verharding der Christenheid was echter zo groot geworden, dat de bekering uitbleef. Ondanks het machtige en schitterende herstel van de Ottonische reformatie, waarin de god van het avondland zijn cultuur zocht te redden, bekeerde de Christenheid zelf zich niet. Rome, Germanië, Byzantium trachten de eenheid der oecumene te vernietigen door de heerschappij van de god der oecumene van zich af te werpen. Het verwonderlijke heeft plaatsgevonden: [de personificatie van] de god bekeert zich, zijn cultuur volgt hem echter hierin niet na. [In die zin kan van een mislukte missie worden gesproken, net als bij Adam, alhoewel bij hem geen sprake kon zijn van volk en cultuur. Adams falen heeft grote gevolgen gehad voor het verdere verloop van de geschiedenis, net als Otto's falen en van zijn zoon nadien; de desastreuse ontwikkelingen in het tweede Christelijke millennium kunnen daar niet los van worden gezien.]

14.70 – Iets Goddelijks wordt Openbaar

Uit het huwelijk van Otto II, de Keizer van het Westen en Theophano, de dochter van de Oost Romeinse Keizer Romanus II, werd in 980 een zoon geboren, de latere Otto III, die reeds door geboorte de eenheid van de gehele Christenheid vertegenwoordigde. (…) [Met recht kan worden gesteld dat] Otto III de vleesgeworden eenheid was van de Christelijke cultuur. Otto I en Otto II waren instrumenten van de god. Was Otto III meer dan instrument? (…) De feiten uit Otto's III leven geven aanleiding tot die veronderstelling. Duidelijk is dat hij door de god in bezit genomen is. Zijn hoog zedelijk leven, zijn geniale daden reeds op zeer jeugdige leeftijd, zijn hoog roepingsbesef, zijn afzondering in het leven, wijzen alle in deze richting. (…) Paus Silvester II heeft dit geheim aangeraakt door in de jonge Otto iets goddelijks te zien: *"Iets goddelijks wordt openbaar, ik weet niet wat, als iemand door geboorte Griek door gezag Romein en als het ware door erfrecht de schatten van Griekse en Romeinse wijsheid in bezit neemt."*

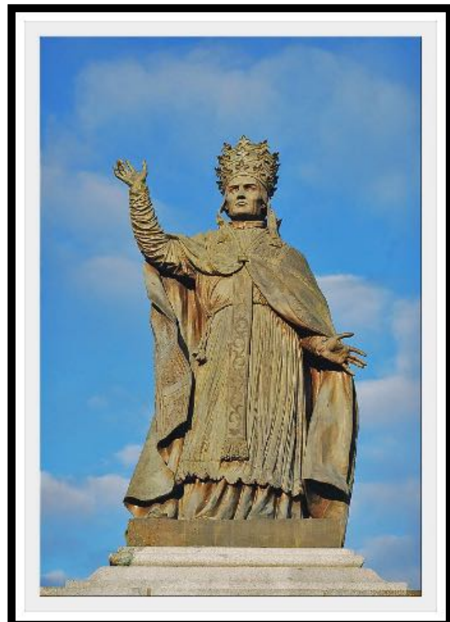
(…) [Otto II sterft als zijn zoon drie jaar oud is.] Nog geen vijftien jaar oud neemt Otto III zelf de regering in handen. Al zijn daden zijn gericht op het herstel van de oecumene en het openbaar maken van de stad Gods op aarde. Dan schijnt het, …dat nog juist voor het aanbreken van het jaar duizend de stad Gods op aarde openbaar zal worden. [Als laatste voorbereidende daad] besluit Otto in 999 zijn geliefde leermeester Gerbert van Reims als Silvester II tot paus te benoemen [met wie hij in eendrachtige samenwerking zijn doel wil bereiken]. [De naam Silvester vertegenwoordigt daarin een bewuste poging om een verband met het pausschap van Sint Silvester I (314-325) te leggen, wiens pontificaat van oudsher als een model werd beschouwd van pauselijke en keizerlijke samenwerking.[103]]

Meer dan enige voorganger van hem heeft Otto III het ogenblik van de verwezenlijking van de godsstaat nabij gebracht. Zijn daden zijn van een haast bovenaardse glans. Terwijl

103) "Lives of the Popes", Richard P. McBrien - HarperSanFransisco # 1997. Het citaat is van paus nr. 139.

hij naar leeftijd nog slechts een knaap is, leidt hij het gehele Rijk. Dan is hij reeds een groot veldheer. Zijn levenswijze herinnert ook aan het bovenaardse. Hij leeft in een ascetische reinheid. Alhoewel hij minzaam en grootmoedig is voor allen die in zijn nabijheid zijn, kan hij niet steeds onder hen verkeren. Bij de maaltijden was hij bijvoorbeeld gewoon alleen te zitten aan een halfronde tafel, die hoger stond dan de tafel van zijn gasten. Dit deed hij niet uit ijdelheid maar opdat de glans van zijn wezen niet te onverdraaglijk voor zijn omgeving zou zijn. Niet alleen door zijn grote daden wil hij de stad Gods op aarde brengen. Als het hoofd van de oecumene wil hij boete doen voor de ongerechtigheid der Christenheid. Otto bedrijft de uiterste ascese tot geselingen toe. Het is merkwaardig dat hij daarbij nooit de keizerlijke attributen aflegde. Daarmee drukt hij uit dat hij niet voor zich persoonlijk boete doet, maar als Keizer voor de Christenheid, wier hoofd hij is, (…) om zo plaatsvervangend het oordeel dat over de Christenheid had moeten losbarsten, te ondergaan. (…) Het is daarom dat hij zich [gedurende enige tijd] noemt: *“Slaaf van Jezus Christus en Keizer Augustus der Romeinen, volgens de wil van God, die onze Verlosser en Bevrijder is.”*

(…) De notie van het plaatsvervangend offer behoort tot de diepste noties van de menselijke natuur. Weet wel dat een universeel oordeel en straf nooit uitingen zijn van wraak van de hoogste God [want dat zijn kleingeestige termen]. Ze zijn voorwaarden voor herstel en herschepping, en daarom zijn ze onherroepelijk. God, die Liefde is, wil niet dat zijn schepping – die uit liefde is ontstaan – door zonde te gronde gaat. Daarom hangen oordeel en straf samen met de liefde Gods. De straf is bedoeld als herscheppingsdaad. Omdat [de mensheid één familie is en] de straf geen vergelding is maar herscheppingsdaad, kan deze plaatsvervangend worden ondergaan. [Indien in de juiste gemoedstoestand gedragen] vormt het een machtige herstellingsdaad. Dan nog iets. In het plaatsvervangend lijden openbaart zich machtig de restoratieve kracht van de [broederlijke] liefde.

(…) Al deze dingen [en nog veel meer] maken het steeds aannemelijker, dat de veronderstelling juist is: Otto III was meer dan Keizer! De god van het Westen, de schutsengel der Christenheid heeft zich kort voor de grote beslissende keuze van het jaar 1000 in Otto III geïncarneerd. Voor ons, laat geborenen, is deze veronderstelling moeilijk te verstaan. Het aannemen van de veronderstelling maakt echter heel veel inzichtelijk wat anders volstrekt onverklaarbaar blijft.

14.71 – Otto’s dood is de Kentering in de Tijd

(…) [Door zijn plaatsvervangend instaan] heeft de god van het Avondland het doodvonnis dat voltrokken moest worden over zijn cultuur op zich doen aanlopen. De voltrekking van het doodvonnis wordt in de historie openbaar in de plotselinge dood van Keizer Otto III, op de 23e Januari van het jaar 1002. Blijkbaar mocht de uitvoering van het vonnis niet langer worden uitgesteld. Met de dood van Otto III is de oecumene van oost en west voorgoed geschonden. (…) Algemeen hebben [zijn tijdgenoten] intuïtief verstaan dat in Otto’s dood een metahistorisch gebeuren openbaar werd. Het volgende gedicht van Leo van Vercelli, een tijdgenoot van de keizer, openbaart dit zonneklaar. Het gedicht is onmiddellijk na Otto’s dood geschreven en gaat als volgt:

> ***Dat de wereld rouw bedrijve, dat Rome rouw bedrijve, dat de Christenheid treure.***
> ***Dat geen gezang te Rome klinke, dat het keizerlijk paleis krijte!***
> ***Onder de afwezigheid van de Keizer zijn de eeuwen in verwarring.***
> ***Terwijl onze Otto sterft, verrijst de dood in de wereld.***
> ***De hemel heeft zijn aangezicht veranderd en de aarde haar uiterlijk.***
> ***De wolven zullen het volk verslinden, het einde van alles zál zijn.***
> ***Weldra zal de hemel instorten en zullen de elementen vergaan.***

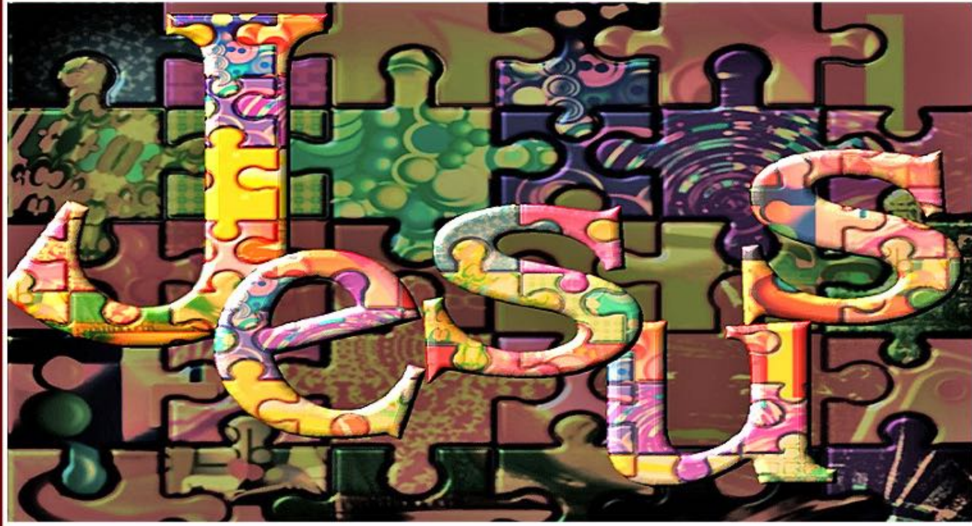
De dood van Keizer Otto III wordt ervaren als een gebeuren dat hemel en aarde beweegt. Omdat haar lot door die dood wordt bepaald, daarom moet de gehele wereld rouw bedrijven. Rome, de hoofdstad der oecumene, moet rouw bedrijven. De Christenheid moet treuren, want degeen die in de wereld was gekomen om haar te redden, is gestorven. Daarom moet het gezang te Rome verstommen, het gezang dat eens de vreugde uitte van de verwachting der komende redding. Het paleis moet krijten want geen keizer zal meer hoofd van de Christenheid zijn [als lichaam]. Bij afwezigheid van de Keizer zullen de eeuwen verward worden. Otto's dood is de grote kentering in de tijd. Als hij sterft dringt de dood als algemeen heerser de Christelijke cultuur binnen. Otto's dood heeft kosmische betekenis. De hemel heeft zijn aangezicht veranderd en de aarde haar uiterlijk. De wolven zullen het volk verslinden, een beeld dat is ontleend aan het Germaanse verleden. De wolven zijn volgens de mythologische overlevering de geïncarneerde demonen die losbreken als de goden sterven, waardoor de wereld ten ondergang is gedoemd.

Dit zijn volstrekt ongebruikelijke uitspraken bij de dood van een keizer. Toen Karel de Grote stierf, zelfs toen, werden zulke dingen niet gezegd. Het gedicht wijst opnieuw duidelijk op het geheim van het leven van Otto III. Intuïtief heeft men verstaan dat Otto's dood meer betekende dan de dood van een keizer. Men voelde aan dat in zijn dood een metahistorische gebeurtenis vorm kreeg. Slechts als een god sterft wordt de kosmos bewogen, gaat de dood in een cultuurgebied heersen. Dan wordt de verbinding tussen Hemel en Aarde verbroken, waardoor tezelfdertijd het aangezicht van hemel en aarde van uiterlijk verandert.

Dr. Frank de Graaff (19128-1993) was hervormd predikant te Well en Ammerzoden, Apeldoorn, Rotterdam en Hattem. Hij schreef elf boeken, waarvan de bekendste is geworden: "Als goden sterven, de crisis van de westerse cultuur" # 1969.

Algemene Opmerking: Herhaaldelijk gebruikt Frank de Graaff de uitdrukking "eenheid der oecumene" of "god der oecumene". Hij spreekt ook van "de eenheid der gehele Christenheid" en van "eenheid der Christelijke beschaving". Met die laatste twee begrippen is niets mis. Bij oecumene echter heb ik mijn twijfels. Op zijn minst leidt dit woord tot misverstanden. Oecumene betekent "bewoonde wereld" en duidde vroeger het Romeinse Rijk aan. In de 18e eeuw is daar de betekenis van toenadering tussen de kerken aan gegeven, maar pas in de 20e eeuw werd het een courant begrip. Het eenheidsstreven volgens Efeze 4 ligt daar niet in besloten! In het jaar 1000 was er nog geen reformatie geweest en overwegingen dienaangaande speelden toen nog geen rol. Daarom moet Otto III niet hebben gedacht aan iets dat op de hedendaagse oecumenische beweging lijkt, maar hij zal de eendracht van kerk en staat hebben beoogd. In plaats van eenheid der oecumene verkies ik daarom als typering voor de Ottonische periode het begrip "eenheid der Christelijke Kerk en Wereld" - een soort Urbi et Orbi, en elders verkies ik in plaats van oecumene de term kerkeenwording (tegenhanger van kerkscheiding), en voor god der oecumene het begrip "god van de kerkeenwording en de entente cordiale" (wereldlijke overeenstemming). Op één plaats zou ik oecumene laten staan omdat dit onmiskenbaar in de klassieke betekenis wordt gebruikt: *"In de gehele oecumene moet recht, gerechtigheid en barmhartigheid heersen."*

De Messias-Monarch

Deze tekst verkent profetieën over een toekomstige 'Messias-Monarch', onderscheiden van Jezus Christus, en onderzoekt Joodse tradities over de komst van twee Messiassen, een lijdende en een glorieuze. Het bespreekt het komend Vrederijk en het herstel van Israël, waarbij een Davidische afstamming voor deze monarch ten tonele komt, mogelijk via de 'verborgen lijn' van Zerach. Het analyseert bijbelse passages en rabbijnse commentaren ter ondersteuning van het idee van een tijdelijke heerser die ondanks grote obstakels het tijdperk van vrede zal weten in te luiden. Ter ondersteuning van deze stellingen wordt verwezen naar historische perspectieven en profetieën uit Christelijke bronnen. Uiteindelijk beschouwen de bronnen de identiteit en de rol van deze toekomstige vorst bij het vestigen van Gods rijk op aarde, door het te contrasteren en te associëren met de geestelijke rol van Jezus Christus, die wel zal terugkeren maar niet permanent om dan op een aardse troon te gaan zitten.

15.72 – Het Herstel van het Koningschap

Hoe verbazingwekkend dat zo weinig overeenstemming bestaat over de nieuwe wereldorde en komende heilstijd. Gods nieuwe wereldorde is blijkbaar een geheim plan dat reeds vóór de tijden werd ontworpen (1 Kor. 2:7), wat ons er niet van weerhoudt daarover te spreken. De New Age beweging spreekt daar ook over maar dan vanuit een godsvijandige gezindheid. De 'nieuwe wereldorde' is daarom een besmette term net als het duizendjarig vrederijk waar Adolf Hitler en zijn nazi's van droomden. Het is maar welke lading je eraan geeft. Gods plan doorloopt stadia, ook wel aangeduid als 'dagen' of 'eeuwen'. Volgens scribent komt het universum pas tot zijn gelukzalige eindbestemming op de achtste dag, ook wel de rustdag van het volk van God genoemd (Hebr. 4:8-10), waarbij het achtste symbool staat voor de aanvang van een nieuwe cyclus. Denk maar aan de structuur van het octaaf in de muziek. Hoe de politiek-sociale constellatie er in de achtste dag uit zal zien is nog niet geopenbaard. Nu staat het Vrederijk voor de deur, gekend als de zevende dag waarbij elke dag voor duizend jaar staat, te beginnen bij Adam. Volgens een gangbare mening werd Christus aan het eind van de vierde dag of het vierde millennium na Adam geboren zodat we thans rond het jaar Anno Mundi 6000 leven.

Uit de term duizendjarig blijkt dat het een tijdelijk rijk zal zijn. In dat vredevolle intermezzo zal de Messias-Monarch, ook wel de grote monarch geheten, op zijn troon zitten. Volgens veel Christenen zal dat Jezus Christus zelf zijn. Maar hoe valt dat te rijmen met de tijdelijkheid van dat rijk en de grote beroeringen aan het eind daarvan?

> «« Wanneer de duizend jaar voleind zullen zijn zal Satan worden losgelaten uit zijn kerker. Dan zal hij uittrekken om de volkeren te verleiden aan de vier hoeken der aarde - Gog en Magog - om ze te verzamelen tot de strijd. Hun getal zal zijn als het zand aan de zee. Ze rukten op over de vlakte der aarde en omsingelden de legerplaats der heiligen en de geliefde stad. Maar vuur viel neer uit de hemel en verslond ze. En de duivel, die ze verleid had, werd weer neergeworpen in de poel van vuur en zwavel, waar ook het Beest is en de Valse Profeet. »» (Op. 20:7-10)

Twee Messiassen?

Sommigen nemen aanstoot aan het feit dat naast Jezus nog een tweede messias wordt verkondigd, omdat daarmee geweld zou worden gedaan aan de evangelische boodschap. De Messias-Monarch is toch wel wat anders dan de Messias, Zoon van God. Jezus Christus is onze voorspreker bij de Vader in wien wij toegang hebben tot het Hemels Heiligdom. (Hebr. 6:19-20 en hfst 9) Dat zou ik niet van de Messias-Monarch durven zeggen. Christus is de Griekse vertaling van het Hebreeuwse Messias, ook wel vertaald als gezalfde, een term die ook voor de koningen van Judeah werd gebruikt, zoals in 1 Samuël 26 voor koning Saul. Josia, een van de laatste koningen van Judeah, werd in de vlakte van Megiddo geveld, waarover grote rouw werd bedreven. In Klaagliederen staat naar aanleiding van deze gebeurtenis: *"De adem van onze neuzen, de Heer Messias, is in hun groeven gevangen waarvan we zeiden: wij zullen te midden van de heidenen onder Zijn schaduw leven."* (4:20) De Heer Messias is de letterlijke vertaling uit het Hebreeuws, maar meestal om misverstanden te voorkomen staat er: *"de gezalfde des Heeren"*. Deze tekst wordt soms op een andere gezalfde geprojecteerd, op Adam, de eerste mens. Jezus wordt gezien als de tweede Adam of tweede mens (Adam betekent ook mens), overeenkomstig 1 Korintiërs 15:22, 45: *"Zoals allen sterven in Adam, zo zullen ook allen in Christus herleven.* (...) *In die zin staat geschreven: De eerste mens Adam werd een levend wezen, de laatste Adam een levendmakende geest."*

De messiasvorst van de zevende dag zal een mens zijn, maar allesbehalve een gewoon mens, wat de titel al aangeeft. Omdat de Joden niet in de Godmens Jezus geloven, moeten zij wel in de verwachting leven van een nog komend vorst die zich van Hem, de Godmens, onderscheidt. En dat hoeft niet bij voorbaat een verkeerd standpunt te zijn. Vanuit de belofte dat de Messias uit Israël voortkomt, is het niet meer dan logisch dat deze vorst evenals Jezus van Abraham afstamt. De vraag waar dit artikel zich op richt is welke geloofspapieren deze vorst zal kunnen overleggen.

De Joodse traditie geeft uiting aan de komst van twee messiassen. De eerste zou de zoon van Jozef zijn, bekend staande als de lijdende dienstknecht. In Sukka (51B, 52A, 53A) staan ze in de volgorde waarmee de Christenen vertrouwd zijn: de lijdende messias en de glorierijke onder zijn teken (het Kruis). Bittere rouw is van node, zegt de Talmoed vanwege het doden van de eerste, zoon van Jozef. Hij zou de voorloper van de goede messias zijn, zoon van David. De Joden herkennen in de lijdende degeen die de profeet Zacharia beschrijft als *"zij zullen over hem rouwklagen dien zij doorstoken hebben"*. Sukka verwijst naar de lijdende messias als het spreekt over de weeklacht over de enige zoon die doorstoken is. In deze tekst is de verschijning zo slecht dat hij de belichaming van de kwade neiging lijkt (yetzer ha-ra), waarvan Jesaja 52:14 zegt: *"Alzo verdorven was zijn gelaat, meer dan van elk mens, en zijn vorm, meer dan van mensenkinderen."*

Tijdens het Duizendjarig Vrederijk zal Israël het leidersvolk zijn geworden, niet uit eigen verdienste maar vanuit Gods wil, want God houdt zich altijd aan zijn beloften. Dat werd onderstreept tijdens Maria's lofzang, toen zij in verwachting was: *"God mijn redder* (…) *heeft zich Israël zijn knecht aangetrokken, gedachtig zijn barmhartigheid –* ***gelijk Hij gesproken heeft tot onze vaderen*** *– voor Abraham en zijn nageslacht in eeuwigheid."* (Luc. 1:54-55) Het is duidelijk dat bij een herstel van het koningschap over Israël, de plaats van Israël in de wereld een andere zal zijn geworden. Zij zal dan qualitate qua leidersvolk zijn geworden. Dat er eerst nog twee 'dagen' galuth (verbanning) zouden komen, konden de apostelen niet bevroeden, want nadat ze een zestal weken door de meester zelf waren geïnstrueerd vroegen ze, in de wetenschap dat Jezus onmiddelijk daarna ten hemel zou gaan: *"Heer gaat U in deze tijd voor Israël het koninkrijk herstellen?"* (Hand. 1:6-9) Reeds dit wijst erop dat de leerlingen wisten dat de Messias-Monarch een andere is dan Jezus zelf. Immers, Jezus voer op ten hemel en dus kon Hijzelf niet de zittende vorst zijn. Nu, op de derde dag (derde millennium), is er een wederopstanding van land en volk als zekerste voorbode van het herstelde koningschap!

Een confrontatie met de welsprekender Joden

Tijdens het bewind van de negende eeuwse koning Karel de Kale – de Heilige Roomse Keizer en de koning van West Francia – veroordeelde de bisschop van Amulo het Joodse geloof openlijk als bijgelovig. Hij droeg alle Christenen op deze dwaling uit gedachten van de Joden bannen en hen te dwingen het Evangelie te aanvaarden in ruil voor hun geloof in de twee Messiassen, de ene als afstammeling van David en de andere van Jozef. Opmerkelijk is dat de bisschop in zijn verslag klaagt dat de Joden door hun welsprekendheid tijdens presentaties en onderwijzingen meer indruk op hun toehoorders maakten dan andersom de preken van de Christenen, zoals hij met eigen ogen had kunnen aanschouwen. En dit was inderdaad geen vergissing, want waar het lot van de Joden verbeterde, zoals tijdens het bewind van Lodewijk de Vrome – die net als zijn vrouw Judith de Joden eerde, en wel zodanig dat hij om hen terwille te zijn hun vrije dag van zaterdag naar de zondag verschoof – toen veel Christenen naar de synagoges kwamen om naar de rabbijnen en de geleerden onder hen te luisteren die graag uit de geschriften van Philo en Flavius citeerden in plaats vanuit het Evangelie, en daar tevens van de Joodse geleerden een uitleg hoorden van de Schrift, zoals Rhabanus Maurus van Fulda in zijn bijbelcommentaar erkent.

"The Babylonian Talmud" vertaald door Michael Rodkinson:
Religious Disputes, Vol. 1, Book 10

15.73 – De Laatste zal de Eerste zijn

"Uw rijk kome" is een van de opmerkelijkste gebeden. Het gaat over de vervulling van Gods koninkrijk op aarde, over de vestiging van het Vrederijk, als de zwaarden in ploegscharen zullen zijn omgesmeed. Maar er is geen koninkrijk zonder koning! De Heer, koning der koningen, zal deze koning aanstellen, die van een gezegende lijn zal afstammen, een uitverkoren lijn die via zijn voorgeslacht zal kunnen worden getraceerd. De Bijbel heeft veel genealogische lijsten en met reden! Maar er is één genealogische lijn die ontbreekt, die van de lijn van Zerach, die alleen in aanhef wordt genoemd. (Mt. 1:3) Hij had wél het eerstgeboorterecht gekregen! De andere lijn van zijn tweelingbroer Peres is die van Jezus. De verborgen lijn van Zerachs nageslacht herbergt de sleutel tot het mysterie van de eigenlijke identiteit van de vredevorst.

De tweeling Zerach en Peres zijn door aartsvader Juda verwekt, zodat heel hun nageslacht aanspraak kan maken op een koninklijke afkomst. Behalve van diens geboorte horen wij niets meer van Zerach, die het eerstgeboorterecht kreeg omdat hij als eerste zijn vuistje

uitstak (uit de baarmoeder). Direct daarna trekt het zijn handje terug, maar niet voordat een scharlaken draad rondom zijn polsje was gebonden om het knaapje later te kunnen herkennen. Het handje ging terug in het geboortekanaal, wat voor het lichaampje een physiologische onmogelijkheid zou zijn: *"Maar hij trok zijn hand weer terug en daar kwam zijn broer tevoorschijn. 'Hoe ben jij doorgebroken? Op jou is de breuk!', zei zijn moeder. Hij kreeg de naam Peres. Daarna kwam zijn broer tevoorschijn met om zijn hand het scharlaken koord; en hij werd Zerach genoemd."* (Gen. 38:29-30) Zerach doorbreekt de baarmoeder maar daarna verbergt hij zich daarin, wat het perfecte beeld geeft van zijn afstammingslijn. Peres, die de baarmoeder niet had doorbroken, breekt als eerste met zijn lichaam uit om de voorvader van de koningen van de stam van Juda te worden, te beginnen bij David, krap zevenhonderd jaar later. Peres, wiens naam ook breker betekent, vertegenwoordigt de Messias bij zijn eerste komst. Hij is de baanbreker voor het Koninkrijk der Hemelen. In de Midrash Rabbah noemt Tamar hem Peres om aan te geven dat de messiaskoning, 'de Breker', op zekere dag uit hem zou voortkomen. (Gen. Rabbah 85:14)

Zerach, wiens naam dageraad betekent, verzinnebeeldt de Messias bij zijn tweede komst. Voordat de uiteindelijke verlossing gloort moest Jezus Messias eerst de randvoorwaarden veiligstellen. Zerach, de eerste, zal de laatste koning van Israël worden en zijn meest glorierijke. De profeten spreken over de grote vervulling van de messiaanse eeuw als het aanbreken van de dageraad, volgens Jesaja 60:1-3:

> «« Sta op en schitter, want uw Licht is gekomen, en de heerlijkheid van de Heer gaat op (zarach) over u. Want zie, duisternis bedekt de aarde en donkerte de naties, maar over u zal de Heer opgaan, en zijn luister zal over u gezien worden. En de volkeren zullen tot uw Licht komen en koningen tot de glans, die over u is opgegaan (zarach). »»

Indien de vredevorst van Zerachitische afkomst is, waarom wordt hij dan in de profetieën de Zoon van David genoemd, David die van de Pereslijn komt? Dat is omdat hij geheel omkleed zal zijn met Christus. Wegens deze omkleding met Hem, die het voorbeeld par

excellence is van de Zoon van David, is de bloedlijn secundair geworden. Niet dat het er niet meer toe doet, want beide lijnen zijn nauw aan elkaar verwant. Het zijn wel tweelingen. Bovendien kunnen ze zich weer op een later tijdstip in de geschiedenis met elkaar hebben vermengd, hetgeen vooralsnog buiten ons blikveld ligt.

De Grote Monarch

Dat hier sprake is van twee verschillende personen en niet van slechts één persoon met twee functies, volgt uit de profetieën van Jeremia en de Psalmen. Jeremia 23:5-6 leest: *"Ziet, de dagen komen, spreekt de Heer, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zoeken, die als koning een wijs beleid zal voeren en die op aarde recht en gerechtigheid zal doen. In zijn dagen zal Juda verlost worden en Israël zeker wonen. En dit zal zijn naam zijn: De Heere onze gerechtigheid."* De door God geschonken Zerachitische koning wordt terecht de aan David toegekende Spruit genoemd, wat past bij de door Jeremia geformuleerde belofte in verzen 23:5 en 33:15. Let wel, er is niet zoals in veel Nederlandse vertalingen sprake van een aan David 'verwekte' spruit, maar van een aan David 'toegekende' spruit. Er staat letterlijk in het Hebreeuws: spruit ten behoeve van David opgericht. Ditzelfde wordt in Jesaja 4:2 *"de Spruit des Heeren"* genoemd en in Zacharia 3:8 *"Mijn dienaar, de Spruit"* of kortweg *"Spruit"* in Zacharia 6:12. Deze teksten worden gewoonlijk op Jezus Christus toegepast, wat op zichzelf geen verkeerde uitleg is, want de man die geheel met Christus is omkleed en de Christus zelf handelen in al hun ondernemingen eendrachtig samen, zoals voorkomt bij identieke tweelingen; immers de mens zal dan met Christus omkleed de volmaakte dienaar zijn geworden. Op deze manier zal de laatstgeborene de eerste zijn geworden.

Waarom zijn deze profetieën zo omslachtig? God verbergt zijn bedoelingen niet alleen voor ons maar ook voor zijn tegenstander. Ook beschermt Hij de Zerachitische afstammelingen tegen aanslagen door ze onder een verhullende mantel te bedekken. Het geheim dat de Zerachitische afstamming omgeeft, heeft te maken met de eeuwenlange samenzwering tegen het door God ingestelde koningschap, naar de beroemde Psalm 2: "*De koningen der aarde stellen zich op en de vorsten beraadslagen tezamen tegen de Heer 'en' zijn Gezalfde, zeggende: Laat ons **'hun'** banden verscheuren en **'hun'** touwen van ons werpen."* In deze verzen zijn de Heer en zijn Gezalfde twee onderscheiden personen.

Professor Pinchas Lapide (1922-1997), de befaamde Joods nieuwtestamenticus en kenner van de Heilige Schrift, wees op 24 december 1987, tijdens een radioprogramma voor de Bayerische Rundfunk, op de politieke dimensie van de grote monarch, in de Joodse traditie gekend als de Zoon van David: [104)]

> «« De 'Zoon van David' van de Farizeeën impliceert een compleet politiek program. Hij moet een 'heilspoliticus' als David zijn, dus de beloften vervullen die aan David zijn gedaan, namelijk dat zijn geslacht, zijn dynastie voor eeuwig de troon van Israël zou bezetten. Maar als David moet hij ook een strijder zijn en evenals David ook zijn vijanden overwinnen. »»

---

104) "Het bezit van de waarheid: het einde van de dialoog" van Pinchas Lapide - Ten Have, Baarn # 1989 (p. 99).

Het betreft niet enkel een politiek program, een compleet religieus program bovendien! De conclusie dringt zich op dat de Apostel Petrus met Christus' wederkomst meekomt om in het Vrederijk de dienstdoende hogepriester te zijn, of paus, om in eenheid-lieflijkheid samen met de Messias-Monarch de volkeren te bestieren. Dat is ook de tijd dat de overige apostelen als koningpriester over de aarde zullen heersen. (Mt. 19:28)

Tot slot wijs ik nog op de profetie van de heilige Franciscus van Paule (1416-1507), die de biechtvader was van koning Lodewijk XI. Zijn voorspellingen zijn bewaard gebleven in zijn brieven aan Simon van Liména, heer van Montalte: [105)]

> «« In het gehele universum zal nog slechts één grote paus en één grote monarch zijn. Het rijk van de monarch zal tot aan het einde der tijden duren. Er zullen dan nog slechts twaalf koningen zijn, een keizer en een paus en een gering aantal prinsen, en allen zullen heiligen zijn. De monarch zal de grote stichter zijn van een nieuwe religieuze orde die zich van alle andere onderscheidt en in drieën is gesplitst – de militaire cavalerie, de religieuze priesters en hospitaalridders – en deze zal de Kerk het meest van dienst zijn terwijl deze ook de allerlaatste zal zijn. Dankzij hun bijstand zal de koning de sekte van Mohammed volledig vernietigen, alle ketters uitroeien en alle tirannieën beëindigen. Hij zal gewapenderhand een groot koninkrijk overwinnen [het koninkrijk in het Oosten], zodat er nog maar één kudde en één herder zal zijn en de hele wereld tot de heilige levenswandel zal zijn gebracht. »»

Dat er na Christus' wederkomst nog een strijd zal moeten worden gevoerd tegen de legers van de Islam komt ook overeen met de visioenen van Marie-Julie Jahenny (1850-1941) waarin zij beschrijft hoe op de meest wonderbaarlijke wijze hun legers telkens verslagen worden. Blijkbaar wil God ze op deze bijzondere wijze nog de kans tot bekering schenken, want God houdt rekening met het feit dat het door hun opvoeding voor velen onder hen uitermate moeilijk zich op de normale wijze aan Jezus te onderwerpen.

105) Zie: "Demain...?, d'après les Concordances frappantes de 132 Prophéties anciennes et modernes" (Morgen...?, naar de opvallende overeenkomsten tussen 132 oude en nieuwe profetieën), van Baron de Novaye - Ed. Lethielleux, Paris # 1934 (p. 88).

15.74 – Een door Leed Getinte Generatie

We vestigen onze aandacht op de slag bij Ai, beschreven in Jozua 7, wat de enige plaats is waar de Bijbel een afstammeling van Zerach noemt. Jozua, die het volk Israël aanvoerde bij de verovering van het Beloofde Land, neemt eerst Jericho in. Vervolgens trekt hij naar de stad Ai. Deze verovering was minder eenvoudig. Zijn mannen kregen eerst een geduchte aframmeling en Jozua kon niet begrijpen waarom. Dan wordt ontdekt dat Achan, zoon van Charmi, zoon van Zabdi, zoon van Zerach, in het geheim van het verbannene (herem) had gepakt. Bij Jericho was plundering uitdrukkelijk verboden, want de eerstelingen van de verovering van het Beloofde Land waren voor God. Als straf wordt Achan afgevoerd om samen met zijn familie te worden gestenigd. De ban, niet de straf zelf, wordt van het huis van Achan tot het huis van Zerach uitgebreid. Tot op heden blijft de ban op Zerachs huis van kracht, volgens de regel dat wie van het verbannene pakt, en zo deelgenoot wordt aan de schatten van de vijand die God waren ‘toegewijd’, het verloren volk vergezelt en mede verbannen wordt. Dit moet worden gezien in de betekenis van de Hebreeuwse term ‘herem’, wat ofwel een vervloeking (bar-ak) inhoudt door afscheiding van God, ofwel een zegening en uitverkiezing (opnieuw bar-ak) door een verwijdering uit de menselijke gemeenschap met het oog op een toewijding aan God.

De Talmoed leert dat Achans bekentenis een overwinning was op zijn kwade neiging; de beloning voor deze bekentenis was dat zijn ziel voor de toekomende eeuw zou worden bewaard terwijl die voor de tegenwoordige verloren ging. (Sanh. 6:2) Men kan daarom Jozua 7:25 als volgt uitleggen: “De Heer stort u heden - maar niet voor de toekomst - in het verderf.” De passage zelf leest: *“De Heer zal u ‘deze dag’ beroeren. En heel Israël stenigde hem met stenen, en nadat zij gestenigd waren, hebben ze Achan en zijn familie met vuur verbrand. En zij richtten over hem een grote steenhoop op, die nog altijd bestaat.”*

Zijn herem hoeft dus niet als een vervloeking te worden gezien, maar als een toewijding aan God: “een apart zetten in dienst van heiliging”, een zogenaamde kedushah ten bate van de navolgende generaties van de mensheid. Achan werd na zijn steniging in het dal Achor begraven, een enorm diep dal. De Zerachieten zijn zo diep gezonken dat ze een ‘in leed getinte’ generatie zijn geworden en totaal uit het zicht verdwenen. Ze zijn als de lamed-waw, wat een typisch Joodse uitdrukking is om iets dergelijks aan te geven. Indien deze heilige en lijdende mensen niet bestonden, leert de Talmoed, zou de wereld vergaan. De Talmoed zegt dat de wereld in stand wordt gehouden door de aanwezigheid van minstens 36 rechtvaardigen, maar niemand weet wie ze zijn! (Sanh. 97b, Sukka 45a) In het Hebreeuws staat de letter lamed voor 30 en waw voor 6.

Laat ons de betekenis van Achor bestuderen, een woord dat is afgeleid van aacher, wat moeite betekent, alswel verdriet, pijn, pijnigen, aangevallen worden, en ten slotte: getinte generatie. Getinte generatie is een typisch Hebreeuws ideoom en wijst op ‘door leed getinte’ personen, een beeld zo levendig vertolkt in Psalm 88. Ik vraag mij af of in de afstammingslijn van Zerach een verbindingslijn wordt getoond van een getinte generatie die in verdriet en pijn is voortgebracht. Wij mogen stellen dat dit een heilige lijn is, de lijn van Gods lamed-waw, die zijn afgezonderd om van de banvloek te verlossen die op het mensdom drukt. Sta er eens bij stil, een soort koninklijke lijn, alhoewel niet van een letterlijk koningschap, maar van een voorbededienst die roept om het herstel van Gods theocratie; in het gebed des Heeren smeken wij *“Uw rijk kome”*. De lamed-waw hebben een afstammingslijn als tegenwicht op die andere lijn van de vervloekte en kwade raadsheren. Als groep hebben zij weerstand geboden tegen die andere groep, terwijl zij metaforisch het Kruis van de Zoon ophieven. In deze heffingsdaad hebben zij de Heer aller tijden omhoog geheven in zijn misvormde en lijdende positie tot op de hoogten van de Almachtige. Deze hoogten worden tegen de laagte van het diepe dal van Achor geplaatst. In deze heffingsdaad wordt dit hoge toevluchtsoord, dat onder de bescherming van de Almachtige staat, aan alle voorgaande generaties aangeboden die in de mist van sombere

onbepaaldheid en eenzaamheid hebben gedwaald. De Zoon zal deze lijn van Gods lamedwaw uit het dal Achor trekken samen met de menigten die daar vertoeven en daar tot op de huidige dag gekluisterd zijn. (Op. 6:9) Als de Almachtige zich openbaart zullen de ogen van allen worden geopend die zich rondom Hem hebben geschaard. Dan zal blijken dat de Zerachieten, die de Zoon hebben verheerlijkt, in dienst van het Verbond hebben gearbeid voor het herstel van het koninkrijk onder de duurzame dynastie van de Zonnekoning. (Ps. 89:36-37) Dat nu is de betekenis van Achor.

15.75 – De Scepterbelofte

De belofte staat dat *“De scepter niet van [het huis van] Juda zal wijken noch de wetgever van tussen zijn voeten totdat Silo komt.”* (Gen. 49:10) Dit waren Jakobs laatste woorden aan zijn zoon Juda voordat hij stierf. Silo is een plaats in het deel van Efraïm of tienstammengebied ten noorden van Jeruzalem. Het was het religieuze centrum van de twaalf stammen in de tijd van de rechters (in de 14e t/m 12e eeuw vóór Christus). In een modern bijbelcommentaar van de “Union for Reform Judaism” staat in de voetnoot betreffende Genesis 49:10:[106] *“Een Joodse traditie, uitgaande van de veronderstelling dat Jakobs zegening een eindtijdprofetie is, zegt dat Silo betekent dat de messias als een nieuwe David uit het huis Juda zou komen (...) Indien we ons aan de masoretische tekst houden kan dit het best worden verklaard als: ‘Totdat Juda in Silo zal komen aanbidden’, dat wil zeggen TOTDAT DE NOORDELIJKE EN ZUIDELIJKE KONINKRIJKEN HERENIGD ZIJN.”* Silo betekent de uitgezondene en wordt in deze profetie als de Messias gezien. We herkennen hier ook de plaatsvervanger, de messiaskoning, die volgens deze overlevering over beide koninkrijken zal regeren. Het zij vermeld dat het noordelijke koninkrijk der tien stammen sinds de Babylonische ballingschap is zoekgeraakt. Maar het is niet verdwenen of in de volken opgegaan. Als God de ban opheft, zal het ongetwijfeld weer worden teruggevonden en aldus zijn eindbestemming vinden.

De scepter die wordt overhandigd is het embleem van koninklijke waardigheid. Veel Christenen beweren dat de scepter van Juda (de Joden) verleden tijd is omdat Jezus reeds is gekomen. Dit is gedeeltelijk waar. Hij is inderdaad als de lijdende dienstknecht, zoon van Jozef, gekomen, maar wij kijken nog steeds uit naar de glorievolle verschijning van de Zoon van David als dan de messiaskoning over alles en iedereen zal hebben gezegevierd.

Wie Silo is en waar hij zich bevindt is nog onbekend. Het siloïtisch koningschap is de vervulling van Ezechiël 17:24: *“Alle bomen van het veld zullen weten dat Ik, de Heer, de hoge boom vernederd heb en de lage verheven, de groene boom verdroogd en de droge boom heb laten bloeien.”* Heeft wat gedaan? De HOGE van de troon gestoten en de LAGE op de troon gezet, want deze bomen stellen immers de afstamming van de koninklijke takken van Israël voor. Dit houdt in dat God, in onze tijd, de kroon van de Davidische of Peres lijn heeft afgenomen om die op het hoofd van de vredevorst te plaatsen behorende tot de Zerachitische lijn. In de nasleep van deze gebeurtenis zal het spreekwoord betreffende Israël worden ontkracht (volgende drie verzen 18:1-3): *“De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en de tanden van de kinderen zijn slee geworden.”* In onze tijd zullen wij dus getuige mogen zijn van Silo’s glorievolle openbaring.

• Gedeeltelijk gebaseerd op niet-gepubliceerd manuscript van Jacqueline Wels uit 1986.

---

106) “The Torah: A Modern Commentary” van W. Gunther Plaut en David E.S. Stein - Union for Reform Judaism # 2005.

De Tijd van Gods Handelend Optreden

Het Boek Openbaring in het licht van het Oude Testament

Aan het Roer, door Danny Hahlbohm (www.inspired-art.com)

God is niet alleen een God van individuen, maar ook van families. Ja, God is een echte familieman. Maar hier gaan we het hebben over hoe God met de naties handelt, op een zichtbare en kenbare manier voor iedereen. Het drama der geschiedenis is dat God tijdens verschrikkelijke gebeurtenissen niet ingreep, of niet leek in te grijpen. Waar was God in de Tweede Wereldoorlog toen de Satanische machten de overhand hadden en het Joodse volk als vee naar de slachtbank werd geleid? Die vraag achtervolgt velen zoals velen de vraag achtervolgt waarom God nu lijdzaam toeziet bij de abortushecatombe. Ik zal niet trachten daar antwoord op te geven. Het past tevens bij de uitroep van Psalm 94: "Hoelang Heer, mogen de bozen, de bozen hoèlang triomferen, in grootspraak zich laten gaan, aan het woord zijn die onrecht bedrijven?" In dit artikel concentreer ik mij op de omstandigheden waaronder God wél zichtbaar ingrijpt. Ik voel mij niet gerechtigd om te verklaren waarom God in bepaalde omstandigheden zijn blik afwendt. Het is een bekend gegeven. Dat heet in het Hebreeuws de 'hester panim': het verbergen van Gods aangezicht. Wie nooit de opperste wanhoop heeft gekend, moet zwijgen. En daarom zwijg ik en probeer geen antwoord te vinden. Wel denk ik dat Gods 'verberging' tijdens bepaalde catastrofen, dat dat zelfs voor God niet vanzelfsprekend was, zelfs oorzaak voor Hem van grote smart.

16.76 – De Dag des Heren

Gods (schijnbare) inertie is voor sommigen aanleiding geweest te menen dat God binnen de grote geschiedenis nooit handelend optreedt want - zo gaat de redenatie - het is aan ons om te doen en God zal dan ons handelen zegenen. Klinkt vroom, maar dit ontkent de werkelijkheid van Gods ingrijpen tijdens Israëls vlucht uit Egypte en hun langdurige en avontuurlijke rondzwervingen nadien, wat eindigde in hun wonderbaarlijke verovering van het Beloofde Land. In een onafgebroken reeks zijn dat getuigenissen van Gods han-

delend optreden. Dat zijn niet zomaar verhalen, en dit geldt evenzeer voor wat ons wordt verteld in het getuigenis van Johannes, waarin hij op het eiland Patmos in de geest getuige is van *"de strijd op de grote dag van de almachtige God"* (Op. 16:4, zie ook 2 Pet. 3:12), wat een equivalent is van de Dag des Heren.[107)] De 'Dag des Heren' staat voor Gods handelend optreden en wordt het eerst gebruikt bij de twee tijdgenoten Amos en Jesaja en later vooral bij de profeten Joël en Sefanja en natuurlijk bij Maleachi in hfst. 3. In Jesaja zien we die uitdrukking in 2:12, 13:6, 9 en 34:8 en tientallen keren heet het gewoon *"die dag"*. Eenzelfde benadering vinden we bij Amos. Joël en Sefanja, echter, gebruiken hoofdzakelijk de uitdrukking van 'de Dag des Heren'.

Terwijl de vlucht uit Egypte wijst op het verleden, wijst het Boek Openbaring op de toekomst. Gods straffen kunnen voorwaardelijk zijn, en dat geldt ook voor Gods zegeningen, maar aan de tijden zoals God die van tevoren heeft vastgesteld valt niet te tornen. (Hand. 17:26) Doorheen de millennia ligt het goddelijk schema vast met voor elk kantelpunt hooguit enkele jaren vervroeging of vertraging. Terwijl de Exodus wijst op de tocht naar het Beloofde Land, wijst het ander op de tocht naar het Vrederijk. Terwijl het een wijst op een enkel volk dat God tot zijn bijzonder bezit had verkozen onder alle volkeren op aarde, wijst het ander op alle volkeren op aarde die God tot zijn bijzonder bezit zal verkiezen onder alle zelfbewuste mensachtigen van het Heelal. De Zoon is immers volgens Hebreën 1:2 tot erfgenaam van alles aangesteld. De hiërarchie blijft: eerst Israël en dan de volkeren van deze planeet die Aarde heet, eerst de landbelofte (wat nu Israël heet) en dan de wereldbelofte onder Christus' koningschap, wat vorm zal geven aan Christus' koningschap over gans het Heelal. (Ps. 2:8, Op. 11:15)

Openbaringen zijn Pijlers van de Heilige Kerk

Bovennatuurlijke visioenen en openbaringen zijn pijlers waarop de Kerk gegrondvest werd en waarop zij rust. De hele Bijbel, zowel het Oude als het Nieuwe Testament, is een bovennatuurlijke openbaring van God. (...) Gelijkerwijs laat het Nieuwe Testament ons weten dat zij een 'bovenmenselijke' openbaring is. Paulus zei van het Evangelie dat hij predikte: *"Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen of geleerd, maar door 'openbaring' van Jezus Christus."* (Gal. 1:12) Wat hij in al zijn epistels schrijft is gewoonweg deel van deze bovennatuurlijke 'openbaring' van Jezus Christus'. Zonder deze werking van de Heilige Geest en zonder zulke visioenen en openbaringen van God (zoals Adullam die kreeg) zou er totaal geen [waarachtig] Christendom kunnen bestaan. De ware Kerk, die zo is ontstaan, [blijft] tot op de dag van vandaag bestaan juist omdat zulke bovennatuurlijke manifestaties de bakermat vormden waarin zij werd geboren en tot bruisend leven gebracht.

"Visions beyond the Veil" (Visioenen vanachter de sluier) van Harold Armstrong Baker (p.6).
Baker was tussen de twee wereldoorlogen zendeling in Yunnan, China.

Hebreeën 1:2 wijst op Gods ingrijpen: *"Maar nu de tijd ten einde loopt heeft Hij tot ons gesproken door zijn Zoon, die Hij heeft aangesteld tot een erfgenaam van alles, door wie Hij **het universum/tijdperken** heeft geschapen."* Haast alle versies vertalen het Griekse 'ayon' in dit vers met uitsluitend 'wereld' in plaats van het alomvattende 'universum' of 'tijdperken', terwijl 'ayon' daar in meervoudsvorm staat en het Griekse 'cosmos' een beter woord is voor gewoon 'wereld'. Ayon komt nog een aantal maal in het Nieuwe Testament voor, zoals in Efeziërs 2:6-7, waar het wordt vertaald met 'eeuwen' (dus in de beperkte zin), maar 'tijdperken' mag ook: *"God heeft ons samen met Christus uit de dood*

107) In Handelingen 2:20, 1 Tessalonicenzen 5:2, 2 Petrus 3:10 wordt voor 'de Dag des Heren', waarop God handelend optreedt, de term 'hemera kurios' gebruikt. Openbaring 1:10 wijkt hiervan af met de Griekse term 'en teh kuriakeh hemera', wat de dag is in de wekelijkse viering van de eerste Christenen die speciaal aan de Heer was toegewijd en waarvan ten slotte de zondagsviering is afgeleid.

opgewekt en ons een plaats gegeven in de hemelsferen, in Christus Jezus. Zo zal Hij in de tijdperken die komen laten zien hoe overweldigend rijk zijn genade is en hoe goed Hij voor ons is door Christus Jezus."

Dit vers sluit aan bij het thema van Gods scheppend en handelend optreden. Zoals tweeduizend jaar geleden een belangrijke episode ten einde kwam, zal er in de aanloop naar het Vrederijk een belangrijke episode (of tijdperk) ten einde komen. Zoals Gods handelend optreden tot uiting kwam tijdens het publieke leven van Jezus Christus, maar vooral tijdens zijn zoenoffer, dat inderdaad een universele betekenis heeft, zo zal in het zicht van het Vrederijk, God ook handelend optreden - met zoals altijd verstrekkende gevolgen.

16.77 – Hef dan het Hoofd Omhoog

Gods handelend optreden is niet, zoals de term doet vermoeden, uitsluitend oordeel, maar ook uitredding, want zegt psalm 76:9: *"Als God ten oordeel opstond, om alle zachtmoedigen van de aarde te verlossen."* Psalmen 75 en 76 zijn bij uitstek de psalmen die op Gods handelend optreden wijzen. Zegt Psalm 75:2: *"Ik zal 'te bestemder tijd' rechtvaardig oordelen."* Die tijd was er niet tijdens de Tweede Wereldoorlog en is er niet tijdens de abortusplaag. Of moet ik wat dat laatste betreft zeggen 'nog niet'? Zoals de grote 19[e] eeuwse prediker Charles Spurgeon bij dit vers zei: *"Hij bepaalt het tijdstip van zijn tussenkomst, maar als dit tijdstip dáár is, dan volgens zijn slagen elkaar snel op, en zijn de verlossingen zeker."* En even verder: *"De snoevende macht (...) zal vernederd worden (...) en hun eer zal voor altijd in het slijk liggen."* En ook: *"De dwazen beelden zich in dat God niet is, maar Hij 'is', en Hij is nabij, ook nú. (...) Thans is Hij richtende. (...) De straf der goddelozen is bereid; God zelf houdt haar gereed."* En zijn commentaar bij Psalm 76:7: luidt aldus: *"God van uw worstelend volk Israël, dat evenals zijn stamvader opnieuw zijn vijand verdringt. De God van het verbond en de belofte, U hebt in deze genadevolle hoedanigheid gestreden voor uw uitverkoren volk."* Vervolgens: *"Laat mensen en duivels woeden en tieren, zij kunnen toch niet anders dan dienstbaar zijn aan de uitvoering van Gods eeuwig raadsbesluit."*

Als we de Bijbelse geschiedenis van het Joodse volk bestuderen, als we Christus' leven bestuderen, blijkt dat Gods rechtstreekse bemoeienis in het wereldgebeuren altijd verband houdt met iets groots, het binnengaan in een glorierijke periode waarbij iedere volgende periode op een hoger plan staat totdat de volheid der tijden is bereikt en elke knie in de hemel, op de aarde en onder de aarde, zich zal buigen en elke tong zal belijden dat Christus is Heer. (Fil. 2:10) Daarom, als de Evangelist Lucas het heeft over de oorlogen, geloofsvervolging en natuurrampen die onze wereld zal kennen, schrijft hij: *"Wanneer dat alles staat te gebeuren, richt je dan op en hef je hoofd, want jullie verlossing is nabij!"* (Luc. 21:28), waaraan ik toevoeg: wel wetende dat God alles vanuit zijn grote barmhartigheid stuurt met één onmiddelijk doel voor ogen, de redding van zielen. Daarom zegt Joël na een beschrijving van de angstwekkende dag des Heren:

> «« Daarom - zo spreekt de Heer - keer nu terug tot Mij met heel je hart en begin te vasten, te treuren en te rouwen. Niet je kleren moet je scheuren, maar je hart. Keer terug tot de Heer jullie God, want Hij is genadig en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid. Misschien herroept Hij zijn vonnis, komt Hij erop terug en laat Hij toch iets van zijn zegen over. »»

Aan ons de keus - voor of tegen God - en die keuzevrijheid blijft onverlet. God dwingt nooit. Als het dan niet vanuit het geloof is, zullen de mensen vanuit de verwoestende omstandigheden, die zij zelf hebben uitgelokt, God leren aanvaarden. De goeden lijden dan onder de kwaden. In een boodschap aan Maria Goddelijke Genade op 15 april 2013 zegt Jezus: *"Als ze eenmaal de afschuwelijkheid beseffen van wat gecreëerd is – omdat Gods Licht zal zijn uitgedoofd en in zijn plaats duisternis, leegheid, honger en gebrek aan*

liefde zal zijn gekomen – alleen dan zal de mens om Gods Genade smeken. Ik zal dan klaar staan om ze te steunen en hun arme bevreesde zielen te redden."

En ten slotte komt het schrikwekkend oordeel, de algehele verwijdering van de kwaaddoeners. Maar er is troost. Het is effectief een hoop- en troostvolle zekerheid dat eens de gehele schepping van de hoogste tot de laagste sfeer vanuit zijn eeuwenlange verdrukking en haar talloze rampen zal worden bevrijd en van zijn last ontdaan om zo tot de vrijheid en glorie van de kinderen Gods te komen. Zegt de Profeet Daniël niet: *"De God van de Hemel zal een (genadevol) rijk laten opkomen dat nooit vergaat. (...) Het zal al die (verderfelijke) koninkrijken verbrijzelen en vernietigen, maar zelf zal het eeuwig bestaan."* (Dan. 2:44)

God wordt door zijn Oordelen Gekend

Waarom is het [Grote] Oordeel onafwendbaar? Weet wel dat het laatste werk van God het Oordeel is, waarna er niets meer gedaan hoeft te worden. Op de zevende dag rustte God omdat het scheppingswerk voltooid was. Na het Oordeel, zo wordt ons verteld, zal de tent van God, het tabernakel, voor altijd bij de mensen zijn. (Op. 21:3) Terwijl het scheppingswerk niet voorkomt dat de zonde ooit binnenkomt, verzekert het Oordeel wél dat de zonde voor altijd wegblijft. Terwijl het scheppingswerk niet voorkomt dat de wereld in opstand komt, zorgt het Oordeel ervoor dat er geen opstandigheid meer zal zijn.

"De Geest van het oordeel" van Watchman Nee - Importantia # 2009 (p. 14).

16.78 – De Plaats van het Boek Openbaring

Het Boek Openbaring bestaat uit allegorische beelden waarvan de preciese betekenis pas duidelijk wordt onder ingeving van de Heilige Geest. Omdat al de verschillende bijbelboeken dezelfde goddelijke auteur hebben, dienen ze niet als afzonderlijke werken te worden gelezen maar als een geheel, ondanks het feit dat ze door schrijvers werden opgetekend die qua tijd, plaats en cultuur vaak weinig met elkaar gemeen hadden. Zo kunnen we ter bestudering van Openbaring ons evengoed wenden tot de oudtestamentisch apocalyptische literatuur, wat hier in dit artikel gebeurt. Wegens de moeilijkheidsgraad van Openbaring gaan er stemmen op dat zijn betekenis zuiver 'ideëel' is en als louter illustratie dient van de niet aflatende strijd tussen goed en kwaad, die eens – in een niet bestaande toekomst – in Gods wrekende gerechtigheid (nemesis) uitloopt. Hiermee wordt het van zijn sacraliteit en profetische betekenis ontdaan. Alsof God loze woorden spreekt! De inhoud is bovendien angstwekkend en daar zien we liever aan voorbij. Maar of dat verstandig is valt te betwijfelen. Want misschien komt juist in onze tijd die voorspelde dag van donker en duisternis, een dag ook van wolken en walm! (Sef. 1:15) Er is een gevoelen, zelfs meer dan dat, dat die dag nabij is. Zegt Franklin ter Horst in zijn nieuwsbrief:

> «« De Bijbel vertelt hoe de mensheid aan een aantal specifieke tekenen kan zien dat het einde van het huidige tijdperk dichterbij komt. Het oordeel tegemoet! En alles wijst erop dat die tekenen zich op dit moment aan voltrekken zijn! Er bestaat nu een ideale voedingsbodem voor chaos, ineenstorting, en oorlog. Straks zal het allemaal, op Gods tijd, als een kaartenhuis in elkaar storten. Dat zal de definitieve ondergang worden van de samenzwerende elite! »» (Uit het Nieuws, 7 apr. 2013)

16.79 – God strijdt 'niet tegen' de Mens

Wat het wraakgericht betreft – maar is wraak wel de juiste term? – kunnen we ons wenden tot Jeremia 46, dat met een woord van troost eindigt voor Israël. Of we kunnen de Jesajahoofdstukken 24 t/m 26 lezen, waarbij na het gericht opnieuw woorden van troost worden

geuit, ditmaal tot Juda. In de laatste twee verzen wordt het hele gebeuren vergeleken met een vrouw in barensweeën. Zij lijdt, maar is in de verwachting van iets moois. God is niet zomaar uit op wraak, maar op 'schepping'. Ook de Jesaja hoofdstukken 34 en 35 eindigen na de aankondiging van het vreselijk gericht met woorden van troost echter voor Israël. Zie daartoe 35:4: *"Zeg tegen het moedeloze volk: Houd moed, wees niet bang, hier is uw God, Hij brengt de wraak mee, de goddelijke vergelding [tegen alle hoogmoedigen en trotsen van hart, tegen al wat zich arrogant verheft - cf. Jes. 2:12], maar u, ja u, komt Hij redden."* Bij vers 6, wat een prachtig beeld tekent van het messiaanse rijk, zie ik dertien verwijzingen naar het Nieuwe Testament: *"Dan zal de kreupele springen als een hert, de tong van de stomme zal juichen. Want in de woestijn zullen wateren zich een weg banen en beken de dorre vlakte doorkruisen."*

God heeft al zijn kinderen lief en heeft voor elk afzonderlijk zijn Bloed vergoten. Het woord kind zegt het al. Dus waarom zou God op wraak zinnen? Zoals God Israël zal uitredden, redt Hij zijn geadopteerde kinderen uit, ik doel op de Christenen uit de naties. Als van wraak sprake is, dan is het tegen Gods echte vijand, niet de mens maar Lucifer en zijn acolieten, waartoe tevens de heersende elites horen, zij die met de duivel handjeklap hebben gespeeld. De elites zeggen tegen zichzelf: "Ik ben een god en ik beschik over iedereen", terwijl ze slechts mens zijn, een hoopje stof. (Ez. 28:2)

In Jesaja 13 en 14 zien we opnieuw een cyclus van Gods handelend optreden, opnieuw gevolgd door het brede perspectief. Dan blijkt wie achter de schermen zit, wie Gods werkelijke vijand is. Immers, onze strijd, dus ook die van God, is niet tegen mensen van vlees en bloed maar tegen de hemelse vorsten en machthebbers van de duisternis. (Ef. 6:12) De Profeet Jesaja slaat de spijker op de kop:

> «« O Lucifer, zoon van de dageraad, hoe diep ben je uit de Hemel gevallen. Overwinnaar van alle volken, hoe smadelijk lig je daar geveld. Je zei bij jezelf: *"Ik stijg op naar de Hemel, boven Gods sterren plaats ik mijn troon. Ik zetel op de toppen van de Safon, de berg waar de goden bijeenkomen."* En je zei in je hart: *"Ik zal opstijgen naar de Hemel; tot boven Gods sterren zal ik mijn troon verheffen, ik zal zetelen op de berg van de ontmoeting aan de noordzijde. Ik stijg op tot boven de wolken, ik evenaar de Allerhoogste."*
>
> Nee! Je daalt af in het dodenrijk (Sheol), in de allerdiepste put. Ze zien je, ze kijken naar je en kijken nog eens goed: *"Is dit de man die de aarde deed beven en koninkrijken sidderen? Die het land tot verval bracht en steden verwoestte - die zijn gevangenen nooit liet gaan?"* Andere koningen worden eervol begraven, ieder in zijn eigen praalgraf. Maar jij bent, ver van je graf, weggesmeten als een afgekeurde twijg; je ligt bedolven onder de lijken van hen die door het zwaard zijn gedood, die in de put zijn afgedaald en door stenen bedolven. Je bent als een weggesmeten kadaver. »» (Jes. 14:12-19)

Dat sluit aan bij Jesaja 27:1: *"Op die dag zal de Heer ingrijpen: Hij trekt zijn groot en machtig zwaard tegen Leviatan, de snelle kronkelende slang, en zal Leviatan doden, het monster in de zee."* Alsook Jesaja 24:21-22: *"Op die dag zal de Heer afrekenen met de hemelmachten in de hoogte (duivelse machten), en op aarde met de vorsten van de aarde. Dan worden ze bijeengedreven, in een kuil vastgezet, in een kerker opgesloten."*

Moge dat zekerheid geven dat Gods barmhartigheden voor ons mensen nooit zijn uitgeput. Vergeet niet te bidden voor de kwaaddoeners. Dat God hun verharde harten openbreke en hen zijn Liefde openbaart, want voor iedere misdaad, hoe verschrikkelijk ook, bestaat vergeving. In feite zijn het duivels die door mensen heenwerken en ze blokkeren om tot kennis van de waarheid te komen. Alleen God kan die blokkade opheffen, maar vraagt daartoe wel ons gebed.

Gebed om Gods straf te Verzachten

De zienster Vassula Ryden gaf ons een gebed, dat haar op 28 nov. 2009 werd gegeven, om het godsgericht af te zwakken:

Liefdevolle Vader, gesel dit geslacht niet met uw toorn, daar het anders totaal vernietigd zou worden.

Gesel uw kudde niet met tegenspoed en angst, want de wateren zullen droogvallen en de natuur verdorren.

Uw toorn zal alles verwoesten zonder een spoor achter te laten.

De hitte van uw Adem zal de aarde doen ontvlammen en tot een woestenij maken!

Aan de horizon zal een ster te zien zijn.

De nacht zal vernietigd worden en er zal as vallen als sneeuw in de winter die uw volk zal bedekken als spoken.

Wees ons genadig God en verzacht uw oordeel over ons. Denk aan de harten die zich in U verheugen en waarin U zich verheugt!

Denk aan hen die in U geloven en laat uw Hand ons niet met kracht slaan, maar verhef ons daarentegen in uw barmhartigheid en plaats uw geboden in ieders hart.

Amen.

APOCALYPS NÚ!!
Feest of Rouwkalender?

Deze bijdrage onderzoekt het boek Openbaring en gaat in op het idee dat de afgebeelde 'apocalyps', of openbaring, niet alleen over vernietiging gaat, maar uiteindelijk over een bevrijding onder Gods heerschappij op aarde. Het bespreekt een cyclisch patroon van rouw en vreugde, weerspiegeld in oogstseizoenen en Joodse tradities, wat impliceert dat het goddelijk oordeel ongedaan kan worden gemaakt door berouw, zoals bewezen door voorbeelden van de oudtestamentische profeten Jeremia en Manasse. Uiteindelijk stelt de tekst, alhoewel de rampzalige voorspellingen worden erkend, dat berouw vervloekingen kan omkeren in zegeningen, waardoor het afsmeken daarvan een zinvolle handeling wordt.

17.80 – De dingen die gebeuren moeten

Het woord 'apocalyps' roept scenario's op van dood en verderf waarin God schalen van rampspoed laat uitstorten. Toen ik hoorde dat apocalyps gewoon het Griekse woord voor openbaring is, stond ik verbaasd.[108)] Het komt voor in het eerste vers uit het Boek Openbaring: *"**De openbaring** van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft, **om zijn dienstknechten de dingen te tonen die spoedig gebeuren moeten**."* Grootse dingen, want vervolgens staat er dat zalig zullen zijn die dit horen en het ter harte nemen. Maar dat is nog niet de finale, want zingen de vrijgekochten (Op. 5:9-10): *"Wij zullen als koningen heersen op de aarde."* En ook - drie verzen verder - maar nu in koor met alle schepselen: *"Hem, Die op de troon zit, en het Lam, zij de dankzegging en de eer, en de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid."* Aan het eind van het boek, komt het heilige Jeruzalem uit Gods Hemel neerdalen. (Op. 21:10) Het komt 'uit' de Hemel. Om waar te belanden?

---

108) De misvatting over de betekenis van het woord apocalyps wordt in de hand gewerkt door een grote belangstelling bij het publiek voor de catastrofes die in het Boek Openbaring worden uitgestald. Boeken en films spelen daarop in. Een film in dit genre heet "Apocalyps toen: een terugblik op de Eerste Golfoorlog".

Waar anders dan op (de nieuwe) aarde! Bij de aankondiging van de laatste plagen zingen de overwinnaars van het beest eerst het gezang van Mozes, de dienstknecht van God, dat óók het gezang is van het Lam: *“Groot en wonderlijk zijn uw werken, Here, Gij almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, Gij koning der heiligen! Wie zou U niet vrezen, Heer, en uw Naam niet verheerlijken? Want Gij alleen zijt heilig. Daarom zullen alle volken komen en U aanbidden, want Uw oordelen zijn in het licht gesteld.”* (Op. 15:1-4, Deut. 32:1-52) Het boek eindigt met de volgende woorden (Op. 22:16): *“Ik, Jezus, heb mijn engel gezonden om u deze dingen te getuigen in de gemeenten. Ik ben de wortel en uit het geslacht van David, de blinkende morgenster. En de Geest en de Bruid zeggen: Kom! En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil neme het levenswater om niet.”*

Het zou wel erg fatalistisch zijn om te beweren dat al die schalen van rampspoed, en zoveel meer verschrikkelijks, de dingen zijn *“die gebeuren moeten”*, met nadruk op ‘moeten’. Alhoewel de tekst niet toelaat ‘moeten’ weg te laten, is ook een andere uitleg mogelijk, een niet zo voor de hand liggende: door gebed in boete en berouw kunnen de schalen van rampspoed gemilderd worden. Het einddoel van de Apocalyps staat vast, ontwijfelbaar. Dat Gods vrijgekochten uit alle geslacht, taal en volk en natie als koningen zullen heersen op aarde. Dat moét en dat zál gebeuren. Daar valt niet aan te tornen – dankzij *“de gouden schalen vol wierook, welke de gebeden der heiligen zijn”*. (Op. 5:8) Het zijn dus niet alleen maar schalen van rampspoed. Halleluja. Lof zij het Lam!

17.81 – Oogstcyclus van Rouw, een Spiegelbeeld van die van Vreugde

Wat naar voren springt in de gebeurtenissencycli van het Boek Openbaring is dat regelmatig in termen van oogst wordt gesproken. Openbaring 6:6 spreekt van *“een maatje tarwe voor een penning en drie maatjes gerst voor een penning; en beschadig de olie en de wijn niet.”* In vers 13 gaat het over de vijgenboom die zijn onrijpe vruchten afwerpt. In het negende hoofdstuk, vers 4, staat: *“Hun werd gezegd dat zij het gras van de aarde niet zouden beschadigen, noch enige groente, noch enige boom.”* In het veertiende hoofdstuk vanaf vers 14 wordt in de termen van de graan- en wijnoogst geschreven, eindigend met de wijnpersbak die getreden wordt, wat aan het eind van het oogstseizoen plaatsvindt (in gematigde klimaat zones), dit als voorspel op de zeven laatste plagen. Wanneer in het negentiende hoofdstuk sprake is van de overwinning van Christus op de Valse Profeet, wordt opnieuw de wijnpersbak getreden (vers 15).

Israëls feestcyclus accentueert de belangrijke gebeurtenissen uit het oogstseizoen, wat dus vreugdevolle momenten zijn. Maar hier is geen sprake van een cyclus van vreugde, maar van rouw! Opvallend is dat als alles voorbij is en de tranen van de ogen zijn afgewist en korte metten zal zijn gemaakt met de pestilentieuze dood, dat *“De [eerste] dood er niet meer zal zijn.”* (Op. 21:4) – een interpretatie die samengaat met de betekenis van het Hebreeuwse ‘mut’ voor dood – en dán, in dat stadium, zal de oogstcyclus totaal anders zijn geworden. Ook dan zal men sterven (die dan geboren worden), niet zat van ziekte maar zat van jaren. (Jes. 65:20-22) Dat is de derde dood. De vuurpoel, bestemd voor de godhaters, is de tweede dood. (Op 20:14; 21:8) Ja, want alles is nieuw geworden. De boom des levens zal iedere maand zijn vrucht geven, iedere maand. (Op. 22:2) Maar dat speelt in een toekomst waar wij ons nu niet mee bezig hoeven te houden, behalve dan om de verwachting levend te houden dat het allemaal goed komt.

Om tot een iets beter begrip te komen van de betekenis van de oogstcyclus van rouw kunnen wij ons wenden tot Mozes’ laatste toespraak aan de poorten van het Beloofde Land. (Deut. 27-33)[109)] Mozes houdt hier de zegen en de vloek voor als twee uitersten van hetzelfde spectrum. Hij besluit zijn rede met de volgende woorden (daarna draagt hij het bewind over aan Jozua): *“Het leven en de dood heb ik u voorgesteld, de zegen en de vloek! Kiest dan het leven!”* (Deut. 30:19) Wat is dan die zegen? De Heer zal u doen

overvloeien aan goed, in de vrucht van uw schoot, in de vrucht van uw vee en in de vrucht van uw land; op het land dat de Heer aan uw vaderen gezworen heeft het u te zullen geven. De Mozes houdt hier de zegen en de vloek voor als twee uitersten van hetzelfde spectrum. Hij besluit zijn rede met de volgende woorden (daarna draagt hij het bewind over aan Jozua): *"Het leven en de dood heb ik u voorgesteld, de zegen en de vloek! Kiest dan het leven!"* (Deut. 30:19) Wat is dan die zegen? De Heer zal u doen overvloeien aan goed, in de vrucht van uw schoot, in de vrucht van uw vee en in de vrucht van uw land; op het land dat de Heer aan uw vaderen gezworen heeft het u te zullen geven. De Heer zal de rijke schat van de hemel voor u openen om aan uw land op zijn tijd regen te geven en om al het werk van uw hand te zegenen. (Deut. 28:1-14) In de vloek staan in spiegelbeeld ongeveer dezelfde woorden, maar veel uitgebreider (verzen 15 t/m 68): *"De Heer zal u slaan met tering, koorts, ontsteking en koudvuur, met droogte, dorheid en korenbrand. (...) De hemel zal als koper zijn en de aarde als ijzer. Zand en stof zal als regen op uw land vallen. (...) U zult zaad uitbrengen maar weinig inzamelen."*

De tekst beschrijft verdere duistere rampen… Wijngaarden zult u planten, maar geen wijn drinken. Olijfbomen zult u hebben maar u niet kunnen zalven. Over al uw boomgaarden en de vrucht van uw land maakt het ongedierte zich meester. En zo gaat het verder met zwartgallige vervloekingen. Geen wonder dat deze hoofdstukken in het Jodendom weinig populariteit genieten. De oogstkalender van vreugde weerspiegelt zich in één van rouw, wat telkens op de voorgrond treedt als het volk van Gods wegen afdwaalt. Dan worden de overvloedige zegeningen van die andere kalender ingekort met als logisch gevolg het gericht. Andersom mogen we zeggen dat de oogstkalender van rouw zich in één van vreugde weerspiegelt, wat telkens op de voorgrond treedt als het volk zich op Gods wegen begeeft of zich afkeert van zijn slinkse wegen.

Dit patroon herkennen wij bij de nieuwjaarsfeesten in de maand Tishrei, die op de tiende van de maand eindigen met Grote Verzoendag of Yom Kippur. Typerend is dat de nieuwjaarsdag ook de Dag des Oordeels wordt genoemd. De eerste en tiende van deze maand ontwikkelden zich tot officiële dagen van inkeer en werden in de synagoge in de loop der tijd als de 'Yamim Nora'im' aangeduid, de angstwekkende verschrikkelijke dagen, met daar tussenin een intermezzo van vredigheid. Hoe komt het nu dat de Grote Verzoendag binnen het Jodendom wordt voorafgegaan door angst voor een grote verdoemenis – angst dat Egyptische plagen of nog erger het volk van Israël zullen treffen? De verklaring ligt in het spiegelbeeldig alternatief binnen Gods scheppingsplan. De keuze is aan ons. Eenzelfde soort somberheid, maar veel minder uitgesproken, geldt voor de weken die aan Pinksteren (Shavuot) voorafgaan, welke in halfrouw worden doorgebracht. De Joodse wijzen weten eigenlijk niet precies waarom. Toevallig blijkt Shavuot ook de exacte dag te herdenken van het begin der overhandiging, vanuit de Hemel, van de horebwetten en voorschriften, wat in duisternis, donder en rook plaatsvond. Hiermee wordt dus het begin herdacht van de verbondssaga met al zijn zegeningen en vervloekingen. Als de rouwkalender van kracht is kan het ieder ogenblik in een feestkalender verkeren indien aan de voorwaarde van boete en berouw is voldaan. De feestkalender en die van de rouw blijken beide voorwaardelijk maar niet precies elkaars tegenbeeld, want de Heer vergramt traag en vergeeft snel. En zoals gezegd wordt de Magna Carta van dit historische patroon geëtaleerd in Mozes' laatste toespraak aan de poorten van het Beloofde Land. Elk gericht kan in een anticlimax verkeren en dat is wat ten slotte gebeuren gaat, niet alleen voor het volk Israël maar voor de gehele wereld. Hun zegening zal ieders zegening blijken te zijn en ook de onze! [110)]

---

109) In Exodus 15 heft Mozes samen met het volk een lofzang aan om Gods overwinning te prijzen wegens hun doortocht door de Rode Zee, gezang waarnaar verwezen wordt in Openbaring 15:3-4. De tien plagen van Egypte en het begin van de Exodus leveren boeiend vergelijkingsmateriaal met het Boek Openbaring. Dan is er ook nog de lofzang van David in 2 Samuël hoofdstuk 22 dat hier prachtig bij aansluit.

17.82 – Oproep tot Bekering

Dat Gods straffen voorwaardelijk zijn vinden wij terug bij de geschriften van Jeremia, die kort voordat Juda in de Babylonische ballingschap gaat, aankondigt:

> «« Het gebeurt soms dat Ik Mij tot een volk richt om te zeggen dat Ik het ga uitrukken, afbreken en vernietigen, en als het volk zich op die woorden van haar boosheid bekeert, krijg Ik spijt over de rampen die Ik voor hen bedacht had.
> Een andere keer, echter, richt Ik Mij tot een volk of een koninkrijk om het op te bouwen en te planten, maar als het kwaad doet in mijn ogen en naar mijn stem niet luistert, krijg Ik spijt over de weldaden die Ik het had willen bewijzen. Spreek nu tot de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem en zeg hen aan: *"Aldus spreekt de Heer: Ik beraam onheil tegen u en weef een plan. Laat eenieder van het slechte pad afgaan en zijn handel en wandel beteren."* »» (Jer. 18:7-11)

In een later stadium sprak de profeet tegen Zedekia, de laatste koning van Juda. Hij deed wat kwaad was in Gods ogen. Bovendien bezondigden de leiders van de priesters en het volk zich steeds meer, volgens de gruwelijkheden van de naties, en zij onteerden het Huis van God welke Hij in Jeruzalem had ingezegend. Zedekia vernederde zich niet voor Jeremia de Profeet, die uit Gods mond sprak (Jer. 38:17): *"Indien u zich geheel overgeeft aan de oversten van de koning van Babylon zal uw ziel blijven leven en wordt de stad niet in as gelegd en blijft u samen met uw huis in leven."* Zelfs in dit vergevorderd stadium van geloofsafval en ellende toonde de barmhartige God als met een zorgzame en liefhebbende moeder een uitweg uit de teloorgang. Juda had toen al zwaar geleden onder twee recente invasies waarbij tijdens de laatste een buitengewoon belangrijke deportatie van de inwoners van Jeruzalem had plaatsvonden. Niettegenstaande weigerde Zedekia zich te vernederen. Zo geschiedde het dat Israël vanuit Gods tegenwoordigheid werd weggeworpen, 19 jaar na de eerste invasie. Tegen die tijd werd de laatste kleine rest weggeplukt, wat als het begin telt van de 70 jaar ballingschap.

Een bekend voorbeeld van een koning die wel luisterde naar Gods oproep tot bekering was Manasse. Het zal moeilijk zijn iemand te vinden die een groter zondaar was dan hij. In Koningen en Kronieken (2 Kon. 21, 2 Kron. 33) staat geschreven dat Manasse zijn volk misleidde totdat zij erger kwaad stichtten dan de Kanaänitische volkeren die de Heer voor de Israëlieten had weggedreven. Want hij herbouwde de heiligdommen op de hoogten die zijn vader had afgebroken. Hij richtte in het hele land altaren op voor de Baäls. Hij offerde zijn kinderen op aan Moloch 'de Koning' in de vuren van de Tofet in het Dal van Hinnom. Hij liet zijn zoon door het vuur gaan, gaf zich af met gruwelijke waarzeggerij en toverij en consulteerde geestbezweerders en mediums. Hij liet zelfs een gesneden beeld van Ashera in de Tempel van Jeruzalem plaatsen. Pas na zijn gevangenneming door Assurbanipal keerde hij tot Gods wegen. Aldus lezen wij in 2 Kronieken 33:12-13: *"Toen vernederde Manasse zich diep voor de God van zijn vaderen, en God bracht hem naar Jeruzalem terug en herstelde hem in zijn koningschap. Zo ondervond Manasse dat Yahweh de ware God is."*

17.83 – Gebed 'niet' Zinloos

Het is dus mogelijk dat alle rampen in het Boek Openbaring, zoals die ons worden voorgeschoteld, in het tegendeel verkeren indien de wereld tot God keert. Het is mogelijk, maar of het zal gebeuren is een tweede. Als u mijn persoonlijke opinie vraagt dan vind ik het niet realistisch ervan uit te gaan dat de wereld tot inkeer komt en zich van haar kwade

---

110) Het jaareinde op Tishrei 1 zou kunnen overeenkomen met Mattheüs 24:30 en Tishrei 10 met 2 Thessalonicensen 2:8. De dag aan het eind van de oogstcyclus op Tishrei 22 zou kunnen overeenkomen met Mattheüs 25:31.

wegen afkeert waardoor de kalender van rouw in vreugde verkeert en wij elke vloek in de Apocalyps mogen omkeren in een zegen. God heeft in zijn wijsheid ervoor gekozen om het Boek Openbaring in de terminologie van de kalender van rouw te schrijven. Dus ondanks het voorwaardelijke karakter daarvan doen wij er goed aan er ernstig rekening mee te houden dat de gebeurtenissen zullen plaatsvinden zoals beschreven. Het lijkt mij wel reëel ervan uit te gaan dat binnen het wereldwijde scenario sommige landen daarop een uitzondering vormen. Een gebed om de bekering van Nederland hoeft daarom niet zinloos te zijn, net zomin als een gebed om de calamiteiten, als die eenmaal komen, te verzachten, al was het maar voor datgene wat onze nabije omgeving overkomt.

Is geloof in het Vrederijk Facultatief ?

Geloof in het Duizendjarig Vrederijk zien velen als facultatief: "Het gaat tenslotte om de redding van je ziel en die van je naaste. De rest is bijzaak. Dat rijk heeft niets te maken met de beleving van je geloof nú. Als het Vrederijk aanbreekt merken we het wel…" Schrijver dezes denkt daar anders over, is van mening dat het al dan niet geloven in een reëel Vrederijk buitengewoon belangrijk is voor het geloof. Het is zeker geen facultatieve aangelegenheid. Het Nieuwe Testament is doorspekt met heenwijzingen naar het Vrederijk, dikwijls gewoon het rijk genoemd of het Rijk Gods, wat voortbouwt op een overvloedige oudtestamentische traditie. In het begin van het Boek Handelingen staat dat Jezus de apostelen veertig dagen lang gesproken had vóór zijn tenhemelopneming en hun toen had onderwezen over het koninkrijk Gods. Als het zo belangrijk was in Jezus' tijd en direct daarna, waarom zou het dan niet voor ons belangrijk zijn? Het feit dat we nu al 2000 jaar wachten op de vervulling daarvan mag geen reden zijn om het thema aan kant te schuiven. Het oude Israël moest ook een onnoemelijke tijd wachten op de komst van hun messias (nu 2000 jaar geleden), en het Joodse volk gelooft nog steeds dat Hij komen moet, en nog steeds kijken ze er met vurige verwachting naar uit. De eerste Christenen keken hunkerend uit naar Jezus' glorierijke wederkomst en baden: "Kom, Heer Jezus, kom – Maranatha!" (Mar. 13:24-32, Op. 22:20) Laat dat ook ónze bede zijn.

18.84 – De Persoonlijke Verlossing gaat samen met de Collectieve

In het veronachtzamen van het thema van het Vrederijk of het botweg ontkennen daarvan, als zou het slechts op een allegorisch toneel staan, heeft te maken met een typisch trekje van de Christelijke theologie waarbij de verlossing van het individu het begin en einde is van het bestaan. Vanuit die optiek is het Oude Testament een slaapverwekkend boek.

Het Oude Testament is het boek waarin vooral de volkeren besproken worden, vooreerst het volk Israël. Pas bij de zogenaamde pre-evangelist Ezechiël verandert dit merkbaar. Hoofdstuk 18 van zijn boek begint als volgt: *"Dit spreekwoord zal in Israël niet meer*

gebruikt worden: de vaders hebben onrijpe druiven gegeten en de tanden der kinderen zijn slee geworden. Zie, alle zielen zijn van Mij, zowel de ziel van de vader als die van de zoon zijn van Mij; de ziel die zondigt, die zal sterven." Met andere woorden, vanaf nu zal ieder persoonlijk verantwoordelijk zijn.

De persoonlijke versus de collectieve verlossing is echter geen tegenstelling, zelfs geen volgtijdelijkheid, want het moge voor ieder duidelijk zijn dat de naties in het Vrederijk daar slechts bestaansrecht hebben indien de burgers binnen die naties van het goede hout zijn gesneden, dat die de volgroeide mensen zijn met Christus omkleed. Het is een groeiproces. In de Romeinenbrief staat niet dat wij reeds nu dood zijn voor de zonde en levend voor God in Christus Jezus, maar dat wij onszelf als zodanig moeten 'beschouwen'. (Rom. 6:11) In vers 8 staat dat wij 'zullen' leven. Het beschouwen van die toestand is het doel waarnaar wij streven en dat ons eens volledig geschonken zal worden in het Vrederijk. Pas dan gaat de voorzegging van de Profeet Jeremia in vervulling dat iedereen zijn God zal kennen in de dan bestaande toestand dat Gods wet in ieders hart geschreven staat – hetgeen nu nog niet het geval is, zelfs niet voor de ijverige Christen. Laat ik het zo zeggen: ik heb zo iemand nog nooit ontmoet.

De Ontjoodsing van de Bijbel

In november 1938, kort na de Kristallnacht, werden plannen gemaakt voor de opichting van het "Institut zur Erforschung und Beseitigung des jüdischen Einflusses auf dat Deutsche kirchliche Leben" (voor onderzoek en verwijdering van de Joodse invloed op het Duitse kerkelijke leven). Een groep van de 'Deutsche Christen' belegde exact op de datum waarop Luther in 1521 arriveerde op de Wartburg een bijeenkomst om dit Eisenacher Instituut op te richten, voortbouwend op een lange traditie binnen de Christelijke gemeenschappen, wat niet losstond van de jodenvervolging door de eeuwen heen. Het is daarom niet vreemd maar wel intriest, dat professor Notger Slenczka van de Humboldt-universiteit te Berlijn in een artikel van april 2015 voorstelde om het Oude Testament niet langer als canoniek te beschouwen, maar het meer te zien als behorend tot de apocriefe boeken, dat wil zeggen waardevolle boeken die tot ons spreken vanuit de bakermat van onze beschaving, maar absoluut niet als het onfeilbare Woord van God. We kunnen daar volgens Slenczka waardevolle inzichten aan ontlenen zonder dat wij daar ons geloof op baseren. Voor de Palestijnse Christenen, zoals de Anglicaanse Naim Ateek, de Lutheraanse Mitri Raheb en de Katholieke Yohanna Katanacho, die in 2009 het spraakmakende Kairos Palestijnse Document publiceerden, waarin ze zich achter de 'lijdende Palestijnen' schaarden in het zogenaamd door Joden 'bezette gebieden', gaat het net als bij de 'Deutsche Christen' om de ontjoodsing van de Bijbel. In eerste instantie gaat het om de dezionisering van de Bijbelse boodschap.

Het moge duidelijk zijn dat voor dit soort mensen het Vrederijk slechts beeldspraak is. Zegt Christus niet aan Pilatus *"Mijn koninkrijk is niet van deze wereld"?* Dat sloeg echter op dat specifieke moment en kan niet als absoluut worden gezien. Hoe anders zouden we kunnen uitkijken naar de totale overwinning op het kwaad en het herstel van de paradijselijke staat? Want eens zullen we van de erfzonde verlost zijn, wat in feite de genetische erflast van de oerzonde is.

Gewoonlijk spreekt de Joodse traditie over het Duizendjarig Vrederijk als over het komende rijk (olam haba), alhoewel de term Duizendjarig Vrederijk hen niet vreemd in de oren zal klinken. Het woord olam voor rijk betekent ook universum of verborgenheid. Vanuit onze wereldse verbrokenheid is het onmogelijk de realiteit van het Vrederijk of het Rijk der Hemelen zuiver voor ogen te stellen – de luisterrijkheid daarvan ontgaat ons ten

enenmale, is voor ons verborgen. De leeuw zal gras eten en het kindje zal niet gekwetst worden als het zijn hand in het hol van een adder steekt. (Jes. 11:6-9) Dat beeld wordt majestueus getekend in de volgende profetie van Jesaja:

«« Want zie, Ik zal een nieuwe Hemel en een nieuwe Aarde scheppen! Aan de vroegere denkt men niet meer terug. Ze komen niet weer in de gedachten op. Maar men zal zich verheugen en eeuwig verblijden over wat Ik dan geschapen zal hebben. Zie, Jeruzalem schep Ik om in gejubel, in vreugde zijn volk. Ook Ik zal over Jeruzalem juichen, in mijn volk Mij verblijden! Er zal niet langer meer geklaag van geween of geschrei worden gehoord. De zuigeling van enkele dagen zal niet sterven. De grijsaard zal niet heengaan indien hij zijn dagen niet vol heeft gemaakt. Want men sterft in de kracht van zijn leven al wordt men honderd jaar oud en wie de honderd niet haalt zal als een vervloekte worden beschouwd! Ze zullen huizen bouwen en er in wonen; wijngaarden planten en de vrucht er van eten. Neen, zij zullen niet voor zichzelf bouwen om er anderen in te laten wonen, niet voor zichzelf planten om er anderen van te laten eten. Even lang als de bomen zal de levensduur van mijn volk zijn. En wat hun handen hebben gewrocht daar zullen mijn uitverkorenen profijt van hebben. Ze zullen niet vergeefs zwoegen en geen kinderen baren ten prooi aan een vroegtijdige dood. Want ze zijn een geslacht dat door Jahweh is gezegend en hun nakomelingschap eveneens. Eer zij roepen geef Ik antwoord. Terwijl zij spreken verhoor Ik ze. Dan zullen wolf en lam eendrachtig grazen en de leeuw hooi vreten als het rund; de slang zal zich voeden met stof: ze zullen geen kwaad of onheil stichten op heel mijn heilige berg, zo spreekt de Heer! »» (Jes. 65:17-25)

Dat zijn prozaïsche beelden die letterlijk genomen mogen worden, maar toch een zwakke afschaduwing zijn van hoe de wereld er straks uit zal zien. Desondanks blijft onze verwachting een aardse verwachting. Degenen die daar schampend over doen, maken zich schuldig aan supervergeestelijking. Alsof God alleen in ons geestelijk welzijn is geïnteresseerd. Jezus is wel met ziel én lichaam ten hemel opgenomen. Hij at wel vis na zijn opstanding, wat toch een zeer aardse bezigheid is.

De uitdrukking 'Rijk der Hemelen' is ontleend aan het tweede hoofdstuk van het Boek Daniël. Na te hebben voorspeld dat er vier heerschappijen zouden opkomen, waarvan de laatste een ijzeren rijk, gaat hij verder en zegt:

«« Maar in de tijd van die koningen zal de God van de Hemel een rijk stichten dat nooit te gronde zal gaan en dat rijk zal niet aan een ander volk worden uitgeleverd. Het zal al die rijken verpletteren en er een eind aan maken, maar zelf zal het altijd blijven bestaan. (Een andere passage luidt:) In mijn nachtelijk visioen zag ik toen met de wolken van de hemel iemand aankomen die op de Mensenzoon geleek. Hij ging naar de Hoogbejaarde en werd voor Hem geleid. Toen werd Hem heerschappij gegeven, pracht en koninklijke macht; alle volken, stammen en talen brachten Hem hulde. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij die nooit vergaat, en zijn koninkrijk gaat nooit te gronde. »»

18.85 – De Consequenties van het Afwijzen van het Vrederijk

De eerste consequentie van een allegorische uitleg van het Vrederijk is dat het leidt naar een afwijzing van het Joodse volk en hun boeken. Justinus Martelaar, een der kerkvaders uit de tweede eeuw, was categorisch in zijn veroordeling van deze uitleg:

«« Want ik kies ervoor niet achter mensen aan te gaan of hun leer, maar achter God en de door Hem gegeven leer. Want als je met mensen optrekt die zich Christen noemen, maar die deze waarheid ontkennen en het wagen de God van Abraham, Izaak en Jakob te vervloeken, die ook zeggen dat er geen opstanding uit de dood is en dat hun zielen als zij sterven [voor altijd] ten Hemel worden opgenomen [om samen met de engelen te zijn], verbeeld je dan niet dat ze Christen zijn. (…) Maar wat mij en anderen betreft die op alle punten rechtzinnig Christen zijn, wij weten dat er een opstanding uit de doden zal zijn en een duizend jaar in het dan herbouwde Jeruzalem, versierd en vergroot, zoals de profeten Ezechiël en Jesaja en anderen hebben verkondigd. »» (Dialoog met Tripho, Hfst. LXXX)

Interessant is dat Justinus spreekt over de vervloeking van de God van Abraham, Izaak en Jakob, wat een definitie is van antisemitisme. Inderdaad, als er geen aardse beloften zijn dan heeft het Joodse volk afgedaan. Dan schaar ik mij achter de historicus Arnold Toynbee die het Jodendom een lege dop noemde (hij sprak niet eens van een volk!) en de Jood brandmerkte als een fossiel van de Syrische beschaving.

Als sprake is van het Nieuw Paradijs roept dat vanzelf de herinnering op van het eerste Paradijs. Een oude opinie situeert het eerste waar nu de verzonken steden liggen van Sodom en Gomorrha, dat is de Dode Zee waarin de Jordaan in- en uitstroomt, de oostelijke grens vormend van de huidige Staat Israël. Het zij vermeld dat Gennesaret, iets noorderlijker, een verbasertering is van het Hebreeuwse Gansar met de betekenis van ‘tuin van de vorst’, van Adam dus, de vorst der mensheid. De Joodse commentator Flavius Josephus geeft daar een mooie beschrijving van:

«« De natuur ervan is wonderlijk en prachtig! De bodem is buitengewoon vruchtbaar waardoor de bewoners er allerlei soorten vruchtbomen kunnen planten. De lucht is er ook erg goed zodat er zelfs walnoten groeien en die gedijen goed. Ook zijn er palmbomen die heel goed groeien. Er zijn tevens vijgenbomen en olijfbomen. Men kan deze plaats een geschenk van de natuur noemen omdat planten die elkaar op een andere plek niet verdragen hier toch goed gedijen. Er groeien niet alleen veel fruitsoorten, maar die blijven nadat ze geplukt zijn ook heel lang goed. Het voorziet de bewoners van de bekendste fruitsoorten, druiven en vijgen, tien maanden van het jaar, en andere vruchten komen ook het gehele jaar tot rijpheid. Want behalve dat de lucht uitstekend is, komt er ook heel goed water uit fonteinen. »» (Joodse Oorlog, Boek 1:3, hfst. 9 §8)

De tweede consequentie van het afwijzen van de realiteit van het Vrederijk is dat de aanloop daar naartoe met al zijn verschrikkingen niet zal worden herkend als zijnde de bode van het heil. (Mt. 24:31) Bovendien zal ook het laatste oordeel niet serieus worden genomen, want beide staan in het Boek Openbaring. Zoals de inleiding onderwijst van de Katholieke Willibrord Bijbel uit 1975 is het Boek Openbaring *“ondanks de vaak bizarre vorm niet zozeer sensatie als bemoediging en vertroosting van de vrome minderheid, die door de officiële machten van de wereld vervolgd wordt.”* Om kort te gaan: we hoeven de bizarrerie niet serieus te nemen en vooral niet letterlijk!

Uit het voorgaande blijkt blijkt dat door het afwijzen van een reëel Vrederijk niet alleen het Oude Testament met ‘zijn volk’ heeft afgedaan, maar ook het Boek Openbaring en de profetieën elders in het Nieuwe Testament die daarop wijzen. De Antichrist en de Valse Profeet passen in die buitenissige traditie en hoeven dus ook niet serieus genomen te worden. En wat te denken van Jezus’ opstanding uit de dood en zijn godheid? Is dat soms ook een allegorie? Als we ons op dit pad begeven kan ieder pakken wat hem goed-

dunkt. Nu ken ik Christenen die het Vrederijk niet letterlijk nemen en toch heel goed Christen zijn. Mijn argument is dat dan de verdedigingslinie tegen ketterse ideeën verzwakt. Immers, het profetisch perspectief verdwijnt. Men ziet eraan voorbij dat Gods plan door de eeuwen heen ontvouwt om de mensheid en elk individu terug te brengen naar de oorspronkelijke staat. Samengevat is het Vrederijk het herstel van de paradijselijke staat.

De eerste boodschap van God de Vader:
"De tijd is nu gekomen om mijn Glorierijk Koninkrijk terug te eisen."

Boek der Waarheid:
Boodschap 124 van 25 juni 2011 aan Maria Goddelijke Barmhartigheid.

Mijn kinderen, laat Mij uitleggen. De tijd is voor Mij gekomen om het Paradijs, liefdevol door Mij geschapen, terug op te eisen zodat we opnieuw een familie vormen. Een hecht gezin gebonden door krachtige banden der Liefde die alles samenbindt. Dit Nieuw Paradijs op Aarde is nu voor al mijn kinderen gepland.

Het zal 1.000 jaar op aarde duren en niemand mag worden buitengesloten want dat zou mijn Hart breken. Mijn geliefde Zoon, Jezus Christus en de Heilige Geest doen hun uiterste best om jullie terug te brengen in mijn beminde kudde, zodat het Paradijs, zoals in het begin geschapen, nog eenmaal als het grootste geschenk voor allen kan ontstaan opdat mijn kinderen daarvan genieten mogen.

Dit Paradijs wordt een plaats van liefde, schoonheid, heerlijkheid en zal een tehuis zijn voor allen die rein van hart en ziel zijn. Het is voor elke afzonderlijke ziel op aarde en het vormt het doel voor elke ziel apart op aarde, ook voor hen die dat niet begrijpen en zich daar niet van bewust zijn.

Mijn Zoon spreekt tot de wereld en bereidt zich voor om zijn grote genade te tonen tijdens De Waarschuwing [de verlichting van het geweten] om alle zondaren een kans te geven om het Nieuwe Paradijs op Aarde te genieten.

Jullie moeten naar mijn stem luisteren. Ik roep jullie allen op daar aandacht aan te geven. Kom terug tot Mij. Aanvaard dat Ik besta, dat Ik de bron ben van alle leven, de hele schepping, alle glorie. Als jullie dat doen, zullen jullie in mijn Paradijs op Aarde verwelkomd worden dat alles biedt waar jullie ooit van zouden hebben kunnen dromen. Luister naar mijn Zoon en de boodschap die Hij de wereld geeft voor de bekering van iedereen. Wie niet wil luisteren, zelfs dán, of wie op het pad van de afschuwelijke zonde blijft gaan, zal geen genade worden getoond. (...)

Ik ben jullie God, jullie Schepper. Mijn Liefde sterft nooit. Zij staat in vuur en vlam en is vol diepe tederheid voor jullie om je terug te brengen naar Mij, naar de erfenis die Ik zo liefdevol heb geschapen. Vanwege de zonde van veel van mijn kinderen zullen velen hun recht op dit erfgoed verliezen en opzij moeten gaan voor diegenen die Mij werkelijk liefhebben, om ze onbelemmerd door de poort naar binnen te laten gaan.

Alstublieft, kinderen, wijs mijn verzoek voor de mensheid niet af. Aanvaard de door mijn geliefde Zoon nu aangeboden Barmhartigheid. Aanvaard ze met open armen.

God de Vader,
Schepper en Maker van Alle Dingen

Het Vrederijk zal pas in groter verband gestalte kunnen krijgen als het ook in ieder individu afzonderlijk gestalte heeft gekregen. (Mt. 6:33, 1 Tim. 4:8, Ps. 37:9) Wie op zoek gaat naar Gods Koninkrijk moet het eerst in zichzelf zoeken! Melker, de priester van de

Synagoge in Bethlehem, schreef in zijn rapport aan de hogere Sanhedrin wegens de vreemde gebeurtenissen die de geboorte van Jezus in zijn stad hadden vergezeld:

«« Wij, als Joden, stellen te veel vertrouwen in de uiterlijke verschijning. Terwijl het idee dat we van het Koninkrijk der Hemelen krijgen alles met een vleselijke natuur heeft te maken, die uit vormen en ceremonieën bestaat, tonen alle profetieën waarnaar verwezen werd en vele andere passages die ik kan noemen, dat het Koninkrijk Gods in ons zal beginnen, in het innerlijke leven, en daar heersen zal. Vanuit die innerlijke natuur zullen in overeenstemming met de geopenbaarde en geschreven leringen en geboden van God alle daden volgen. (…) Het gehele bestuur [van het Rijk Gods] moet zijn gezag aan de profetische visie ontlenen, zoals in de geboden van God aangeduid, met de bedoeling het bestaan van de mens te reguleren dat aanvangt bij het innerlijke leven dat zich naar buiten toe materialiseert totdat het uiterlijke overeenkomt met het innerlijke, en op die manier schreidt het van individuen voort naar naties. De messiaanse profetie heeft geen andere basis dan deze. Hierop berust de Kerk en hierop berust de theocratie. Hierop berust de glorie van het komende Rijk Gods op aarde. »»

18.86 – Papias en Irenæus over het Koninkrijk Gods

Papias (60-163) is een kerkvader die Johannes de Doper persoonlijk had ontmoet. Hij was bevriend met St. Polycarpus, de bisschop van Smyrna, die goed bekend was met de eerste leerstellingen. Zijn theologie is dus in orde. In wat volgt schetst hij een grandioos beeld van het Vrederijk, wat hij niet zou hebben gedaan als hij geen geloof had gehecht aan een letterlijke vervulling van het Vrederijk: [111)]

«« Toen de ouderen, die Johannes de leerling van de Heer hadden ontmoet, zich herinnerden dat ze hem hadden horen zeggen hoe de Heer over die tijden ging spreken, voorspelden ze: De dagen komen waarin op elke wijnstronk tienduizend takken zullen groeien en op elke tak tienduizend ranken, en op elke rank tienduizend scheuten en op elke scheut afzonderlijk tienduizend trossen en op elke tros tienduizend druiven. En elke druif zal als die wordt uitgeperst 25 metretes opbrengen (een metrete was ongeveer 40 liter). En als iemand der heiligen een tros bemachtigt, zal een andere uitroepen: “Ik ben een betere tros; neem mij; zegen de Heer door mij!” Op diezelfde manier zal een graan tarwe tienduizend aren produceren en elke are tienduizend granen bezitten, en iedere graankorrel zal tien pond heldere, pure en fijne bloem geven. En wat de appels en de zaden en het gras betreft zullen die overeenkomstig opbrengen. En alle dieren, die uitsluitend met de opbrengst van de aarde worden gevoed, zullen vreedzaam worden en harmonieus en in volmaakte onderdanigheid aan de mens. En hij voegde de volgende woorden hieraan toe: Welnu, deze dingen zijn voor de gelovigen geloofwaardig. En Judas de Verrader, die niet geloofde, stelde de vraag: “*Hoe kan zo’n groei door God worden verwezenlijkt?”* Waarop de Heer antwoordde: *“Ze zullen Hem zien die naar ze toekomt. Dit zijn dan de tijden waar de profeet Jesaja over spreekt: En de wolf zal naast het lam neerliggen, enz.”* »»

---

111) Uit: “Ante-Nicene Fathers”, edited by Alexander Roberts, James Donaldson, and A. Cleveland Coxe. # Christian Literature Publ. Buffalo NY # 1885 (Vol. 1) Rev. and edited for New Advent by Kevin Knight (www.newadvent.org/fathers). De oorspronkelijke geschriften van Polycarpus zijn zoekgeraakt, maar een aantal fragmenten zijn bewaard gebleven dankzij de geschriften van Irenæus en Eusebius. Het citaat is uit fragment 4.

Een andere fameuze kerkvader, Irenaeus (ca130-ca202), de bisschop van Lyon, spreekt in zijn "Adversus Hæreses" over het Vrederijk (boek V). Geboren in Smyrna had ook hij naar de preken van Polycarpus geluisterd. Ik eindig met een serie citaten van hem: [112)]

«« Hfst 32:1 : In zoverre bepaalde opinies van zekere personen aan ketterse verhandelingen zijn ontleend, kan worden gesteld dat zij onbekend zijn met Gods indeling in tijdperken [dispensaties] en met het geheimnis van de opstanding der rechtvaardigen en van het [aards] Koninkrijk, wat het begin van de onbederflijkheid inluidt. Onder dit rijk zullen zij die waardig zijn, geleidelijk in de deelneming aan de goddelijke natuur worden gebracht. Men moet ze zeggen deze zaken in acht te nemen, dat het de rechtvaardigen toekomt om als eersten de belofte van het erfdeel te ontvangen dat God aan de vaderen had beloofd, en om daar, na de opstanding, in te heersen en God in die hernieuwde schepping te mogen aanschouwen – en dat het [laatste] oordeel pas daarna komt [als dat rijk ten einde is].

Hfst. 32:2 : Derhalve blijft de belofte die God aan Abraham gaf bestaan. Want Hij zei aldus: *"Laat uw blik rondgaan en kijk vanaf de plaats waar u staat naar het noorden en zuiden, het oosten en westen. Al het land dat u ziet schenk Ik u en uw nageslacht, voor altijd."* En wederom zegt Hij: *"Ga het hele land door in de lengte en breedte, want Ik schenk het u; en [toch] gaf Hij hem er nog geen voetbreed van in eigendom, maar hij verbleef daar altijd als vreemdeling en pelgrim."*

Hij wachtte dus rustig [de vervulling van] Gods belofte af, en was blijkbaar niet bereid van mensen te ontvangen hetgeen God hem had beloofd, toen Hij opnieuw tot hem sprak: *"Ik zal dit land aan uw zaad geven vanaf de rivier in Egypte tot helemaal aan de grote Eufrates rivier."* Als God hem dan het erfdeel van het land beloofde terwijl hij het niet ontving tijdens de hele tijd van zijn verblijf aldaar, moet het zijn dat hij samen met zijn zaad, dat is met allen die God vrezen en in Hem geloven, de opstanding der rechtvaardigen zal ontvangen. Want zijn zaad is de Kerk, die dankzij de Heer de aanneming door God verkrijgt, zoals Johannes de Doper zei: *"Want God is in staat om uit deze stenen 'kinderen van Abraham' op verwekken."* Aldus zegt de Apostel ook in de Brief aan de Galaten: *"Maar jullie, broeders, zijn net als Izak kinderen van de belofte."* En opnieuw in diezelfde brief verklaart hij duidelijk dat zij die in Christus geloven inderdaad Christus ontvangen volgens de belofte aan Abraham die als volgt gaat: *"De beloftenissen werden aan Abraham gegeven en aan zijn zaad. Nu zegt Hij niet 'en aan zijn zaden' alsof aan velen, maar aan één: ...en aan uw zaad die Christus is."* En opnieuw, waarbij zijn vorige woorden bevestigd worden, zegt hij [St. Paulus]: *"Neem nu Abraham: Hij heeft God geloofd en het werd hem tot gerechtigheid aangerekend. U ziet dus dat zij die geloven kinderen van Abraham zijn. En aangezien de Schrift voorzag dat God de heidenvolken door het geloof zou rechtvaardigen, heeft Hij aan Abraham bij voorbaat het Evangelie verkondigd: 'In u zullen alle volken worden gezegend.' Zo worden de gelovigen samen met de gelovige Abraham gezegend, en dat nu zijn de kinderen van Abraham."* Nu heeft God de belofte van de aarde aan Abraham en zijn nageslacht gegeven. Evenwel ontvingen noch Abraham, noch zijn nageslacht, dat wil zeggen degenen die door het geloof gerechtvaardigd zijn, tot op heden enige erfenis daarin, maar ze zullen het ontvangen bij de wederopstanding van de rechtvaardigen, want God is waar en getrouw. En op grond hiervan zei Hij: *"Zalig zijn de zachtmoedigen want zij zullen het aardrijk beërven."*

---

112) De Bijbelse citaten zijn rechtstreeks uit de geschriften van Irenæus.

Hfst 33:2: En opnieuw zegt Hij: *"Ieder die zijn huizen, broers, zusters, vader, moeder, kinderen of landerijen heeft achtergelaten omwille van mijn naam, zal het honderdvoudig terugkrijgen en in het komende [rijk] zal hij deel hebben aan het eeuwig leven."*

Wat zijn de honderdvoudige [beloningen] in deze wereld, de verpozingen die aan de armen worden gegeven en de maaltijden die een beloning zijn? Deze zijn voor de tijden van het Koninkrijk, dat is, tijdens de zevende dag die geheiligd is, [de dag dus] waarin God van alle werken rustte die Hij gemaakt had, wat de ware sabbath van de rechtvaardigen is. Dan zijn ze niet betrokken bij aardse bezigheden, maar ze zullen een door God bereide tafel aanschouwen met allerhande schotels.

Hfst 33:3: De voorspelde zegening behoort daarom ontwijfelbaar bij de tijden – van het Koninkrijk als de rechtvaardigen na hun opstanding uit de dood dan heersen zullen. Tegen die tijd zal de herstelde en vrijgemaakte schepping een overvloed aan allerlei voedsel voortbrengen – dankzij de dauw van de hemel en vruchtbaarheid van de aarde.

Hfst 34:1: Jesaja heeft ook duidelijk aangekondigd dat dit soort vreugde zal heersen bij de opstanding der rechtvaardigen als hij zegt: *"De doden zullen herleven. Ook zij die in de graven zijn zullen opstaan. En allen die in het stof slapen zullen zich verheugen, want uw dauw strekt hen tot genezing."*

En opnieuw bij Ezechiël die zegt: *"Zie, Ik ga uw graven openen. Ik wek u uit de dood op. En als Ik van mijn volk de graven open en mijn adem in u leg, zult u weten dat Ik de Heer ben."* En diezelfde [schrijver] spreekt aldus: *"Zo spreekt de Heer uw God: Als Ik het volk van Israël heb teruggebracht uit de landen waarover ze verspreid zijn, zal Ik via hen de volkeren der aarde tonen dat Ik de Heilige ben. Dan zullen ze op hun eigen grond wonen die Ik mijn dienaar Jakob had gegeven. Daarop zullen ze veilig wonen, huizen bouwen en wijngaarden planten. Als Ik mijn strafgericht heb voltrokken aan de buurlanden die hen veracht hebben, zullen ze in veiligheid leven en erkennen dat Ik de Heer hun God ben en de God van hun vaderen."* Nu heb ik daarnet bewezen dat de Kerk het zaad van Abraham is. En aldus is het dat we kunnen weten dat Hij die in het Nieuwe Testament uit de stenen 'kinderen van Abraham' opwekt, ook Hem is die naar het Oude Testament al degenen zal verzamelen die vanuit alle naties gered zijn.

Hfst 35:1: *"Want, zie [zegt Jesaja], de dag des Heren komt ongenadig, een en al grimmigheid en hevige toorn om dit land te veranderen in een woestenij, en Hij zal er de zondaars verdelgen."* En elders zegt hij: *"Laat ze worden weggehaald want het komt hen niet toe de heerlijkheid van de Heer te aanschouwen."* En als deze zaken gedaan zijn, zegt hij: *"De Heer zal de mensen ver wegvoeren (...) en wat rest zal zich over de aarde vermenigvuldigen." "Ze zullen in de huizen wonen die ze zelf hebben gebouwd en van de vruchten van de wijngaard eten die ze zelf hebben geplant."* Al deze woorden en nog veel meer werden uitgesproken met betrekking tot de opstanding van de rechtvaardigen, wat na de komst van de Antichrist zal plaatsvinden hetgeen tot de vernietiging zal leiden van alle naties die onder zijn bewind stonden. En dan [als de opstanding der doden heeft plaatsgevonden] zullen de rechtvaardigen over de aarde heersen.

Hfst 35:2: Nu heeft de Apostel dit gezegd: *"Want de wereld die wij zien gaat voorbij."* Met dit voor ogen verklaarde de Heer: *"Hemel en aarde zullen voorbijgaan."* Daarom, als deze dingen op aarde zijn gebeurd zal volgens

Johannes, de leerling van de Heer, *"het nieuwe Jeruzalem neerdalen (...) als bij een bruid die zich voor haar man heeft getooid"* en (zegt hij:) *"dit is de tent van God bij de mensen waarin Hij bij hen zal komen wonen."* Dat Jeruzalem vertegenwoordigt het beeld zoals het vroeger was, dat Jeruzalem van de vroegere aarde waarin de rechtvaardigen vooraf getuchtigd werden ten bate van de onbederfelijkheid en [aldus] op [hun] redding werden voorbereid. Van dit tabernakel [of deze tempel] ontving Mozes het ontwerp op de berg [Horeb].[113)]

Niets is louter symbolisch [tenzij de tekst anders aangeeft], maar alle dingen staan vast en zijn waar, bevinden zich op vaste grond, omdat ze door God ten profijte van de rechtgeaarde mensen zijn gegeven. Want aangezien het God is die een mens werkelijk opheft, alzo rijst de mens werkelijk uit den dode op en dat is niet zinnebeeldig, wat ik reeds meerdere malen heb aangetoond. En omdat hij waarlijk opstaat zal hij waarlijk op de onverderflijkheid worden voorbereid. Hij zal in de tijden van het Koninkrijk voorwaarts gaan en bloeien en ontvankelijk zijn voor de glorie van de Vader. Dan, als alles nieuw is gemaakt zal hij werkelijk in de stad Gods wonen. Want er staat: *"Hij die op de troon zetelt zei: Zie, Ik maak alles nieuw. Ik hoorde zeggen: Schrijf deze woorden op, ze zijn betrouwbaar en waar. Toen zei Hij tegen mij: Ze zijn vervuld!"* Zo is het en niet anders.

Hfst 36:3 : Johannes voorzag heel duidelijk de eerste opstanding van de rechtvaardigen en [hun] erfdeel in het Rijk van de Aarde. Wat de [oudtestamentische] profeten hierover hebben geprofeteerd komt [met diens opvatting] overeen.

Hfst 38 : Want volgens hetzelfde aantal dagen waarin deze wereld werd gemaakt zal het in een gelijk aantal duizend jaren voltooid worden. En het is hierom dat de Schrift zegt: *"Zo werden de hemel en de aarde voltooid en alles waarmee ze toegerust zijn. Op de zevende dag bracht God het werk dat Hij had verricht tot voltooiing. Hij rustte op de zevende dag van al zijn werk."* Dit is een verslag van de dingen die destijds werden geschapen, maar het is ook een profetie van datgene wat nog komen moet. Want één dag is voor God als duizend jaar. En aangezien de geschapen dingen [het materiële] in zes dagen werden voltooid, is duidelijk dat ze aan het eind van zesduizend jaar [na Adam] tot een [geestelijke] conclusie zullen komen. »»

Uitweiding

Er bestaat een betreurenswaardige tendens om de 'meningen' van de vroege kerkvaders van de hand te wijzen, zo niet door veronachtzaming, alsof zij minder verlicht zouden zijn dan onze huidige generatie. Polycarpus van Smyrna, bijvoorbeeld, beweerde zeker één apostel te hebben gekend, en ontmoette velen die dingen konden vertellen die zij van de eigenlijke volgelingen van onze Heer hadden gehoord. En deze kerkvaders zouden minder verlicht zijn! De jongere generatie, waarin Polycarpus zich bewoog, erkende hem natuurlijk als een bijzonder betrouwbare bron van informatie over het eerste tijdperk van de kerk, die nog ongerept was door de latere speculaties die arrogant naar voren werden geschoven alsof ze afkomstig waren van de 'geheime doctrines' van de apostelen. Irenaeus vertelt ons dat hij, naast Polycarpus, leraars had gehad die hij aanduidde als middelijke of onmiddellijke discipelen van de apostelen. (Bron: "A Dictionary of Early Christian Biography" door Wace & Percy.)

---

113) Jezus zegt tot J.N.S.R. (Je Ne Suis Rien, of Jésus Notre Seigneur Revient / 'ik ben niets' of 'Jezus onze Heer komt terug') op 18 september 2007: "De derde Tempel is de exacte uitdrukking van de Rust van God nadat Hij al zijn kinderen verenigd heeft. In alle geesten opgericht waarin Gods Heilige Geest inwoont, zal het de dag zien, 'Gods Grote Dag op Aarde'. Het is het Hemelse Jeruzalem dat onder u is neergedaald."

De dwaalwegen volgend op de eerste tijd van de vroegste kerk – waartoe Polycarpus, Irenaeus, Justinus Martelaar en Papias behoorden – waren gebaseerd op een introspectieve routine die zijn uitdrukking vond in het zogenaamde ‘Griekse denken’. Om te begrijpen wat dat betekent, kunnen we onze blik richten op het hedendaagse Zen Boeddhisme. Zen leert dat verlichting wordt bereikt door het diepe besef dat men al een verlicht wezen is en dat de waarheid kan worden verworven door introspectie. In het algemeen begint alle denken met opvattingen die tot op zekere hoogte gegeneraliseerd zijn, en vervolgens wordt het in twee richtingen ontwikkeld: ten eerste worden de generalisaties breder, waarbij gemeenschappelijke eigenschappen die in de wereld van de feiten worden waargenomen, worden samengebonden. In de tweede plaats nadert het denken het ontmoetingspunt van de opvattingen, welke van het algemene naar het specifieke beweegt.

Wie denkt dat deze benadering zuiver rationeel is heeft het mis, want de vooroordelen zijn door inspiratie ontstaan, het zijn in feite niet-rationele vooronderstellingen. In deze gedachtegang maakt het ‘Griekse denken’ geen uitzondering. Via een snelle blik op het internet leren we dat het Griekse denken kan worden beschouwd als het vermogen tot intellectueel begrip en intuïtief denken (een vorm van inspiratie); in engere zin toegepast wordt het onderscheiden van het discursieve denken en is het van toepassing op het begrip van eeuwige intelligibele substanties en eerste beginselen. Einde definitie. Het is dit soort denken dat zich meester heeft gemaakt van het religieuze Christelijke denken, dat uitgaat van de modernistische veronderstelling dat het zichtbare en rationele voorafgaan aan het onzichtbare, en dat de basis van de waarheid in elk individu afzonderlijk ligt en dat ieder afzonderlijk daar toegang toe heeft indien die zich daarop concentreert.

Het Griekse denken hield zich in de nasleep van het prille begin van het Christendom bezig met de problematiek van de doop. De centrale vraag was, die ons nog steeds kwelt: hoe kan een baby, die niets misdaan heeft, zijn zonden vergeven worden door de doop? Aan de ene kant was er Irenaeus, die zei dat onder het Vrederijk degenen die waardig bevonden worden, geleidelijk zullen worden gebracht tot deelneming aan de goddelijke natuur, wat impliceert dat de volmaaktheid in dit, ons lichaam, voorlopig nog onbereikbaar is. Aan de andere kant was er de veel latere Pelagus die er vanuit ging dat volmaaktheid in dit lichaam mogelijk is en dat de doop daarom overbodig is voor een kind dat uit dat soort ‘volmaakte ouders’ geboren wordt. De Pelagiaanse ketterij werd door Augustinus veroordeeld in zijn discussie over Gods genade, predestinatie en vrije wil.

Wat de immense slechtheid betreft van de huidige mensheid hebben we nu het punt bereikt dat de wonden moeten worden opgesneden om het pus eruit te laten stromen. Dit is een dieptepsychologisch onderwerp. De apostelen waren natuurlijk bekend met de verborgenheden van het dodenrijk, waarmee een ‘bedorven erfenis’ in de lijn der generaties wordt doorgegeven. Vanuit deze overtuiging praktiseerden zij de doop niet als een magische formule, maar als een uitredding, een kracht tot verzoening van wat ons belast – reeds vanaf onze eerste ademteug. Aldus toegerust trokken zij uit naar de uiteinden der aarde. De essentie hiervan ging spoedig verloren door de rationaliteit van het Griekse denken; wie van ons weet wat de doop voor de doden is, waarover de apostel Paulus spreekt? (1 Kor. 15:29) Niemand. Sinds Augustinus raakte de vraag van de genade en de vrije wil (die verband houdt met de doop) verwikkeld in eindeloze discussies. Zij laaide weer op in de 16^{e} eeuw onder het Molinisme, een jezuïetenbeweging, die de werken frontaal aanviel van die beroemde in Hulst geboren bisschop, die een onberispelijk werk schreef over de gedachten van Augustinus. Louis Molina (1535-1600) verklaarde dat de mens de eerste aanstichter en voornaamste agent is van zijn eigen heil. Het zo geformuleerde Molinisme is dus een soort neopelagianisme.

Ik hoop u met deze uitweiding ervan te hebben overtuigd dat de vroege kerkvaders en hun vermaningen serieus genomen kunnen en moeten worden.

Zal de Heer iets groots doen zonder het aan te kondigen?

Zal de Leeuw Springen en niet Brullen?

Anders dan bij een gewone leeuw waarschuwt God zijn prooi door vooraf te brullen. Dat geeft de prooi, ons mensen, de kans zich daaraan te onttrekken door zich berouwvol tot Gods barmhartigheid te keren.

19.87 – Het Grootste Teken

Brult ooit een leeuw in het struikgewas als hij een prooi op het oog heeft? Zal de Heer iets groots doen zonder het aan te kondigen? De toekomst moge voor ons bedekt zijn, maar voor God ligt dat anders. Hij eigent zich de toekomst al bij voorbaat toe. En daarom brult de LEEUW (GOD). Zegt de profeet Amos (3:4,7): *"Brult ooit een leeuw in het struikgewas als hij geen prooi heeft gevangen? (...) Zo zal de Heer onze God niets doen zonder dat Hij [vooraf] zijn plan heeft onthuld aan zijn dienaren de profeten."* Normaal brult een leeuw pas nadat hij zijn prooi heeft gevangen, maar de Heer brult via zijn profeten reeds bij voorbaat, de tekenen en waarschuwingen gevend voor wat komen gaat. Dat geeft ons, de menselijke prooi, een kans zich daaraan middels boete en berouw te onttrekken. De rampen die God brult die Hij voor zijn volk in gedachte heeft is daarom een genadig brullen. Zie de verzen 12 t/m 15 (ingekort):

> «« Slechts enkelen zullen ontsnappen die het er levend af hebben gebracht en ze hebben met hen enkele gebroken stukken van hun bedden en banken. Zoals een herder uit de muil van een leeuw niet meer dan een paar botten weet te redden of een stukje oor, zo zal er ook niemand van hen worden gered die op hun bedden hangen en op hun divans achterover leunen. Luister naar deze woorden en waarschuw: *"De dag komt dat Ik het land voor zijn misdaden straf met de totale verwoesting en vernietiging.*" »»

Aan de voorspelde tekenen kunnen wij, kleine mensen die we zijn, de tijd verstaan. De Bijbel is onze reisgids, zeker voor wat betreft de eindtijd waar het grootste deel van de Bijbelse profetieën over gaat. De wereldgebeurtenissen na de officieel erkende vestiging van de Staat Israël maken duidelijk dat de eindtijdsprofetieën in hoog tempo hun voltooiing naderen. Wat weinigen voor mogelijk hielden is in 1948 gebeurd: Israël is wedergekeerd naar het land hunner vaderen! Het Joodse volk is terug in het aan hun door God gegeven land! Maar hun legitieme inbezitneming wordt thans door de naties betwist, zoals rees voorzegd door de beroemde Rabbijn Malbim (1809-1879), zelfs door naties die nog nooit iets met de Joden te maken hebben gehad. Precies zoals voorzegd beuken Israëls vijanden op de muren van het land en op de poorten van de eeuwige stad. In feite zijn het Gods vijanden, want Israël is uit alle natieën tot Gods bezit verkozen. (Deut. 7:6, 14:2; Mal. 3:17) Wie aan Juda raakt, raakt aan Gods oogappel. (Zach. 2:12) De Heer bouwt een muur van vuur rondom, een onaantastbare veste. (Zach. 2:9) De wereld is stekeblind en ziet voorbij aan de werkelijke factoren. Zij heeft geen oog voor Gods verhevenheid. (Jes. 26:10 e.v.) Wie is als God? (Michaël)

Wat tijden, vast voorzegd, van grote schuldvergeving,
Van voor geheel deez'aard volzalige herleving!
Wen Israël zal zien, Wiens hart zijn hardheid brak,
Wiens zijde 't met de speer der heidenen doorstak,
En dan – de Christusmoord beschreiende aan Zijn voeten,
Zich uit dien eigen mond op eenmaal horen groeten,
Als d'eerstgeboren weer der volken!

Isaac da Costa

Moge de oprichting van de staat in '48 een groot teken zijn geweest, een nog veel groter teken zou eruit bestaan als God in Ha'aretz (Het Land) de muren van haat afbreekt die tussen de Joden en de aldaar wonende Arabische inwoners staat, als toegift nadat de Joden Jezus als hun Messias hebben erkend. Het is voorspelbaar dat in die situatie Hamas en Al-Fatah steeds meer geïsoleerd komen te staan en het is niet onlogisch dat zij dan slaags met elkaar raken, want de les uit het verleden leert dat zij elkaar in tijden van afbrokkelende macht naar de keel vliegen.

Dat Israël zich gaat bekeren staat vast. In zijn commentaar op de laatste drie verzen van de Romeinenbrief zei Isaac da Costa (1821-1905), deze vurige profeet voor onze tijd, deze erudiete Christen vanuit het Jodendom:

> «« Dat de Joden bekeerd worden wenst ieder Christen, dat zij ten laatste bekeerd zullen worden geloven vele Christenen, maar dat zij dit zullen worden onafhankelijk van de Christelijke kerk, op een afzonderlijke wonderdadige en heerlijke wijze die God zich ten hunne opzichte heeft voorbehouden en zij alzo onmiddellijk door God weder tot heerlijkheid zullen komen, is vele Christenen nog tot een ergernis, ja dwaasheid. »»

Een dwaasheid wellicht voor velen, maar niet voor mij!

Het bekende gezegde van Jesaja 40:1-2 gaat als volgt: *"Troost, troost mijn volk, zegt uw God. Spreek Jerusalem moed in het hart en roep haar toe dat haar ellende voorbij is, haar schuld is uitgeboet, dat ze uit Gods hand een dubbele straf voor haar zonden heeft ontvangen."* In zijn commentaar daarop liet Da Costa weten:

> «« Straks als Israël bekeerd wordt, zal de hele wereld overstort worden met het licht van het Evangelie. Ja, in de belofte aan Israël zijn al de beloften aan

de volken begrepen. Israël behoudt dus het erfrecht niet ten nadele maar ten voordele van de volken. De belofte aan Israël is het kapitaal waarvan de volken het vruchtgebruik hebben. Geniet het laatste, maar houdt uw hand van het eerste. De renten zijn meer dan overvloedig om u onmetelijk rijk te maken. Laat dan het kapitaal aan Israël, want God heeft het aan Israël vermaakt. »»

19.88 – De Doven zullen de Woorden van het Boek horen

Gods plan met de wereld behelst de diepe gemeenschappelijke lotsbestemming van de materiële wereld en de mens, waarnaar rijkhalzend wordt uitgezien; ja, de schepping zelf zal eens worden bevrijd van zijn slavernij tot verval! De eindtijdstheologie en die van het laatste oordeel vormen geen tegenstelling, maar sluiten naadloos op elkaar aan, met heerlijke beloften die in het verschiet liggen. Laetitia, verheugt u! Nog steeds zitten we in het evangelisch elan, al tweeduizend jaar lang, en zijn zo op weg naar een nieuw en glorierijk hoofdstuk in Gods heilsplan voor de blauwe planeet, overeenkomstig de door God gedefinieerde Grote Opdracht (Mt. 28:19-20): [114)]

«« [Na zijn verrijzenis] trad Jezus nader [tot zijn leerlingen] en sprak tot hen: *"Mij is alle macht gegeven in de Hemel en op Aarde. Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt ze in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest en leer ze alles te onderhouden wat Ik u bevolen heb. Ziet, Ik ben met u alle dagen tot aan de 'voleinding' van deze eeuw (tijdperk)."* »»

Voor the term 'voleinding' staat in het Grieks 'sunteleia' wat op een tot voltooiing komen wijst, níet op een afsnijden. De eindtijd, waar zo paniekerig over wordt gedaan, is daarom niet het einde van 'dé tijd', maar het einde van 'een tijdperk'. God deelt zijn plan met de wereld in fasen of seizoenen in die telkens op een eind toelopen, zoals: *"…het uur om te maaien is gekomen"*.

Jedid Néfésj — geliefde van mijn ziel
Sjabbatslied van Rabbijn Eliëzer Azikri
16e eeuw (laatste strofe)

Wil toch U doen voelen en spreid, mijn Liefste,
de beschutting van Uw vrede over mij uit,
verlicht de aarde met Uw glorie.
Blij en vol vreugde zullen wij met U zijn.
Haast U, toon liefde, want de tijd is gekomen.
Toon ons Uw genade als in de dagen van weleer.
Vlug toch, toon ons Uw liefde,
want het uur is gekomen,
begunstig ons als in de dagen van weleer.

Hoe kunnen we weten of het einde van een tijdperk nabij is? Zal God zijn kinderen niet willen voorbereiden, zoals Hij dat deed toen de Messias geboren werd? De profeet Daniël

114) De Grote Opdracht verwijst naar verschillende passages in het Evangelie van Mattheüs, waar Jezus zijn apostelen aanspoort om "discipelen in alle naties" te maken en ze te "dopen in naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest". De Grote Opdracht wordt daarom gewoonlijk geïnterpreteerd als het verspreiden van de boodschap van verlossing in de berouwvolle erkenning van Christus' verzoenend offer aan het Kruis.

voorspelt in hoofdstuk 9 dat 69 weken zouden verstrijken, of 69 x 7 = 483 jaar, vanaf het begin van de herbouw van de Tempel tot aan de tijden van de Messias. Welnu, dat viel samen met de komst van Jezus Christus. Er waren meer aanwijzingen, zoals van de drie koningen uit het oosten toen ze in Jeruzalem koning Herodes vroegen waar de voorspelde Messias was. Hun komst moet de 'talk of the town' zijn geweest.

Ook in onze tijd zal God zich als de dageraad gloort niet onbetuigd laten. De vestiging van de Staat Israël in 1948 doet denken aan Jezus' voorspelling uit Lucas 21:29-32: *"Kijk naar de vijgenboom [beeld van Israël] en alle andere bomen. Zodra ze uitlopen weet u vanzelf (...) dat het Rijk Gods nabij is. (...) Deze generatie zal niet voorbij gaan vóór dit alles geschiedt."* De komst van het Rijk van God, ook gekend als het Vrederijk, betekent, naast het teken van de terugkeer van het oude volk naar het land hunner vaderen, dat de profetie van Jesaja 29:18 tot vervulling is gekomen: *"Op die dag zullen de doven de Woorden van het Boek horen en zullen de ogen van de blinden vanuit de donkerheid en duisternis zien",* wat de profetie van vers 10 opheft, die door Paulus in zijn brief aan de Romeinen (11:8) is opgepakt: *"God heeft ze (de Joden) een geest van diepe slaap gegeven; ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige dag."* Het wachten is op de aanvaarding van het Joodse volk van Jezus als hun Redder en Heer opdat vanuit Israël, dat tot nog toe een vreselijke brandhaard was, de vrede vloeie als uit overvolle honingraat. Is dat soms een te gewaagde veronderstelling?

Het denken van de Theologisch Modernist

Voor de Theologische Modernist bestaat het goddelijke als 'losstaand' feit naast de materiële werkelijkheid en dat staat buiten kijf. Derhalve zouden we respect dienen op te brengen voor de wereldse realiteiten en ons zo nodig daaraan moeten conformeren. Vanuit zijn perspectief vertegenwoordigen het goddelijke en het materiële twee realiteiten die naast elkaar bestaan in die zin dat het materiële de enige objectieve maatstaf is die ons ter beschikking staat. Dat Jezus' menswording het tegendeel bewijst ontgaat de Modernist. De Bijbelse profetieën die spreken van de verlossing van de schepping in een terugkeer naar de paradijselijke staat is voor hem slechts mooie beeldspraak, in feite prietpraat.

Zie de encycliek uit 1907 van St. Pius X over het Modernisme:
"Pascendi Dominici Grecis"

Een traditionele opvatting is dat Jezus Christus rond 4000 AM (Anno Mundi: na Adam) op aarde kwam. Zo wijst ook de Panin-chronologie uit.[115)] We zouden nu dus in ongeveer 6000 AM zitten, op de drempel van de zevende dag, die van het Vrederijk. Immers voor God zijn duizend jaren als één dag. (Ps. 90:4) Ik weet wel dat niet weinigen een afkeer hebben van bijbelchronologie. Er is in het verleden te veel voorspeld, te veel geklungeld op dat gebied. Daarom houd ik het kort en ga in dit verband naar de parabel van de barmhartige Samaritaan, die pas achteraf duidelijk is geworden. (Luc. 10:25-35) De Samaritaan is hier het beeld van Jezus, die weldoende het land doortrok. In de parabel krijgt de herbergier welgeteld twee denariën toegeschoven om voor de gewonde reiziger te zorgen, die het beeld is van onze gekwelde wereld – totdat Hij, de Samaritaan, terug-

115) Ivan Panin (1855-1942) was een Russisch immigrant in de Verenigde Staten. Toen hij in de tachtiger jaren als welbekende Atheïst naar buiten bracht dat hij tot Christus was bekeerd, was dit meteen voorpaginanieuws. Door zijn talenkennis kon hij de Bijbel in zijn originele talen lezen. Zijn doorlopende bijbelchronologie is uitsluitend gebaseerd op de interne logica van de Bijbel zelf, een enorm karwij. Voor elk ontdekt jaartal heeft hij een grondige verklaring gegeven. Een aantal onoplosbare chronologische problemen in het Oude Testament heeft hij kunnen oplossen dankzij aanwijzingen in het Nieuwe Testament. Volgens zijn bijbelchronogie werd Jezus in het jaar 3.999 ná Adam geboren.

komt net zoals Hij vertrokken is. (Hand. 1:11) De herbergier op zijn beurt stelt de Christenheid voor. De denarie is volgens de parabel van Mattheüs 20:1-16 het loon van een dagloner. Deze vertelling wijst er dus op dat Jezus na 2000 jaar zou terugkeren. Dit is slechts een aanwijzing, meer niet, zoals dat ook geldt voor de voorzeggingen uit de befaamde profetie van Mattheüs 24 (in parafrase):

«« Jullie zullen horen over oorlogsgeweld en dreigende oorlog, al is daarmee nog niet het einde gekomen. Het ene land zal het zwaard opnemen tegen het andere. Overal zullen hongersnoden uitbreken en er zullen aardbevingen zijn, dan hier, dan daar. Maar dat is slechts het begin der weeën. Christenen zullen onder buitensporige vervolging te lijden hebben. Filosofen, politicologen en maatschappijhervormers zullen de dienst uitmaken (in de grondtekst staat 'talrijke valse profeten'). En door het vérgaande morele verval zal bij menigeen de liefde tot zijn naaste bekoelen. Pas als het Evangelie over de hele wereld is verkondigd, zal het einde komen. »»

19.89 – Kondigt een Heilige Vastentijd af

De profeet Joël zegt: *"Blaas de bazuin op Sion. Sla alarm op mijn Heilige Berg."* Een dag van donkerte en treurnis breekt aan, van wereldwijde vernietiging waar geen ontkomen aan is. Ja, de hemel siddert en zon en maan verliezen hun glans. Maar eerst, ja eerst, kondigt Joël een rouwtijd aan:

«« Priesters, hul je in rouw, schreeuw het uit dienaren van het altaar, breng de nacht door met klagen dienaren van mijn God, want offers van graan en wijn zijn Gods tempel ontzegd. Kondigt een vastentijd af en roep op tot een plechtige samenkomst, verzamel de oudsten en alle inwoners van het land in de tempel van de Heer, jullie God, en roep luid tot de Heer! (…) [Nabij is de dag van de Heer; de dag van de ondergang,] want de oogst op het veld is verloren gegaan. De wijnstok is verdroogd, de vijgenboom verdord; granaatappel, dadelpalm en appelboom, ja, alle bomen zijn verdord. Verdord is ook de vreugde onder de mensen. »»

Als de broodstok breekt [116)] is dat een onweerlegbaar teken dat de dag van de Heer nabij is. Die dag zit er aan te komen!! Verdrukkingen zijn er velen, altijd al, maar dán zal 'de grote verdrukking' gekomen zijn. Nóg is het niet te laat, want God laat zich verbidden. Dat wijst de geschiedenis van het verbondsvolk uit. De profeet Jeremia bevestigt dat het soms gebeurt dat God zich tot een volk richt om te zeggen dat Hij het gaat uitrukken, afbreken en vernietigen, en als het volk zich op deze woorden van haar boosheid afwendt, krijgt God spijt over de rampen die Hij voor ze bedacht had. Nu is de tijd voor een nationaal rouwbeklag. Dit is niet geheel nieuw. Vóór de Franse Revolutie schreven naar oudtestamentische traditie de Staten van Holland dikwijls een bid- en vastendag uit:

«« De koning schikte zich tot vasten, liet boetdagen uitroepen, verliet zijn troon, ontdeed zich van de koninklijke sieraden, en na zich met een treurgewaad omhangen te hebben, wierp hij zich ter aarde voor de Hemelse God. En de Heer zag genadig neer op de Ninéviten, verhoorde hun smékingen en verzuchtingen. »» In parafrase van een preek van Dominee Joannes Vollenhove (1631-1708).

Ook Joël liet zich niet onbetuigd:

«« Daarom - spreekt de Heer - keer nu terug tot mij met heel je hart en begin te vasten, te treuren en te rouwen. Niet je kleren moet je scheuren, maar je hart. Keer terug tot de Heer jullie God, want Hij is genadig en liefdevol, geduldig en trouw,

---

116) Ezechiël 4:16: "Daarna zei Hij: 'Mensenkind, Ik ga in Jeruzalem de broodstok breken, ze zullen mondjesmaat brood eten en zich zorgen maken." In Zweden maakt men tegenwoordig, net als in het oude Israël, ronde broden met een gat middenin, die bij de bakker op stokken worden geschoven. De gebroken broodstok betekent dus hongersnood.

> en vergevingsgezind. Misschien herroept Hij zijn vonnis, komt Hij erop terug en laat Hij toch iets van zijn zegen over zodat jullie weer graan en wijn kunnen offeren aan de Heer jullie God. »» (Joël 2:12-14)

19.90 – God weer Terug in Holland!

De misoogsten in de trant van de profeet Joël zijn niet anders zijn dan een aanmaning om in boete en berouw voor Gods troon te staan in de stijl van Daniël 9: *"Heer, spaar uw volk; laat niet met uw erfdeel spotten! Herstel uw Glorie. Een totale ondergang, dat dúlt uw grote Naam niet. Denk toch aan uw Verbond, vast verzegeld met Jezus' bloed!"* Als u het boek Joël, een der korte boeken, in zijn geheel leest komt deze thematiek duidelijk naar voren.

Meen niet dat dit gebed vruchteloos zal zijn. God heeft een plan voor Nederland. Of de mensheid in groter verband Gods aanmaningen ter harte zal nemen valt te bezien. Maar voor Nederland, dat lage landje aan de zee, heerst geen twijfel. Staat niet op Da Costa's grafzerk in de Nieuwe Kerk te Amsterdam: *"O Nederland! Gij zult eens weer het Israël van 't Westen worden! God zal uw Kerk met licht omgorden, uw koningen met Davids eer!"* Da Costa ging zelfs zover dat hij dichtte: *"Nog eenmaal zal zich alles buigen voor Holland onder Jesses vaan."* De God van Israël was voor hem tevens de God van Nederland; voor hem hadden beide naties een eigen plaats in Gods heilsgeschiedenis. En in die functie zag hij *"een drievoudig snoer, hetwelk niet licht verbroken zou worden"* – ook wel gekend als God, Vaderland en Oranje!

Een nationaal rouwbeklag voor de zonden van de natie tegen God zal ook een sanering inhouden van het Nederlandse staatsbestel, waar rechtsverkrachting de klok slaat. De roep om rechtsbetrachting is slechts schuim, een loze kreet! Een zekere Nico schreef op een blog:

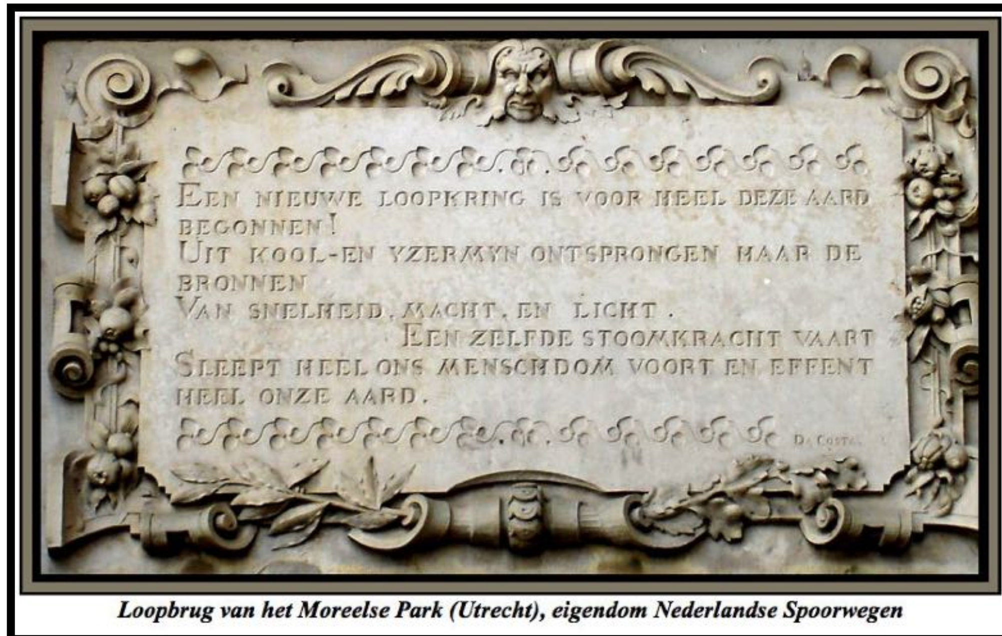
> «« Voor mij zijn politiek en rechtspraak net soaps, een bezigheid waar vooral corrupte lieden uit onze samenleving zich mee bezighouden. Maar ja, dat is niets nieuws… Voor mij verklaart dit waarom Jezus zich niet met politiek wenste bezig te houden, want zei Hij: *"Mijn koninkrijk is niet van deze wereld".* (Joh. 18:36) Hij hield en houdt zich bezig met wat er in de harten van mensen leeft. Uiteindelijk is dát de plaats waar elke revolutie begint, zodat mensenlevens, gezinnen en zelfs hele samenlevingen van aard zullen veranderen. »»

Dominee Hermanus Hofman worstelde omstreeks 1930 aangaande de conditie van ons land en volk voor Gods aangezicht. In een befaamd geworden droom zag hij een nieuw Holland herrijzen, waar recht en gerechtigheid woonden en Gods Woord weer de plaats innam zoals God dat wil in staat, kerk en maatschappij. En riep hij door vreugde overmand: *"God weer terug in Holland; Christus' koninklijk ambt hersteld; ons volk weer één!",* zodat het gezegde te bestemder tijd in vervulling kwam:

> «« Dan zal gebeuren dat Ik mijn Geest uitstort over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen dromen en jongeren zullen visioenen zien; zelfs over slaven en slavinnen zal Ik in die tijd mijn Geest uitstorten. »» (Joël 2:28-29)

De Komende Opwekking in het Hoge Noorden
- Isaac da Costa, een profetisch getuigenis -

Loopbrug van het Moreelse Park (Utrecht), eigendom Nederlandse Spoorwegen

20.91 – Da Costa roeit tegen de stroom des tijds in

Een van de grote figuren uit het negentiende eeuwse Nederland is ongetwijfeld Isaac da Costa, door de ‘verlichten’ uit zijn tijd verguisd. ‘Dacostiaan’ gold als scheldwoord. Da Costa’s terechte kritiek op de libertijnse tijdgeest werd als obscurantisme ervaren. Zijn standpunt had hij verwoord in een met vlammende woorden geschreven pamflet uit 1823: “Bezwaren tegen de geest der eeuw”. Hij was toen slechts 25 jaar oud. Daarin werden Rousseau, Voltaire, Diderot, Kant, Robert Owen en Lord Byron van hun voetstuk gestoten. Hij was ook een van de grote mannen van Het Réveil.[117)] Wat ons vooral in deze figuur interesseert zijn niet zijn staatkundige inzichten of dichtwerk, maar is zijn religieus-historische visie op Israëls plaats in Gods plan met de wereld, waarmee hij in het Hervormde milieu uit zijn tijd meer weerklank vond dan binnen de Roomse Kerk, waar men steevast vasthield aan het beeld van “de Kerk in plaats van Israël”, terwijl de juiste opvatting is dat de Kerk een voortzetting is van de Synagoge. Daarin zal Israël ooit weer zijn door God gegeven plaats innemen. Het Nieuwe Verbond is immers met het volk van Israël gesloten en niet met Kerk noch kerkvolk. (Hebr. 8:8) Maar wat is die Kerk dan wel? De Kerk is onze Moeder, zij is het die ons moet troosten, zij is het die door ons verdedigd moet worden. De Kerk is de Moeder en de Wieg, zij is de Maagd en het Heilig Kind. Zij is in de armen van de Moeder, heilig en onbevlekt. En de Onbevlekte ziet haar als haar kind. Want zij is het, de Kerk van Christus haar zoon, die al haar kinderen uit alle rassen en godsdiensten moet verenigen.

Isaac Da Costa (1798-1860)

Zou Gods kerkbank - op de voorste rij - niet lang genoeg zijn om voor Israël een plaats te hebben vrijgehouden? Ten slotte zal blijken dat de Kerk is geënt op de edele olijfboom en niet andersom. Zoals de brief aan de Romeinen aangeeft, zal Israël worden teruggeënt op wat het hare was, een moment dat niet meer veraf ligt sinds in 1840 de sluier die voor hun ogen lag is weggerukt.[118)] (Rom. 11:10; 17-24) De Christelijke kerken hebben altijd zitplaatsen vrijgehouden voor individuele leden uit het Jodendom, maar hebben geen goed raad geweten met het volk als staatkundige- religieuze- en culturele eenheid. Van het staatkundige element kon pas sprake zijn na de oprichting van de Staat Israël, nu zeventig jaar geleden. Het is dus interessant om dit vanuit godsdienstig perspectief te bezien. Da Costa kan ons daarbij helpen.

20.92 – Da Costa's Levensweg

Op 14 januari 1798 werd Isaac geboren uit een oud Portugees koopmansgeslacht te Amsterdam. In huize Da Costa werden de Joodse feesten en gebruiken stipt nageleefd. Hij was hoogbegaafd. Op 23-jarige leeftijd was hij al tweemaal gedoctoreerd, eerst in de rechten en toen in de letteren. Tijdens zijn leven heeft hij zich tien talen eigen gemaakt. Willem Bilderdijk, die het Réveil naar Nederland heeft gebracht, had de goddeloosheid van de Franse Revolutie in al zijn ellendigheid ervaren. Hij zou het instrument in Gods handen zijn om Isaac da Costa tot het Christendom te brengen. In totaal heeft Da Costa 70 boeken gepubliceerd. Geen geringe prestatie! Een voor ons belangrijk boek is "Israël en de Volken, een overzicht van de geschiedenis der Joden tot op onzen tijd", dat in 1848 van de drukpers kwam.

Tot de stap Christen te worden besloot hij in 1820, eerst nog in het geheim omdat hij zijn vader niet wilde verdrieten die kort daarna in 1822 overleed. Na lezing van de Jesaja hoofdstukken 11, 53 en 61 werd hij er definitief van overtuigd dat *"dien Jezus de Nazarener, de koning der Joden is, alsook mijn Heer en mijn God"*. Zegt hij van zichzelf: *"Wie zou ooit gedacht hebben dat een man als Saulus van Tarsen bekeerd zou worden? Maar dit kan ik ook van mijzelven zeggen. Ben ik niet ook een Jood, een Hebreeër uit de Hebreeën, van vaders en moeders zijde; die ook in mijn jeugd met den naam van Jezus gespot heb; en wie zou het toen, ik zeg niet gezegd, maar gedacht hebben, dat ikzelf het Evangelie van Christus prediken zou?"* In 1821 trouwt hij geheel volgens de riten van de Joodse kerk. Hanna zijn vrouw werd ook in het geheim een Christin en zo een dierbare zuster in Christus. Pas na het overlijden van zijn vader treden zij beiden in de openbaarheid en laten zich dopen. Als dooptekst kiezen ze Romeinen 11:5: *"Alzo is er nu ook een overblijfsel naar de verkiezing van de genade."* Opvallend is dat zich vanaf zijn doop een profetische geest aan hem openbaarde, waarbij voor wat Israël betreft de nadruk lag op Gods 'onvoorwaardelijke' uitverkiezing.

Theologisch ligt de onvoorwaardelijkheid van Israëls uitverkiezing opgesloten in het Abrahamitisch- of Koepelverbond waaronder alle andere verbonden schuilen die God met Israël gesloten heeft, en in extenso met alle volkeren op aarde. Die onvoorwaardelijkheid volgt uit de conditie destijds, nu bijna vierduizend jaar geleden, die voor eens en voor altijd vervuld is geworden, immers God zwoer bij zichzelf, het Verbond sluitend:

---

117) Het Réveil vormde een heropleving van het Protestantse denken. Niet alleen in Nederland is van een opleving in deze zin sprake, met name in het oostenlijk deel van Frankrijk en in Zwitserland waar deze beweging ontstond, en in Zuid-Duitsland. Daarnaast waren er contacten in Groot-Brittannie. Het Réveil heeft niet alleen invloed gehad op staatkundig terrein. In de praktijk was het ook belangrijk voor allerlei vormen van maatschappelijk werk. Ten slotte kreeg de evangelisatie en de zendingsijver vanuit deze beweging belangrijke impulsen.

118) Om te begrijpen wat wordt bedoeld met "de sluier voor Israëls ogen is in 1840 weggehaald", zie daartoe Appendix 4: "De Damascus Affaire: Keerpunt in de Tijd".

"…omdat gij [Abraham] deze zaak hebt gedaan". 'Hebt gedaan' is in de voltooid verleden tijd. Wat eens gedaan is kan niet meer ongedaan worden gemaakt en dat geldt dus ook voor het Verbond. Deze zaak waar God over spreekt, bestond uit het willen opofferen van Izak, de beloofde zoon. In tegenstelling tot wat de schilderkunst toont, was Izak geen jongetje maar een volwassen man. Hij was toen 36 jaar oud. De offervaardigheid van de twee, vader en zoon, kan niet los worden gezien van Abrahams reeds eerder verworven gerechtigheid (Gen. 15:6, Hebr. 11:17), nu aangevuld met die van Izak daar hij zich gewillig en op God vertrouwend liet meevoeren. Izak werd niet gedood, want God had voorzien en zou dat ook later doen middels de Zonne der Gerechtigheid, Gods eniggeboren Zoon. Door dit 'voorzien' spreken de Joden nooit van 'offer' maar van 'de binding van Izak' (Izak lag met touwen vast), de Joodse titel ook van desbetreffende hoofdstuk, dat zonder overdrijving één van de belangrijkste uit de hele Bijbel is.

Al gauw werd De Costa's woning een trefpunt voor iedereen die in godsdienst was geïnteresseerd, iedere zondagochtend van acht tot tien uur. Men verdrong zich week aan week in zijn zij- en binnenkamer: rijk en arm, geleerden en ongeletterden. Hij gaf dan een eenvoudige uitleg over een gedeelte uit het Oude Testament dat hij verlichtte met lezingen uit het Nieuwe. Hij kiest voor een letterlijke interpretatie, dat heet naar de volle kracht en eigenlijke betekenis van de woorden. Want, zei hij, de Bijbel is een Joods boek en dient ook als zodanig te worden gelezen. Op 7 november 1852 hield hij zijn laatste bijbellezing over Ezechiël 37: de dorre doodsbeenderen die levend werden! Da Costa zag de herleving van het Jodendom in zijn tijd in wetenschap en kunst nog wel niet als een opstanding uit de graven, maar wel als *"een beroering der beenderen"*. En wat had hij gelijk! Op 28 april 1860 overleed hij, 62 jaar oud, bij de uitgang van de Joodse sabbat en de ingang van de Christelijke zondag. Tijdens de uitvaartdienst werd de triomfzang gezongen door Da Costa zelf gedicht, waarbij de betekenis van *"uw doden"* duidelijk gelegen is in Israël. Zo nam deze zoon van Israël afscheid:

> «« Uw doden gaan ontwaken, met gejuich van dank en lof! Dauw, als Eden eens besproeide, zal beregenen hun stof. Waar is o dood uw prikkel! Waar o Hel uw overmacht? Aan het Lam dat overmocht heeft, dat verlossingen gewrocht heeft, dat ons met zijn Bloed gekocht heeft, zij aanbidding, lof en ere, tot in eeuwigheid gebracht! »»

20.93 – Da Costa's Millenniumvisie

Ik ben het zeker niet altijd eens met Da Costa. Hij moest bijvoorbeeld niets hebben van het pausdom, dat hij op één hoop gooide met de Talmoed, want hij vond het een dwaling van het latere Jodendom en van de vroeg-Christelijke kerk dat zij aan het goddelijke iets menselijks meenden te hebben moeten toevoegen. Dit is een wel héél onjoodse gedachte. Tot het Protestantisme bekeerd kon hij niet anders dan de traditie binnen de Roomse kerk afwijzen en tegelijk moest hij daarmee ook de Talmoed afwijzen die, het zij gezegd, het een en ander heeft toegevoegd wat niet toegevoegd had moeten worden. Maar in grote lijnen en voor wat Israël betreft heeft hij zinvolle en opmerkelijke dingen gezegd. Ik zou willen zeggen dat de Roomse Kerk niets heeft toegevoegd aan de oorspronkelijke leer maar die juist heeft afgezwakt.

Een belangrijk thema voor Da Costa was het Duizendjarig Vrederijk waarin Israël weer tot Gods volk mag worden gerekend. "Niet-Mijn-volk" (Lo-Amni) is dan weer "Mijn-volk" (Amni) geworden (trouwens, dat is nu al te zien):

> «« En het zal geschieden dat waar tot hen is gezegd: *"U bent mijn volk niet"*, dat dan gezegd wordt: *"U bent kinderen van de levende Heer."* En de kinderen van Juda en de kinderen van Israël zullen worden samenvergaderd en zich achter één leider stellen. (…) Ik zal zeggen tot Lo-Amni: *"U bent Mijn volk"* en het zal dan uitroepen: *"O, mijn God!"* »» (Hos. 1:10; 2:22)

De Opkomst van het Nederlandse Réveil

Met zijn pamflet "Tijdgeest tegen de geest der eeuw" heeft Da Costa opschudding veroorzaakt. Niemand wilde meer met hem worden gezien. Zelfs een aantal van zijn vrienden durfden alleen nog na het invallen van de nacht bij hem op bezoek te komen. Terecht is dit pamflet de geboortekreet van het Nederlandse Réveil genoemd. Marie Elisabeth Kluit constateert in haar gezaghebbende boek "Het Protestantse Réveil in Nederland en daarbuiten 1815-1865" dat het Réveil geen eigen uitgewerkt theologisch systeem had en zich vooral belichaamd zag in tot de verbeelding sprekende personen. Niet zelden kwamen ze uit de aristrocatie voort. En het waren stuk voor stuk geleerden en vaak kunstenaars. Ze richtten zich op de praktijk van de vroomheid. Somtijds toonden zij daarin een heroïsche dapperheid. Ze ontliepen de smaad niet, maar stonden pal voor de belijdenis van Jezus Christus. Vanuit die specifieke ingrediënten onstond een opwekking. Isaac da Costa gaf met zijn bovengenoemde geschrift de aanzet tot een opwekking die ten slotte tot in alle geledingen van de Nederlandse maatschappij doordrong. De onbetwiste leider van deze beweging zou de staatsman Groen van Prinsterer worden van wie men zei: *"Men schaart zich gaarne om u en terecht"*. Uiterlijk rustig en beheerst, met innerlijk een vuur dat voor de waarheid brandde. *"Tegen de Revolutie het Evangelie"* was zijn strijdkreet waarmee hij het volksgevoelen vertolkte. Réveil is een term die de beweging pas later kreeg, eertijds "De Christelijke Vrienden".

Op de mening dat het Vrederijk reeds is begonnen of al is geweest, antwoordde hij: *"Nou dan moet het zeker in een droom hebben plaatsgevonden, want niemand heeft er notitie van genomen noch iets van gemerkt."* Da Costa zag met groot verlangen uit naar de wederkomst, zoals voorzegd in onder andere Handelingen 1:11. *"Ons aller wachtwoord is: Zie Hij komt. Wij weten niet wanneer Hij komt, maar moeten gereed zijn als Hij komt. Hoe? Door Hem dagelijks te verwachten."* Veel van zijn gedichten eindigden daarom met *"Heere Jezus kom!"* En ging hij verder: *"Is dat te aards gedacht? Is het te aards gedacht dat Jezus op aarde rondliep?"* Da Costa keek uit naar een glorievolle tijd voor kerk en wereld. In dit soort woorden schreef hij daarover: [119)]

> «« Al mogen de profetieën over Christus' komst en lijden zijn vervuld, de heerlijkheid die daarop moet volgen, wacht op zijn eindbestemming. Evenzeer zijn de profetieën over de verwoesting van Jeruzalem en omgeving en Israëls verstrooiïng en straf volbracht, maar onvervuld blijven de zalige en heerlijke toestand van datzelfde land en volk. De Joden namen Jezus' verachting niet aan op het verzoenend Kruis en het Christendom verwierp zijn heerlijkheid, de heerlijkheid van de theocratische inrichting van Davids Zoon en Heer op Davids troon [in de R.-K. profetische traditie gekend als de Grote Monarch]. Deze tweedeling vond plaats omdat de kerk op aarde zich heeft toegelegd op de allegorische, het verstand benevelend uitleggen van Christus' woorden. En dit leverde het bijzondere verschijnsel op dat een reeks van eeuwen onder de bedeling van het Nieuwe Testament ten gevolge van de miskenning van het profetisch Woord door Christenen, het nog alleen de aan Jezus ongelovige Joden waren die aan de verwachting van een messiaans koninkrijk op aarde bleven vasthouden, zij het nog in een onbepaalde verre toekomst. »»

Een vergezicht aan de profeet Jeremia geopenbaard, toen nog wel vér voorbij de menselijke horizon, ziet er als volgt uit (Jer. 23:5-6): *"Zie de dagen komen, zo spreekt de Heer, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken. Die zal als koning heersen en voorspoedig zijn en recht en gerechtigheid doen op de aarde. In zijn dagen zal Judah*

---

119) Deze alinea is gebaseerd op de voorrede die Isaac da Costa heeft geschreven voor het boek van Lewis Way: "De Heer is Koning" (Amsterdam – 1850).

verlost zijn en Israël zeker wonen." Dit vergezicht wordt in de R.-K. profetische traditie op de Grote Monarch betrokken. De termen waarin over deze vorst wordt gesproken in Bijbelse visioenen en in de profetieën van heiligen zijn vaak zo lovend dat geen onderscheid bestaat tussen Jezus Messias en de Grote Monarch. Dat komt omdat bij de aanvang van zijn bewind de Monarch met Christus zal worden omkleed, wat gepaard gaat met zo'n grote manifestatie van kracht, heerlijkheid en goddelijke autoriteit dat van de oude mens, die de Monarch eens was, nog maar weinig rest. Daarom lijken de Messias en de Monarch in de voorzeggingen zoveel op elkaar. In zekere zin zijn ze een identieke tweeling geworden. Zegt Agnès Marie in haar profetie van 5 dec. 1999[120)] *"Te bestemder tijd zal de ziel van die mens [die de Grote Monarch zal zijn] door een bijzondere genade volledig met Christus worden omkleed en vanaf dat moment zal hij nog maar weinig van doen hebben met wat hij eerst was."* Over voormelde verzen van Jeremia zegt Da Costa, die naar een persoonlijk regeren uitzag van Jezus Christus, gezeten op een aardse troon:

> «« God is onveranderlijk en daarom is Israël onvergankelijk. Door menselijke macht kunnen Jeruzalem en Israël niet vernietigd worden noch in hun vroeger staat hersteld. Israël heeft zijn Messias wel verworpen, maar de Messias heeft Israël niet verworpen, integendeel. Hij heeft beloofd tot zijn volk terug te keren met vergiffenis in de ene hand en eer en heerlijkheid in de andere hand. (En bij Jezus' intocht in Jeruzalem merkt Hij op:) Alle door God gegeven beloften met betrekking tot David en zijn koninkrijk moeten nog worden vervuld. Zijn troon en kroon is door de volken vergeten, maar door de Joden niet. »»

In "Israël en de Volken" spreekt Da Costa van een oneigenlijke en oneerlijke uitleg als het lijden van Christus enerzijds letterlijk maar zijn glorie anderzijds geestelijk genomen wordt; evenals uitleggers die de straffen voor Israël letterlijk, maar de zegeningen en beloftenissen geestelijk toekennen voor uitsluitend de gemeenschap van gelovigen uit de volken. Hij schreef: *"Neem het koninkrijk en de regering van de Messias op aarde weg en je scheurt dertig, veertig hoofdstukken uit de Schrift weg."*

In zijn bijbellezingen stelt Da Costa: *"Nog altijd draagt mijn volk een Kaïnskenmerk: voortvluchtig tot aan de voleindig der tijden, maar eenmaal zal het als de oudste zoon van buiten naar binnen komen en de vreugde zal volkomen zijn."* In zijn commentaar op Psalm 129, met als Bijbelse titel: "De gemeente van God vervolgd, maar niet uitgeroeid", verzucht hij: *"Nee, er is geen treuriger natie dan de Joden en geen treuriger historie dan de hunne, en toch… het begin dezer historie was genade en haar einde zal heerlijkheid zijn."* Zijn commentaar op Jesaja 45:21gaat als volgt, waarin God zegt: *"Wie zal gelijk Ik het luid verkondigen en ook ten uitvoer brengen sinds ik Mij voor altijd een volk heb gemaakt?"*:

> «« Het volk van Israël is door een wonder geboren – uit de belofte geboren toen Sara 91 jaar oud was. En het zal ook door een wonder worden herboren straks bij zijn bekering – eveneens uit de belofte. Israël is het centraalpunt waarvan al de stralen van Gods heerlijkheid zijn uitgegaan, en waarheen zij eenmaal zullen wederkeren. »»

Da Costa laat zich hier nog ontvallen: *"Ach, Israël verwacht wel herstel, maar kent nog niet de Hersteller. En velen onder ons kennen wel de Hersteller, maar verwachten niet het herstel."*

Da Costa huldigt voorts in relatie tot de brief aan de Romeinen, laatste drie verzen, een opvatting over de Joden waarin ik mij geheel kan vinden, wat nog niet betekent dat zij en de gewone Christelijke Kerk altijd los van elkaar zullen blijven staan, maar dienaangaande wél in het begin van hun bekering in de erkenning van Christus als hun Messias:

---

120) "Joie de Dieu - Messages donnés à Agnès-Marie" – Ed. Résiac, Montsûrs, France.

«« Dat de Joden bekeerd worden wenst ieder Christen, dat zij ten laatste bekeerd zullen worden geloven vele Christenen, maar dat zij dit zullen worden onafhankelijk van de Christelijke kerk, op een afzonderlijke wonderdadige en heerlijke wijze die God zich ten hunne opzichte heeft voorbehouden en zij alzo onmiddellijk door God weder tot heerlijkheid zullen komen, is vele Christenen nog tot een ergernis, ja dwaasheid. »»

En bij Lucas 24:47: *"Dat in Zijn Naam gepredikt moet worden (...) onder alle volken, beginnend in Jeruzalem"*, komt Da Costa met een originele uitleg:

«« De Heer begon dus ook zijn nieuwe bedeling [die van het Nieuwe Testament] met Jeruzalem en laat ik u een geheim in het oor fluisteren, waar God mede begint, daar eindigt Hij ook mede. Hij zal nog eenmaal wederkeren tot Jeruzalem met al de volheid zijner genade en dan zal Jeruzalem heten 'Jehova sjamma': de Heer is aldaar! »»

Bij het bekende gezegde van Jesaja:

«« Troost, troost Mijn volk. (…) Spreekt naar het hart van Jeruzalem en roept haar toe, dat haar strijd gestreden is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand van God dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden. »» (Jes. 40:1-2)

Laat Da Costa de betekenisvolle woorden horen:

«« Straks als Israël bekeerd wordt, zal de hele wereld overstort worden met het licht van het Evangelie. Ja, in de belofte aan Israël zijn al de beloften aan de volken begrepen. Israël behoudt dus het erfrecht niet ten nadele maar ten voordele van de volken. De belofte aan Israël is het kapitaal waarvan de volken het vruchtgebruik hebben. Geniet het laatste, maar houdt uw hand van het eerste. De renten zijn meer dan overvloedig om u onmetelijk rijk te maken. Laat dan het kapitaal aan Israël, want God heeft het aan Israël vermaakt. »»

20.94 – Het Drievoudig Snoer

Van Da Costa's messiaanse verwachting voor het volk van Israël was men niet gediend, des te minder voor wat betreft zijn messiaanse verwachting voor Nederland. Samen met Hermann Friedrich Kohlbrugge (1803-1875) en Philippus Jacobus Hoedemaker (1839-1910) had Da Costa een onverwoestbaar geloof in Neerlands bijzondere plaats in Gods heilsplan. Op zijn gedenkteken in de Nieuwe Kerk te Amsterdam staat: *"O Nederland! Gij zult eens weer het Israël van 't Westen worden! God zal uw Kerk met licht omgorden, uw koningen met Davids eer!"* Da Costa ging zelfs zover dat hij dichtte: *"Nog eenmaal zal zich alles buigen voor Holland onder Jesses vaan."* (Jesse was Davids vader en voorvader van Jezus.) De God van Israël was voor hem tevens de God van Nederland; beide naties hadden een eigen plaats in Gods heilsgeschiedenis. En inderdaad, nergens op de wereld hadden de Joden *"...eene zo verkwikkende herbergzaamheid gevonden als in dit eenmaal van de God van Israël zo ruim gezegende hervormde land."*

Da Costa aanvaardde Nederland als een tweede Israël, een overtuiging die, dat moet gezegd worden, bij het ouder worden temperde. Hij stond daarmee niet zozeer in een Joodse traditie, maar sloot aan bij de gereformeerde geschiedschrijving van vóór de Franse Revolutie, waarin het wedervaren van het Nederlandse volk werd vergeleken met dat van het volk Israël. Da Costa was ervan overtuigd, zoals schrijver dezes, dat God met Willem van Oranje voor de zaak van Nederland een verbond had gesloten waarin God *"…de kerk van Christus met Nederlands volk en Nassaus prinsenstam verbinden wilde tot een drievoudig snoer, hetwelk niet licht verbroken zou worden."* Het drievoudige koord slaat op Prediker 4:12, en daaruit volgde het beroemde "God, Vaderland en Oranje". Een soortgelijke kreet wordt in Polen gebruikt: "God, Eer, Vaderland" (Pools:

Bóg, Honor, Ojczyzna), dat sinds 2018 op hun paspoort staat. Da Costa vond Nederland uitzonderlijk begenadigd omdat de kerk door God was verkozen; het Nederlandse Huis van Oranje werd in dit verbond geroepen om de Hervormde Kerk in Nederland te behoeden en in te staan voor haar roeping.[121)]

Isaac da Costa was van mening dat de tachtig jaar durende onafhankelijkheidsstrijd (1568-1648) tegen de Habsburgse (Spaanse) heerschappij, waaruit de Nederlanden zijn ontstaan, verschillende oorzaken had maar dat het eigenlijke doel door God gegeven was: *"...de vestiging van een machtig bolwerk der Hervorming, van een plaats van onwrikbare veiligheid ten dienste van de Kerk van Christus, als van een afgezonderd Israël onder de Christenheid."* Er waren in onze vaderlandse geschiedenis meerdere momenten waarin het 'God zij met ons' duidelijk aanwezig was,[122)] zoals de uitredding tijdens het rampjaar 1672 toen Holland van alle kanten werd belaagd en ons volk, zo leren de schoolboeken, reddeloos, radeloos en redeloos was.

De Komst van twee Messiassen

De Joodse traditie geeft uiting aan het geloof in de komst van twee messiassen. De eerste, Messias Ben Jozef (ben = zoon van), zou de lijdende dienstknecht zijn. De Talmoed vergelijkt Hem zelfs met *"dien zij doorstoken hebben"*. De tweede, Messias ben David, zou als een zegevierende autoriteit en redder van zijn volk komen. Deze persoon hoeft niet gelijk te zijn aan de eerste. De eerste hebben de Christenen erkend als de Godmens Jezus Christus. De tweede, gekend als de Grote Monarch, kan heel goed een gewoon mens zijn. Het uitzien naar de komst van een tweede messias, die mens is en geen God, past niet alleen binnen de Joodse traditie, maar ook binnen de profetische traditie van de R.-K. Kerk met werkelijk een overvloed aan profetieën. Enkele belangrijke profetieën dienaangaande zijn van St Franciscus van Paola (1416-1507), Nostradamus (1503-1566), Pastoor Holzhauser (1613-1658), Bernard Rembort alias Spielbähn (1689-1783) en ook Marie-Julie Jahenny (1850-1941). Deze messias wordt vaak aangeduid als "de grote koning" of "koning der koningen", maar ook onder andere titels zoals "de man van God, de edele banneling, de witte lelie, de door God geschonken prins, de door de voorzienigheid gezonden koning, de vinger Gods, Gods uitverkorene, de godgezondene, de door God voorbestemde, Gods werktuig", maar ook "Messias, Christus, luitenant, plaatsvervanger", en zelfs "mensenzoon". De titels die aan de Grote Monarch worden toegekend zijn ontleend aan "Christenen Ontwaakt" van B. Bahlmann, een weinig bekend werk uit 1986 dat in eigen beheer werd uitgegeven. Beter bekend in die zin zijn de publicaties van Markies de la Franquerie, alsook die van Baron de Novaye: "Demain...?, d'après les Concordances frappantes de 132 Prophéties anciennes et modernes" (Morgen...?, naar de opvallende overeenkomsten tussen 132 oude en nieuwe profetieën), Ed. Lethielleux, Paris - 1934.

20.95 – Nederland, een toevluchtsoord onder de Antichrist

Zoals Israël als middelpunt fungeert bij de vestiging van Gods rijk op aarde, zo heeft, meende Da Costa, Nederland de taak van een bolwerk waaruit in benarde tijden de ware leer verkondigd moet worden. Hij verlangde naar de dag dat Israël zich tot het Christen-

121) Oranjes roeping om in te staan voor de Protestantse kerk in Nederland heeft in de praktijk vaak geleid tot een virulent anti-Roomse houding, wat dan toch te wijten valt aan menselijke kortzichtigheid. Dit alles laat Gods plan voor Nederland onverlet, dat lichtbaken zal zijn op een beveiligd erf.

122) "God zij met ons" verwijst naar Jesaja 7:14 dat wordt opgepakt in Matheüs 1:23: "Zie, de maagd zal ontvangen, en een zoon baren en men zal Hem 'Emanuel' noemen, dat is vertaald: God zij met ons."

dom zal hebben bekeerd en opnieuw een stralend centrum van Gods heil op aarde wordt. De Nederlandse natie riep hij op om terug te keren tot het verbond dat God met zijn kerk en het huis van Oranje gesloten had. Dan zou Nederland samen met Israël het middelpunt worden vanwaar de heilsboodschap aan de rest van de wereld verkondigd zal worden. Beide volkeren zouden zo in dienst komen te staan van het toesnellend godsrijk op aarde.

Da Costa was geen eenling. Na Da Costa, Kohlbrugge en Hoedemaker volgden meer mensen met een gelijksoortige boodschap. Ik denk aan Herman Otto Roscam Abbing (1874-1939) en Dominee Hermanus Hofman (1902-1975) wiens boodschappen hier in het licht worden gesteld. Mijn opsomming is lang niet ten einde. Er zijn ook recente voorbeelden, maar deze twee zijn wel heel mooi. De Hervormde Predikant Roscam Abbing geloofde in het herstel van kerk en staat in Nederland. In 1923 sprak hij *"op last van de Allerhoogste"*: *"Zo wordt Nederland het middelpunt van een opwekking die zich uitbreiden zal over de ganse aarde, alom waar het Evangelie maar gepredikt werd tot een getuigenis onder alle volkeren."* In 1934 zei hij in zijn toespraak "Opening der tijden":

> «« Maar er is meer! Nederland wordt niet opgericht om daarna weer in te zinken en onder de voet gelopen te worden. Het blijft opgericht om een toevluchtsoord te zijn tijdens de vreselijke nacht [van goddeloosheid] die over de wereld komen zal. Nederland wordt dus toebereid om gedurende die periode te overnachten. Emden was een toevluchtsoord tijdens de inquisitie in de reformatorische eeuw. Onder de Antichrist echter zullen de vervolgingen zich heel veel verder uitstrekken. Vandaar dat het toevluchtsoord zoveel groter zal zijn. »» [123)]

En dan is er Hermanus Hofman. Die worstelde omstreeks 1930 aangaande de conditie van land en volk voor Gods aangezicht en zijn getuigenis is juist nú actueel geworden:

> «« Ik zag dat ons vaderland gelijk een rijp korenveld was en Gods woord was: *"Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp geworden."* Ik begreep: Dat is het einde van Nederland. Ik moest bekennen dat God rechtvaardig was, maar ik kon de ondergang van mijn volk niet aanschouwen. Het was voor mij of ik tussen de levenden en de doden stond. Aäron nam op Mozes' bevel een wierookvat. Maar ik, wat moest ik beginnen? Alles was verzondigd, wij hadden geen rechten, geen aanspraak op barmhartigheid. Dat was dus een afgedane zaak. Maar daar alles ontviel, bleef Gods Verbond over en daar ben ik op gaan pleiten: wat zult Gij dan met uw grote Naam doen? Zult Gij dan gans een voleinding maken? Dat kán toch niet. Dat duldt uw glorie niet! Toen ben ik tweemaal beantwoord: *"Ik heb uw aangezicht aangenomen in deze zaak"*, en: *"Ik zal u uw bede geven."* Toen heb ik, terwijl alles zwart was van het oordeel Gods, de aangezichten van de mensen betrokken waren als een pot [op het vuur, dus asgrauw], en men ten einde raad was van ellende, het wederkeren naar God gezien en heb ik een nieuw Holland zien verrijzen waar recht en gerechtigheid woonden en Gods Woord weer de plaats innam zoals God dat wil in staat, kerk en maatschappij. Ik werd vervuld met een onuitsprekelijke blijdschap: "God weer terug in Holland! Christus' koninklijk ambt hersteld! Ons volk weer één!" En ik ben van blijdschap en zielevreugd weggezonken en heb daarna nog kort geslapen. Toen ik wakker werd beefde ik over mijn hele lichaam. Daniël zegt: *"Toen was ik enige dagen krank."* »»

Naar aanleiding van dit gezicht komt mij een droom in herinnering van een bevriende kennis van mij, zo'n vijftig jaar geleden. In een pikdonkere ruimte lag een vrouw bewus-

---

123) De havenstad Emden ligt net over de grens in Duitsland, niet ver van Delfzijl, in het uiterste noordoosten van Nederland. Daar had in 1571 de synode plaats waarin de grondslagen van de Gereformeerde Kerken van de Nederlanden werden vastgelegd. Daar ontstond ook de eerste Nederlandse bijbelvertaling. In Emden sprak men toen Nederlands en staatkundig heeft het lange tijd een semi-onafhankelijke status gekend.

teloos op de grond, in grote nood door de verpeste lucht die er hing. Haar mond lag vlakbij de drempel waaronder een beetje frisse lucht binnenkwam, net genoeg om in leven te blijven. Plots werd de deur opengegooid en was de zaak gered. Die vrouw moest Nederland voorstellen en degeen die de deur opengooide was natuurlijk Christus – en het moment waarop dat zal gebeuren is natuurlijk de Verlichting van het Geweten, ook gekend als De Waarschuwing, die alle mensen op aarde zal worden gegeven voordat het afschuwelijke rijk van de Antichrist in zijn volle omvang gestalte krijgt.

Zoals wij uit Da Costa's woorden begrijpen zal Nederland samen opgaan met Israël, thans de Staat Israël – dat laatste stond hem ook al voor ogen. Samen zullen zij tot leven worden gewekt als bij het visioen van het 'dorre-doodsbeenderen-dal'. (Ez. 37:1-14) Samen zullen zij in deze benarde tijd, de tegenwoordige, lichtbakens zijn en ieder voor zich een beveiligd erf. Dan zal men van Nederland met recht kunnen spreken van het Israël in het Westen. Hoe wonderbaarlijk zijn Gods wegen. Hoe genadig bovenal.

20.96 – Niet alleen Naties als Toevluchtsoord

Het voorgaande sprak over een hele natie als toevluchtsoord. Nederland zal waarschijnlijk niet de enige natie zijn die deze functie krijgt toebedeeld. God geeft echter ook toevluchtsoorden binnenin landen die onder zware vervolging te lijden hebben. Voor de Verenigde Staten en Canada bestaan profetieën over toevluchtsoorden in de uitgestrekte wildernis van die landen. God zorgt ook voor kleine toevluchtoorden te vergelijken met de catacomben onder de Romeinse christenvervolgingen, die toen telkens oplaaiden.

De eindtijdprofetes Maria Divine Mercy (Maria Goddelijke Barmhartigheid) spreekt over dat soort toevluchtsoorden in het zogenaamde Boek der Waarheid, met name in haar boodschap van 20 nov. 2010, wanneer Jezus Christus zegt: *"Alstublieft, zoek een toevluchtsoord zoals bij groepen van gelovigen. (...) Sla voedsel op dat je bewaren kunt. Begin nu te plannen alsof je een storm verwacht. Weet dat de duisternis in die mate zal neerdalen dat je om te overleven moet zijn voorbereid. Luister naar de profeten. Maak niet dezelfde fout als de mensen die niet naar mijn profeet Noach wilden luisteren. Zij keerden hem de rug toe, weigerden te luisteren. Zij gingen door met hun leven van dag tot dag terwijl ze aten en lachten in totale veronachtzaming van het afschuwelijke lot dat hen wachtte."* En op 21 jan. 2012: *"Zij zullen hun missen in toevluchtsoorden moeten opdragen. Kinderen, wanneer dat gebeurt mogen jullie de hoop niet verliezen. Dat zal na een korte periode voorbij zijn."* En op 8 juli 2012: *"Mettertijd zullen de toevluchtsoorden voor jullie klaar zijn om te gebruiken, want Ik (Jezus) heb mijn volgelingen al sinds enige tijd opgedragen ervoor te zorgen dat zij jullie zaak dienen."* En twaalf dagen later: *"De Sacramenten zullen uitsluitend waarachtig ter beschikking staan dankzij die priesters en andere Christelijke geestelijkheid die Mij (Jezus) trouw blijven. Zij zullen deze sacramenten aanbieden in speciale toevluchtskerken."* Ten slotte op 5 aug. 2013: *"Ik, de Moeder van Verlossing, zal de toevluchtsoorden beschermen. Door het Zegel van de Levende God, dat mijn Vader aan de wereld heeft gegeven, aan de binnenmuren te bevestigen, zullen zij voor Gods vijanden onzichtbaar blijven."* Boodschap behorend bij kruistochtgebed 33 (16 mei 2012): *"Mijn Gave van het Zegel van de Levende God zal jullie onzichtbaar maken voor jullie vijanden [die via electronische detectieapparatuur werkt]. Bid dit kruistochtgebed vanaf nu elke dag. Houd het Zegel binnen handbereik in jullie huizen en laat het door een priester zegenen."*

Aanbevolen literatuur: "Da Costa, Bijbellezingen" (3 delen), opgetekend en medegedeeld door J. F. Schimsheimer, 1876-1880, herdruk uitgeverij Van den Berg, 1983-84.

De Teloorgang van het Katholieke Leergezag Een Teken des Tijds

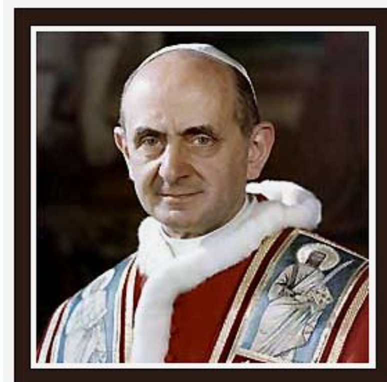
"Als u de Voorloper ziet mag gezegd worden dat de zending van ha-Yeshua Mashiach is begonnen!", zegt een oude Joodse wijsheid. Wie anders is die bode dan de Maagd Maria? De aanzwellende reeks eindtijdaankondigingen, denk aan Lourdes, Fatima en zovele andere, staat in het teken van "bekeert u want het Rijk van God is nabij". Die reeks aankondigingen is in 1846 begonnen met Maria's verschijning aan de herdertjes van La Salette, waarin voorspeld dat "de priesters, de dienaren van mijn Zoon, door hun slechte leven, hun oneerbiedigheden en goddeloosheid bij het vieren van de heilige geheimen, door de liefde voor het geld, de hang naar eer en genot riolen van onzuiverheid zijn geworden!" De Moeder Gods is dus de heraut van nieuwe tijd waarin het universele leergezag weer bij het Jodendom zal zijn gekomen. Hoe het Katholieke leergezag door het rampzalig concilie uit de jaren zestig geweld is aangedaan wordt hier binnen het eindtijdsperspectief geplaatst.

21.97 – Een Boosaardig Concilie…

Het was op donderdag 11 oktober 1962 op het feest van Maria's Goddelijk Moederschap dat het Tweede Vaticaans Concilie zijn eerste samenkomst hield. Na een stil gebed zette paus Johannes XXIII het eerste officiële gebed in met het "Veni, Creator Spiritus" (Kom, Schepper, Geest, daal tot ons neer). Dit werd uitgesproken opdat de Heilige Geest het concilie zou mogen leiden. Toen onder de enorme gewelven van de basiliek het Veni Creator was uitgegalmd, werd het Boek der Evangeliën ceremonieel op het altaar gelegd, een gewoonte die bij de allereerste concilies aansloot. Daarna hield de paus zijn openingstoespraak. Hij sprak zijn vertrouwen uit dat de Kerk nieuwe energie en kracht uit het concilie zou putten en *"zonder angst naar de toekomst kijken"*. Zijn aanstekelijk enthousiase ontlaadde zich toen hij zei:

«« Wij vinden dat wij van mening moeten verschillen met die onheilsprofeten die altijd rampen voorspellen, alsof het einde van de wereld nabij is. (…) Men zegt dat ons tijdperk in vergelijking met vorige tijdperken slechter is, alsof ze niets van de geschiedenis hebben geleerd, de ware leraar van het leven. (…) De geschiedenis toont aan dat de dingen niet beter zijn geweest in de dagen van weleer. (…) De grootste zorg van het Oecumenisch Concilie is dat de heilige schat van de Christelijke leer in stand wordt gehouden en effectiever onderwezen (…) trouw aan het heilig erfdeel der waarheid dat de kerkvaders ons hebben nagelaten. »»

Een apostolisch concilie kan ervoor kiezen of het chrisma van onfeilbaarheid al of niet wordt toegekend. Dit concilie was niet bedoeld om nieuwe leerstellige waarheden te verkondigen en het was zeker niet onfeilbaar. De reden voor het fiasco van het concilie is dat, alhoewel de openbaarmakingen niet zonder sturing van de Heilige Geest werden geformuleerd, dat zeker niet gold voor de geforceerde interpretatie naderhand. De Paus schreef in zijn geestelijk dagboek vier weken voordat het concilie begon dat hij zich door de Heilige Geest gedreven voelde om het concilie bijeen te roepen. Het was zeker geen wild idee, getuige de grondige voorbereiding die eraan voorafging, een werk dat in feite was begonnen onder Paus Pius XII, die in 1948 Mgr. Francesco Borgongini Duca, oudstudiegenoot en vriend van de latere Paus Johannes XXIII, tot voorzitter maakte van de voorbereidende commissie voor een eventueel te houden concilie. Eén sessie zou hebben volstaan als een vorm van ‘aggiornamento’. Aggiornamento was een van de sleutelwoorden van het concilie, wat een ‘bij de tijd brengen’ betekent en wel op zo’n manier dat de geloofswaarheden beter tot uiting kwamen. Het was in tegenstelling tot alle voorgaande concilies, en uitdrukkelijk gesteld, géén dogmatisch concilie! De interpretatie naderhand was wel dogmatisch, op zo’n manier dat het fundament zelf van de Kerk werd aangetast, hetgeen mogelijk was door de vaak vage formulering van de lawine van 4 constituties, 3 verklaringen en 9 decreten. Vaticanum I kende slechts 2 constituties.

Pope Paul VI

Gezien de wrange vruchten die het concilie heeft voortgebracht zou het verkieselijk zijn geweest om slechts één sessie te hebben gehouden. Paus Johannes XXIII stierf na beëindiging van de eerste sessie op 3 juni 1963. De tweede sessie begon medio oktober onder Paus Paulus VI. Het concilie had men na de eerste sessie kunnen stopzetten indien men dat echt had gewild. Geen eenvoudige zaak, maar het had gekund. Op zijn sterfbed gaf Johannes XXIII, dus rijkelijk laat, bevel om het concilie te stoppen,[124] maar dat werd door de toen aanwezige kardinalen niet serieus genomen, althans tegengewerkt. Er waren in totaal vier sessies, waarvan de laatste op 8 december 1965 eindigde. Vaticanum II heeft ruim drie jaar in beslag genomen in tegenstelling tot Vaticanum I die van 8 december 1869 tot 20 oktober 1870 duurde.

Het is trouwens een uiterst curieuze zaak dat dit concilie om een aggiornamento bijeengeroepen werd, een in wezen boekhoudkundige term, wat ‘actualisatie’ inhoudt op zo’n manier dat de geloofsschat beter in de praktijk kan worden gebracht. Zelfs een kort overzicht van de twintig algemene concilies van de Kerk laat zien dat bijna elk van deze

124) Op zijn sterfbed riep de Paus uit: “Stop het concilie, stop het concilie!” Dit citeert Kevin Haney in “The Stormy History of General Councils”. Dit voorval wordt bevestigd door Jean Guitton, de enige Katholieke leek die als peritus (deskundige) aan het concilie deelnam, en eveneens door Michael Davis in zijn “Apologia Pro Marcel Lefebvre”.

concilies bijeen was geroepen als een buitengewone maatregel om ketterijen te veroordelen. De specifieke functie van het universele magisterium tijdens een algemeen concilie is om anathema's af te vuren, dwalingen te veroordelen en de Katholieke leer te herdefiniëren, waar deze wordt aangevallen of vervalst dreigt te worden door ketterse bewegingen binnen de Kerk. Met andere woorden, het houden van een concilie om de leer 'bij de tijd te brengen' was ongehoord en ongepast. De beslissing om Tweede Vaticaans Concilie bijeen te roepen ontstond niet op basis van een uitgebreid collegiaal overleg tussen de Paus en zijn raadgevers (de kardinalen en de curie), zoals te doen gebruikelijk, maar was hoofdzakelijk op grond van een persoonlijke ingeving. Deze spontaniteit was op zijn zachts gezegd ongebruikelijk en zoals nu blijkt héél onverstandig. Deze eigenzinnige paus lijkt minder nederig dan hij deed voorkomen. Ook was hij geen ankerpunt voor wat de traditionele leer betreft, eerder iemand die zich door wind en zee liet meevoeren. Hij was een modest denker wat hijzelf ruiterlijk toegaf. Hij had een ondoorgrondelijke persoonlijkheid, …en toch is hij paus geworden.

In dit verband speelt op de achtergrond de boodschap van Fatima, die nooit openbaar is gemaakt. Het volgende wil ik u niet onthouden. Het verhaal gaat dat in mei 1994 de Franse priester Raymond Arnette, die toen in Duitsland verbleef en trouw aan de traditie was gebleven, naar religieuze muziek zat te luisteren op zijn CD. Plots hield de muziek op en sprak een stem in de ruimte, niet van binnenuit, maar op normale wijze: [125)]

> ««« **Een boosaardig concilie is op komst en zal het gezicht van de Kerk veranderen.** Vele zielen zullen het geloof verliezen. Overal zal verwarring heersen. De schapen zullen hun herders zoeken. Een schisma zal het kleed van mijn Zoon verscheuren. Het einde der tijden, aangekondigd in de Heilige Schrift, zal zijn aangebroken. Dit is door mij [de Maagd Maria] op verschillende plaatsen onder de aandacht gebracht. De 'gruwel der verwoesting' (Dan. 11:31) zal haar toppunt bereiken en zal de in La Salette aangekondigde kastijding over de wereld afroepen. De arm van mijn zoon kan ik niet langer tegenhouden en zal neerkomen over deze wereld die voor haar misdaden gaat boeten. Het zal over niets anders gaan dan over oorlog en revoluties. De natuur zal worden geschokt en overal angst teweeg brengen, zelfs onder de besten en moedigsten. De Kerk zal uit al haar wonden bloeden. Zalig zij die standvastig blijven en bij mij hun toevlucht zoeken. Want uiteindelijk zal mijn Onbevlekt Hart triomferen. — Dit is het Derde Geheim van Fatima (zei de stem). »»»

Het zogenaamde Derde Geheim van Fatima had op instructies van Zuster Lucia, een van de drie aan wie de Allerheiligste Maagd in Fatima verschenen was, in 1960 gepubliceerd moeten worden door de toenmalige Paus Johannes XXIII. Immers, op 17 juni 1944 stuurde zuster Lucia de verzegelde enveloppe met het geheim naar Bisschop José Alves Correia da Silva van Leiria-Fatima (een groot gelover in de verschijningen, die op zijn post bleef tot aan zijn overlijden in december 1957, na daar 37 jaar lang bisschop te zijn geweest). Op de verzegelde enveloppe had Lucia geschreven: *"In bijzondere opdracht van Onze Vrouwe mag deze enveloppe in 1960 alleen door de kardinaal-patriarch van Lissabon worden geopend hetzij de bisschop van Leiria."* Zij legde ook aan haar bisschop uit dat de verzegelde enveloppe *"zeker na mijn dood moet worden geopend en aan de wereld voorgelezen, of in 1960, afhankelijk van wat eerst gebeurt."* [ibid.] Bisschop da Silva stak die enveloppe later in een aparte verzegelde enveloppe met het opschrift: *"Deze enveloppe met inhoud zal na mijn dood aan Zijne Eminentie Kardinaal D. Manuel, de patriarch van Lissabon, worden toevertrouwd."* Dit vond echter nooit plaats. Daarentegen kwam voor onopgehelderde redenen de opdracht uit Rome om de enveloppe aan

125) Bron: St Thomas Aquinas Seminary te Minnesota behorend tot het Pius X genootschap. De website van het seminarie informeerde indertijd dat de identiteit van deze priester bekend was, maar dat hij liever onbekend wenste te blijven. Hij, zo vermeldde de website, draagt altijd een soutane, maar is niet van het Pius X genootschap.

de nuntius te overhandigen samen met de notitieboeken van Lucia en fotokopieën van alles wat zij had opgeschreven die in de kanselarij van Leiria waren. Dit geschiedde op 16 maart 1957 en zo belandden die stukken in het Vaticaan.

Volgens Kardinaal Ottaviani and Monsignor Capovilla, de secretaris van de paus, was de enveloppe nog steeds verzegeld toen Johannes XXIII deze in 1959 opende. Op 17 augustus 1959 werd de envelop naar de pauselijke residentie Castel Gandolfo gebracht door Monsignor Philippe die toen bij het Heilig Officie werkte. Het geheim werd volgens Capovilla enkele dagen later gelezen. Hulp bij de vertaling van het Portugees werd door Monsignor Paulo José Tavarez gegeven, die verbonden was aan het staatssecretariaat. Later mocht Ottaviani het lezen onder plicht van geheimhouding. Toen de Paus de verzegelde enveloppe openbrak en las wat de boodschap inhield, dat een voor de Kerk rampzalig concilie zou worden gehouden schrok hij hevig, zo luidt het verhaal, want hij had in januari zijn voornemen wereldkundig gemaakt om dat concilie bijeen te roepen, drie maanden nadat hij paus was geworden …en hij zou het nu hebben moeten afzeggen. Het Derde Geheim verdween in een lade.

Paus Johannes XXIII hoopte dat het concilie binnen drie maanden zou zijn afgerond net als de Italiaanse synode die daaraan voorafging, welke onder leiding van de Paus heel traditionele verordeningen had uitgevaardigd, zoals het volledig handhaven van het Latijn tijdens het Heilig Misoffer. Volgens deze benadering meende hij voor het dilemma een eenvoudige oplossing te hebben gevonden. De Paus zei: [126] *"We zullen drie maanden met alle bisschoppen van de gehele wereld samenkomen en op 13 oktober (1962) beginnen. Dan zal alles tussen 8 december en 25 januari voorbij zijn. Iedereen zal naar huis gaan. Het concilie zal zijn beëindigd en gedaan."* Hoe weinig besefte hij hoe fout hij zat! De latere pausen hebben het Derde Geheim in een afgezwakte vorm bekend gemaakt, alhoewel zij zich daar niet van bewust hoefden te zijn want ze hadden wellicht geen toegang meer tot het originele document. Het 'geheim' zou zijn betekenis hebben verloren. Alle kritische vragen werden daarmee afgewimpeld. Men was het gezeur meer dan zat.

21.98 – Een Aanval op de Legitieme Leer

Nog geen twee maanden na de laatste sessie, op 12 jan. 1966, zei Paus Paulus VI tijdens de algemene audiëntie:

> «« In het licht van de herderlijke betekenis van het concilie vermeed het iedere buitengewone dogmatische verklaring welke met het aspect van onfeilbaarheid was begunstigd, maar het gaf nog altijd onderwijzingen die met de autoriteit van het gewone magisterium waren bekleed. Deze dienen volgens de geest van het concilie in gehoorzaamheid te worden aanvaard en in overeenstemming met de aard en doelstellingen van elk document. »»

Dit betekent dat de documenten die door Vaticanum II zijn geproduceerd weliswaar een aantal onfeilbare uitspraken kunnen bevatten, vooral als het om zaken gaat die reeds door eerdere concilies waren vastgesteld, maar dat ze toch niet de onbetwistbare status genieten van documenten zoals voortgekomen uit het Concilie van Trente en Vaticanum I. Dit gezegd hebbende moet Vaticanum II niet in een vacuüm worden geïnterpreteerd. Alles wat de conciliaire documenten bevatten moet in de context van de kerktraditie worden gezien ervan uitgaande dat ze geen eerdere gezaghebbende onderwijzingen kunnen tegenspreken. Het betekent ook dat de conciliaire documenten tot op zekere hoogte het voorwerp van discussie mogen zijn. Vooreerst betekent dat, dat ze het voorwerp kunnen zijn van nadere definiëringen en verduidelijkingen door de Heilige Vader, die

126) Naar verwezen in Traditio, een internationaal tijdschrift, jaarlijks gepubliceerd en gewijd aan de studie van oude en middeleeuwse geschiedenis, denken en religie.

voorzeker over bepaalde onderwerpen verklaringen ex cathedra kan afleggen (uitsluitend als hij dit aangeeft), en die dan onfeilbaar zijn geworden. Dat gezegd hebbende moet de Katholieke Kerk nog altijd dezelfde doctrines en onderrichtingen volgen van vóór Vaticanum II.

Als u de legitieme leer wilt kennen zoals de Kerk die behoort te onderwijzen, hoeft u maar een catechismus uit de jaren vijftig open te slaan. U kunt ook de uitstekende "Catechismus van de Katholieke Kerk" raadplegen, de zogenaamde CKK, die in 1992 onder auspiciën van Paus Johannes Paulus werd uitgegeven. De CKK beantwoordt aan de wens, zoals die onder veel prelaten leefde, om een bijdetijds en leidinggevend document te formuleren waarin 'alle' punten van theologische waarheid en moraal ter sprake komen, hetwelk de twee elementen zijn van het geloof, getrouw zijnde aan de seculaire traditie van de Kerk, zoals meer in het bijzonder tot uiting gebracht in de catechetische richtlijnen van het Concilie van Trente (1545-1563). De conclusie is eenvoudig: wat de fundamentele leer betreft is er niets veranderd en is die hetzelfde vandaag als gister en zoals die ook morgen zal zijn. Er zijn natuurlijk nog heel wat grijze gebieden in de Katholieke leer die om opheldering vragen, maar die kunnen op geen enkele manier de geloofsschat tegenspreken zoals in de dogmatische constituties bepaald, hetwelk over een lange periode is opgebouwd.

Paus Johannes Paulus II gaf zijn goedkeuring aan de tekst van de CKK op 25 juni 1992 hetgeen via de apostolische constitutie Fidei Depositum op 11 oktober 1992 aan de wereld werd gepresenteerd, en wel op de dertigste verjaardag van het begin van Vaticanum II. Daarin staat het volgende:

> «« Na de liturgievernieuwing en de nieuwe codificatie van het kerkelijk recht voor de Latijnse Kerk en die van de verschillende Oost-Katholieke Kerken, vormt deze catechismus een zeer belangrijke bijdrage aan de verwezenlijking van de vernieuwing van al het kerkelijk leven, wat het Tweede Vaticaans Concilie ten doel stelde en ten uitvoer heeft gebracht. (…) Voor mij – die de bijzondere genade had daaraan deel te nemen en actief deel te nemen aan het verloop ervan – is het Tweede Vaticaans Concilie altijd het referentiepunt geweest voor al mijn pastorale werkzaamheden en is dat altijd op een bijzondere manier in deze pontificaatsjaren gebleven in een doelbewuste poging om de richtlijnen van dit Concilie zo concreet en getrouw mogelijk gestalte te geven, zowel op het niveau van iedere kerk afzonderlijk als van de Kerk in haar geheel. »»

De brontaal van de CKK is noch Latijns, noch Italiaans, maar Frans, de eerste wereldtaal, immers de taal der diplomatie en van het land dat traditioneel "de oudste dochter van de Kerk" wordt genoemd. Na een aantal revisies en correcties is ten slotte in 1998 de definetieve versie verschenen. De paus beschouwde dit als het belangrijkste document van zijn pontificaat, welke zijns inziens ook in de toekomst als zijn belangrijkste zou worden beschouwd.

Hoe kon gebeuren dat het concilie, ondanks de zorgvuldige voorbereiding, tot gevolg had dat zulke radicale wijzigingen binnen de Katholieke Kerk werden doorgevoerd? Ik citeer nu uit "De Opkomst en Val van Annibale Bugnini", of: "De vernietiging van het Katholieke geloof door wijzigingen in de Katholieke eredienst", van de hand van Michael Davies (1990). Het boek wordt ook wel "Liturgische Tijdbommen" genoemd:

> «« Vijf en zeventig voorbereidende schemata werden ten behoeve van de concilievaders opgesteld als eindresultaat van de meest uitgebreide en grondige voorbereiding voor een te houden concilie in de geschiedenis van de Kerk.
> Dat aantal werd ten slotte tot twintig teruggebracht en daarvan werden zeven geselecteerd om tijdens de eerste sessie te worden behandeld. Het Bugnini schema was hiervan het vijfde. De meeste bisschoppen gingen ervan uit dat de schemata

in numerieke volgorde zouden worden behandeld. Maar de andere schemata waren zo orthodox dat de liberalen daar geen genoegen mee wilden nemen, zelfs niet als basis voor overleg. Op initiatief van Pater Edward Schillebeeckx werden alle schemata afgewezen op één uitzondering na – het Bugnini schema. Dit, zei hij, was een *"bewonderenswaardig stuk werk".* Tijdens de tweede algemene samenkomst van het concilie in 1962 werd aangekondigd dat de heilige liturgie het eerste agendapunt zou worden als discussiepunt voor de kerkvaders. Een evaluatie in het jaar 1972 uitte grote voldoening over het feit dat het voorgestelde Bugnini schema het enige was dat uiteindelijk zonder substantiële wijziging werd aanvaard. Pater Ralph Wiltgen merkt op in zijn "De Rijn Vloeit in de Tiber: een Geschiedenis van Vaticanum II": *"Het zij vermeld dat de liturgische beweging al enige decennia in Europa actief was geweest en dat een aanzienlijk aantal bisschoppen en periti [deskundigen] uit de Rijnlanden door Paus Johannes in de voorbereidende commissie over de liturgie was aangesteld. Daardoor slaagden zij erin hun ideeën in de schema's door te voeren en goedkeuring te krijgen voor wat zij een zeer acceptabel document vonden."* (…) Het Bugnini schema, gekend onder Vaticanum II als de "Constitutie over de Heilige Liturgie", werd eind 1962 door de kerkvaders bijna unaniem aanvaard. Maar deze constitutie bevatte slechts algemene richtlijnen. Voor een totale overwinning was het daarom nodig dat Pater Bugnini en consorten volmacht kregen om het uit te leggen en er praktische uitvoering aan te geven. (…) De liturgische constitutie, die min of meer op het Bugnini schema was gebaseerd, bevatte veel algemene terminologie en op sommige plaatsen dubbelzinnige uitdrukkingen. Zij die volmacht kregen om het uit te leggen waren er zeker van dat er voldoende ruimte bestond om hun eigen ideeën over de concilietekst vrij spel te geven.

Kardinaal Heenan van Westminster vertelde in zijn autobiografie "Een Doornenkroon" dat de concilievaders uitsluitend algemene principes mochten bespreken: *"De daaropvolgende wijzigingen waren radicaler dan Paus Johannes en de bisschoppen op het oog hadden toen zij hun besluit over de liturgie namen. Zijn toespraak aan het eind van de eerste sessie toont aan dat Paus Johannes geen idee had van wat de liturgische deskundigen in hun schild voerden."*

De Kardinaal had zich nauwelijks duidelijker kunnen uitdrukken. (…) De deskundigen [periti], die de tekst hadden opgesteld, gebruikten opzettelijk een dubbelzinnige taal met bedoelingen die de paus en bisschoppen zelfs niet konden vermoeden. De Engelse Kardinaal waarschuwde de concilievaders dat de periti in staat waren teksten op te stellen die *"voor zowel een orthodoxe als modernistische uitleg"* vatbaar zijn. Hij vertelde hun dat hij voor de periti op zijn hoede was en de mogelijkheid vreesde dat zij het concilie aan de buitenwereld mochten uitleggen. *"Moge God ons daarvoor behoeden!"* riep hij uit, maar tóch gebeurde het. »»

Het Bugnini schema werd tijdens een stemming op 13 januari 1962 door een algemene bijeenkomst van de Liturgische Voorbereidende Commissie aanvaard. Maar de president van de commissie, de tachtigjarige Kardinaal Gaetano Cicognani, was zich reeds tevoren bewust van de gevaren die in bepaalde passages lagen. Pater Gy schrijft: *"Het hervormingsplan was op zo'n manier uitgebreid dat het twijfels opriep bij de voorzitter, Kardinaal Gaetano Cicognani."* (Flannery p. 23) Slechts indien de Kardinaal kon worden overgehaald het schema te tekenen zou het kunnen worden vrijgegeven. Het zou zonder zijn handtekening niet door kunnen gaan alhoewel het door een meerderheid van de commissie was aanvaard. Pater Bugnini moest optreden. Hij organiseerde directe toenaderingen tot Paus Johannes die zich bereid toonde tussenbeide te komen. Hij liet Kardnaal Amleto Cicognani bij zich komen, zijn secretaris generaal en de jongere broer van de voorzitter van de voorbereidende commissie en droeg hem op zijn broer te bezoeken en niet terug te keren voordat het schema was ondertekend. De Kardinaal voegde zich. Naderhand liet een peritus van de liturgische voorbereidende commissie weten dat de oude Kardinaal

bijna in tranen was terwijl hij het document in de lucht zwaaide en zei: *"Ze willen dat ik dit teken, maar ik weet niet of ik dat wil."* Toen legde hij het document op zijn bureau, pakte een pen en tekende. Vier dagen later overleed hij.[127)]

Bij gebruik van een dubbelzinnige taal in kerkelijke stukken denken we aan de kleine synode van Pistoia in Italië uit 1786 aan de vooravond van de Franse Revolutie. Paus Pius VI veroordeelde in de inleiding van zijn "Auctorem Fidei" (ter bescherming van het geloof) het gebezigde taalgebruik daarvan. Hoe doet deze veroordeling ons aan Vaticanum II denken!

> «« Om de Katholieke oren niet te kwetsen, hebben de vernieuwers hun kronkelpaden door een geraffineerd en schijnbaar onschuldig taalgebruik gecamoufleerd. Hiermee wilden ze een weg banen om onopvallend en zoetgevooisd dwalingen in de zielen binnen te brengen. Als de waarheid eenmaal was aangetast konden ze door middel van kleine wijzigingen in de zinsbouw of door toevoegingen de tot ons heil strekkende geloofsboodschap verdraaien om zo de gelovigen langs subtiele dwaalwegen naar hun eeuwige verdoemenis te brengen. Deze omfloerste bedriegerij is boosaardig ongeacht de omstandigheden waarin het geschiedt. Om heel goede redenen is dit voor een synode onacceptabel wiens hoogste glorie dient te bestaan uit de duidelijke onderwijzing van de waarheid waarbij [dankzij een zorgvuldig taalgebruik] ieder gevaar van een foutieve interpretatie wordt vermeden. »»

Ongetwijfeld is in de nasleep van het concilie sprake geweest van een doortrapte samenzwering, van een reeds lang voorbereide manipulatieve ingreep. Ter illustratie: De Novus Ordo Mis (Nieuwe Mis) uit 1969, die op instructie van het concilie werd geformuleerd, gehoorzaamde niet aan de instructie. Haar benadering vormde een nog nooit vertoonde breuk met de praktijk uit het verleden. Het was géén logisch uitvloeisel van de conciliebesluiten en sloot niet aan bij een gevestigde praktijk of geloofshouding. Het werd van bovenuit gedecreteerd en voldeed niet aan de vereiste van een organische ontwikkeling (een langzame opbouw in de tijd). Monsignor Klaus Gamber wordt als een der beste liturgisten van de twintigste eeuw erkend. Hij concludeert ten aanzien van de liturgische hervorming: *"Het is heel duidelijk dat de hervormers een totaal nieuwe liturgie nastreefden, een liturgie die zowel in geest als vorm van de traditionele afweek, en op geen enkele wijze een liturgie die paste bij wat de concilievaders voor ogen hadden, dat wil zeggen een liturgie die bij de herderlijke behoeftes van de gelovigen aansloot."* [128)]

Dat van een doortrapte samenzwering sprake is heeft Paus Paulus VI in een toespraak op 7 december 1968 aan het Lombard Seminarie van Rome onderlijnd. Hij is de man die in 1965 de conciliedocumenten uitvaardigde. Slechts drie jaar na beëindiging van het concilie begon hij de vruchten van dat concilie te verwerpen en het zelfs met het werk van de duivel te associëren. In dat opzicht deed hij een aantal schokkende uitspraken:

> ««« De Kerk bevindt zich in een uur van angst, een verstoorde periode van zelfkritiek of wat we beter zelfvernietiging (auto-distruzione) zouden kunnen noemen. Het is een beroering van binnenuit, acuut en gecompliceerd, wat voor iedereen totaal onverwachts kwam. Het is bijna alsof de Kerk zichzelf aanvalt. We keken uit naar een ontluiking, een serene uitbreiding van opvattingen die in de grote sessies van het concilie tot wasdom gekomen waren. Maar (…) we moeten ons vooral richten op het bedroevende aspect. Het is alsof de Kerk zich aan het vernietigen is. »»

---

127) Ontleend aan "The Rhine Flows into the Tiber" (De Rijn vloeit in de Tiber) door Pater Ralph M. Wiltgen - TAN Books, Rockford, U.S.A. # 1985 (p. 141).

128) "The Reform of the Roman Liturgy: Its Problems and Background" (translated from the French edition of 1992) door Monsignor Klaus Gamber - Roman Catholic Books, USA # 1993 (p. 100). In het Duits gepubliceerd in 1981.

In zijn preek tijdens de H. Mis op 29 juni 1972 voor de Heilige Petrus en Paulus ter gelegenheid van de verjaardag van zijn pauskroning, bracht hij voor het eerst de rook van Satan ter sprake. Kardinaal Vergilio Noë, de hoofdliturgist van Paulus VI en zijn ceremoniemeester, gaf op 15 mei 2008 aan de Italiaanse website "Petrus" een interview. Daarin stelde hij dat de Paus hiermee in het bijzonder op de Novus Ordo Mis doelde :

> «« We hebben de indruk dat door enkele scheuren in de muur de rook van Satan (fumus Satanae) in de tempel van God is binnengedrongen: het is twijfel, onzekerheid, een ter discussie stelling, ontevredenheid, confrontatie. (…) We meenden dat na het concilie een dag van zonneschijn voor de geschiedenis van de Kerk zou aanbreken. Wat in plaats daarvan aanbrak was een dag van wolken en stormen, duisternis, van zoeken en onzekerheden.

Tijdens zijn algemene auditie op 15 november 1972 vertelde hij:

> «« Wees niet over ons antwoord verbaasd en verwerp het niet als simplistisch of zelfs bijgelovig: een der grootste behoeften van de Kerk is het zich kunnen verdedigen tegen het kwaad dat wij de duivel noemen. »»

Er is ook zijn toespraak op 13 okt. 1977 ter gelegenheid van de 60^{e} verjaardag van de verschijningen van Fatima:

> «« De staart van de duivel bewerkt de desintegratie van de Katholieke wereld. De donkerte van Satan is de Katholieke Kerk binnengedrongen en is daarin verspreid, zelfs tot aan de hoogste top. Ketterij, geloofsafval, breidt zich in de wereld uit en in de hoogste regionen van de Kerk. »»

Bella Dodd, die een hoge positie bekleedde binnen de Amerikaanse Communistische partij en zich in 1952 heeft laten dopen, beweerde dat de Communistische partij zijn agenten op seminaries had geplaats, waarmee zij het getuigenis bevestigde van Douglas Hyde, ook een overloper van de Communistische partij. Bella Dodd vertelde haar vriendin Professor Alice von Hildebrand, de gerespecteerde Rooms Katholieke theologe van Joodse huize, dat toen zij voor de partij werkte, zij contacten onderhield met vier kardinalen binnen het Vaticaan die handlanger waren van het Communisme. Zij vertelde ook:

> «« *"In de dertiger jaren hebben we 1100 kandidaten priester laten worden om de Kerk van binnenuit te vernietigen. De gedachte achter de wijding van deze mannen was dat ze tot invloedrijke en hoge posities omhoog moesten klimmen om monsignors en bisschoppen te zijn."* Twaalf jaar voordat Vaticanum II begon zei ze dat ze nu op de hoogste posities in de Kerk zitten. En tevens dat deze veranderingen zo drastisch waren dat de Katholieke Kerk in de nabije toekomst onherkenbaar zou zijn. »» ("Christian Order Magazine" nov. 2000)

Deze immense perversiteit blijkt een plan te volgen dat nog veel ouder is dan het Communisme zelf! In de nadagen van de Franse Revolutie heeft "Le Grand Orient de France", de oudste Franse Maçonnieke obediëntie en de grootste van continentaal Europa, het plan ontwikkeld om de Rooms Katholieke Kerk te infiltreren en van binnenuit te corrumperen. Deze loge deed dat onder de schuilnaam van "Alta Vendita" (Opperste Veilinghuis), hetgeen daarom ook bekend staat als de Permanente Instructie van de Alta Vendita, hetgeen in 1820 onder de loges verspreid is geworden. Hoe dat vorm heeft gekregen staat in het artikel van ondergetekende "Onder het Gerafelde Kleed gaat Christus schuil".

De instructie van de Alta Vendita is een breed plan ter ondermijning van de Kerk via de bedienaren zelf van het Rooms Katholieke geloof, een project van lange adem dat in de periode na de Tweede Wereldoorlog zijn beslag heeft gekregen. Het concilie uit de jaren zestig en wat daarop volgde was daarin een zwaarwichtige fase. Sinds het midden van de negentiende eeuw zijn wereldwijd duizenden verraders de seminaries binnengetreden en tot priester gewijd, waarmee een voldoende reservoir werd gevormd waar een aantal

kardinalen en professoren uit voort zou komen en tenslotte zelfs een paus, zodat het vuile werk op alle niveaux, en vanzelfsprekend ook in de seminaries, gestalte kon krijgen. De instructie toont de diabolische strategie om de Kerk te infiltreren en haar bonafide leden te mobiliseren na ze eerst met vrijdenkersidealen te hebben gecorrumpeerd. Zo zouden welmenende Katholieken op sleeptouw worden genomen en onder de schijnbare legitimiteit van het Katholicisme de Maçonnieke idealen helpen verspreiden. Het vreemde verschijnsel doet zich daarbij voor dat velen uit innerlijke overtuiging handelen, zich niet bewust zijnde van een complot. In de instructie staat ondermeer:

«« U wilt een revolutie ontketenen in Italië? Zoek de juiste paus uit wiens contouren door ons getekend zijn. (…) Laat de naïeve geestelijkheid onder uw vlag marcheren in de overtuiging dat ze nog altijd onder de vlag van de Apostolische Sleutels marcheren. U wilt de laatste restanten van [pauselijke] tirannie en onderdrukking teniet doen? Werp je netten uit als een Simon Bar-Jona [de Apostel Petrus]. Werp ze in de diepten van sacristies, seminaries en kloosters, in plaats van in de diepten van de zee, [wat betekent dat Gods gezworen vijanden moeten infiltreren als priesters, professoren en monniken.] (…) U zult uzelf als vrienden rondom de Apostolische Stoel scharen [na te zijn opgeklommen tot bisschop of kardinaal.] Er wordt hier een revolutie gepredikt met [pauselijke] tiara en de koorkap, marcherend onder kruis en banier. »»

21.99 – De Geaccepteerde Eindtijdstheologie berust op een Misverstand

Alhoewel ik het volmondig eens ben met de uitspraak dat de Christelijke leer, zoals de Kerk die altijd heeft voorgehouden, opnieuw en met moderne middelen onderwezen moet worden, waag ik het van mening te verschillen waar Paus Johannes XXIII in zijn openingstoespraak van het concilie aangeeft dat ons tijdperk vergelijkbaar is met vroeger, want dat zegt hij eigenlijk. Hierin schuilt een denkfout die losstaat van de geloofsschat waarin iedere Katholiek geloven moet. Het betreft het onderscheid tussen 'eschatologie' of eindtijdstheologie (eschatos betekent einde/laatste), en 'apocalyptiek' of de theologie van het Laatste Oordeel (apocalyps betekent openbaring en wijst op het Boek Openbaring). Bij het eerste wordt veeleer gedacht in termen van het Vrederijk en bij het tweede in termen van rampspoed. Johannes XXIII heeft meermalen te kennen gegeven dat hij geen symphatie koestert voor theologen: *"Die zorgden voor twist: zielzorgers, dáár had de Kerk behoefte aan."* Wat de kerkvaders hebben nagelaten, zegt Benedictus XVI – die een groot kenner is van de kerkvaders – is een afgerond geheel te presenteren. Op die manier is de goddelijke openbaring voltooid geworden, zij het nog vaak in bedekte termen. Na een lang rijpingsproces wordt bij de verkondiging van een dogma vastgesteld wat allang geweten was, maar nog niet zo was geformuleerd, waarbij het de gelovigen ná verkondiging van dat dogma niet meer vrijstaat daaraan te twijfelen.

Daar volgens de gangbare interpretatie, passend bij de acht zaligsprekingen (Mt. 5:9), de Kerk vrede op aarde moet brengen, voelt de eschatologie zich thuis binnen de gevestigde orde, terwijl de apocalyptiek juist als een aanval daarop wordt gezien. Ik citeer nu uit een boek van Mark Heirman: [129)]

«« De apocalyptiek werd door de Rooms Katholieke Kerk meestal afgewezen. (…) Eschatologie is wezenlijk conservatief en verbonden met voorrecht en macht. Apocalyptiek is revolutionair en hoort bij de wereld van de rechtelozen en machtelozen, die in deze wereld niets anders te verliezen hebben dan hun ketens. In die zin is de eschatologie de objectieve bondgenoot van de gevestigde orde en minstens die van het compromis. De apocalyptiek is de uitgesproken vijand van die orde en wil van géén compromissen weten. Vandaar dat apocalyptiek en

129) "Apocalyptische Tijden - vriend & vijand in de 21ste eeuw", door Mark Heirman, Uitgeverij Houtekiet - Antwerpen, 1999 (pp. 149-50).

> ‘parousie’ [130)] de bovenhand hadden zolang het Christendom nog een kleine sekte was in een wereld van Joden, Grieken en Romeinen. Pas in de vierde eeuw – toen het Christendom het hele keizerrijk in handen kreeg – moest de apocalyptiek wijken voor de eschatologie, die het bedje spreidde voor de gevestigde en snél machtig wordende Rooms Katholieke Kerk. De apocalyptiek werd verbannen naar de wereld van ketters en uitgeslotenen. »»

De controverse tussen apocalyptiek en eschatologie is betreurenswaardig – want bezijden de waarheid. De Catechismus van de Katholieke Kerk geeft duidelijk aan, onder het hoofdstuk van “Hoop op de Nieuwe Hemel en de Nieuwe Aarde” (artikelen 1042-1050), dat de apocalyptische verwachting een vreugdevolle moet zijn. Het zegt dat de openbaring de diepe gemeenschappelijke lotsbestemming van de materiële wereld en de mens omhelst, waarnaar rijkhalzend dient te worden uitgekeken; ja, zelfs de schepping zal eens worden bevrijd uit zijn slavernij tot verval! Hier volgt de volledige tekst:

> «« Op het einde der dagen zal het Koninkrijk van God tot zijn volheid geraken. Na het algemeen oordeel zullen de rechtvaardigen – naar ziel en lichaam verheerlijkt – voor altijd met Christus heersen. Het heelal zelf zal worden vernieuwd: *“De Kerk (...) zal haar vervolmaking in de hemelse glorie pas bereiken wanneer de tijd van het herstel van alle dingen zal zijn aangebroken. Op dat moment zal het heelal zelf, samen met het menselijk ras waarmee het zo nauw verbonden is, door de mens naar zijn eindbestemming worden gebracht, en volmaakt in Christus worden hersteld.”* (LG 48) Deze geheimnisvolle vernieuwing, die de mensheid en de wereld van gedaante doet veranderen, noemt de Heilige Schrift *“een nieuwe Hemel en een nieuwe Aarde”*. (Op. 21:1, 2 Pet. 3:13) Dit zal de definitieve verwezenlijking zijn van Gods heilsplan om alles *“onder één hoofd te brengen, alles wat in de Hemelen is alsook op Aarde.”* (Ef. 1:10). In dit nieuwe Heelal van het Hemelse Jeruzalem zal God verblijf houden onder de mensen. *“Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen en de dood zal niet meer zijn; noch rouw, noch geween, noch pijn, want al het oude is voorbij.”* (Op. 21:4) Voor de mens zal deze aflegging (van het oude) de uiteindelijke verwezenlijking zijn van de eenheid van het menselijk geslacht, door God vanaf de schepping gewild, waarvan de pelgrimerende kerk in *“het type van een sacrament”* stond. (Lumen Gentium 1) Zij, die met Christus verenigd worden, zullen de gemeenschap van de verlosten vormen, de heilige stad Gods: *“de bruid van het Lam”*. (Op. 21:2-10) Deze zal niet meer te lijden hebben onder zonde, vuilheid of eigenliefde, die de aardse samenleving verwoesten of verwonden. De gelukzalige aanschouwing, waarin God zich op onuitsprekelijke wijze aan de uitverkorenen openbaart, zal de eeuwig stromende bron van geluk, vrede en onderlinge gemeenschap zijn. Wat de kosmos betreft, bevestigt de openbaring de hechte lotsverbondenheid tussen de materiële wereld en de mens: *“Ook de schepping verlangt vurig naar de openbaring van de zonen Gods (...) Maar zij is niet zonder hoop, want ook de schepping zelf zal eens worden verlost uit de slavernij van de vergankelijkheid. (...) Wij weten immers dat de hele schepping tot nog toe in barensweeën lijdt. En niet alleen de schepping, ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben ontvangen, ook wij zuchten in onszelf, verwachtende de aanneming tot zonen van God, namelijk de verlossing van ons lichaam.”* (Rom. 8:19-23) **Het zichtbare heelal is derhalve ertoe bestemd om van gedaante wisselen, opdat *“de wereld zelf, hersteld in haar oorspronkelijke staat, ongehinderd de rechtvaardigen ten dienste staat”* door deel te nemen aan haar verheerlijking in Jezus Christus, de verrezene.** (Irenaeus: Adv. Haeres. 5:32:1) ***“Het moment van de aflegging van de (oude) aarde en (haar) mensheid is ons niet bekend, en evenmin hoe het heelal van gedaante wisselt. Het door zonde misvormde aanschijn van deze wereld gaat***

130) Parousie betekent “verschijning, aankomst, intocht” en duidt op de wederkomst.

> ***voorbij. Maar ons wordt geleerd dat God een nieuwe woning en een nieuwe aarde toebereidt, waarin gerechtigheid woont en waarvan het geluk alle verlangens naar vrede, die in het hart van de mens ontspruit, zal weten te vervullen en overtreffen.”*** (Gaudium et Spes 39:11)
>
> *“De verwachting van een nieuwe aarde mag geenszins onze inzet voor de zorgvuldige ontwikkeling van* deze *aarde verminderen, maar zij moet deze juist versterken, want op deze plaats immers groeit dat lichaam van de nieuwe mensenfamilie, dat reeds nu een zekere voorafschaduwing heeft van de toekomende wereld. Alhoewel zorgvuldig onderscheid dient te worden gemaakt tussen de aardse vooruitgang en de groei van het Koninkrijk van Christus, verklaart dit waarom die aardse vooruitgang van groot belang is voor het Koninkrijk van God, in zoverre deze bijdraagt tot een betere ordening van de menselijke samenleving.”* (GS 39:2) *“Wij zullen alle goede vruchten van onze natuur en activiteit, (...) die wij in de Geest en volgens het gebod van de Heer op aarde voort hebben gebracht, later terugvinden, maar dan wel van alle smet ontdaan, verlicht en getransfigureerd, als [het moment is aangebroken] dat Christus aan de Vader een eeuwig en universeel koninkrijk aanbiedt.”* (GS 39-3) In het eeuwig leven zal God dan *“alles in allen”* zijn. (1 Kor. 15:28) Het werkelijke en waarachtige leven bestaat hieruit: de Vader, die door de Zoon en in de Heilige Geest aan alles zonder uitzondering zijn Hemelse gaven schenkt. Door zijn barmhartigheid bezitten ook wij, mensen die wij zijn, de onwrikbare belofte van het eeuwig leven. »»

De apocalyptiek hoeft daarom helemaal niet rampzalig te zijn. Zij sluit naadloos aan bij het Vrederijk hier op aarde. In feite gaan de apocalyptiek en het komende Vrederijk om hetzelfde begrip maar de theologen, waar Johannes XXIII zo weinig voeling mee had, hebben ons op het verkeerde been gezet. De redestrijd die de gehele kerkgeschiedenis heeft voortgewoed berust op een hardnekkig misverstand. Dat zit zo. Gods herstelplan met Adams nageslacht, dus met ons, is in hoofdstukken ingedeeld. We zitten nu in het evangelisch elan, op weg naar een nieuw en glorieus hoofdstuk in Gods heilsplan met deze wereld overeenkomstig het gestelde in de Grote Opdracht van Mattheüs 28:19-20 :

> «« [Na zijn verrijzenis] trad Jezus nader [tot zijn elf leerlingen] en sprak tot hen: *“Mij is alle macht gegeven in de Hemel en op Aarde. Gaat dus en maakt alle volkeren tot mijn leerlingen en doopt ze in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest en leer ze onderhouden alles wat Ik u bevolen heb.* ***Ziet, Ik ben met u alle dagen tot aan de ‘voleinding’ van de wereld****.”* »»

Voor voleinding staat in het Grieks ‘sunteleia’ wat op een tot voltooiing komen wijst, níet op een afsnijden. De eindtijd, waar zo paniekerig over wordt gedaan, is daarom niet het einde van ‘dé tijd’, maar het einde van ‘een tijdperk’. De bozen, de écht kwaadwilligen, de samenzweerders, dezen hebben recht tot schrik, want zij zullen als een pottebakkersvat worden verbrijzeld. (Ps. 2:9, Op. 2:27) Ten slotte, dat ben ik met u eens, het Laatste Oordeel zál komen, maar zover is het nog niet, want eerst moeten Satan en zijn trawanten definitief worden geketend (Op. 20:10) en dat gebeurt pas ná het Duizendjarig Vrederijk. (Op. 20:2-9) Vóór het eind van het Duizendjarig Rijk zal hij voor korte tijd worden ontbonden. Overigens, de term ‘laatste’ oordeel komt niet in de Bijbel voor.

21.100 – God heeft zich na 1840 ‘niet’ Onbetuigd gelaten

Gods verlossingwerk passeert een aantal hoofdstukken of periodes voordat deze voltooid is. Een theologisch woord voor hoofdstuk is ‘bedeling’. Bedeling is een term die reeds in de Statenvertaling voorkomt (Ef. 1:10; 3:2 en Kol. 1:25). Het is niet bekend in de Nederlandse R.-K. Bijbels, wel in de Engelse R.-K. Bijbels zoals de Douay-Rheims uit 1582, waar ‘dispensation’ wordt gebruikt. De New American Bijbel (NAB) uit 1970 gebruikt

hiervoor het woord rentmeesterschap (stewardship). Bedeling (toewijzing zou ook kunnen) en is de vertaling van 'oikonomia' een woord dat is afgeleid van 'oikos' (huis) plus het werkwoord 'nemein' (uitdelen, beheren), dat soms wordt vertaald met rentmeesterschap, zoals we in het verhaal zien van de onrechtvaardige rentmeester. (Luc. 16) In de Roomse Kerk kent men wel de term heils- of goddelijke economie om een bedelingsvorm uit te drukken. Niet zozeer om de uiteindelijke verlossing van onze wereld aan te duiden die daartoe een aantal stations moet passeren; het gebruik betreft vooral Gods scheppingswerk geënt op het reilen en zeilen van onze tegenwoordige wereld. Niettemin geeft de Bijbel duidelijk aan dat God de menselijke geschiedenis in periodes indeelt. Sterker nog, Hij definieërt tijd in termen van uren, maanden, jaren. Het is dus nauwelijks verwonderlijk dat God zijn plan met de wereld gefaseerd uitvoert. Iedere periode loopt telkens op een eind toe, aangekondigd met woorden zoals: *"…het uur om te maaien is gekomen"*. (Op. 14:15) Gods programmatie wordt de bedelingenleer genoemd, ofwel het dispensationalisme, een uitdrukking die we vooral tegenkomen bij een conservatieve Protestantse benadering. Hoe God indeelt is iets waarover theologen het volstrekt oneens zijn, maar dat betekent nog niet dat het concept fout zou zijn.

Hoe kunnen we weten of een bedeling op zijn eind loopt? Zal God de mensen niet willen voorbereiden zoals Hij dat deed toen spoedig de Messias zou worden geboren? De profeet Daniël voorspelt in zijn negende hoofdstuk dat 69 weken zouden verstrijken, of 69 x 7 = 483 jaar, vanaf het begin van de herbouw van de Tempel tot aan de tijden van de Messias. Welnu, dat viel samen met Jezus' komst. Er waren meer tekenen, zoals van de drie koningen toen ze Koning Herodes ondervroegen waar de voorspelde Messias was. Hun komst in Jeruzalem moet de 'talk of the town' zijn geweest.

Händels Messiah in het Hebreeuws

Een boeiende ontwikkeling in de herleving van het Joodse volk is de vertaling en begeleiding door David Loden van Händels Messiah in het Hebreeuws. Hij is lid van een Messiaanse Gemeente in Israël, die zich ten doel stelt om de Gemeente van Yeshua op zijn terugkomst voor te bereiden. Een proefvoorstelling van het oratorium vond voorjaar 2006 plaats. Zegt hij: «« Het Joodse volk heeft de Messiah van Händel altijd prachtig gevonden. Telkens als het in Israël wordt uitgevoerd, wat een jaarlijks evenement is, komen Joodse mensen luisteren – ze vinden het prachtig. Maar deze Hebreeuwse uitvoering was historisch. Het Hebreeuws past als een schoen bij Händels muziek. En dat is wat we nodig hebben om het uit de doos te halen die puur kunst is. Nu is het een verstandelijk te begrijpen getuigenis van de Heer geworden. De Schrift klinkt in de taal door en kan door ieder worden begrepen. (...) Er is elk jaar een 'Heilig Muziek Festival' dat buitengewoon druk wordt be-zocht. (...) Stel je eens voor dat deze muziek in de Hebreeuwse taal wordt uitgevoerd en de luisteraars plotseling hun eigen Schrift niet alleen horen zingen maar ook tentoongesteld zien – wát een mogelijkheden! Het wordt zo een middel voor een reële deelname aan het leven van de Messias. En dat is ons diepste verlangen – dat mensen echt de muziek én de boodschap van de Messiah mogen horen. »»

Uit "Jews for Jesus" newsletter / Dec. 2007

Ook andere volken, zelfs de Azteken, heeft God voorbereid op de dingen die komen gingen. De verovering van het Azteekse rijk (Mexico), aan het begin van de zestiende eeuw, werd door een grote komeet voorafgegaan; apocalyptische stormen raasden over het land en de tempel van de wrede god Tezcatlipoca ging onverklaarbaar in vlammen op. Het belangrijkste was de opstanding van Montezuma's zuster Papantzin, vier dagen nadat zij begraven was, om de vorst te waarschuwen voor de komende ineenstorting van

zijn rijk. De conquistador Hernán Cortés, die door een ware missionaire ijver werd gedreven, zette voet aan land in het jaar, de maand en de dag zoals door het orakel voorspeld…

Dit overwegende, zal God in onze tijd niet anders doen? God laat zich niet onbetuigd als de dageraad gloort. Een belangrijk teken is de vestiging van de Staat Israël in 1948, wat aan Jezus' voorspelling in Lucas 21:29-32 doet denken: *"Kijk naar de vijgenboom [beeld van Israël] en alle andere bomen. Zodra ze uitlopen weet u vanzelf (...) dat het Rijk Gods nabij is. (...) Deze generatie zal niet voorbij gaan vóór dit alles geschiedt."* Er is de profetie van Rabbijn Judah Hai Alkalai (1798-1878), die 1840 identificeerde met het ontluiken van de Messiaanse Eeuw en dat ondanks grote tegenstand blééf verkondigen.

Er is iets gaande. Vast en zeker. Er waren over de gehele wereld in 2018 minstens een half miljoen messiaanse Joden, dus Joden die in Christus geloven, en deze beweging groeit snel. De grootste organisatie op dat gebied toen was "Jews for Jesus" met 55 vestigingen over de gehele wereld. Er is iets gaande. Ontegenzeggelijk. Het meest tot de verbeelding sprekend is een recent voorval dat ik u niet wil onthouden. Het gebeurde kort voor zijn overlijden dat een van Israëls meest vooraanstaande rabbijnen de naam van de Messias op een klein velletje papier schreef met het verzoek deze tot 30 april 2007 verzegeld te houden. Toen de aantekening werd geopend onthulde het wat velen al eeuwen wisten: **"Yehoshua (Yeshua / Jezus) is de Messias"**.

Het is buitengewoon interessant dat rabbijn Yitzachk Kaduri voor de komende messias de vorm 'Jehoshua' gebruikt omdat deze naam in het Hebreeuws met de letter 'shin' (onze 's') wordt geschreven in het midden van de 'onuitsprekelijke Naam', het zogenaamde tetragrammaton, met de volgende letters: yod, hè, shin, hè, vav. De onuitsprekelijke naam wordt door de Joden gewoonlijk als Elohim of Adonai uitgesproken (in beide gevallen 'Heer') of als Hashem (de Naam). In bijbelvertalingen wordt het tetragrammaton soms letterlijk als Jahwe vertaald maar meestal als 'Heer'. Door voor de Joodse Messias de naam Jehoshua te gebruiken, gaf Kaduri in feite Jezus' godheid aan. De overeenkomst tussen Jezus en de Jehoshua, wonend in Gods boezem, hebben de geleerde rabbijnen altijd verstaan. Waarom anders zou het Sandhedrin verboden hebben de naam 'Jezus' voor onze verlosser te gebruiken, die zij later wilden laten kruisigen? Immers, de naam Jezus was toen onder de Joden een heel gewone voornaam (maar niet geschreven met de shin in het volle tetragrammaton). Zelfs Barrabas, die grote misdadiger die in plaats van Jezus werd vrijgelaten, heette zo. Jezus Christus mocht blijkens Mattheüs 26:71 wel als 'Jezus de Nazarener' worden aangeduid. Waarschijnlijk om de Joden eens flink te pesten noemde Pilatus Hem uitdrukkelijk *"Jezus, die genaamd wordt Christus"* (Christus is Grieks voor messias). (Mt. 27:17-18)

Enkele maanden voordat hij op de leeftijd van 105 jaar stierf, in de eerste maand van 2006, verbaasde Rabbijn Yitzachk Kaduri, gekend als de "Hoogste Kabbalistische Ouderling", zijn volgelingen toen hij ze vertelde dat hij de Messias had ontmoet. Kaduri gaf de boodschap in zijn synagoge op het feest van Yom Kippur waarbij hij aangaf waaraan de Messias kan worden herkend. Hij gaf ook aan dat de Messias pas na de dood van Ariël Sharon aan Israël zou verschijnen. De voormalige premier lag sinds 4 januari 2006 in coma en is in januari 2014 overleden. Kaduri's zoon David bevestigde dat in zijn laatste levensjaar zijn vader bijna uitsluitend over de Messias en zijn komst droomde en erover sprak. *"Mijn vader heeft de Messias in een visioen gezien"* zei hij, *"en vertelde ons dat Hij spoedig komen zou."* Kaduri werd niet alleen hoog geëerd vanwege zijn vergevorderde leeftijd. De opperrabbijnen zagen hem als een 'tsadik', een rechtvaardige of heilige. Duizenden bezochten hem voor raad en genezing. Zijn volgelingen spreken over veel wonderen en zijn leerlingen zeggen dat hij veel rampen heeft voorspeld. De politie zette de straten van Jeruzalem af voor zijn begrafenis, die een van de grootste werd in een stad die bekend staat om zijn grote begrafenissen. Volgens het nieuwsblad Arutz-Sheva liepen meer dan 300.000 mensen in de optocht mee om hem een laatste eer te

bewijzen toen hij naar zijn blijvende rustplaats werd gebracht. *"Als Hij komt, zal de Messias Jeruzalem van de vreemde godsdiensten bevrijden die de stad willen overheersen"*, heeft Kaduri eens gezegd. *"Ze zullen daar niet in slagen want ze zullen tegen elkaar vechten."*

Er zijn ook andere tekenen. Omdat van alle bomen de vijgenboom het eerste groent, beeld van het geestelijk uitbotten van het Joodse volk, houdt dat in dat de missie van de bode in de functie van Johannes de Doper, maar nú voor de hele wereld, pas is begonnen na 1840, de datum dus van het uitbotten van de Messiaanse Eeuw. *"Als u de Voorloper ziet, mag gezegd worden dat de zending van ha-Yeshua Mashiach is begonnen!"*, zegt een oude Joodse wijsheid. Wie anders is die bode dan de Maagd Maria? De aanzwellende reeks eindtijdaankondigingen, denk aan Lourdes, Fatima en zovele andere, staat in de teken van "bekeert u want het rijk van God is nabij". Die reeks aankondigingen is in 1846 begonnen met Maria's verschijning aan de herdertjes van La Salette. Dus de moeder Gods is de heraut ter voorbereiding van de nieuwe tijd. Deze toch is het die de profeet Jesaja bedoelde, toen hij zei (Jes. 40:3): *"Een stem van een roepende in de woestijn: bereidt de weg van de Heer, maakt zijn paden recht."* Er is een mens door God gezonden, wiens naam Maria is. Deze komt tot een getuigenis opdat alle mensen door haar zouden geloven. Zij is niet het Licht maar komt om te getuigen van het Licht.

Zo zijn er de verschijningen van de Allerheiligste Maagd Maria in de Gezegende Tuin (Giardion Benedetto) van Contrada Santa Teresa in Brindisi, Italië. Op 10 april 2016 sprak zij daar de volgende woorden die bevestigen dat zij de Johannes de Doper van onze tijd is:

> «« Lieve vrienden, het volgen van de Heilige Maagd is een troost voor haar, gepijnigd door het gebrek aan geloof en nog meer door het gebrek aan liefde. We zijn in tijden van geestelijke verduistering, tijden waarin de mens God heeft vervangen door wanorde en ernstige rebellie voor zijn eeuwig Woord van Waarheid. Laten we ons verbinden om ons meer te verankeren op de richtlijnen van de Koningin van de Hemel, haar te eren met de heilige Rozenkrans en in ons hart haar woorden van leven op te nemen. De boodschappen zullen 'een zonnetje' zijn voor iedereen die ze verwelkomt en dagelijks overweegt. De Heilige Maagd vraagt niet het onmogelijke, zij vraagt gewoon om een Christelijk leven te leiden, de weg van het goede te gaan en de deugden te beoefenen om met haar gelukkig te worden op aarde. Onze Heer wordt geopenbaard door de Heilige Moeder, dus het is belangrijk om te geloven en de Onbevlekte te volgen, onze geestelijke 'opvoedster'. »»

Als wij de openbaringen aandachtig doornemen van de zalig verklaarde Augustijner non, Anna Katharina Emmerick in combinatie met "Maria Puerta del Cielo" (Maria Deur van de Hemel) van Consuelo, een Spaanse huismoeder, een boek dat in 1990 voor het eerst uitkwam, dan blijkt Johannes' zending uit twee delen te hebben bestaan. Het eerste speelde zich af in de 'woestijn van Judeah'. Ik citeer nu uit Emmerick:

> «« Nu is Judeah voor hem de woestijn geworden, en, zoals hij voordien in de woestijn met bronnen, rotsen, bomen en alle dieren verkeerde, met hen leefde en sprak, zo spreekt en doet hij nu ook met de mensen en zondaars zonder aan zichzelf te denken. (…) Altijd doordrongen van zijn zending, bewust van zijn verantwoordelijkheid, ernstig, streng, eenvoudig en geestdriftig, verkondigt hij slechts één zaak: boetvaardigheid! Bereidt u voor! De Verlossing is ophanden, de Zaligmaker komt! »»

Pas toen Jezus zich zou laten dopen begon zich het tweede deel van Johannes' zending te ontplooien in al het omliggende land van de Jordaan, waar hij een doop tot bekering van zonden predikte en ook toediende. Het is exact deze uitleg van de betekenis van

woestijn die door Jesaja wordt aangeduid als hij de stem van een roepende in de woestijn aankondigt en het is op deze manier dat de Gezegende Maagd Maria haar roeping vervult, nu niet beperkt tot alleen maar de streek van Judeah, maar de gehele wereld omvattend, want alle mensen zijn haar kinderen, ook zij die God nog niet hebben gevonden, ja zelfs zij die zich tegen Hem afzetten.

Consuela ontving via ingevingen als geschenk voor het Mariale jaar 1987-88 een Bijbelse catechese van Maria de Moeder van God. Zoals de boekomslag aangeeft:

> «« Dit boek opent voor ons *"een deur naar de hoop"* en onthult ons de hoge missie van de Maagd Maria. In haar handen zijn *"de sleutels van de Hemel"* gelegd. Want Maria is inderdaad de *"Deur van de Hemel"*, zoals door Gods beschikking is vastgesteld. Immers, *"indien de Heer de weg langs Maria heeft gekozen om op de wereld te komen, zal de terugkeer van de mensen naar Jezus toe zich ook langs Maria voltrekken"* die *"Moeder van de goddelijke genade"* is, *"Tabernacel van God en Deur van de Hemel."* »»

Het is genoegzaam bekend dat er veel verschijningen van de allerheiligste Maag Maria zijn geweest, zelfs sommige van Jezus. Onder die verschijningen bevinden zich ongetwijfeld valse, die vaak niet eenvoudig als zodanig te herkennen zijn. De na-aper laat zich niet onbetuigd. Daar hoeft u zich niet druk over maken. God zal tezijnertijd aangeven wat niet klopt. We moeten het kaf niet eruit trekken, want dan trekken we het graan mee, het goede graan dreigen we dan mee uit te trekken! Het is God, Heer van de oogst, die gaat wieden en dat vlak voor het moment dat geoogst moet worden, dus aan de poorten van het Vrederijk. (Mt. 13:29-30) Wij mensen moeten ons op afstand houden. Het is niet aan ons om te oordelen over verschijningen, want we kunnen fout zijn en ook als ons inzicht juist is kunnen we daardoor mensen aan het wankelen brengen, die eerst vurig geloofden. Toen een priester eens naar mijn mening vroeg inzake bepaalde visioenen, gaf ik een negatief advies maar voegde daaraan toe: *"Trekt u zich vooral niets van mijn opinie aan."* En public, echter, zal ik nooit verschijningen of visioenen afkeuren.

Er zijn, zeker de laatste jaren, ook veel verschijningen buiten de Rooms Katholieke wereld geweest, en er zijn veel privé openbaringen met name in de Islamitische wereld waardoor opvallende bekeringen hebben plaatsgevonden. Ter illustratie geef ik nu een voorbeeld van een gebeurtenis die zich in Indonesië heeft afgespeeld. Dat was niet zozeer een verschijning van Maria, maar van de Zoon. Dit verhaal is aan bedevaartweb ontleend.

Het gaat hier om een bijzondere verschijning die maar weinig bekend is, bijzonder omdat het hier om een Christelijk fenomeen gaat dat zich in een bij voorkeur Islamitisch land heeft voorgedaan, nota bene in en rond het huis van een Moslim. In Jakarta in de wijk Kramath Lima werd een Christelijke kerk gerenoveerd. In de nacht van 22 december van het jaar 2000 zag een bouwvakker de gedaante van een manspersoon. Hij dacht aan een demon en vroeg om een gunstig lotnummer om te kunnen gokken. De volgende dag werd hij ziek. Zijn twee vrienden, die naast hem zaten, vertelden het verhaal aan de koster van de kerk, die nadat hij de beschrijving van de figuur had gehoord hun een afbeelding van Jezus liet zien. Volgens die twee leek dat op wat ze hadden gezien. Tien dagen later kreeg het verhaal een vervolg. Niet ver daar vandaan was een zekere Ajum thuis een Islamitisch gebed aan het bidden. Er verscheen toen enigszins vaag een gezicht op de muur. Omdat anderen waaronder een dominee hetzelfde zagen, werd besloten om de muur over te schilderen, maar de beeltenis die op Jezus leek, kwam telkens terug. Binnen een week was een grote stroom nieuwschierigen ontstaan. Ook de internationale pers (CNN) kwam erbij. De mullah (een Islamitisch voorganger) werd geraadpleegd. Toen hij voor de beeltenis stond riep hij: *"Als je werkelijk Jezus bent, toon mij dit dan door een teken."* Toen leek het alsof de beeltenis uit de muur wilde komen. De mullah schrok hier zo van dat hij flauw viel. Later verklaarde hij dat de afbeelding van 'de profeet' Jezus was (in de Islam

wordt Jezus als een profeet gezien). Door de publiciteit was het aantal belangstellenden toegenomen tot meer dan tienduizend. De lokale bevolking profiteerde hier van en voor het huis kwamen kraampjes met etenswaren. Zo was er een man die een soort kippen-waterzooi verkocht, maar kon tot zijn stomme verbazing een veelvoud van het normale aantal porties uitscheppen.

De autoriteiten waren met deze commotie onaangenaam verrast en hebben al op 12 januari het huis van Ajum voor het publiek afgesloten. Ajum zelf is toen naar het buiten de stad liggende Bogor vertrokken. Vanaf dat moment verscheen de beeltenis niet meer aan de binnenkant van zijn woning maar op dezelfde plek op de buitenmuur, óók nadat de muur met blauw was overschilderd. In de nacht van 14 op 15 januari onttrok voor de ogen van vele getuigen de figuur zich uit de muur en steeg op naar de wolken tot het buiten het gezichtsveld was verdwenen. Dat gebeurde rond half-één 's nachts. Sindsdien is de cultus als een nachtkaars uitgedoofd. De autoriteiten kregen hun zin maar de bevolking is het gebeurde niet vergeten…

Wat nu volgt betreft recente eindtijdprofetiën. Op 8 november 2010 kreeg een gewone Ierse vrouw, die zich niet met het geloof bezighield voordat Jezus zich aan haar openbaarde, haar eerste boodschap van een grote serie die "Het Boek der Waarheid" wordt genoemd. Zij presenteert zich onder het pseudoniem van "Mary Divine Mercy" (Maria Goddelijke Genade, kortweg MDM). Jezus zegt dat het hier om een nieuwe en aanvullende openbaring gaat, en elders dat dit de laatste serie van goddelijke boodschappen is die aan de wereld wordt geschonken voor zijn wederkomst, zoals voorzegd. Het hoofdthema is het Duizendjarig Vrederijk dat volgens een van de boodschappen letterlijk duizend jaar zal duren. De aangekondigde Waarschuwing, ook wel de "Verlichting van het Geweten" genoemd waarbij iedereen zonder uitzondering zichzelf in Gods ogen zal zien, is bedoeld om zoveel mogelijk individuen alsnog op het rechte pad te brengen en het aantal dat toegang krijgt tot het Duizendjarig Vrederijk enorm te doen toenemen.

Sommigen storen zich eraan dat sprake is van aanvullende openbaringen. Dat zou tegen de kerkelijke leer ingaan, wat nogmaals bevestigd is geworden in de Catechismus van de Katholieke Kerk (CKK): *"Er is geen nieuwe publieke openbaring meer te verwachten vóór de glorievolle verschijning van onze Heer Jezus Christus. (…) Het Christelijk geloof kan geen 'openbaringen' aanvaarden die de openbaring, waarvan Christus de vervulling is, beweren te overtreffen of verbeteren."* (CKK 66-67) Inderdaad onderschrijf ik dat er geen waarlijk nieuwe openbaringen meer zijn te verwachten vóór de glorievolle verschijning van onze Heer Jezus Christus. Welnu, we leven nu in de tijd van de glorievolle verschijning van onze Heer Jezus Christus die via MDM het Evangelie verkondigt van zijn tweede en feestelijke intocht. Evangelie, van het Latijnse 'evangelium' of Griekse 'εὐαγγέλιον' (evangelion), betekent letterlijk blijde boodschap. Het was oorspronkelijk de aankondiging, kort tevoren, van de intocht van de Romeinse Keizer in een of andere stad of regio zodat een gepaste ontvangst kon worden voorbereid. (Belllum 4:11:5 §656) Ik zie hier dus geen conflict met het gestelde in de CCC. De epifanie is immers nakende. Het Boek der Waarheid behandelt dit thema in de boodschap van 13 mei 2014:

> «« Het zal zijn als bij landen die, voordat een koninklijk gevolg bij hun voet aan wal zet, veel voorbereidingen worden getroffen om de koning te verwelkomen. Men zou nooit toestaan dat een bezoekende koning arriveert als alles ongeregeld is, in verval, of waar straten vol vuiligheid zijn. Vertegenwoordigers van dergelijke landen zullen er daarom voor zorgen dat ze goed gekleed zijn en voldoende voorbereid om de bezoekende hoogwaardigheidsbekleders te ontvangen. Ze zullen veel moeite hebben gedaan om een groot welkom voor te bereiden en vertegenwoordigers hebben gekozen die waardig bevonden worden om de bezoekende koning te ontmoeten. Ten slotte zullen ze een grote ceremonie houden om de komst van de koning te vieren en op de

> grote dag zullen de straten zijn versierd en klinken er lofliederen. Ze zullen de bezoekende vorst en zijn gevolg overdadig prijzen. Zo zal het op de grote dag des Heeren zijn wanneer Ik Jezus Christus kom om oordeel te vellen. »»

De naam evangelion voor onze vier Evangelieën is ontstaan vanuit de verwachting onder de eerste Christenen dat Christus' wederkomst imminent was, zoals overduidelijk blijkt uit Paulus' brieven. De eerste keer dat evangelion wordt gebruikt is in Mattheüs 4:23: *"Daarna trok Jezus door heel Galilea, onderwees in hun synagogen en predikte het Evangelie (evangelion) van het Koninkrijk [Gods op aarde]."* Het Vrederijk kan elk moment aanbreken, dacht men. Het is dus passend, tweeduizend jaar later, opnieuw de Evangelische boodschap te brengen, want Christus' wederkomst is thans – óók in menselijke termen – zeer nabij. We spreken daarom over een soort vijfde Evangelie, waarvan de auteur niet een der vier apostelen is, maar niemand anders dan onze geliefde Heer en Heiland, Jezus zelf. Jezus noemt het trouwens geen evangelie maar het Boek der Waarheid, om ons de waarheden in herinnering te brengen die we reeds wisten of hadden kunnen weten. (cf. boodschap 20 mei 2013)

Het kaf en het koren

Het kaf of onkruid, zoals in de meeste Bijbels staat, is de vertaling van 'zinzanion', een bepaald soort onkruid, dolik geheten (Lolium temulentum). In het begin van het seizoen lijkt dit sprekend op het koren, maar zelfs indien ontdekt, mag het niet worden uitgetrokken omdat zijn wortels horizontaal groeien en men daardoor het koren mee uit zou trekken. Op het eind, wanneer de korenhalmen onder het gewicht van de vrucht buigen is de dolik gemakkelijk herkenbaar (geen zware halm). Het blijft rechtop staan en kan dus worden weggesneden. De dolik was een gevreesde plaag op de akkers in Palestina. Het zaaien en verspreiden van dit onkruidzaad (als wraakactie) was strafbaar onder het Romeinse recht. In onze Nederlandse tuinen is een plantje dat zevenkruid heet, ook gekend als hanenpoten (Sabina officinalis). Het groeit tussen aardbeienplanten. Als ze uitlopen lijken de jonge blaadjes van beide planten precies op elkaar. Blijft maar een klein stukje wortel van dit zevenkruid zitten zal het opnieuw uitlopen! Het volgende uit het Boek der Waarheid sluit hier mooi bij aan:

Lolium temulentum

> «« Hij, de meest liefhebbende aller Vaders, lijdt op dit moment veel pijn. Hij is diep gekwetst door de duisternis die Hij aantreft in de zielen van vele van zijn kinderen. Het duurt niet lang meer voor de laatste fase aanvangt van de zuivering van het menselijk ras. Dat betekent dat de goeden van de slechten gescheiden gaan worden. Hoe zal dat mijn Vaders Hart breken, maar het moet gedaan worden. Het is alsof Hij zijn tuin aan het voorbereiden is om die gezond en volmaakt te maken. Het onkruid moet verdelgd worden of het zal zich verspreiden en de gezonde gewassen aantasten. Wees altijd voorbereid. — Jullie Jezus »» (3 febr. 2013)

APPENDIX 13

De Mariale verschijningen van 1830 tellen niet mee

De boodschap in het Boek der Waarheid van 12 februari 2014 van onze geliefde moeder, de Moeder van Verlossing, luidt: *“Mijn rol is om je voor te bereiden op de Grote Dag van de wederkomst van mijn zoon. Ik ben van plan om tot die dag aanbreekt mijn kinderen te blijven roepen.”* Daarom, de bode van onze eindtijd in de kracht en functie van Johannes de Doper – bekeert u want het Rijk Gods is nabij! – is thans de Maagd Maria en dat via een ontelbare reeks verschijningen over de gehele wereld en aan vele begenadigden, een reeks die in 1846 begon. Sommigen zouden liever 1830 aanwijzen als het begin in die functie, het jaar dat Maria een aantal keer aan een zuster van de Dochters van Liefde verscheen, de 24-jarige Cathérine Labouré, onder de titel “Maria Onbevlekte Ontvangenis”. Dat was in de Rue du Bac te Parijs. Natuurlijk kunnen die verschijningen niet los worden gezien van de eindtijd en het komende Vrederijk, dat toen reeds nabij was. Mijns inziens lag het gewicht van de verschijningen van Rue du Bac vooreerst in het teken van de dogmatische constituties rondom Maria en niet in het teken van evangelisatie, alhoewel Maria natuurlijk nooit verschijnt zonder een oproep tot gebed en bekering, want anders zou zij niet voldoen aan haar moederlijke zorg. De verspreiding van de ‘miraculeuze medaille’, zoals de medaille al gauw heette, en die op instructie van de Heilige Maagd aan Catherine Labouré werden geslagen, deed inderdaad de religieuze devotie toenemen. En inderdaad werd het dogma van Maria Onbevlekte Ontvangenis op 8 december 1854 door de Kerk aanvaard ter afsluiting van een eeuwenlang en vruchtbaar denkproces.

In 1858 verscheen de Heilige Maagd in Lourdes aan het meisje Bernadette. De Moeder Gods introduceerde zich toen niet als de Onbevlekt Ontvangen Maagd, maar zei: *“Ik ben de Onbevlekte Ontvangenis!”* Dat was nog een stap verder dan wat zij Cathérine had gezegd. Daarmee bevestigde Maria weliswaar het dogma van vier jaar eerder, maar daarmee ontstond gelijk een nieuwe theologisch probleem. Hoe kon Maria zichzelf ‘de’ Onbevlekte Ontvangenis noemen? Zij was toch niet God? De Heilige Pater Maximiliaan Kolbe, die in nazi-Auschwitz werd vermoord, zegt dienaangaande:

> «« De Onbevlekte Ontvangenis is goddelijk! Niet Maria, maar de Heilige Geest. De derde persoon van God, voor alle eeuwigheid ontvangen uit de liefde tussen de Vader en de Zoon, is de niet-geschapen Onbevlekte Ontvangenis. Maria daarentegen is de geschapen Onbevlekte Ontvangenis. Er zijn dus twee Onbevlekte Ontvangenissen.

De H. Geest woont in Maria's ziel vanaf haar allereerste begin, gedurende haar leven en in alle eeuwigheid. Hij, de eeuwige Onbevlekte Ontvangenis, brengt op onbevlekte wijze goddelijk leven in haar voort, maakt haar de geschapen Onbevlekte Ontvangenis. En de maagdelijke schoot van Maria's lichaam wordt heilig en ongeschonden bewaard voor Hem, die zij in de tijd zal ontvangen, die het menselijk leven is van de Godmens [tenslotte wordt al het menselijke ergens in de tijd geplaatst].

En als een vrouw de naam aanneemt van haar echtgenoot, omdat zij hem [in zekere zin] toebehoort, één is met hem, gelijk wordt aan Hem, de bron van het nieuwe leven, mag dan Maria des te meer de Naam van de Heilige Geest, de Goddelijke Onbevlekte Ontvangenis, gebruiken, van Hem die in haar leeft als de ongeschapen Liefde? »»

Ruim twintig jaar later zal Paus Paulus VI de theologie van Maximiliaan Kolbe omarmen en hem in 1971 zalig verklaren. Paus Johannes Paulus II verklaart hem elf jaar later heilig.

Naast deze titel is de Heilige Maagd Maria ook gekend als Advocate, Auxiliatrix, Adjutrix, en Mediatrix van alle genaden, waarover het Tweede Vaticaans Concilie in Lumen Gentium uitspraken heeft gedaan. (nrs 60-65) Er is ook nog de titel Co-redemptrix, waar het officiële leergezag zich toen uit oogpunt van de oecumene afzijdig van heeft gehouden, een scandalum! *) Toch is dat de logische voortzetting van haar status van onbevlektheid. Reeds in de zeventiende eeuw is haar functie van Co-redemptrix in het voetlicht geplaatst door de begenadigde Maria van Agreda. Toch blijft dat de Heilige Maagd Maria in alles subsidiair is aan Christus. Het wachten is nog, volgens een openbaring aan JNSR, op de bevestiging van het dogma van 'Maria Goddelijk Onbevlekte Ontvangenis', dat in het teken staat van de komende vergoddelijking van de mensheid in de betekenis van het totaal in Gods Wil staan, wat tijdens het Vrederijk tot ontplooiing zal komen. Als Christus mens is geworden en Gods kinderen in Jezus Christus, die God is, één zijn, moet het ons dan verbazen dat wij mensen, en in eerste instantie zijn moeder, vergoddelijkt worden (wat wel iets anders is dan God zijn)?

*) In de boodschap van het Boek der Waarheid van 10 nov. 2013 staat het volgende, gegeven door onze geliefde moeder, Moeder van Verlossing:

«« Mijn rol als Co-redemptrix betekent dat mijn macht tegen de duivel is versterkt, op een manier die mij niet eerder door God is verleend. Dit is dus het moment waarop door de vijanden van mijn zoon alle toewijding aan mij zorgvuldig zal worden afgewezen. Als de verering aan mij wordt afgeraffeld en als het verzoek om landen te beschermen tegen het communisme wordt verdraaid, zal mijn wens niet zijn volbracht. Ik zal vanaf nu een zeldzaamheid zijn in de officiële rol van beschermvrouwe die mij, de Moeder van God, normalerwijze in de kerken van mijn zoon op aarde wordt toegekend. Mijn macht tegen het beest zal ontweken worden door de verwijdering uit veel Katholieke kerken van mijn beeld, mijn heilige rozenkrans en andere devoties voor mij. »»

Mondelinge & Schriftelijke Wet

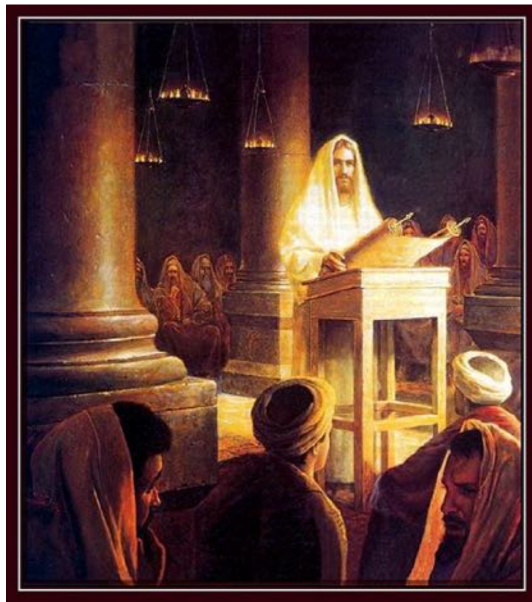

Een andere naam voor de mondelinge wet is 'traditie'. Zo is er de traditie omtrent de boeken die tot de Bijbel horen. En er is de hermeneutische traditie die handelt over de betekenis van het geschrevene. Er is ook een brede traditie die tevens overleveringen bevat zonder bevestiging in de Heilige Schrift zelf. Neem de bereidingswijze van de Katholieke liturgische zalf die teruggaat tot het Laatste Avondmaal. Ook de vaste kerkgezangen zijn tradities. Ten slotte is er een mondelinge overlevering zonder solide basis. Ten voorbeeld: Stefanus, de eerste Christelijke martelaar, zou in de tuin van Rabban Gamalaël zijn begraven. Hier beperk ik mij tot de canoniciteit van de Schrift en enkele gedachten over de hermeneutiek, want anders zouden alle boeken ter wereld ontoereikend dat allemaal te bespreken. De zich ontwikkelende Christelijke traditie mag nooit in tegenspraak zijn met de oudere traditie waarbij men meestal de traditie op het oog heeft zoals die vanaf het begin van het Christendom bestond. A forteriori mag deze ook nooit in tegenspraak zijn met de ware Judaïsche traditie. De ware Judaïsche traditie kennen is dus ook de Christelijke traditie kennen!

22.101 – De Canoniciteit van de Heilige Boeken

De hermeneutiek is de verklaring van de Heilige Schrift, maar voordat iemand daaraan kan beginnen, dient eerst te worden vastgesteld wat de Schrift precies is, wat geaccordeerd mag worden als 'Woord van God' in die zin alsof Hij persoonlijk tot mij spreekt. Eerst moet dus de canoniciteit (d.w.z. behorende tot de Schrift) van de ons ter beschikking staande boeken worden vastgesteld en de grondtekst daarvan met alle geoorloofde varianten. Ook dat is traditie. Als voor een bepaalde uitdrukking of vers een variant bestaat dient dat in een goede Bijbel te worden aangegeven. Maar er bestaat geen geval waar met een gekende variant een geloofswaarheid in het geding komt. Dus daar hoeven we ons geen zorgen over te maken. Wat de canoniciteit van de belangrijke boeken betreft bestaat weinig verschil van mening tussen de verschillende Christelijke geloofsrichtingen, ondanks de gecompliceerde ontstaansgeschiedenis van de Bijbel, vooral die van het Oude Testament. Het zou te ver voeren daar in dit bestek nader op in te gaan.

Wat de eerste vijf oudtestamentische boeken betreft, gekend als de Pentateuch of de Torah, en de profetische boeken, waaronder het Boek Openbaring (het laatste bijbelboek), is de traditie eensluidend voor wat de canoniciteit betreft. Het Boek Daniël, dat hermeneutisch op gelijk niveau staat als het Boek van Johannes (Boek Openbaring) is een verhaal apart. Want pas ná Christus hebben de Joden die uit de canon geworpen, mijns inziens omdat de berekening in verzen 9:24-26 te duidelijk op de geboortedatum van Christus wijst. Ik sluit mij wat dit betreft aan bij de Christelijke traditie, die Daniël wél als canoniek aanvaardt. Wat recente wetenschappers hierover zeggen, maakt op mij weinig indruk om de eenvoudige reden dat een oude gevestigde traditie, zoals deze, niet vatbaar is voor herziening. De afstand in tijd vormt daarvoor de betrouwbaarste zekerheid, alhoewel zij dat juist als tegenargument gebruiken. Aan de opgebouwde geloofsschat mag niet getornd worden onder het mom en uit naam van een 'hoger' inzicht, zeker niet voor zo'n essentiële zaak. Onder inblazing van de Heilige Geest en met de hulp van Gods genade neemt het volk Gods het door God geopenbaarde als waarheid aan. En alhoewel Christenen op veel punten met elkaar de degens hebben gekruisd, heerst er over de canon een opmerkelijke eensgezindheid, en dat geldt ook voor het minder evidente deel van het Nieuwe Testament (evident t.a.v. de canoniciteit), zoals dat is neergelegd in de geschiedkundige boeken, denk aan Handelingen en de Evangeliën. Van de Evangeliën schijnen in de eerste eeuw alternatieven te hebben bestaan die echter verloren zijn geraakt. Opnieuw, wat de moderne theologen ervan brouwen, daar heb ik geen boodschap aan.[131)] Dan zijn er de nieuwtestamentische brieven. Over hun canoniciteit heerst onder Christenen gelukkig ook weinig meningsverschil.

Wat de canon van het Nieuwe Testament betreft, kreeg die gaandeweg vaste vorm. De erkenning van de apostolische geschriften als gezaghebbend en compleet instrument was eerst nog gebrekkig. Vele jaren gingen voorbij voordat men tot de overtuiging kwam dat de woorden van iemand die met mensen praat ook werkelijk Gods woorden zijn. De beroemde Brooke Foss Westcott zegt in zijn bespreking over de bronnen van het Nieuwe Testament:[132)]

> «« De opvolgers van de apostelen realiseerden zich niet dat de geschreven verhalen over de Heer en her en der verspreide epistels van zijn eerste leerlingen een zekere en genoegzame brontekst zouden vormen om de rechte leer te staven als in later tijden de traditie zou zijn verflauwd of bezoedeld. Zich geborgen wetend in Christus' lichaam en ten volle bewust van de macht van zijn Hoofd, beseften ze niet dat de apostelen door de voorzienigheid geroepen waren om in hun geschriften voor eens en voor altijd de oorspronkelijke vormen van het Christendom weer te geven, op een manier die sterk doet denken aan de profeten in wier schaduw zij stonden. »»

131) Zie mijn boek "De Bijbel, Woord van God", in het bijzonder appendix 3.
132) Zevende en laatst herziene druk uit 1896 van "A General Survey of the History of the Canon of the New Testament" (p. 56), eerste druk 1855.

22.102 – Lex orandi, Lex credendi

Een sluitend bewijs dat de Bijbel Gods Woord is bestaat niet, net zomin als ‘bewezen’ kan worden dat God bestaat. Voor mij is het duidelijkste bewijs het gegeven dat de Bijbel, die over een enorme tijdspanne is opgetekend door auteurs van totaal andere achtergronden en culturen, desondanks een organisch geheel vormt en als één boek kan worden gelezen, alsof al zijn delen door één auteur zijn opgetekend, en door wie anders dan God? Samen met de Emmaüsgangers zeg ik: *“Brandde ons hart niet toen Hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons ontsloot?”* (Luc. 24:32) Dat geeft nog een extra teken waardoor ik voor mijzelf weet dat ik niet dwaal in de acceptatie van de Schrift als Woord van God. Dit branden noemen de Joden de Simchat Thora of ‘vreugde van de wet’. Ook wat het historische aspect betreft heb ik nooit fouten kunnen ontdekken. We kunnen de Bijbel vanuit de historiciteit en culturele context bestuderen om aan te tonen dat de Bijbel een waarlijk unieke verzameling is, waarmee ook op wetenschappelijke grond aannemelijk kan worden gemaakt dat de Bijbel het ‘Woord van God’ is. De historische verifiëring is uitermate belangrijk, want in tegenstelling tot veel andere godsdiensten, zoals het Boeddhisme, hebben de Bijbelse geschiedkundige ‘feiten’ een betekenis waarmee ons geloof staat of valt. De belangrijkste geloofswaarheid is wel dat de Bijbel het ‘Woord van God’ is, zijn Allerheiligste Woord. Zodra dat in twijfel wordt getrokken valt alles als een kaartenhuis ineen. Het is daarom dat Gods vijanden zich juist daarop concentreren in het jargon van veronderstelde wetenschappelijkheid. Het moge duidelijk zijn dat bij een wankele tekstoverlevering het profetisch gehalte van de Bijbel ter discussie staat. De kernvraag is: spreekt God nu wél of niet door de Bijbel?

De officiële kerkleer kan nooit worden ontkend of tegengesproken

“De leer, die definitief is vastgelegd, kan niet worden gewijzigd in die zin dat wat onderwezen is niet ontkend noch tegengesproken kan worden, ook niet door iets te beweren dat voor zo’n waarheid twijfels oproept”, zei Pater George Woodall, een moraal-theologische professor op het pontificale Regina Apostolorum Athenaeum te Rome. *“Indien sprake is van een authentieke ontwikkeling van de leer”*, zo stelde Woodall, *“zou dit zulke inbreuken niet tot gevolg hebben en ook niet veronderstellen, maar zou het een zeker punt van de voorgaande leer uitdiepen, waarbij de leer zelf onaangetast blijft.”* Degenen die een dergelijke doctrinaire ontwikkeling voorstaan, moeten eerst aantonen dat hun voorstel dit principe niet aantast en overeenkomt met de constante definitieve leer. (Lifesitenews - juli 2018)

Er zijn wiskundige analyses die bewijs leveren voor de Bijbel als Woord van God. De bekendste daarvan is de ‘bijbelcode’. Er is ook de ‘Panin Bijbelstatistiek. Stel dat iemand deze analyses als sluitend bewijs ziet voor de goddelijke oorsprong van de Bijbel, dan nog betekent dat weinig indien dat slechts het intellectuele deel van zijn menszijn raakt.[133)] De weg tot God gaat altijd via het hart naar het intellect dat zich dankzij de ingeving van het hart voor Gods ingevingen openstelt. God openbaart zich via de Heilige Geest aan onze geest die via het hart het menselijk verstand uitdaagt. In Bijbelse taal dient het hart als het orgaan van een persoon die hem tot een denkend, waarnemend, behoeftig en liefhebbend wezen maakt. De ideeën van kennis, begrip en verlangen worden daarin verenigd. Het Hebreeuwse gebruik voor het woord hart is min of meer verenig-

133) Deze conclusie is niet verbazingwekkend dat iemand niet tot geloof kan worden gebracht uitsluitend op grond van de bijzondere wiskundige eigenschappen van de Bijbel. Waarom dan heeft God die structuur gecreëerd? Dat is te vergelijken met het watermerk van een bankbiljet. Nadat het betaalmiddel in principe is aanvaard, bewijst het watermerk dat het hier inderdaad om een echt biljet gaat.

baar met de manier waarop we het woord ‘verstand’ in het Nederlands gebruiken.[134)] Zodoende is het intellect (een zielsfaculteit die via en met de hersens werkt) onderhorig aan de menselijke geest en het hart, en niet andersom.

Pas na het schrijven van dit artikel heeft de scribent de werkelijke verstandhouding begrepen tussen het hart en het verstand. Wij zijn gebrainwasht dat het verstand ons handelen regeert. Maar niets is minder waar. Ons verstand is de dienaar van het hart, wat inhoudt dat iemand niet tot een essentieel andere mening kan worden gebracht op grond van uitsluitend verstandelijke argumenten. De discussie tussen creationisten en evolutionisten is daar een voorbeeld van. Ik heb nog nooit gehoord dat een evolutionist door een creationist op andere gedachten is gebracht of vice versa, omdat de kwestie waar het om draait veel dieper gaat. Ook in de politiek gaat het vaak veel dieper en daarom dat er zulke absurde wetten worden aangenomen onder het mom van verstandelijke argumenten. Immers, het hart kent zijn redenen die de rede niet kent. (Blaise Pascal) Het is ook zo dat zodra een ‘wonder’ een louter intellectueel argument wordt, dat niets bereikt in termen van overtuigingskracht indien niet vooraf een zekere overtuiging bestond, en dat verklaart waarom de verstokten van hart zelfs niet door een wonder kunnen worden bewogen. (Mt. 13:58) Anders gesteld: Iemand kan tegen zijn wil van iets overtuigd worden, maar zijn wil zal toch onveranderd blijven.

We mogen daarom stellen dat het Christelijk leven niet begint met iets weten over een waarheid of een belangrijk leerstuk begrijpen alsof het zuiver verstandelijke kennis is, maar begint met een aansporing van het hart nadat de menselijke geest zich heeft opengesteld voor de gemeenschap met Gods Geest. Anders geformuleerd betekent dit dat onze levens- en geloofshouding het geloof bevestigt, of integendeel juist beschadigt. Ook als wij menen dat een geloofsuiting uit het verstand komt, is het vooreerst de inwoning van Gods Geest die deze uiting voedt, vaak door alleen maar aandacht te vragen voor iets opdat wij uit onszelf daarover kunnen gaan nadenken. In de natuurlijke orde gaan de dingen vooraf aan de ideeën en in het supernatuurlijke gaat het goddelijk mysterie - de realiteit van God - vooraf aan het geloof, wat het antwoord is op het individu dat tot iets existentieels wordt uitgedaagd. Anders gesteld, men ziet wat men gelooft en niet andersom, hetgeen verstrekkende gevolgen heeft. Dit verklaart waarom Jezus geen wonderen deed indien de toeschouwers een totaal gebrek aan geloof hadden. Omdat de ingezonken opvattingen aan de waarneming voorafgingen, zagen de nazi’s geen mens als ze een Jood zagen, maar een stuk ongedierte dat verdelgd moest worden.

---

134) De Hebreeuwse term voor ‘hart’ is in overdrachtelijke zin de belangrijkste Bijbelse term voor de innerlijke mens. Het beziet de innerlijke mens vanuit een aantal gezichtspunten die betrekking hebben op de gedachte of wil van mensen. Het hart is typisch het orgaan van begrip. Derhalve betekent ‘hart’ of ‘zijn hart ergens op richten’ dat men iets vast van plan is of besluit. (2 Kron. 12:14, Neh. 4:6/Statenvertaling) ‘In het hart overdenken’ wordt gebruikt in Deuteronomium 30:1, Jesaja 46:8, 65:17, alsook in Jeremia 3:16. Voor ‘in gedachte houden’ geldt hetzelfde. (Deut. 30:1, Jer. 51:50, Ez. 38:10) Wijsheid en begrip bevinden zich in het hart (1 Kon. 3:12, Spr. 16:23) en worden door het hart waargenomen. (Spr. 18:15, 22:17; Eccl. 1:1, 8:16) Ook is het hart de plaats waar plannen worden gemaakt of tot handelen wordt besloten. (Spr. 16:1, 16:9) Gods ‘denken’ wordt soms op die manier omschreven. (Jer. 19:5, 32:35, 44:21) Ethische kwesties worden in het hart afgewogen. (Gen. 20:5, Job 11:13) Hieruit volgt dat kwaad ook in het hart tot uiting komt vanuit het verlangen van het hart om ongehoorzaam te zijn en te rebelleren. (Jer. 17:9) Een hart of zijn denkvermogen kan geperverteerd zijn waardoor het niet in staat is de waarheid en de wijsheid te leren kennen. (Spr. 10:20, 11:20, 12:8, 17:16, 17:20) Het hart is ook de plaats waar teleurstelling wordt verwerkt. (Jes. 44:20) (Bron: Baker’s Evangelical Dictionary of Biblical Theology, onder Mind/Reason.)

Welnu, het is dit principe dat in de Katholieke Kerk tot al haar gebruiken en devoties heeft geleid zoals samengevat in de uitdrukking ‘lex orandi, lex credendi’ of korter gezegd ‘ora ut credas’, wat vrij vertaald ‘eerst bidden, dan geloven’ betekent. Theologisch betekent deze uitdrukking dat het geloof tot uiting komt in de godsdienstbeoefening van de gemeenschap en dat deze praktijk daaruit een soort legitimiteit verkrijgt. Het principe is dat de geloofsgemeenschap door een zekere praktijk een geloofsgetuigenis geeft zonder te hoeven zeggen: “Dit is waarom we doen wat we doen.” Dit mechanisme gaf een maatstaf voor de ontwikkeling van de geloofsbelijdenissen, de Bijbelse canon en andere zaken die op de leer betrekking hebben. In de vroege kerk bestond een praxis voordat er een gezamenlijke geloofsbelijdenis bestond en officieel gesanctioneerde canon. Maar de rituele uitdrukking van de kerkgemeenschap kon pas in de algemene ‘traditie’ worden ingebed indien deze een door de tijd gehonoreerde praktijk was en niet slechts een lokaal gebeuren. Zoals Vincentius van Lérins (†445) in zijn “Commonitorium” leert (hfst. 2):

> «« In de Katholieke Kerk zelf moet men zijn uiterste best doen dat we aan het geloof vasthouden dat overal, altijd en door iedereen werd beleden (quod semper, ubique et ab omnibus creditum). Want het is waarlijk en in de strikste betekenis Katholiek als het alomvattend is, zoals ook uit de naam blijkt en de grond der zaak. Wij moeten de principes volgen van ‘universaliteit’, ‘van ouds’ en ‘eensgezind’. We respecteren universaliteit indien we verkondigen dat het ene geloof dat de Kerk wereldwijd belijdt het ware is; aan van ouds, indien wij geenszins van díe uitleg afwijken waarvan evident is dat onze heilige voorouders en vaders die hebben verkondigd; en we zijn eensgezind indien we vasthouden aan de éénstemmige definities en bepalingen die wij allen huldigen, of tenminste van bijna alle priesters en leraren. »»

Indien waar is dat een profeet in eigen land niet wordt geëerd, is het net zo waar dat die ook niet in zijn eigen tijd wordt geëerd. Deze constatering gaf het theologisch fundament voor het in pauselijke decreten vastleggen van de Katholieke leer, dat in feite een aanvang nam bij de apostelen Petrus en Paulus, waarbij de eerste staat voor het geïnspireerde hogepriesterlijk gezag en de tweede voor de theologische onderbouwing van het Nieuwe Verbond. Bij hen begint de nieuwtestamentische traditie, zoals toendertijd bij het tweemanschap Mozes en Aäron. Op het feest van HH. Petrus en Paulus wordt tijdens de collecta (eerste gebed) van de Tridentijnse misgebeden: *“O God, die de dag van heden door de marteldood van uw apostelen Petrus en Paulus hebt geheiligd, verleen aan uw Kerk dat zij in alles de lering volge van hen aan wie zij de eerste uitbreiding van het geloof te danken heeft.”* Er staat niet “de laatste uitbreiding van het geloof”. Dit betekent dat het “quod semper, ubique et ab omnibus creditum” niet verabsoluteerd mag worden, want dan zou Gods plan door de eeuwen gemuilkorfd worden, wat de trieste fout was van het Joodse prelatendom ten tijde van Jezus. Zij dachten in alles de waarheid in pacht te hebben. Maar zelfs het kennen van de Heilige Apostolische en Katholieke Kerk is ten dele, wordt allengs verdiept en moet zo nodig worden gecorrigeerd, zoals de funeste opvatting dat het Millennium niet letterlijk mag worden genomen, alsook de dwaze opvatting dat er nooit meer profeten in oudtestamentische zin zullen opstaan; dit zijn opvattingen, geen dogma’s die in Denzinger staan, dat het boek is dat al de oorspronkelijke bronnen bevat (pauselijke decreten, adhortaties, enz.) van de Katholieke leer, het ultieme boek voor het Christelijke geloof en de moraal.

De taak van Rome heeft er altijd uit bestaan om in collegiale samenwerking, waaronder concilies, een gebruik of geloofspunt te legitimeren als zijnde een voor God welgevallige traditie van iets dat reeds lang bestond. Dat reeds lange bestaan bevindt zich van oorsprong in Gods gedachte. Ook als een mens iets opschrijft heeft hij dat eerst in zijn gedachte voordat hij de letters aan het papier toevertrouwt. Als hem naar de betekenis

van een bepaalde tekst wordt gevraagd zal de auteur daar een nadere uitleg aan kunnen geven, want wat hij neerschreef bestond reeds in zijn gedachte.[135)] En dat nu is de kern der mondelinge traditie. De mondelinge traditie gaat daarom vooraf aan de schriftelijke; er kan nooit tegenspraak bestaan tussen die twee; er kan ook nooit tegenspraak bestaan tussen het latere en het vroegere, ook niet tussen de interpretatie van het Nieuwe- en die van het Oude Testament. En omdat God alle toekomende tijden in gedachten had voordat Hij ons de Bijbel gaf, te beginnen met de Pentateuch, omvat de Bijbel alle toekomstige tijden en is daarom altijd actueel. Een halsstarrig dogmatisme doodt wat God voor ons voor ogen heeft, *"want de letter is dood maar de geest maakt levend."* (2 Kor. 3:6)

In een extreme reactie op het Protestantisme, dat zich bijna geheel verlaat op de Bijbel, is de foutieve opvatting ingeslopen dat de Katholieke leer superieur is aan de Bijbel, terwijl het had moeten zijn dat de Bijbel en de Leer elkaar aanvullen. Immers, hoe zou de Leer superieur kunnen zijn aan de Bijbel dat het letterperfecte Woord van God is? Ze vullen elkaar aan en moeten elkaar aanvulllen omdat de Bijbel volgens 2 Petrus 1:20-21 geen eigenmachtige uitleg toelaat (d.w.z. zonder ingeving van de Heilige Geest). De officiële dogma's van de Katholieke Kerk zijn onfeilbaar, maar dat neemt niet weg dat er leringen bestaan op ondergeschikte punten die afhankelijk van het onderwerp meer of minder zeker zijn. Er is veel onontgonnen terrein op theologisch gebied waar extreem denken als een zonde van arrogantie kan worden beschouwd, zeker als die als zeef wordt gebruikt om Gods hedendaagse profeten de mond te snoeren.

Buiten de collegiale samenwerking heeft de paus dikwijls op grond van zijn primaatschap, dus eigenmachtig, dogmatische verklaringen afgelegd of is als rechter opgetreden om theologische geschillen te beslechten of een discussie te begrenzen. De legitimering van een traditie dient natuurlijk theologisch en rationeel te kunnen worden onderbouwd en moet altijd binnen de reeds gevestigde dogmatiek passen. Bovendien moet ze kunnen worden herleid tot wat de Heilige Schrift zegt. Het Eerste Vaticaans Concilie leert: *"De Heilige Geest is de opvolgers van Sint Petrus niet beloofd opdat ze een nieuwe leer zouden doen kennen, maar om met Zijn hulp de openbaring gegeven aan de apostelen, dat wil zeggen het depositum van het geloof, heilig te bewaren en getrouw uit te leggen."* (hfst. 4/169 1e Const.) De term *"getrouw uitleggen"* geeft aan dat kerkelijke leerstukken, dogma's genaamd, niet toevoegen aan de reeds bestaande leer, maar een dieper inzicht geven in wat reeds bestaat. Ook hierin moeten we oppassen voor halsstarrige meningen. Bijvoorbeeld, nog nooit heeft iemand tot in het zeer recente verleden geopperd dat het Babylon van het Boek Openbaring de gehele menselijke beschaving voorstelt woonachtig in de stad die Aarde heet, maar het zou verkeerd zijn om op grond van zijn recentelijkheid deze visie te veroordelen.

De officiële aanvaarding van een devotie binnen de Kerk was voorzeker geen automatisme want er zijn veel voorbeelden waarbij een of andere volksdevotie veroordeeld is ge-

---

135) Waar we ons ontegenzeggelijk bewust van zijn is een constante beweging naar immaterialiteit, een proces van metamorfose van het fonetische naar het spirituele, van taal (fonetische vibraties) naar denken, dat in beide richtingen gaat. Jean Paulhan beschrijft deze transmutatie: "Metamorfose waardoor woorden niet langer toegankelijk zijn voor onze zintuigen en hun gewicht, hun lawaai, en hun lijnen, hun ruimte verliezen - om gedachten te worden. Maar de gedachte, van haar kant, doet afstand - om woorden te worden - van haar snelheid of traagheid, haar verrassing, haar onzichtbaarheid, haar tijd en ons innerlijk bewustzijn ervan." Deze gelijktijdige transformatie in tegengestelde richting, voegt Merleau-Ponty eraan toe, is 'le mystère du langage'. [Zoals woorden een gebrekkige uitdrukking kunnen zijn van ongrijpbare gedachten, zo kunnen gedachten een gebrekkige uitdrukking zijn van ongrijpbare woorden.] Uit "After Babel" van George Steiner # 1998 (p.129).

worden. Dat een praktijk een 'levende devotie' is, die door een brede massa wordt aanvaard, vormt op zich geen bewijs van zijn legitimiteit. Denk aan de strenge veroordeling door de Roomse Kerk van het flagellantisme waarin zich de macht van zelfkastijding openbaarde, wat binnen de zogenaamde Heilige Kerk als een der ergste ontsporingen kan worden beschouwd die zich daar hebben voorgedaan. 'Vrome' zelfkastijding met bloed vloeiend was geen uitzondering. Flagellanten, ook gesel- of kruisbroeders genoemd, waren Katholieke fanatici die in de 13e tot 15e eeuw in 'vrome' optochten door het land trokken en met zelfkastijding Gods barmhartigheid wilden afdwingen. De volgelingen stonden bekend om hun openbare geselingen, waarbij tot wel tienduizend man grote menigten door de vlakten en steden marcheerden, alhoewel hun soms de toegang tot een stad werd ontzegd. De praktijk kende geen duidelijke leer of herkenbare leiding, maar deze massahysterie, wat het in feite was, vond in afzonderlijke uitbarstingen over heel Europa plaats. Aanvankelijk werden de flagellanten door de Katholieke Kerk getolereerd, en toen deden ook monniken en priesters mee. Maar na 1300 werd de Kerk steeds minder tolerant, gealarmeerd als zij was door de snelle verspreiding van deze beweging en zijn excessen. In 1349 veroordeelde Paus Clementus VI de flagellanten in een pauselijke bul waarin hij de kerkleiders aanspoorde de zaak tegen te werken. Dit werd 23 jaar later door Gregorius XI bekrachtigd, waarbij hij een vergelijking trok met andere ketterse groeperingen. Ten slotte heeft het Concilie van Konstanz de beweging in 1417 scherp veroordeeld.

Wat het Eerste Vaticaans Concilie (1870) over de traditie zegt

De geloofsleer, die God heeft geopenbaard, is niet aan de menselijke intelligenties voorgesteld om door hen te worden vervolmaakt als ware het een filosofisch stelsel, maar als een goddelijk pand dat aan de Bruid van Christus is toevertrouwd, opdat ze dit getrouw zou bewaren en feilloos uitleggen. Derhalve is ook de betekenis van de heilige dogma's [geloofspunten] dat, hetgeen door de Heilige Moeder de Kerk is uitgesproken, daar nooit onder de schijn en in naam van een dieper inzicht in de waarheid van mag worden afgeweken. Zo tele wierig de kennis, wetenschap en wijsheid in eenieder en in de gemeenschap, zowel in iedere gelovige afzonderlijk als in de gehele Kerk, en dat in elk tijdsgewricht en in alle eeuwen – op de daartoe geëigende wijze, en wel volgens hetzelfde dogma, in identieke zin en aanvaarding.

Constitutie Dei Filius (I, 4:22)

Als we het over traditie hebben dan is de belangrijkste die van het Heilig Misoffer waarin Jezus Christus, Zoon van God, waarlijk en reëel tegenwoordig is in de gedaante van brood en wijn. In de Bijbel wordt daar niet in detail over uitgewijd en de leer van het Heilig Misoffer wordt daarom door de Protestanten afgewezen, ook omdat het volgens hen tegen gezonde verstand ingaat. Deze traditie werd nochtans voorzegd. Psalm 136, de Grote Hallel (grote lofpsalm) geheten, wordt in het Jodendom door zijn eenvoudige ritmiek veel en enthousiast gezongen. Door het derde Hebreeuwse woord in vers 25 te punctueren (de punctiatie is facultatief), wordt de vertaling: "*Hij [Jahwe] geeft alle volken het brood dat vlees is.*" Hier verwijst Mosché de Prediker naar Psalm 34:9,[136)] geciteerd in 1 Petrus 2:3: *"Geproefd hebbende van de zoetheid des Heren."* En Mosché becommen-

136) De geschriften van Moshje de Prediker (Mosché Ha-Darshan van Narbonne) zijn zoekgeraakt, maar zijn deels gekend dankzij de veelvuldige citaten. Le Chevalier Drach citeert een aantal uitspraken van hem waaronder zijn Hebreeuwse commentaar op Psalm 136:25, ontleend aan de "Pugio fidei" van Raymond Martin en de "Arcana catholicae veritatis" van Petrus Galatinus. Mosché Ha-Darshan dankt hij zijn reputatie vooral aan het feit dat hij samen met Tobiah ben Eliëzer de meest prominente vertegenwoordiger was van de symbolische exegese (derash) in de elfde eeuw.

tarieert: *"Proef en zie hoe goed Jahwe is. Want het brood dat Hij allen geeft is zijn eigen vlees. En terwijl de smaak brood aankondigt, is het in vlees veranderd."* Dit is niet zomaar een psalm. Deze Psalm geeft zielsverrukking weer en kan alleen door godsvruchtige en dankbare harten ten volle worden genoten. De zang begint met een drievoudig lof aan de Heilige Drievuldigheid. Daarna volgt in zes verzen een lof voor het zesdaagse scheppingswerk, gevolgd door zes andere op de bevrijding uit Egypte, beeld van de bevrijding uit de demonische overheersing van Gods scheppingswerk. Er volgen zeven verzen over de exodustocht door de woestijn op weg naar het Beloofde Land. De mensheid zit nu in de zevende (her)scheppingsdag; de exodustocht is beeld van die dag. Het eindigt met twee verzen van persoonlijke dank voor de ontvangen goedertierendheden. En dan komt de apotheose met de verhulde aankondiging van het Heilig Misoffer dat tot nimmer eindigende lof opwekt. Dat deze Psalm uit 26 verzen bestaat is niet toevallig, want dat is de getalswaarde van Yahweh, Gods Heilige Naam, die in zijn volheid in de geconsacreerde Heilige Hostie vertoeft.

De Novus Ordo Missae (Nieuwe Misorde of de NOM) uit 1969, die op instructie van het Tweede Vaticaans Concilie werd geformuleerd, voldeed niet aan de geschetste gang van zaken, waarbij een voltooiing van een dogma wordt gezocht die aan de actuele behoeftes voldoet. Het was géén logisch uitvloeisel van de conciliebesluiten en sloot niet aan bij een gevestigde praktijk of geloofshouding. Het werd van bovenuit gedecreteerd en voldeed niet aan het vereiste van een organische ontwikkeling (een langzame en harmonische opbouw in de tijd). De Nieuwe Misorde heette de uitwerking te zijn van het conciliaire besluit van 4 december 1963 onder de naam Sacrosanctum Concilium (Constitutie over de Heilige Liturgie). Deze beoogde een actievere participatie van de gelovigen tijdens de Heilige Mis, wat een lofwaardig streven was, want op dat moment was daar nauwelijks sprake van. De uitwerking van de constitutie was echter van een heel ander kaliber en stoorde zich totaal niet aan de daarin geformuleerde richtlijnen. Reeds in 1965 verscheen op grond van Sacrosanctum Concilium een aanbeveling voor de Heilige Mis, die aan de normen voldeed, maar die hield niet lang stand omdat het ontbrak aan een actieve introductie in de Kerk zelf, en we hoeven niet lang te raden waarom die aanbeveling door de opstandige gezagdragers lauw werd ontvangen.

"De Nieuwe Misorde vertegenwoordigt, zowel in het geheel als in onderdelen, een opvallende koers die zich verwijdert van de Katholieke theologie van de Heilige Mis, zoals deze werd geformuleerd tijdens de 22e zitting van het Concilie van Trente [in het jaar 1562]. De 'canons' van de definitief vastgestelde ritus hadden in die tijd als doel een onoverkomelijke barrière op te werpen tegen elke ketterij die de ongeschondenheid van het Mysterie zou kunnen aantasten." Met deze woorden richtten Kardinaal Ottaviani, Emeritus Prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, en Kardinaal Bacci, hoofdredacteur van de encycliek "Veterum sapientia" van Paus Johannes XXIII, zich op 3 sept. 1969 tot Paus Paulus VI en overhandigden hem de "Breve Esame Critico del Novus Ordo Missæ pro Manuscripto" (kort kritisch onderzoek van de NOM), enkele weken nadat deze van kracht was geworden. Dit commentaar werd publiek gemaakt ter gelegenheid van het Jaar van de Eucharistie (okt. 2004- okt. 2005).

Hoe deze wijzigingen hun beslag hebben gekregen werd door Paus Benedictus XVI, toen nog de prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer, in zijn voorwoord toegelicht van de Franse vertaling uit 1992 van Klaus Gamber's boek: "De Hervorming van de Roomse Liturgie". Tot aller verbazing werd dat voorwoord door de uitgever weerhouden en luidde aldus: *"Ook ik heb die beginperiode meegemaakt. Ik spreek uit eigen ervaring, want ook ik heb die periode beleefd met al zijn hoop en verwarring. En ik heb gezien hoe willekeurige deformaties van de liturgie diepe pijn hebben veroorzaakt bij individuen die*

volledig geworteld waren in het geloof van de Kerk." [137] Deze opmerking sluit aan bij wat hij op de drempel van het millennium in de "Geest der Liturgie" opmerkt: *"Ieder die tegenwoordig het blijvend bestaan van de oude Latijnse liturgie bepleit of eraan deelneemt wordt als een melaatse behandeld. Elke vorm van tolerantie eindigt hier. In de geschiedenis heeft zich nog nooit iets soortgelijks voorgedaan. Door dit te doen verachten en herschrijven we het hele verleden van de Kerk."*

Het is juist aan dit principe van de traditionele overlevering, c.q. mondelinge traditie, dat de zestiende eeuwse reformatoren aanstoot hebben genomen. De NOM wordt daarom ook wel een 'reformatorische inbreuk' genoemd. In de ogen van de reformatie mochten de oorspronkelijke instructies tijdens het Laatste Avondmaal (de donderdag voor de Kruisiging) ten aanzien van de regels van het Heilig Misoffer – die niet zijn opgetekend in de Evangeliën – en de daaropvolgende volksdevotie en ritualiteit van de eerste Christenheid niet maatgevend zijn! Niet alles wat Christus heeft onderwezen staat opgetekend, met name de onderwijzingen die uitsluitend voor de apostelen en hun nakomelingen in het priesterschap waren bedoeld, en dat is logisch en verklaarbaar. In hun verkettering van de Kerk van Rome konden ze niet anders dan het gewijde priesterschap afwijzen en derhalve ook het Heilig Misoffer, het meest kostbare geschenk van God aan de mensheid.

Het reformatorisch uitgangspunt (continentaal en Angelsaksisch) over het wezen der traditie vormt de diepe breuklijn tussen het Protestantisme en Rome. Terwijl de reformatie zich openlijk distancieerde van het lex orandi principe kon het dit niet compleet doen, want anders hadden ze niet kunnen vasthouden aan de Schrift als het onfeilbare Woord van God. De daarin opgenomen boeken zijn stapsgewijs door de Christelijke gemeenschap aanvaard als zijnde heilige boeken. God spreekt op velerlei wijze tot zijn volk en heeft dat ook nooit nagelaten, maar deze specifieke boeken hebben van Hem op bijzondere wijze het zegel van absolute betrouwbaarheid gekregen waarbij volgens ondergetekende zelfs elke letter goddelijk geïnspireerd is. Ze zijn het manna dat uit de Hemel is neergedaald en elke dag opnieuw moet worden geoogst en gegeten omdat het anders zijn heilzame werking verliest. Waar ik graag aan toevoeg dat de Schrift dankzij zijn door God gegeven vitaliteit, ongeacht de lezer, zijn eigen zielsberoerende boodschap overbrengt, zodat Rooms Katholieken de grote Bijbelse inzichten van oprecht gelovige mensen van Protestantse signatuur kunnen bewonderen, maar het mag ook andersom: Protestanten mogen best wel wat meer waardering opbrengen voor de grote inzichten van mensen van Katholieke signatuur.

De opvatting van de continentale reformatorische beweging was op dit punt als volgt. In plaats van de 'traditie' als iets te beschouwen dat boven of onder de Schrift staat of parallel daaraan, beschouwden de theologische pioniers (Luther, Melanchton, Calvijn, Zwingli, e.a.) de Schrift als de culminatie en hoogste uitdrukking van de goddelijk meegedeelde traditie. Concilies en geloofsbelijdenissen zijn daarom alleen maatgevend in zoverre ze het rechtzinnige geloof, zoals de apostelen die hebben ontvangen en in de Schrift hebben neergelegd, detailleren en uitgebreider uiteenzetten zonder daar iets in geest of substantie aan toe te voegen. Het is in dit opzicht opmerkelijk dat de Confessio Augustana (uit 1530), die het Lutherse geloof samenvat, de Nicea-Constaninopel besluiten volledig aanvaardt en eenieder vervloekt (anathema) die zich daartegen verzet.

---

137) Dit niet gepubliceerde voorwoord bevindt zich in het archief van Una Voce America waarmee Benedictus goede banden had. Het citaat komt uit hun zomernummer 2013 (nr 48) in een artikel van de hoofdredacteur Bill Basile: "A Tribute to Pope Benedict XVI", dat in vertaling in het november 2013 nummer van de nederlandstalige Catholica verscheen, getiteld "Een laudatio op Paus Benedictus XVI" (pp. 11-15).

Binnen de Anglicaanse kerk is de situatie enigszins anders. Daar behoort het lex orandi principe tot het karakter zelf van deze richting. Uitdrukkelijk betrekken zij dit op de autoriteit én uitleg van de Schrift. Het is dan ook nauwelijks toevallig dat Westcott – met zijn baanbrekend werk voor de definitieve vastlegging van de Griekse grondtekst – een Anglicaans bisschop was. De positie van de continentale reformatie is dat de geloofs-traditie (dus de traditie in enge zin) ondergeschikt is aan de Schrift terwijl de Engelse kerk verkondigt dat deze gelijk staat aan de Schrift, waaruit volgt dat de institutionele kerk de volledige zeggenschap heeft over wat zij als de rechtzinnige leer beschouwt. Maar zoals reeds uitgelegd gaat de mondelinge traditie vooraf aan de schriftelijke en is daarom superieur aan de schriftelijke, in die zin dat ze onderling consistent zijn en elkaar nooit tegenspreken, dat nooit zullen doen, nooit en te nimmer.

Het Concilie van Nicea werd in 325 bijeengeroepen door Constantijn de Grote en staat bekend als het eerste oecumenische of algemene concilie van de Christelijke Kerk. Twaalf jaar eerder vaardigde Constantijn de Grote samen met de Romeinse Keizer Flavius Licinius het Edict van Milaan uit, waarmee het verbod op de uitoefening van de Christelijke religie werd opgeheven en de in beslag genomen kerkbezittingen werden teruggegeven. Van toen af aan werd de Christelijke religieuze praktijk geoorloofd, maar werd het heidendom nog niet onwettig verklaard en het Christendom nog niet tot staats-religie verheven; dat geschiedde onder het bewind van de Byzanteinse Keizer Theodo-sius I. Pas in 391 verklaarde Theodosius dat het Christelijk geloof de enige gewettigde staatsgodsdienst was, waarmee de overheidssteun voor de andere godsdiensten wegviel. In dat jaar situeren veel Protestanten de geboorte van de Roomse Kerk, die volgens hen ging samenheulen met de politieke heersers. De Protestanten zeggen, om aan te geven dat daarmee de breuk ontstond, dat Siricius (384-399), die toen heerste, de eerste bisschop van Rome was die zichzelf paus noemde alsook de titel aannam van ‘pontifex maximus’,[138)] maar beide beweringen bewijzen niet dat de paus een usurpator was.

De Protestanten zien geen continuïteit vanaf de geboorte van de Kerk op Pinksteren (Hand. 2:1-4), die zich in onafgebroken lijn bleef voortzetten, ook ná de oprichting in 391 van de geïnstitutionaliseerde Roomse Kerk. Wat plaatsvond in 391 zien ze als een duidelijke breuk met de oude op Bijbelse grondslag gebaseerde praktijk. Alsof de Roomse Kerk vanaf dat jaar de Bijbelse leer niet meer volgde! De Roomse Kerk zou sindsdien een staatsinstituut zijn geworden en geen goddelijk rechtstreeks door Christus verordonneerd instituut. In de zestiende eeuw besloten de reformatoren daarom de twee oecumenische concilies te aanvaarden die vóór het jaar 391 werden gehouden. Het derde concilie, die van Efese, vond plaats in 431, maar daar namen de oosterse kerken niet aan deel, wat wel het geval was geweest voor de eerste twee oecumenische concilies.

22.103 – Enkele gedachten over de Joodse Hermeneutiek

Het oorspronkelijke Hebreeuws is door de klinkerhiaten in een soort geheimschrift gezet. Samen met de overhandiging van de Schrift hoorde Mozes ook hoe deze gelezen en be-grepen moest worden. Zonder de klinkertoepassing, zoals die in de tweede helft van het eerste millennium na Christus werd vastgelegd, is de tekst alleen leesbaar als men weet wat er staat. De hermeneutische traditie begint dus bij Mozes. Mozes werd 40 dagen op de Horeb onderricht en daarom heet het dat hij de dubbele wet ontving. De mondelinge ‘wet’ is essentieel zonder welke het profetisch getuigenis niet juist kan worden verstaan, zelfs niet voor zulke eenvoudige zaken als de ‘totafot’ wat in Deuteronomium 11:18 wordt voorgeschreven (doosje met tekst die tijdens gebed op het voorhoofd wordt gebon-

138) De titel pontifex maximus is tot het jaar 381 in zwang geweest als titel voor de Romeinse keizers en was het jaar dat Keizer Gratian daar officieel afstand van deed.

den). Zo fungeerden de 40 dagen dat Jezus zijn leerlingen onderrichtte ook als mondelinge wet. De mondelinge wet heet zo, niet omdat die altijd mondeling zou zijn doorgegeven, maar om aan te geven dat de schriftelijke en mondelinge wet samen een geheel vormen. Wij zouden het ook kunnen definiëren als de instructie ten behoeve van de Bijbelse context waarmee we de achterliggende bedoelingen van de goddelijke auteur kunnen achterhalen, voor het nu maar ook voor nieuwe toekomstige situaties.

De Joodse traditie geeft aan dat de eerste vijf bijbelboeken een veel groter gezag bezitten dan de overige omdat deze, weer volgens de traditie, door Mozes zelf zijn neergeschreven (zijn eigen sterven op Nebo zal dan door een ander zijn verteld). Toch is de grens tussen de mondelinge en schriftelijke traditie niet zo scherp als op het eerste gezicht lijkt. Wat de ontstaansgeschiedenis van de wereld betreft, het paradijsverhaal en het begin van de aartsvaderlijke gebeurtenissen zal ook Mozes hebben teruggegrepen op een overlevering die, omdat de schrijfkunst nog moest worden uitgevonden, mondeling moet zijn geweest. De overlevering ten tijde van de aartsvaders – Noach, Abraham, Jozef en anderen – fungeerde als een inspiratie van God en werd op hetzelfde niveau behandeld als de Schrift nu. Echter, het neerschrijven daarvan door Mozes, althans het relevante deel, geschiedde onder Gods leiding. Het respect voor de mondelinge traditie is voor het Levitisch priesterschap altijd even groot geweest als voor het Woord zelf, omdat veel van wat de Schrift zegt onduidelijk is en zelfs tegenstrijdig lijkt – en geldt dat ook niet voor het Nieuwe Testament? Aldus staan woord en uitleg in wederzijdse afhankelijkheid tot elkaar. De veel latere Talmoed (is ruim na Christus opgetekend), die de neerslag van een mondelinge traditie omvat, zou volgens sommige teksten zelfs belangrijker zijn dan de Schrift, maar op grond van historische overwegingen en de vele conflicterende opinies in de Talmoed zelf (een discussievorm), is dat onhoudbaar. Die mythe komt wel goed uit om het volk in toom te houden.

De Joodse mondelinge wet stond indertijd bekend als masoretisch (afgeleid van het woord binden), wat de gewoonte aangeeft om uit het geheugen van de ene naar de andere generatie door te geven. Dat zal een zekere tijd in die vorm hebben gefunctioneerd, maar niet zo extreem als men wil doen voorkomen. Nu valt alles onder masora: het geschreven woord, de culturele gewoontes en de geschiedenis. Ik heb respect voor de mondelinge traditie (later neergeschreven), maar toch minder dan voor de ontvouwing van het Woord, dat wil zeggen de uitleg van de Bijbel in de Bijbel zelf. Toch is kennis van het Oude Testament en de Joodse overlevering van onschatbare waarde, zij het dat deze laatste overlevering met de nodige omzichtigheid benaderd moet worden, want het is niet alles goud wat er blinkt. Volgens de masora is het Hebreeuws gebonden en ontvouwt zich niet door middel van de zogenaamde wetenschappelijke methode van de 'kritische exegese' waarbij de goddelijke openbaring in twijfel wordt getrokken, maar daarentegen om toe te voegen aan een bestaande kern – altijd trouw aan de oude traditie die telkens wordt aangevuld met dieper inzicht. Dit betekent dat de oude traditie evenveel waard is als de nieuwste ontwikkeling en als proeve kan dienen voor nieuwe inzichten. Het probleem is dat die oude kennis niet ongeschonden tot ons is gekomen. Helaas is veel onderweg verloren geraakt en zijn er toevoegingen gemaakt die niets met de Schrift zelf of geïnspireerde kennis van doen hebben, maar veeleer persoonlijke opinies zijn.

Het uitgangspunt blijft dat de Schrift geen eigenmachtige uitleg toelaat (2 Pet. 1:20) en alleen in geloof en ontzag benaderd mag worden. En dan nog! Als iemand vroeger een officieel bezoek bracht aan de Japanse keizer, begon de eerste zin van het verslag altijd met: *"Bevend en zwaar sidderend naderde…"* Zo zou het ook met de Bijbel moeten zijn, maar helaas heeft men voor wereldse vorsten vaak meer ontzag dan voor de Bijbel.

De Ordinantie tegen de Tractatus Theologico Politicus

Op de volgender pagina is de zeventiende eeuwse tekst dat Spinoza's Tractatus Theologico-Politicus veroordeelt, te vinden in het Groot Placaet Boeck, uitgevaardigd door de Staten Generaal, de Staten van Holland, West Friesland alsook de Staten van Zeeland.

De Tractatus is een Sociniaans werk. Socinianisme of Rosicrucianisme tekent de beginfase van de Vrijmetselarij. Nadat de volgelingen in 1660 Polen werden uitgejaagd gingen velen naar Holland. Later trokken ze door naar Londen. In Holland creëerden ze een aantal enthousiaste volgelingen waaronder Spinoza.

In juli 1674 publiceerde de Hollandse overheid de ordinantie tegen de Sociniaanse boeken Leviathan (van Thomas Hobbes) en andere schadelijke boeken in bijzonder de Tractatus Theologico Politicus van de hand van Spinoza. Alhoewel hij misschien geen duivelaanbidder was, waren de hoogste Socinianen dat zeker wel. Spinoza voelde zich in ieder geval bij hen thuis.

Benedict Spinoza (door het Judaïsme geëxcommuniceerd) publiceerde de Tractatus anoniem in 1670 onder de hoede van de machtigste man toen in Holland, de Raadspensionaris Johan de Witt. Het werd aanvankelijk goed ontvangen maar volgend op de moord op De Witt door een volksmeute in 1672, nam de politieke steun voor de verhandeling af. Daarin presenteerde Spinoza zijn meest systematische kritiek op het Judaïsme en de georganiseerde godsdienst in het algemeen. Hij verwiep het geloof dat zulke dingen kunnen bestaan als profetie en het bovennatuurlijke. Hij redeneerde dat God uitsluitend via de natuurkundige wetten van zijn eigen 'natuur' handelt en hij ontkende resoluut dat God een doel voor ogen zou kunnen hebben.

Op den duur bleek de Tractatus van beslissende invloed voor de richting van het bijbelonderzoek dat de goddelijke autoriteit van de Heilige Schrift probeert te vernietigen, een benadering die thans erg populair is en bekend staat als de moderne bijbelkritiek.

Een tijdgenoot van Spinoza, die 35 jaar later stierf, was de priester Richard Simon, die tegen het eind van zijn leven aan het hoofd stond van de rozenkruisersbeweging. Hij noemde zich graag een Spinozist. Hij verdedigde de Tractatus en verketterde iedereen die er kritiek op durfde hebben. Simons baanbrekende werk "Histoire critique du Nouveau Testament" was volgens de principes van de Tractatus geschreven en hij wilde dat in 1678 publiceren, een jaar na Spinoza's dood. In opdracht van de Koninklijke Raad van Frankrijk werd de hele productie van 1.300 boeken in beslag genomen en vernietigd, maar één exemplaar ontsprong de dans en werd spoedig in Amsterdam herdrukt. Spinoza en Simon worden de vaders van de 'moderne bijbelkritiek' genoemd, welke van een godslasterlijke tendens blijk geeft. De 'moderne bijbelkritiek' mag geen aanspraak maken op het predicaat wetenschap!

Edict van het Hof van Holland Tegen de Sociniaanse Boeken, Leviathan en andere.

de dato 19 juli 1674

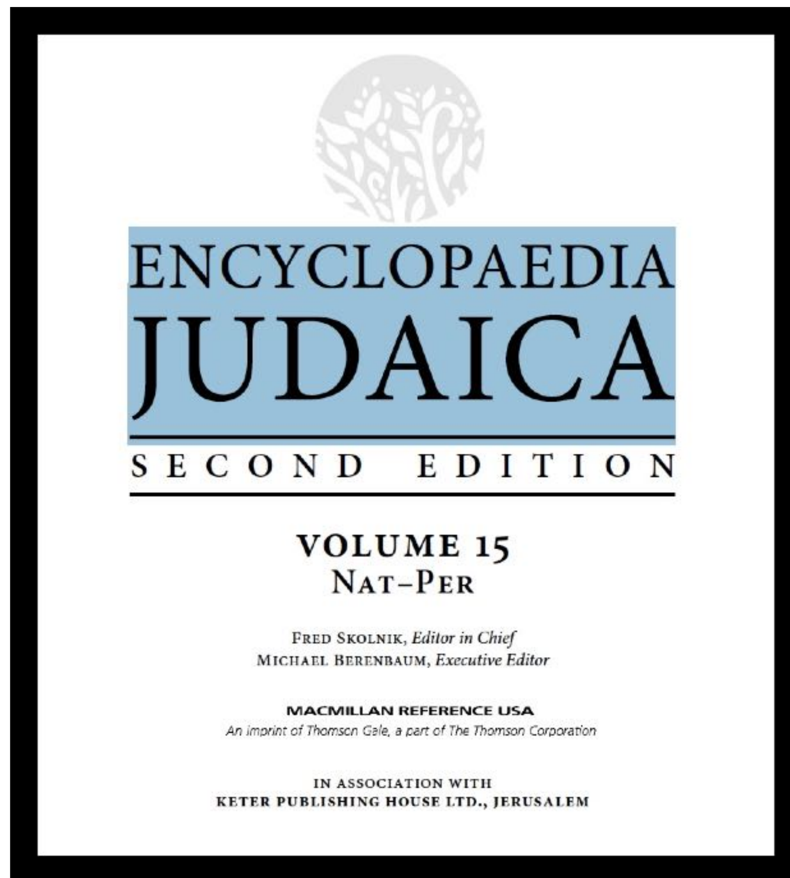
Wilhem Hendrick, by dergratien Godes Prince van Orangeen de Nassau, Grave van Catzenellebogen, Vianden, Diest, Lingen, Moeurs, Buyren, Leerdam, &c. ...... Midtsgaders den Praesident ende Raeden over Hollandt ende West-Vrieslandt: Alsoo Wy in ervaringe komen, dat t'zedert eenigen tijdt herwaerts verscheyde Sociniaensche ende andere schadelijcke Boecken, met den Druck zijn gemeen gemaeckt, ende noch dagelijcx werden gedivulgeert ende verkocht, als daer zijn de Boecken genaemt de Leviathan, Bibliotheca Fratrum Polonorum, quos unitarios vocant, Philosophia Sacrae Scripturae interpres: als mede Tractatus Theologico Politicus, ende dat Wy naer examinatie van den inhouden van dien bevinden, niet alleen dat de selve renverseren de Leere van de ware Christelijcke Gereformeerde Religie, nemaer oock overvloeyen van alle lasteringen tegens Godt, ende syne Eygenschappen, ende des selfs aenbiddelijcke Drie Eenigheydt, tegens de Godtheydt Jesu Christi, ende syne Ware voldoeninge; midtsgaders de fondamentele Hooft-Poincten van de voorschreve Ware Christelijcke Religie, ende in effecte d'authoriteyt van de Heylige Schrifture, t'eenemael soo veel in haer is in vilipendie, en de swacke ende niet wel gefondeerde gemoederen in twijfelinge trachten te brengen, alles directelijck jegens iterative Resolutien ende Placaten van den Lande daer jegens ge-emaneert. Soo ist, Dat wy tot voorkominge van dit schadelijck Vergift, ende om soo reel mogelijck te beletten, dat daer door niemant en moge werden misleyt, hebben geoordeelt van Onsen plicht de voorsz. Boecken te verklaren soodanigh als voorsz is, ende te decrieren voor Gods-lasterlijcke en Ziel-verdeffelijcke Boecken, vol van ongefondeerde en dangereuse stellingen en grouwelen, tot naedeel van de Ware Religie ende Kerchendienst. Verbiedende dienvolgende als noch by desen allen ende een yegelijcken, de selve of diergelijcke te Drucken, divulgeeren ofte verkoopen, op Auctien ofte andersints, op peyne by de Placaten van den Lande, ende specialijck dat van den negenthienden September 1653, daer toe ghestatueert: Lastende een yeder die dit aengaet, hem daer na te reguleren, endedat desen sal worden gepubliceert en alomme geaffigeert, daer het behoort, ende in gelijcke saecken te geschieden gebruyckelijck is.

Gegeven onde het Zegel van Justicie hier onder opgedruckt, op den negenthienden Julij, 1674.

Onder stondt, In kennisse van My.

Was gheteeckent,

Bron: Groot Placaet Boeck (in J. Scheltus, ’s Graven Hage 1683, deel 3 - p. 523, uit Pollock’s bk. XII:444, app. B.) Die van 25 juni 1678, die de Opera Posthuma veroordeelt, bevindt zich op p. 525.

Verspreid met toestemming van Thomson Gale, Farmington Hills, Michigan, U.S.A.

MONDELINGE WET (Heb. תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה): Dit is de geautoriseerde uitleg van de Geschreven Wet [Torah, wat de tekst is van de eerste vijf bijbelboeken, de Pentateuch] waarvan men aanneemt dat die aan Mozes op de Sinaï werd overhandigd. Die bestaat daarom samen met de Geschreven Wet. Deze mening over de Mondeling Wet was een fundamenteel uitgangspunt van de rabbi's. De Geschreven en Mondelinge Wet vormen samen de "twee die één zijn". "Er wordt verteld dat een zekere man voor Shammai stond en zei: 'Rabbi, hoeveel Torahs zijn er?' De rabbi antwoordde: 'Twee - een geschreven en een mondelinge'." (ARN 15, 61; cf. Sif. Deut. 351) Er bestaat een sterke en nauwe band tussen de Geschreven en Mondelinge Wet, en geen kan zonder de ander bestaan – dogmatisch bezien en vanuit de historisch perspectief. De Mondelinge Wet hangt van de Geschreven Wet af maar tezelfdertijd, zo zeggen de rabbi's, is het duidelijk dat de Geschreven Wet niet echt kan bestaan zonder de Mondelinge. De noodzaak het bestaan van de Mondelinge Wet te accepteren is inherent aan het karakter en de natuur van de Torah. De voorschriften van de Geschreven Wet konden zelfs niet letterlijk worden vervuld door de generatie die ze ontving, aangezien "dat wat duidelijk is in de Torah duister is, en des te meer hetgeen problematisch is" (Judah Halevi, Kuzari, 3, 35; cf. Mozes van Coucy in Semag, inleiding: "Want de verzen spreken elkaar tegen en heffen elkaar op", en "de omschrijvingen in de Geschreven Wet zijn vaag"). Zelfs die torahvoorschriften die duidelijk en exact geformuleerd lijken, bevatten meer dat duister is en om toelichting vraagt dan wat vanzelfsprekend is en begrijpelijk. De redenen die hiervoor worden aangevoerd zijn vele en allerhande. De Geschreven Wet kent tegenspraak (e.g. Deut. 16:3-4, 16:8), want er is gebrek aan duidelijkheid en definiëring: De wet "hij zal zekerlijk gedood worden" (zoals in Ex. 21:21) geeft niet aan of het door steniging, verbranding of andere methode dient te gebeuren die we niet uit de Torah kennen. "U zult uw zielen kastijden" (Lev. 16:31) geeft niet aan of dat dient te geschieden middels lichamelijke versterving door ascetische praktijken, door vasten of enig andere manier. Het verbod om op de Sab-

bath te werken specifieeert niet om wat voor werk het gaat [zie hieronder]. "Indien mannen tijdens een gevecht een zwangere vrouw treffen zodat zij zonder verwonding een miskraam krijgt… Maar indien een verwonding volgt…" (Ex. 21:22-23), maakt niet duidelijk of de 'verwonding' op de vrouw slaat of haar embryo. Afmetingen en hoeveelheden worden niet gegeven in bijvoorbeeld de voorschriften voor leket, shikhḥah en pe'ah of terumah [het priesterlijke deel], etc. Speciale wetten worden gegeven zonder aan te geven of die wet tot dat bijzondere geval beperkt blijft of dat het beschouwd moet worden als slechts een voorbeeld van een hele categorie wetten, in geval van bijvoorbeeld een slaaf die zijn vrijheid krijgt als zijn heer zijn oor of tand vernietigt. (Ex. 21:26-27)

Er zijn lacunes en er zijn niet expliciet geformuleerde wetten waarnaar slechts zijdelings verwezen wordt. Zo is de enige verwijzing naar de wetten van koop en verkoop een verbod op onbillijkheid - ona'ah; er zijn geen verwijzingen naar huwelijkswetten, terwijl de wet op scheiding slechts terloops wordt genoemd in verband met het verbod dat iemand zijn gescheiden vrouw niet mag hertrouwen na opnieuw te zijn getrouwd en wederom gescheiden (Deut. 24:1-4); de Torah benadrukt dat bij geseling iemand niet meer slagen mag krijgen dan het aantal dat hem als straf is opgelegd (Deut. 25:1-3), maar nergens staat bij welke overtredingen geseling past. Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat het onmogelijk is om het leven uitsluitend op basis van de Geschreven Wet te reguleren ("en ik daag uit om tussen twee strijdende partijen een oordeel te vellen op basis van de wekelijkse lezingen, Mishpatim [Ex. 21-24] en Ki Teẓe [Deut. 21:10-25:19]" - Judah Halevi, Kuzari 3:35). Men mag zelfs op grond van de Geschreven Wet concluderen dat al onmiddelijk nadat het gegeven was er problemen ontstonden over de juiste interpretatie. Zo blijkt dat totdat hij dat expliciet van God had gehoord Mozes niet wist wat de straf was op de overtreding van hout sprokkelen op Sabbath (Num. 15:32-35; cf. Sif. Zut. 15:34: "Eliezar b. Simeon zegt: Mozes wist niet dat die persoon de doodstraf verdiende noch wist hij hoe dat moest worden uitgevoerd, zoals uit het antwoord kan worden geconcludeerd: 'En de Heer zei tot Mozes: die man moet ter dood worden gebracht', want hij verdient de doodstraf; maar hoe zal hij ter dood worden gebracht? Hij [God] antwoordde: via steniging."; wat bij het geval past van de vervloeker in Leviticus 24:10-23). Zoals boven aangehaald geeft de Torah geen definitie van wat werk inhoudt in verband met de Sabbath (of de Verzoeningsdag), alleen een aantal expliciete verbodsbepalingen zoals ploegen, oogsten en vuur maken. Bovendien worden voor schending van de Sabbath in hetzelfde vers (Ex. 31:14) twee verschillende straffen genoemd – de doodstraf (door mensenhand) en kareth (door Gods hand sterven zoals bijvoorbeeld niet ouder kunnen worden dan zestig jaar). Vanuit juridisch documentair standpunt verschilt de Geschreven Wet in feite niet van andere vroeg-Oriëntaalse wetsbepalingen die nooit uitputtend waren of bedoeld waren om alle wetgevende details in zijn totaliteit weer te geven.

Indien de wetsbepalingen van de Torah niet goed konden worden verstaan in de generatie waarin ze gegeven werden, geldt dat dan niet des te meer voor de latere generaties? Daarenboven was het een principieel uitgangspunt onder de schriftgeleerden dat de Torah door God voor alle tijden gegeven is, dat het nooit door een andere Torah vervangen zou worden en zeker nooit opgeheven, en dat het voor alle mogelijke omstandigheden voorzag die zich ooit in de toekomst zouden voordoen. Niettemin rezen in de praktijk van de wisselende omstandigheden – op sociaal, economisch en ander gebied – vele nieuwe problemen, en deed zich de vraag voor hoe in overeenstemming met de Torah bevredigende oplossingen konden worden gevonden. De nieuwe situaties en gebieden van opkomende menselijke activiteit, waar de Schriftelijke Wet niet in had voorzien, konden niet worden veronachtzaamd. De Geschreven Wet was vanaf het eerste begin de autoriteitsbasis voor de Mondelinge Wet van de toekomst. (Deut. 17:8-11) Toch mogen we het als een historisch feit zien dat de Mondelinge Wet niet onstond 'nadat' de Schriftelijke Wet was gegeven en dat het correct is te zeggen dat de Geschreven en Mondelinge Wetten tegelijk aan Mozes op de Berg Sinaï werden overhandigd. Het mag zelfs worden gesteld dat de Mondelinge Wet aan de Geschreven Wet voorafging, **want de Mondeling Wet**

voorzag niet alleen in de naleving van de Schriftelijke Wet voor de periode van haar totstandkoming, maar voorzag ook de toekomstige naleving ervan dankzij haar verdergaande ontwikkeling, gekend als de ontvouwing van de Mondelinge Wet, die natuurlijk eens zou worden neergeschreven. Dit effect kan alleen bestaan dankzij het voorafgaande bestaan van de Mondelinge Wet - in Gods Geest, aangezien de Schriftelijke Wet a priori in een dergelijke ontwikkeling moest voorzien. Aldus kunnen we zeggen dat de Schriftelijke Wet een samenvatting van de Mondelinge Wet is, en daarom zijn beide consistent en kunnen elkaar nooit tegenspreken. Trouwens, omdat de Geschreven Wet zich baseert – door zinsspeling of stilzwijgend – op regels, gewoontes en fundamentele wetten die daar niet uitdrukkelijk in vermeld staan (huwelijk, scheiding, zakendoen), zijn deze weglatingen ipso facto deel van de Mondelinge Wet en ook dit moest zich langs voorbestemde paden verder ontwikkelen. [Het gedeelte in vette druk is door Hubert Luns ingevoegd.]

De onmogelijkheid van het bestaan van de Geschreven Wet zonder de Mondelinge Wet wordt door de Joodse geschiedenis onderstreept. De ontwikkeling van de Mondelinge Wet kan buiten de Pentateuch om in de bijbelboeken worden getraceerd, in het bijzonder in de profeten en de hagiographa [de andere bijbelboeken uitgezonderd de annalen], in de Joodse literatuur uit de Tweede Tempel periode [apogriefen en pseudo-epigrafa, in de Joods Hellenistische literatuur en in de vroege targums], alsook in de talmoedische en rabbijnse literatuur doorheen de generaties. Zelfs de onafhankelijke sekten die zich tegen het normatieve Judaïsme afzetten in zoverre ze het Judaïsme niet compleet verlieten, hielden niet aan de Geschreven Wet vast zonder een Mondelinge Wet: de sadduceeën bezaten een “Boek van Vonnissen” – wie gestenigd of verbrand moest worden, wie onthoofd, en wie gewurgd [de scholium op de Megillat Ta’anit]; de Judese woestijnsekte ontwikkelden vooral door middel van exegese een uiterst systematische halakhah [wetsverordeningen volgens de traditie] waarvan de werken tot ons zijn gekomen [in het bijzonder het Damascus Verbond, de Handleiding van Discipline en andere werken zoals de Dode Zee rollen]; en er is een buitengewoon systematische halakhah die de Karaïeten hadden ontwikkeld [8e eeuw AD]. In de verhouding tussen de Geschreven en de Mondelinge Wet bestaat een interessant en karakteristiek soort paradox. Vanuit dogmatisch standpunt heeft de Mondelinge Wet zijn basis en ontleent zijn geldigheid vanuit de expliciete verzen in de Geschreven Wet, maar tegelijk verkrijgt de Geschreven Wet zijn volle geldigheid en gezag dankzij de toegepaste halakhah vanuit de Mondelinge Wet. De Mondelinge Wet ontleent zijn gezag in feite aan de Geschreven Wet via de stipulering dat “indien u met een te moeilijke zaak wordt geconfronteerd u zich tot de dienstdoende rechter moet wenden”, en “de strekking van het oordeel afwachten dat vanaf die plaats wordt geveld. (…) Naar de wet die ze u verklaren en volgens het oordeel dat ze u meedelen zult u handelen. U zult niet van het oordeel afwijken dat u ter ore komt, noch ter rechter- noch ter linkerzijde.” (Deut. 17:8-11) Exact deze verzen geven aan waarom het de Mondelinge Wet is die bepaalt wat de toegepaste halakhah is van de Geschreven Wet, inclusief de ware uitleg (separaat van de theoretisch taalkundige betekenissen) van die zojuist genoemde verzen.

Bovendien legt de Mondelinge Wet expliciet uit dat vanaf het moment dat de Geschreven Wet werd overgedragen – “vanuit de Hemel”, op de Sinaï, maar dan in de taal van de ene tot de andere mens – het totaal is overgeleverd aan het oordeel van de menselijke intelligentie van de kenners van de Mondelinge Wet, die het “juk van het koninkrijk der Hemelen aanvaarden, maar volgens eigen inzicht halakhitische oordelen mogen geven (“voortaan zal geen profeet iets uit zichzelf zeggen” - Sifra, Be-Ḥukkotai 13:7; cf. Shab. 104a), omdat het niet in de Hemel plaatsvindt.” (TJ MK 3:1, 81d; BM 59b - gebaseerd op Deut. 30:12) Alhoewel deze regel niet zonder protest werd aanvaard, behoorden degenen die bezwaar aantekenden tot de buitenrand van het Judaïsme en zij waren niet degenen die de halakhah vaststelden. De Mondelinge Wet kan zelfs de Geschreven Wet omzeilen (zie TJ Kid. 1:2, 59d). Wegens deze voorziening besliste Maimonides, waarmee hij de talmoedische wijzen volgde, dat “in een noodsituatie iedere Bet Din [rechtbank] zelfs de wetten

van de [geschreven] Torah mag opheffen (…) als het ten bate is van de godsdienst en voorkomt dat mensen de Torah overtreden. Ze mogen voor een wetsovertreding geseling voorschrijven, maar zulks mag niet permanent zijn. Ze mogen eveneens, indien zich een tijdelijke noodzaak voordoet, een positief gebod negeren, of een verbod overtreden om velen tot de godsdienst terug te brengen, of anderzijds veel Israëlieten lijden te besparen. Er mag gehandeld worden naar de eisen des tijds wat vergelijkbaar is met een arts die een hand of been amputeert om het leven te sparen. De Bet Din mag dus op zeker moment besluiten dat een of ander voorschrift van de Torah tijdelijk wordt overschreden opdat het behouden blijft." (Yad Mamrim 2:4)[139)] De wijzen hebben juist geoordeeld dat de Mondelinge Wet het belangrijkste en grootste deel van de Torah is zowel in hoeveelheid als kwaliteit. "De Heilige maakte met Israël een verbond met als enig doel dat het mondeling zou worden doorgegeven." (Git. 60b; cf. TJ Pe'ah 2:6, 17a: "de mondelinge zijn geliefd") De Mondelinge Wet, die welhaast soeverein is in relatie tot de Geschreven Wet, is het "mysterie" (μνστήριον) van de Heilige op grond van zijn essentiële natuur om mondeling te worden doorgegeven. (Tanḥ. Ki Tissa 34, et al. – Alhoewel de bronnen van de Mishnah spreken, is het zeker dat de hele Mondelinge Wet wordt bedoeld.) Deze natuur van de Mondelinge Wet – dat het mondeling werd gegeven – bepaalt zijn vitaliteit en organische ontwikkeling. Het is niet onwrikbaar en gefossiliseerd maar levend en groeiend. Deze vitaliteit kon echter alleen in woorden behouden blijven die niet op schrift waren gesteld in een bindende onveranderlijke vorm, maar in continu en onophoudelijk ontwikkelende woorden. Zoals gezegd hadden de sadduceeën een Boek van Vonnissen, wat hun op schrift gestelde "Mondelinge Wet" was, en daarom was volgens hun optiek ook de hele Torah "op schrift gesteld" (Kid. 66a – volgens de vroege gedrukte versies en de Haggadot ha-Talmoed, Constantinopel 1511, 56d), d.w.z. dat alleen het geschreven woord bindt. De fariseeën op hun beurt hielden vol dat het onderscheidende kenmerk en de autoriteit van de Mondeling Wet in de fundamentele regel vastligt van Deuteronomium 31:19: "geef het in hun monden" (de scholium op de Meg. Ta'an). De Mondelinge Wet werd aan de wijzen overhandigd wiens woorden het hebben vastgelegd die zich van generatie tot generatie blijven ontwikkelen. Het is deze natuur en deze soevereiniteit die de reële wil zijn van de Geschreven Wet, die met de bedoeling was gegeven dat het dankzij de Mondelinge Wet zou worden uitgelegd. Dit is blijkbaar de reden dat alhoewel een leerling "meer kan verklaren dan Mozes op de Sinaï heeft gehoord" (ARN2 13, 32), dat "zelfs een uitmuntende leerling in de nabijheid van zijn leraar zal concluderen wat reeds aan Mozes op de Sinaï was meegedeeld." (TJ Pe'ah 2:6, 17a; cf. Meg. 19b en SEZ 2:171 – "Zekerlijk, de Bijbel en de Mishnah werden door de Almachtige meegedeeld.") De betekenis van al die vergelijkbare bronnen is dat vanuit het standpunt van zijn essentiële functionaliteit de totaliteit van de Mondelinge Wet aan Mozes op de Sinaï werd gegeven, aangezien "de Torah zelf de wijzen een geest gaf om te onderzoeken en verklaren." (Sif. Num. 134; cf. het gezegde: "De zaken die niet aan Mozes werden geopenbaard werden aan Akiva geopenbaard." – Tanḥ. B. Num. 117; voor zijn ware betekenis zie Men. 29b – volgens de aggadah/parabel van Mozes die de yeshivah/school van Akiva bezocht: "en hij begreep niet wat ze zeiden", zelfs geen detail van een halakhah die Mozes op de Sinaï had gekregen.) Zelfs de Heilige herhaalt als het ware een halakhah zoals de wijzen spreken.[140)] (P RK, ed. van D. Mandelbaum, 1962, 73, et al.)

[Moshe David Herr]

139) Zie Matheüs 19:8: "Om de hardheid van uw gemoed heeft Mozes u toegestaan uw vrouw te verstoten. In het begin echter was het zo niet."

140) Zie Matheüs 16:19: "Al wat u op Aarde zult binden, zal ook in de Hemel gebonden zijn, en al wat u op Aarde zult ontbinden, zal ook in de Hemel ontbonden zijn."

Van Tempeldienst naar Synagoge

Het aanbrengen van groenversiering in de synagoog (shul) tijdens Pinksteren (Shavuot).

Het verlies van de Tempel van Jeruzalem, als gevolg van de verwoestende oorlogen met Rome, was een traumatische ervaring voor het Joodse volk dat grote theologische problemen met zich meebracht. Want zonder Tempel kan geen offergave bestaan. Uitsluitend in Jeruzalem mogen offers worden gebracht. De offerdienst vormde destijds het centrale deel van de Joodse rituele praktijk en daar moest een oplossing voor worden gevonden. Hoe die oplossing in de loop der geschiedenis gestalte kreeg wordt in dit artikel uiteengezet, wat interessante raakpunten geeft met het Christendom.

23.104 – De Wezensaard van het Judaïsme

De belangrijkste regel in het Judaïsme, en dit gaat ook op voor het chassidisme (een stroming binnen het Judaïsme), is die van ‘lernen’ (ervaringskennis), in het Hebreeuws da’at, een uitdrukking die ook op de levensboom slaat. Ik gebruik hier opzettelijk een jiddische term om aan te geven dat het niet alleen om iets intellectueels gaat. In het Judaïsme wordt leren in de gebruikelijke betekenis getypeerd door het Hebreeuwse ‘hagah’ dat een bezigheid aangeeft van overleggen en aandachtige bestudering alsook van een gelijktijdige afweging en discussie. Hagah betekent dat iets telkens weer wordt herhaald, periodiek en cyclisch. Het is het richting geven aan de geest dat door zulk een continue herhaling wordt bereikt, wat leidt tot het zich herinneren en iets begrijpen uit overtuiging. Op deze wijze wordt het bestudeerde onderdeel van jezelf. Dankzij deze leeractiviteit is het volk van Israël in staat geweest om te ‘leven’ en te ‘overleven’, om te ‘herinneren’ en ‘door te geven’. Dit is iets wat het Christendom zich mag aantrekken! Het Christelijk leren is net als binnen de Joodse cultuur een kwestie van overleven, alhoewel de urgentie daarvan vaak minder begrepen wordt. Bij ons is dat belangrijk voor onze Christelijke eigenheid en bij de Joden voor hún specifieke eigenheid, om aldus een voor God welgevallig leven te leiden.

Het permanent onderricht is misschien de meest essentiële culturele trek van het Judaïsme en het grote bindende element in hun verspreiding en verscheidenheid door de eeuwen heen, waardoor een Jood Joods is en zich Joods voelt. Van de 613 voorschriften wordt niet één zo belangrijk gevonden als Deuteronomium 6:7 waarin de voortdurende

onderrichting van de Torah (de eerste 5 bijbelboeken) wordt aanbevolen: *“Prent deze woorden uw kinderen in; herhaal ze, wanneer u in uw huis gezeten zijt of wandelt op straat, als u gaat slapen en als u opstaat”* Het daarbij passende gebod is van Jozua 1:8 dat helemaal aan het begin van het boek tot voortdurende studie oproept (Jozua is het zesde boek): *“Dit wetboek [de Torah] mag niet wijken uit uw mond; dag en nacht moet gij het overwegen, om nauwgezet alles te volbrengen, wat er in geschreven staat. Dàn zult ge voorspoed hebben op uw weg, dàn zal het u goed gaan.”* Niet zo toevallig blijkt het woord torah ook onderwijzing of instructie te betekenen. Uit dit voorschrift volgt dat het doorgeven en trainen belangrijker is dan bestudering, want de Thorah is belangrijker dan de rest. Immers, het Boek Deuteronomium is onderdeel van de Thora, maar Jozua - het zesde - valt daarbuiten. Maar hoe kan iets worden doorgegeven zonder het eerst te hebben bestudeerd en hoe studeren zonder eerst onderwezen te zijn? Omdat men in dit soort zaken nooit voldoende bekwaam is, en dit geldt ook voor de grootste wijze, is het onderwijzen tevens een studieoefening. Dit soort studie is tevens een offerdienst, omdat het veel inzet vraagt. De ziel van de studerende persoon wordt als het ware in grote nederigheid en opofferingsgezindheid neergevleid. Alleen zo kan meer dan kennis worden verworven: encyclopedische kennis is wat anders dan wijsheid en het is dat laatste waar we naar streven.

Op de stelling dat bestudering van de Torah de belangrijkste plicht voor een gelovige is – hetgeen destijds een verhit onderwerp van gesprek was – citeert Jezus vers 5 uit datzelfde hoofdstuk van Deuteronomium: *“U zult de Heer uw God liefhebben met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand.”* Zonder dit te willen ontkennen beweert de Talmoed (Pirkei Avot 2:5): *“Hij die niets weet, kan niet vroom zijn”*, dat gebaseerd is op het idee dat iemand vanuit zijn diepste overtuiging handelt en dat bijbelstudie daartoe een vormend effect heeft. Dus studie, zoals het bestuderen van de Tien Geboden, voert tot praktijk (Kiddushin 40b). De “Gids voor de Dolenden” van de grote Maimonides (1135-1204) werd wegens zijn analytische en rationalistische aanpak bekritiseerd, daar de rabbijnen vreesden dat dit tot een formalistische levenshouding zou voeren die afhield van de rechtgeaarde praxis, eentje die menswaardig is en godgericht en naar de intentie van het hart.

Het chassidisme heeft zich sterk verdiept in de vorm van het Joodse onderwijs. Deze mystieke beweging ontstond in de achttiende eeuw als reaktie op het toen heersende rationalisme. Het chassidische uitgangspunt is dat de waarde van het Jood-zijn niet bestaat uit zijn geleerdheid, maar uit de intentie van het hart. (Sanh. 106b) Dit past binnen het schema verstand-intuïtie. Op zich niets nieuws, maar het chassidisme wist daar een nieuw elan aan te geven. Het intuïtieve en spontane handelen werd bepalend geacht volgens de woorden van de psalmist: *“Dien God in vreugde, kom jubelend voor zijn aangezicht.”* Dit past ook bij het gezegde van Bernard van Clairvaux (1090-1153): *“Het is beter te gloeien dan te weten.”* In de beleving van dat vreugdevolle gloeien, dat zelfs onder de meest miserabele omstandigheden aanhoudt, wordt de chassidische persoon een middelaar tussen God en mens. Hij die ‘lernt’ is ook een middelaar in zoverre dat lernen geen pure intellectuele bezigheid is maar een ervaring van het gehele wezen. Daarom was het lijden van de Messias op de levensboom (da’at) in zijn zoenoffer óók een proces van ‘lernen’.[141)]

23.105 – Het Zwaartepunt verschuift ‘uit’ Jeruzalem

Hoe vond de overgang van de tempeldienst naar lernen plaats in zijn moderne variant? Het was bij Jawne (of Jamnia), een plaats ten westen van Jeruzalem, waar de verschuiving van het zwaartepunt van de tempeldienst naar het studie- of leerhuis plaatsvond en waar het van de tabernakeldienst loskwam. Toen de Tempel van Jeruzalem op het punt stond buiten werking te worden gesteld door de catastrofale gebeurtenissen onder het Romeinse Rijk – dat was de eerste oorlog van 66 tot 70 na Chr. – pleitte Rabbi Johanan Ben Zakkai bij de toekomstige Keizer Vespasianus om van het plaatsje Jawne een studiecentrum te maken (van de Torah onder andere). Ben Zakkai, die zitting had in het Sanhedrin dat Jezus veroordeelde, bracht een omwenteling teweeg in het Joodse denken met de uitspraak dat liefdevolle daden te verkiezen zijn boven de offerdienst van het slachten van dieren als weg naar Gods vergeving.

Dit concept kreeg definief gestalte na de tweede Joodse oorlog. De opstand tegen de Romeinen, die van 132 tot 135 duurde, werd onder de rebellenleider Bar Kochba uitgevochten. In de Talmoed wordt hij consequent ‘Bar Kosiba’ genoemd (zoon van een dwaas). Dit eindigde in een verschrikkelijk bloedbad en met buitensporig grote verwoestingen door het gehele land. Meer dan 600.000 Joden kwamen om en velen werden als slaven verkocht. De tempelberg werd met zout bestrooid en het enige wat restte was de Westmuur. Een ambitieus reconstructieprogramma werd ter hand genomen die gericht was op de Romeinse grandeur. Jupiter Capitolinus kreeg zijn tempel in Jeruzalem die bovenop het Heilige Graf werd geplaatst dat met afval was geëgaliseerd; in die tempel stond een standbeeld van Keizer Hadrianus te paard, de man die zowel Joden als Christenen haatte. Venus kreeg haar tempel bovenop een hoop afval op de Calvarieberg.

Dat ging gepaard met de meedogenloze onderdrukking van het Joodse intellectuele leven. De Romeinen verwijderden de naam Juda uit de officiële correspondentie en met opzet werd het land omgedoopt in Palestina in een uiterst vernederende heenwijzing naar de Philistijnen, eertijds Israëls grootste vijand. Maar zelfs in stamverband hadden de Philistijnen toen allang opgehouden te bestaan. De Romeinse Keizer begreep perfect dat de opstand door godsdienstige motieven werd gedreven en hij besefte terdege dat de Joodse godsdienst gemeenschapszin en kracht aan het volk gaf. Besnijdenis, het houden van de sabbat en om het even welk ander voorschrift van de Joodse wetten werden verboden. Op iedere studie van de Joodse traditie stond de folterdood. Zelfs het in bezit hebben van de Pentateuch (de Griekse naam voor de Thora) was een halsmisdrijf geworden. Rabbi Juda ben Bava was een van de velen die ter dood werd gebracht, dit keer omdat hij in Usha zes leerlingen had ingewijd. Zijn leerlingen ontsnapten en zouden later de leiders van een nieuwe academie worden. De pagina’s van de Joodse geschiedenis die deze donkere periode bestrijken staan vol namen van martelaren die de dood vonden omdat zij het Edict van Hadrianus hadden overtreden. Dit duurde drie volle jaren tot aan het moment dat de Keizer stierf, maar de aangerichte schade in deze korte periode was uitzonderlijk groot.

Hadrianus’ opvolger volgde een milder regime, en de schriftgeleerden mochten hun roeping weer opnemen. Bijgevolg keerden veel ballingen weer terug samen met hun medegenoten uit de diaspora. Daaronder bevond zich een groep discipelen die door Rabbi Akiba was gevormd, maar zelf was hij om het leven gebracht door overtreding van het Edict. De taak van de overlevenden was om het werk van hun voorgangers te herstellen en af te maken en zij vonden daarbij inspiratie in de leringen van Ben Zakkai, de rabbi die de continuïteit van de permanente instructie had verzekerd, zelfs nog voordat Titus in

141) Hebreeën 5:8 leest: “Christus heeft gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft.” Indien wij “heeft geleerd” vervangen door “heeft gelernd” in de zojuist uitgelegde betekenis dan wordt dit vers eenvoudiger te begrijpen.

zijn opzet slaagde de tempel te vernietigen (in 70 AD). Tijdens deze krachtsinspanning verschoof in Palestina het centrum van het Joodse onderwijs en de autoriteit naar Galilea, eerst naar zijn hoofdstad Sepforis en omgeving, en ten slotte naar Tiberias, waar het grondwerk werd gelegd voor de latere Talmoed. De Talmoed zou het instrument worden waardoor het Joodse volk door de eeuwen heen hun identiteit wist te bewaren, ondanks hun verspreiding onder de naties en ondanks de meedogenloze vervolgingen.

23.106 – Lernen in zijn Wezens- en Lijdensaard…

Omdat volgens het voorschrift van Ben Zakkai liefdevolle daden te verkiezen zijn boven offerande betoonden de Joodse gemeenschappen in de diaspora een groot gevoel van verantwoordelijkheid ten opzichte van hun medemens, en alhoewel verankerd in Bijbelse termen van het nemen van verantwoordelijkheid binnen het familiale verband, waren liefdewerken - schenkingen aan de armen - voorbestemd om het voertuig te worden waarmee iemand zijn dankbaarheid aan God kon uitdrukken en bij Hem om vergeving vragen: het verving in zekere zin slachtoffers. Dit idee, dat zo indrukwekkend in de talmoedische literatuur wordt uiteengezet, nam men letterlijk en werd door alle eeuwen heen hoog in het vaandel gedragen. Maar nevens die liefdevolle daden, werd onderwezen, *"is de studie van de Torah een betere daad dan het brengen van dagelijkse offerande."* (Megillah 3b) Natuurlijk bleven gebed en berouw als altijd belangrijk, maar gebed werd nu min of meer als substituut voor verzoening gezien. Hun gebeden worden daarom bij voorkeur op die tijdstippen uitgesproken waarop eertijds de tempeloffers plaatsvonden, een praktijk die wordt onderschreven in het talmoedische verhaal waar Abraham aan God vraagt: [142)]

> «« *"Meester van het heelal (...) wat zal er van [de kinderen van Israël] worden als er geen Tempel meer is?"* En de Heer antwoordde: *"Ik heb daar reeds in voorzien door in mijn wet het ceremonieel van de offeranden te beschrijven. Als ze die hoofdstukken lezen zal ik die lezing toerekenen alsof ze die offeranden, waarvan sprake is, hebben volbracht, en Ik zal hun zonden vergeven."* »»

Lernen, hét sleutelwoord voor de Joodse ervaring, werd in zijn wezens- en lijdensaard tóch als hogere vorm van gebed en verlangen naar God gezien. Daaruit immers kon troost en zingeving worden geput in hun verschrikkelijke verbanning van het land en de buitenwerkingstelling van de Tempel.

Het verlies van de Tempel was een traumatische ervaring voor het Joodse volk en rituelen werden ontwikkeld om de symbolische band tussen de Tempel en de synagoog te versterken. Zonder Tempel geen offergave. Dat komt door het binden van Izak. Abraham bouwde veel altaren maar het enige waarop hij offerde was op de Moriah, waar hij een ram gebruikte in plaats van Izak. Dit wordt gewoonlijk gesitueerd op de tempelplaats in Jeruzalem. Maar zelfs vandaag de dag is het offer onmogelijk omdat de moskeeën Al-Aksa en de Koebbat al-Sachra (Rotskoepel) de herbouw van de Tempel voorkomen. Het verstrooide Joodse volk zocht naar een oplossing en dus werd de tempeldienst van dierenoffers een leerhuis, wat sterk afweek van de oorspronkelijke bedoeling. En toch was het geen totaal nieuwe oplossing.

Er is geen rouw meer over het verlies van offerande. Alleen in het orthodoxe gebedenboek wordt herhaaldelijk de hoop uitgesproken dat de Tempel weer herbouwd zal worden om er opnieuw te offeren. Vrome Joden hebben de gewoonte om tijdens een huwelijks-

---

142) Het citaat is van de Talmoed Thaanit, fol. 24, en komt van Paul Drach, een tot het Katholicme bekeerde rabbijn die op de nominatie stond om hoofdrabbijn van Parijs te worden. Zie "De l'harmonie entre l'église et la synagogue", Parijs # 1844: boek 1 aant. 25 van p. 17, weergegeven op p. 116. De Duitse vertaling treft men aan in "Der Babylonische Talmud", ausgewählt, überstzt und erklärt von Reinhold Mayer - Wilhelm Goldmann Verlag, München # 1981 (pp. 193-94).

ceremonie (chuppa) een glas te breken. Door deze symbolische daad brengen zij zelfs tijdens het vreugdevolle moment van een huwelijksband de vernietiging van de Tempel in herinnering, de hoop koesterend dat hun vreugde weer compleet zal zijn als deze op zekere dag zal zijn herbouwd. Deze hoop vindt uitdrukking in een school, de Ateret Kohanim Yeshiva, waar studenten worden voorbereid om het offer te herstellen wanneer, indien ooit, de Tempel zal worden herbouwd. Het conservatieve gebedenboek heeft alle toekomstige verwijzingen naar offerande in de verleden tijd gezet: het spreekt vol trots over de offers die eens voor God in de Tempel werden gebracht, maar drukt de wens niet uit om ze in eer te herstellen. Het kan doorgaans voor waar worden aangenomen dat de band tussen 'lernen' en tabernakeldienst is verbroken. Natuurlijk zijn we vertrouwd met de teksten uit Psalm 51 en Hosea 6, waar God zegt dat Hij geen offers wenst, messiaanse teksten die hun vervulling in de Zoon vonden. God gaf een lam in plaats van dieren. Zijn Zoon wordt het Lam Gods genoemd. Ingeschreven in de eeuwigheidstegenwoordige tijd is dit de vervanging voor eens en altijd. Het is géén herleving van de praktijk van herhaalde mensenoffers, zoals soms beweerd.

23.107 – Geen Culturele Smeltpot

Wij hier in het Westen zijn geneigd om bij leerschool allereerst te denken aan het gewone- en universitaire onderwijs, maar die benadering geldt niet binnen het orthodoxe Jodendom. Toen Moses Mendelssohn (1729-1786), die de meest gevierde Duitse Jood uit zijn tijd was, besloot om de Bijbel in het Duits te vertalen en van Joodse commentaren te voorzien, ontlokte dat scherpe kritiek vanuit orthodoxe kringen waar men vreesde dat het diende om de Duitse taal te helpen verspreiden in plaats van bijbelkennis, en in het verlengde daarvan de Duitse cultuur, door middel waarvan de Joodse manier van doen zou worden aangetast. Volgens het Jodendom (ook mijn mening) zijn cultuur, taal en godsdienst met elkaar verweven en dat verklaart waarom deze kwestie zo hoog werd opgenomen. Zelf stelde hij dat het diende om het Joodse onderwijs op een hoger plan te tillen, maar dat argument kan niet serieus worden genomen want Mendelssohn liet zich laatdunkend uit over de doelstelling van een nationaal tehuis voor het Joodse volk. In zijn woorden was de Joodse natie onherroepelijk dood. Hij stond een *"artificieel cosmopolitisme"* voor. Klinkt dat niet bekend in de oren? Het Christendom wordt binnen de Nederlandse politiek als een 'quantité négligable' gezien (een verwaarloosbare grootheid). Het streven zou erop gericht moeten zijn om in een cultureel cosmopolitisme op voet van gelijkheid te komen met alle andere godsdiensten en culturen. In een fusionerend samenwerkingsverband zouden de verschillen steeds meer moeten vervagen. Maar dat is niet onze visie. Het is in ieder geval nooit serieus genomen binnen het overtuigde Jodendom.

Naschrift: De orthodoxe Joden en de Hasidim gebruiken gewoonlijk het woord 'shul' in plaats van synagoge, wat is afgeleid van het Duitse woord voor 'school', waarmee een plaats wordt aangeduid waar men studeert. Maar het betekent meer. Het is het centrum van de Joodse religieuze gemeenschap: een gebedsruimte (beit tefilla), een plaats voor studie en onderwijs, gemeenschapszin en liefdadigheid, en het is ook een ontmoetingsplaats. De term 'shul' begrijpen veel moderne Joden niet, maar iedereen kent de term synagoge, wat Grieks is voor "beit k'nesset", dat plaats van samenkomst betekent. De synagoge is min of meer het Joodse equivalent voor kerk. Meestal is het ook een "beit midrash" of studie- of leerhuis, en in het algemeen heeft het net als bij de shul een belangrijke bibliotheek die voor alle leden toegankelijk is.

Moishes Bespiegelingen *door Moishe Rosen*

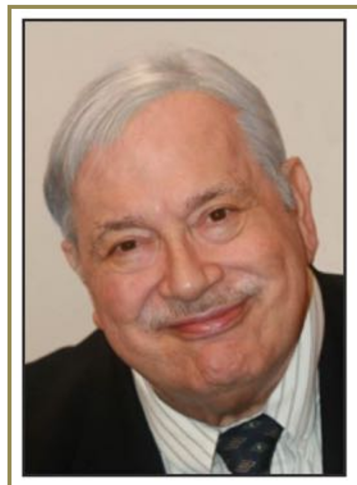
1 juni, 2007

Vraag: Een Joodse kennis legde mij uit waarin het Judaïsme van het Christendom verschilt: *"Waarom bij een winkel shoppen als het in het groot bij de fabrikant kan?"*

In feite wilde zij hiermee aangeven dat zij geen behoefte heeft aan een 'middelaar', dat Joodse mensen rechtstreeks tot God kunnen naderen en Jezus niet nodig hebben.

Antwoord: Onze Joodse kennis belijdt een moderne vorm van Jodendom, die bepaalde schriftgedeeltes negeert omdat die wat ongemakkelijk liggen – in het bijzonder die waar het over zonde gaat. Moderne Joden krijgen bijna niets over zonde te horen of hoe de Joodse wet onderwijst dat zonde moet worden verzoend. Als gevolg daarvan zien velen de zonde als alleen maar een verkeerde daad die door een goede daad kan worden uitgewist. Schriftuurlijke teksten over de Tempel, het offerandesysteem en de elementen van verzoening, worden als 'verouderd' afgedaan.

Als je een Joodse vriend op dit gebied wijzer wilt maken, zou je kunnen beginnen met een discussie over de Grote Verzoeningsdag. Vraag je vriend of hij weet hoe de Grote Verzoeningsdag in vroeger tijden werd gevierd. Vraag wat de reden is waarom niet zomaar iedere Jood in het allerheiligste kon wandelen en roepen: *"Zeg eens God, er zijn een paar dingen die ik met je wil bespreken ..."*

We hebben de Schrift om het soort Jodendom te ontdekken dat God in vroeger tijden aan zijn volk bracht. Mijn gesprekspartner zal verbaasd staan als die ziet dat de Joodse godsdienst destijds rondom een middelaarsplaats was geconstrueerd en dat de Joodse priesters als middelaar dienst deden tijdens een offerdienst waarmee de zonden konden worden verzoend.

U zult zich nu misschien afvragen: *"Hoe is het mogelijk dat de Joodse godsdienst tegenwoordig zo weinig zegt over het Bijbelse principe van verzoening en bemiddeling, terwijl dat toch zo centraal stond in de oorspron-*

kelijke praktijk?" Welnu, het moderne Jodendom is heel praktisch ingesteld. De Tempel bestaat niet meer zodat het tempeloffer onmogelijk is geworden. In plaats van voor het volk een dilemma te creëren in verband met het ontbreken van de vereiste rituelen, die ze toch niet meer konden navolgen, hebben de rabbijnen zich met de vraag bezig-gehouden: *"Wat kunnen we in plaats daarvan doen?"* En zo kwamen ze met hun eigen oplossing voor het probleem, en zeiden: *"Omdat de Tempel werd verwoest moeten we de verzoening anders invullen. Tegenwoordig doen we dat door **T'shuvah** (berouw), **T'fillah** (gebed) en **Tzedakah** (goede daden en liefdadigheid)."* Natuurlijk leert de Bijbel om al die dingen te doen en we kunnen ons geen relatie met God voorstellen indien één van deze drie wordt verwaarloosd. Maar hoe belangrijk ook berouw, gebed en liefde-werken zijn, geen van deze drie kan reële verzoening bewerkstelligen.

In de beantwoording van de vraag van wat in plaats daarvan kon worden gedaan, lag een manier om het volk, als gemeenschap, in goede banen te leiden. Maar het kon daarmee niet het probleem oplossen om individuen, en des te minder het hele Joodse volk, in volledige overeenstemming met God te brengen.

Niet recht voor de Almachtige kunnen staan en niet aan ons levensdoel beantwoorden waarvoor wij geschapen zijn, is niet alleen een Joodse kwestie. Het is een algemeen men-selijke kwestie. Zonde is de grote spelbreker en is helaas in het constitutie van onze zielen verweven. De enige redder van de zwaar verziekte ziel is Y'shua, de Messias van Israël en Redder van de wereld.

DE VERWACHTING DER JODEN

Foto Adam Reeder

We kijken vol verwachting uit naar de komst van Gods rijk op aarde. Tegen deze komst bestaat veel verzet. Psalm 2 profeteert daarover en begint met de vraag: "Waarom woeden de volken?" Ja waarom, want de grandioze uitkomst staat bij voorbaat vast. Maar wordt toch niet door de trotse heersers van onze tijd gewaardeerd. In dit artikel kijken we hoe het oude Jodendom deze psalm uitlegde met het oog op zichzelf en de volkeren rondom en hoe zij daar in hun messiaanse verwachtingen gestalte aan hebben gegeven.

24.108 – Zelfs de Perfecte Vorst zou Tiran zijn

In Psalm 2 staat geschreven: *"Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken zinloosheid? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de Heer en zijn Gezalfde: Laten wij hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen! (...) Dan zal Hij tot hen spreken (...): 'Ik heb mijn Koning gezalfd over Zion, mijn heilige berg.' (...) Eis van Mij en Ik zal U [d.w.z. mijn Gezalfde – niet de Joden] de heidenvolken als eigendom geven, de einden der aarde tot uw bezit."* Zion is het beeld van het door koning David op de Jebusieten veroverde Jeruzalem en daarom is deze stad gekend als de Davidsstad. De Judahietische David, koning van heel Israël, is in de Bijbel de voorafbeelding van de lang verbeide Messias, immers Genesis 49:10 zegt: *"De scepter zal van Juda niet wijken en evenmin de heersersstaf van tussen zijn voeten, totdat Silo [de Gezondene] komt, en Hem zullen de volkeren [meervoudsvorm] gehoorzamen."* Silo is hier een van de gebruikte namen voor de messiasvorst.

Het voorgaande geeft aan dat Gods koninkrijk in zijn directe betekenis ten nauwste verbonden is met een aards en wereldomspannend koninkrijk, dat op zijn beurt niet los kan worden gezien van de uitzonderlijke roeping van het 'volk' en de functie van de Staat Israël. Wat in de oudheid gold, toen deze woorden werden opgetekend, geldt nog steeds. Gods Woord bedriegt nooit. Het toont ons ook dat er een arrogante en eigenzinnige samenzwering bestaat tegen de door God ingestelde rangorde der koningen,[143)] een instel-

ling die als voorloper dient en afspiegeling is van het in een toekomstig door God op te eisen koninkrijk.

Vanuit Bijbels perspectief kan worden gezegd dat wie zich tegen het principe verzet van 'koning bij de gratie Gods' zich ook tegen God verzet. Ter verduidelijking gaat het hierbij om een principe, een staatsinrichting. Daarom zingt het Nederlands volkslied: *"Den koning van Hispanje heb ik altijd geëerd. (...) God zal mij regeren als een goed instrument."* De onafhankelijkheidsstrijd in de lage landen aan de zee werd in de zestiende eeuw niet bevochten tegen het institutionele koningschap maar tegen de toen heersende Spaanse vorst, dus tegen het individu dat zich misdroeg.[144)] Dat is de kwintessens van het Nederlandse volkslied. Het Franse volkslied, de Marseillaise, echter keert zich tegen het principe zelf. Daarin wordt iedere vorst, ook goede vorst, zelfs perfecte vorst, als een tiran afgeschilderd en samenzweerder – één die samenzweert met God, want dat is de betekenis die de revolutionairen zoals Robespierre erin legden onder de kreet *"ni roi, ni dieu"* (geen koning noch God). Neerlands lied spreekt in de trant van psalm 2 over *"de tirannie verdrijven",* maar dan toch een heel andere tirannie waar de godhaters op doelen. Zo bezien is de weerzinwekkende La Marseillaise de antithese op Het Wilhelmus.[145)]

Terzijde zij opgemerkt dat zoals er een ontaarding in het één bestaat, er ook een ontaarding in het ander bestaat. De democratie, liever nog het democratisme, is de ontaarding van een concept dat essentieel juist is, maar waarin de volksmacht tegen elke prijs pre-

---

143) Deuteronomium 16:18 tot 21:9 verklaart de rangorde van koningen. In die reeks bespreken verzen 17:8-13 de goddelijke constitutionele wet en zijn centrale verklarende en priesterlijke autoriteit. Verzen 17:14-20 bespreken de door God gekozen koning die in de uitvoering van zijn taak godvrezend moet zijn. Hij vertegenwoordigt de hoogste politieke autoriteit en moet als zodanig God vrezen en onbevreesd zijn voor de mensen, zoals de zeer geliefde Marie Leckzinska (1703-1768), koningin van Frankrijk, naar voren bracht: "Het menselijk opzicht dat voor alle Christenen uit den boze is, betekent een ware geloofsafval bij hen die leiding moeten geven en onderrichten." Verzen 18:19-22 bespreken de profetische leiding waar de politieke en priesterlijke sfeer zich beide op moeten richten. Dit zijn de drie Bijbelse categorieën van gezalfden. Bij de profeten legt de Bijbel minder de nadruk op de zalvingsrite maar eerder op de gave van de Heilige Geest: d.w.z. dat God zelf de zalving verricht. Met Adam en Adamah (Eva) werden in het 'ene' paar alle drie de functies verenigd in een hechte geest van eenheid-lieflijkheid.

144) De noordelijke provincies van de Lage Landen hebben zich met het tekenen van de Unie van Utrecht in 1579 tegen de Spaanse Koning Filips II gekeerd. Het was echter niet de bedoeling dat de gewesten geen landsheer zouden hebben. Willem van Oranje, de leider van de opstand, zette zich daarom in voor de jongere broer van de Franse koning, de Hertog van Anjou. Anjou wordt in januari 1581 door de Staten-Generaal uitgeroepen tot "vorst en heer der Nederlanden". Hij bedankt echter voor de eer, waardoor de facto de Republiek der Verenigde Nederlanden ontstaat. De provincies moeten zich nu nog formeel ontdoen van hun landsheer Filips II. In het zogenaamde "Plakkaat van Verlatinghe" zetten de Staten-Generaal hun beweegredenen uiteen. Een vorst, betogen ze, is weliswaar door God aangesteld, maar kan desondanks door zijn onderdanen worden afgezet. Een vorst is hoofd over zijn onderdanen om hen te beschermen, en hij mag niet van hen eisen dat ze hem in alles onderdanig zijn en hem als slaven dienen. Doet hij dat toch dan overschrijdt hij de grenzen van zijn door God gegeven mandaat en is hij een tiran. Op 26 juli 1581, bij ondertekening van het plakkaat, worden Filips II en zijn erfgenamen voor eeuwig afgezet. In de praktijk kwam het plakkaat neer op een onafhankelijkheidsverklaring; dit was de eerste keer in de Tachtigjarige Oorlog dat men expliciet tegen de koning in opstand kwam. Voorheen werd, in het Wilhelmus, de Pacificatie van Gent en zelfs in de Unie van Utrecht zelf, altijd gezegd dat men de koning trouw bleef en enkel de Spaanse soldaten bevocht.

145) Zie de staatscourant Le Moniteur aangaande de parlementaire deliberaties vanaf 2 januari 1793, die hebben geleid tot de parlementaire beslissing voor de terechtstelling van Koning Lodewijk XVI, reeds op de 21[e] vermoord, anderhalf jaar na zijn gevangenneming. De gruwelijke tekst van het Franse volkslied dateert van medio 1792.

valeert. Als wij de excessen terzijde schuiven, waarvan wij nu meer dan ooit getuige zijn, dan zijn de democratismische uitgangspunten overal toepasbaar zelfs in de zuiver monarchale staat. Ook het koningschap kent zijn excessen. Maar zijn de excessen van het ouderschap, waarin kinderen worden mishandeld, een argument ter afschaffing van het ouderschap? In die zin bestaat er een goed en slecht koningschap, een goede en slechte democratie, een goed en slecht ouderschap.

24.109 – De Joodse Visie in de Christelijke Tijd

In de interpretatie van psalm 2, in samenhang met met de profetieën van Daniël, lag binnen het oude Jodendom het accent op het militante, van God als krijgsman. Desbetreffende deel van Psalm 2 gaat als volgt: *"Eis van Mij en Ik zal U de heidenvolken als eigendom geven, de einden der aarde als uw bezit. U mag ze verpletteren met een ijzeren knots, ze verbrijzelen als waren het aarden potten. Nu dan, koningen, kom toch tot bezinning, jullie, aardse vorsten, laat je vermanen."* In Jezus' tijd kozen de Joden ervoor die verzen letterlijk uit te leggen als zou God graag alle volkeren verbrijzelen en dat nog wel in Israëls voordeel, alsof God alleen het heil van Israël voor ogen heeft. Deze beeldspraak hoeft niet in absoluut letterlijke zin te worden gezien, als iets onontkoombaars, want deze is primair voorwaardelijk. Een oud Egyptisch en magisch ritueel, dat in voor-Christelijke tijden gebruikelijk was, bestond eruit om op een lemen vaas of schaal de namen van de schatplichtige volken en hun vorsten te schrijven en het plateel te verbrijzelen als waarschuwing van wat stond te gebeuren indien iemand de nieuwe heerser durfde te weerstaan, wiens juk in de trant van Jeremia 28:14 voortaan bepalend was voor het reilen en zeilen van de door hem onderworpen volkeren: *"Zo spreekt de Heer der heerscharen, Israëls God: Een ijzeren juk leg ik op de nek van al deze volken om ze dienstbaar te maken aan Nebukadnezar, de koning van Babel. Ze zullen hem dienen, want zelfs de wilde beesten heb Ik in zijn macht uitgeleverd!"* Zodra het plateel was verbrijzeld wist iedere toeschouwer dat met deze symbolische handeling de verzekering werd gegeven dat eenieder die de euvele moed had zich te verzetten het onderspit zou delven. De symbolische handeling was genoeg. Het hoefde niet uit te monden in een letterlijke verbrijzeling.[146] Wel zal dat in de nabije toekomst gebeuren met al die naties die God hardnekkig blijven weerstaan – vooral door de gelegaliseerde abortuspraktijk, zoals zeer duidelijk benadrukt in het Boek der Waarheid. (zie App. 14) Maar de Joden in Jezus' tijd dachten

146) Zie via Google: UCLA Encyclopedia of Egyptology – "execration ritual".

dat het betrekking had op alle naties, en Rome in het bijzonder, die zich tegen de Joden durfden te verzetten…

Volgens de toen gangbare uitleg van Daniël 2:44 moest en zou de messias een krijger zijn die alle koninkrijken ging verbrijzelen om ten slotte zijn eigen rijk te vestigen: *"Maar in de dagen van die koningen zal God in de Hemel een koninkrijk stichten dat in eeuwigheid niet te gronde zal gaan en wiens heerschappij aan geen ander volk zal worden overgedragen. Het zal al die koninkrijken verbrijzelen en opheffen maar zelf in eeuwigheid blijven bestaan."* In de intertestamentaire tijd keek men uit naar de vervulling hiervan, niet beseffend dat eerst nog de lijdende dienstknecht moest komen, in de Joodse traditie gekend als de zoon van Jozef. Ik citeer nu uit een oud traktaat, "De Verwachting der Joden", bedoeld als een apologie op het Christendom, daterend uit het midden van de tweede eeuw: [147)]

> «« De verwachting [in Jezus tijd] schijnt te zijn geweest dat de Messias een profeet moest zijn net als Mozes, doch groter. (…) [Maar] een andere en veel grotere groep mensen legde een wereldser betekenis in de messiaanse profetieën. De grote persoonlijkheid, wiens komst spoedig werd verwacht, moest een koning zijn, maar groter dan wie ooit op de Joodse troon had gezeten. Het was kennelijk dit vooruitzicht waarom Jezus' leerlingen Hem gedurende zijn gehele zending volgden. En zelfs na zijn verrijzenis lijkt het dat zij nog een korte tijd dit soort hoop koesterden. Een van de vragen die zij Hem na zijn opstanding stelden, was (Hand. 1:6): *"Gaat U in deze tijd het koninkrijk voor Israël herstellen?"* En tijdens het laatste avondmaal twistten zij over *"wie van hen de grootste zou zijn"*, dat wil zeggen: wie van hen de hoogste functie zou bekleden in het nieuwe koninkrijk dat Hij op het punt stond op te richten. Het was met deze gedachte dat Hij door de menigte werd toegejuicht bij zijn komst in Jeruzalem onder de kreet *"Hosanna aan de zoon van David"*. Op deze gedachte doelde Nathanaël toen hij een aanwijzing kreeg dat Hij een profeet was (Joh. 1:49): *"Rabbi, U bent de zoon van God, U bent de koning van Israël"* Dat het zijn tijdelijk karakter was waarop Nathanaël doelde, wordt voldoende aangeduid in de informatie waarmede zijn aandacht in eerste instantie op Jezus werd gevestigd (Joh. 1:45): *"Wij hebben hem gevonden over wie Mozes in de wet en de profeten geschreven heeft – Jezus van Nazareth, de zoon van Jozef."*
>
> (…) Deze verwachting was zo algemeen geworden dat het tot buiten het Heilige Land was geraakt. Tacitus stelt vast dat onder velen *"de overtuiging leefde, hetgeen in de oude boeken van het priesterschap geschreven stond, dat op exact dit moment het Oosten machtig zou worden, en dat zij die uit Judeah voortkwamen over de wereld zouden heersen"*. En Suetonius schrijft: *"dat in het Oosten een oude en hardnekkige opinie had postgevat dat het voor deze tijd was voorbeschikt dat vanuit Judeah degenen moesten voortkomen die de alleenheerschappij zouden verwerven."*
>
> Deze vaste overtuiging der Joden had reeds niet geringe politieke beroering veroorzaakt. Het was de trotse anticipatie op algehele verovering die hen onder het Romeinse bestuur zo onhandelbaar had gemaakt. Dat zij die voorbestemd waren om over de wereld te regeren – en wiens messiaskoning de heidenen tot erfdeel zou krijgen en de aarde tot aan haar randen tot een eigen bezit, die hen met een ijzeren knots mocht breken en als lemen kruiken vergruizelen – onderhorig moesten zijn aan een vreemde macht, was meer dan ze konden verdragen.
>
> (…) Eén waarheid, die door Johannes de Doper werd verkondigd, heeft het kenmerk van bovennatuurlijke oorsprong – omdat het dwars tegen de overtuigingen en vooroordelen uit zijn tijd inging – dat de Messias en diens

---

147) "Proofs of the Life and Death of Jesus" van Hubert Luns onder het hoofdstuk "The Messianic Expectation as Motivation for the Crucifixion of Christ".

koninkrijk niet bedoeld waren om een nationale aangelegenheid te zijn, niet rechtens en exclusief aan Abrahams nageslacht toebehoorden. Er is een gezegde in de geschriften van de rabbi's dat even courant is als de letters van het alfabet, dat: *"Geheel Israël zal deelnemen aan de komende wereld",* dat wil zeggen aan het messiaanse rijk, uitsluitend dankzij hun afstamming van Abraham. Dat het een koninkrijk moest worden waarbij Israël samen met andere naties zou worden uitverkoren, een nieuwe gemeenschap vormend die op geen enkele wijze verband hield met Abrahams zaad, daar hadden de mensen geen flauw benul van. Dat het een moreel en geestelijk koninkrijk moest worden, stond ook ver bezijden hun opvattingen. »»

Dat de meeste Joden in Jezus' tijd een militante verwachting hadden van het 'komende rijk' blijkt nog uit een andere citaat uit ditzelfde traktaat: (met paraphrase op Lucas 4)

«« Bij Christus' aankomst in zijn geboorteplaats Nazareth ging Hij in de synagoge prediken waar Hij gewend was te bidden. De mensen luisterden met plezier en bewondering naar het eerste deel van zijn preek, alhoewel ze volgens een sterke neiging van de menselijke natuur geneigd waren om Hem te minachten als de zoon van een timmerman. Maar bij de eerste aanwijzing dat het nieuwe rijk niet een nationale religie zou zijn, maar ook tot de buitenwereld zou worden uitgebreid, kookten ze van woede. Ze zouden hebben kunnen vermoeden dat Hij niet geheel achter de gezonde leer stond van het nationale geloof in een Messias, die de heidenen zou verbrijzelen, door de wijze waarop Hij die opvallende passage van Jesaja citeerde: *"De geest des Heren rust op Mij omdat Hij Mij heeft gezalfd om de armen blijde tijdingen te prediken. Hij heeft Mij gezonden om de gebrokenen van hart te genezen, om bevrijding aan de gevangenen te prediken en de blinden ziende te maken, om hen die gebonden zijn vrij te laten, om het aanvaardbare jaar van de Heer te prediken."* HIER STOPT HIJ, wat heel belangrijk is. De rest van de zin is: *"…en de dag van wraak van onze God".*

Als Hij de rest van de zin zonder uitleg had geciteerd als van toepassing op zichzelf, zouden ze begrepen hebben dat Hij hun verwachting onderschreef dat Hij de andere naties van de aarde zou vernietigen en niet redden, en hadden ze misschien uitgeroepen: *"Hosanna aan de zoon van David!"* Maar Hij negeerde niet alleen dit uiterst belangrijke deel van hun messiaanse tradities, zo gerust-stellend voor hen onder de huidige politieke onderdrukking, maar Hij vervolgde dat de heidenen niet alleen gespaard moesten blijven maar toegelaten worden tot het rijk van de Messias: *"Voorwaar Ik zeg u, er waren veel weduwen in Israël in de dagen van Elias, maar naar geen van hen werd Elias gestuurd behalve naar een vreemde stad, naar een vrouw die een weduwe was. En er waren veel melaatsen in Israël in de dagen van Eliseus de profeet, en geen van hen werd gereinigd behalve Naämán, de Syriër."* Dit was te veel. Een Messias de heidenen gunstig gezind was, mocht niet worden getolereerd!

"En al degenen in de synagoge, toen ze deze dingen hoorden, werden van woede vervuld, stonden op en duwden Hem de stad uit; en ze leidden Hem naar de top van de heuvel waarop hun stad was gebouwd om Hem van de klif af te gooien. Maar Hij ging midden tussen hen door en vervolgde zijn eigen weg." »»

De zienswijze in dit traktaat wordt verder uitgediept in de beroemde "Oorlogsrol" van Qumran, die permanent ten toon wordt gesteld in de "Gedenkplaats van het Boek" in Jeruzalem hetgeen, om de woorden van Neil Silberman te gebruiken, *"een soort reliek-schrijn is, die is toegewijd aan het wonder van de nationale wedergeboorte".* Deze rol beschrijft de laatste wrekende oorlogshandeling in karakteristieke taal: [148)]

«« Want in de handen der verdrukten zult Gij de vijanden van alle landen overleveren; in de handen van hen die in het stof zijn nedergebogen, opdat alle machtigen der naties worden vernederd, om de vergelding van het kwaad op de

> hoofden van de wederspannigen te doen wederkeren, om het gerechtvaardigde oordeel van uw waarheid over alle mensenkinderen uit te spreken, en om voor Uzelf een altijddurende Naam onder de mensen te vestigen. Gij zult Uzelf groot en heilig maken door de oorlogen waarmede U zich voor de rest van de naties openbaart. Zo mogen zij weten dat Gij God zijt als Gij oordeel velt over Gog en al zijn heirschaar, die om ons heen zijn vergaderd, want tot hun eeuwigdurende beschaming zult Gij vanuit de hoge Hemelen strijd tegen hen voeren. »»

Het uitzien naar een krijgszuchtige messias zal toendertijd de gangbare opinie zijn geweest, maar er klonken ook andere geluiden. Zo schreef Melker de priester uit Bethlehem in de tijd toen Jezus werd geboren: [149)]

> «« Ieder lijden van David of jammerklacht van Job, of glorie van Salomon – ja, iedere snik van menselijk verdriet, iedere kwellende droefenis van mensen, iedere stervenszucht, iedere bittere traan die wordt geplengd – is een tupos, een voorzegging van de komende koning der Joden en redder van de wereld. Israël staat als een gemeenschappelijke factor in elk tijdperk van de geschiedenis.
>
> (…) En dit, vrees ik, zal problemen geven voor onze natie. Ons volk zal naar de ‘gezondene’ (Silo) uitzien als een tijdelijke bevrijder, en zij zullen trachten om hem alleen voor de Joden te reserveren; en wanneer zijn daden naar alle inwoners van de wereld beginnen uit te waaieren in liefde en medemenselijkheid, hetgeen overduidelijk in het negende deel van de heilige profeet wordt aangetoond (Jer. 9:24-25), dan vrees ik dat de Joden hem zullen afwijzen waarvoor wij al in hoofdstuk 3 van het woord van Jeremia worden gewaarschuwd. Om dit te vermijden moet Israël worden geleerd dat Jesaja’s profetie niet stopt bij de Babylonische gevangenschap en terugkeer naar het Koninkrijk der Hemelen, en dat Ezechiëls wielen [van hfst. 1 en 10] niet politiek of geestelijk in de Hemel wentelen, maar hier op aarde, en betrekking hebben op aardse revoluties of veranderingen, en de grote gebeurtenissen helpen aankondigen waarvan deze in Bethlehem de grootste van alle is. (…) Wij, als Joden, zijn het enige volk aan wie God deze grote kwesties heeft toevertrouwd en natuurlijk zal de wereld naar ons opzien in de verwachting dat wij deze zullen verduidelijken. Omdat deze zaken aan ons zijn toevertrouwd zal God ons verantwoordelijk houden indien wij het ware licht niet op dit onderwerp laten schijnen. »»

Jeremia 9:24-25 leest: *“Ik ben de God die weldadigheid uitoefent op aarde, oordeel velt en gerechtigheid doet, want daarin verheug Ik Mij. Ziet, de dagen komen, zo spreekt de Heer, dat Ik alle besnedenen tuchtig met de onbesnedenen”,* en dit is inderdaad gebeurd.

24.110 – De Zendingsdrift, een Pendant van het Messianisme

Israël heeft zijn historische roeping gemist om de volkeren het heil te verkondigen van de ene en ware God. Dat is wat anders dan ze Joods maken! Israëls falen is toch wel hun minachting voor vreemdelingen geweest die zij honden noemden en het schuim der aarde; zie de vertelling van Mattheüs 15:21-28. Zij heeft de houding van Mirjam overgenomen (Num. 12), de ‘profetes’ van liegende lippen en een bedrieglijke tong, die Mozes vrouw in een kwaad daglicht stelde.[150)] Zijn vrouw, Sippora geheten, was de dochter van Jetro, een Cusiet (Nubiër) die een heel donkere huidskleur moet hebben gehad zoals ook de Cusietische koningin Sheba. In die dagen moet een zwarte huidskleur als

---

148) “The Dead Sea Scrolls: A New Translation” van Michael Wise, Martin Abegg Jr, en Edward Cook – HarperCollins, New York # 1996 (fragment 1QM ≈ 11:13-20 op p. 161)

149) Dit staat in het rapport van Melker, de overste van de synagoge van Bethlehem, en is te vinden in hoofdstuk 4 van de ArchkoVolume. Zie voor een bespreking daarvan, via Google: “Proofs of the Life and Death of Jesus - Hubert Luns”.

iets walgelijks zijn ervaren. In (17:9) van het “Eerste Evangelie van de Kindsheid van Jezus Christus”, niet later dan de tweede eeuw op schrift gesteld, staat geschreven: *“De kinderen van Israël zijn als Cusieten onder de mensen, en de vrouwen zeiden: Wij smeken U: zij ons genadig en herstel deze jongens in hun oorspronkelijke staat.”* Daaruit blijkt dat Cusiet een scheldwoord was. Omdat Mirjam Sippora zwart had gemaakt om haar huidskleur, werd Mirjam door de verwensing getroffen die zijzelf had uitgesproken en kreeg zij plotseling een walgelijke gesteldheid van de huid en werd zo wit als sneeuw: niet zwart, maar wit!

Het Boek Handelingen geeft ook getuigenis van de Joodse minachting voor buitenstaanders. Als de apostel Paulus in de synagoge van Antiochië predikt (Hand. 13:14-45) en vertelt van de vergeving van zonden door Jezus Christus en de rechtvaardiging door het geloof in Hem, luistert iedereen aandachtig en ze nodigen hem zelfs uit de volgende sabbat verder te gaan met zijn prediking. Maar toen op die dag de hele stad was uitgelopen, waaronder vele niet-Joden, om naar Paulus’ preek te luisteren, werden de Joden *“onzettend jaloers”* en begonnen ze hem tijdens zijn uiteenzetting uit te schelden. Dat was het breekpunt, dat de blijde boodschap óók voor de heidenen was bestemd! Dat was onverteerbaar. Hetzelfde geldt ook bij zijn veel latere toespraak in Jeruzalem. Nadat ze hem uit de Tempel hadden gesleurd mag Paulus zijn verdediging voeren waarin hij omstandig uitlegt over zijn bekering toen Christus in een visioen aan hem verscheen. Niemand valt hem in de rede. Tumult breekt pas los als hij toevoegt dat hij ver weg naar de heidenen werd gezonden. *“Toen begonnen ze luid te schreeuwen: ‘Sla dood die man! Die verdient niet langer te leven.’”* (Hand. 22)

Van liegende lippen en een bedriegelijke tong…

Zo zien we dat het Israëlische volk in zijn verheven roeping als leraar der gerechtigheid veel te weinig zendingsdrift aan de dag heeft gelegd, alhoewel de deur altijd open heeft gestaan voor bekeerlingen, vooral in de pré- en vroeg-Christelijke tijd. Volgens Flavius Josephus zetten de Joodse inwoners van Griekse en andere buitenlandse steden zich sterk in voor de verspreiding van het Jodendom. (Contra Ap. 2:39) Dan spreken we grosso modo over de tijd van de opkomst en hoogtijdagen van het Romeinse Rijk waarin makkelijk gereisd kon worden, met als startdatum wellicht de verovering door Rome van het Ptolmeïsche Rijk (Egypte) in 30 BC.[151)] Eenmaal bekeerd kreeg de proseliet een nieuwe naam en werd volledig van zijn familie afgesneden alhoewel niet bekeerde proselieten, de zogenaamde Yirei Hashem of Yirei Shamayim, of godvrezenden, welkom waren om de synagogediensten te bezoeken. De mate waarin zij besloten het Jodendom te volgen stond geheel vrij en werd aan de ‘godvrezende’ overgelaten. Nadat de Christelijke Kerk zich formeel tegen Joodse wervingsakties had uitgesproken – in een tijd dat zij reeds machtig was geworden – nam het aantal bekeerlingen af.

---

150) In Exodus 15 wordt Mirjam ‘profetes’ genoemd. In oud Hebreeuws is profetes een term die negatief zowel als positief kan worden uitgelegd, net als bij de ‘profeet’ Bileam.

151) Encyclopaedia Judaica 2nd Ed. 2007 onder Proselytes (eerste zin): “Er is ruimschoots bewijs van een wijdverbreide bekering tot het Judaïsme tijdens de Tweede Tempel periode, vooral het laatste deel van die periode, en zo werd het woord ‘ger’, dat in Bijbelse tijden een vreemdeling of onbekende aanduidde, synoniem met proseliet.”

De wervingsacties waren altijd naar binnen toe, niet naar buiten toe. Ik verklaar mij nader. In oude tijden moeten moreel hoogstaande stammen hebben bestaan die God ernstig zochten en maar al te graag onderwezen wilden worden over hoe hun eigen verzoeningsdienst op te richten als voorafbeelding van de dingen die komen gingen. Een gemiste kans! Niet allen waren zoals de verdorven Kanaänieten, waarvan overigens velen in de loop der tijd met het volk Israël zijn geassimileerd! De Cusietische Eunuch (Eunuch was destijds een eretitel) – een niet-Jood, klaagde (Hand. 8:26-33): *"Hoe zou ik kunnen begrijpen wat ik in de Schrift lees als niemand mij helpt?"* Dat illustreert mijn punt. Zegt Jesaja 56:3-8 niet als volgt?:

> «« Laat dan de vreemde, die zich aansloot bij God, niet zeggen: "Heel zeker snijdt Jahweh mij af van zijn volk." Laat de eunuch ook niet zeggen: "Zie, ik ben maar een dorre boom!" Want zo spreekt God tot de eunuchen [vruchtenlozen]: 'Wie mijn sabbat onderhoudt en verkiest wat Mij behaagt, getrouw blijft aan mijn Verbond: hun geef Ik een gedenkzuil in mijn Huis en binnen mijn muren, een naam veel beter dan zonen en dochters. Ik geef ze een eeuwige naam die nooit vergaat! En tot de vreemden die zich aansloten bij God om Hem te dienen, Gods Naam te beminnen en zijn dienaars te zijn, die de sabbat houden en hem niet schenden, en die trouw blijven aan mijn Verbond – hen zal Ik brengen naar mijn heilige berg, ze vreugde doen smaken in mijn Huis van Gebed. Hun brand- en slachtoffers zullen welkom zijn op mijn altaar. Waarachtig, mijn Huis zal worden genoemd een Huis van Gebed voor álle volkeren. Zo spreekt God mijn Heer die de verstrooiden van Israël verzamelt en bij al diegenen voegt die al bijeen zijn gebracht, Ik voeg er nog anderen aan toe! »»

Een separatistische levenshouding is ook niet vreemd aan het moderne Jodendom. Nog steeds bidden de orthodoxe Joden tijdens het ochtendgebed: *"Gezegend zijt Gij Heer, Koning van het Heelal, omdat Gij mij geen goj (heiden), slaaf of vrouw hebt gemaakt."* [152)] Deze tendens verklaart veel waarom Israël, zoals de onreine Mirjam, buiten het kamp werd gesloten totdat het, opnieuw gereinigd, weer zal worden toegelaten.[153)] (Num. 12:14) Zegt Paulus niet: *"Hebben zij zich dan zo gestoten dat zij ten val zijn gebracht? Dat niet, maar als gevolg van hun misstap ging het heil naar de heidenen."* En elders: *"De verharding die over een deel van Israël is gekomen, duurt slechts totdat de massa van de heidenvolken is binnengegaan. En zo zal ten slotte heel Israël worden gered, (…) want zij blijven Gods vrienden krachtens Gods uitverkiezing, omwille van de aartsvaders."* (Rom. 11:11, 25-28)

---

152) Het 'niet een vrouw te zijn gemaakt' is deel van een groep waarin dankbaarheid wordt geuit voor het niet vreemdeling of slaaf te zijn gemaakt. Het hoort bij een reeks zegeningen uit de Talmoed die zijn bedoeld om activiteiten te vergezellen die tijdens het wakker worden plaatsvinden, zoals het horen van het eerste hanengekraai, het openen van zijn ogen, op de grond stappen, zich aankleden, enz. Het volgende is een uittreksel uit "Vrouwen in Judaïsme – klas 31 (jaar 2000)" van Leah Kohn, resorterend onder het ProjectGenesis (www.torah.org): «« Ik heb de afgelopen 17 jaar met Joodse mannen en vrouwen samengewerkt en ze onderwezen, die niet bij een Joodse geloofsgemeenschap horen. Het was voor deze bijzondere reden dat ik mijn huis in Israël verliet. Ik ben in een praktiserende Joodse buurt opgegroeid en was een twaalfde generatie 'Yershalmi' (inwoner van Jeruzalem). Zo lang als ik mij kan herinneren ben ik altijd door mannen omgeven geweest die iedere morgen baden: "Gezegend zijt Gij Hashem onze G-d, koning van het Heelal omdat Gij mij géén vrouw hebt gemaakt." [Er wordt niet gebeden "omdat ik een man ben", en daar ligt het pijnpunt.] Ik heb deze praktijk nooit afgewezen – niet omdat ik onnadenkend was of volgzaam. Als kind en jonge volwassene was ik altijd nieuwschierig en stelde regelmatig vragen over het Jodendom. Nochtans was dit voor mij nooit een probleem. Toen ik hier [in de USA] aankwam en met Amerikaanse Joden ging samenwerken, werd ik met het probleem geconfronteerd deze 'zegening' aan de vele vrouwen uit te leggen die daar moeite mee hadden. Voor het eerst in mijn leven begon ik mij af te vragen waarom ik daar niet net zoveel moeite mee had. »»

Men kan tegenwerpen dat het de Mozaïsche wetten zelf zijn die een zekere minachting voor de buitenstaander in stand houden door accent te leggen op afzondering. Echter, het nastreven van een nationale identiteit en het betonen van liefde voor de vreemdeling hoeft niet tegenstrijdig te zijn. Wat nu volgt is uit de tweede van de "School van Hillel brieven" aangaande "Gods voorzienigheid aan de Joden", wat kort na de verwoesting van de Tempel in 70 AD, op schrift werd gesteld: [154)]

> «« Om deze ene grote fundamentele doelstelling te waarborgen – dat wil zeggen: de eredienst aan de Ene levende en ware God – werd de gehele Mozaïsche economie ingericht. Voor dit doel werd ons verboden om met vreemdelingen te trouwen; voor dit doel moesten al onze offers op één plaats worden geofferd en door één familie van priesters, opdat wij niet van de weg zouden afwijken en verdorven raken door ons met afgodendienaars in te laten. Voor dit doel werd ons verboden om bepaald soort voedsel te nuttigen, zoals toegepast bij de offerande voor heidense godheden. Wij mochten niet aanwezig zijn bij afgodische feesten, noch mochten wij gewend raken aan al die morele gruwelijkheden waarmee de heidense eredienst onveranderlijk gepaard ging. »»

Vreemd genoeg hebben de Joodse wijzen Abrahams missionaire ijver altijd als een van zijn grote verdiensten beschouwd. Maar hebben ze die ook in de praktijk gebracht? Ik citeer nu uit de gezaghebbende ArtScroll Tanach Series (bespreking Sidrah Toldos en commentaar op Genesis 2:4):

> «« Abraham en Sara hadden hun leven gewijd om mensen te zoeken aan wie zij Gods boodschap konden brengen. Abraham had een 'leger' van wel 318 gevechtsklare discipelen die tot zijn huishouden behoorden (Gen. 14:14); zelfs nog voordat hij vanuit Haran naar Canaän was getrokken hebben hij en Sara een ontelbaar aantal mensen trachtten te bekeren. (Gen. 12:5) (…) We vinden in Genesis 2:4: *"Dit zijn de geboorten [d.w.z. de producten] van hemel en aarde zoals zij geschapen werden."* Een midrash en de Zohar geven hierop als commentaar dat 'geschapen' (b'beram) in het Hebreeuws met dezelfde letters wordt geschreven als 'voor Abraham'. Derhalve werd de wereld ten bate van Abraham en zijn onderwijzingen geschapen; zijn verkondiging van Hashem (de Naam) als de ene God die oneindig goed is, die het doel is en de basis van de schepping. Abraham voldeed aan zijn opdracht ter vervolmaking van de schepping. Door liefde, goedheid en gastvrijheid te beoefenen (chessed) was hij metterdaad in staat om legers bekeerlingen te mobiliseren in Haran en Canaän. (…)In de Hilchos Avodah Zorah legt Rambam uit (1:2-3): "*Op dit pad [van steeds zwaardere afgoderij] ging de wereld voort in een ontwikkeling die aanhield tot aan de geboorte van de steunpilaar van het heelal – onze vader Abraham (…) Hij stond op en riep met luider stem tot heel de wereld om te verkondigen dat er*

---

153) Israëls afschuw van de gojim (vreemde volken) bereikte waarschijnlijk zijn hoogtepunt onder de Hasmonische koning en hogepriester Johannes Hyrcanus (134-104 BC) nadat hij eigengereid de mondelinge wet met al zijn bepalingen had afgeschaft en de heidense Gallileërs had gedwongen zich tot het Jodendom te bekeren, de enige gedwongen massabekering uit de geschiedenis van het Jodendom. Alhoewel de Gallileërs en Idumeërs geen openlijk verzet aantekenden tegen hun bekering, mogen we speculeren – er bestaat geen definitief verslag van – dat deze besluiten bittere gevoelens van afgrijzen ontlokten bij een groot deel van de religieuze elite, getypeerd als Farizeërs, die dit erger moeten hebben gevonden dan de meedogenloze godsdienstvervolging van het Joodse geloof die daaraan voorafging, want de verrotting vrat zich nu een weg van binnenuit. Ze verklaarden de grond van buitenlanders onrein en verboden elke omgang tussen Joden en vreemdelingen uit angst voor besmeuring. Omdat de offervaten besmet raakten door het geringste onreine contact kwamen zij ertoe zichzelf besmet te achten door om het eender welk contact met vreemdelingen.

154) ibid ArchkoVolume.

> *maar één God is (…) en hij trok van stad tot stad en van koninkrijk tot koninkrijk (…) totdat hij in Canaän arriveerde (…) ten slotte had hij een aanhang gecreëerd van duizenden en tienduizenden."* Abrahams school was voor eenieder die wilde luisteren; Izak had slechts één student, Jakob, maar wat voor eens student! We weten niet het uiteindelijke resultaat van Abrahams onderwijzingen – alhoewel het als vaststaand kan worden aangenomen dat ondanks de verdwijning van zijn bekeerlingen (in de loop der geschiedenis), Abrahams levenslange toewijding een blijvend resultaat sorteerde – wel weten we dat de enige vrucht van Izaks school de vader van onze natie werd, [het volmaakte gereedschap] om Gods doel te bereiken in het scheppingswerk van hemel en aarde. »»

Deze argumenten breng ik ter sprake omdat de toegepaste verkondiging nauw samenhangt met de heersende opvatting over de organisatievorm van Gods koninkrijk op aarde. De missionaire ijver is een pendant van het gekoesterd messianisme. Des te sterker de verwachting van een aards en wereldomvattend rijk des te sterker de zendingsdrift. Het mag gezegd worden dat deze roeping het Jodendom altijd heeft aangekleefd. Het hoeft dan ook niet te verbazen dat het wereldveroverend Marxisme uit Joodse koker kwam (Karl Marx was Joods). Het Marxisme en navenante groeperingen zien echter niet uit naar een Hemels koninkrijk dat op aarde neerdaalt, maar naar een louter menselijk creatie waarbij alle religieuze idealen van hun luister zijn ontdaan.

24.111 – Het tegenwoordige Joods Messianisme

De Joodse overlevering zoals we die in de Mishna gestalte heeft gekregen (± 220 AD), richtte zich op wat eerzaam werd geacht, voorbijgaand aan datgene wat daar niet aan voldeed, waarbij het leesmateriaal vernuftig aan dat doel werd aangepast. De oorspronkelijke pluriformiteit van de Joodse denkwereld werd daarmee geweld aangedaan. De pijnlijke ontgoocheling die door de bloedige onderdrukking van de Bar Kochba Opstand ontstond, stimuleerde de Joden om deze gehele episode te begraven en de theologische overwegingen dienaangaande te vergeten. Misschien dat er een zekere schaamte bij de Joden heerste vanwege hun geloof in een wrekende God die erop uit leek te zijn om de heidense naties te verpletteren; een schaamte die niet zou hebben misstaan omdat de twee complementaire aspecten van God, die tegelijk rechtvaardig en barmhartig is, bij hen reeds lang bekend waren: de Profeet Amos schildert de onbuigzame gerechtigheid van God; Hosea daarentegen zijn grote vergevingsgezindheid. Deze twee mogen niet los van elkaar worden gezien, want Gods betrokkenheid omvat 'tegelijk' rechtvaardigheid en barmhartigheid.

Het messianisme in het nieuwe tijdperk na de Bar Kochba Opstand, dat na 138 AD gestalte kreeg, bleek zich meer te richten op een verre toekomst, waar de bevrijder op een Hemels toneel werd neergezet. Tot aan deze opstand werden de berekeningen voor de komst van Gods rijk telkens weer herzien als bleek dat de gebeurtenissen, vaak heel traumatische, de verwachtingen hadden gelogenstraft. George Foot Moore zegt hierover in zijn gerenommeerd werk "Judaisme": (7:2)

> «« Het is waarschijnlijk dat vergelijkbare corrigerende berekeningen in de periode van de Bar Kochba Opstand werden uitgevoerd. Nadat het rampzalig gevolg van de oproer hun messias [Bar Kochba geheten] in discrediet had gebracht, overheerste het wantrouwen voor iedere voorspelling om een datum voor Gods [handelen] vast te pinnen en werd ook iedere poging daartoe belemmerd. »»

Het is in dit licht verklaarbaar dat het antisemitisme, dat in bijzonder virulente vorm in de negentiende eeuw zijn kop opstak, en waaruit het nazisme is ontstaan, het kritisch gewicht gaf aan de 'terugkeer' (aliyah) naar Huis. Het waren de ongelovige Joden die de eerste spade hebben gezet in de ontginning van wat nu het land Israël heet. Dat mag

vreemd lijken en dat heeft ook tot veel verzet geleid binnen het orthodoxe Jodendom, die dat moeilijk konden verkroppen. Maar toch is het niet onbijbels. De terugkeer was immers onvoorwaardelijk, zoals door de ballingsschapsprofeet Ezechiël aangekondigd:

> «« Zo spreekt de Heer God: Ik ga ingrijpen, doch niet omwille van u, volk van Israël, maar omwille van mijn heilige Naam, die door u geschonden is bij de volken waar u terechtgekomen bent. Ik zal voor mijn grote Naam, die geschonden is onder de volken, die u bij hen geschonden hebt, weer eerbied afdwingen. Door u zal Ik aan de volken tonen dat Ik de Heilige ben. Zo zullen ze erkennen dat Ik de Heer ben – godsspraak van de Heer God. Ik zal u terugvoeren uit de volkeren, u samenbrengen uit alle landen en u leiden naar uw eigen grond. Ik zal u met zuiver water besprenkelen en u zult rein worden van al uw ongerechtigheden, van al uw afgoderij zal Ik u reinigen. Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in u uitstorten. Ik zal het stenen hart uit uw lichaam wegdoen en u een hart van vlees geven. »» (Ez. 36:22-26)

Het is pas ná de Tweede Wereldoorlog dat de beweging binnen het praktiserend Jodendom steeds belangrijker werd, die uitgaat van een waarlijk religieus gedreven messianisme. Eén van de uitingen daarvan is de sterke wens om tot herbouw van de Tempel van Jeruzalem te komen. Het is buitengewoon boeiend deze ontwikkelingen gade te slaan. Ben benieuwd wat dit brengen gaat!

APPENDIX 14

• Citaten uit het Boek der Waarheid in verband met de gelegaliseerde abortuspraktijk

Al die naties die God hardnekkig blijven weerstaan – vooral door de verschrikkingen van de gelegaliseerde abortus – zullen de verbrijzeling ondervinden zoals in Psalm 2 aangekondigd.

“Abortus is de ergste vorm van volkerenmoord. Ik stort elk moment tranen voor Mijn kleine zielen die nooit hun eerste adem kunnen halen.” (1 aug. 2011 en 17 febr. 2012)

God de Vader: *“Mijn hand zal met kracht vallen op landen die abortus legaliseren.”* (29 aug. 2011)

“De straf die Mijn Vader in de wereld zal loslaten tegen de zonde van abortus.” (11 okt. 2011 en 29 mei 2013)

“Het is de zonde van abortus die de ondergang zal zijn van veel naties; hiervoor zullen ze streng gestraft worden.” (29 juli 2012)

“De naties, die voortdurend proberen abortus voor steeds meer vrouwen beschikbaar te stellen en die het als een goede zaak voorstellen, zullen worden weggenomen en een straf krijgen waarvan geen herstel mogelijk is. (...) God zal niet toestaan dat je de levens raakt die Hij geschapen heeft. Zijn straf zal op u neerkomen in de vorm van aardbevingen en vele naties zullen tot aan de Dag des Heren straf na straf krijgen. Abortus en moord zullen de twee zonden zijn waarvoor Mijn Vader de wereld streng zal straffen.” (21 nov. 2012 en 4 juli 2013)

“Accepteer abortus en je accepteert het opzettelijk doden van een kind van God.” (1 mei 2013)

“Diegenen in politieke posities die de beschikbaarheid van abortus controleren, zullen als eersten worden gestraft. Wacht maar af, want je zult zien hoe ze zullen lijden voor de gruweldaden die ze tegenover Mij goedkeuren. De [leden van de] groeperingen, die door abortus de ondergang van de wereldbevolking plannen, zullen door Mijn Hand folterend sterven. Eindelijk zullen ze gerechtigheid ontvangen.” (26 sept. 2013)

APPENDIX 15

• Een studie van Psalm 2 – Christus Koning

Hette Abma

In eerste instantie kunnen we bij de woorden van Psalm 2 denken aan David, Salomo en andere koningen. Maar op een gegeven moment stijgt het beeld toch uit boven de historische dimensies. Hoe machtig de koningen van Israël ook zijn geweest, nooit hebben zij de pretentie gehad dat ze heerschappij over de wereld uitoefenden. Veel commentatoren denken dan ook aan de Grote Monarch tijdens het Vrederijk op grond van de manier waarop de dichter van Psalm 72 hierover spreekt: *"Van zee tot zee zal Hij regeren, zover men volken kent."* Dit gaat dus over de beloofde Messias: de door God gegeven koning van Israël.

Aan het slot van de Psalm klinkt tot vijf keer toe een hartelijke aanmoediging tot de volken en alle wereldlijke machthebbers om respect te tonen voor de Here en zijn Gezalfde (verzen 10-12): Handel verstandig; laat u gezeggen; dien de Here met ontzag; verheug u met huiver; en ten slotte: kus de Zoon. Dankzij de archeologische opgravingen weten we hoe dat toeging. Op oude afbeeldingen is te zien hoe mensen neerknielen om de voeten van een koning te kussen: op die manier erkenden ze het gezag van die vorst.

Christus Koning

Het is verrijkend na te gaan hoe de apostelen en evangelisten (dus de schrijvers van het zogenaamde Nieuwe Testament) diverse keren een fragment uit Psalm 2 hebben aangehaald. Vers 7 wordt in Paulus' preek in de synagogue van Antiochië geciteerd in verwijzing op Jezus' opstanding uit de dood. (Hand. 13:33) Bij Jezus' doop in de Jordaan voegt de Evangelist er een regel aan toe uit de profetie van Jesaja: *"Mijn uitverkorene, in wie mijn ziel een welbehagen heeft."* (Mt. 3:17) Meteen vestigt dit de aandacht van de lezers, die dus bekend zijn met het leven en sterven van onze Heiland, op het feit dat Hij zijn roeping als de lijdende dienstknecht zal vervullen dat, zoals wij weten, gaat uitmonden in de opstanding. Het zal met diezelfde woorden zijn tijdens de gedaanteverandering op de berg Tabor dat de Zoon verheerlijkt wordt. (Mt. 17:5) Maar juist zo wordt de Zoon het mikpunt van de smaad en haat der volken, want men wil niet dat aan de heersende machtsverhoudingen wordt getornd. Wat de uiteindelijke consequentie daarvan is geven Petrus en Johannes in hun dankgebed te kennen nadat ze uit de gevangenis zijn vrijgelaten: *"Here! U bent de God die de hemel en de aarde en de zee gemaakt hebt*

en alle dingen die erin zijn, en die bij monde van David, gezegd hebt: 'Waarom woeden de heidenvolken en bedenken de volken wat zinloos is? De koningen van de aarde stellen zich op en de vorsten spannen samen tegen de Here en zijn Gezalfde.'" (Ps. 2:1 e.v.) Ze geven ook onmiddelijk de verklaring: *"Want in waarheid, tegen Jezus, uw heilige dienaar, die U gezalfd hebt, zijn Herodes en Pontius Pilatus samen met de heidenen en de volken van Israël bijeengekomen, om alles te doen wat uw hand en uw raadsbesluit van tevoren had beschikt."* (Hand. 4:24-28) De Ene Gezalfde moest zijn toewijding aan de zaak van God met de dood bekopen, maar op de paasmorgen blijkt dat de Here het daarbij niet zou laten zitten. Ook dit wordt in Handelingen gememoreerd en wel in de weergave van de preek van Paulus in de synagoge van Antiochië, dezelfde waar wij daarnet op wezen: *"Wij verkondigen u de belofte die aan de vaderen is gedaan, namelijk dat God die vervuld heeft aan ons, hun kinderen, door Jezus te verwekken, zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: 'Gij zijt mijn Zoon. Heden heb Ik U verwekt.' En dat Hij Hem uit de doden heeft doen opstaan om niet meer tot bederf terug te keren."* (Hand. 13:32-34)

De schrijver van de brief aan de Hebreeën citeert dezelfde woorden uit vers 7 om vervolgens duidelijk te maken hoe Jezus namens God als koning regeert: *"Tegen de Zoon zegt Hij: uw troon, o God, bestaat in alle eeuwigheid. De scepter van uw koninkrijk is een scepter van het recht."* (Hebr. 1:5-8) In de brief aan één van de Klein-Aziatische gemeenten geeft Jezus de verzekering aan zijn trouwe volgelingen dat zij met Hem mogen regeren in de periode van zijn glorieuze toekomst.

[Profetisch Perspectief, zomer 2013 – Nr. 79, citaten uit "Studie van Psalm 2"]

Ds. G.H. Abma (1947-2017) was predikant van de Protestantse Kerk in Nederland, en was jarenlang hoofdredacteur van Profetisch Perspectief.

‘De KERK, een Voortzetting van de Synagoge’ – en vice versa –

Een veel gehoorde opvatting is dat de Christelijke kerk geboren werd bij de uitstorting van de Heilige Geest tijdens het grote Pinksterfeest, vijftig dagen na de Kruisiging. De geboorte van de nieuwe Kerk zou gelijktijdig het afsterven van de oude zijn. Hoe gemakkelijk kon vanuit die visie het idee postvatten dat de nieuwe kerk in plaats van Israël is gekomen en dat het Oude Verbond voorgoed heeft afgedaan! De Kerk (de Kehal Chasidim) is er echter altijd geweest: de hernieuwde Kerk is een voortzetting van de Synagoge. Verschillende fasen kunnen in de totstandkoming daarvan worden onderscheiden gerelateerd aan het soort prediking. De Kerk, zoals wij die thans kennen, is geleidelijk aan het Jodendom toegevoegd, te beginnen bij de bekering van de Romeinse centurion. Na decennia evangelisatie bleek dat de edele olijfboom van het Jodendom geen vrucht wilde dragen. Op dat moment besluit de goddelijke tuinman haar takken af te breken, behalve de wilde twijgen die recentelijk aan de wortel waren toegevoegd, die van het heidendom, en ook de kleine ‘rest’ ongemoeid te laten, die van het bekeerde Jodendom, waartoe ook de Apostel Paulus hoorde. Tot dan toe was Paulus de verkondiger voor het Joden- én het heidendom geweest. Pas na die episode wordt hij de exclusieve verkondiger voor het heidendom. De reeds eerder geënte loten en de rest mogen dan onder zijn begeesterende leiding en ook die van de andere apostelen verder uitgroeien tot een fraaie kroon.

25.112 – Paulus, Apostel ‘eerst’ voor de Joden en dan voor de Heidenen

De sleutel tot het verstaan van Israëls plaats binnen het hernieuwde verbond in de aanvangstijd van het Christendom vinden we in het “Boek Handelingen van de Apostelen” dat in feite een uitbreiding is van de historische boeken van het Oude Testament. Het voornaamste aandachtsgebied in de teksten daarvan is Israël, vanaf het allereerste begin, als de discipelen Jezus vragen of voor ‘deze tijd’ het koninkrijk voor Israël zou worden hersteld, tot aan het eind van het boek, als God laat weten dat Israël zich ‘niet’ zal bekeren en dat het heil voortaan naar de heidenen gaat. Na Jezus’ opstanding uit de dood en vlak voor zijn tenhemelopneming stellen zijn leerlingen Hem de vraag: *“Heer, gaat U in deze*

tijd voor Israël het koninkrijk herstellen?" Blijkbaar had Jezus hen tijdens zijn onderrichting 'niet' geïnformeerd dat het Jodendom zich in de toekomst tegen het nieuwe messianisme – later Christendom genaamd – te weer zou gaan stellen. Maar die afwijzing had nog niet plaatsgevonden. Eerst moest de prediking komen. Deze moest overtuigend zijn wat niet had gekund als de apostelen een mislukking hadden voorzien. Toch had Jezus vlak vóór zijn Kruisiging reeds aangegeven dat de Joden niet zouden luisteren, met de woorden: *"Zij zullen u uit de synagoge bannen."* (Joh. 16:2) Maar dat zulks definitief en universeel was bleek daar niet uit. Er was dus nog hoop. De Joden kregen nog een kans want Gods liefde gaat tot het uiterste; tast alle mogelijkheden af. Echter, alles op zijn tijd, want er is een tijd van zaaien en een tijd van oogsten. Op de vraag of het koninkrijk voor Israël *"in deze tijd"* hersteld zou worden gaf Jezus een ontwijkend antwoord, duidend op de uitstorting van de Heilige Geest: *"U zult kracht ontvangen van de Heilige Geest die over u komt, om mijn getuigen te zijn in Jeruzalem, in geheel Judeah en Samaria tot aan de uiteinden van de aarde."* (Hand. 1:6-8) De uiteinden impliceerde de Joodse gemeenschappen die over heel de bekende aarde waren uitgestrooid in de zogenaamde diaspora. De Joden waren in de begintijd van de prediking de bijna exclusieve doelgroep. Amy-Jill Levine merkt terecht op *"dat de [bijbel]passages, waarin de twijfel tot uiting komt van verschillende vroege Christenen over de toenadering tot de heidenen heel moeilijk zijn uit te leggen ingeval Jezus zo expliciet was geweest over de universele zending van zijn leerlingen [dat ook de heidenen omvatte]."* [155] Dit illustreert dat de evangelisatie in de aanvangstijd vooral voor de Joden was bedoeld, kinderen van Abraham.

Om kort te gaan vertelt het Boek Handelingen over de roeping van het Joodse volk en hun afwijzing van deze roeping. Zeker, zo leert het verslag, als bij gelegenheid een synagoge het door Paulus verkondigde Evangelie afwees, ging hij verder in diezelfde stad met zijn verkondiging ten bate van de heidenen. Maar bij de volgende stad op zijn reis, trok hij altijd eerst naar de plaatselijke synagoge. Daarom is het Boek Handelingen op zichzelf ontoereikend om een samenhangend relaas te maken van de vroeg Christelijke gemeen-

155) "The Social and Ethnic Dimensions of Matthean Social History" van Amy-Jill Levine - Edwin Mellen Publisher # 1988 (p. 18). Zij is professor in nieuwtestamentische en Joodse studies aan de Vanderbilt University Divinity School in Nashville U.S.A.

schappen als voorloper van de Christelijke Kerk zoals die later zou ontstaan, alhoewel het niet ontbloot is van het heidens element (voor 'heidens' lees telkens 'niet-Joods'). Zo bezien is het Boek Handelingen eigenlijk een door en door Joods boek.

25.113 – Nu richt ik mij Uitsluitend tot de Heidenen

Decennia later, nadat in de Griekse wereld veel kerkgemeenschappen door Paulus waren gesticht (Hand. 20:1-6; 24:17), wil hij naar Jeruzalem reizen met geldinzamelingen om de solidariteit te betuigen van de gelovigen uit de heidenen met het Joodse volk, hun milde voedstermoeder. Tegen die tijd moet hij tot de conclusie zijn gekomen dat actieve evangelisatie aan het Jodendom als groep zinloos was geworden. Daar wordt op gezinspeeld in zijn brief aan de Christenen van Rome, ook wel de Romeinenbrief genoemd, die hij schreef toen hij op het punt stond zijn apostolaat in Klein-Azië en Griekenland te beëindigen. (Rom. 15:25) Hij schrijft: *"Nu richt ik mij [uitsluitend] tot u die uit het heidendom zijt gekomen."* (Rom. 11:13) Het zij vermeld dat vanaf Paulus' bekering hij het apostelschap had gekregen voor het gebied van de heidenen volgens zijn ontboezeming uit de Galatenbrief 1:15-16: *"Toen Hij, die mij vanaf de moederschoot had voorbestemd, mij door zijn genade riep, besloot Hij zijn Zoon aan mij te openbaren opdat ik Hem onder de heidenvolken zou verkondigen."* En wederom, maar nu in Galaten 2:9: *"Jakobus en Kefas en Johannes (...) hebben mij en Barnabas vriendelijk de hand geschud ten teken dat wij naar [het gebied van] de heidenvolken moesten gaan en zij naar [het gebied van] de besnedenen [de Joden]."* Het is in de eerste en belangrijkste periode van Paulus' zending een kwestie van prioriteit: in de diaspora éérst de Joden en daarna de heidenen. Als Paulus tot het vitale inzicht is gekomen dat de verkondiging aan de Joden zinloos is geworden (omdat ze niet wilden horen heeft God ten einde raad bij hen de oren toegestopt – een godsoordeel), pas op dat moment zegt hij: *"Nu richt ik mij [uitsluitend] tot u die uit het heidendom bent gekomen."* De toevoeging van het woord 'uitsluitend' dient om de ontboezeming in de Galatenbrief in logisch verband te zetten. Opmerkelijk is dat het einde van Paulus' missie aan de Joden inhield dat de verkondiging van de 'nieuwe leer' vanaf toen niet meer plaatsvond in synagogen. Wél natuurlijk de prediking op persoonlijke basis aan Joden, want de heilsboodschap mag niet onthouden worden als iemand bereid is te luisteren.

Het is nuttig stil te staan bij de details van Paulus' reis naar Jeruzalem, hierboven aangehaald. Na in Filippi het Pasen te hebben gevierd, gaat Paulus verder met zijn reis om nog vóór Pinksteren in Jeruzalem te zijn. Onderweg stopt hij in Milete waar hij het volk toespreekt: *"En nu bevind ik mij, gebonden door de Geest als ik ben, op weg naar Jeruzalem, zonder dat ik weet wat mij te wachten staat."* In diezelfde toespraak laat hij weten: *"Ik bezwoer de Joden en Grieken zich tot God te bekeren en te geloven in onze Heer Jezus."* De reis gaat verder naar Caesarea, waar Agabus over Paulus profeteert: *"De Joden in Jeruzalem zullen de man aan wie deze gordel toebehoort, binden en overleveren in handen van de heidenen [de Romeinen]."* In Jeruzalem aangekomen begroet hij Jakobus en alle oudsten met de woorden: *"U ziet, broeders, hoe geweldig groot het getal is van de Joden die gelovig zijn geworden en zij allen zijn ijveraars van de wet."*

Zijn komst in Jeruzalem ontlokte een oproer waarin hij ten onder dreigde te gaan, maar gelukkig werd hij door Romeinse soldaten ontzet. Toen de bevelhebber Claudius Lysias van een aanslag hoorde die tegen Paulus werd beraamd, liet hij hem bij de landvoogd Antonius Felix (52-61) brengen. Na daar twee jaar te zijn vastgehouden, stuurde zijn opvolger Porcius Festus (61-62), in overleg met koning Herodes Agrippa, Paulus door naar Rome.[156)] In zijn betoog voor Agrippa vertelde Paulus hoe God hem indertijd had geroepen en hoe Jezus in een visioen tot hem sprak: *"Ik heb u weggenomen uit uw volk en uit de heidenen en tot hen zend Ik u [tot Gods eigen volk en tot de heidenen] om hun de ogen te openen, opdat zij zich van de duisternis tot het licht keren."*

25.114 – De Parabels van de Vijgenboom en de 'vier predikingen'

De situatie was na een aantal jaren grondig gewijzigd zoals blijkt uit Paulus' toespraak na zijn aankomst in Rome, waarin hij een citaat aanhaalt uit Jesaja 6:9-10 (hiermee zijn we aan het eind gekomen van het Boek Handelingen):

> «« Terecht heeft de Heilige Geest door de Profeet Jesaja tot uw vaderen gesproken: *"Ga tot dit volk en zeg: 'Met uw oren zult u luisteren en toch niet verstaan, met uw ogen zult u kijken en toch niet zien. Want verhard is het hart van dit volk, en hun ogen doen zij dicht uit vrees dat ze zouden zien met hun ogen, met hun oren horen en met hun hart verstaan, zich zouden bekeren en Ik hen genezen.'"* Het zij dus aan u bekend dat aan de heidenen dit heil van God is gezonden. **Zij zullen wel luisteren**. »» (Hand. 28:25-28)

Sommigen zouden de scheidslijn hier willen plaatsen in plaats van bij de beëindiging van Paulus' missie in Griekenland omdat bovenstaande toespraak gericht was aan de Joodse gemeenschap in Rome. Dat was nadat hij van de vroege ochtend tot late avond een getuigenis had gegeven over de verwachting die in hem leefde. Dat deed hij op hun uitdrukkelijk verzoek want zeiden ze: *"Van die [Joodse] sekte is ons bekend dat ze overal tegenspraak ondervindt."* (Hand. 28:22) De reden dat hij hen bij zich liet komen was voor hem een andere. Hij wilde weten of zij een klacht tegen hem wilden indienen net als de Joden in Jeruzalem. (Hand. 28:19-20) De discussie was bij hem thuis, waar hij onder huisarrest stond, en niet in een synagoge wat hem zo dikwijls in conflict had gebracht met de Joodse autoriteiten, hetgeen tot vijfmaal veertig-min-één zweepslagen had geleid en een poging hem dood te stenigen.

De reden van het conflict van Paulus met zijn Joodse 'broeders' in Rome ging allereerst over kwesties aangaande de leer, maar het was niet alleen dat. Om andere punten van conflict te ontdekken tussen de rabbijnse autoriteiten en de Judeo-Christenen, waarvan Paulus een vooraanstaand lid was, kunnen we ons wenden tot de toespraak van Stefanus (Hand. 6), waarin een gebrek aan vertrouwen in het oude leiderschap wordt geëtaleerd. Meer nog is het een autoriteitsbotsing met een beschuldiging van het ergste soort; Stefanus' toespraak was niet gericht op enig twistpunt of theologisch principe. Diezelfde autoriteitsbotsing wordt door de heersers van onze tijd gevoeld die Christenen gewetenloos vervolgen, zelfs als ze tot de laagste klassen behoren. De botsing komt neer op de vraag van de vervolgden: "Wie is uw God, de boze opzet van deze wereld of is het Jezus Christus, die wij aanhangen?" Indien uw antwoord het eerste betreft, heeft u geen zeggenschap over ons aangaande essentiële zaken van geloof en moraal, want onze autoriteit is een hogere dan die van u.

Dat overwegende wil ik de scheidslijn liever trekken in overeenstemming met het gestelde in de Romeinenbrief, die enkele jaren eerder was geschreven. Opvallend in de hierboven aangehaalde tekst is het gebruik van de toekomstige tijd in *"zij zullen wel luisteren",* wat duidt op een overgang. Nu werd de blijde boodschap exclusief aan de heidenen verkondigd, de gojim of volkeren, wat een fundamentele wijziging inhield. Sindsdien telden de Joden in zijn prediking als primair aandachtsgebied niet meer mee. De afkapping van het Jodendom, waar de Romeinenbrief over spreekt, was reeds door Jezus voorzegd in zijn parabel van de onvruchtbare vijgenboom:

> «« Hij vertelde nu deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom die in zijn wijngaard stond. Hij kwam zoeken of er vrucht aan zat, maar vond niets. Toen zei hij

---

156) De datum dat Felix werd teruggeroepen en door Porcius Festus opgevolgd, is onderwerp van discussie. De vroegste voorgestelde datum voor het begin van zijn termijn is het jaar 55/56, terwijl de laatste 61 is, zoals uiteengezet in de Encyclopædia Britannica van 1910 (pp. 892 ff), onder 'Bijbel'. Waarom ik die datum verkies heeft te maken met 'mooie cijfers' want nu werd Paulus gevangen genomen in het jaar 59, precies 40 jaar na het begin van de missie van Johannes de Doper.

> tot de wijngaardenier: *“Al drie jaar lang kom ik aan deze vijgenboom vruchten zoeken, maar vind er geen. Hak hem om. Waartoe put hij de grond nog uit?’ Maar de man antwoordde hem: ‘Heer, laat hem dit jaar nog staan. Laat mij eerst de grond er omheen omspitten en er mest op brengen. Misschien draagt hij volgend jaar wel vrucht. Zo niet, mag u hem omkappen.”* »» (Luc. 13:6-9)

Een opmerking in het Marcus Evangelie, die hierop slaat, benadrukt dat *“het nog niet de tijd van vijgen was.”* (Mc. 11:13) Wanneer dan wel? Nu kunnen wij dat beantwoorden. Toen was dat nog in nevelen gehuld. Christus vestigt de aandacht van zijn leerlingen opnieuw op de vijgenboom als hij spreekt over de vestiging van het Koninkrijk van Israël: *“Trekt uit de vergelijking met de vijgenboom deze les. Wanneer zijn twijgen al zacht worden en beginnen uit te botten, weet u dat de zomer in aantocht is.”* (Mt. 24:32-33) Hieruit komt duidelijk naar voren dat de parabel van de vijgenboom doelt op een tijdelijke afkapping, zij het in onze menselijke optiek voor een bijzonder lange tijd. De stam wordt weliswaar afgekapt maar de wortel blijft gespaard. En deze is in de dagen van de terugkeer van Gods volk naar het land van hun vaderen, begonnen uit te spruiten! Het verhaal in Mattheüs 21:18-19 sluit hierbij aan en gaat als volgt:

> «« ‘s Morgens vroeg, op de terugweg naar de stad, kreeg Jezus honger. Hij zag een vijgenboom langs de weg staan en ging ernaar toe maar vond er niets dan bladeren. Daarop sprak Hij tot de boom: *“Tot aan de eeuw (ayon) zult u geen vrucht meer dragen.”* Op slag verdorde de vijgenboom. »»

Tot aan de eeuw wordt gewoonlijk vertaald met *“in eeuwigheid zult u geen vrucht meer dragen”,* wat ‘nooit’ betekent. Maar dat zet de lezer op het verkeerde been. Er staat in de Griekse grondtekst ‘deze ayon’ in de betekenis van ‘dit seizoen’. God deelt de geschiedenis van zijn heilshandelen in tijdperken in, getypeerd met het Hebreewse ‘olam’ of het Griekse ‘ayon’, woorden die ook wereld betekenen. Conclusie: Het juiste seizoen was nog niet aangebroken. Toch is er respijt, want eerst worden de wortels bemest en wordt de grond nog omgespit, dat wil zeggen met de blijde boodschap geconfronteerd van het nieuwe messianisme, dat van het aanstaande Vrederijk. ‘Aanstaande’ dient letterlijk te worden verstaan, maar na hun afwijzing was er een verdaging in termen van twee (duizendjarige) seizoenen. Dat vóór die verdaging (pas in het jaar 59), het aanstaande Vrederijk ook in de menselijke termen heel nabij was, blijkt uit Jezus’ opdracht bij de uitzending van de twaalf tijdens zijn publieke optreden:

> «« Deze twaalf apostelen zond Jesus uit en Hij gebood hun: Ga niet op weg naar de heidenen en treedt niet de steden van de Samaritanen binnen, maar ga liever tot de verdwaalde schapen uit het Huis van Israël. Ga en preek: ***“Het rijk der Hemelen is nabij!”*** »» (Mt. 10:5-7)

In deze parabels staat de vijgenboom centraal. Deze boom is niet voor niets symbool voor het messiaanse Vrederijk. Volgens de 2007 Encyclopaedia Judaica vertegenwoordigt dat een ideaal verleden en de hoop op een vredige toekomst, gebaseerd op de teksten uit 1 Koningen 4:5 en Micha 4:3-4, overeenkomstig Joël 2:22-23, waar sprake is van de lerares der gerechtigheid: *“Dan smeden zij hun zwaarden om tot ploegscharen en oorlog leren zij niet meer. Eenieder zal dan onder zijn wingerd zitten of onder zijn vijgenboom en door niemand worden opgeschrikt.”* In het Oude Testament vertegenwoordigen vijgen ook Israël. Israël als volk en als land blijkt ten nauwste verbonden met het Vrederijk. Hosea schreef: *“Als de druiven in de woestijn zo vond ik Israël,*[157] *als de eerste vruchten aan een vijgenboom, zijn eerstelingen.”* (Hos. 9:10) De Profeet Jeremia had een visioen van twee manden met vijgen die Israël voorstellen: *“Zoals voor deze goede vijgen, zo zorgt Israëls God goed voor de gedeporteerde ballingen van Judeah.”* (Jer. 24:5)

De parabel van de vijgenboom zegt: *“Al drie jaar kom ik aan deze vijgenboom vruchten zoeken.”* (Luk. 13:6–9) De gebruikelijke uitleg is dat dit op Jezus’ openbaar leven slaat,

dat ruim drie jaar duurde, en dat op het moment dat Hij zo sprak zijn prediking ten einde was gekomen. Het had met andere woorden geen zin meer verder te gaan. De tijd was aangebroken voor het Kruisoffer. Deze uitleg moge correct zijn maar, zoals zo vaak met parabels, kunnen verschillende lagen worden ontdekt. Deze drie 'jaren' kunnen ook worden uitgelegd als wijzende op de drie stadia van evangelisatie, te beginnen bij Johannes de Doper, die met zijn missie in het jaar 19 startte. Zijn verkondiging was zo indrukwekkend dat sommigen onder het volk dachten dat hij de beloofde messias was. Na ongeveer drie en half jaar wordt hij door Jezus opgevolgd, van wie Johannes de Doper zei dat hij zelfs niet waardig was zijn sandalen uit te doen. De tweede prediking, die van Jezus, was glansrijker dan die van Johannes en duurde tot het jaar 26, tot aan zijn Kruisiging. In zijn tijd wordt Jezus door zijn discipelen geassisteerd die uitsluitend aan de verloren schapen van het Huis van Israël mochten evangeliseren; in dat stadium zeker niet aan de heidenen. Na Jezus' tenhemelopneming wordt Hij door de apostelen opgevolgd, waarbij een weinig later Paulus een prominente rol zal gaan spelen. Daaraan voorafgaand had hij nog tot de fanatieke vervolgers behoord van de eerste Judeo-Christenen. Deze derde prediking was nóg glansrijker dan de tweede, dankzij de verdiensten natuurlijk van Jezus' Kruisoffer (en die activiteit zou tot aan onze tijd voortduren). Dat is de diepere betekenis van: *"U zult kracht ontvangen van de Heilige Geest om mijn getuigen te zijn."* Daarmee kwam ook de profetie van Johannes de Doper in vervulling: *"Hij [mijn opvolger] zal u dopen in de Heilige Geest en met Vuur."* (Mt. 3:11) Tijdens het Eerste Pinksteren na de Kruisiging werden allen vervuld van de Heilige Geest en begonnen verschillende talen te spreken naar gelang de Geest dat ingaf. Toen stond Petrus op en verhief zijn stem: *"Joodse mannen en en allen die in Jeruzalem woont: Neen, deze mannen zijn niet dronken want het is pas het derde uur van de dag."* (Opnieuw het getal 3) Er is trouwens ook nog een vierde prediking, die tot veel later bewaard is gebleven, tot bij de drempel van Christus' wederkomst en het komende Vrederijk, als er een uitstorting van de Heilige Geest zal zijn, maar een veel grotere, zoals door de Profeet Joël voorzegd, waarnaar Petrus verwijst in zijn commentaar op de uitstorting van het Eerste Pinksteren:

> «« Het zal geschieden op het einde der dagen dat Ik, uw God, van mijn Geest over alle vlees zal uitstorten; uw zonen en dochters zullen profeteren, uw jonge mannen visioenen schouwen, uw grijsaards dromen ontvangen; zelfs over mijn slaven en slavinnen in die dagen stort Ik uit van mijn Geest en ze zullen profeteren. Ik zal wonderen doen in de hemel daarboven en tekenen op de aarde beneden: bloed en vuur en walmende rook. De zon zal in duisternis verkeren, de maan in bloed, voordat de Dag des Heren komt, groot en heerlijk. Dan zal eenieder worden gered die de Naam des Heren aanroept! »» (Hand. 2:17-21)

In het zicht van het Vrederijk, thans in de twintigste eeuw, was het niet meer dan logisch dat de Rooms Katholieke Kerk het thema van "De Nieuwe Evangelisatie" heeft opgepakt, hetwelk geïnitieerd werd door een synode onder Paus Paulus VI. Dat heeft in 1974 geleid tot de publicatie van een encycliek onder de naam "Evangelii Nuntiandi" (de verkondiging van het Evangelie). Kardinaal Wojtyla, de latere Paus Johannes Paulus II (1978-2005), was intensief betrokken bij de opstelling van dat document. In "Redemptoris Missio" uit 1990 (zending van de Verlosser) gaf Johannes Paulus II een nieuwe synthese van de leer van de Kerk over de evangelisatie in onze moderne tijd. Zijn oproep voor een nieuwe evangelisatie was een profetische en revolutionaire uitnodiging aan alle gelo-

157) De nieuwtestamentische wijngaardparabels houden verband met het oordeel over Jeruzalem. De wijnrank heeft in het Oude Testament een vergelijkbare betekenis als de vijgenboom. Ze worden vaak samen genoemd. Als bijkomende betekenis wijst 'wijn' op Christus' bloedig Kruisoffer en ook op Gods toorn: "...om haar de beker met de wijn van zijn grimmige toorn te laten drinken. (...) En de engel wierp de trossen in de grote perskuip van Gods toorn. En de perskuip werd getreden buiten de stad, en bloed stroomde eruit." (Op. 16:19; 14:19-20) Inderdaad heeft Christus de beker tot op de droesem uitgedronken, Hij die zich tot schuld- en zoenoffer heeft gesteld.

vigen. Op de drempel van het derde millennium streefde Paus Johannes Paulus naar een herbezinning over de prioriteiten van de Kerk en zei dat *"het moment gekomen is om alle energie van de Kerk op de nieuwe evangelisatie te richten en op de zending 'ad gentes' (aan de volkeren). Geen gelovige in Christus, geen instelling van de Kerk kan aan deze opperste plicht verzaken: om Christus aan alle volken te verkondigen."* (Redemptoris Missio 3) Dat initiatief heeft afgedaan met de machtsovername in 2013 van Bergoglio, die zich Paus Franciscus noemt. Toch zal er een niet te weerhouden evangelisatie komen als uitvloeisel van de Verlichting van het Geweten, ook wel De Waarschuwing genoemd. Deze laatste evangelisatie kan als de vierde prediking in de geschiedenis van de Kerk worden gezien, waarbij de derde onafgebroken heeft voortgeduurd vanaf het moment van de Pinksteruitstoring van de Heilige Geest tot aan de huidige tijd.

25.115 – De Kerk, Eén Lichaam

Wat de relatie tussen de zichtbare en onzichtbare Kerk betreft, die tezamen het lichaam van de Kerk uitmaken, wil ik om te beginnen het prachtige betoog uit de "Parochiale en Gewone Preken" aanhalen van de grote Kardinaal John Henry Newman:

> «« De Kerk van Christus is, zoals de Schrift leert, een zichtbaar lichaam, geïnvesteerd met, of - mag ik zeggen - bestaande uit onzichtbare privileges. (…) In de komende wereld zal deze hele Kerk in één worden samengebracht, ongeacht de tijd waarin de afzonderlijke leden hebben geleefd. Dan zullen ook al zijn ongezonde en onvruchtbare leden worden afgebroken, zodat louter heiligheid overblijft. (…) Juist geformuleerd is de Ene Kerk het gehele lichaam dat vanuit alle tijden is verzameld, zodat de Kerk van onze eigen tijd [of die van de begintijd] daar slechts deel van uitmaakt. (…) "Wat betekent", vraagt u zich misschien af, "dat de Kerk van een bepaald tijdperk hetzelfde is als de Kerk van een ander?" — simpelweg dat daartussen geen echte demarcatielijn bestaat, dat het één een voortzetting is van het ander. (…) Het kan geen kwaad onderscheid te maken tussen de Kerk die enerzijds Zichtbaar is, en anderzijds Onzichtbaar, zolang we ze als een geheel blijven zien, bestaande uit één lichaam met verscheidene aspecten – als Zichtbaar, omdat het voor zijn leven en kracht afhangt van de onzienbare invloeden en gaven vanuit de Hemel. Dit is geen echte separatie in twee, net zomin als dat speelt, bij wijze van spreken, bij het onderscheid tussen concaaf en convex, termen die van toepassing zijn op de deling van een gebogen lijn, die van buitenaf bekeken convex is, maar van binnenuit concaaf. »» (preek 16)

Kardinaal Newman zei dat in de komende wereld de gehele Kerk tot één zal worden vergaderd, ongeacht de tijd waarin de afzonderlijke leden hebben geleefd. Tot de afzonderlijke leden behoren opvallend genoeg en volgens de pauselijke instructie in Lumen Gentium uit 1964 ook de 'afgescheidenen', die op een of andere mysterieuze wijze met de ene en ware Kerk verbonden zijn. Paragraaf 16 van deze dogmatische constitutie luidt:

> «« Zij die het Evangelie nog niet ontvangen hebben, ook zij zijn op verschillende wijze met het Volk Gods verbonden. (cf. Summa Theol. III, q8, a3 ad 1) Allereerst is er dat [Hebreeuwse] volk aan wie de verbonden en beloftenissen werden verleend, en uit wie Christus naar het vlees werd geboren (Rom. 9:4-5), een volk dat de beminde is om der vaderen wil, want de gaven en de roeping van God zijn onberouwelijk. (Rom. 11:28-29) Maar het heilsplan omvat ook hen die de Schepper erkennen, in de eerste plaats de Moslims die het geloof van Abraham beweren te volgen en samen met ons de ene barmhartige God aanbidden, die op de jongste dag de mensen oordelen zal.[158)] Noch is God ver weg van die anderen, die de onbekende God in schaduwen en beelden zoeken, want Hij geeft aan alle mensen leven en adem en alle goederen (Hand. 17: 25-28), want de Heiland wil dat alle mensen worden gered. (1 Tim. 2:4) Zij die zonder dat ze er schuld aan dragen

> het Evangelie van Christus en zijn Kerk niet kennen, maar nochtans God met een oprecht hart zoeken en er zich toe beijveren onder invloed van de genade aldus te handelen ter volbrenging van zijn Wil, zoals hun geweten dit openbaart en voorschrijft, ook zij kunnen tot het eeuwig heil geraken. Zelfs degenen die, zonder dat het hun fout is, nog niet tot een uitdrukkelijke kennis van God zijn gekomen maar die eraan werken, niet zonder de goddelijke genade, om een rechtgeaard leven te leiden, weigert de goddelijke voorzienigheid de nodige hulp tot hun heil niet. »»

Deze uiteenzetting ontkracht niet de doctrine die Paus Pius IX in zijn encycliek uit 1863 naar voren heeft gebracht, "Quanto conficiamur" geheten, waarin wordt benadrukt dat er geen redding mogelijk is buiten de Roomse Kerk, een mening die men reeds een generatie eerder in de geschriften van de zalige Augustines Anna-Katharina Emmerick tegenkomt. Ook zij beweerde dat er uitsluitend 'door de sacramenten' van de Roomse Kerk redding mogelijk is, daaraan toevoegend dat ook zij die niet tot het zichtbare lichaam van de Kerk behoren op velerlei wijze met haar verbonden kunnen zijn, al was het enkel dat zij van haar vruchten mogen plukken, alhoewel dat dikwijls ongemerkt en onnaspeurlijk plaatsvindt. Het kan niet anders, gaat zij verder, dat zij die tegen de Kerk ageren en haar vervolgen zich de vruchten daarvan ontzeggen, alhoewel ook daarná voor hen haar vruchten voor het oprapen liggen.

In de vormingstijd van de Kerk lag dat anders. Johannes de Doper had zijn volgelingen die net als Jezus actief waren in het doen aangroeien van de kudde. Ten slotte was er groei dankzij de prediking volgend op de uitstorting van de Heilige Geest.[159)] (Hand. 2) Dit alles paste onder het thema van eerste kerk- en gemeenschapsvorming. De mystieke eenheid van de Kerk 'in Christus' is iets anders en werd 'in Christus' op het Kruis geboren dat telkens weer in de doop wordt verzegeld voor wie het aanbelangt. (cf. 1 Kor. 12:13) We praten nu echter over het zichtbaar instituut, gefundeerd op de Apostel Petrus. In die zin is Petrus Christus' plaatsbekleder, niet plaatsvervanger, zoals alle (wettelijke) pausen nadien. (Mt. 16:18) Jezus noemt hem Kephas dat net als Petrus 'stuk rots' betekent. (Joh. 1:42) Pas na Jezus' tenhemelopneming werd zijn plaatsbekleding gerealiseerd, ten eerste voor wat betreft het zichtbare deel van de Kerk en ten tweede voor wat de 'pauselijke uitspraken' betreft. Frappant is de klankovereenkomst tussen Kephas en Kaiaphas, de toenmalige Joodse hogepriester. Petrus volgde hem als het ware op, want het Sanhedrin als heilig en richtinggevend instituut had afgedaan…

Evenwel kreeg de tegenwoordige kerk 'uit de heidenen' pas een herkenbare vorm aan het eind van het apostolaat van Paulus in Klein-Azië en Griekenland, vóór de epistels aan de Romeinen en de Korintiërs en waarschijnlijk ná de epistels aan de Galaten en Tessaloni-

---

158) De uitdrukking dat "de Moslims (...) samen met ons de 'barmhartige' God aanbidden" is onacceptabel. Bedacht moet worden dat het wereldwijde Islamitisch terrorisme toen nog niet was uitgebarsten en men de Islamitische leer nog niet doorzag. Destijds zag men het Arabische geweld in Israël als een lokaal gebeuren en niet als een Islamitisch probleem. De prelaten uit de Derde Wereld, waaronder de kardinaal van Indonesië, drongen er tijdens het Vaticaans Concilie op aan deze formulering van het Islamitisch geloof in het document op te nemen op grond van hun positieve ervaringen daarmee. Die waren inderdaad positief want de Moslims hadden toen in hun landen het koloniaal verleden nog niet van zich afgeschud. Het kolonialisme had de macht verwijderd van de Islam, heilige oorlog en territoriale overheersing, een weldadige kracht overlatend die zich op gebed en goede werken concentreerde.

159) De uitstorting van de Heilige Geest en zijn vruchten om bekering te brengen, zo moet worden opgemerkt, gebeurde niet alsof de apostelen slechts bijstanders waren. Alleen door het voorbeeld van hun meester te volgen in voortdurend vasten, gebed en persoonlijke opoffering, reageerde de Heilige Geest door velen tot het Christelijk geloof te brengen. Hoe weet ik dat? Waarom zou het toen anders zijn geweest dan vandaag?

cenzen. Op dat moment werden sommige van de oorspronkelijke takken van de edele olijfboom (het Jodendom) door God weggebroken en bleef een vitale rest over samen met de wilde loten, die al eerder daartussen waren geënt om aan het sap van de olijfboomwortel deel te krijgen. Toen pas werd Paulus uitsluitend apostel voor de heidenen.

In de voorafgaande tijd moeten we hem zien als de apostel voor de Joden en dan de heidenen. Hij was werkelijk een hoogst uitzonderlijk mens. Hij was de enige geleerde onder de apostelen en begiftigd met een van de helderste en sterkste geesten. *"Een rasechte Hebreeër en voor zover het de Wet betreft, was Paulus een Farizeeër."* (Fil. 3:5) Maar tevens was hij van geboorte een hellenist (behorend tot de Griekse cultuur) en ook een Romeins staatsburger. Als apostel voor de Joden was hij de meest geschikte kandidaat, wat hijzelf beaamde: *"Ik ben een Joods man te Tarsus in Cilicië geboren, maar ben hier in Jeruzalem opgevoed als leerling gezeten aan de voeten van Gamaliël, en ben strikt volgens de voorschriften van de Bijbelse wet van onze voorouders onderwezen. Ik ben een vurig ijveraar voor God net als u allen die hier aanwezig zijt."* (Hand. 22:3) Tarsus had een gerenommeerde universiteit die met de topsteden Athene en Alexandria wedijverde als hellenistisch centrum voor onderwijs. In Tarsus stonden de Joden bekend om hun nauwgezette naleving van de Bijbelse Wet, meer nog dan elders. Hij combineerde bij wijze van spreken de drie grote identiteiten van de oude wereld. Zijn leraar Gamaliël was de kleinzoon van de beroemde rabbi Hillel en bekleedde een plaats in het Sanhedrin (de Joodse Raad) en het is terecht hem als leraar te noemen. Gamaliëls importantie blijkt uit het welbekende gezegde: *"Toen Rabban Gamaliël de oudere stierf, hield de glorie van de Thora op en stierven reinheid en onthouding."* (Sothah 9:15) Dientengevolge kon Paulus met de Farizeeërs op hun eigen intellectueel niveau discussiëren en kon hij de Grieken in hun mooie taal aanspreken met de kracht van hun nieuw ontdekte logica. Maar hij kon ook veilig door het gehele keizerrijk reizen als 'civis romanus sum' (Romeins staatsburger). Niet dat Paulus zichzelf als een groot prediker zag. Opzettelijk bracht hij soms een eenvoudige boodschap, in het bijzonder als hij tot het gewone volk sprak, zoals hen aan wie hij deze brief richtte:

> «« Christus heeft mij niet gezonden om het Evangelie met wijsheid van woorden te verkondigen opdat het Kruis van Christus niet van zijn kracht ontroofd zou worden. (…) En ik broeders, toen ik tot u kwam, u Gods geheimnis verkondigend, ben niet gekomen met welsprekendheid of eruditie. Ik had mijzelf voorgenomen, toen ik bij u was, geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus en zijn Kruis. Bovendien voelde ik mij toen zwak, nerveus en angstig [deze manier van preken ging in tegen alles wat hij van huis uit gewend was]. De boodschap die ik toen bracht, had niets te danken aan de overredingskracht van menselijke wijsheid, maar getuigde van de kracht van de Geest. »» (1 Kor. 1:17, 2:1-4)

25.116 – Aldus werd Gods Heilsplan openbaar

In dit perspectief ligt Handelingen op een fundamenteel ander niveau dan de Evangeliën, de latere epistels en het profetische Boek Openbaring. De tegenwoordige kerk onstond niet, zoals men vaak denkt, bij de uitstorting van de Heilige Geest op het groot Pinksteren – dat reikte de middelen aan. Het boek Handelingen is conform de opdracht van Jezus om getuigen te zijn volgens de doorgaande oproep die bij Johannes de Doper begon: *"Bekeert u, want het Rijk der Hemelen is nabij"*, alsook: *"Reeds ligt de bijl aan de wortel. Elke boom die geen goede vrucht voortbrengt wordt omgekapt."* (Mt. 3:2, Luc. 3:9) Dit thema vinden we terug in de brief aan de Romeinen (11:16-18, 23-24) :

> «« Is de wortel van de boom heilig, dan ook de takken. Als nu sommige van die takken zijn weggebroken, en u, wilde loot, daartussen zijt geënt en deel hebt gekregen aan de wortel en het sap van de olijf, verhef u dan niet boven de takken. (…) God echter is bij machte de weggebroken takken opnieuw te enten. U bent

> van de wilde olijfboom, waartoe u krachtens uw oorsprong behoort, afgebroken, en tegen uw aard in geënt op de edele olijf. Des te gemakkelijker zullen zij die er van nature bijhoren weer op hun eigen stam terug worden geënt! »»

De olijfboom, weer zo'n symbool! De zalving met olijfolie heeft een lange geschiedenis. In het Oude Testament betekent zalving het tot kracht, inzicht en heiligheid brengen van de gezalfde personen, hun apartzetting voor God, en het vertegenwoordigt ook goddelijk gezag. Zalving met olie wordt geassocieerd met de uitstorting van de H. Geest in zowel het Oude- als Nieuwe Testament. (bijv. 1 Sam. 16:13; Jes. 61:1; 1 Joh. 2:20; Hand. 10:38) De olijfboom symboliseert daarom geestelijke zegeningen, hier gedragen door de wortel van de edele olijfboom waarop normaal Israël thuishoort en waarop nu in onze recente geschiedenis reeds een deel van Israël opnieuw geënt is geworden (geschreven in 2019).

Wat in de Romeinenbrief opvalt is dat de nieuwe takken niet in de plaats komen van de oude. Het blijkt dat de nieuwe takken al waren geënt voordat de oude uit het Jodendom werden afgebroken. Nadat de oude en verdorde takken zijn afgebroken, groeien de nieuwe scheuten, plus de oude levensvatbare rest uit het Jodendom, zelfstandig verder. **Er is dus geen sprake van een schisma, zoals sommigen het willen doen voorkomen, want een schisma veronderstelt het uiteenscheuren van twee levende delen. Trouwens, het is God zelf die als straf, zij het een tijdelijke, de oude verdorde takken afbrak.** (Rom. 11:8-9) De Joden uit de verstoktheid werden toen als het ware tot het Voorhof verbannen: de toegang tot de Tempel werd hun ontzegd. We kunnen niet spreken van de geboorte van de nieuwe kerk 'uit de heidenen' op het moment van de afbreking, want het is een geleidelijke ontwikkeling geweest. Hoe zullen we het dan wel noemen? Ik stel voor: de verzelfstandiging of apartzetting van de nieuwe kerk na een periode van bevoogding. Historische ontwikkelingen zijn meestal complex. Waarom de realiteit geweld aandoen met extreme categorieën?

Roman Centurio

De nieuwe kerk 'uit de heidenen' is geleidelijk aan het Jodendom toegevoegd, te beginnen met de bekering van de Romeinse legerofficier, verhaalt in Handelingen 10. De eerdere bekering uit Handelingen 8 van de opperschatmeester van de heerseres van Ethiopië telt niet geheel mee voor wat betreft de aanwas vanuit het heidendom, want het Ethiopische koningshuis had van oudsher bloedbanden met het huis van David. Duizend jaar eerder bracht koningin Sheba een bezoek aan de wijze koning Salomo, zoon van David. Uit hun vereniging kwam een zoon voort, Menelik. Zijn nakomelingen hebben zich altijd *"de zegenvierende Leeuw van de Stam van Juda"* genoemd (artikel 2 van de Ethiopische grondwet van voor 1975). Derhalve trok de opperschatmeester uit Handelingen 8, zoals te doen gebruikelijk, op pelgrimstocht naar Jeruzalem. Echte heidenen deden dat niet.

De bekering van de Romeinse legerofficier, Cornelius de Centurion (of honderdman), is een bijzondere vanuit het oogpunt van de tussenpositie die hij innam ten aanzien van het reguliere Jodendom. Ook hij was niet een 'echte heiden', maar in dat opzicht authentieker dan de opperschatmeester van Ethiopië. Hij was een Yirei Hashem of Yirei Shamayim, een zogenaamde 'godvrezende' net als de centurion uit Kafárnaum die bij Jezus kwam

om zijn knecht te laten genezen. Lucas laat weten dat een delegatie van Joodse ouderlingen een goed woordje voor hem kwamen doen. *"Ze smeekten Jezus dringend: 'Hij verdient dat U dit voor hem doet want hij is ons volk genegen. Hij heeft zelfs voor ons een synagoge gebouwd.'"* (Luc. 7:1-5) Het Jodendom genoot in die tijd een hoge status en velen uit het heidendom, misschien zelfs miljoenen, kozen ervoor het monotheïstisch geloof aan te hangen zonder zich daarmee tot het Jodendom te bekeren. De mate waarin zij besloten het Jodendom te volgen stond geheel vrij en werd aan de 'godvrezende' overgelaten.[160)] De eerste 'godvrezende' is Jethro, de schoonvader van Mozes. Een ander prachtig voorbeeld is de legeroverste van de koning van Aram. Hij was een heiden die in Gods gunst stond, want God had hem een overwinning geschonken. Na zijn genezing door de profeet Elisa riep hij uit: *"Nu weet ik zeker dat er alleen in Israël een God is en nergens anders op aarde."* Hij nam twee vrachten aarde naar huis voor een offerplaats om alleen aan Jahwe offers op te dragen en hij zwoer alle andere goden af. (2 Kon. 5) In de intertestamentaire periode lieten sommige godvrezenden zich uit liefde voor de God van Israël zelfs besnijden zonder toe te treden tot het Jodendom, maar dat zullen er niet veel zijn geweest. Er waren er die zich tot het Jodendom toetraden, maar die werden pas na een zware voorbereiding als volle Jood aanvaard. Zij vielen dan niet meer onder de term Yirei Hashem. Er is een synagoge-inscriptie in de Romeinse stad Aphrodisias (niet ver van Izmir in Turkije) met een lijst geldschieters waarbij de 'godvrezenden' apart staan vermeld, wat aangeeft dat ze de synagogediensten bezochten. Ditzelfde wordt in Jakobus' toespraak bevestigd aan de kerkvergadering van apostelen en oudsten: *"Ik ben van mening dat aan de bekeerden uit het heidendom geen onnodige lasten moeten worden opgelegd. Immers, in elke stad wordt in de synagoge de wet van Mozes voorgelezen en gepredikt."* (parafrase Hand. 15:19-21) Deze kerkvergadering heet ook wel het Concilie van Jeruzalem, een concilie want in vers 28 is sprake van: *"Want wij en de Heilige Geest hebben besloten…"* Vanzelfsprekend kon deze groep 'heidenen' zich vanuit hun natuurlijke affiniteit moeiteloos bij het Christendom aansluiten. Evenmin hoefden ze hun overgang niet aan de gevestigde Joodse orde uit te leggen, wat de zaak zou hebben bemoeilijkt. Vanuit dit perspectief komt Handelingen 10 in een heel ander licht te staan:

> ««« In Caesarea woonde een zekere Cornelius, een centurion van de Italiaanse cohort. Hij was een vroom man, die met al zijn huisgenoten tot de 'godvrezenden' behoorde, veel aalmoezen gaf aan het volk [i.h.b. de Joden] en geregeld tot God bad [de God van de Joden]. Op een middag, zo rond drie uur, zag hij in een visioen duidelijk een engel van God zijn huis binnenkomen, die tegen hem zei: *"Cornelius!"* Hij staarde hem aan en zei verbaasd: *"Wat is er, heer?'* Hij zei tegen hem: *"Uw gebeden en uw liefdadigheid zijn opgestegen tot God en zijn steeds in zijn gedachten. Stuur nu meteen enkele mannen naar Joppe om een zekere Simon te halen die ook Petrus genoemd wordt."* (…) Toen de engel die tot hem sprak was vertrokken, riep hij zijn twee huisknechten en een vrome soldaat uit de kring van zijn getrouwen [dus ook een 'godvrezende'!], legde hun alles uit en stuurde hen naar Joppe. (…) [Toen de afgezanten bij Petrus waren gekomen zeiden ze tegen hem:] *"De centurion Cornelius, een rechtvaardig man, een 'godvrezende', **die goed bekend staat bij heel het Joodse volk**, heeft van een heilige engel opdracht gekregen u bij hem thuis uit te nodigen om te horen wat u te zeggen hebt."* [Nadat Petrus naar het huis van Cornelius was gegaan en zijn verhaal had aanhoord, zei hij:] *"Nu weet ik zeker dat God geen aanzien des persoons kent, maar dat iedereen, ongeacht het volk waartoe hij behoort, Hem welgevallig is als hij*

160) Louis H. Feldman heeft de zaak van de Yirei Hashem diepgaand bestudeerd in "Jew and Gentile in the Ancient World" – Princeton University Press # 1993, alsook "The Omnipresence of the God-Fearers" – Biblical Archaeology Review 12:5 # Sept/Oct 1986 (pp. 58-69). Zie ook Saul Lieberman: "Jew and Gentile in the Ancient World" – The Jewish Theological Seminary of America # 1994 (pp. 77-90) en Bernard J. Bamberger: "Proselytism in the Talmudic Period" – KTAV Publishing House # 1968 (pp. 133-140).

De besnijdenispraktijk in de Tweede Tempel Periode

De term 'onbesnedenen' hoeft niet letterlijk te worden opgevat. Het Hebreeuwse Orlah duidt de voorhuid aan van het orgaan, maar het duidt ook op iemand die niet vloeiend spreekt (Ex. 6:12, 30), of het hart of het oor van iemand die onredelijk is (Jer. 6:10; 9:25). In Handelingen 7:51 staat: *"Hardnekkigen en onbesnedenen van hart en oren, u verzet zich altijd tegen de Heilige Geest."*

Onder de Romeinen was het bij veel Joden gebruikelijk uitsluitend de eerstgeborene te besnijden, en zelfs dat soms niet. Deze verzwakking van de geloofspraktijk was het gevolg van de hellenisatie (vergrieksing) van de maatschappij. Opvallend is dat noch de Mishna, noch de Gemara, een paragraaf aan de besnijdenis wijdt, wat toch een uiterst belangrijke rite is. Het is daarom heel moeilijk de exacte praktijk vast te stellen in Jezus' tijd. De verplichtingen van een vader voor zijn zoon werden destijds gedefinieerd als: 1) besnijdenis, 2) zoenoffer voor de eerstgeborene, 3) een beroep aanleren en ten slotte 4) een geschikte vrouw vinden. Door een samentrekking van de eerste en tweede verplichting kan het uit macht van de verslonzing zijn gedoogd dat het niet zondig was om uitsluitend de eerstgeborene te laten besnijden. Dit zou de besnijdenis identiek hebben gemaakt aan een offer voor de eerstgeborene. Luisa Piccarreta, het dochtertje van de goddelijke Wil, verhaalt tot tweemaal toe, bij de bespreking van Jezus' besnijdenis, dat het in die dagen wettelijk geoorloofd was om alleen de eerstgeborene te besnijden, wat bovenstaande onderschrijft.

De mate van hellenisatie onder de Joden is voor deze periode onzeker, maar het was zeker niet onbeduidend. Aan het begin van de 2e eeuw v. Chr. geeft Jezus Ben Sirach een antwoord op dit soort denken (zie Boek Sirach), waarin trouw aan de traditionele waarden wordt benadrukt. Jubileeën 15, van iets later datum, is fel in zijn verdediging van dit soort fundamentele zaken als besnijdenis. Het benadrukt tweemaal dat de besnijdenisrite op 'alle' mannelijke zuigelingen moet worden gedaan, een aandrang die overbodig lijkt vanuit het duidelijk schriftuurlijk gebod, waar dat slechts eenmaal ter sprake komt. De 2007 Encyclopaedia Judaica vertelt onder 'Besnijdenis' dat *"in hellenistische tijden de Joden de besnijdenis op grote schaal negeerden"*. (Jub. 15:33-34) Als bevestiging dat deze bewering klopt zegt de Talmoed dat Jeruzalem aan de Romeinen werd overgeleverd en de Tempel verwoest omdat de Joden *"het verbond hadden verbroken omdat ze hun zonen niet lieten besnijden"*. (Menahot 53b)

In de Griekse en Romeinse samenlevingen was publieke naaktheid heel gewoon. Maar ze verafschuwden het zien van het ontblote opperste deel van de penis dat de eikel heet. Vrijetijdsbesteding in een Grieks gymnasium en Romeins bad, die zich in Jeruzalem bevonden, waar men naakt rondliep, was erg populair en getuigde van goede zeden. Daar sprak men over politiek en deed men zaken. Omdat een besneden penis iemand tot een outcast maakte besloten veel jonge Joden hun besnijdenis te verbergen door het overblijvende stukje voorhuid naar voren te trekken (epispasme), wat niet kan met een totaal ontblote eikel; tijdens de Exodus werd uitsluitend de top van de voorhuid afgesneden, een ingreep die 'brit milah' heet. De 'bris' hield meer dan tweeduizend jaar stand tot aan de Bar Kochba Opstand (132 AD) toen het Joods leiderschap uitsluitend nog de peri'ah toestond (van Grieks περί/perí), of het totaal ontbloten van de eikel, om epispasme een halt toe te roepen. Het belang van peri'ah wordt benadrukt in de ondersteunende midrash, die was opgesteld om deze praktijk op de Torah terug te voeren. Het bestaat uit twee afzonderlijke ingrepen: 1) het bloed van de milah, wat de voorbesnijdenis is, en 2) het bloed van de peri'ah-incisie. Dit is thans de gangbare praktijk. *) Peri'ah kon een traumatische ervaring zijn voor de boreling, maar ook voor de moeder die moest toekijken, terwijl de milah veel zachtaardiger was.

*) Laat twaalfde eeuw stelde de grote Maimonides dat "eenieder die zijn voorhuid verlengt [om de besnijdenis te verbergen] geen deel krijgt in 'de komende wereld' [het Vrederijk]." (Mishneh Torah, Hilchot Teshuvah 3:6) Dit schijnt aan te geven dat de peri'ah toen nog niet overal werd toegepast, wat inderdaad moeilijker te doen is dan de milah. In het verleden zijn gevallen bekend dat daardoor kinderen gestorven zijn.

godvrezend is en gerechtigheid doet. U kent het woord dat Hij de Israëlieten heeft gezonden, de goede boodschap van vrede door Jezus Christus – deze is de Heer over allen." »»

Als uiteindelijk de vruchteloosheid blijkt van de derde prediking aan het Joodse volk vervalt de opdracht hen nog langer de blijde boodschap te brengen. De derde prediking concentreert zich nu op de heidenen. Zoals Jezus reeds had voorspeld zou het Joodse volk de tijd van genade niet weten te appreciëren en werd daarom aan zichzelf overgelaten met dramatische gevolgen van dien. (Luc. 19:41-44) Op deze scheidslijn van de zinloosheid der prediking wordt Paulus apostel voor uitsluitend het heidendom en dan pas treedt de verdaging in werking. Doorgaans wordt het eind van het Boek Handelingen begin jaren zestig geplaatst, waarin ik mij kan vinden. De demarcatielijn tussen het Joden- en Christendom ligt echter twee jaar eerder, toen Paulus door Felix werd vastgezet. Ik ben zo vrij dit in het jaar 59 te situeren, 40 jaar na aanvang van de prediking van Johannes de Doper. Dat past mooi, want dat is een veel voorkomend Bijbels getal. Gods Wil voor de kerk uit de heidenen komt in de epistels in een veel groter en prachtiger licht te staan nadat de scheiding een voldongen feit was geworden, volgens de belofte: *"Dat u in liefde geworteld en gegrondvest blijft en in staat mag zijn mét alle heiligen te vatten wat de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus die alle kennis te boven gaat, opdat u de volheid mag bereiken die de volheid van God zelf is."* (Ef. 3:17-19) Aldus werd Gods heilsplan voor de wereld openbaar.

Paulus predikte twee jaar lang in Rome onder huisarrest. Daar eindigt het boek Handelingen, maar nog niet zijn opdracht. Dominee Hoite Slagter zegt over de brieven van de Apostel Paulus aan het heidendom, de niet-Joden: [161)]

«« Wie Paulus' brieven leest in overeenstemming met de volgorde waarin ze oorspronkelijk geschreven werden, krijgt meer zicht op de betekenis van deze brieven en Gods bedoeling daarmee. Dan ga je namelijk zien dat alleen in Paulus' late brieven – brieven die geschreven zijn na de verwerping van het heil door het Joodse volk – gesproken wordt over de verborgenheid van het lichaam van Christus. En alles wat Paulus daarvóór schreef staat in het licht van Gods plan met zijn volk Israël. Zetten we Paulus' late brieven op een rij, dan krijgen we de volgende volgorde: de Efeziërs, de Kolossenzen, Filemon [gelijktijdig of vlak ná Kolossenzen], Filippenzen, 1 Timoteüs, Titus en ten slotte 2 Timoteüs. De eerste vier brieven uit deze opsomming schreef Paulus vanuit zijn eerste gevangenschap in Rome. Na zijn vrijlating schreef hij de eerste Timoteüsbrief en de brief aan Titus. Hierna werd hij opnieuw gevangen genomen en schreef hij vanuit zijn tweede gevangenschap in Rome zijn laatste brief: de tweede Timoteüsbrief. »»

25.117 – Geen Bewijs van het Tegendeel

Wat de in de vorige hoofdstukken naar voren gebrachte stelling betreft, bestaat geen bewijs van het tegendeel. Samuele Bacchiocchi zegt in zijn bespreking over het vroege onderscheid tussen de Joden enerzijds en Christenen anderzijds: [162)]

«« In het jaar 49 AD werden volgens de Romeinse historicus Suetonius *"de Joden [door keizer Claudius] uit Rome verbannen omdat ze voortdurend onrust stookten, waar ze door Chrestus toe werden aangespoord"* [Chrestus is een foute spelling van de Latijnse naam 'Christus'].[163)] Het feit dat tijdens deze gebeurtenis bekeerde Joden zoals Aquila en Priscilla tezamen met andere Joden de stad uit werden gejaagd [zie Hand. 18:2] geeft aan, zoals Monseigneur Pierre Batiffol (1861-1929) opmerkt: "Dat *[in die tijd] de Romeinse politie nog geen onderscheid maakte*

161) "De Brieven aan Filemon & Titus – vers voor vers" van H.B. Slagter – Everread Uitgevers, Wijk bij Duurstede # 2010 (p. 5).

tussen Christenen en Joden." [164)] Maar veertien jaar later zag Nero de Christenen als een aparte groep die duidelijk anders was dan de Joden. De keizer legde volgens de [Romeinse Consul] Tacitus *"de schuld [voor brandstichting] bij de Christenen en paste op hen de meest geraffineerde martelingen toe, op een categorie mensen die om hun gruwelen werden gehaat en die het gewone volk Christenen noemde."*

(…) Indien Christenen zich oorspronkelijk met de Joden identificeerden om te kunnen mee profiteren van de Romeinse wet die het Joodse geloof en zijn gebruiken in bescherming nam, was het tegen de zestiger jaren, zoals F. F. Bruce vaststelt, *"niet langer mogelijk het Christendom als een gewone variant van het Jodendom te beschouwen [uitgezonderd Judeah en in het bijzonder Galilea,*[165)] *[waar toen praktisch alle Christenen van Joodse afkomst waren]."* Leonard Goppelt komt tot ongeveer dezelfde conclusie: *"In de keizerlijke stad worden in 64 de Christenen van de Joden onderscheiden, maar dat was nog niet het geval in het jaar 49. De staatserkenning van hun speciale status vond ergens tussen deze twee data plaats, indien we van Romeinse bronnen uitgaan."* Wellicht hebben de Joden zelf het initiatief genomen om zich van de Christenen te distantiëren, waarvan destijds de meesten in het Romeinse rijk buiten Judeah en Galilea uit 'onbesnedenen' bestond.

De omstandigheden lijken gunstig te zijn geweest voor zulk een geforceerd onderscheid, vooral in Rome. Feitenlijk vertegenwoordigde na het jaar 62 de persoon van keizerin Poppea Sabina de Joodse invloed. Als Joodse bekeerlinge was zij de Joden goedgezind. In dat jaar trouwde Nero met haar. Adolf Harnack (en later J. Zeiller) concludeert dat Nero, om zich van de beschuldiging te ontdoen dat hij de brand zou hebben aangestoken [die grote delen van Rome verwoestte], hij ertoe besloot – daar door de Joden toe aangespoord – de schuld op de schouders van de Christenen te leggen. Het is een feit waarop Pierre Batiffol attendeert (p. 20), dat alhoewel de Joodse woonwijk Trastevere niet door het vuur was aangetast,*"de Joden geen moment van brandstichting werden verdacht; de beschuldiging daarentegen viel wel op de Christenen: ze werden reeds toen in algemene zin en in hun persoonlijke hoedanigheid apart van de Joden gezien."* »»

Het citaat van Batiffol is aan de volgende passage ontleend:

«« Indien dan, als algemeen aanvaard, de Romeinse Jodengenoten zich uitermate stoorden aan de opmars van het Christendom, 'impulsore' Chresto, is het feit dat Claudius de orde herstelde door de Joden uit Rome weg te jagen – tezamen met

---

162) "From Sabbath to Sunday - A Historical Investigation of the Rise of Sunday Observance in Early Christianity" van Dr Samuele Bacchiocchi – The Pontifical Gregorian University Press, Rome # 1977 (pp. 167-69). In zijn noten refereert hij aan "The Spreading Flame" van F.F. Bruce - Eerdmans Pub. # 1954 (p. 140). Bruce citeert uit het boek van Leonard Goppelt: "Apostolic and Post-Apostolic Times" # 1977 (p. 42 noot 3). Batiffol werd door Ernest Renan geciteerd in "The Antichrist" # 1892 (p. 20 noot 6), wat wederom werd geciteerd door F. F. Bruce.

163) Uit het Leven van Claudius 25:4. In het Leven van Nero 16:2 geeft Suetionius meer inzicht in de oorzaak waarom de volgelingen van 'Chrestus' als onruststokers werden gezien als hij vertelt over de campagne tegen de Romeinse Christenen die in het jaar 64 op touw werd gezet. Hij beschrijft deze mensen als "een klasse mensen die zich had overgegeven aan een nieuw en boosaardig bijgeloof".

164) "Primitive Catholicism" (Begintijd van het Katholicisme) van Mgr Pierre Batiffol – Longmans, Green & Co., London, New York # 1911 (p. 19), herdruk in 2010; herzien en vertaald naar de 5e Franse editie: "L'Église Naissante et le Catholicisme".

165) "Schismatics, Sectarians, Dissidents, Deviants: The First One Hundred Years of Jewish-Christian Relations" (Schismatieken, sectariërs, dissidenten, afvalligen: De eerste honderd jaar Joods-Christelijke relaties) van Jack T. Sanders - SCM Press, Londen # 1993 (p. 61).

Christenen zoals Aquila en Priscilla – reeds voldoende om aan te geven dat de Romeinse politie in die tijd nog geen onderscheid maakte tussen Christenen en Joden, of dat zij nog niet bereid was zich bezig te houden met die aspecten waarin zij van elkaar verschilden. Wat in Korintië plaatsvond, tezelfdertijd of iets later, is in dit perspectief van belang. Toen Sint Paulus door Sostenes, de overste van de synagoge, en de Joodse Zeloten (ijveraars) voor de proconsul Annaeus Novatus Gallio werd gesleept, de broer van Seneca, en ervan werd beschuldigd zich tegen de Wet te keren, sprak de proconsul (Hand. 18:12-17, cf. 23:29): *"Joden, als er sprake was van een misdrijf of ernstige vorm van wangedrag, zou ik uw aanklacht uiteraard ontvankelijk hebben verklaard, maar aangezien het een geschil betreft over woorden en namen en over die wet van jullie, moet jullie zelf maar zien wat je doet; over die zaken wil ik geen recht spreken."* In Handelingen 24:5 dient de redenaar Tertullos een klacht in tegen de apostel Paulus bij Felix de landvoogd als zijnde een der kopstukken van *"de sekte van de Nazoreeën"*. Voor Tertullos (zeker in die tijd) was het Christendom slechts een Joodse sekte. »»

Een interessant geval doet zich in de Talmoed voor in onder andere de Abodah Zarah 16b-17a, wat Dan Jaffé uitgebreid op tafel legt.[166)] Hij onderwijst religieuze geschiedenis aan de Bar Ilan universiteit en het Ashkelon Academisch College in Israël en heeft dus kennis van zaken. De Talmoed passage uit de Abodah Zarah 16b-17a leest voluit:

«« Toen Rabbi Eliëzer ben Hurcanus[167)] door de overheid gevangen werd gezet op beschuldiging van een min te zijn [apostaat], werd hij naar het tribunaal gebracht om te worden verhoord. De aanklager zei tegen hem: "Een wijze als u dient zich niet met zoiets onwaardigs bezig te houden." Waarop hij antwoordde: "Ik stel mijn vertrouwen in Hem die mij oordeelt." De aanklager dacht dat hij hem bedoelde, maar hij doelde op de Hemelse rechter. En zei: "Omdat u mij vertrouwt, zweer ik bij Dimissus [zijn afgod] dat u van deze beschuldiging wordt vrijgesteld." Toen Rabbi Eliëzer thuiskwam werd hij door zijn leerlingen omringd die hem wilden troosten, maar hij wilde niet worden getroost. Rabbi Akiba zei tegen hem: "Rabbi, sta mij toe een van de dingen te zeggen die u mij heeft geleerd." Hij antwoordde: "Ga je gang." Toen zei hij tegen hem: "Rabbi, misschien heeft u woorden van 'minuth' gehoord [religieuze dissidentie] die u bevielen, en werd u daarom verdacht en gevangen genomen." Hij antwoordde: "Akiba, ik herinner het mij. Op zekere dag wandelde ik op de bovenmarkt van Sepphoris [ten noorden van Nazareth] toen ik een van de minim van Jeshua ha-notsri [Jezus de Nazarener] tegenkwam,[168)] Jakob [de Rechtvaardige] geheten, die uit Kefar Sechanja kwam, en die zei tegen mij: "In onze Torah staat geschreven: Gij zult geen hoerenloon brengen… (Deut. 23:18) Wat vindt u? Mag met dit soort geld een retirade [openbaar toilet] voor de hogepriester worden gebouwd?" En ik zweeg. Waarop hij continueerde: "Zo werd door Jeshua ha-notsri onderwezen,

166) "Le Talmud et les Origines juives du Christianisme – Jésus, Paul et les judéo-chrétiens dans la littérature talmudique" (De Talmoed en de Joodse wortels van het Christendom) van Dan Jaffé – Les Éditions du Cerf # 2007 (pp. 40, 53-54, 61-70). De citaten zijn uit pp. 40 en 53-54; die tussen haakjes zijn ontleend aan pp. 61-70.
167) Eliëzer stond bekend als Eliëzer ha-Gadol (de Grote). Hij was leerling van Rabbi Johanan ben Zakkai en een collega van Gamaliël II met wiens zuster hij trouwde. Met betrekking tot zijn groot halachitisch inzicht en onpartijdige rechtspraak, werd het gezegde van Deuteronomium 16:20: "Gij zult alleen gerechtigheid najagen" aldus verklaard: "Zoek een betrouwbaar gerechtshof op door naar Rabbi Eliëzer te gaan in Lydda of Johanan ben Zakkai in Beror Hel". (Sanh. 32b)
168) Op verschillende plaatsen in de Talmoed wordt hetzelfde verhaal verteld, zegt de Tosephta Chulin 2:24, en elke keer wordt 'Yeshu'a zoon van Pantéra' geschreven in plaats van Yeshua ha-notsri. Dit is gebaseerd op de laster die onze geliefde Heer en Heiland zou zijn voortgekomen uit een overspelige relatie met een Romeinse soldaat genaamd Pantéra.

die zei: Er staat geschreven: Zij heeft van hoerenloon vergaderd en het zal tot hoerenloon wederkeren. (Micha 1:7) Aldus mag het geld dat van een plaats van onreinheid komt, aan een plaats van onreinheid worden gespendeerd." – en deze uitleg beviel mij. Dit is waarom ik wegens minuth [ketterij] ben gevangengezet. Ik heb overtreden wat in onze Wet staat: Houd u verre van een buitenstaander die een min is! Nader zelfs niet tot de deur van zijn woning. (Spr. 5:8) »»

Professor Martin Goodmann was van 2014 tot 2018 de directeur van het Oxford Centrum voor Hebreeuwse en Joodse studies. Hij gaat dieper in op de betekenis en oorsprong van het woord 'min': [169)]

«« Het feit dat de tannaïm [schriftgeleerden van na 70 AD] een totaal nieuw woord kozen om de 'afvalligen' aan te duiden, verdient uitleg, want de Bijbel kent veel Hebreeuwse termen voor slechte Joden. (…) Wel heel bijzonder is de stijlfiguur van de term minuth, of ketterij, want het gebruik van een abstract naamwoord om een religieuze stroming aan te geven was anders ongebruikelijk in de tannaïtische teksten. (…) Dat deze minim door de tannaïm tot de slechten werden gerekend, blijkt ruimschoots uit alle verwijzingen naar hen. (…) Toch dient te worden erkend dat de exacte betekenis van het woord min [enkelvoud van minim] erg onzeker is. (…) De manier, die de tannaïtische rabbi's aanraden om met minuth om te gaan bestond uit het vermijden van contact. (…) Als het nu zo was dat deze vermijding een groot succes was, zou men ervan uit kunnen gaan dat ketterijen totaal geen invloed hadden op de tannaïm. Maar aansporingen om elk contact te vermijden zijn slechts nodig als daar gevaar toe bestaat. »»

In zijn publicatie over de Joodse wortels van het Christendom bespreekt Dan Jaffé hoe de Judeo-Christenen – in de veel later geschreven Talmoed als de 'minim' aangeduid (afvalligen of apostaten) – tijdens de Tweede Tempel periode een respectabele plaats en identiteit hadden verworven binnen de socio-religieuze pluraliteit die toen nog het Jodendom eigen was. Hij schrijft:

«« Deze identiteit komt naar voren als men bijvoorbeeld de geschiedenis bekijkt van de ontmoeting tussen Rabbi Eliëzer ben Hurcanus [toen nog jong] en "Jakob de min". Deze Jakob de min zou volgens de Joodse historicus Jozef Gedaliah Klausner (1874-1958) dezelfde persoon zijn als Jakob de Rechtvaardige, de allereerste bisschop van Jeruzalem. Deze nu werpt zich op een schriftuurlijke interpretatie van Deuteronomium 23:19, wat duidelijk aangeeft dat hij heel goed op de hoogte was van de door de wijze mannen gebruikte exegetische methoden. Bovendien geeft de uitdrukkelijke melding van Jezus als de inspiratiebron van zijn opvatting aan dat hij tot de Judeo-Christelijke kring behoorde. Men dient daarom te benadrukken dat hij, een Jood, ongetwijfeld thuis was in het exegetisch arsenaal dat in de wereld van de wijze mannen werd gehanteerd, en aldus kan hij met het grootste gemak een discussie voeren over de Torah [de Bijbelse wet] met de grootste schriftgeleerde uit zijn tijd: Rabbi Eliëzer ben Hurcanus. Deze laatste is trouwens onder de indruk van Jakobs uiteenzetting en die vindt dan ook letterlijk genade in zijn ogen. Dit verhaal is belangrijk, want het toont in feite aan dat de Judeo-Christenen een alternatieve benaderingswijze konden geven, die eventueel op gelijke voet stond met die der wijze mannen.

(…) Tijdens deze ontmoeting luistert Rabbi Eliëzer naar Jakob, niet als naar een 'min' (afvallige) die van het rechte pad zou zijn afgeweken, maar als naar een andere Jood die in staat is hem een punt van de 'halacha' [rechtsoordeel] te verduidelijken met een opvatting die van een meester komt die Jezus de

---

169) "Ancient Judaism and Early Christianity - Collected Essays" (Judaïsme en het vroege Christendom – verzamelde artikelen) van Martin Goodman - Brill, Leiden/ Boston # 2007 (pp. 166-68).

Nazarener heet (Jeshua ha-notsri). Dit fundamentele aspect toont aan dat gedurende een zekere periode, rond de jaren zestig, niets een Jood van een Judeo-Christen onderscheidde (in de pluriforme maatschappij van toen, waar de nog niet vernietigde Tempel het focale punt was). [Echter, na het verlies van de Tempel moest de pluriformiteit plaats maken voor een veel grotere eenheid van denken zoals het uiteindelijk in de Talmoed zijn weerslag heeft gekregen. In de Talmoed zullen we daarom vergeefs zoeken naar een getrouwe weergave van de opkomst en neergang van de Judeo-Christenen met de fricties die dat teweegbracht.] Vooral gold – we spreken nu weer over de ontmoeting tussen Eliëzer en Jakob – dat het toen nog geoorloofd was een rabbi zoals Jezus de Nazarener te bestuderen en daar lering uit te trekken.[170) Hier ontdekken wij dus de conditie van een vrije uitleg van de Torah, die voor ieder openligt, en vooral de aanvaarding van de ‘ander’ die een nieuwe richting mag aangeven voor inzicht in een of ander geopenbaarde tekst.

Veel later, als de omstandigheden waren gewijzigd en daarmee ook de mening van de wijze mannen over de Judeo-Christenen, betreurt Rabbi Eliëzer zijn ontmoeting van enkele decennia eerder met Jakob de ‘min’ (na door de Romeinen een verhoor te hebben ondergaan ergens aan het eind van de eerste of begin tweede eeuw op grond van ‘minuth’, dat volgens de talmoedische terminologie wil zeggen: ‘religieuze dissidentie’). De ‘overgang’ openbaart zich op dramatische wijze: de Romeinen vervolgen de Christenen en Rabbi Eliëzer wordt verdacht één van hen te zijn. Zijn oude leerling Rabbi Akiba brengt hem die noodlottige ontmoeting in herinnering en spoort hem aan die te betreuren. »»

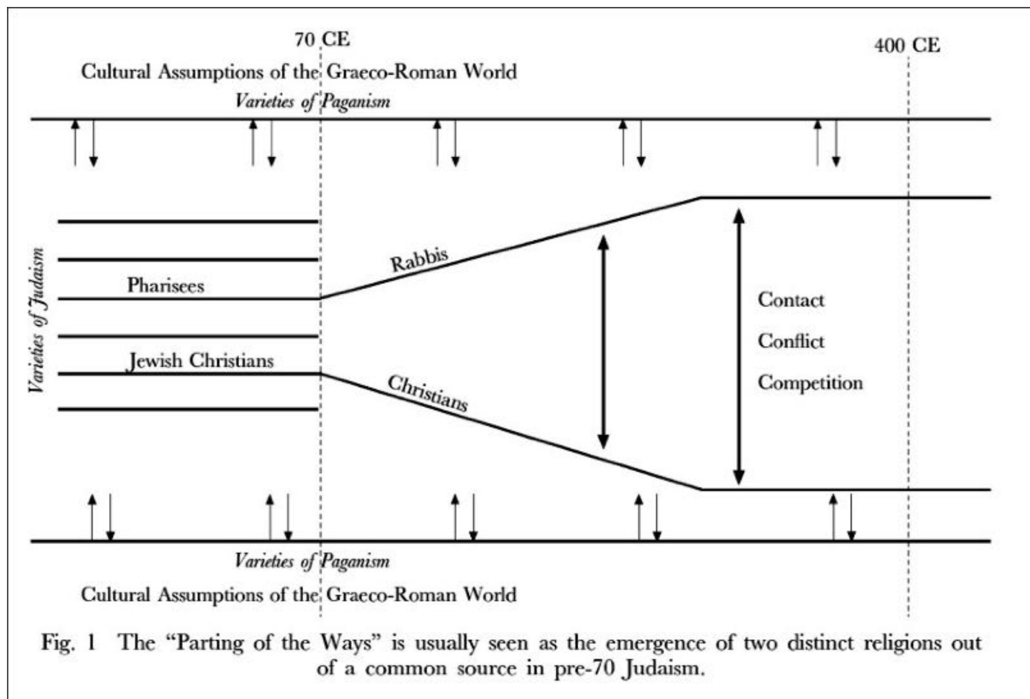

Fig. 1 The “Parting of the Ways” is usually seen as the emergence of two distinct religions out of a common source in pre-70 Judaism.

Een schema ontleend aan het intenet (waar 70 CE/AD staat, dient volgens mijn schema 59 CE te staat).

170) In zijn commentaar op het Evangelie van Mattheüs zegt Origenis dat “Het eerste [Evangelie], geconcipieerd in de Hebreeuwse taal, door Mattheüs werd geschreven (...) ten behoeve van hen die vanuit het Jodendom tot geloof waren gekomen.” Als zodanig, indien waar, moet het tot het corpus van de Joodse literatuur hebben behoord. In de eerste decennia na Jezus’ Kruisdood moet dat het sentiment hebben versterkt dat de Judeo-Christenen een acceptabele stroming vormden binnen het Jodendom. Later, nadat de Judeo-Christenen rond het jaar 66 naar Pella waren uitgeweken bij het uitbreken van de ‘ha-Mered Ha-Gadol’ of Grote Opstand (66-70 AD) werd dat anders, want dat werd als landverraad beschouwd. In die oorlog werd de Tempel verwoest.

De oude literatuur getuigt van het feit dat de Judeo-Christenen in een aflopende situatie verkeerden vanaf het uitbreken van de eerste Joodse oorlog (66-70 AD). Door hun afzijdige situatie ten aanzien van de aanwassende groep Christenen uit de 'goj' (heidenen) werden de Judeo-Christenen na die oorlog door de goj steeds meer als ketters gezien. De reden waarom is niet goed bekend. Omdat zij niet aan de Joodse oorlog hadden meegedaan koesterden de Joden sindsdien weinig symphatie tegenover Christenen in het algemeen. Daarom mogen we veronderstellen dat degenen die toen in het Joodse lichaam bleven een ander soort Christendom praktiseerden, in feite ophielden Christen te zijn. Het lijkt logisch dat alleen zij binnen het Joodse lichaam werden getolereerd die geloofden dat Jezus 'een' messias was volgens het Talmoedische Ben-Jozef of lijdende-dienstknecht-type en dat zij zich niet bezighielden met zaken zoals het Heilig Misoffer. Ik las ergens zonder bronvermelding dat deze aparte groep standhield tot aan de tiende eeuw.

Het is opvallend dat twee messiassen in de Joodse traditie worden genoemd in de volgorde waarmee wij vertrouwd zijn: de lijdende en de glorieuze. De komst van die messiassen wordt in de Talmoed tractaten Sukka 51B, 52A and 53A besproken. De eerste, Messias Ben-Jozef (ben = zoon van), zou de lijdende dienstknecht zijn. Hij wordt zelfs vergeleken met *"degeen die zij doorstoken hebben"* (Zach. 12:10) Grote rouw is van node, zegt de Talmoed, vanwege het doden van hem. De tweede, Messias Ben-David, zou als een zegevierende autoriteit komen en als de redder van zijn volk. De tweede zou niet dezelfde persoon zijn als de eerste. Het wordt benadrukt (in teksten na de tweede eeuw) dat de lijdende dienstknecht een ander is dan de Christelijke, want de Joodse Ben-Jozef zou uit een andere stam komen (Efraïm). Wel, ieder argument is een argument, maar daarom geen goed argument.

25.118 – Het doek gevallen, maar niet voorgoed

Een veertig-jaren-termijn werd reeds vermeld in verband met de missie van Johan de Doper die in het jaar 19 begon. Dit getal vinden we terug bij de aanvang van de Joodse oorlog die in 66 uitbarstte, precies veertig jaar na de Kruisiging.[171)] In 70 AD werd de Tempel verwoest en de dagelijkse offerande gestaakt: het doek was gevallen.

Maar er is een voortzetting! Te situeren in 1840, jaar dat samenvalt met het Joodse jaar 5600. Rabbi Judah Hai Alkalai zag het als zijn opdracht luid en duidelijk te verkondigen – aan wie wel, en vooral aan wie niet wilde luisteren – dat dit bijzondere jaar het begin inluidde van de messiaanse eeuw. We zouden het de ingangzetting van de ontsluiting kunnen noemen gepaard gaande met geboorteweeën. Alkalai's profetie betekent dat Jesaja 29:18 in dat jaar tot vervulling was gekomen: *"Op die dag zullen de doven de woorden van het Boek horen; en de ogen van de blinden zullen vanuit de donkerheid en duisternis zien",* wat de profetie van vers 10 opheft, door Paulus in zijn brief aan de Romeinen aangehaald (11:8): *"God heeft hun een geest van diepe slaap gegeven; ogen om niet te zien en oren om niet te horen, tot op de huidige dag."*

Hoe wonderbaar zijn Gods wegen, want in de zomer van 1840 werd onder de inspirerende leiding van parlementslid Lord Ashly een publieke discussie gestart *"om het Joodse volk in het land van hun vaders te planten, wat [zoals werd aangekondigd] een serieuze politieke overweging was."* Ashly werd door een religieuze ijver van het zuiverste soort bezield; om precies te zijn de vurige ijver van een Anglicaans Christen die de Bijbelse waarheden als eeuwige waarden zag. Hij meende dat de tijd rijp was voor de 'restauratie' van Gods oude volk, zoals hij ze placht te noemen. Opvallend genoeg betekende de

---

171) Zie "Proofs of the Life and Death of Jesus", een boek van ondergetekende, waarin wordt aangetoond dat Jezus tijdens de volkstelling in 8 BC werd geboren en bijgevolg werd Hij in 26 AD gekruisigd. Tevens wordt daarin aangetoond dat de missie van Johannes de Doper in 19 AD een aanvang nam.

'restauratie' vanuit zijn standpunt en tal van invloedrijke mensen, een massabekering van de Joden tot het Christelijk geloof, hetwelk door missionaire arbeid zou moeten worden bereikt. Maar ook hier is sprake van een evolutie, die nog steeds gaande is, zodat we niet verbaasd hoeven zijn dat deze missionaire arbeid destijds zo weinig vruchten droeg. Maar het begin was er, en het eind is in zicht.

Terwijl christenzionistische initiatieven tot aan het eind van de negentiende eeuw onveranderlijk streefden naar de bekering van het Joodse volk tot het Christelijke geloof, hebben de evangelischen leren inzien dat de weg tot het hart van de Jood een onvoorwaardelijke vriendschapsbetuiging is. Ze nemen nu meestal een voorzichtig uitgangspunt in, misschien zelfs té voorzichtig. Ajith Fernando benadrukt in zijn afsluitende opmerkingen over het Boek Handelingen[172)] dat we nooit Paulus' grote gedrevenheid voor evangelisatie uit het oog mogen verliezen waarbij de redding *"eerst voor de Jood was en daarna voor de heiden".* (Rom. 1:16) En gaat hij verder:

> «« Evenwel, als oprichter van "Joden voor Jezus" zei Moishe Rosen tijdens het Lausanne II Congres in Manilla in 1989 dat het Joodse volk onder de meest Evangelie vijandige volken in de wereld behoort. Het rapport van dat congres geeft hier redenen voor aan: *"Volksherinneringen aan de verschrikkingen van de Middeleeuwen doven moeilijk uit: voor veel Joden roept de naam Christus uitsluitend de herinnering op van staatsvervolging; het Kruis uitsluitend het beeld van het zwaard, en alleen al het woord 'missie' uitsluitend de ervaring van gedwongen bekering."* Anders dan in Paulus' dagen dient de Christelijke evangelist naar de Joden te gaan in een houding van berouw voor wat de Christenen hen in het verleden hebben aangedaan. »»

Twintig jaar na die conferentie in 1989 blijkt de wind te zijn gedraaid. Het is de vaste overtuiging van "Joden voor Jezus", zoals geformuleerd in hun nieuwsbrief uit mei 2009, dat het Joodse volk in Israël nu meer open staat voor de evangelische boodschap dan enig andere gemeenschap in de actuele wereld! Veel is sinds het Manilla Congres veranderd. Zoals hun directeur David Brickner aangaf:

> «« De reacties die we hebben gekregen op ons "Aanschouw uw God Israël" campagnes, hebben bewezen dat de tijd rijp is voor een massale inspanning om de Redder in het land van Israël bekend te maken. (…) Nu meer dan ooit is de tijd gekomen voor echte Christenzionisten om zich voor de fenomenale gelegenheid in te zetten die aansluit bij de oorspronkelijke visie om [de Joden] voor Jezus te winnen, opdat zij met God weer in het reine kunnen komen. »»

25.119 – Het Oude Verbond is 'nooit' Vervangen

Jezus is God. Dat geloven wij. Maar omdat de moordenaars dat niet wisten, niet kónden weten, kunnen zij en hun nageslacht niet worden aangesproken als godsmoordenaars (deïcide). Ja, zelfs de beschuldiging dat de Joden medeplichtig waren aan het doden van 'een profeet' mag niet meer gebezigd worden, daar we volgens Jeremia 31:29 thans de tijd beleven dat *"men niet meer zal zeggen: De vaderen hebben onrijpe druiven gegeten en de tanden der kinderen zijn slee geworden."* Na Jeremia 31:29 volgt dat een nieuw verbond zal worden gesloten, niet zoals het verbond dat de Israëlieten verbroken hadden toen ze in de Sinaï rond het gouden kalf dansten, verbond dat werd hernieuwd op de daaropvolgende Yom Kippur (de rite van Azazel). Er zal een hernieuwing van het verbond zijn, zo staat in vers 33, als bij een wet die in ieders binnenste is gelegd. Maar dat is momenteel niet kenbaar, zelfs niet onder Christenen! Niemand zal in de nog komende

---

172) "The NIV Application Commentary – ACTS" van Ajith Fernando – Zondervan Publishing House, Michigan #1998 (p. 628).

tijd, zo gaat het vers, de ander hoeven voor te houden: *"Leer uw God kennen."* De conclusie is dat de voorwaarden van het hernieuwde verbond reeds zijn vervuld met Jezus' alomvattend kruisoffer, maar dat het nog wacht op zijn volledige uitwerking.

Het kan niet genoeg worden gezegd: "Het Oude Verbond is nooit verbroken maar hernieuwd, is verder uitgebreid." Als er dan geen verbreking is, hoe moet dan de controverse tussen Jeremia 31:32 en Hebreeën 8:13 worden opgelost waarin het eerste verbond verouderd wordt verklaard? De oplossing kan worden gezocht in de bijzondere constructie van het Sinaïtisch verbond. De Sinaïtische code valt in vier delen uiteen: de inzettingen, de rechtsoordelen, de verordeningen en het geestelijk leiderschap. (Deut. 6:20) De inzettingen zijn de wetten betreffende elke fase van menselijke werkzaamheid op godsdienstig, zedelijk, sociaal, economisch en politiek terrein. De rechtsoordelen zijn de inzettingen in bijzondere gevallen, de precendenten. En dan zijn er de verorderingen: die gaan over de liturgische aspecten, de bouw en inrichting van het tabernakel, de gewaden en functies van de priesterklasse, de feesten, de vasten en de verschillende offerdiensten.

Men kan moeilijk volhouden dat de Christelijke bedeling de inzettingen en rechtsoordelen heeft vervangen, zij het dat ze voor de gojim (de niet-Joden) minder stringent zijn. De verorderingen zijn een andere zaak. Die hebben in Christus' kruisoffer hun uiteindelijke bestemming gevonden. Toch moeten we voor ogen houden dat in dit hele concept het oude Sinaïtische verbond zijn betekenis houdt inclusief de liturgische kalender en zijn gebruiken. Als iemand een belangrijke promotie krijgt, in dit geval Israël, kan het gebeuren dat zijn arbeidscontract wordt herzien en een heel nieuw pakket wordt ondertekend terwijl de meeste voorwaarden van het vroegere contract behouden blijven.

De ontmoetingsplaatsen van de eerste Christenen waren synagogen

In de Evangeliën en epistels wijst 'ekklesia' eerder op een samenkomst van mensen, terwijl 'synagogay' de sabbats-vergaderruimte aangeeft. Wij weten bijvoorbeeld dat de gelovigen zichzelf aanduidden als de ekklesia. Toch bespreekt de apostel Paulus alle synagogen van het Jodendom in 1 Korintiërs 11:16 met hetzelfde woord – wat zowel de gelovigen in Christus omvat alsook de typische Joden. De eerste ontmoetingsplaatsen van de gelovigen waren synagogen; in Jakob 2:2 staat geschreven: *"Veronderstel dat iemand in uw vergadering (sunagogay) binnenstapt..."* De Nederlandse vertalers van de vroege en late bijbeluitgaven, Protestants en Katholiek, hebben hier altijd voor een term gekozen zoals vergadering, samenkomst of bijeenkomst, in plaats van 'synagoge'. Het lijkt erop dat ze niet wilden aangeven dat gelovigen elkaar in synagogen ontmoetten. Maar dat is nu eenmaal een feit en het staat vast dat de eerste gelovigen hun ontmoetingsplaatsen 'synagogen' noemden.

"The Weekly eDrash", 3/11/2012, door vine of david.org | torahclub.org

De vergelijking van het Sinaïtisch verbond met een arbeidscontract dient niet theologisch te worden doorgetrokken, want het verbond dat God met Israël sloot is eenzijdig, zoals ook bij Noach, David en de stam Levi. Het is een eenzijdige belofte, alhoewel ook verplichtingen worden gestipuleerd. Het verbond met Abraham, de grootvader van Israël, was zelfs onvoorwaardelijk en wordt daarom wel het Koepelverbond genoemd, waardoor de verplichtingen van de latere verbonden bij de niet nakoming daarvan nooit totaal ontbindend kunnen zijn. Een betere vertaling voor het Hebreeuwse 'brith' is belofte, eed of testament, in plaats van verbond. Er mag ook van een huwelijkspact worden gesproken, waarbij het element van wederzijdse trouw en Gods zorgzaamheid vooropstaan. Ons woord verbond is tot ons gekomen via de Septuagint (oude Griekse vertaling), waar 'foedus' voorkomt, en via de Vulgaat (een latere Latijnse vertaling), waar 'pactum' staat.

En zo zijn we gaan denken dat de verbonden tussen God en Israël gewone contractsluitingen zijn tussen twee partijen. In de lofzang van Zacharias staat: *"...om Zijn heilig verbond te gedenken, de eed die Hij zwoer aan Abraham."* (Luc. 1:72-73) Hier is het gebruikte woord eed synoniem voor verbond (brith).

Ten slotte is er het vierde deel van het Sinaïtisch verbond. Dat betreft het geestelijk leiderschap dat conform Leviticus 10:10 onderscheid moet maken tussen het heilige en het onheilige, het onreine en reine, wat nog ten volle geldt voor het orthodoxe Jodendom. Het niet-Joodse Christendom heeft zich reeds in den beginne van de desbetreffende regels gedistantieerd en wel rondom het discussiepunt 'wel of geen besnijdenis'.

25.120 – De SYNAGOGE, een Voortzetting van de Kerk

Ter afsluiting mogen we stellen dat het oude Sinaïtisch verbond nooit herroepen is. Het staat wel dicht tegen zijn veroudering aan in afwachting van de apotheose in het komend Vrederijk, als dan de wetten in ieders hart zullen zijn geschreven en niemand een ander hoeft voor te houden: leer God kennen! (Hebr. 8:10-11, Jer. 31:33-34) Het is mijn vaste overtuiging dat Gods plan met de wereld in de verbonden met Israël ligt opgesloten, niet alleen het Abrahamitische maar, zoals nu blijkt, ook het Sinaïtische. Het hedendaags Jodendom is geen reliek uit duister tijd dat in theologisch opzicht heeft afgedaan. Zij zullen het leidersvolk zijn onder de heilsbestemming waar de wereld op afstormt, naar het woord: (Jes. 49:6, 46:13, 49:23)

> «« Het is te gering dat u mijn dienstknecht zou zijn, om op te richten de stammen van Jakob en Israëls overlevenden terug te brengen: Ik stel u aan om een licht voor de naties te zijn: mijn heil moet reiken tot in de uithoeken der aarde. (…) Ik breng in Zion redding en geef aan Israël mijn heerlijkheid. (…) Koningen zullen voor u op hun aangezicht vallen en het stof van uw voeten likken. »»

Kijk eens hoe Israël zich misdraagt, zullen sommigen zeggen; het is een gotspe deze teksten aan te halen. Waarop ik zeg: "Luister naar dit Woord" :

> «« Ik weet dat Israël door en door trouweloos is. U wordt rebels genoemd van de moederschoot af. Zie Ik heb u gelouterd en beproefd in de smeltoven van ellende. Omwille van Mijzelf handel Ik nu, want mijn glorie, hoezeer ook geschonden, deel Ik met geen ander. »» (Jes. 48:8-11)

Hier mag niet de conclusie aan worden verbonden dat de Christelijke Kerk zal hebben afgedaan waarvoor het Jodendom dan in de plaats komt in een omgekeerde repetitie van toen het Joodse volk had afgedaan ten gunste van de geroepenen uit de heidenen. Dat zal niet gebeuren. Niet voor niets heeft Christus na zijn plechtige zelfopenbaring op Tabor voorzegd dat *"de poorten der Hel de Kerk niet zullen overmeesteren".* (Mt. 16:15-18) Deze profetie kan niet los worden gezien van het gegeven dat de Kerk en Christus één zijn. Dat is wat die zelfopenbaring inhoudt. Jezus zegt in het Boek der Waarheid (8 maart 2013): *"Mijn Lichaam is mijn Kerk. (...) Enkel diegenen die de waarheid spreken en zich houden aan het heilig Woord van God, kunnen deel uitmaken van mijn Kerk op aarde."* Het instituut, het zichtbare lichaam, is derhalve secundair, hoe belangrijk dit ook door de geschiedenis heen is geweest. In plaats van het te hebbebn vervangen zal er een nieuwe relatie ontstaan met het Jodendom, waarbij in de vervulling van de oudtestamentische beloften de Joden in het nieuwe organieke verband primus inter pares zijn. Hoe dat precies vorm zal krijgen staat mij niet helder voor ogen. Hoeft ook niet. Alles op zijn tijd.

APPENDIX 16

Rooms-Katholieke Opvattingen over de Positie van de Kerk

Dit artikel werd geïnspireerd door het artikel van Dr. Gregg R. Allison “Roman Catholic Theology and Practice”, dat in december 2014 verscheen en aan zijn boek was ontleend: “Roman Catholic Theology and Practice: An Evangelical Assessment (beoordeling)”, dat in datzelfde jaar op de markt kwam. Hij trachtte vanuit een evangelisch standpunt aan te tonen dat de Rooms-Katholieke theologie op het verkeerde spoor zit. Echter, zijn ‘bewijs’ bleek juist in het tegendeel te verkeren. Er zijn veel wijzigingen aangebracht en de veelvuldige citaten zijn niet aangegeven.

Er staan twee hoofdthema’s op het speelveld: de natuur-genade verwevenheid en het onderlinge Christus-Kerk verband.

• De eerste vertrekt vanuit de gedachte dat de natuur en de genade door God zijn ontworpen om in onderlinge samenwerking met elkaar te functioneren. Inderdaad moet de natuur een genadekanaal zijn en de genade moet onze gevallen menselijke natuur opheffen dat eenmaal verzoend en verlost toch een voortdurend verzoening verlangt zolang het zijn ultieme perfectionering niet heeft bereikt en aan de zonde schatplichtig blijft. Het zal pas in het hiernamaals zijn dat die schatplichtigheid zal worden afgeschud.

Neem bijvoorbeeld water (in het domein der natuur). Water is in staat om genade te ontvangen en een voertuig van genade te worden dat voor het sacrament van de doop kan worden gebruikt (elk water is bruikbaar; het hoeft niet te worden geconsacreerd). Zodoende deelt het aan de ontvanger een zekere natuur mee (die van Christus – Kol. 2:12), die dan ontvankelijker voor de genade wordt en minder vatbaar is voor de vervloekingen van ‘den boze’. Hetzelfde geldt voor het sacrament van de heilig olisel of het chrisma (in het domein der natuur), dat door de genade een bijzondere natuur overdraagt aan degeen die wordt gezalfd – op zo'n manier dat zijn nieuwe natuur hem een persoon maakt die ontvankelijk is voor bepaalde soorten genade.

Op deze wijze zijn brood en wijn (in het domein der natuur) in staat om te worden getransubstantieerd: dat wil zeggen dat ze door Christus’ belichaming worden gereïncarneerd om de gelovigen dankzij zijn genade te voeden indien ze deze belichaming van Jezus Christus (lichaam en bloed) tot zich nemen en ook ernaar verlangen zo te worden gevoed (een geloofsdaad is nodig om de gunstige effecten te ervaren, want het is geen magische formule). Dit klinkt vreemd, maar we moeten wel beseffen dat het totale universum een reïncarnatie van Christus is (Kol. 1:15-17), net als het lichaam van Christus tijdens de ontvangenis in de Maagd Maria. Op vergelijkbare wijze is het geconsacreerde brood van de Heilige Hostie een reïncarnatie van Christus: het gelimiteerde kan het oneindige bevatten net als er tussen elke twee willekeurige getallen altijd een oneindig aantal getallen kunnen bestaan.

De natuur-genade verwevenheid maakt begrijpelijk waarom de sacramenten van de Heilige Katholieke Kerk het meest effectieve middel voor onze redding zijn. Genade wordt altijd dankzij de concrete middelen van de natuur aan het ‘vlees’ meegedeeld. Dit geldt zelfs voor die begunstigden die zich buiten het Rooms-Katholieke instituut bevinden. Aan de andere kant van het spectrum ligt de verwerpelijke supervergeestelijking dat door de beoefening van New Age praktijken op de loer ligt.

• Het tweede thema behelst het onderlinge Christus-Kerk verband. De genade ontmoet de natuur en het is door de natuur van het kerkelijk instituut op aarde – die door haar dienaren wordt vertegenwoordigd die voor de kudde zorgen en bij God bemiddelen – dat de levenbrengende genade op een bijzondere manier doorvloeit (er is ook een algemene manier, want Gods genade is als water dat elke kier opzoekt). Deze werking is niet anders dan een verlenging of uitwaaiering van Jezus' vleeswording, alhoewel de Kerk altijd een onvolmaakte replica van Jezus is gebleven, alleen al omdat priesters ook mens zijn, uitgezonderd om het feit dat een echte paus altijd vrij van dwaling is geweest in termen van moraal en leer indien officieel verkondigd. Niettemin, ondanks dat de uiterlijke kerkverschijning door menselijke zwakheid onvolmaakt is, is de geestelijke kern altijd volmaakt gebleven, wat vergelijkbaar is met de uiterlijke verschijning van Christus tijdens zijn kruislijden terwijl zijn goddelijke kern onaangetast bleef. Het is Christus die zich in zijn oneindigheid klein maakt om in elkeen en ieder van de gelovigen binnen te dringen, die gezamenlijk de Kerk zijn, die Christus is, die via zijn natuurlijke en geestelijke werkelijkheid de weg vindt om in Gods grootheid binnen te dringen.

Er is natuurlijk ook de kerk van de gemeenschap der heiligen, dat de heiligen in deze aardse verblijfplaats omvat alsook de overleden zielen in de gelukzalige perfectie, maar tevens hen die in het Vagevuur lijden. We moeten de heiligen op aarde niet vergeten die zich binnen de Protestantse denominaties bevinden, maar gescheiden zijn van de Katholieke Kerk; in plaats van dat ze door de Heilige Hostie worden gevoed, worden ze door Gods Woord gevoed. Al deze categorieën vertegenwoordigen de ene Kerk; in het Vrederijk zullen ze zijn samengesmolten in de ene zegevierende Kerk.

Tweeduizend jaar geleden deelde de vleesgeworden Godmens Jezus Christus genade aan de natuur mee, zijn volmaakte natuur, ter redding van zondige mensen. Als een voortzetting van Christus' vleeswording deelt de Kerk genade aan onze natuur mee, die van ons. Het is zo dat idealiter de Kerk als een andere Christus-persoon handelt, die tussen de wereld instaat (in het domein der natuur) én God (in het domein der genade).

Het sleutelbegrip van de Christus-Kerk interconnectie helpt verstaan waarom de Katholieke Kerk een door God gewild instituut is dat als 'een' factor tot stand kwam voor de uitdeling van genaden waarbij zij als bemiddelende partner optreedt. Beide zijn bedoeld als redding en ter verbetering van ieder individu maar ook als redding van gemeenschappen en hun politieke sytemen, totdat ten slotte de hele wereld volgens de millenniumbelofte gered zal zijn. Dit verklaart waarom de Roomse Kerk het uitgelezen middel is om de gelovigen op het pad naar vervolmaking en finale redding te brengen.

---

* **Chrisma – uit het Grieks 'chrisma', voor zalving:**

Het chrisma wordt gemaakt van olijfolie vermengd met parfum. Het wordt ieder jaar door de bisschop tijdens de chrisma-mis gewijd, meestal op Witte Donderdag. Het chrisma wordt bij de zalving na de doop toegepast, bij het vormsel, de priesterwijdingen en toewijdingen. Het versterkende effect en de geur van de olie weerspiegelen de aanwezigheid van de Heilige Geest. Volgens de legende was het Christus zelf die zijn discipelen leerde hoe ze de zalf moesten bereiden op de dag van het Laatste Avondmaal.

• Voorbeelden van de praktijk van de natuur-genade verwevenheid en het Christus-Kerk verband

De leer over de uitredding en vervolmaking

De Katholieke theologie ziet het proces waarmee God de gevallen mens redt als synergistisch. Dat wil zeggen dat het een coöperatieve onderneming is tussen de goddelijke genade en de menselijke inspanning opdat iemand voor de wereld een zegen mag zijn en zo ook de beste condities krijgt voor het eeuwig leven. Het beschouwt de werking van het heil als een infusie van de goddelijke genade waarmee iemands natuur progressief verbetert naar het ideaal toe, dat in deze bedeling een schone droom blijft. Dit past precies bij de Katholieke opvatting die het doel van de uitredding in termen ziet van een vergoddelijking; dat is het proces waarmee de menselijke natuur dankzij de genade steeds meer op Christus gaat lijken. Als dit onderbroken wordt omdat iemand in dagelijkse of zelfs doodzonde vervalt kan het door het sacrament van de biecht hernieuwd worden, waardoor de staat van genade terugkomt en Gods genade in toenemende mate kan worden meegedeeld ter vervolmaking van de menselijke natuur. Indien dit proces te oppervlakkig blijft omdat een mens zich niet ernstig heeft toegelegd – dat is, indien de genade weerhouden wordt om zijn menselijke natuur tot een ware gemeenschap met God te verheffen – zal een verblijf in het Vagevuur deze vervolmaking voltooien. Zelfs nadat de overledene is schoongewassen en niet door het Vagevuur hoeft te gaan zal er een verheffing tot hogere graden van volmaaktheid bestaan, maar zonder lijden. In feite kan die verheffing tot steeds hogere volmaaktheid tot in het oneindige doorgaan, maar die kwestie is nu niet van belang.

Het Katholieke priesterschap

Genade wordt concreet aan de natuur meegedeeld. De meest tastbare uitdrukking van de genade na de Heer zelf is de gemeenschap van priesters binnen de Katholieke en Oosters Orthodoxe Kerken. Dit aspect komt vooral naar voren in de vergeving van zonden (Joh. 20:23) en het Heilig Misoffer. Het is inderdaad zo dat dankzij de sacramentele inwijding tot het priesterschap mensen (in het domein der natuur) in staat zijn om de sacramenten toe te dienen (in het domein der genade). Door de gemeenschap van priesters is het Christus zelf die door deze kerken transsubstantieert, onderwijst, inzegent, demonische machten afweert (heel belangrijk), enzovoorts, alhoewel gezegd moet worden dat Gods genade uitgaat naar alle mensen op aarde, maar niet even krachtig en alomvattend als binnen de Rooms-Katholieke Kerk en Oosters Orthodoxe Kerken. Ze kunnen als een verlengstuk van de vleeswording worden beschouwd, en aldus handelt een priester in Persona Christi, het hoofd, als hij zich als een lid van dat lichaam inzet.

De leer van de Allerheiligste Maagd Maria

De Allerheiligste Maagd Maria en de leerstukken die op haar betrekking hebben illustreren de natuur-genade verwevenheid. Maria bevindt zich als een volledig mens in het rijk der natuur. Maar dankzij haar onbevlekte ontvangenis is haar menselijke natuur niet gevallen en door haar medewerking met de genade bleef het tijdens haar leven ongerept. Derhalve vond de genade in Maria's natuur een volledig openstaan en een compleet potentieel voor samenwerking waardoor de vleeswording van Gods Zoon werd gefaciliteerd en haar medelijden aan de voet van het Kruis verdienstelijk was. En omdat zij geen enkele keer heeft gezondigd, getuige haar altijddurende maagdelijkheid, werd zij aan het eind van haar dagen met lichaam en ziel ten hemel opgenomen. Daarenboven erkent de Kerk haar bijzondere bemiddelende rol in de uitdeling van de genaden, reden waarom Maria de titel van Mediatrix ontving ontleend aan haar Zoon, de Bemiddelaar bij uitstek.

• De Rol van de Traditionele Kerk

De Ene ware Kerk

Omdat de Rooms- Katholieke Kerk en Orthodoxe Kerken door middel van haar dienaren en gelovigen een verlenging vertegenwoordigt van Jezus' vleeswording ziet zij zichzelf als de Ene ware Kerk, wat betekent dat de Protestantse denominaties slechts als bijeenkomsten worden gezien, niet als werkelijke kerken. Voor het Katholieke systeem wordt de universele kerk gelijkgesteld aan de zichtbare Roomse Kerk. Maar dit begrip ziet over het hoofd dat de enig echte Kerk Christus zelf is en dat schapen buiten de Katholieke kudde in wie Christus leeft en die in Hem leven ook tot de Kerk behoren. Blijft staan dat het instituut op aarde, gekend als de Rooms-Katholieke Kerk, tegelijk een moeder en lerares is. Als opperste bemiddelaarster van de genade in het domein der natuur, is het instituut geroepen om een buitengewoon nuttig hulpmiddel te zijn op onze weg om tot Christus' gelijkenis te komen. Wat een ramp voor de wereld als zij haar taak niet naar behoren vervult!

Nog het volgende. Het instituut is bedoeld voor de menigten voor wie teksten als Hebreeën 4:16 en 10:19 buiten bereik blijven: *"Laten wij vrijmoedig naderen tot de troon van Gods genade (...) en door het bloed van Jezus toegang krijgen tot het Allerheiligste."* Natuurlijk, Romeinen 5:1 leert dat we door het geloof worden gerechtvaardigd, maar de vraag stelt zich of ons geloof voldoende gevestigd is, een vraag die de Heilige Theresia van Lisieux beantwoordde toen een medezuster haar iets vroeg over het Vagevuur. Zij antwoordde dat als men in Gods genade en verlossingswerk gelooft, het Vagevuur kan worden overgeslagen. Tenslotte komt het erop neer dat we krijgen wat we willen.

Gesprekken van de Heilige Theresia over het Vagevuur

Tot een van haar medezusters in het klooster, Maria Philomena, die van oordeel was dat het bijna onmogelijk is om rechtstreeks naar de Hemel te gaan en het Vagevuur over te slaan, antwoordde de Heilige Theresia van Lisieux, toen nog novice: *"Jij hebt onvoldoende vertrouwen. Jij hebt te veel vrees voor de goede God. Ik kan je verzekeren dat dit God verdriet. Je moet het Vagevuur niet vrezen wegens het lijden daar. Je zou eerder moeten zeggen, waarmee je God behaagt, dat je het niet verdient daarheen te gaan, Hij die met zoveel tegenzin deze straf oplegt. Zodra je probeert Hem in alles te behagen en een rotsvast vertrouwen in Hem hebt, reinigt Hij je op elk ogenblik in zijn Liefde en laat geen enkele zonde achter en zo kun je er zeker van zijn dat je niet naar het Vagevuur hoeft te gaan."* In een gesprek met een andere medezuster, Marie Febronia, die 67 jaar oud was en de onder-abdes, legde Theresia uit dat God voor haar eerder als een vader dan rechter is: *"Mijn zuster, als jij Gods gerechtigheid zoekt, zal je deze ook krijgen. De ziel krijgt precies wat ze van God verlangt."* Het jaar was nog niet voorbij toen Marie Febronia, samen met andere zusters, de griep kreeg waaraan zij overleed. Drie maanden later had de Heilige Theresia een droom die zij aan haar moederoverste vertelde: *"Mijn moeder, Zuster Marie Febronia verscheen vorige nacht in een droom aan mij en vroeg om voor haar te bidden. Zij is in het vagevuur omdat zij te weinig vertrouwen had in de barmhartigheid van onze goede God. Door haar smekende houding en doordringende blik leek het alsof zij wilde zeggen: 'Je had gelijk. Ik word nu aan Gods volle gerechtigheid overgeleverd, maar dat is mijn eigen fout. Indien ik naar jou had geluisterd zou ik nu niet hier zijn.' "*

• De Bokken van de Schapen Scheiden

Wat de verzoening betreft lijkt het dat God een tweesporenbeleid volgt, wat naar voren komt in Marcus 4:34: *"Anders dan in gelijkenissen sprak Hij niet tot hen, maar eenmaal met zijn leerlingen alleen, gaf Hij van alles uitleg."* John Gills commentaar is als volgt: *"De menigte aan kant gezet, ontvouwde en legde Hij al deze gelijkenissen aan zijn leerlingen uit waarmee Hij hen tot een grotere kennis van Hemzelf en de geheimnissen van het Koninkrijk de Hemelen leidde, waardoor ze voor het werk werden toegerust waartoe Hij ze geroepen had en voorbestemd."* Wat betekent dat? De Heer wist dat de menigte in zijn huidige conditie nooit één met Hem kon zijn, alhoewel Hij anders zal hebben gewenst. Hij wist dat in de praktijk Hij nooit in al die mensen zou kunnen komen wonen als in een ware Tempel van God. (2 Kor. 6:16)

De religieuze dorheid in de Rooms Katholieke Kerk is net als in alle andere kerken beangstigend. De gelovigen volgen meestal een soort van prestatiegerichte godsdienst die zich met uiterlijkheden bezighoudt maar voorbijziet aan de essentiële conditie van het hart. Helaas zijn de farizeeërs van weleer nog steeds nadrukkelijk aanwezig. Dat ras is niet uitgestorven maar nog volop in leven. Als met een dodelijk virus heeft het schier elke denominatie geïnfecteerd (inclusief de Rooms- Katholieke Kerk), alhoewel zij opgemerkt dat in de meeste Christelijke groeperingen heilige mensen voorkomen, maar dat is eerder uitzondering dan regel. In wezen gaat het om een 'religieus systeem' dat zich met uiterlijkheden bezighoudt en de harten links laat liggen, die toch een geweldige nood hebben aan het leven in Christus. De blijde boodschap van de vroege Kerk is verteerd; de voedzame elementen zijn onttrokken en wat rest is feces, dat van geen nut meer is voor de instandhouding van Christus' lichaam. De boodschap van Maria van de Goddelijke Barmhartigheid, haar door Jezus gegeven op 11 febr. 2015, is duidelijk: *"Indien jullie de grijze en verdonkerde zielen zouden kunnen waarnemen, van die lauwe harten, zou je gaan huilen. Helaas verkeert de meerderheid van de zielen in duisternis. Je zou van de schok sterven indien je de staat van de zielen van de mensheid zou kunnen waarnemen."*

En opnieuw zegt Maria van de Goddelijke Barmhartigheid in haar boodschap van Jezus van 12 okt. 2013:

> «« Hoe bitterlijk ween Ik om de zielen van de arrogante mensen, de onwetenden en versteenden van hart. Ze zijn zo vol hoogmoed dat ze Mij nooit zullen zien, want ze kunnen dat niet. Iemand kan mij onmogelijk zien of met mijn Ware Woord worden vervuld indien die persoon door de zonde van hoogmoed is aangetast. Anderzijds zullen diegenen onder jullie die Mij kennen, maar die Mij op hun eigen voorwaarden accepteren – die zullen zich ook van Mij afkeren. Waarom zeg je Mij te kennen en ga je vervolgens mijn woorden verdraaien die aangeven over hoe je Mij volgen moet? Hoe kun je jezelf een Christen noemen en tegelijk een valse theologie en leugens aanhangen, die verdraaid zijn om je eigen levensstijl te volgen? Wie ben je als je Mij niet volgt en de volle Waarheid van mijn Leer afwijst? Je bent een verrader. Je verraadt Mij. En als je Mij eenmaal hebt verraden, zal je geneigd zijn dat telkens opnieuw te doen totdat je ten slotte in mijn ogen niet langer een Christen bent. »»

Gods koninklijk priesterschap, waar 1 Petrus 2 over spreekt, waar de Heilige Geest de echte macht is, de echte leraar, de echte bevrijder, de echte uitdeler van de waarheid, enz., kan niet in de normale praktijk van de institutionele kerken worden gevonden. De werkelijke vereniging met God is slechts voor heel weinigen weggelegd, althans in de tegenwoordige wereld. De door de mens geïnspireerde godsdiensten blijven een grote hoeveelheid 'witgekalkte graven' produceren. Gods boodschap aan de kerken van Sardis en Laodicea, uit Openbaring 3, is tegen alle religieuze systemen gericht die vruchten voort-

brengen die gekend zijn door uiterlijke devotie zonder de begeestering van het hart. Er staat: *"Ik ken jullie daden; jullie hebben de naam dat je leeft, maar jullie zijn dood."* Over de Laodiceaanse kerk leest het oordeel dat ze *"ellendig, erbarmelijk, arm, blind en naakt"* zijn. In beide gevallen worden de schaapsherders en hun schapen verzocht zich te bekeren en Gods reddingsplan en 'zijn' gerechtigheid te zoeken en niet die van 'hun'. Religie, zoals vandaag gepraktiseerd, onderwijst een theoretische Christus, maar niet die van de dagelijkse gemeenschap met Hem. De herders kennen de theorie van het geestvervulde leven, maar kunnen het in de meeste gevallen niet op zichzelf toepassen en het nog minder aan anderen leren. Jezus zei dat het blinde leidsmannen zijn: *"Als de ene blinde de andere leidt, vallen ze beiden in de kuil."* (Mt. 15:14)

Vrolijke onbezonnenheid, maar van binnen zijn ze zo dor als gras.

Allain de la Motte schrijft in zijn artikel "Jesus versus Religion", uit 2005:

> «« Laten we wel wezen, 'godsdienst' is een multi-miljarden-dollar-systeem geworden waar duizenden voltijdse krachten een goede boterham aan verdienen. Het is bijgevolg belangrijker om een gelukkige en tevreden financiële achterban te creëren dan de minder populaire eis te volgen om getrouw en ijverig de hele Waarheid van de Schrift te onderwijzen. Aldus wordt godsdienst netjes verpakt en aan de man gebracht, waarmee de schaapjes een kunstmatig gevoel van veiligheid en welbehagen krijgen. Op die manier zorgen de moderne farizeeërs dat de Boodschap van het Kruis een regelrechte aanfluiting wordt.
>
> Keurige regels worden opgesteld en van generatie op generatie doorgegeven. De grenzen worden zorgvuldig vastgesteld om de 'schapen' binnen de omheining van godsdienst een kunstmatig gevoel van veiligheid te geven. Veelal dienen de programma's om een positieve gedragswijziging te produceren terwijl aan het feit voorbij wordt gegaan dat *"niets zo onbetrouwbaar is als het hart van de mens, onverbeterlijk is het, wie kan het peilen?"* (Jer. 17:9), een hart dat zeker niet in staat is [een grondige] positieve verandering teweeg te brengen op basis van eigen wil of een souvereine inspanning. Het gevolg hiervan is dat serieuze kerkgangers een totaal verkeerd beeld hebben over vergeving en de genade van een liefhebbende God en het Christelijk leven in het algemeen. Geleidelijk raken ze steeds meer verstrikt in wetticisme en [versleten] gewoontes, en worden daarmee buitengesloten van het ondervinden van de wonderlijke kalmerende aanwezigheid van de inwonende Heilige Geest en de vredevolle vreugde die ontstaat vanuit de eenwording met de Vader en zijn Zoon Jezus Christus.

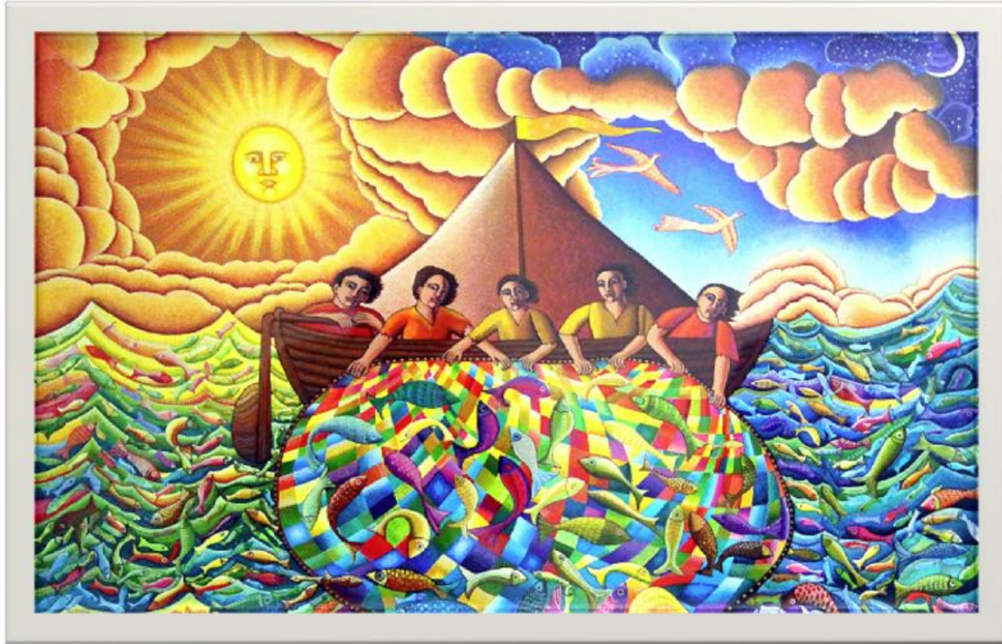
> Alhoewel heel wat kerkgenootschappen prat gaan op een grote aanhang en mooie programma's die door geestelijke leiders worden georganiseerd in het bezit van prachtige theologiediploma's, zijn ze dood omdat de Heilige Geest niet de Hem verschuldigde plaats in hun harten krijgt noch in hun samenkomsten. Dientengevolge zijn Gods veroordelende woorden vanuit de mond van de profeet Jesaja evengoed van toepassing op hen: *"Dit volk nadert Mij met de mond en eert Mij wel met de lippen, maar hun hart is verre van Mij; de Mij toekomende eredienst bestaat slechts uit regels die louter mensenwerk zijn."* (Jes. 29:13) »»

Betekent dit dat iedereen die een godsdienst van uiterlijkheden praktiseert verloren is? Natuurlijk niet. Toch zal hun gebrek aan inzicht en schamele opvatting over de economie der genade, ertoe leiden dat hun beslissing om bij Jezus te horen vaak tot aan de drempel van leven en dood wordt uitgesteld. Pas dan, alleen dan, zal de ziel besluiten bij wie zij het meeste hoort, hoe de weegschaal zal overhellen, ten gunste van God of van Satan. Een uiterst gevaarlijk spel, want de Hel is overbevolkt, niet de Hemel en het Vagevuur. (MDM 20 okt. 2012) Dit geeft de bestaansgrond voor het Vagevuur. Zulk een dubbelzinnigheid bestaat echter niet in het Vrederijk – het Vagevuur zal dan niet meer bestaan. (MDM 7 okt 2011 en 12 okt. 2013) Het is daarom dat bij de nadering van dit rijk, wanneer door de heftige ontwikkelingen alles uiteen lijkt te vallen, elkeen gedwongen wordt een keuze te maken, zich al of niet te bekeren, reeds nu en hier en niet op de drempel van het aardse bestaan.

Een formaliteitengodsdienst is erg aantrekkelijk. Om je eigen verantwoordelijkheid te nemen en de afkeuring van anderen te riskeren, zogezegd je eigen Izak op te offeren, de geestelijke luiheid op te offeren, is niet vanzelfsprekend. De nodige impact is vereist om mensen te dwingen een keuze te maken: vóór of tegen God. Het volgende is een profetisch inzicht van een Protestantse dame: *"Een rijpingsproces van het kwaad is noodzakelijk geweest om censuur toe te passen, en om de goeden te beschermen tot het einde toe. Gods interventie heeft geleid tot het uitstorten van de geest van Jezus die de macht van het beest gaat breken."* Deze censuur is hetzelfde als waarvan in Mattheüs 25:31-46 sprake is, waar Jezus tijdens de grote oogst de naties en hun individuen oordeelt. Hij scheidt dan de bokken van de schapen. De schapen zullen het Vrederijk beërven maar de bokken zullen in de Hel worden geworpen. Om te weten wie het nieuwe rijk mag binnenkomen zal het oordeel eenvoudig moeten zijn. Een ontmaskering is vereist, want geen onreinheid mag in het Vrederijk bestaan. Door deze polarisatie aan het eind, of nieuwe begin, zullen de slechte mensen slechter worden bij de nadering van het Rijk. (2 Tim. 2:13) De middenmoot zal totaal verdwenen zijn, wat betekent dat de traditionele kerken hun functie als poortwachter, die de wolven buiten houdt, zullen zijn kwijtgeraakt; hun traditionele rol om de kudde in een fatsoensgareel te houden zal verdwenen zijn. In plaats daarvan zullen de meeste kerken in verwarring zijn gekomen en zullen ze tot een wolvennesten zijn verworden, en dat slaat helaas ook op de Rooms-Katholieke Kerk. Moeilijk te slikken, maar dat is wat we nu zien gebeuren, en dit is reeds voorspeld in de parabel van de schaapskooi. (Joh. 10:11-16)

‘De Grote Visvangst’

EINDTIJD ALS TIJD VAN UITSTORTING VAN DE GEEST BEKERING DOOR GETUIGENIS EN GEBED

De vertelling, conform Johannes 21: Kort na de opstanding kwam Jezus bij zijn leerlingen aan het Meer van Tiberias, waar sommigen aan het vissen waren. Ze hadden de hele nacht niets gevangen. In de vroege ochtend stond Jezus op de oever al herkenden ze Hem niet. Hij riep: ‘Hebben jullie soms iets te eten?’ ‘Neen’, antwoordden ze. ‘Gooi het net aan stuurboord uit’, riep Jezus, ‘dan lukt het wel.’ Ze wierpen het net uit en er zat zoveel vis in dat ze het niet omhoog kregen. Johannes riep tegen Petrus: ‘Het is de Heer!’ Zodra hij dat hoorde, schortte hij zijn bovenkleed op – meer had hij niet aan – en sprong in het water. De anderen kwamen met de boot en sleepten het volle net achter zich aan. Aan land gekomen zagen ze een vuurtje met vis erop en brood. Jezus zei: ‘Breng ook van de vis die jullie gevangen hebben.’ Het net zat vol grote vissen, welgeteld 153, en toch scheurde het niet. Jezus zei: ‘Kom, eet iets.’ Niemand durfde vragen wie Hij was; ze begrepen dat Hij de Heer was. Jezus nam brood en gaf ervan, en ook van de vis. Dit was al de derde keer sinds zijn opstanding uit de dood dat Jezus aan zijn leerlingen verscheen.

26.121 – De Joden blijven het Leidersvolk

Hier is weer zo’n typisch voorbeeld van een relaas dat tevens als parabel fungeert. Neem het Grieks voor vis. Dat is ichthus (ἰχθύς), waarvan de pictura (afbeelding) in het vroege Christendom moest aangeven: ‘hier wonen Christenen’. Het is ook een acroniem, waarvan elke letter de eerste letter van een woord is: Ἰησοῦς Χριστός Θεοῦ Υἱός Σωτήρ (Jezus Christus Gods Zoon Redder). De Joodse traditie kent de vis als symbool voor de menselijke ziel. Zo luidt een bekend gezegde dat de zielen van het Joodse volk als vissen in de wateren van de Torah zwemmen (eerste 5 bijbelboeken). De grote visvangst uit het Johannes Evangelie houdt dus verband met de verkondiging van het Evangelie. Ja, het doel van de redding van zielen heeft oude papieren.

Op het eerste gezicht lijkt de uitleg van de grote visvangst eenvoudig. Jezus’ volgelingen moesten vissers van mensen worden, alhoewel ze dat toen als een puur Joodse aangelegenheid zagen. Er was maar één plaats waar offeranden gebracht mochten worden en

dat was Jeruzalem. Dit gegeven sterkte hen in de overtuiging dat het heil uitsluitend voor de Joden was bestemd. De werkelijke reden waarom op één plaats offeranden mochten gebeuren was anders. Het was omdat de Israëlieten anders te gemakkelijk heidense praktijken zouden kunnen overnemen voor de gebrachte offerandes in vreemde landen, waar ze ook heengingen. Ook speelde mee dat ze de instructie niet vergeten waren, toen ze tijdens Jezus' publieke optreden werden uitgezonden, om toch vooral niet naar de heidenen te gaan maar uitsluitend naar *"de verloren schapen van het Huis Israël".* (Mt. 10:5) Pas enige tijd later, na het sensationele visioen van de Petrus, begon het besef door te dringen dat het Evangelie evenzeer voor de 'onreinen' was bedoeld. (Hand. 10) Tenslotte bleek dat het heil voor de volkeren was, getuige Efeziërs 1:4-14, waartoe dezen van voor de grondlegging van de wereld waren voorbestemd. Door Christus Jezus konden ze als kinderen worden aangenomen en in die zin mede-erfgenaam zijn naar het welbehagen van Gods wil. Zijn kinderen waren de heidenen/gojim altijd al geweest, maar dan als bastaards die geen deel hadden aan Gods erfdeel met een plaats en functie in Christus' koninkrijk dat ook het koninkrijk van God is, het zevende-dags-koninkrijk of Duizendjarig Vrederijk.[173)] Nu echter was er een hernieuwde wilsuiting en wat eens buiten bereik leek was dichtbij gekomen. Ondanks dat ze bastaards waren, werden ze welwillend en genadevol bejegend om ook een deel te krijgen in hun Vaders erfdeel.

Als bastaards mogen ze zich niet verheffen boven de wettige kinderen, zoals toen Ismaël Jacob probeerde te overtreffen, maar anderzijds mogen de wettige kinderen de bastaards niet afwijzen want dat zou tegen de souvereine beslissing van de Vader ingaan, die uit zijn oneindige schatten genoeg heeft voor iedereen. In dit verband is het gestelde van Romeinen 4:18 van belang: *"Abraham bleef hopen en geloven dat hij de vader van vele volken zou worden, zoals hem [door God] was beloofd: 'Alzo zal uw zaad wezen'."*

In hoeverre is het mogelijk om conform het voorgaande de Christenheid 'Abrahams Zaad' te noemen zonder Israël terzijde te schuiven? Volgens sommigen zou dit vers aantonen dat sinds Christus' komst de biologische afstamming er niet meer toe doet – alleen het geloof zou er toe doen. Edoch, Romeinen 9:4-5 leest: *"Israëlieten zijn ze toch; aan hen behoort het kindschap, de heerlijkheid en de verbonden, de Wet, de eredienst en de beloftenissen; tot hen behoren de aartsvaders, en van hen stamt Christus af naar het vlees: Hij die God is boven alles gezegend in eeuwigheid. Amen!"* Volgens het Abrahamitische koepelverbond zijn we allen Abrahams kinderen, maar het Sinaïtisch Verbond met het volk van Israël kwam later met zijn inzettingen, rechtsoordelen, het geestelijk leiderschap en verordeningen! Uit dien hoofde behoort een Israëliet tot het leidersvolk bij uitstek, wiens slip eenieder in het komende rijk wil aangrijpen. (Zach. 8:23) Ook de Galatenbrief helpt dit dilemma oplossen (hfst. 3 is voor zijn typisch Joodse schrijfwijze lezenswaard):

> «« Want door het geloof in Christus Jezus bent u 'allen' [hetzij Israëliet of uit enig ander land] kinderen van God. U allen hebt u met Christus omkleed, die door de doop één met Christus bent geworden [als lid van zijn lichaam - cf. Rom. 12:5 e.a.]. Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus. En omdat u Christus toebehoort, bent u [in Hem] zaad van Abraham en naar de belofte erfgenamen. »» (Gal. 3:26-29)

---

173) De Augsburgse Belijdenis van 1530 (art. 17), evenals de 2e Zwitserse Belijdenis van 1566 (art. 11), en ook de Nederlandse Geloofsbelijdenis van 1561 (art. 37), de Heidelbergse Catechismus van 1563 (Q. 52 en 123), en ten leste de 2e Zwitserse Belijdenis van 1566 (art. 11), willen niets weten van een reëel Duizendjarig Vrederijk, wellicht als reactie op Luthers opvatting dat de eindtijd reeds was aangebroken en dat daarom het pausdom de Antichrist was. Zie het boek van Heiko A. Oberman: "Luther: Man between God and the Devil" # 1981, alsook Dennis Pettibone: "Martin Luther and the AntiChrist" in Perspective Digest (Vol. 13-Iss. 2, art. 1) # 2008.

26.122 – Een Nieuw Evangelisch Elan

Tijdens de uitstorting van de Heilige Geest tijdens het Eerste Pinksteren in Jeruzalem stond de Apostel Petrus op en verkondigde luide wat de Profeet Joël had voorzegd, dat deze uitstorting de opmaat was van het komende Vrederijk. (Hand. 2) Desondanks lag bij Petrus het accent nog steeds op de verkondiging aan de Joden en hun inlijving door de doop, hetzij thuis of in de verstrooiing. Nu begrijpen we, nu pas kúnnen we het begrijpen, dat de strekking van deze profetie veel en veel verder reikt. In feite gaat het Boek Handelingen over de roeping van het Joodse volk en hun afwijzing van deze roeping. Het is in Paulus' late brieven dat de plaats van de gemeente uit de heidenen in een groter licht wordt gesteld. Die werden geschreven nadat de verdorde takken van het Jodendom door God (tijdelijk) waren weggebroken. (Rom. 11) Efeziërs 3:5-6 leest: *"Het is onder vorige generaties niet aan de mensen onthuld, maar thans door de Geest geopenbaard (...) dat de heidenen door Christus Jezus óók in de erfenis delen en deel uitmaken van hetzelfde lichaam."* Dit zou aangroeien tot *"de enorme schare die niemand tellen kon uit alle landen en volken, van elke stam en taal."* (Op. 7:9)

Reeds kort na het Eerste Pinksteren vindt een heroriëntatie plaats in Petrus' denken naar aanleiding van zijn visioen van de onreine dieren. Wat nu volgt zijn uittreksels uit Handelingen 10 dit besproken wordt:

> «« Petrus zag de hemel geopend, en een soort zak als een groot laken, die aan de vier uiteinden werd neergelaten, kwam op de aarde terecht. Daarin bevonden zich allerlei viervoetige en kruipende dieren van de aarde en vogels uit de lucht. En een stem weerklonk: *"Sta op, Petrus, slacht en eet."* Maar Petrus sprak: *"Onmogelijk, Heer, want nog nooit heb ik iets gegeten wat bezoedeld is of onrein."* Weer klonk tot hem een stem, nu voor de tweede maal: *"Wat God rein heeft verklaard mag je niet bezoedeld noemen."* »»

Terstond na dit visioen werd hij geroepen om naar de Honderdman Cornelius te gaan, waar hij zijn hele familie en beste vrienden verzameld zag. Petrus sprak tot hen: *"U weet dat het een Jood verboden is omgang te hebben met een heiden of hem thuis te bezoeken. God heeft mij echter doen weten dat geen enkel mens besmet of onrein mag worden genoemd."* En ging hij verder:

> «« Nu zie ik waarachtig, dat er bij God geen aanzien des persoons bestaat, maar dat al wie Hem vreest en gerechtigheid doet Hem welgevallig is, tot welk volk hij ook hoort. (…) Nog was Petrus aan het woord toen de Heilige Geest op allen neerdaalde die naar de toespraak aan het luisteren waren. De gelovigen uit de besnijdenis [de Judeo-Christenen], die met Petrus waren meegekomen, stonden verbaasd dat de gave van de Geest ook over de heidenen werd uitgestort; want ze hoorden hen in talen spreken [waaronder ongetwijfeld Hebreeuws] en hoorden God verheerlijkt worden. Toen hernam Petrus: *"Zou iemand het water kunnen weigeren en deze mensen niet dopen die toch de Heilige Geest hebben ontvangen, juist zoals wij?"* En hij beval ze te dopen in de Naam van Jezus Christus. »»

We keren nu terug naar de vertelling van de wonderbare visvangst. Reeds lag er vis op het vuur. De vis die reeds op het vuur lag, wat het vuur is van de Heilige Geest, verzinnebeeldt de grote schare 'die niemand tellen kon' uit alle landen en volken, van elke stam en taal. Dat is iets anders is dan de grote visvangst uit vroegere tijd, want deze kon wél worden geteld, in totaal 153 kanjers van vissen. Tevens wordt gezegd *"dat ze de hele nacht niets hadden gevangen."* Dat is bij die andere visvangst niet van toepassing. De nacht waarin niets werd gevangen wijst niet op de prediking aan het Jodendom voorafgaand aan Paulus' gevangenneming door de Romeinse landvoogd. Dat deze prediking zijn vruchten afwierp blijkt uit het verslag dat Paulus in Jeruzalem gaf, vlak voor zijn gevangenneming, waarin *"hij tot in details beschreef wat God door zijn verkondigingswerk [in het gebied van] de heidenen tot stand had gebracht. Toen ze dat hoorden, prezen*

en eerden ze God en zeiden: 'Je hebt kunnen zien, broeder, hoe geweldig groot het aantal Joden is die het geloof hebben aanvaard, en hoe ze allen vol overtuiging volgens de Wet leven.'" (Hand. 21:19-20) [174)] Hieruit volgt dat de betekenis van de grote visvangst niet evident is. Ik meen dat die voor de periode geldt die onmiddelijk aan het Vrederijk voorafgaat, indachtig het Onze-Vader-gebed waarin, overeenkomstig Mattheüs 26:29, het 'Uw Koninkrijk kome' in zicht is maar nog steeds op zijn vervulling wacht.[175)]

Echter, voordat het Godsrijk aanvangt *"zal er eerst een verdrukking komen, eentje zoals de wereld nog nooit heeft gekend en ook nooit meer kennen zal."* (Mt. 24:21) Maar die tijd is niet alleen verdrukking. Het is ook de tijd van opwekking en een nieuw evangelisch elan, massaal en wereldwijd. Zoals de zaken er nu voor staan zouden maar bitter weinig mensen tot het Vrederijk worden toegelaten. En zou er óók geen behoud zijn voor de massa van het Jodendom voor wie God zulke heerlijke beloften heeft weggelegd? En dan, na eerst gevist te zijn, zullen ze zelf vissers van mensen worden, wat altijd de lakmoesproef is geweest van een waarachtige bekering. Na de vergeefse prediking aan het Joodse volk *"in de [lange] nacht waarin niets gevangen werd"*, zal *"in de vroege ochtend"* van het Vrederijk de tijd aanbreken van 'de nieuwe evangelisatie', die naar ik meen niet zal worden aangestuurd door een of andere kerkelijke instantie maar rechtstreeks door de Heilige Geest. Trouwens, zonder de verlichting van de Heilige Geest is er niemand die van zonde, gerechtigheid, en oordeel kan worden overtuigd. (Joh. 16:8)

Van gooi het net eens over een andere boeg kon weinig worden verwacht. Logischerwijs moet het net aan de oeverkant worden uitgegooid; ze waren een honderd meter van de kust verwijderd. In het relatief ondiepe is makkelijker nog iets kleins te vangen. De andere kant moet de diepe kant zijn geweest. Het gunstige visuur was verstreken, en toch, onmiddellijk stroomt het net vol. Met 153 vissen was het een goede maar geen uitzonderlijke vangst, die normaal tusen de veertig en zestig kilo's zal hebben gewogen, maar het waren kanjers met een gemiddeld gewicht van misschien wel 7 kilo, samen ruim meer dan duizend kilogram, en desondanks scheurde het net niet. In het verslag is geen sprake

---

174) Zie ook Handelingen 2:41, 5:14, 6:7, 9:31, 14:1 en 17:12. Het aantal individuen dat het geloof tijdens Paulus' prediking in Klein Azië had aangenomen was groot, maar het Jodendom als instituut bleef zich tegen de boodschap van 'de man van Nazareth' verzetten, wat het wegbreken verklaart van de verdorde takken, beeld van het Jodendom toen, zoals uiteengezet in Romeinen 11:13-24. De edele stam, beeld van het oude Israël, waarop die takken stonden, bleef echter gehandhaafd om als nieuwe entwortel te dienen voor het Jodendom later, staande aan de poorten van het Vrederijk.
175) De algemene opvatting dat het koninkrijk in ons woont en daar groeien moet is een waardevolle bijdrage, maar mag geenszins gebruikt worden ter uitsluiting van een reëel koninkrijk op aarde, het Vrederijk.

van een grote hoeveelheid vis waaruit blijkt dat een groot gewicht aan vis wordt bedoeld. Het was zo zwaar dat het net onmogelijk aan boord kon worden gehesen.

Om onbegrijpelijke reden waren de grote vissen uit het diepe naar de boten toegevlucht. Laat ons naar de betekenis daarvan kijken. We mogen zeggen dat de evangelisatie door Jezus in gang werd gezet; tot aan de week van zijn Kruisiging was dat zijn grootste opdracht volgens het woord van de Profeet Jesaja*: "De Heere rust op Mij, omdat Hij Mij gezalfd heeft. Hij heeft Mij gezonden om aan armen het Evangelie te verkondigen."* (Luc. 4:18) Daarna volgde tweeduizend jaar evangelisatie door zijn volgelingen, die 'één in Christus' zijn, en groter werken zouden verrichten – van mensen tot God brengen – dan Hij. (Joh. 14:12) Ten slotte komt in de eindtijd 'de derde' en meest succesvolle campagne op gang waarin geheel Israël samen met de heidenvolken in Christus Jezus redding zullen vinden. Want staat er: *"Dit was reeds de derde keer dat Jezus zelf aan de leerlingen verscheen."* Hierin telt Johannes de Doper niet mee, want er staat: *"Jezus zelf verscheen".* Zegt Paulus: *"Een deel van Israël is halsstarrig tot aan het moment dat de menigte van de heidenen zal zijn toegetreden. Dan zal heel Israël worden gered."* (Rom. 11:25-26) Deze halsstarrigheid past ook bij de opmerking dat de vissende discipelen Jezus niet in de vorm herkenden zoals Hij tot hen kwam: in de vorm, zoals de Christelijke kerken Hem getekend hebben herkennen de Joden hun Messias niet.

Nadat dit stuk was gepubliceerd wees een lezer mij op het volgende, wat aan mijn aandacht was ontsnapt. Hij schreef:

> «« Er is nog iets heel eigenaardigs aan de hand met de vissen die door de vissers aan land worden getrokken. Toen de vissen zich nog in de zee bevonden worden ze omschreven met 'ichthus', het woord dat normaal voor vis wordt gebruikt. Echter de pas gevangen vis die ze aan hun Meester moeten geven, die op het strand zit, wordt met een heel ander woord aangeduid, namelijk 'opsarion'. De Heer zegt: "*Haalt wat van de 'opsarion' die jullie zojuist gevangen hebben."* »» In vissersjargon betekent dat 'gerookte vis'! Gerookte vis, vers uit het water?! [176)]

Wat is daar de betekenis van? Geblakerd zijn is een teken van door zonde bevlekt zijn. De grote vissen waren echte kwaaddoeners. In Zacharia 3:1-4 wordt de hogepriester Jozua, nadat hij door Satan was aangeklaagd, vergeleken met een uit het vuur gered stuk brandhout. Ondanks door zware zonde bevlekt – het brandhout was zwart geblakerd – wordt hij door God verheven. David zegt in Psalm 119:83 dat hij zich als een leren zak (no-ad) voelt in de rook, zwart en roetachtig, door de hitte verschrompeld, een treffend beeld voor wanhoop door eigen schuld. Psalm 119 – zoals aangehaald door Charles Spurgion – noemt Johannes Palanterius het alfabet van de goddelijke Liefde, het paradijs van alle leerstellingen, de voorraadschuur van de Heilige Geest, de school der waarheid, alsmede de diepe verborgenheid van de Schrift waarin de gehele morele tucht van alle deugden schittert met heldere glans. Er is dus hoop! Het Hebreeuws voor brandhout wijst op 'ad'. Ad is damp maar damp met een verwoestende werking, dus eigenlijk een walm. Walm van de verwoester houdt verband met vuur zoals in Handelingen 2:17-19 waar het Griekse 'atmis' wordt gebruikt*: "Het zal geschieden in de laatste dagen, zegt God, (...) dat Ik wonderen zal verrichten aan de hemel boven en tekenen op de aarde beneden: bloed*

---

176) Van de drie grote vissoorten in het Meer van Tiberias (Galilea) is de zeewolf onrein, want deze is ongeschubd. (Lev. 11:9-12) Volgens de interpretatie van de Grote Visvangst bevinden zich alleen geredden in het visnet, geen zeewolf. In Mattheüs 13:47-50 is wel sprake van onreine vissen, de slechte: «« Ook gaat het met het koninkrijk der hemelen als met een sleepnet, dat in zee werd geworpen en vissen van allerlei soort bijeen bracht. Toen het vol was, trokken ze het op de oever. Ze gingen zitten en verzamelden de goede vissen in manden; de slechte (de ongeschubden) gooiden ze weg. Zo zal het zijn bij de voleinding van de tijd. De engelen zullen uitgaan en de kwaden tussen de rechtvaardigen uithalen en ze in de vuuroven werpen. Daar zal gejammer zijn en tandengeknars. »»

en vuur en 'walmende rook'." Atmis komt in het Nieuwe Testament nog eenmaal voor en wel in Jakobus 4:14: *"Wat is het leven van een mens? Een walm die even verschijnt en dan weer verdwijnt."* Inderdaad, weinig complimenteus en daarom wordt de vertaling meestal afgezwakt met een term zoals nevel. Onterecht. Kijk maar naar Jesaja 65:3-5: *"Een volk dat Mij tergt (...) dat bij de graven zit (...) zij zijn een rook in mijn neus."* Vuur hangt in de riten samen met demonische aanwezigheid. De Joden maken hun voedsel heilzaam (kosher) volgens het bijbels voorschrift dat van kookgerei spreekt dat het vuur kan weerstaan naar het principe dat hitte iedere vorm van demonisme verdrijft. Het voorgaande geeft aan dat onder de kanjers van vissen die werden gevangen zich de allergrootste zondaars bevonden die aan een duivelse aanwezigheid waren onderworpen. Dit past bij de boodschap van J.N.S.R.:

> «« Die grote vissen, de meesten menseneters, vrezen het komend oordeel. Ze ontwaren van verre de doordringende blik van de grote Meester en durven daarom niet naderbij te komen. De Meester maakt aanstalten om zijn arm naar boven te brengen om de trompet aan zijn lippen te brengen die nog altijd de Vader bidden om ze te vergeven. En voordat het geluid door de lucht schalt verschijnen de hoofden van de grote vissen tussen de laatste golven. Dan komt de allerlaatste golf en voert de laatkomers met zich mee, al dezen die de goede en gevoelige personen niet op deze kust hadden weten te bereiken [met de boodschap van het heil] – God uitgezonderd, die onvermoeid wacht, Hij, de barmhartige Heer die zelfs op zijn KRUIS de dieven vergeeft, de Goede zowel als de Kwade! [177)] »»

26.123 – Dat God hun Harten Openbreke

Het Boek Openbaring 14:6-7 :

> «« Toen zag ik opnieuw een engel, die hoog in de lucht vloog. **Hij had een eeuwig Evangelie** dat hij bekend moest maken aan de mensen op aarde, uit alle landen en volken, van elke stam en taal. Luid riep hij: *"Heb ontzag voor God en geef Hem eer, want nu is de tijd gekomen dat Hij zijn oordeel velt. Aanbid Hem die het uitspansel en aarde, de zee en de waterbronnen heeft geschapen [en die de natuurelementen beheert]."* »»

Net voordat de poorten van het Vrederijk openknarsen is er de grote en vreselijke oordeelsdag. Het Griekse woord hier voor oordeel is 'krisis'. Ja, dan verkeert de wereld in crisis. Geen vrolijk schouwspel. En toch, een oordeel, waarbij de aarde zucht onder het geweld van de natuurelementen, dient om schoon schip te maken, want staat er: *"om van vonnis te overtuigen (...) omdat de vorst dezer wereld [Lucifer] geoordeeld is."* (Joh. 16:8-11) Een crisissituatie is vaak de enige manier om mensen tot het besef van hun eigen zondigheid te brengen opdat ze, maar al te vaak net voor hun dood, om vergeving kunnen smeken, wat dan ook zal worden toegekend. Toen de zoon van de weduwe van Sarepta was gestorven, hield ze de Profeet voor: *"Bent u soms naar me toe gekomen om mijn zonden aan het licht te brengen?"* (1 Kon. 17:18) Een inzichtsvolle opmerking. Maria Goddelijke Genade zegt in haar boodschap van 12 juni 2013:

> «« Voor de mensheid is de tijd bijna daar om getuige te zijn van de Waarheid. Er zijn er niet velen, waaronder degenen die hun trouw aan Mij belijden, die op mijn Oproep reageren – tot aan het moment dat mijn Vader veel straffen neerzendt. Ze zijn zo blind voor de Waarheid van het Eeuwig Leven en ze zijn zo immuun voor het horen van Gods Woord, dat de kastijding die op jullie wordt neergelaten de enige manier is om jullie tot luisteren te bewegen. Als de eerste van een menigte oordelen op jullie neervallen, zullen velen zeggen dat het natuurlijke catastrofen

177) Uit het Bijbelse verslag en in het algemeen uit de mystieke literatuur blijkt niet dat ook de kwade moordernaar zou worden gered. Dit is dus een nieuwe gedachte.

> zijn, maar als ze zo snel op jullie neerregenen dat je geen plaats hebt om naartoe te vluchten, pas dan zullen jullie weten dat het Gods Hand is die jullie treft. »»

De mens bedriegt een ander maar vooreerst zichzelf. De grootste leugen van de mens in onze wereld is dat ze zich zonder zonde waant. Helaas, zonder zondebesef kan nooit bekering en redding plaatsvinden en troost worden gezocht bij onze Heer en Heiland. Zondebesef is wat het godsoordeel teweegbrengt. En aldus kunnen we zeggen dat in Gods plan zijn oordelen constructief werken en niet destructief. Jezus zal ook bij zijn tweede komst niet komen om te veroordelen, maar te redden. In het Evangelie staat de bekende opmerking uit Jezus' gesprek met een van de voormannen van Israël:

> «« Zoveel heeft God van de wereld gehouden, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft geschonken opdat eenieder die in Hem gelooft niet verloren gaat maar het eeuwig leven bezit. Want God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te veroordelen, maar om door Hem de wereld te redden. Wie in Hem gelooft wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft is reeds veroordeeld omdat hij niet geloofd heeft in de Naam van de eniggeboren Zoon van God. »» (Joh. 3:16-18)

IK bereid Mij een Leger van Evangelisten voor

Zie, IK ben bezig een heilig leger te bereiden. Zij zullen machtige daden voor Mij doen en uw hoge plaatsen teniet doen. Het is een leger van heilige mannen en vrouwen, jongens en meisjes. Zij zijn gezalfd om het ware Evangelie te prediken, om handen op de zieken te leggen en zondaars tot bekering te roepen.

Dit is een leger van arbeiders, huisvrouwen, ongehuwde mannen en vrouwen en ook schoolkinderen. Het zijn gewone mensen, want niet veel hooggeplaatsten hebben op mijn oproep gereageerd. In het verleden waren ze onbegrepen, werden ze slecht behandeld, misbruikt en verstoten. Maar IK heb ze met vrijmoedigheid gezegend in heiligheid en geest. Zij zullen mijn profetie gaan vervullen en mijn wil volbrengen. IK zal in hen wandelen, in hen spreken en in hen werken.

Zij zijn degenen die zich tot Mij hebben gekeerd met heel hun hart, ziel, verstand en kracht. Dit leger zal velen doen ontwaken, velen tot gerechtigheid en reinheid van geest brengen. IK zal spoedig over hen bewegen om diegenen voor mijn leger uit te kiezen die IK wens. IK zal ze zoeken in de steden en dorpen. Velen zullen verbaasd staan over wie IK gekozen heb. Jullie zullen zien hoe ze het land beginnen door te trekken om in mijn Naam daden te doen.

"Visions of Hell" van Mary K. Baxter (hfst. Linkerbeen van de Hel)

En daarom, zoals reeds vermeld, wanneer de engel het oordeel van God aankondigt, draagt hij het Evangelie met zich mee. Evangelie betekent 'blijde boodschap'. Het lijkt paradoxaal. Hoe kan men nu een 'blijde' boodschap brengen als de wereld door catastrofen wordt getroffen? Ja toch, het volgt een vastomlijnd plan dat ingrijpt op de menselijke psychologie. Oordelen stellen God in staat zijn schepping op een hoger plan te brengen, maar zulks geschiedt nooit zonder de mens een kans te hebben gegeven aan het oordeel te ontsnappen. Maar wie luistert? Watchman Nee, een grote Chinese prediker uit de 20e eeuw,[178)] schreef in "De Geest van het Oordeel": *"Het meest verbaasd zal het eigen ik zijn van elk mens, want niemand kent zichzelf echt. Het oordeel zal ervoor zorgen dat we ons ware karakter leren kennen. Alles wat voor ons verborgen is zal op die dag worden geopenbaard. Het oordeel is dus een grote openbaring; het laat niet alleen zien wie God is maar ook wie wijzelf zijn."* (hfst. 1) Watchman Nee verwijst hier naar de eerste brief aan de Korintiërs:

> «« Maar hoe u of een menselijke instelling over mij oordeelt interesseert me niet, en hoe ik over mezelf oordeel telt evenmin. Ik ben mij weliswaar van geen kwaad bewust, maar dat betekent niet dat mij niets ten laste kan worden gelegd. Het is

de Heer die over mij oordeelt. Hou dus op te oordelen en wacht de tijd af totdat de Heer komt, omdat Hij het is die aan het licht zal brengen wat in het duister verscholen ligt en zal onthullen wat de mensen heimelijk beweegt. En dan zal God het zijn die ieder de lof geeft die hem toekomt. »» (4:3-5)

Van Abraham wordt gezegd dat hij de grootste oudtestamentische geloofsverkondiger was. Ook Noach staat bekend als een groot geloofsverkondiger. Dat hun boodschap misprezen werd lag niet aan hen. Sodom zou gered zijn geworden indien er meer dan tien rechtvaardigen aanwezig waren geweest. Gelukkig telt de wereld er nu meer. De wereld is natuurlijk veel groter dan Sodom en dus zijn er meer rechtvaardigen nodig. In het verlengde hiervan moeten wij in onze tijd, net als toen, het geloof verkondigen en voor de wereld pleiten en soebatten, en bidden voor onze onderdrukkers, en de God-haters in het bijzonder. Dat God hun harten openbreke en vullen met een geste van zijn Liefde opdat zij zich bekeren. En vergeet niet voor eigen familie te bidden en vrienden en kennissen waartussen godloochenaars. Het ons ter beschikking staande wapen is veel machtiger dan van Noach of Abraham omdat onze situatie fundamenteel verschilt, want thans geldt dat *"wij door het Bloed van het Lam zullen overwinnen (...) ons leven niet lief hebbend tot aan de dood."* (Op. 12:11)

Hoe anders zou het Joodse volk tot bekering komen, zou de wereld tot bekering komen, als er geen geweldige uitstorting was van de Heilige Geest? Jesaja 61:1-7 wordt meestal toegepast op de Messias en zijn oogappel Israël, maar mag evengoed op zijn volgelingen slaan die immers één in Christus zijn:

«« De Geest des Heren rust op mij want God heeft mij gezalfd. Hij heeft mij gezonden om aan armen de blijde boodschap te brengen, om te verbinden wiens hart is gebroken, aan gevangenen verlossing te melden, aan geboeiden bevrijding, om het genadejaar van God aan te kondigen, de dag van wraak van onze God, om alle bedroefden te troosten, en om Zions treurenden op te richten, om hun een diadeem te schenken in plaats van as, vreugde-olie voor rouwgewaad, en jubel voor wanhoop. Opdat men ze noeme: gerechtigheidseiken door God geplant tot zijn glorie. Dan zullen ze hun oude puinhopen herbouwen, de ruïnen van vroeger herstellen, de verwoeste steden vernieuwen in puin van geslacht op geslacht. Vreemden zullen uw kudden weiden, buitenlanders uw akker en wijngaard bewerken, maar u zult priesters van God worden genoemd, bedienaars heten van onze God. De schatten van de volkeren zult u verteren en met hun luister gaan pronken. Uw dubbele schande, uw aandeel in smaad en verachting zal verkeren opdat u in uw land een dubbel aandeel bezitte en eeuwige vreugde geniete. »»

We gaan in de eerste helft van de 21e eeuw een tijd tegemoet van grote verwarring, maar ook van Gods grote daden, opdat niet een kleine rest maar grote kudde binnenga. De twee getuigen van Openbaring 11:3 zijn overdrachtelijk gesproken de Christenheid en het Joodse volk. Niet alleen zij, niet alleen zij, hebben U doorstoken toen U, de geliefde redder en heiligmaker, aan het Kruis hing, maar ook wij hebben U doorstoken, ook wij, elkeen. Het was nota bene een Romein die Hem doorstak, geen Jood. (Joh. 19:34) Ook de Joden zullen in de eindtijd uitgaan om koste wat kost hun Messias te prediken en Hem als de Godmens Jezus te verkondigen !! Joël 2:28-32 leest zoals door de Apostel Petrus aangehaald in zijn beroemde toespraak tijdens het eerste Pinksteren (Hand. 2:17-21):

---

178) Watchman Nee (1903-1972) was een Chinees prediker die wegens zijn geloof 20 jaar gevangen heeft gezeten, en ook in gevangenschap stierf. Zijn theologische invloed is aanzienlijk, niet alleen binnen zijn vaderland China maar ook daarbuiten en reikt ver voorbij zijn eigen Protestantse kring. In 1925 veranderde hij zijn naam Shu-tsu in To-sheng (watchman/wachter), omdat hij zichzelf als iemand zag die midden in de nacht van de geestelijke duisternis van deze tijd de mensen wakker roept om ze duidelijk te maken dat Christus' tweede komst op handen is.

«« Dan zal zich dit voltrekken: Ik zal mijn Geest uitgieten over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen dromen en jongeren zullen visioenen zien; zelfs over slaven en slavinnen zal Ik in die tijd mijn Geest uitgieten. (…) De zon zal in duisternis verkeren en de maan in bloed voordat die grote en vreselijke 'Dag des Heren' komt. En het zal gebeuren dat al wie de Naam des Heren aanroept behouden zal worden. »»

Dat de Apostel Petrus, niet ten onrechte, in de beginperiode er vanuit ging dat het Rijk Gods op het punt stond door te breken, geeft de volgende passage weer:

«« Gedurende veertig dagen is Jezus aan de apostelen verschenen en sprak Hij met hen over het Rijk Gods. (…) *"Heer",* vroegen ze, *"gaat u dan binnen afzienbare tijd het koningschap over Israël herstellen?"* Hij antwoordde: *"Het is niet jullie zaak om te weten wat de Vader in zijn macht heeft besloten over de tijd en het ogenblik waarop deze gebeurtenissen zullen plaatsvinden. Maar wanneer de Heilige Geest over jullie komt, zullen jullie kracht ontvangen en van Mij getuigen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, tot aan de uiteinden van de aarde."* Toen Hij dit gezegd had, werd Hij voor hun ogen omhoog geheven en opgenomen in een wolk, zodat ze hem niet meer zagen. »» (Hand. 1:3-9)

Petrus' hoop en verwachting is ijdel gebleken. Gods koningschap, in feite het Vrederijk, is uitgesteld geworden en het Jodendom heeft zichzelf tot tweeduizend jaar verbanning veroordeeld. Terwijl het Joodse volk door God was uitverkoren om een licht voor de naties te zijn, heeft het Joodse leiderschap, terwijl ze het bewijs hadden gekregen van zijn opstanding, Jezus toch als de Messias afgewezen. Door deze koppigheid zijn miljoenen van hun volksgenoten voor altijd verloren geraakt.

Zoals zo vaak vinden vervullingen van belangrijke profetieën een aantal keer in afgezwakte vorm plaats alsof de grote gebeurtenissen als spiegels in het verleden reflecteren. Zo zijn er heel wat antichristen verschenen, waarvan Hitler er eentje was, maar 'de' Antichrist komt slechts één keer. Zoals de christenvervolking onder de Romeinen een voorproef was van wat ons in de Grote Verdrukking te wachten staat, zo was de eerste uitstorting van de Heilige Geest, waar Petrus over spreekt, ook slechts een voorproef. In diezelfde trant zal tijdens de Grote Verdrukking aan het eind der tijd, waar Openbaring over spreekt (7:14), ook sprake zijn van een 'groot' en véél machtiger Pinksteren. Wat de 'Dag des Heren' betreft (de oordeelsdags), waar de Profeet Joël van spreekt, zal die volgen op de Grote Verdrukking en het Oordeel der Naties, beschreven in Openbaring 8, wat op een dag zal worden gevolgd door het openen van de poorten van het Vrederijk.

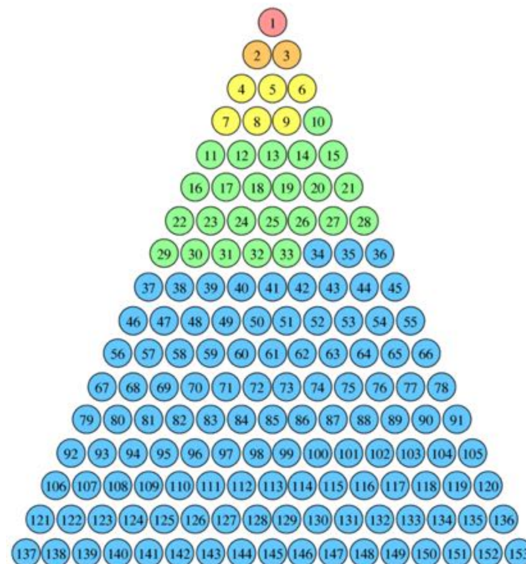
Door de Geest gedreven citeerde de Apostel Joël, zelf menende dat het Rijk Gods reeds aan de deur klopte. Op grond van de gebeurtenissen sindsdien mogen we concluderen dat Gods oordelen, voor de tijd waarin we nu leven, en de instorting van de Heilige Geest in elkaars verlengde liggen, het laatste in aanloop van Jesus' Wederkomst. Wie kan daar nog aan twijfelen? Waarom zou het tegenwoordig anders zijn dan in oudtestamentische tijden? De start van Gods koninkrijk zal concorderen met een sterke werking van de Geest …ter redding van velen. Er zal nog veel strijd zijn want kort vóór Christus komst zullen velen nog niet begrepen hebben wat het geloof inhoudt. Alhoewel de tijd van zijn Wederkomst niet geweten kan worden, zullen de mensen door een nog nooit vertoonde uitstorting van de Heilige Geest kunnen weten dat die Wederkomst nakende is.

26.124 – Het Getal 153

We zijn nu aangekomen bij de 'telling' van de vertelling. Het net zat vol grote vissen, welgeteld 153. Het tetragrammaton (Jahwe) komt in Genesis 153 x voor. Het Hebreeuwse 'bene ha-Elohim' heeft een getalswaarde van 153 wat 'kinderen van God' betekent. Het

is opvallend dat 153 de som is van alle getallen van 1 tot en met 17 en tevens gelijk is aan $1^3+5^3+3^3$. Maar daarmee zijn de wiskundige eigenschappen nog lang niet uitgeput. Het getal 153 is ook een hexagonaal getal en een afgeknot triangulair getal, wat betekent dat 1, 15 en 153 triangulaire getallen zijn. De afzonderlijke primaire factoren van 153 zijn samen 20 en dat geldt ook voor 154 en daarom zijn deze twee een Ruth-Aaron paar. Omdat 13 + 53 + 33 = 153, is het ook een 3-narcistisch getal en ook het kleinste driecijfer getal dat als de som van het kwadraat van zijn afzonderlijke cijfers kan worden uitgedrukt. Slechts vijf andere getallen hebben diezelfde eigenschap: 0, 1, 370, 371 en 407. Het is ook een Friedman getal omdat 153 = 3 x 51, en een Harshad getal met basis 10, zodat het deelbaar is door de som van zijn eigen cijfers. De Biggs-Smith grafiek is een symmetrische grafiek met 153 equivalente hoeken. Een andere interessante eigenschap van 153 is dat het de limiet is van het volgende algoritme: Neem een willekeurig positief primair getal dat door 3 deelbaar is. Splits dat getal in zijn fundamentele cijfers van het tientallig stelsel. Neem de som van de kwadraten. Ga terug naar de tweede stap. Een voorbeeld dat met 84 begint, evolueert als volgt:

$8^3+4^3=$	$512+64=$	576
$5^3+7^3+6^3=$	$125+343+216=$	684
$6^3+8^3+4^3=$	$216+512+64=$	792
$7^3+9^3+2^3=$	$343+729+8=$	1080
$1^3+0^3+8^3+0^3=$	$1+0+512+0=$	513
$5^3+1^3+3^3=$	$125+1+27=$	153
$1^3+5^3+3^3=$	$1+125+27=$	153

Het getal 153 is het zeventiende triangulaire getal.
De kleuren tonen de som van elk van de 5 factoriële getallen.

De ornamenten onderaan het hogepriesterlijk gewaad, die er als een soort van 'franje' aanhingen, bestond ondermeer uit 24 gouden belletjes, twee voor elke stam. De belletjes moesten het volk opwekken de Heer getrouw te blijven; het was als het ware de stem van de Heer! Iedere keer als de hogepriester naar het tabernakel ging om daar de beleden zonden van het volk Israëls voor Gods aangezicht te leggen, wist het volk precies wanneer het grote moment was aangebroken dat hun hogepriester en middelaar hun beleden zonden van de afgelopen dag en of nacht naar het reukofferaltaar overbracht. Het werd dan eerbiedig stil in en om het heiligdom, zelfs het vrolijk tinkelen van de belletjes aan het priesterlijk opperkleed, een soort kazuifel, verstomden tijdens dat plechtige moment als hij bij het reukofferaltaar voor het aangezicht van God neerknielde en voor zijn volk

bad! Er waren per stam gerekend twee priesters aangesteld die om toerbeurt dienst deden. Hoogstwaarschijnlijk deed per stam één priester overdag dienst, terwijl de andere 's nachts dienst deed. Zij waren het die - overdrachtelijk gezien - de 'stem' van het volk vertegenwoordigden. En al die 'stemmen' droeg de hogepriester bij zich! Maar ook voor de volkeren op aarde droeg de hogepriester verantwoordiging: aan zijn officiële gewaad hingen volgens Flavius Josephus 70 belletjes, maar dat moet zijn geweest nadat slechts twee van de twaalf stammen uit de ballingschap waren teruggekeerd. De overige tien bevonden zich toen ergens tussen de volken en daarom hingen er sindsdien 70 aan de onderkant van het gewaad, het getal voorstellende van alle volkeren op aarde.[179)]

Het getal 153 is ook 9x17. Negen staat symbool voor Gods oordeel in Christus over de zonde van de mens. Jezus stierf aan het Kruis in het negende uur. Mattheüs 5 noemt de negen zaligsprekingen die daar het resultaat van zijn. Paulus noemt in Galaten 5 de negen vruchten van de Geest, die dankzij het Kruisoffer aan ons konden worden meegedeeld, te weten liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. 1 Korintiërs 12 noemt de negen gaven van de Geest. Het getal 17 betekent overwinning, want op de 17e dag stak het volk de Rode Zee (of Grenszee) door en zongen daarna het overwinningslied. Jezus' opstanding was op de 17e dag van de maand 'adar'. En daarom zijn er 17 zaken die ons niet kunnen scheiden van de liefde van Christus, zoals opgesomd in Romeinen 8. Er zijn nog heel wat opmerkelijke verbanden met het getal 153 in de opsomming van bepaalde woorden of termen (elke letter heeft een getalswaarde) in zowel het Hebreeuws als Grieks.

Een bekende uitleg is dat het getal 153 alle volkeren voorstelt, want er zouden in Jezus' tijd niet meer dan 153 zijn benoemd, althans volgens kerkvader Eusebius (ca. 347-420), maar dat klinkt niet overtuigend want er bestaat geen lijst van. In Handelingen 2:9-11 is sprake van 17 talen als opsomming van alle talen die toen over de bekende wereld werden gesproken. De 17e keer dat het woord wereld voorkomt in de eerste brief van Johannes is in vers 5:4: *"Want al wat uit God is geboren is overwint de wereld."*

Een interessante benadering is dat het getal 153 is samengesteld uit 2x70 plus 13. Het getal dertien staat voor Jezus en zijn twaalf apostelen, wat op Mattheüs 19:28 wijst: *"Wanneer de tijd aanbreekt dat alles wordt vernieuwd, wanneer de Mensenzoon in zijn majesteit zal zetelen op zijn troon, zullen ook jullie die mij gevolgd zijn plaatsnemen op de 12 tronen en rechtspreken over de 12 stammen van Israël."* Het getal 70 slaat op het aantal volkeren in de volkerenlijst van Genesis 10, voortkomend uit Noachs zonen. We komen dit getal ook tegen als God Mozes opdracht geeft 70 in een soort parlement te benoemen om hem in zijn werk bij te staan. (Num. 11:16) Mozes is een voorafbeelding van Jezus. Nu is Mozes één man, maar het Hebreeuwse getal één (échad) heeft voluit geschreven een getalswaarde van dertien. Dus de één en de dertien (Jezus en de twaalf) zijn hier gelijkwaardig. Waarom zouden er dan in het Vrederijk 2 x 70 parlementsleden zijn? Omdat in de overkoepelende organisatie iedere natie door een man en een vrouw worden vertegenwoordigd. In hun complementariteit zijn ze naar het woord van Genesis 2:24 in symbolische zin één vlees en daarom staat 2x70 gelijk aan 1x70, een gedachte die de vrouwelijke lezers wel zal aanspreken. Wat die 2x12 belletjes betreft is het interessant dat we hier een tweevoud zien en daarom is het niet zo gek om ook een tweevoud op de 70 toe te passen die zitting hebben in het overkoepelend orgaan van het Vrederijk.

Een niet-Israëliet is als lid van de 140 daarom geen Israëliet geworden maar krijgt deel aan Christus' koning- en priesterschap naar de woorden van de Petrusbrief: *"U bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God zich*

---

179) Ontleend aan een nog niet gepubliceerd boek van Bertus J. Daniëls: "Het Heiligdom van Israël in de Woestijn" (deel 1) onder: "De gewaden van de priesters" # 2013.

tot eigendom maakte." (1 Petr. 2:9) Natuurlijk, er is geen koning zonder koninkrijk en dat koninkrijk is Israël, die een morele sturing geeft aan een soort Verenigde Naties waarmee alle koninkrijken op aarde verbonden zijn. Krijgt zitting in dat bestuur die daartoe is voorbestemd want anders zou het een bestuur worden met een waterhoofd.

Er wordt in het begin van het Boek Openbaring naar Jezus verwezen als heerser over de koningen der aarde tot wie volgens Openbaring 15:4 *"alle volkeren zullen komen om Hem te aanbidden",* en later in hoofdstuk 19 wordt Hij omschreven als *"de koning der koningen en de Heer der heren"*. Laten wij Hem daarom die eer geven, Hij die volgens de vele oudtestamentische profetieën in de eerste plaats een koning is van Israël. Jesaja 2:2-4 kondigt aan:

> «« Eens zal de dag komen dat de berg met de Tempel van de Heer rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels, hoger dan alle bergen (landen). Alle volken zullen daar samenstromen, machtige naties zullen zeggen: *"Laten we optrekken naar de berg van de Heer, naar de tempel van Jakobs God. Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen, en wij zullen zijn paden bewandelen."* Vanaf de Zion klinkt zijn onderricht, vanuit Jeruzalem spreekt de Heer. Hij zal rechtspreken tussen de volken, over machtige naties een oordeel vellen. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers en hun speren tot snoeimessen. Geen volk zal nog het zwaard trekken tegen een ander volk, geen mens zal nog weten wat oorlog is. »»

Dat is het doel waar de wereld naartoe ijlt en waar de mensheid voor wordt toebereid:

> «« Er zullen tekenen zijn aan de zon, maan en sterren, en op aarde zullen de volken sidderen van angst voor het gebulder en het geweld van de zee. (…) Maar dan zullen ze op een wolk de Mensenzoon zien komen, bekleed met macht en grote luister. Wanneer dat alles staat te gebeuren, hef dan je hoofd omhoog, want jullie verlossing is nabij ! »» (Luc. 21:25-28)

APPENDIX 17

De 153 die een Directe Zegening van Jezus ontvingen

• Met veel wijzigingen op een concept ontleend aan het internet.

Recentelijk is een nieuwe gedachte uitgewerkt, waarbij werd vastgesteld dat onder de grote menigte die tijdens Jezus' zending – vanaf Jezus' inwoning in de Allerheiligste Maagd Maria tot aan de ten hemelopneming – minstens één zegening van Hem hebben ontvangen, precies 153 individuen staan opgetekend! Dat komt overeen met de grote visvangst van de apostelen toen welgeteld 153 vissen werden gevangen. In deze opsomming worden personen die voor iemand anders genezing vragen, meegeteld, zoals bij Jaïrus (nr 8). Als een naam lijkt te ontbreken, zal bij nadere bestudering blijken dat daar een goede reden voor is: de apostel Natanaël is bijvoorbeeld dezelfde als Bartolomeüs. Een controversieel onderwerp is of de vrouw uit Lucas 7:37, Matheüs 26:7, Lucas 10:39 en Johannes 11:1 dezelfde is als die van Lucas 8:2, die daar Maria Magdalena heet. Ik volg een gevestigde traditie, die overeenstemt met de visioenen van verscheidene visionairs, dat hier telkens sprake is van dezelfde vrouw. Er zijn een aantal gevallen waar gelijksoortige genezingen in verschillende evangelieën waarschijnlijk verschillende personen betreft wat uit de verschillende verhaaltrant zou kunnen worden afgeleid, maar als zulks niet zeker is worden gelijksoortige genezingen als dezelfde beschouwd.

Alhoewel de drie wijzen uit het Oosten, Mattias en Barsabas (Hand. 1:23), Barnabas (Hand. 4:36) alsook Stefanus, samen met vele anderen ongetwijfeld een zegening van Jezus persoonlijk ontvingen, wordt daar geen melding van gemaakt; in andere gevallen, zoals in Matheüs 8:16, blijft het aantal mensen dat daarbij betrokken was onvermeld en dezen tellen daarom niet mee.

Een principe van gezegend worden is altijd de aanvaarding van die bijzondere zegening, en daarom wordt de man van Lucas 9:59 niet meegeteld; het is niet duidelijk of hij de invitatie van Jezus om Hem te volgen heeft aanvaard. Maria Valtorta vertelt dat hij Jezus inderdaad heeft gevolgd, maar pas nadat Jezus nog meer argumenten naar voren had gebracht. Dat blijkt echter niet uit het Bijbels verslag. Daarentegen wordt Judas wel meegeteld, want hij is Jezus gevolgd en is pas later ontrouw geworden.

De volgende lijst geeft alle telbare gevallen in de Bijbel weer waarin Jezus een directe zegening gaf: in totaal 50 gevallen met 153 individuele zegeningen. Het getal tussen haakjes is het aantal mensen dat bij die gelegenheid werd gezegend. Het getal 50 houdt verband met Pinksteren, toen vijftig dagen na de opstanding de uitstorting van de Heilige Geest plaatsvond, wat de drijvende kracht zou worden voor het 'grote herstel', zeg maar de genezing van de mensheid. Het jubeljaar wordt als volgt omschreven: *"Elk vijftigste jaar zal voor jullie een heilig jaar zijn, waarin kwijtschelding wordt afgekondigd voor alle inwoners van het land. Dit is het jubeljaar, waarin ieder naar zijn eigen grond en eigen familie kan terugkeren."* (Lev. 25:10)

01. (2x) Elisabeth en Johannes de Doper (in de baarmoeder) – Lucas 1:41
02. (1x) Simeon, in de Tempel – Lucas 2:28
03. (1x) De lepralijder – Matheüs 8:2
04. (2x) Honderdman en zijn dienaar – Matheüs 8:5
05. (1x) De schoonmoeder van Petrus – Matheüs 8:14
06. (1x) Een nieuwe leerling – Matheüs 8:21
07. (5x) De lamme en zijn vier dragers – Matheüs 9:2, Marcus 2:3
08. (2x) Jaïrus en zijn overleden dochter – Matheüs 9:18
09. (1x) Vrouw met bloedvloeiing – Matheüs 9:21
10. (2x) De blinden – Matheüs 9:27

11. (1x) De stomme bezetene – Matheüs 9:32
12. (12x) Twaalf apostelen – Matheüs 10:2
13. (1x) Man met verschrompelde hand – Matheüs 12:10
14. (1x) De blinde, stomme en bezetene – Matheüs 12:22
15. (2x) Syrophoenicische vrouw en haar dochter – Matheüs 15:28
16. (2x) Bezeten kind en vader – Matheüs 17:18
17. (2x) Twee blinde mannen (Jezus verlaat Jericho) – Matheüs 20:30
18. (1x) Simon de melaatse – Matheüs 26:6
19. (1x) Man met onreine geest – Marcus 1:23
20. (1x) Man, doof en met spraakgebrek – Marcus 7:32
21. (1x) De blinde Bartimeüs (op weg naar Jericho)* – Marcus 10:52 / Lucas 18:42
22. (1x) Blinde van Betsaïda – Marcus 8:22
23. (2x) Jongeman uit Naïn – Lucas 7:12
24. (1x) Maria Magdalena – Lucas 8:2
25. (1x) Johanna – Lucas 8:3
26. (1x) Susanna – Lucas 8:3
27. (1x) De man die van een legioen duivels bezeten was – Lucas 8:35
28. (70x) De zeventig leerlingen – Lucas 10:1
29. (1x) Martha, de zuster van Maria Magdalena – Lucas 10:38
30. (1x) Kromgebogen vrouw – Lucas 13:11
31. (1x) Waterzuchtige man – Lucas 14:2
32. (10x) De tien melaatsen – Lucas 17:12-14
33. (1x) De blindgebore – Johannes 9:7
34. (1x) Nicodemus – Johannes 3:1-21, 19:39
35. (1x) De Samaritaanse vrouw – Johannes 4:7
36. (2x) Hofbeambte en zieke zoon – Johannes 4:46
37. (1x) De lamme bij het bad van Betsaïda – Johannes 5:5-9
38. (1x) Overspelige vrouw – Johannes 8:11
39. (1x) Zacheüs – Lucas 19:5
40. (1x) Lazarus – Johannes 11:43
41. (1x) Claudia Procula, de vrouw van Pontius Pilatus – Matheüs 27:19
42. (1x) Malchus – Lucas 22:51, Johannes 18:10
43. (1x) Simon van Cyrene – Matheüs 27:32
44. (1x) De berouwvolle moordenaar aan het kruis – Lucas 23:43
45. (1x) Maria de Moeder van Jezus – Johannes 19:25
46. (1x) Centurion – Matheüs 27:54
47. (1x) Salome, de moeder van de kinderen van Zebedeüs – Matheüs 27:56
48. (1x) Maria, de moeder van Jacobus en vrouw van Cleopas – Matheüs 27:56
49. (1x) Jozef van Arimathea – Matheüs 27:57
50. (2x) De Emmaüsgangers – Lucas 24:13

* De blinde Bartimeüs van nr 21 werd genezen *"toen Hij in de buurt van Jericho kwam"* (Luc. 18:35), en staat apart van de twee die door Jezus werden genezen toen Hij de volgende dag Jericho verliet (nr 17). Marcus 10:46 zegt dat Jezus naar Jericho ging om dan weer te vertrekken wat slechts kan worden verstaan als bewegingen op dezelfde dag en niet op de volgende zoals bij nr 17. Het is onlogisch indien er staat dat men Jericho binnengaat en eruit gaat want er binnen gaan veronderstelt een er buiten gaan tenzij de volgorde heel dicht tegen elkaar ligt. In Lucas en Marcus is sprake van dezelfde man, Bartimeüs. Er is niets anders in de twee verslagen dat dat schijnt tegen te spreken. Wat Jezus in Jericho deed voordat Hij die terugtrekkende beweging maakte is onduidelijk. Misschien is eerst wat brood gekocht om dat buiten de stad op het veld te eten om daarna weer Jericho binnen te gaan om er *"doorheen te trekken"* (Luc. 19:1).

APPENDIX 18

DE LAATSTE VISVANGST

Boodschap van J.N.S.R. van 25 augustus 2009

Mijn allerliefste Heer, Vergeving en Genade voor ons zondaars.

Ik dank U, mijn liefste Jezus voor de immense Genade die U aan de Wereld geschonken heeft, en dat U mij gekozen heeft om het over te brengen. Ik verzoek uw zachte Hart om al diegenen in uw goddelijk Heilig Hart te bewaren die net als ik het werk van GOD voortzetten middels de boeken die dankzij uw aanbiddelijke en heilige Almachtige Wil nog zullen worden geschreven.

JEZUS: Je moet degenen die gekozen zijn op de hoogte brengen dat ze verder gaan en gehoorzamen, want deze keus komt van de Vader van alle Goedheid, opdat tijdens het lezen van dit goddelijk Werk sommigen zich bekeren en in de stappen van God gaan lopen.

Iedere ziel die mijn oproep beantwoordt en Mij gehoorzaam volgt heet een visser van mensen. Met hetzelfde net zal ieder het hem toebedeelde aantal zielen naar zich toetrekken en Ik zal hem zeggen: *"Gelukkig ben je om dit vissen succesvol te maken, want het is de laatste die in de Naam van de Heer wordt gedaan."* En aldus zijn de netten uitgeworpen.

Ik zal de vissen in elk net tellen. Gezegend deze Meester die zulke goede vissers van mensen telt! Gelukkig is jullie GOD die reeds zijn goede werkers heeft, want de oceaan is enorm en het vissen is als een opkomende vloed. Het kan alleen nu op touw worden gezet, want God profiteert nog steeds van dit getij die Hem de verwachte hoeveelheid

vissen brengt, die telkens weer uit de netten weten te ontsnappen die naar de kust komen en overvol vissen zitten van elke gewenste maat en soort. Maar het aantal verschilt van vloed tot vloed.

Met dit laatste getij is het juiste aantal nog niet bereikt. Zullen deze grote vissen komen die de Meester aan de kust opwacht? Het zijn de laatsten die worden verwacht, want zij konden niet in het net komen dat reeds vol met kleinere vissen zat en van een andere grootte dan waar de Heer naar uitzag.

De Meester staart naar de horizon met zijn opkomende zon. Z'n stralen verwarmen het wateroppervlak en reeds omkranst het schuim der golven de kustlijn die transparant blijft. Dit is het laatste moment. De wind poogt de zee terug te dringen en juist op dit moment komt de laatste visvangst ten einde – als de horizon met duizenden lichten schittert.

De Meester waarschuwt al zijn arbeiders, allen vissers van mensen, en ieder moet bij de klank van zijn laatste trompet het werk neerleggen en vissen gaan tellen.

Deze laatste vangst, die niet voor de volle honderd procent lijkt te slagen, zal die dan toch succesvol zijn bij de klank van de laatste oproep? Wat het resultaat is zal door sommige mensenvissers gekend zijn terwijl de Meester blijft staan aan de breder wordende kust.

Die grote vissen, de meesten menseneters, vrezen het komend oordeel. Ze ontwaren van verre de doordringende blik van de grote Meester en durven daarom niet naderbij te komen.

De Meester maakt aanstalten om zijn arm naar boven te brengen om de trompet aan zijn lippen te brengen die nog altijd de Vader bidden om ze te vergeven. En voordat het geluid door de lucht schalt verschijnen de hoofden van de grote vissen tussen de laatste golven. Dan komt de allerlaatste golf en voert de laatkomers met zich mee, al dezen die de goede en gevoelige personen niet op deze kust hadden weten te bereiken – God uitgezonderd die onvermoeid wacht, Hij, de Barmhartige Heer die zelfs op zijn KRUIS de dieven vergeeft, de Goede alsook de Kwade!

Jullie moeten net als jullie Heer Jezus goed en liefdevol zijn.

Bid, bid, bid tot Jezus en Maria voor de arme zondaars.

Jezus en Maria in gebed. Amen.

† † †

· Om Zions Wil ·

Een Christelijk Perspectief

Eerste Joodse Oorlog (66-70 na Chr.), fecit David Roberts (1850)

Kenmerkend voor het Joodse volk is hun altijddurend verlangen naar Zion, naar Jeruzalem, de heilige stad. Dat verlangen begon in de Babylonishe ballingschap en is vastgehouden, zelfs na eeuwen diaspora, pogroms en vernietigingskampen. Eeuwenlang hebben Christenen aan die verdrukking bijgedragen: 'Christen' stond voor de Joden synoniem aan 'jodenhater'. Maar in de loop der tijd hebben we een tegenbeweging zien groeien waarbij Christenen Joden steunen. In dit artikel werpen we een blik op zionistische tendensen in de kerkgeschiedenis en de plaats van het huidige christenzionisme in het wereldgebeuren. Christenzionisme wil zeggen: "Wij als Christenen wensen de Joden heil toe." Dit staat natuurlijk niet los van hun nationale aspiraties om weer volk op eigen bodem te zijn. Het Christen-zijn betekent in dit perspectief dat onzerzijds ook een hereiking plaatsvindt en reeds heeft plaatsgevonden in het theologisch paradigma van de plaats van het volk van Israël in Gods grote reddingsplan. Dat brengt dit artikel naar voren in een opmerkelijke analyse van wat de verbondsvernieuwing op Golgotha in wettelijke termen precies inhoudt – door Jezus voltrokken, een Jood, vóór de Joden alsook hun medebroeders in Christus.

27.125 – Volgend Jaar in Jeruzalem!

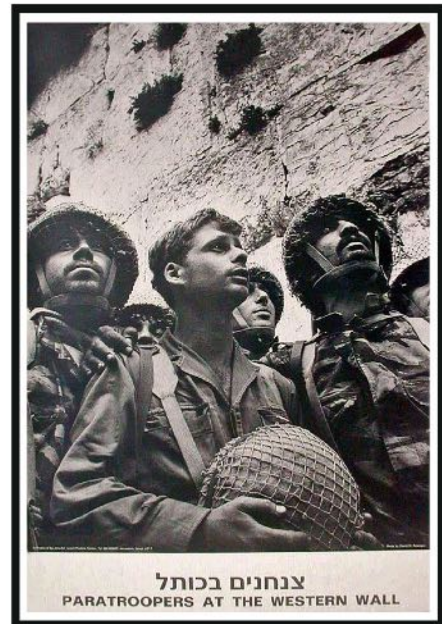
Hoe sterk kan het verlangen zijn om naar Jeruzalem te gaan! Een ontroerend voorbeeld van zo iemand is de Spaanse Judah Halevi, een van de grootste figuren uit de Joodse geschiedenis. Terecht werd hij door Dan Cohn-Sherbok geselecteerd als een van de vijftig belangrijkste Joodse denkers in de nabijbelse tijden tot nu toe.[180)] Ik citeer nu over deze figuur uit "Een Korte Geschiedenis van het Joodse Volk", een belangrijk standaardwerk van de Joodse literatuur van de hand van Cecil Roth:

180) "Fifty Key Jewish Thinkers" door rabbijn professor Dan Cohn-Sherbok - Routledge, London, New York # 1997.

«« De humanistische traditie van het Spaanse Jodendom bereikte zijn hoogtepunt met Judah Halevi. In centraal Spanje geboren, bezat hij de ruime blik die ontsproot aan het directe contact met drie culturen – de Christelijke, de Arabische en de Joodse. Van huis uit arts was zijn ware roeping dichter. Wellicht heeft nooit iemand zo'n buitengewone beheersing van een incourante taal gehad. Zijn inspiratie stijgt uit boven de zelf aangelegde ketens van de Arabische prosodie met zijn artificiële metrische structuur, het acrostichon aan het begin van iedere regel en het monotone ritmisch gedreun aan het eind. Niets Joods en niets menselijks was vreemd aan zijn muze – noch vriendschappelijke genoegens, noch extatische geestdrift, noch de grootsheid van de natuur, noch de mysteries van de godsdienst. Hij ontwikkelde bovenal een transcendentale passie voor het Heilig Land: zijn lofzangen op Zion zijn in hun hartbrekende vervoering te vergelijken met de grootste liefdesuitingen uit de wereldliteratuur. »»

Na te hebben besloten naar het Heilig Land te trekken, reisde Halevi in het jaar 1140 naar de wereldstad Alexandrië. Vier maanden later voer hij door naar Palestina waar hij bij aankomst stierf. Het verhaal gaat dat toen hij in het zicht van Jeruzalem kwam, hij zich in extase op de grond wierp. Een passerende Arabische paardrijder spoorde zijn paard aan om over zijn neergevleide lichaam te treden, …en de dichter snikte zijn leven uit bij de onsterfelijke kadans van zijn grootste ode aan Zion.

Zion is een woord met een rijke lading. Oorspronkelijk een deel van Jeruzalem, kreeg het al gauw de poëtische betekenis van de plaats waar de Tempel stond. In die zin werd het ook gezien als de plaats waar God huisde. Ten slotte kreeg het de betekenis van de hele stad en in het verlengde daarvan het gehele land. Het illustreert hoe onlosmakelijk Zion, ofwel Jeruzalem, verbonden is met de Joodse religie zelf. Het is daarom nogal vreemd om van Jeruzalem, kloppend hart van het Jodendom, een internationale stad te willen maken dat niet de Joden toebehoort.[181] Dat is ook, politiek gezien, nergens voor nodig. Een gemeenschappelijk beheer van de heilige plaatsen volstaat, die voor de verschillende grote religies van betekenis zijn.

Tijdens de Zesdaagse Oorlog, een oorlog die Israël niet ambieerde, kreeg het de stad in zijn schoot toegeworpen – die tot dan toe onder Jordaans beheer stond. Dit mag een wonder heten, een geschenk van God. Zo zie ik het en zo zien velen in Israël het. Jeruzalem werd op 7 juni 1967 heroverd. Met opzet schrijf ik heroverd en niet veroverd. De historische foto hiernaast van de paratroepers bij de Klaagmuur is op die gedenkwaardige dag gemaakt.

Ondanks de onoverzienbaar lange ballingschap is het verlangen naar Jeruzalem terug te keren en de Tempel herbouwd te zien er altijd geweest. Het is als het ware onderdeel van

181) In het vredesvoorstel voor het Midden Oosten van mei 2009 wilden President Obama en de Jordaanse Koning Abdullah II de soevereiniteit over Oost-Jeruzalem en tevens de oude stad van Jeruzalem, inclusief de Tempelberg en de Klaagmuur, van Israël afnemen. De oude stad had vervolgens een door de Verenigde Naties gecontroleerde internationale zone moeten worden.

hun volksaard geworden. In juli 2009 hield het “Onderzoeksinstituut” (Panels Institute) een enquête onder de volwassen Joodse bevolking, die aangaf dat 64% van de respondenten de Tempel herbouwd wil zien. Eerst werd gevraagd wat op Tisha B’Ab (de 9e van de maand Ab) was gebeurd. Men toonde een indrukwekkende kennis: 97% wist dat op die dag de eerste en tweede Tempel werden vernietigd. Een onderverdeling gaf aan dat niet slechts de religieus gemotiveerde mensen uitzien naar de wederopbouw van de Tempel. Onder het traditioneel ingestelde publiek 91%, en bijna de helft van de niet-gelovigen (47%).

Generatie op generatie baden de aanwezigen bij het Pesach Seder (paasmaaltijd): *“Volgend jaar in Jeruzalem, herbouwd en opnieuw bewoond!”* Deze onwaarschijnlijke aankondiging is voor onze eigen ogen bewaarheid geworden. Zij die het belang daarvan ontkennen of zich tegen de diepere betekenis ervan verzetten, weten niet wat hoop is. Hieruit volgt ook een belangrijk juridisch argument. Vanuit die steeds herhaalde wens kan er geen sprake zijn van verjaring van het eigendomsrecht op het land. Een vordering of recht overschreidt zijn verjaringstermijn indien deze vóór het verstrijken daarvan op passende wijze in herinnering wordt gebracht. Zo werd de Joodse aanspraak op het land altijd hernieuwd en behield daardoor zijn juridische geldigheid. Vanzelfsprekend sluit het eigendomsrecht van het Joodse volk op Israël vreedzame coëxistentie met de daar reeds gevestigde volken en de recent daar naartoe getrokken volken niet uit. Maar wat als de tegenpartij (de Islamitische Arabieren) het principe zelf aanvechten van vreedzame coëxistentie? Dan is het moeilijk kersen eten.

Israël is sinds 332 vóór Christus, toen Alexander de Grote het veroverde, altijd een wingewest geweest. Het is sindsdien, in de meer dan tweeduizend jaar, nog nooit een onafhankelijke natie geweest. De recente terugkeer van het Joodse volk naar het land hunner vaderen en de vestiging van een onafhankelijke staat was alleszins een unieke gebeurtenis. Niet alleen uniek maar ook ongelooflijk. Het tart de logica en toch gebeurde het.

De Pogroms

Pogrom is een Russisch woord dat een vernietigende aanval aangeeft samen met plundering van bezittingen en persoonlijke aanvallen, dat door een deel van de bevolking tegen een ander wordt gedaan. De Russische Joden waren het slachtoffer van drie grote pogromgolven. Deze vonden plaats tussen 1881 en 1884, tussen 1903 en 1906, en tussen 1917 en 1921. Er waren ook onlusten in Polen na de onafhankelijkheid in 1918, en ten slotte in Roemenië na 1921. De eerste vond in 1881 plaats tegen het eind van de maand april in de stad Elisabethgrad in de Oekraïne. Van daaruit verspreidde de pogromgolf zich uit over de nabijgelegen dorpen.

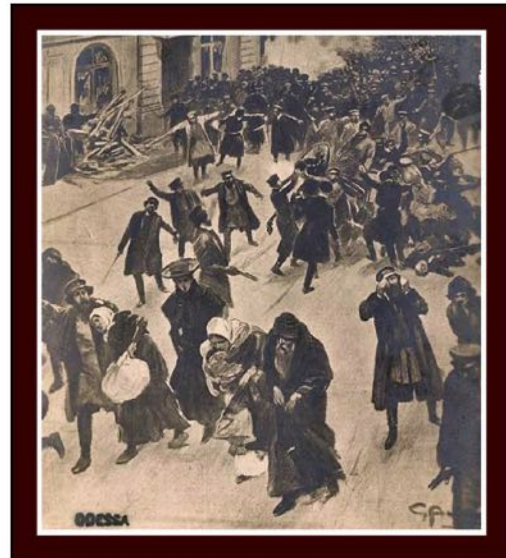
27.126 – Het (Christen)zionisme vanaf het Ontstaan tot Nu toe

Het zionisme (verlangen naar Zion) heeft als principe altijd bestaan, getuige psalm 137: *“Aan de rivieren van Babylon daar zaten wij en weenden wij, als wij dachten aan Zion.”* Maar als iets waar praktisch uitvoering aan wordt gegeven, is het een relatief nieuw fenomeen. Het moderne zionisme kan worden herleid tot de oprichting van de BILU in 1882, een acroniem voor Beit Ya’akov Lekhu Ve-nelkha, ontleend aan Jesaja 2:5: *“Huis van Ja’acov, laten wij gaan!”* De term zionisme werd acht jaar na de oprichting van de BILU geïntroduceerd door Nathan Birnbaum in zijn tijdschrift Selbstemanzipation, doelend op vestiging van landbouwnederzettingen, want dat was waar men zich toen op richtte; tot aan de jaren dertig van de volgende eeuw speelde het religieuze motief geen rol van betekenis. Het was geen religieuze bevangenheid maar de Russische pogroms die de aanzet gaven tot terugkeer naar het land van de vaderen. Pogrom is een term voor min

of meer georganiseerde volksmeutes die zich als bij donderslagen tegen de Joden keerden. Die van de Oekraïne in 1881 was de eerste.

Het christenzionisme, ook wel het restorationisme genoemd, dateert uit de zeventiende eeuw. Joanna en Ebenezer Cartwright, twee in Amsterdam wonende Engelse Puriteinen dienden in 1649 een petitie in bij het revolutionaire Engelse parlement om het verbanningsedict tegen de Joden op te heffen, wat inderdaad geschiedde. Hun pleidooi was: *"Wil de Engelse natie met de bewoners van de Nederlanden de eerste en bereidwilligste zijn die Israëls zonen en dochters met hun schepen naar het Land brengt dat hun voorvaderen Abraham, Isaac en Jacob is beloofd als eeuwigdurende erfenis?"* De lezing van het Oude Testament leerde de Puriteinen dat God de Joden na Christus' komst nog altijd goedgezind was. Immers Romeinen 11:28-29 zegt: *"Toch blijven zij Gods vrienden krachtens zijn uitverkiezing omwille van de aartsvaders. Want God kent geen berouw over zijn genadegaven noch over zijn roeping."* Onenigheid komt in de beste families voor en eentje zoals deze beklijft niet. Deze Protestantse theologie betekende een opvallende wending, want tot dan toe hadden de Christenen Palestina als hun onvervreembaar erfdeel gezien. Over Joodse rechten sprak niemand![182] De kruistochten om voor Christenen het land te veroveren werden indertijd als een volkomen logisch en aanvaardbaar initiatief gezien. In Puriteinse kringen begon men daar anders over te denken en ontstond de overtuiging dat de Messias pas op aarde zou terugkeren als de Joden weer in het Heilig Land woonden. Een aantal mensen traden daarbij op de voorgrond: de theoloog Thomas Brightman (1562-1607), het parlementslid Sir Henry Finch (1558-1625) en ook kolonel George Gawler (1796-1869), en niet te vergeten Lord Shaftesbury (1801-1885), die zich sterk maakte voor een Joods thuisland.

Door een aantal teleurstellingen met valse messiassen waren de Joden in die tijd niet erg geporteerd voor dit soort ideeën, zeker niet van de kant der Christenen die als jodenmoordenaars te boek stonden. Het is pas zeer recent dat hun argwaan ten aanzien van het christenzionisme is verdwenen, ja zelfs in enthousiasme omgeslagen. Nadat de evangelische beweging tijdens de tweede intifada (Palestijnse opstand) haar onvoorwaardelijke steun aan Israël had betuigd, heeft Dr. Yuri Stern in 2004 de KCAC opgericht ofwel het Christelijk Bondgenotencomité van de Knesset (Israëlische parlement).

De positieve invloed die is uitgegaan van de in 1976 opgerichte Bridges for Peace (Bruggen voor Vrede) en de in 1980 opgerichte Internationale Christelijke Ambassade te Jeruzalem (ICEJ), beide in Jeruzalem gevestigd, zal daaraan hebben meegewerkt, en het is natuurlijk ook dankzij Christenen voor Israël (C4I), dat in 1979 werd opgericht. Deze christenzionistische organisaties stelden heel duidelijk dat ze niet van plan waren de Joden te evangeliseren, en ze knoopten vriendschapsbanden

182) Er is een essentieel onderscheid tussen het Joodse messiaanse denken uit de zeventiende eeuw en het Puritanisme. Het eerste ging er veeleer vanuit dat de terugkeer naar het land van de vaderen synchroon zou lopen met de komst van de Messias, terwijl het tweede die komst pas zag na de terugkeer, een opvatting die ook het Jodendom later aanvaardde.

aan met Joodse leiders. De nog onvervulde hoop schijnt te zijn geweest dat ze met deze benadering ten slotte de harten van de mensen zouden openen voor de boodschap van het Evangelie via een manier die buiten de normale evangelisatie lag.

De KCAC arrangeert ontmoetingen tussen politici, Christelijke predikers en zakenlieden waar ook ter wereld. Het is inmiddels het grootste parlementaire comité in Israël. De kerkleiders in Jeruzalem van Katholieke, Syrisch-Orthodoxe, Episcopale en Lutherse huize hebben bij de oprichting indertijd hun sterke afkeer tegen deze beweging te kennen gegeven en spraken in een gezamenlijke nonsensicale verklaring *“van een alliantie met segmenten van de Israëlische regering (...) die onherroepelijk tot eindeloze geweldscycli leidt.”* [183)]

Het is niet alleen de KCAC die er van langs kreeg. Ook in Nederland - nog steeds! - zien we dat een onvoorwaardelijke steun aan Israël wordt afgekeurd. De SoW-kerken, ontstaan uit een fusie van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk, hebben in 2003 een nota uitgegeven: “Het Israëlisch-Palestijns-Arabisch Conflict”, waarin slechts één organisatie met name wordt genoemd en afgewezen: de in Nederland gevestigde Christenen voor Israël (C4I). Hun visie wordt als strijdig gezien met die van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). Meerdere woordvoerders van de PKN hebben in die periode in niet mis te verstane bewoordingen Christenen voor Israël gedemoniseerd, er is geen ander woord voor, daarbij pretenderend hun gehele achterban te vertegenwoordigen, wat natuurlijk niet zo is.[184)]

• Nu volgt een gedetailleerde beschrijving van de belangrijkste Christelijke organisaties die zich op een positieve manier inzetten voor het Jodendom en de Staat Israël (d.d. 2009):

<u>Christenen voor Israël</u> (C4I) is aan geen enkele geloofsrichting gebonden. Medeoprichter Karel van Oordt heeft altijd beweerd dat C41 als een internationale, geen Nederlandse organisatie dient te worden beschouwd. Ongetwijfeld heeft het werk van Christenen voor Israël bijgedragen tot betere relaties tussen Christenen en Joden en ook tot de oprichting van KCAC. C4I is de enige Christelijke bediening die zijn wortels heeft in Europa en die een positieve houding propageert voor de kerk tegenover Israël. C4I evangeliseert niet en steunt ook geen evangelisatie aan het Joodse volk. Hun roeping ten opzichte van Israël is eenvoudig: “Troost, troost, mijn volk”. Daar tegenover staat dat Christenen voor Israël als organisatie een boodschap heeft voor de Christelijke kerk, ongeacht denominatie of kerkverband, waarin de urgentie wordt benadrukt dat ze hun traditionele houding moet verlaten tegenover de Staat Israël en de Joden. En dit is de belangrijkste reden waarom ze geen kantoor hebben in Israël en waarom ze het Joodse volk trachten te steunen middels Joodse organisaties. C4I’s credo is dat Christenen van alle denominaties en achtergronden verenigd zouden moeten zijn in hun liefde voor het Joodse volk, in hun steun voor de Staat Israël in een collectieve schuldbelijdenis op grond van het Joodse lijden doorheen de kerkgeschiedenis. Via hun netwerk van plaatselijke kantoren in Europa, de Amerikaanse continenten, alsook Afrika en Azië, verspreiden ze een verscheidenheid aan educatief materiaal en onderwijsmateriaal. C4I ondersteunt het werk van Keren Heyesod (Oproep tot een Verenigd Israël) en het Joods Agentschap (Israëlische overheidsorganisaties) om de Ethiopische Joden, de zogenaamde “Falash Muras” naar hun Israëlisch thuisland te brengen. Ze zijn ook actief betrokken bij hulp aan overlevenden van terreuraanslagen in samenwerking met de Henini Stichting in Jeruzalem.

<u>Bridges for Peace</u> (Bruggen voor Vrede) heeft de oudste papieren en zetelt in Jeruzalem. Zij zijn een op de Bijbel gebaseerde Christelijke organisatie die Israël steunt en banden

183) De Volkskrant, 16 okt. 2006, sectie Buitenland (p. 4).
184) Zie bijdrage Ds. J. de Vreugd in “Israël en de Kerk”, febr. 2009, Nr. 7/4 (pp. 28-34).

tussen Christenen en Joden aanmoedigt. Zij zijn vooral aanwezig in de Engels sprekende delen van de wereld. Door hun contacten willen zij Gods liefde en genade uitdrukken als de zekerste weg om tot gemeenschap te komen. *"Het is onze wens",* zo staat in hun mission statement, *"om Christenen en Joden zij aan zij te zien werken voor een beter begrip van en een veiliger Israël."* Dit willen zij bereiken door educatieve programma's en sociale bijstandshulp: zij helpen Joodse immigranten in Israël, oude mensen en armen in Israël; ze staan ook de armste Joden bij vanuit de landen van de diaspora (de verspreiding) om hun emigratie naar Israël mogelijk te maken (Project Rescue / het Reddingsproject); en die niet in staat zijn te komen helpen ze met hun eerste levensbehoeften – dat geldt vooral de oude en zieke mensen (Project Hope).

Wat de Internationale Christelijke Ambassade in Jeruzalem (ICEJ) betreft: deze werd in 1980 opgericht als evangelisch-Christelijke antwoord om Zion in haar nood te troosten volgens de bijbelse opdracht in Jesaja 40:1-2: *"Troost, troost, mijn volk, zegt uw God. Spreekt tot het hart van Jeruzalem…"* Momenteel vertegenwoordigt de ICEJ miljoenen gelovigen die liefde hebben voor en betrokkenheid bij het land Israël en het Joodse volk. De organisatie is in bijna 80 landen actief aanwezig. Als ambassadeur van Jezus tracht het een ander Christelijk gezicht aan het Joodse volk te tonen dat door eeuwen antisemitisme, onder leiding van de Kerk, diep verwond is geraakt, zo staat in hun mission statement. De ICEJ is betrokken bij sociale bijstandsprojecten: het heeft altijd zijn steentje bijgedragen aan de 'aliyah' – de terugkeer van het Joodse volk naar het land Israël – terwijl praktische hulp wordt geboden om de integratie te bevorderen van pas gearriveerde immigranten. Hun thuiszorgprogramma geeft hulp en lichamelijke verzorging aan oudere en gehandicapte immigranten, terwijl ze in hun sociaal, emotioneel en geestelijk welzijn proberen te voorzien.

27.127 – Evangelisatie onder de Joden

Een organisatie, die meent dat steun aan Israël op geen enkele wijze missionaire- of zendingsactiviteit mag omvatten, is het International Fellowship of Christians and Jews (IFCJ) (het Internationale Genootschap van Christenen en Joden), gevestigd in Chicago en Jeruzalem. Het IFCJ is een Joodse organisatie die banden zoekt met Christenen. Hun directeur is Yechiël Eckstein, een orthodoxe rabbijn. In 2008 wist het IFCJ 75 miljoen dollar op te halen, wat aangeeft dat het een belangrijke organisatie is. En dan is er ook de Christians United for Israel (CUFI) (de Verenigde Christenen voor Israël) die sterk gekant zijn tegen ieder bekeringsinitiatief. Het geeft in Amerika een podium voor elke pro-Israël kerk, parakerk-organisatie, geloofsgroep of individu, die daar met elkaar kunnen discussiëren en actievoeren. David Brog is hun uitvoerend directeur. Hij mag dan wel Joods zijn, maar de CUFI is een Christelijke, geen Joodse organisatie. Hun voorzitter en oprichter is dominee John Hagee, een bekend figuur in de Verenigde Staten. Hij geeft leiding aan de Cornerstone Church in San Antonio, Texas, een genootschap dat voor iedere geloofsrichting open staat en meer dan 19.000 actieve leden telt. Het voorgaande overwegend, wekt het nauwelijks verbazing dat het KCAC expliciet heeft aangegeven dat wie Joden wil bekeren van iedere samenwerking wordt uitgesloten.

Terwijl de christenzionistische praktijk tot aan het eind van de 19e eeuw onveranderlijk streefde naar de bekering van het Joodse volk tot het Christelijke geloof, hebben de evangelischen leren inzien dat de weg tot het hart van de Jood een onvoorwaardelijke vriendschapsbetuiging is. Ze nemen nu meestal een voorzichtig uitgangspunt in, wellicht iets te voorzichtig. Ajith Fernando benadrukt in zijn afsluitende opmerkingen over het Boek Handelingen dat we nooit Paulus' bevestiging van zijn hartstocht voor evangelisatie uit het oog mogen verliezen: de 'redding' gold *"eerst voor de Jood en dan de heiden"*.[148)] (Rom. 1:16) Hij vervolgt:

«« Evenwel, als oprichter van "Jews for Jesus", zei Moishe Rosen tijdens het Lausanne II Congres in Manilla in 1989 dat het Joodse volk onder de meest Evangelie vijandige volken ter wereld behoort. Het rapport van dat congres geeft hier redenen voor aan: *"Volksherinneringen aan de verschrikkingen van de middeleeuwen vervagen moeilijk: voor veel Joodse mensen roept de naam van Christus uitsluitend de herinnering op van staatsvervolging; het kruis uitsluitend het beeld van het zwaard; en alleen al het woord 'zending' uitsluitend de ervaring van gedwongen bekering."* Anders dan in Paulus' dagen dient de Christelijke evangelist naar de Joden te gaan in een houding van berouw voor hetgeen de Christenen hen in het verleden hebben aangedaan. »»

Het zijn de Christen-Joden zelf die nu aan de slag gaan met de uitvoering bijvoorbeeld van een prachtige Hebreeuwse versie van Händels Messiah. De eerste officiële uitvoeringen waren op 4 en 5 april 2007 in Jeruzalem. Er waren ook andere intitiatieven, juist gericht op evangelisatie, waarbij die van Jews for Jesus in het oog springen. Het is de vaste overtuiging van Jews for Jesus, zoals in hun nieuwsbrief aangetekend van mei 2009, dat het Joodse volk in Israël nu meer open staat voor de evangelische boodschap dan enig andere gemeenschap in de wereld! Veel is er in de twintig jaar sinds het Manilla Congres veranderd. Zoals hun directeur David Brickner uitlegt:

«« De reacties die we hebben gekregen op ons "Aanschouw Uw God Israël" campagnes, hebben uitgewezen dat de tijd rijp is voor een massale inspanning om de Redder in het land van Israël bekend te maken. (…) Nu is meer dan ooit de tijd gekomen voor de echte christenzionisten om deze fenomenale kans te benutten die aansluit bij de oorspronkelijke visie om [de Joden] voor Jezus te winnen, opdat zij weer met God in het reine kunnen komen. »»

De mission statement van Jews for Jesus luidt: *"We bestaan om het messiasschap van Jezus wereldwijd voor ons Joodse volk tot iets onvermijdelijks te maken."* De organisatie werd in 1973 in de Verenigde Staten opgericht. Sinds 1980 hebben ze een kantoor in Tel Aviv. Hun belangrijkste werk in het land van Israël zijn individuele bijbelstudies met mensen die een pamflet hebben gekregen of een advertentie gezien of op een andere wijze in Jezus geïnteresseerd zijn geraakt en meer willen weten, een benadering die op aanzienlijke tegenstand stuit. De Jerusalem Post voerde op 12 februari 2009 een artikel over dit onderwerp van de hand van Larry Derfner. Het heette "Jezus voor Joden". Hier enige uittreksels:

«« Messiaanse Joden hebben een verschrikkelijke naam in dit land. Israëli's die nog nooit een kans hebben gehad beter kennis met ze te maken, zijn erg huiverig. Deze groep wordt door de meesten als een geheimzinnige cultus gezien die zich op kwetsbare Joden werpt om ze tot het Christendom te bekeren. Er zijn minstens twee Haredi 'antizendings' organisaties: Yad L'achim of 'Hand naar de Broeders', en Lev L'achim of 'Hart voor de Broeders', die de grenzen van de wet opzoeken – indien niet overschreden – om ze te ontmaskeren en dwars te zitten. De Haredi activisten (niet zionistische of antizionistische ultra-orthodoxe Joden) trachten messiaanse leiders in hun woonbuurt in een kwaad daglicht te stellen door pashkevilim te plaatsen, dat zijn beschuldigende aanplakbiljetten waarop foto's staan van de betrokkenen. (…) Yad L'achim (wiens uitgesproken doel is *"de Christelijke zendelingen te bevechten"*) geeft helemaal toe dat ze undercover agenten in de zendingscongregaties stuurt, die aan het binnenlands ministerie rapporteert om daarmee te voorkomen dat hun leden het land binnenkomen in

185) "The NIV Application Commentary – ACTS", Ajith Fernando - Zondervan Publishing House, Michigan #1998 (p. 628).

> het kader van 'aliya doen' of aanmelding voor het burgerschap. Yad L'achim doet dit ook met Hare Krishna, Scientologie, Jehova Getuigen en andere religieuze of quasi religieuze sektes die in Israël bekeringswerk doen. (…) Het is voorgekomen dat messianische groeperingen het mikpunt waren van ernstig geweld. Kerkgebouwen in Jeruzalem en Kiryat Yam zijn getroffen door vuurbommen, beide keren in het holst van de nacht, zonder dat er gewonden vielen. Het doopvont van de kerkgemeenschap in Beersheba is op een keer door Haredi activisten bestormd, terwijl in Arad de messiaanse gelovigen op weg naar hun zaterdagse gebedsdienst vaak door de lokale Haredim worden bespuugd en uitgescholden. (…)
>
> Mijn eigen indruk, echter, van de Messiaanse Joden is dat ze een onschuldig groepje geboren Israëli's zijn en dat het immigranten betreft die doorgaans van rand van de maatschappij kwamen en vanuit een geestelijke honger een nieuwe 'geloofsgemeenschap' hadden ontdekt. Van de geschatte 7.000 Messiaanse Joden hier in Israël zijn de helft recente Russische immigranten die geen Joodse opvoeding hebben genoten. *"Er zijn er maar weinig in onze congregatie die ik definieer als 'kosher Joden' – normale Israëlische Joden met een geboren Joodse moeder en geboren Joodse vader",* zegt William, een Christelijke zionist uit het westen, die hier al veel jaren heeft gewoond. Kashtan, Sered en Ofer, alle drie Messiaanse Joden, wonen met hun families in gewone woonwijken. Ze lopen met hun geloof niet te koop maar verbergen het ook niet, en geven geen melding van tegenwerking uit hun omgeving of enige brandmerking van of hatelijkheden tegen hun kinderen op school – zelfs in het geval van Kashtan en Sered na in pashkevilim te zijn aangeklaagd. De messiaansen zeggen dat het alleen de militant orthodoxe Joden zijn die problemen geven; de grote meerderheid van de Israëlische Joden waartussen zij wonen zijn heel tolerant. »»

In "De Stem der Martelaren" van maart 2010 werd een aantal gevallen genoemd van geweldpleging: 23 oktober 2007 – een brandstichter gooit een brandbom in een kerk in West-Jeruzalem die als ontmoetingsplaats diende voor Baptisten en Messiaanse Joden; 20 maart 2008 – Ami Ortiz, die een Amerikaans dubbele nationaliteit bezit en de zoon is van een Messiaans Joodse dominee, raakt zwaar gewond bij een bomaanslag bij hem thuis in de nederzetting Ariël op de Westbank, wat de hoofdstad heet van Samaria; 15 mei 2008 – tegenover een synagoge verbranden de bewoners van Or Yehuda in het openbaar honderden boeken van het Nieuwe Testament, terwijl studenten rondom de brandende boeken dansen. Het moet gezegd worden dat dit uitzonderingen zijn. Toch toont dit de betrokken emoties, die makkelijk kunnen escaleren indien ooit een orthodoxe rabbijn het zou wagen over te lopen.

Het aantal messiaanse Joden in Israël wordt meestal tussen de 6.000 en 15.000 geschat, inclusief het dorp Yad Ha-Shmona in de buurt van Jeruzalem, dat grotendeels uit messiaanse Joden bestaat. Volgens de "Vereniging van Messiaanse Gelovigen" waren er in 2009 bijna 200 messiaanse genootschappen in Israël, die hoofdzakelijk uit kleine groepen bestonden, meer zoiets als huisgemeenten. De messiaans Joodse beweging geeft de indruk dat nog altijd een muur bestaat tussen de Joodse gelovigen en de gojem, of de Christenen uit de naties. Maar dat is niet het geval. Arnold Fruchtenbaum, die directeur is van "Ariel Ministeries" die Joden evangeliseert, zegt ten aanzien van de Messiaanse gemeenten wereldwijd en meer in het bijzonder die in de Verenigde Staten:

> «« We hebben niet van doen met een situatie waar de messiaanse gemeenten 'voor Joden alleen' zijn. Mij is geen enkele messiaanse gemeente bekend waar een regel bestaat die zegt dat niet-Joodse Christenen niet welkom zijn om lid te worden. Zo ver ik weet heeft iedere messiaanse gemeente niet-Joodse leden, en voor een groot aantal, als het niet de meerderheid is, zijn er meer niet-Joodse leden dan Joodse. Ik ken er zelfs die geheel niet-Joods zijn, zonder ook maar één enkele

> Joods. Zelfs de 'rabbijn' is een niet-Jood. Vanwege deze vaststelling kunnen de messiaanse gemeenten nauwelijks beschuldigd worden van het creëren van een scheidingsmuur tussen Joden en niet-Joden. De situatie waar wij voor staan heeft derhalve meer van doen met een manier van godsdienstbeleving en aanbidding dan het creëren van een scheidingsmuur. »» [186)]

27.128 – Het Vaticaan en de Joodse Kwestie

Het is moeilijk een juiste houding te bepalen naar het Jodendom toe. Evangelisatie van Joden onder Joden lijkt de beste oplossing, maar dat hoeft Christenen er niet van te weerhouden om te getuigen van de hoop die in hen leeft, om Jezus als de koning der Joden te verkondigen, de Messias naar wie het Joodse volk zo lang heeft uitgekeken. Alleen daarin ligt Israëls redding, ook politiek. Wij doen de Joden geen dienst om hier steeds over te zwijgen. Wie moeten wij meer gehoorzamen, de mens of God? Eenvoudig is het niet. De scheidslijn tussen het uitkomen voor zijn overtuiging en actieve evangelisatie is niet altijd scherp te trekken. Een wrijvingspunt is de eeuwenoude kwestie of Jezus Christus de aan Israël beloofde Messias is, of Hij de vleesgeworden God is, hetgeen raakt aan de onderwijzing van Deuteronomium 24:16: *"Ouders mogen niet om de schuld van de kinderen worden gedood en kinderen niet om die van hun voorouders; een persoon zal alleen ter dood worden gebracht voor zijn eigen zonde.*" Maar Jezus is geen gewoon mens, Hij is ook God, en daarom kon Hij een zoenoffer voor onze zonden zijn. Zo bleef de Bijbelse onderwijzing van kracht. God zijnde, de smetteloze, kon alleen Jezus en niemand anders de vloek dragen die voor ons bestemd was. (Deut. 21:22-23, Hebr. 2:17, 1 Joh. 2:2) Er is ook de kwellende vraag over de betekenis van het 'Nieuw Verbond'. Is dat met de Christelijke kerk gesloten in plaats van met Israël? De Christelijke theologie, en die van het Vaticaan in het bijzonder, heeft altijd geïnsisteerd dat de Kerk in plaats van Israël is gekomen. Het zou eigenlijk nooit een discussiepunt hebben mogen zijn want Hebreeën 8:8, dat is gebaseerd op Jeremia 31:31, geeft heel duidelijk aan dat de contractpartijen van het Heilig Verbond in de beide gevallen van het Oude én het Nieuwe Verbond dezelfden zijn, namelijk God en de Huizen van Israël en Juda:

> «« Was dat eerste verbond zonder smet geweest, dan had men niet omgezien naar een tweede. Maar God laakt hun fouten met deze woorden uit Jeremia: *"Er komen dagen, zegt de Heer,* ***dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond sluit****."* »»

In onze generatie zijn we getuige van de tekenen dat we een nieuwe bedeling ingaan, waar de vloek van Jesaja 29:10, waarnaar verwezen wordt in Romeinen 11:25 ten gunste van Jesaja 29:18 is opgeheven: *"Op die dag zullen de doven de woorden van het Boek horen, en de ogen van de blinden zullen zien, [komende] vanuit het donker en vanuit de duisternis."* Olivier Rota bestudeerde in de loop van de 19e en *20e eeuw het Katholieke philosemitisme. Hij begint zijn studie met de opmerking: "We vinden de eerste Katholieke inspanning voor een echt spirituele bekeringspoging op de Joodse aanwezigheid in onze moderne tijd zo rond de jaren 1840."* [187)] In de aanvang van zijn studie verkent Frédéric Gugelot het aantal bekeerlingen: [188)]

---

186) Een bijdrage van Arnold G. Fruchtenbaum in "How Jewish is Christianity", geredigeerd door Stanley N. Gundry en Louis Goldberg - Zondervan Publications, Grand Rapids U.S.A. # 2003 (p. 73).

187) "Essai sur le philosémitisme catholique: entre le premier et le second Vatican." (Essay over Katholiek Filosemitisme: tussen het Eerste en het Tweede Vaticaans Concilie) van Olivier Rota - Artois Presses Université, 2012 (online edition).

188) "De Ratisbonne à Lustiger – Les convertis à l'époque contemporaine" (From Ratisbonne to Cardinal Lustiger - Converts in our Contemporary Times) by Frédéric

> «« Het is moeilijk te zeggen hoeveel bekeerlingen tijdens deze twee eeuwen de overstap maakten van het Joden- naar het Christendom en meer in het bijzonder in de Franse context naar het Katholicisme. Théodore Ratisbonne, op 14 april 1827 gedoopt, merkte op: *"De mensen waren bang voor de schittering die mijn bekering in de synagoge teweeg zou kunnen brengen. (…) In die tijd was de bekering van een Jood iets zeldzaams en bijna ongehoord.*[189] *Het was totaal onbespreekbaar om mij te laten dopen tenzij onder condities van volstrekte geheimhouding."* Deze opmerking van een der eerste bekeerlingen in onze verkenning bevestigt de zeldzaamheid van zo'n geval [maar geheimhouding was ook vereist vanwege de enorme commotie en repercussies die Drachs in het oog springende doop had veroorzaakt, wat nog vers in het geheugen lag].[190] De schatting van Le Roi is dat er in het Frankrijk van de 19e eeuw 1800 bekeerlingen waren tot het Christendom waarvan 1200 tot het Katholicisme [hetgeen, alhoewel klein in aantal, aangeeft dat het tij aan het keren was]. »»

We moeten ook niet overdrijven alsof er golven van bekeringen plaatsvonden, en het moet gezegd worden dat sinds de jaren 1840 sommige perioden gunstiger voor bekering zijn geweest dan andere. Dat er sowieso bekeringen waren grenst aan het ongelooflijke omdat de Roomse Kerk haar vooroordelen aangaande het Jodendom in Gods plan met de wereld nog niet van zich had afgeworpen[191] – die konden ontstaan omdat het Oude Testament niet echt serieus werd genomen – en het beschouwde niet-doop als niet-redding, wat door de op het pluche gezeten Katholieken tot het niveau van een dogma werd verheven.[192] Meer in het bijzonder zijn de meeste bekeringen ontstaan bij Joden

---

Gugelot - Archives Juives # 2002/1 (Vol. 35, pp. 8-26) The quote of Marie-Théodore Ratisbonne comes from "Mes souvenirs" - Presses monastiques # 1966 (p. 143).

189) In vroeger tijden waren er incidentele en stille bekeringen van Joden, die door het lezen van de Zohar tot de overtuiging kwamen dat onze Messias ook die van hun was. De Zohar is veel ouder dan de Talmoed en wijst onmiskenbaar op de waarheid van de Drie-Ene God.

190) Chevalier Drach geeft een volledig verslag van zijn bekering, doop en de daaropvolgende reacties van de Joodse gemeenschap in "De l'harmonie entre l'Église et la Synagogue" # 1844 (T. 1, pp. 66-89; 249-52). De twee delen zijn downloadable via liberius.net

191) De gebroeders Ratisbonne, Lémann en Libermann en Drach hadden geen zicht op een glorieuze taak voor het volk Israël in het Komende Rijk (van vrede). Ze onderwierpen zich aan de Rooms-Katholieke opvatting dat het Vrederijk of de Millennium-eeuw, zoals in het Boek Openbaring voorspeld, nog ver vooruit lag en niet iets was om je zorgen over te maken, zelfs als het letterlijk werd genomen. Het is het O.T. dat aantoont dat het Millennium geen metafoor is. De enige uitzondering, voor zover ik weet, van een bekeerling in die tijd die in de 'nieuwe aarde' geloofde, was de Nederlandse Isaac da Costa, een Sefardische Jood, die het Protestantisme omarmde en in 1821 werd gedoopt. Da Costa's woning werd een trefpunt voor iedereen die in godsdienst was geïnteresseerd. Men verdrong zich zondag aan zondag in zijn zij- en binnenkamer: rijk en arm, geleerden en ongeletterden. Hij gaf dan een eenvoudige uitleg over een gedeelte uit het O.T. dat hij toelichtte met lezingen uit het Nieuwe. Zo had het altijd moeten zijn! Een belangrijk thema in zijn vele geschriften was het Millennium waarin Israël als de eerste onder Gods volken zal worden geteld: 'Niet-Mijn-volk' (Lo-Amni) zou dan 'Mijn-volk' (Amni) zijn geworden. Hij schreef: "De Joden namen Jezus' verachting niet aan op het verzoenend Kruis en het Christendom verwierp zijn heerlijkheid, de heerlijkheid van de theocratische inrichting van Davids Zoon en Heer op Davids troon", welke alinea is ontleend aan de voorrede die Da Costa voor de Nederlandse vertaling van Lewis Ways boek schreef: "De Heer is Koning" - Amsterdam # 1850. Toen Lewis Way in 1817 Rusland bezocht raakte hij overtuigd van de op handen zijnde wederkomst van Christus, waarbij hij het pseudoniem Basilicus aannam voor de detaillering van die overtuiging in "Thoughts on the Scriptural Expectations of the Christian Church" #1828 (Gedachten over de schriftuurlijke verwachtingen van de Christelijke kerk).

die met hun religieuze praktijk hadden gebroken, althans in de geest, voordat ze het Katholicisme omarmden. Alphonse, de broer van Théodore, werd vijftien jaar na hem gedoopt, en over zijn tocht die tot bekering leidde zegt hij typisch: *"Mijn religieuze opvoeding stelde niks voor. (...) Ik heb Hebreeuws geleerd om de gebeden in die taal te kunnen doen, maar omdat ik het beu was niet te begrijpen wat ik zei begon ik ze in het Frans te zeggen, en al snel gaf ik alle gebeden op."* Dit vond plaats toen hij een jaar of vijftien was. Hij zegt: *"Vanaf die leeftijd tot ongeveer drieëntwintig leefde ik zonder enige godsdienst, zelfs zonder in God te geloven"* [reden waarom zijn broer in die periode niets met hem te maken wilde hebben].[193] Aan de vooravond van het Vaticaans Concilie van 1870 reflecteerden de gebroeders Lémann over de toestand van de Joodse 'natie':[194]

> «« Sinds het Jodendom zijn intrede heeft gedaan in de samenleving, hebben Jacobs kinderen – om zich te harmoniseren met de eisen van de burgerlijke samenleving en vooral om hun plaats te veroveren in onze levensstijl van vieringen en de genoegens die ze ontdekten toen ze uit hun getto's werden verlost– één voor één hun tradities, de gebruiken van hun vaders en hun gênante praktijken achter zich gelaten. Het eindresultaat hiervan is dat, net zoals aanvankelijk, na de val van Jeruzalem, toen het mozaïsme ontaardde in het talmoedisme, het nu zo is dat het talmoedisme zelf, met zijn overblijfselen van het mozaïsme, tot rationalisme of onverschilligheid aan het ontaarden is – dat wil zeggen, tot nihilisme… Laten we echter niet vergeten dat er in de synagoge nog altijd een conservatieve of orthodoxe fractie is. »»

Om een of andere reden vonden in die periode de werkelijk opmerkelijke bekeringen tot het Katholicisme in Frankrijk plaats en niet in Italië of Spanje. Een verbazingwekkende bekering is die van Paul-Louis Bernard Drach. Op twaalfjarige leeftijd ging hij naar de eerste afdeling van een Talmoedische school in de buurt van Straatsburg, de plaats waar hij geboren was. Deze studie, die gewoonlijk drie jaar duurde, voltooide hij in één jaar en ging toen naar de tweede afdeling waar hij in slechts achttien maanden afstudeerde. Na een grondige bijbelstudie om te zien of de Joodse aantijgingen van verkeerde interpretaties door de Christenen klopten, aanvaardde hij Jezus als de beloofde Messias. Op Stille Zaterdag 1823 werd hij door Aartsbisschop Mgr de Quélen in de kathedraal van de 'Notre Dame de Paris' gedoopt, die helemaal vol was en door veel geestelijken werd bijgewoond. Daarna toonde Drach een vurig verlangen om Joden tot het Katholicisme te bekeren terwijl hij zich nog steeds als deel van het Joodse volk zag.[195] De bekering van

192) De Catechismus van de Katholieke Kerk van 1257 benadrukt dat de doop onontbeerlijk is om tot de eeuwige gelukzaligheid te geraken. Het voegt de belangrijke kwalificatie toe: "God heeft redding gebonden aan het sacrament van de doop, maar zelf is Hij niet aan zijn sacramenten gebonden." Maar deze kwalificatie werd in de loop der tijd vergeten. De hedendaagse onderwijzingen hebben opnieuw bevestigd dat degenen die het Evangelie niet kennen maar Gods wil trachten te doen in overeenstemming met hun begrip ervan, gered kunnen worden. Vaticanum II voegde eraan toe dat "aangezien Christus voor allen stierf, en aangezien allen in feite geroepen zijn tot één en dezelfde bestemming, die goddelijk is, moeten we stellen dat de Heilige Geest iedereen, op een manier die alleen God kent, de kans biedt om in de glorie van het rijk Gods te delen." (De kerk in de moderne wereld nr. 22) Zie tevens: "The ongoing debate over Extra Ecclesiam Nulla Salus" van Eric Sammons # mei 2021.

193) "Alphonse Ratisbonne – Vie authentique" van René Laurentin - Paris, OEIL # 1986 (T. 1, p. 30 - Le procès: 18 febr. 1848, nrs 29 & 28).

194) "The Lémann Brothers and the Postulatum Pro Hebræis" van Murray Watson (p. 8), die refereert naar "La question du Messie et le concile du Vatican" van Joseph en Augustin Lémann - Pitrat Aîné, Lyon # 1869 (pp. 126-29).

195) Helaas koos Drach partij tegen de Joden tijdens de Damascener bloedsmaad uit 1840. (T. 1, p. 79 noot b van "De l'harmonie...") De diplomatieke missies in die stad raakten hierbij betrokken, waarna de gehele Europese pers zich op deze zaak stortte waardoor men geloof hechtte aan de absurde beschuldiging dat bloed van Christenen werd afgetapt voor de Joodse matzes (ongezuurde broden), waarvan scribent verslag heeft gedaan in "De Damascus Affaire".

zo'n geleerde man ontlokte in de Joodse gemeenschappen van heel Europa een golf van verontwaardiging. Na een aantal jaren ging Drach naar Rome waar hij werd benoemd tot bibliothecaris van de Congregatie voor de Verbreiding van het Geloof, welke belangrijke functie hij tot aan zijn dood bekleedde. Zijn bekering inspireerde anderen om zich tot het Christelijk geloof te wenden, waaronder de gebroeders Libermann, die ook uit een praktiserende orthodoxe achtergrond kwamen. Zij werden respectievelijk in 1824 en 1826 gedoopt en een van hen is priester geworden.

Marie-Théodore Ratisbonne, in 1830 tot priester gewijd, zou ongeveer twintig jaar later catecheet worden van de eeneiige tweeling Lémann. Hun gelijktijdige bekering gaf aanleiding tot nog meer stof dat in de lucht werd geworpen, aangezien ze uit praktiserende kringen kwamen; zij kenden de Joodse religie door en door. Overtuigd van de dringende noodzaak om het werk van de bekering van hun Joodse broeders te ondersteunen, staan de gebroeders Lémann, die beiden op dezelfde dag in 1860 tot priester werden gewijd, bekend om de overvloedige publicatie van wetenschappelijke boeken en artikelen die gericht waren op de bekering van het Joodse volk, maar ook bij het verduidelijken aan hun medechristenen van de Joodse wortels van het Katholicisme, wat voor mij overigens heel nuttig is gebleken en dat kan ook gezegd kan worden van de geschriften van Drach. Hun verdediging van het Katholicisme op grond van bijbelteksten en de Joodse traditie, is een der redenen waarom aan deze auteurs in Protestantse kringen voorbij wordt gezien.

De gebroeders Lémann zagen in het oecumenische concilie van 1870 een unieke manier om de geestelijke honger van de Joden te stillen. Vanaf het begin was Pius IX een uitgesproken voorstander van de Lémanns en hun pogingen om Joden te bekeren. Patriarch Valerga adviseerde ze om contact op te nemen met elk van de bisschoppen van het Concilie om het voorstel aanvaard te krijgen. En zo ontstond het Postulatum pro Hebræis (het voorstel ten gunste van de Hebreeën). De aanhef gaat als volgt:

> «« In een geest van nederig maar dringend gebed verzoeken de ondergetekende Vaders het Heilige Vaticaanse Oecumenische Concilie zich te verwaardigen een oprechte vaderlijke uitnodiging te richten aan de zeer ongelukkige natie Israël – opdat uiting wordt gegeven aan de wens dat de Israëliten (ten lange leste door het wachten uitgeput dat vergeefs bleek en eindeloos lang) haastelijk tot de erkenning komen dat de Messias, onze Verlosser Jezus Christus, werkelijk de aan Abraham beloofde is zoals door Mozes voorzegd, 'waarmede de Mozaïsche religie voltooid en bekroond wordt maar niet veranderd'. (en voorts:) De obstakels die hen tot nu toe weerhielden lijken steeds meer te verdwijnen, daar thans de oude scheidsmuur gevallen is [dat moge zo zijn, maar waren de beide partners daar klaar voor?]. »»

Ik citeer nu uit het artikel van Murray Watson, waarnaar reeds verwezen werd:

> «« In iets meer dan twee maanden tijd slaagden Joseph en Augustin erin hun stoutste dromen te overtreffen en verzamelden ze 510 handtekeningen voor hun petitie aan de Raad – handtekeningen, merkten ze op, uit elk land behalve Polen waarvan de bisschoppen door de tsaar verhinderd waren te komen. In totaal 510 handtekeningen, net iets minder dan de 518 die de petitie voor onfeilbaarheid hadden gesteund – uit eerbied, zegden ze, voor het gezag van de Heilige Vader. Ze keerden op 26 maart terug naar het Vaticaan voor een audiëntie, dit keer met de vruchten van hun werk. Volgens hun verslag zei de paus: *"Zie de twee Israëlitische broeders - de twee priesters - die zo'n ijver hebben voor de redding van hun volk! Ja, mijn kinderen, jullie zijn zonen van Abraham, ...en daar behoor ik ook toe."* »» (The Lémann Brothers and the Postulatum)

Op 18 juli 1870 werd het pauselijke onfeilbaarheidsdogma aanvaard. Diezelfde avond kwam het nieuws dat er oorlog was uitgebroken tussen Frankrijk en Pruisen, en veel van de bisschoppen pakten toen snel hun koffers en vluchtten de stad uit. Het Postulatum

kwam zo voortijdig aan zijn eind. Om verschillende redenen werd Vaticanum I niet opnieuw bijeengeroepen. We moesten wachten tot Vaticanum II, bijna honderd jaar later, met de afkondiging van Nostra Ætate die de Kerk in de eerste plaats uitnodigt om geen antisemitisme te tonen, en wederzijds begrip en respect en broederlijke dialoog aanbeveelt, wat heel iets anders is dan proselitisme. Als het Postulatum was afgekondigd had het misschien geholpen om een paar lagen antisemitisme af te pellen, en wat de *"zeer ongelukkige natie Israël"* betreft zouden de Joden het als een belediging voor hun waardigheid hebben ervaren om op zo'n manier te worden bejegend. En het bekeringswerk om Jezus als hun beloofde Messias te verkondigen? Nou, dat is een lange weg. Desondanks moeten we ons niet onttrekken aan het getuigenis dat Jezus de Messias is (Christus is het Grieks voor Messias). Klassieke evangelisatie, het andere uiterste, moet worden afgewezen, is ook een doodlopende weg gebleken. We gaan toch ook niet de 'zeer ongelukkige' Anglicanen evangeliseren?

De Congregatie van Onze-Lieve-Vrouw van Sion, die in 1843 door de Ratisbonne tweeling werd opgericht heeft als een van haar doelstellingen, zoals het Handboek van Oversten aangeeft: *"de bekering van Israël".* Geconfronteerd met materiële problemen, verschansten de zusters zich geleidelijk aan in het onderwijs en de ziekenzorg, waarbij ze hun specifieke apostolaat lieten liggen. Toch was het niet zonder steun van de congregatie dat rond de eeuwwisseling er een georganiseerde inspanning was om Joden te bekeren, zodat in 1905 de Vereniging van Gebeden voor Israël werd opgericht. De groei van diens regionale afdelingen ging snel. De volgende ledentallen worden genoemd: 16.000 eind 1906, 27.000 aan het einde van het volgende kwartaal en 33.600 negen maanden later. Een beslissende stap voor de aantrekkelijkheid van de vereniging was dat Paus Pius X zelf in 1908 toetrad en haar *"eerste partner"* wilde worden.

In 1926 werd in Rome de "Amici Israel" (Vrienden van Israël) opgericht. Het was aanvankelijk gewijd aan het gebed voor de Joden en het beoogde, nog niet duidelijk omschreven, een werk van bekering. Het idee van de oprichting van de Amici Israel kwam niet van een priester, wat enigszins verrassend is aangezien alleen geestelijken lid konden worden. De Amici Israel werd geïnspireerd door een tot het Katholicisme bekeerde Nederlandse Jodin: Sophie van Leer (1892-1953). Ze had in 1924 tijdens een besloten audiëntie de zegen voor haar initiatief van Paus Pius XI ontvangen. In 1928 telde de vereniging 19 kardinalen, 278 bisschoppen en 3000 priesters in haar gelederen.

De Amici publiceerden onder Romeins imprimatur in januari 1928 de brochure "Pax Super Israel". Het trok de aandacht van Romeinse prelaten en luttele maanden later werd besloten tot de opheffing van de Amici en kwam de brochure zelf op de Index (van verboden boeken).[196)] De motivatie voor de opheffing bleef vaag. Het decreet beriep zich hoogstens op *"de manier van doen en denken"* van de vereniging en stelde het voor als *"in strijd met de betekenis en de geest van de Kerk"*. Pater Devaux, overste van de congregatie van Onze-Lieve-Vrouw van Sion, ging na afkondiging van het decreet naar Rome. Hij had een ontmoeting met de Heilige Vader die door Kardinaal Merry del Val werd bijgewoond. Van bijzonder belang is Devauxs conclusie dat het onderliggende motief was dat hun ideeën aandrongen op de verheerlijking van het Joodse ras als zodanig, en dit was ten enenmale onacceptabel voor de Kerk.

Als we naar de brochure zelf kijken worden de redenen duidelijk. Uitgaande van een theologie van het sacrament van de priesterwijding, volgens welke een priester in persona Christi handelt, postuleerde de brochure dat de Joodse oorsprong en identiteit van de

196) De 67 pagina's tellende brochure "Pax Super Israel" is onvindbaar op het internet, maar het boek van Hubert Wolf uit 2010 gaat er in detail op in: "Pope and Devil: the Vatican's Archives and the Third Reich" (pp. 82 ff.) (Paus en duivel: de archieven van het Vaticaan en het Derde Rijk).

Heiland een speciale verwantschap schept tussen elk lid van de geestelijkheid en de Joden omdat *"Christus de Eerstgeborene is, de Waarheid en de Koning van Israël".* Naast het bidden voor het volk van Israël en hun bekering werd de Kerk aangemoedigd begrip te tonen voor het Joodse volk en hun religie, de geschiedenis van hun relatie met God en hun geloofsgetuigenis. Bovenal moesten zijn leden ermee instemmen alle antisemitische formuleringen en praktijken te vermijden, zowel tijdens religieuze diensten als in het dagelijks leven. Dit betekende dat niet langer verwezen mocht worden naar de Joden als het *"volk dat God vermoordde",* of Jeruzalem als *"de stad van godmoordenaars"* of te verkondigen dat de Joden *"fundamenteel onbekeerbaar en onleerbaar"* zijn. Bovendien moesten *"de [zogenaamde] ongelooflijke dingen"* waarvan de Joden werden beschuldigd, worden afgewezen, met name rituele moord en de mythe dat Joden christenkinderen vermoorden voor religieuze praktijken. Ze benadrukten ook dat de term *"bekering"* moet worden vermeden omdat deze aanstootgevend voor hen is; het zou passender zijn om te spreken van *"de overgang van het Koninkrijk van de Vader naar het Koninkrijk van de Zoon".* Hun ceremonies en religieuze gebruiken zouden onbevooroordeeld respect moeten krijgen. Bovenal moesten de leden van Amici Israel een speciale roeping aanvaarden om het Oude Testament te bestuderen en te overwegen daar het een integraal deel vormt van de Heilige Schrift.

In haar onvoorwaardelijke afwijzing van de brochure en de organisatie die deze had uitgegeven kon de Kerk niet loskomen van haar eerdere vooroordelen, die een aantal complexe overwegingen van antisemitische sentimenten naar voren brengen[197)] en het legt de vinger op de zere plek van een bijbeluitleg die de Kerk stelt in plaats van het volk van Israël, onder het voorwendsel van de universele en verenigende roeping van de Kerk. Het komt ook neer op een incorrect begrip van de profetie van het Boek Openbaring aangaande het Millennium. De bewondering voor het Joodse particularisme, dat het fundament vormde van de missionaire kracht van de Amici Israel, stond de roeping van de Kerk in de weg. Zoals de gebroeders Lémann het al formuleerden bekroont de bekering van een Jood zijn religie wat de notie van vervulling met zich meebrengt. Als het Christendom de bekroning van het Jodendom is betekent dat uiteindelijk dat het Christendom in broederlijke band de voortzetting van het Jodendom is. En dat nu was onaanvaardbaar. Voortaan richtte de Katholieke philosemitische reflectie zich meer op de middelen om gunstige en vriendschappelijke voorwaarden te scheppen voor de bekering van een Jood dan op een echte missionaire methode.

De vereniging werd in 1928 opgeheven als zijnde onverenigbaar met de Rooms Katholieke leer. Er is sindsdien veel veranderd. Het is juist Romeinen 11:29 – *"toch blijven zij Gods vrienden"* – die Paus Johannes Paulus II gebruikte in zijn historische ontmoeting te Mainz met de Duitse Rabbijnse Conferentie op 17 november 1980 om aan te geven dat het principe van *"het volk van God van het Oude [Sinaïtisch] Verbond dat nooit herroepen is"* de basis vormt van de dialoog tussen de twee hedendaagse partijen. Als het ware werd een verbondspartnership aangegaan. Door de nadruk op de 'hedendaagse' gesprekspartners te leggen, wilde de paus eigenlijk zeggen: 'Het past niet in deze tijd om te praten over misdaden uit het verleden.' *"Deze toenadering tot het Jodendom vormt",* aldus de Paus tijdens deze ontmoeting, *"tevens de basis van de dialoog binnen de Kerk over de twee delen van de Bijbel."* Een opmerkelijk standpunt, want de oudtestamentische boeken waren binnen het Katholicisme tot dan toe een ondergeschoven kind. Zijn

---

197) Allen derven we de Glorie Gods. Dus ook de Joden (niet altijd hun religie) hebben deel gehad in de aanval op Christelijke waarden – via de pers, de politieke instanties en verderfelijke filosofieën zoals het communisme. Enige verbittering van de kant van de Roomse Kerk is begrijpelijk. De superieure talenten van hun volk brengen een disproportioneel aantal Joden naar de top van organisaties; talenten zijn als een scherp mes, niet altijd nuttig gebruikt.

opvattingen heeft de paus later op verschillende wijzen herhaald, waarmee zijn wens voor zulk een toenadering extra gewicht kreeg.

De Paus stelde dat het verbond met Israël nooit verbroken is, echter zonder daar een theologische motivatie voor te geven, ook achteraf niet. De uitnodiging zich meer te gaan verdiepen in de dialoog tussen het Oude en het Nieuwe Testament kan als een uitnodiging worden gezien om over deze problematiek na te denken en heeft mij gestimuleerd om op de gekozen weg verder te gaan. Deze opvatting dat het verbond met Israël nooit verbroken is spreekt niet vanzelf; is voor zover ik weet nieuw binnen het Christelijke, op dat hoge niveau uitgesproken.

In het verleden werd in de Christelijke theologie telkens weer gehamerd op de beschuldiging dat de Joden godsmoordenaars zijn. Daarom dat door de paus nadruk werd gelegd op de 'hedendaagse' gesprekspartners. Trouwens, die eeuwenoude beschulding raakt kant nog wal. De daders hadden weliswaar kunnen weten dat Jezus een groot profeet was maar geenszins dat Hij God was, want zegt de Bijbel: *"Als zij ervan geweten hadden zouden zij de Heer der heerlijkheid niet gekruisigd hebben."* (1 Kor. 2:8) Jezus is God. Dat geloven wij. Maar omdat de moordenaars dat niet wisten, niet konden weten, kunnen zij en hun nageslacht daar niet op worden aangesproken. Ja, zelfs de beschuldiging dat de Joden medeplichtig waren aan het doden van 'een profeet' kan niet meer gebezigd worden daar we volgens Jeremia 31:29 nu de tijd beleven dat *"men niet meer zal zeggen dat de vaderen onrijpe druiven hebben gegeten en dat [daardoor] de tanden van hun kinderen slee zijn geworden."*

27.129 – Het Eigentijdse Christenzionisme, een Verbondspartnership

Na Jeremia 31:29 volgt dat een nieuw verbond zal worden gesloten, niet zoals het verbond dat de Israëlieten verbroken hadden toen zij voor het gouden kalf dansten en dat werd hernieuwd op de daaropvolgende Yom Kippur (Grote Verzoendag). Er zal een ander soort van hernieuwing zijn van het verbond, zo staat in vers 33, als bij een wet die in ieders binnenste staat geschreven. Maar dat is in onze tijd niet kenbaar, ook niet onder de Christenen! Niemand zal in de nog komende tijd, de ander hoeven voor te houden: *"Leer Jahwe kennen."* Jeremia 31:33 leest voluit: *"Dit is het Nieuwe Verbond dat Ik in de toekomst met Israël sluit – godsspraak van de Heer: Ik schrijf mijn Wet in hun binnenste, Ik grif die in hun hart (net als de Tien Geboden die God op de stenen platen had gegrift). Ik zal hun God zijn, en zij zullen mijn volk zijn."* Dit verwijst naar de profetie van zijn tijdgenoot Ezechiël: *"Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in u uitstorten* ***. Ik zal het stenen hart uit uw lichaam verwijderen en u een hart van vlees geven****."* (Ez. 36:26)

Het eerste bijbelboek zegt: *"De begeerte van hun hart ging de hele dag naar het kwade uit."* En ook: *"Het hart van de mens is van jongs af aan ten kwade geneigd."* (Gen. 6:5, 8:21) De profeet Jeremia zegt: *"Niets is zo onbetrouwbaar als het hart, onverbeterlijk is het, wie kan het peilen?"* (Jer. 17:9) Als dit de toestand van de menselijke geest is, hoe kunnen we dan ooit hopen dat het wordt veranderd? Dat is onmogelijk. Hoe kunnen we pure harten hebben? *"Wie kan zeggen, ik heb mijn hart gelouterd, ik ben gezuiverd van zonde?"* (Spr. 20:9) Ondanks alles gaf God de vaste belofte dat Hij onze harten van binnen zal wijzigen, wat een eindeloos wonder is. Dit is het deel van het Nieuwe Verbond waar we nog naar uitkijken, wat natuurlijk onmogelijk zou zijn zonder Jezus' alomvattende offer. De condities van het hernieuwde verbond zijn reeds vervuld, maar het wacht nog op zijn volledige uitwerking.

Een nieuw verbond, en toch zei de paus dat het oude nooit vervangen is. Als er dan geen vervanging is, hoe moet dan de controverse met Jeremia 31:32 en Hebreeën 8:13 worden opgelost waarin het eerste verbond verouderd wordt verklaard? De oplossing kan worden

gezocht in de bijzondere constructie van het Sinaïtisch verbond (het Oude Verbond). De Sinaïtische code valt in vier delen uiteen: de inzettingen, de rechtsoordelen, de verordeningen en het geestelijk leiderschap. De inzettingen zijn de wetten betreffende elke fase van menselijke werkzaamheid op godsdienstig, zedelijk, sociaal, economisch en politiek terrein. De rechtsoordelen zijn de inzettingen in bijzondere gevallen, de precedenten. En dan zijn er de verorderingen. Die gaan over de liturgische aspecten, de bouw en inrichting van het tabernakel, de gewaden en functies van de priesterklasse, de feesten, de vasten en de verschillende offerdiensten.

Men kan moeilijk volhouden dat de Christelijke bedeling de inzettingen en rechtsoordelen heeft vervangen, zij het dat ze voor de gojem (de niet-Joden) minder stringent zijn. De verorderingen zijn een andere zaak en die hebben in Christus' Kruisoffer hun uiteindelijke bestemming gevonden, waarvan ze de voorafbeelding waren en dat Kruisoffer heeft zijn ononderbroken uitdrukking gevonden in het Heilig Misoffer. In die zin is er sprake van veroudering. Er is hier duidelijk een ingreep, meer nog, een incisie, al was het maar dat het priesterschap van de stam Levi naar de stam Juda is overgegaan omdat de nieuwe hogepriester Jezus uit het Huis van Juda komt. Deze twee aspecten zijn 'hernieuwd'. Toch moeten we voor ogen houden dat in dit gehele concept het oude Sinaïtische verbond zijn betekenis houdt, inclusief de liturgische feestkalender en zijn gebruiken. Als iemand een belangrijke promotie krijgt – in dit geval Israël, kan het voorkomen dat zijn arbeidscontract wordt herzien en een geheel nieuw pakket wordt ondertekend, terwijl het oorspronkelijke contract, net als bij Israël, grotendeels behouden blijft.

Ten slotte is er het vierde deel van het Sinaïtisch verbond. Dat betreft het geestelijk leiderschap dat conform Leviticus 10:10 onderscheid moet maken tussen het heilige en het onheilige, het reine en onreine, en de mensen dienovereenkomstig dient te onderwijzen. Dit staat ook wel bekend als het tiende gebod en hier wordt nog steeds in het Orthodoxe Jodendom uitvoering aan gegeven. Het Christendom heeft zich reeds in den beginne van de oudtestamentische regels gedistantieerd en wel rondom het discussiepunt 'wel of geen besnijdenis' dat destijds door het Sinaïtisch verbond werd ingevoerd.

Volgens de Joodse traditie zijn er niet slecht tien geboden maar 613 (de Tien Geboden uitgezonderd). Die staan bekend als de Taryag. Het is algemeen aanvaard dat de Geschreven Wet en zijn verklarende traditie een uitbreiding zijn van de Tien Geboden. Volgens Deuteronomium 17:19 moet een koning de Torahrollen altijd bij zich dragen. Maar hoe kan hij voortdurend die zware Torahrollen met zich meeslepen? De Joodse bijbelgeleerden van de twaalfde eeuw gaven als commentaar: *"Op de rol van de koning stonden alleen de Tien Geboden. Maar omdat ze met 613 letters zijn geschreven vanaf de eerste woorden "Ik ben" tot de laatste woorden "uw naaste", kan dat als een volledige Torahrol worden beschouwd, want dit aantal vertegenwoordigt de Taryag."*

De telling van de Tien Geboden is onzeker en altijd al onderwerp van gesprek geweest. Het zijn er inderdaad tien, want Deuteronomium 10:4 zegt: *"En de Heer heeft op de nieuwe tafelen hetzelfde opgeschreven als de eerste keer: de Tien Geboden die Hij u vanuit het vuur had bekendgemaakt toen u bij de berg bijeen was."* Toch zijn het er negen, want de eerste twee horen bij elkaar en zijn dus één gebod: *"Ik ben de Heer uw God; Gij zult Mij liefhebben en geen afgoden vereren."* Deze onduidelijkheid heeft voor verwarring gezorgd.[198)] De Samaritaanse sekte zag bijvoorbeeld als tiende gebod de opdracht de Tien Geboden op de berg Gerizim te verkondigen. (Deut. 11:27-29) Een gebruikelijke uitleg is dat in de ene adem toen *"God «al» de woorden sprak"* (Ex. 20:1) alle gebodswoorden liggen opgesloten, dus ook alle mogelijke toekomstige ontwikkelingen, mits bevestigd door de bevoegde autoriteit. (Mt. 16:18-19) Derhalve zouden al die bijkomende regels het eerste of zo u wilt tiende gebod zijn. Men kan parallel hieraan de zeer uitgebreide reinheidscorpus van het Oude Testament als het ontbrekende gebod zien, dat wil zeggen dat deze via het priesterlijk leiderschap op moreel en theologisch gebied dien-

den te worden uitgediept, tegemoetkomend aan de steeds wijzigende maatschappelijke omstandigheden. Dit ontwikkelingsproces wordt de Mondelinge Wet genoemd. (Lev. 10:10) De negen geboden zijn voor ieder bekend terrein. Die kent men uit zichzelf (Rom. 2:14-15), en dat geldt ook voor het sabbatsgebod dat bij de oervolken toen nog geen vaste regel was. Tenslotte weet eenieder van de wenselijkheid van af en toe een rustdag en geestelijke herbronning. Daarom dat de zondag moeiteloos over de gehele wereld is aanvaard geworden – geëerd als dag van God is weer wat anders. Om de woorden van de apostel te gebruiken: *"Want ofschoon de heidenen God kenden, hebben zij God niet de Hem toekomende eer en dank gebracht."* (Rom. 1:21) Wat de overige acht geboden betreft: zelfs een kind weet dat hij niet mag doden en dat liegen 'stout' is. Voor de verzameling behorend bij het laatste gebod geldt die vanzelfsprekendheid niet. Onzekerheid troef, want deze is nog niet in ieders hart gekerft.

De Tien Geboden zijn in feite een uitbreiding van de Noachitische geboden (die God aan Noach gaf). Deze komen niet in de Bijbel voor, maar staan wel in de Talmoed. (Sanh. 56a) Omdat Noach de vader is van alle volkeren, ziet de Joodse traditie deze als bindend voor de gehele mensheid. Volgens het Joodse commentaar werden deze al voor de zondeval aan Adam gegeven, en zo moet het volgens mij ook met de Tien Geboden zijn geweest. Deze 'wet' is Gods wijsheid die Hij in de gewetens van de volkeren heeft gelegd. Het "Compendium van de Sociale Leer van de Kerk" uit 2004 (nr 22) onderstreept het belang tussen de Tien Geboden en de natuurwet. De krantenkop van de L'Osservatore Romano boven het artikel over het internationale congres uit 2007 over de morele natuurwet, luidde: *"Lex naturalis weerspiegelt de lex divina"*. Omdat die in de gewetens staat geschreven, mogen we dus zeggen dat ieder deze van nature kent. Paus Benedictus XVI sprak het congres toe: *"In de ethische principes, die in ons hart staan geschreven (...) liggen onverbrekelijke en bindende normen opgesloten die niet afhankelijk zijn van de wil van de wetgever en zelfs niet van de consensus in de staat. In feite gaan deze normen vooraf aan elke menselijke wet."* Maar het heeft niet zo mogen zijn. Terecht roept Paulus uit (wederom een citaat uit Romeinen 1:21): *"Helaas werd hun geest, die het inzicht verwierp daarom verduisterd."* Daarom was het nodig dat God de constitutionele wetsartikelen, zoals vastgelegd in de stenen tafelen, formeel vastlegde.

Het valt op dat de zeven Noachitische geboden in grote lijnen overeenkomen met de Tien Geboden. Interessant is dat volgens de Talmoed het zevende Noachitische gebod pas na de zondvloed is gegeven. Het zevende mandateert de oprichting van gerechtshoven.[199)] Hier het woord 'mandateert', want een rechter – óók hier bij ons – heeft een mandaat van God in wiens plaats hij treedt. Ooit zal een rechter voor zijn oordelen tegenover de Opperste Rechter verantwoording moeten afleggen. Geen geringe zaak! Het is daarom beter om geen rechter te willen zijn, als een carrièrekeus. Opnieuw zien we die twee-

---

198) Deze tweedeling van het eerste gebod is volgens de Joodse telling, want het Rooms Katholieke geloof telt deze als één: "Ik ben de Heer uw God (die u uit Egypte heeft geleid); Gij zult Mij liefhebben en geen afgoden vereren", maar zij telt het tiende gebod als twee. Het tiende is volgens de Joodse traditie: "U zult niets begeren wat uw naaste toebehoort." — voor de Roomsen een negende en tiende gebod: "U zult geen onkuisheid begeren" én "U zult de goederen van uw naaste niet begeren". De Protestanten doen het weer anders. Zij negeren het eerste Joodse gebod: "Ik ben de Heer uw God die u uit Egypte heeft bevrijd" en splitsen het tweede Joodse gebod in een eerste en tweede: "geen andere goden aanbidden" én "geen afgodsbeeld maken". Voor de andere geboden volgen de Protestanten de Joodse telling.

199) Omdat het type 'gerechtshof' van het 7e Noachitische gebod ook wetgevend is, past het parlement in onze moderne maatschappijen daar ook bij. De absolute scheiding van de rechterlijke macht van de wetgevende is een onding, want daardoor kan de situatie ontstaan dat de rechtspraak zich aan wetgevende macht onttrekt, want de absolute onpartijdigheid van de rechterlijke macht is niet gewaarborgd, is zelfs een illusie.

deling: 6 + 1 tegenover 9 + 1. Het extra gebod omvat in beide gevallen het interpretatieve deel, maar niet alleen interpretatief, want de Noachitische gerechtshoven, en zo functioneerde het ook onder het Levitisch priesterschap, kon ook sancties opleggen zoals zweepslagen en het cachot.

De essentiële vraag is hoe het komt dat we mogen verwachten dat een wetsstelsel aan ons normbesef voldoet. Waarom mogen we ons verzetten tegen onrechtvaardige wetten en regiems van onderdrukking en morele corruptie? Hebben wetten een universele waarde of zijn het de volkse grillen van een moment, alleen omdat men het zo wil? In zijn openingstoespraak van 12 februari 2007 ter gelegenheid van het congres over de natuurwet, zei Paus Benedictus XVI: *"De natuurwet is beslist het enige stevige bolwerk tegenover de willekeurige macht van misleiding en ideologische manipulatie. De kennis van deze wet, die in het harten van de mensen is geschreven, evolueert met de vooruitgang van het morele besef."* Een interessante verhandeling over het onderscheid tussen de natuurwet en de wetten van mensen vinden we bij Jacques Maritains. [200)] De Paus begreep dat een beter begrip van de natuurwet ontstaat dankzij overdenking en ervaring. Hij merkte terecht op dat het een *"plicht"* is van hen die *"publieke verantwoordelijkheid"* dragen die ontwikkeling te bevorderen. We worden verondersteld meer en meer te leren van wat juist is, van wat en wie we zijn. We leven niet in een vacuüm als zich nieuwe problemen voordoen, want we hebben de natuurwet om die problemen het hoofd te bieden. Met een treffende logica ging Benedictus verder: *"Daarom kan geen wet, die het werk van de mens is, de norm overschreiden die de Schepper heeft geschreven, zonder welke de maatschapij dramatisch verwond raakt in wat zijn belangrijkste basis vormt."* Wij weten dat er veel door mensen gemaakte wetten zijn in schandalige tegenspraak er op uit zijn de door de Schepper geschreven norm te 'overschreiden'. Benedictus wees erop dat de maatschappij in een dergelijk geval *"dramatisch verwond"* kan raken. En dat is inderdaad gebeurd.

27.130 – Het Verband tussen de Geschreven en Mondelinge Traditie

Om beter te begrijpen wat bedoeld wordt met *"de wet die in onze harten is geschreven"* moeten we op de hoogte zijn van de verhouding tussen de schriftelijke en mondelinge en traditie. Het begrip van de Schriftelijke Wet betreft de Heilige Schrift en meer in het bijzonder de eerste vijf boeken, de Torah genaamd, bestaande uit Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Wegens de historische band tussen de geschreven en mondelinge wet is de grens tussen deze twee richtingen minder scherp als men vaak

---

200) De Franse Katholiek Jacques Maritain (1882-1973) heeft zes lezingen gehouden over het onderwerp van mens en staat. Deze lezingen werden van 5 tot 13 december 1949 gehouden aan de Universiteit van Chicago op uitnodiging van de Charles R. Walgreen Stichting. De lezingen werden in '51 gepubliceerd onder de titel "Man and the State" (L'Homme et l'État - in 1953), dat met een beschouwing werd uitgebreid over het begrip soevereiniteit (hfst. 2). Het blijkt dat Maritain geen bezwaar heeft tegen de staat als instituut, maar tegen het feit dat de staat zichzelf tot absolute heerser heeft gemaakt zowel over het politieke lichaam als de maatschappij. Door dat te doen heeft het de verhouding tussen de mensen en de staat ondersteboven gekeerd, waarmee de eersten slechts tot gereedschap zijn geworden van de laatste. Dit vond volgens Maritain plaats tijdens de Franse Revolutie toen de macht van de koning overging naar de natie, waarbij de natie als superieure persoon werd gezien, gekend als de natiestaat. Maritain was een van de leidende neo-Thomisten die ervan uitging dat de mens een natuurlijke én bovennatuurlijke bestemming heeft. Maritain was een sterk voorstander van de ethiek van de natuurwet. Van hoogste belang is zijn argument dat de vanzelfsprekend geachte mensenrechten geworteld zijn in de natuurwet. Dit was de sleutel voor zijn betrokkenheid bij de opstelling van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens voor de Verenigde Naties. Ieder recht heeft echter als tegenhanger een plicht, die met elkaar in evenwicht moeten staan om ontregelingen te voorkomen.

denkt. De leringen die de aartsvaders kenden – Noach, Abraham, Jozef en anderen – werden als een inspiratie van God erkend en op hetzelfde niveau behandeld als tegenwoordig de Heilige Schrift, in een tijd dat de Schrift nog niet bestond. Later kwam de Mondelinge Wet, die teruggaat tot Mozes, de laatste der aartsvaders, die diende om de Schriftelijke Wet (de Torah) uit te leggen en aan te vullen. Tijdens zijn veertigdaagse verblijf op de berg Horeb werd Mozes door God onderricht en daarom heet het dat hij daar de dubbele wet ontving. De Zoon, 'Bar' in het Hebreeuws, daalde in de vurige gloedzee van de Sinaï af om Mozes te onderrichten. Bar betekent ook uitleggen. In Deuteronomium 1:5 wordt door Mozes de Wet / Torah 'uitgelegd' (bar). Is de Zoon niet het onderwerp van de Wet, Hij die het Woord is en de wetsvervulling? Indien we beseffen dat het Jezus zelf was die de Torah aan Mozes gaf, is het niet meer dan logisch dat Jezus in het Nieuwe Testament een 'nieuwe sleutel' aan het Joodse volk overhandigt, die bepaalt hoe ze de Torah kunnen blijven gehoorzamen.

De Mondelinge Wet is altijd als essentieel beschouwd, wat ook waar is in de nieuwe dispensatie waarin we nu leven. Lees de vroege kerkvader Ireneüs van Lyon (ca 140 – ca 202) er maar op na. Hij was (na Paulus) de eerste grote theoloog van de Christelijke kerk. De apostolische traditie aangaande Ireneüs is van groot belang als tegenhanger van een te vrije interpretatie van de Schrift. Zonder de twee-eenheid van de Mondelinge en Schriftelijke Wet kan het profetisch getuigenis niet juist worden verstaan, zelfs niet voor zulke eenvoudige zaken als het *"binden van woorden"* (tefillin), dat in Deuteronomium 6:5-8 wordt voorgeschreven. Zo fungeerden de veertig dagen dat Jezus na zijn opstanding zijn leerlingen onderrichtte ook als Mondelinge Wet, die model stond voor de latere Rooms Katholieke traditie als een door God gegeven uitleg van de Bijbel. De Mondelinge Wet heet 'wet', niet omdat die vanaf de vroegste tijd altijd mondeling zou zijn doorgegeven, maar om aan te geven dat de twee wetten in onderlinge afhankelijkheid van elkaar staan en dat de neerslag of uitwerking daarvan geen concurrent is van de Schriftelijke Wet.

Een van de belangrijkste argumenten voor de noodzaak van de Mondelinge Wet is de traditie voor het juiste lezen van de Heilige Schrift. Het protoschrift van het Oude Testament werd oorspronkelijk zonder enige klinker en spatie geschreven. In zo'n geval bestaan veel leesmogelijkheden, afhankelijk van de klinkers die worden toegevoegd en de wijze waarop de woorden worden gesepareerd. De masoretische traditie voor de toepassing van klinkers beperkt het aantal betekenissen van de tekst. Het geval wil nu dat alle Christelijke bijbelvertalers zich op deze vaste traditie hebben gebaseerd, zonder welke er een chaos zou zijn ontstaan in vertalingen en interpretaties. Om een voorbeeld te noemen van wat mogelijk is, hoeven we slechts naar het eerste vers van Genesis 2 te kijken: *"Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid."* Een mogelijk alternatief leest: "Zo werden 'ze' vernietigd." Het is is evident dat zonder de Mondelinge Traditie het onmogelijk zou zijn om tot een juist begrip te komen van het 'Woord van God'. Maar ook dan blijven er problemen om tot een correcte uitleg te komen. Er is daarom een leidende autoriteit nodig.

Het Griekse woord voor mondelinge instructie is acroamaticos, een woord dat is afgeleid van het werkwoord 'luisteren'. Er bestaat een verhelderende briefwisseling tussen Aristoteles en een van zijn leerlingen (waarschijnlijk de latere Alexander de Grote), die aansluit bij de Joodse denkwijze: "*Weet dat mijn gepubliceerde acroamatische lessen kunnen worden beschouwd als zijnde nooit gepubliceerd, want alleen zij kunnen het begrijpen die het mij hebben horen uitleggen."* De Joodse Mondelinge Wet stond indertijd bekend als masoretisch, wat de gewoonte aangeeft om uit het geheugen van de ene naar de andere generatie door te geven. Dat zal een zekere tijd in die vorm hebben gefunctioneerd, maar niet zo extreem als men ons voorhoudt. Nu valt alles onder masora: het geschreven woord, gewoontes, geschiedenis. Volgens de masora is het Hebreeuws gebonden en ontvouwt zich door aan een bestaande kern toe te voegen – altijd trouw aan de oude traditie

die telkens wordt aangevuld met diepere inzichten. Dit betekent dat de oude traditie evenveel waard is als de latere ontwikkeling en als proeve kan dienen voor nieuwe inzichten. Daarom luister ik naar wat de Joden te zeggen hebben en tracht mijn vondsten in die van hun te enten. Het probleem is dat die oude kennis niet ongeschonden tot ons is gekomen. Helaas is veel onderweg verloren geraakt en zijn er toevoegingen gemaakt die niets met de oorspronkelijke rabbijnse traditie of geïnspireerde kennis te maken hebben, een verwijt dat evenzeer aan de Rooms-Katholieke Kerk kan worden gemaakt,[201)] alhoewel de dogmatische constituties altijd correct zijn. Het uitgangspunt blijft dat de Bijbel geen eigenmachtige uitleg toelaat (2 Petrus 1:20) en alleen in geloof en ontzag mag worden benaderd. En zelfs dan! Reikhalzend zien we uit naar de wet die in onze harten zal worden gegrift.

Het moge duidelijk zijn dat de belofte van Jeremia 31:33, éérst voor Israël, voor wie de profetie is bestemd, en dan pas de rest, nog op zijn vervulling wacht, die luidt: *"Ik schrijf mijn wet in hun binnenste, Ik grif ze in hun hart."* Zie ook Jesaja 59:21: *"Wat Mij betreft: dit is mijn verbond met hen zegt de Heer: mijn geest, die op u rust, en de woorden die Ik in uw mond heb gelegd, zullen niet wijken uit uw mond noch uit de mond van uw nakomelingen, noch uit die van hun nakomelingen, van nu af en tot in eeuwigheid."* Sinds de vestiging in 1948 van de Staat Israël ligt dat aan de horizon. Land in zicht! Nu meer dan ooit is dringend behoefte aan een moreel en theologisch leiderschap. De wereld is als een beschonkene. De wijsheid leidt op dit ondermaanse een armetierig bestaan. In deze zaak past het niet de Joden een lesje te willen leren. Ook over de Christenheid, dus bij ons, ligt een sluier. (1 Kor. 13:12)

27.131 – De Pauselijke Onfeilbaarheid, Voorbode van iets Groters

Het moreel en theologisch leiderschap van de Roomse Kerk, met aan het hoofd de paus, volgde in de voetstappen van het Joodse hogepriesterlijke ambt. De pauselijke onfeil-

---

201) De aartsbedrieger is niet alleen de bedrieger van de hele onwedergeboren wereld, maar ook van Gods kinderen, met dit verschil dat hij in het bedrog dat hij op de heiligen probeert uit te spelen van tactiek verandert en de meest uitgelezen strategie toepast met listige dwalingen en bedrog aangaande de dingen van God. (Mt. 24:24; 2 Kor. 11:3, 13-15) (...) Het gevaar viseert elk kind van God [en elke religieuze stroming]. Dat geen enkele geestvervulde gelovige zegge dat hij daar ongevoelig voor is [alhoewel misschien Thomas van Aquino daarvan gevrijwaard was]. (...) De essentie van bedrog is dat de presentatie als oprecht en puur wordt ervaren. (...) Het zijn de geestelijk ingestelde kinderen van God die hiervan de dupe kunnen zijn; die zich niet laten verleiden door de wereld of door het vlees, maar openstaan voor alles wat ze kunnen leren van 'geestelijke' dingen en die een oprecht verlangen koesteren om meer 'geestelijk' te zijn en verder in de kennis van God te groeien. (...) De demonische bedrieger zal door zijn [verraderlijke] 'leringen' te vermengen met de [gebrekkige] redenering van een mens [die uit zwakheid God onvoldoende eer geeft en diens onbegrijpelijke liefde voor elk afzonderlijk miskent], deze ertoe brengen dat hij gelooft dat het inderdaad zijn eigen conclusies zijn, [en dit is nou juist de opzet van het boze plan]. De leringen van de misleidende geesten komen in deze vorm zo natuurlijk over dat ze van de mens zelf lijken te komen als vrucht van zijn eigen geest en logica. Ze vervalsen de werking van het menselijk brein en implanteren gedachten en suggesties in de menselijke geest; want deze misleiders kunnen rechtstreeks met de geest communiceren, alhoewel ze (in welke mate dan ook) geen bezit kunnen nemen van zijn geest of lichaam. Degenen die zo worden misleid menen dat het hun eigen conclusies zijn die uit hun eigen denken voortvloeien, onwetend dat misleidende geesten ze hebben aangezet om te 'redeneren' vanuit ontoereikende gegevens of vanuit een verkeerd uitgangspunt, en zo ontstaan verkeerde conclusies. (...) Goede mensen kunnen bedrogen worden en Satan heeft goede mensen nodig [en grote leraren] om zijn leugens onder het mom van waarheid te verspreiden. [Zelfs de Roomse Kerk van weleer was hier voor een zekere categorie van onderwijzingen niet van gevrijwaard, alhoewel ze altijd het tegendeel heeft beweerd.] ("War on the Saints" van Jessie Penn-Lewis # 1912; Hfst. 1: pp. 6, 8-9.)

baarheid, die voor één persoon geldt, is in feite een voorproef van de wet die later in ieders binnenste zal worden geschreven. Het is daarom niet meer dan logisch dat de plaatsbekleder van Christus op aarde begiftigd werd met deze onfeilbaarheid indien het zaken van geloof en moraal betreft. Zoals kardinaal Ratzinger, de latere paus Benedictus XVI, in een toespraak over de vernieuwing van de morele theologie stelde, *"bestaat de originaliteit van de Heilige Schrift op moreel gebied niet uit de exclusiviteit van de voorgestelde regels, maar in het [toegepaste] raffinement en onderscheidingsvermogen [binnen] een rijpingsproces verband houdend met alles wat binnen de omringende cultuur gestalte heeft gekregen."* [202)]

Een prachtig voorbeeld van het moreel leiderschap van het pausdom werd in 2006 getoond tijdens het Goede Vrijdag gebed van Paus Benedictus XVI, dat Zenit op 11 april publiceerde. Dat bevatte een vernietigende aanval op de *"Satanische"* moraal van onze maatschappij. De Paus bad dat deze mag worden gereinigd van het *"vuil"* dat ze aankleeft en ze tot reinheid mag worden gebracht en bevrijd van *"een decadent narcisme"*. Een aparte veroordeling was voorbehouden voor de wetenschappelijke vooruitgang op het gebied van genetische manipulatie: *"God wordt ongetwijfeld diep gekrenkt door de aanval op de familie. Tegenwoordig lijken we een soort van anti-Genesis te beleven, een tegenplan, van een diabolische trots die erop is gericht om de familie te doen verdwijnen. Er is een beweging om de mensheid opnieuw uit te vinden, om de grammatica van het leven zelf, zoals door God gepland en gewild, te wijzigen. Maar om Gods plaats in te nemen zonder God te zijn getuigt van een dwaze arrogantie in een gewaagde en riskante onderneming. Dat door Christus de schellen van de ogen vallen opdat wij opnieuw het prachtige gezicht, het ware gezicht, het heilige gezicht van de familie mogen aanschouwen, het gezicht van de familie dat we allen nodig hebben."* Voor de derde statie van de Kruisweg, waar Jezus voor de eerste maal valt, had aartsbisschop Comastri geschreven: *"Heer, wij zijn iedere betekenis van zonde kwijtgeraakt. Vandaag zorgt een geoliede propagandamachine ervoor dat een waanzinnige verontschuldiging van het kwaad om zich heen grijpt, een zinloze cultus van Satan, een gewetenloos verlangen om verkeerd te doen onder een oneerlijke en lichtzinnige vrijheid waarbij impulsiviteit, immoraliteit en egoïsme als de hoogste vorm van 'savoir-vivre' worden voorgespiegeld."* Bij de vierde statie, waar Simon van Cyrene Jezus helpt met het dragen van zijn Kruis, baden Paus Benedictus en zijn gevolg: *"Heer Jezus, onze welvaart maakt ons minder menselijk, ons amusement is een drug geworden, een bron van dwaling, en de niet aflatende tot vervelens toe herhaalde boodschap is een uitnodiging om in egoïsme te sterven."* Er was een ontroerende overweging bij de achtste statie, waar Jezus de vrouwen van Jeruzalem ontmoet, waarin gesproken werd van *"de rivieren van tranen van moeders, moeders van de gekruisigden, moeders van de moordenaars, moeders van de drugsverslaafden, moeders van de terroristen, moeders van de verkrachters, moeders van de psychopaten, maar desalniettemin moeders."* In een overweging besprak de paus het probleem van het kwaad in de wereld en vroeg zich af: *"Waar is Jezus in het smartelijk lijden van onze tijd, in de opsplitsing van onze wereld in een welvaartsdeel en één van armoede (...) in de ene kamer bekommert men zich om zwaarlijvigheid en in de andere bedelt men om een aalmoes?"*

27.132 – Omwille van Mijzelf

Ter afsluiting mogen we stellen dat het oude Sinaïtische verbond nooit herroepen is. Het staat wel dicht tegen zijn veroudering aan in afwachting van het komend vrederijk. De christenzionisten zijn zij die geloven dat Gods plan met de wereld in de verbonden met Israël opgesloten ligt, niet alleen het Abrahamitische maar, zoals nu blijkt, ook het Sinaïtische. Het hedendaagse Jodendom is geen reliek uit duister tijd dat in theologisch opzicht

202) Geciteerd in "Bijbel en Moraal; Bijbelse Wortels van Christelijk Gedrag" van de Pauselijke Bijbelcommissie # 2009. Citaat uit de Duitse editie vertaald.

heeft afgedaan. Zij zullen het leidersvolk zijn onder de heilsbestemming waar de wereld op afstormt, naar het woord van de Profeet Jesaja: (Jes. 49:6, 46:13 en 49:23)

> «« Het is te gering dat u mijn dienstknecht zou zijn, om op te richten de stammen van Jakob en Israëls overlevenden terug te brengen: Ik stel u aan om een licht voor de naties te zijn: mijn heil moet reiken tot in de uithoeken der aarde. (En verder:) Ik breng in Zion redding en geef aan Israël mijn heerlijkheid. (…) Koningen zullen voor u op hun aangezicht vallen en het stof van uw voeten likken. »»

Kijk eens hoe Israël zich misdraagt zult u misschien zeggen; het is een gotspe deze tekst aan te halen. Mijn antwoord: luister naar dit woord zoals uitgedrukt in de teksten van Zacharia 8:13 en Jesaja 48:8-11 :

> «« En zoals u onder de volken vervloekt bent geweest, huis Juda en huis Israël, zo zal Ik u redden en u gezegend laten zijn. (…) Ik weet dat Israël door en door trouweloos is. U wordt rebels genoemd van de moederschoot af. Zie Ik heb u gelouterd en beproefd in de smeltoven van ellende. Omwille van Mijzelf handel ik nu, want mijn Glorie, hoezeer ook geschonden, deel Ik met geen ander. »»

APPENDIX 19

• Een Tegenwicht op Anti-Zionistische Opvattingen

Commentaar op de brochure 'Onopgeefbaar Verbonden'

Door Hubert Luns – winternummer Profetisch Perspectief 2011

Brochure uitgegeven door het Israëlberaad met vertegenwoordigers van elf Evangelische en Gereformeerde organisaties in Nederland, bestemd als tegenwicht op anti-zionistische opvattingen en beleidsnota's binnen de Protestantse kerken, in het bijzonder het Kairos-document en de IP-nota.

Op 6 september aangeboden aan het moderamen van de Synode van de Protestantse Kerk, wat in de commentaren geen onverdeeld gunstige kritiek heeft gekregen, want lief zijn voor Israël, de staat Israël, mag niet.

Al eerder in 2011 is een vergelijkbaar document uitgegeven door de Gereformeerde Bond en deze brochure vormt daar een welkome aanvulling op. Wat de reacties betreft wil ik mij beperken tot het theologisch fundament, want dat zou volgens sommige critici aan alle kanten rammelen, een gatenkaas zijn.

Dr. Arjan Plaisier, de scriba van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), verwijst naar de rede van Stefanus om zijn argument kracht bij te zetten van de zogenaamd verkeerd gerichte Christologie van de opstellers. Stefanus slaat op het aambeeld van de hardnekkigheid en verblindheid van het Joodse volk. Heeft Dr. Plaisier dan nooit gehoord van Jesaja 29:18 waarin de in vers 10 voorspelde verblindheid wordt opgeheven? Weet Dr. Plaisier dan niet van de geestelijke opwekking die nu in Israël plaatsvindt en waarvan we bijvoorbeeld getuige mochten zijn tijdens de Gaza-oorlog, die van januari 2009. Daarin gaven massa's Israëlische soldaten blijk van een enorme spirituele honger. Of is dat voor het PKN vloeken in de kerk? Ze wilden niet alleen dat voor ze gebeden werd. Ze baden ook zelf. Noodtenten op vijandelijk terrein hadden 's ochtends niet minder dan tien gebedsdiensten. Er werd verteld dat soldaten, die nog nooit eerder een synagogedienst hadden bijgewoond, nu met tefillim (gebedsriemen) meebaden. Is dat ook een verkeerde Christologie? Dr. Plaisier gaat uit van het juiste gegeven dat het heil in Christus voor iedereen is bestemd en dat allen in Christus gelijk zijn. Maar in de prioriteit van genade is desalniettemin een volgtijdelijkheid, een gefaseerde uitvoering van Gods plannen, en dat hebben de opstellers van de brochure trachten duidelijk te maken. En omdat niet iedereen hoofd kan zijn, en niet iedereen hand, is ook hier – maar dan onder de volken – een taakverdeling, eentje waaraan het Joodse volk zich niet kan onttrekken, al zou zij dat willen. Wishful thinking? De vaste grond van de opstellers is dat oude boek, aangevuld met teksten van vooral Paulus. Het is niet alleen de 'Apocalypse' die telt,

mijnheer Plaisier! Trouwens de 144.000 getekenden uit Openbaring 7 zijn uit alle stammen van de kinderen van Israël en pas daarna, zegt het boek, begint de grote verdrukking. Misschien zijn we nu in de verdrukking. Who knows?

Uit de brochure, die ik met veel genoegen gelezen heb, komt naar voren dat de besprekingen die tot de opstelling van deze brochure hebben geleid voor alle participanten een vruchtbaar leerproces is geweest. Dat leerproces is niet ten einde. Een verdieping in wat de verschillende verbonden met Israël inhouden en op welke facetten het Nieuwe Testament een vernieuwing betekent is op zijn plaats. Als iemand een belangrijke promotie krijgt, in dit geval Israël, kan gebeuren dat een geheel nieuw pakket wordt ondertekend, terwijl het oorspronkelijke contract grotendeels behouden blijft. Een verdieping is ook nodig voor wat de gecompliceerde verhouding betreft tussen de Joden en de Christenen uit de begintijd van de kerk, alsook tussen de gewone Joden en de secte van de Judeo-Christenen, dat zijn de bekeerde Joden die in het Jodendom bleven en die in de veel latere Talmoed werden aangeduid als de ‘minim’, dat wil zeggen de afgescheidenen of apostaten. In deze complexiteit is zeker geen sprake van een schisma. Een schisma veronderstelt het uiteenscheuren van twee levende delen. En het is God zelf die als straf, zij het een tijdelijke, de oude en dode takken afbrak. (Rom. 11:8-9) De Joden uit de verstoktheid werden toen tot het voorhof verbannen waarmee de toegang tot de Tempel hun (tijdelijk) werd ontzegd.

Roomse Lente voor het Jodendom?

Het Vaticaan, foto Binh Nguyen Thai

Er zijn tijdens het Tweede Vaticaans Concilie serieuze stappen ondernomen richting Jodendom. Maar tezelfdertijd zagen we sterke tegenkrachten ontstaan binnen de Kerk, want theologisch weet men niet goed raad met de actuele plaats van het Jodendom in Gods plan met de wereld. Nogal logisch, want Rooms Katholieken hebben geen eindtijdvisie met een herleving van land en volk van Israël, behalve dan het beeld dat eens een punt achter alles wordt gezet met het schrikwekkend 'Laatste Oordeel'. En tot die tijd, vindt men, moet er gepredikt worden en dient het Koninkrijk Gods - met de Roomse Kerk voorop - zoveel mogelijk, zij het limitatief, gestalte te krijgen. De Katholieken zijn in feite a-millennialisten en hun vaderland is niet hier, maar in de Hemel. Dat is door eeuwen onderwijs deel uit gaan maken van de instinctieve conditie van de Roomse gelovige. Tijdens Wereldoorlog II vertolkte het Heilig Officie de heersende opinie "dat premillianisme niet veilig kan worden onderwezen, alhoewel de Kerk deze kwestie niet dogmatisch heeft gedefinieerd." [203)] ***Vrij vertaald: we weten niet wat ervan te denken, maar echt belangrijk is het niet. Dus laat maar zitten. Het is dit spanningsveld van 'ja, we zoeken toenadering tot het Jodendom' en 'neen, wat moeten we ermee?' dat onder de loep zal worden genomen.***

28.133 – Levend uit Eén en Dezelfde Wortel (Romeinen 11:16)

Zo heette een herderlijk schrijven uit 1995 van de Nederlandse bisschoppen aan hun gelovigen, dertig jaar na de afkondiging van "Nostra Aetate" (in onze tijd), een document dat over de relatie gaat van de Roomse Kerk tot het Jodendom, dat volgens rabbijn David Rosen een ware transformatie heeft ingeluid in de houding van de Katholieke Kerk en ook diepgaande gevolgen heeft gehad voor haar theologie.[204)] De meest opvallende bewe-

---

203) Het Heilig Officie is de oude benaming voor de Congregatie voor de Geloofsleer. Uitspraak van juli 1944 waarnaar verwezen wordt in "Enchiridion Symbolorum: Definitionum et Declarationum de Rebus Fidei et Morum" van Henricus Denzinger - Adolfus Schönmetzer, Freiburg # 36e herziene uitgave uit 1976 (p. 759). Ontleend aan noot 1 van het artikel door Michael J. Svigel uit 2001: "The Phantom Heresy" (De gefantaseerde ketterij).

ring van Nostra Aetate was dat Jezus' kruisiging *"niet zonder onderscheid alle Joden kan worden aangerekend die toen leefden, noch de Joden die vandaag leven."* Hier volgt een citaat uit het schrijven:

«« De Joodse godsdienst heeft voor Christenen een wezenlijke, een blijvende betekenis. Dit fundamentele inzicht werd dertig jaar geleden, op 28 okt. 1965, plechtig verwoord door het Tweede Vaticaans Concilie in de verklaring Nostra Aetate. Daarmee werd duidelijk dat de Kerk zichzelf niet juist kan verstaan als haar relatie tot het Jodendom buiten beschouwing blijft.

Nostra Aetate heeft een gestage ontwikkeling op gang gebracht in de relatie van de Rooms-Katholieke Kerk tot het Jodendom. Dit komt ondermeer tot uiting in de officiële erkenning door de Heilige Stoel van de Staat Israël in 1993 dat samenging met het aangaan van wederzijdse diplomatieke betrekkingen. Van de kant van de R.-K. Kerk is daarbij uitdrukkelijk de verplichting verwoord iedere vorm van antisemitisme te bestrijden. In die ontwikkeling past ook de eerlijke bezinning op het eigen verleden, die de Poolse en Duitse bisschoppen er onlangs toe bracht medeverantwoordelijkheid te erkennen voor jodenvervolgingen in het verleden. Oprecht sluiten wij ons daarbij aan.

Zoals wij dit jaar met dankbaarheid vervuld worden als we terugdenken aan het einde van de oorlog, vijftig jaar geleden, zo worden wij met schaamte en ontzetting vervuld als wij terugdenken aan de 'Shoah' (de massamoord op de Joden). (…) Uit ons land werd het op één na hoogste percentage joden weggevoerd en vermoord. Die gedachte laat ons niet los. (…) Een traditie van theologisch en kerkelijk anti-Judaïsme heeft bijgedragen tot het ontstaan van een klimaat waarin de Shoah kon plaatsvinden. Een zogenaamde 'katechese van de verguizing' leerde dat het Jodendom na de dood van Christus als volk verworpen zou zijn. Mede door zulke tradities stonden ook in ons land Katholieken soms gereserveerd tegenover Joden, soms zelfs onverschillig of afkerig. Direct na de oorlog was dit nog merkbaar bij de terugkeer van onderduikers en de overlevenden uit de vernietigingskampen [die hun voormalige woningen niet toegekend kregen]. Wij wijzen deze traditie van kerkelijk anti-Judaïsme af en betreuren de afschuwelijke gevolgen ervan. Met onze paus en met andere bisschoppenconferenties veroordelen wij elke vorm van antisemitisme als een zonde tegenover God en de mens.

(…) Reeds in 1951 werd de "Katholieke Raad voor Israël" opgericht met het doel in onze Kerk het bewustzijn te versterken van de betekenis van het Jodendom en onze relaties te verbeteren. Vorig jaar (dus in 1994) gaven wij aan deze Raad een officiële status als zelfstandige kerkelijke instelling. (…) Sinds 1981 heeft de dialoog tussen de Christelijke kerken en het Jodendom in Nederland vaste vorm gekregen in het "Overlegorgaan van Joden en Christenen in Nederland".[205] Onze kerk neemt via de Katholieke Raad voor Israël aan dit overleg deel. »»

Dat de poging tot herstel geen lokaal fenomeen was, maar ook in Rome leefde, blijkt uit het feit dat Paus Johannes XXIII kort na in 1958 tot paus te zijn gekozen het *"Oremus pro perfidis judaeis, non flectant genua."* uit de paasliturgie liet schrappen, vertaald: *"Laat ons bidden voor de trouweloze Joden, niet knielen!"* En in 1993, tijdens de 50e verjaardag van de Warschau ghetto-opstand, deed Paus Johannes Paulus II deze oproep: *"Wij zijn*

---

204) Uit een toespraak van David Rosen te Rome op 27 oktober 2005, geheten: "Nostra Aetate, Forty Years After Vatican II – Present & Future Perspectives" (Nostra Aetate, Veertig Jaar na Vaticaan II – Huidige en Toekomstige Perspectieven), die werd uitgesproken tijdens de conferentie van de Heilige Zetel Commissie voor Religieuze Betrekkingen met het Jodendom. Door het belang van deze toespraak werd de toespraak van Rabbijn David Rosens op de website van het Vaticaan getoond.

205) www.OJEC.org

als Christenen en Joden geroepen om in navolging van Abrahams geloof een zegening voor de wereld te zijn. Dit is de gezamenlijke taak die ons wacht. Het is daarom voor ons Christenen en Joden noodzakelijk om allereerst een zegening te zijn voor elkaar!" [206)]

De aansporing van de Nederlandse bisschoppen eindigt met een overweging over de wortels van het Christendom met een verwijzing naar Romeinen 11, waarin sprake is van de Joodse wortel waarop het Christendom is geënt. Maar er wordt aan voorbijgegaan wat dat zou kunnen betekenen voor de plaats van het Joodse volk in de nog 'komende wereld' waar het niet meer Jood óf Christen is, maar Jood én Christen, die dan volwaardige partners van elkaar zullen zijn geworden, zij het niet helemaal, want als we het Oude Testament ernstig nemen, zal het primaatschap naar de Joden gaan. (Zach. 14:18) Immers, in hetzelfde vers uit de romeinenbrief staat ook dat God bij machte is de weggebroken takken van het Jodendom opnieuw in te enten tussen de latere loten van het Christendom. Zou dat soms voor onze tijd zijn nu de twijgen aan de vijgenboom, beeld van Israël,[207)] beginnen uit te botten? (Mt. 24:32)

28.134 – Het zoeken naar verbroedering

Paus Johannes Paulus II heeft vaak benadrukt dat hij een betere relatie met het Joodse volk wenst en heeft daartoe belangrijke initiatieven ontplooid. Zo werd in 1997 wereldkundig gemaakt dat schuld zou worden beleden voor het vroegere antisemitisme binnen de Roomse Kerk, wat inderdaad in het Grote Jubeljaar 2000 plaatsvond. Een eerste stap in die richting was het organiseren van een algemeen Christelijk en besloten symposium onder auspicium van het Vaticaan met als thema "De wortels van de anti-Joodse gezindheid in de Christelijke wereld". Bij de misviering ter afsluiting van dit symposium zette de Australische kardinaal Edward Cassidy een belangrijke stap toen hij God vergeving vroeg voor de zonden tegenover de Joden en bad: *"Christenen belijden de zonden die door niet weinigen van hen tegen verbondsvolk zijn begaan"* – waarop de Paus ontroerd antwoordde: *"God van onze vaderen, U hebt Abraham en zijn nageslacht uitverkoren om uw naam aan de volken bekend te maken: wij zijn diep bedroefd om het gedrag van hen die in de loop der geschiedenis deze kinderen van U hebben laten lijden, en wij vragen U vergiffenis met het vaste voornemen ons in te zetten voor een waarachtige verbroedering met het volk van het Boek",* gebed dat hij enkele dagen later tijdens zijn historische rondreis in Israël tussen de stenen van de Klaagmuur stopte.

Tenslotte heeft de opvolger van Johannes Paulus II in maart 2011 het nu levende Joodse volk van de dood van Jezus Christus vrijgepleit, waarbij hij in zijn nieuwe boek "Jezus van Nazareth-Deel II" een van de meest controversiële kwesties in het Christendom aanraakte, te weten de passage van Jezus' rechtszitting volgens Matteüs 27 (in parafrase):

> «« Toen Pilatus zag dat de opschudding alleen maar toenam, waste hij ten aanschouwen van iedereen zijn handen ten teken van onschuld, zeggende: *"Ik ben onschuldig aan het bloed van deze rechtvaardige! De schuld ligt bij jullie."* [Desalniettemin bleef Pilatus de onrechtvaardige rechter.] Hierop riep heel het verzamelde volk: *"Zijn bloed kome over ons en ons nageslacht!"* »»

Dit was de laatste serieuze poging tot toenadering van deze Paus, die zoals bekend onder controversiële omstandigheden moest aftreden.[208)] Op grond van deze passage trachtte

---

206) L'Osservatore Romano, 17 aug. 1993.

207) De vijgenboom staat symbool voor het messiaanse vrederijk. Volgens de Encyclopaedia Judaica van 2007 vertegenwoordigt het een ideaal verleden en de hoop op een vredige toekomst, gebaseerd op de teksten uit 1 Koningen 4:5 en Micha 4:3-4, overeenkomstig Joël 2:22-23 waar sprake is van de leraar der gerechtigheid: "Dan smeden zij hun zwaarden om tot ploegscharen en oorlog leren zij niet meer. Eenieder zal dan onder zijn wingerd zitten of onder zijn vijgenboom en door niemand worden opgeschrikt."

de Paus een bijbels-theologische verklaring te vinden dat het Joodse volk als geheel niet verantwoordelijk kan worden gesteld voor Jezus' kruisdood. Het ontkrachten van deze passage werd door de Joden als een lofwaardig initiatief gezien,[209)] alhoewel de pauslijke exegese om de Joden van profetenmoord te vrijwaren op een wankele basis berust.[210)] Zijn pleidooi gaat er vanuit dat het Evangelie van Matteüs pas werd geschreven nadat de christenvervolgingen onder Nero een aanvang hadden genomen, dus een veertigtal jaren na Christus' kruisdood. Dat is een onverdedigbaar standpunt. De Paus beweerde dat het betreffende vers moet worden bezien in de geest van de latere tijd dat het zou zijn vastgelegd. Dát nu is een theologische blunder, vooral omdat de Paus deze uitspraak interpreteerde als een zegening, want, schreef hij: *"Jezus' Bloed spreekt van betere dingen dan het bloed van Abel."* De intentie van de kreet was echter anders! Staat niet geschreven dat wie onwaardig ter communie gaat zich een oordeel op de hals haalt? (1 Kor. 11:27-28) Opnieuw, de gemoedsgesteldheid en de intentie zijn bepalend. Helaas is Paus Benedictus XVI in de Modernistische fuik gevangen geraakt. En zelfs als zou het een veertigtal jaren later zijn neergeschreven, dan nog zou een afwijking van wat iedere Christen uit zijn hoofd kende verontwaardigd zijn afgewezen. Het was een vloek, punt uit. Zegen en vervloeking liggen in elkaars verlengde, want het Hebreeuwse bar-ak betekent zowel zegen als vloek. Bileam de profeet/magiër (beide hetzelfde Hebr. woord) werd door de Ammonieten en Moabieten ingehuurd om de Israëlieten voor eeuwig te vervloeken, die toen als een jong volk een kwetsbare kinderlijke dispositie hadden. (Deut. 23:3-7, Num. 22-24) De vervloeking werd door Gods tussenkomst in een zegening omgezet en de opdrachtgevers kregen als straf een koekje van eigen deeg. Hieruit blijkt dat een zegen of vloek iets ernstigs is dat tot in het verre nageslacht kan doorwerken.

De schuldige dispositie aan Jezus' kruisiging is in de kwestie van Matteüs 27 secundair, maar speelt wel mee. Het gaat er primair om hoe de zelfvervloeking tot stand kwam. En wat de zwijgende meerderheid betreft die niet ter plaatse was? Die hebben tijdens de daaropvolgende ontwikkelingen de moed niet kunnen opbrengen om zich van het Joodse leiderschap te distantiëren, alhoewel ze daar voldoende kans toe hadden gekregen. Het is duidelijk dat velen deze Jezus niet als hun messias hebben willen erkennen, daarmede zichzelf en hun nageslacht onder de vloek stellend, alhoewel ze niet op de gabbatha waren (berechtingsplaats). Dit is vergelijkbaar met militairen die hun orders nooit ter discussie stellen en nooit de geldigheid van sommige extreme orders in Gods ogen willen overwegen, maar de gemakkelijke weg kiezen, en zelfs trots zijn op hun kadaverdiscipline. Kadaverdiscipline past niet bij de mens die God voor ogen heeft. De zelfvervloeking van *"zijn bloed kome over ons en ons nageslacht"* was geen loze kreet, maar werd met Christus' Bloed bezegeld. Daardoor kreeg het eeuwigdurende kracht, wat een verschrikking! Die kan alleen in antitype-zegening worden opgeheven en met datzelfde Bloed in het tegendeel gekeerd. Daartoe dient het voorstel van Dominee Leenhouts (zie App.), waarbij het niet onlogisch lijkt dat in plechtige ceremonie een door God gevormd Joods collegium over zichzelf en hun volk Jezus' Bloed afroept, maar nu met de juiste intentie.

28.135 – De onbegrepen dimensie van de Staat Israël

Het is ontwijfelbaar een ernstig zoeken tot toenadering, maar helaas lees ik nergens over de profetische duiding van de na-oorlogse heroprichting van de Staat Israël. Ook in Israël zelf is daar tot op heden weinig begrip voor. Wie uitsluitend oog heeft voor de politieke dimensie van het Israëlisch-Arabisch conflict zal inschattingsfouten maken en zich door de opgeklopte opinies laten meeslepen die dagelijks door de nieuwsmedia over ons uit worden gestort en zal ook het gemeen spel op hoog politiek niveau niet doorzien, waar

208) Zijn opvolger Bergoglio, alias Paus Franciscus, heeft een steeds extremere pro-Palestijnse positie ingenomen. Zie bijv. het artikel van John L. Allen Jr. van 26 nov. 2023 in Crux, een online krant die zich richt op nieuws over de Katholieke Kerk, met als titel: "It's impossible to ignore Pope Francis's growing Jewish problem".

iedere tegemoetkoming van Israël met onredelijke nieuwe eisen wordt beantwoord. Dat verklaart waarom het Vaticaan meermaals de oprichting van een aparte Palestijnse staat binnen Israel heeft ondersteund, voorbijgaande aan wat zich werkelijk afspeelt.

Het merkwaardige fenomeen doet zich voor dat wie geen oog heeft voor de geestelijke dimensie van de Staat Israël, ook geen oog heeft voor de juiste politieke verhoudingen. Dat werd de wereld pijnlijk gewaar tijdens het bezoek van paus Benedictus XVI aan Israël in mei 2009 toen hij bij het begin van een eendaags bezoek aan de West Bank (ten Oosten van Jeruzalem) voor een Palestijns thuisland pleitte. *"De Heilige Stoel ondersteunt het recht van jullie volk op een souverein Palestijns thuisland in het land van jullie voorvaders, veilig en in vrede met zijn buren binnen internationaal erkende grenzen",* zo zei de Paus. Dit gebeurde volgens het nieuws *"in het presidentiële paleis van de Palestijnse president Mahmoud Abbas in Bethlehem"* – alsof hij reeds een land regeerde!

Wat met *"land van jullie voorvaders"* wordt bedoeld is moeilijk voor te stellen omdat de meeste in Israël wonende Arabieren, of het nu in de West Bank is of elders, nieuwkomers zijn met een niet-Palestijnse identiteit. Veel Joden zijn ook nieuwkomers, beter gezegd terugkomers die hun eigen Israëlische identiteit 'in den vreemde' nooit hebben opgegeven. Ze werden in hun verspreiding door zichzelf en door de anderen als een vreemde eend in de bijt gezien, als een indringer die onassimileerbaar bleek. Het is eenvoudig vast te stellen dat vanuit Bijbels en ook historisch perspectief de Joden wél het recht hebben om dit land 'het land van hun voorvaderen' te noemen. Dat geldt helaas niet voor de zichzelf noemende Palestijnen. Wat niet wil zeggen dat ze geen recht zouden hebben om als mede-inwoners in de Staat Israël te verblijven, maar dan moeten ze wel hun ononderbroken haatcampagne tegen de Joden stopzetten en het terrorisme vaarwel zeggen, want een mede-inwoner dient zich netjes te gedragen.

Het laatste in een reeks incidenten deed zich in 2011 voor op vrijdag 3 juni met Mahmoud Abbas' tweede bezoek aan het Vaticaan, de opvolger van Yasser Arafat, waarvan uitgebreid verslag werd gedaan door de Ma'an News Agency. Het was daarbij ook zijn vierde ontmoeting met Paus Benedictus. Na deze ontmoeting deed het Vaticaan een dringende oproep voor een rechtvaardige en blijvende vrede tussen Israël en de 'Palestijnen', wat volgens een eerdere en nu weer door haar geuite opinie alleen zou kunnen worden bereikt met een onafhankelijke Palestijnse staat: *"De staat Israël en de Palestijnse staat moeten spoedig in veiligheid leven, in vrede met hun buurlanden en binnen internationaal erkende grenzen."* De H. Stoel bracht die dag via haar persagentschap het volgende bericht uit:

> «« Deze morgen heeft Benedictus XVI dhr Mahmoud Abbas in audiëntie ontvangen, de president van de Palestijnse Autoriteit, die vervolgens een ontmoeting had met de staatssecretaris Kardinaal Tarcisio Bertone alsook de Aartsbisschop Dominique Mamberti, die de verantwoordelijke is voor de betrekkingen met landen. Een centraal punt van de vriendschappelijke gesprekken betrof de problematische situatie in het Heilig Land. Bijzondere nadruk werd gelegd op de urgente noodzaak om een rechtvaardige en blijvende oplossing te vinden voor het Israëlisch-Palestijns conflict, een oplossing die in staat zal zijn om respect te verzekeren voor de rechten van iedereen opdat de legitieme aanspraken van het Palestijns volk op een onafhankelijke staat binnen bereik liggen. »»

---

209) Elan Steinberg, bijvoorbeeld, de vicepresident van "Het Amerikaans Genootschap van Holocaustoverlevenden en hun Nakomelingen", zei in een reactie op dit boek: "Holocaustoverlevenden weten maar al te goed hoe de eeuwenlange beschuldiging van 'Christus' moordenaar' tegen de Joden een vergiftigd klimaat van haat heeft gecreëerd dat als basis diende voor de antisemitische vervolging, waar de Holocaust de ultieme uitdrukking van was."

210) De Joden konden toen niet weten dat Jezus de Godmens was en daarom kan hun geen Godsmoord ten laste worden gelegd, maar wel de moord op een grote profeet.

Ondanks al deze initiatieven blijft in de typisch Katholieke benadering ongewis hoe de Joden en het ‘Boek’ dat zij met zich meedragen theologisch sporen, terwijl daar toch een enorm spanningsveld ligt. Zolang volgens de gangbare leer de ‘komende wereld’ het banale verlengstuk is van de ‘oude wereld’ kan de theologische knoop niet worden ontward. Waar blijft in deze visie de ‘raison d’être’ van de Staat Israël als vervulling van Gods beloftes? In het Katholicisme vertegenwoordigt het Duizendjarig Vrederijk geen reële verwachting, alhoewel daar tijdens de Heilige Mis elke keer om gebeden wordt, maar dat gaat het ene oor in en het andere oor uit, of het wordt verkeerd uitgelegd. Mijn bescheiden mening is dat zolang deze misplaatste theologie standhoudt en men de Katholieke Kerk de leidersrol toebedeelt in een ‘eventueel’ Vrederijk – en men en passant de profetieën van het Boek Zacharias onder het tapijt veegt – de Staat Israël een doorn in het oog zal zijn van niet alleen de politici, maar ook van vele kerkleiders.

Wat de messiaanse verwachting betreft zijn er opvallende patronen die vanuit de Joodse en Christelijke tradities in dezelfde bedding blijken samen te vloeien, alhoewel ze op het eerste gezicht totaal anders lijken. Het is juist vanwege een gebrek aan theologisch inzicht dat nu, vele decennia na Nostra Aetate, de meeste prelaten afstand hebben genomen van dit stuk. Ze willen het classificeren als een bibliotheekstuk dat bij de directe naoorlogse periode hoort waarin de Kerk in het reine moest zien te komen met de verschrikkingen van de Shoah, een periode die inmiddels ver achter ons ligt en daarom voltooid verleden tijd lijkt. Dat klinkt misschien logisch maar het is onjuist.

Bedenk wel dat de contractpartijen in het Nieuwe- en Oude Testament dezelfde bleven, namelijk God en de Huizen van Israël. (Hebr. 8:8) Als indertijd Mozes, is de Kerk dienaar van het Verbond als mededeelgenoot in Christus en staat als zodanig in de bediening der verzoening.[211)] De heilige taak van de Christenheid is de bediening der verzoening zoals zij dat ook heeft ten aanzien van deze gebroken wereld. Jezus Christus is de poort waardoor al het heil naar ons en naar het Jodendom toestroomt, de partijen die volgens Gods raadsbesluit de uitdelers van de genade zijn. Het herstel van de breuk tussen God en de wereld, die uit ontelbare wonden bloedt, kan pas volgen op het herstel van de breuk tussen God en het Jodendom, wat ‘de prioriteit van genade’ wordt genoemd. Daarom zijn de pogingen van de Kerk om toenadering tot hun oudste broeder te komen allernoodzakelijkst.

28.136 – Het komend Vrederijk

Laten we eens kijken naar Openbaring 20 en zien wat Philip Schaff zegt over de verwachting van het Duizendjarig Vrederijk. Is het reëel of denkbeeldig? Openbaring 20 tekent de eindtijd als voorbode van het Duizendjarig Vrederijk. Het chiliasme, een woord dat is afgeleid van het Grieks voor duizend, is de theologie die zich daarmee bezighoudt. De grote historicus Philip Schaff schrijft: [212)]

> «« Het opvallenste punt in de eschatologie [eindtijdstheologie] van de ante-Niceaanse periode [dus vóór het jaar 325] is het op de voorgrond treden van het chiliasme of millenniarisme, dat uitgaat van een duizendjarig zichtbare regering van de glorierijke Christus op aarde samen met de opgestane heiligen, periode die aan de algemene opstanding en het [laatste] oordeel voorafgaat. Het was daarbij geen leer die de Kerk in een of andere geloofsbelijdenis of devotievorm uitdroeg, maar een wijd verbreide opinie die door gerespecteerde leraren [uit de vroege Kerk] werd ondersteund zoals Barnabas, Papias, Justinus Martelaar, Irenaeus, Tertullianus, Methodius en Lactantius; terwijl Chajus, Origenes, Dionysius de

211) cf. Hebr. 8:8, 2 Kor. 3:6; 5:18-20 en Ef. 1:22-23; 3:6.

212) “History of the Christian Church - II” door Philip Schaff – Electronic Bible Society # 1882. De 2002 internet editie is gebaseerd op de 3e herziene editie. (§158, p. 443).

> Grote en Eusebius,[213)] net als later Hiëronimus en Augustinus, zich daartegen verzetten. »»

Moe geworden van het lange wachten en bedenkend dat de Romeinse Keizer Constantijn het verwachte Koninkrijk op aarde had gebracht, dateerde Augustinus van Hippo het 'Duizendjarig Rijk' vanaf de tijd van het schrijven van het boek Openbaring, of het begin van het Christelijk tijdperk, tot aan het eind van het eerste millennium van de Christelijke kerk. Het was de existentiële angst voor het Laatste Oordeel die Augustinus er daarna toe bracht zijn vroegere mening te herzien en het Duizendjarig Vrederijk in symbolische termen op te vatten. Hij was niet de eerste die zo dacht, maar zeker de prominentste.

Zulk een angst voor Gods oordeel, die ertoe leidde dat men het Duizendjarig Rijk en Gods Oordeel in overdrachtelijke zin ging zien – waardoor tenslotte ook de Hel niet meer serieus werd genomen – kon alleen postvatten vanuit een onvoldoende begrip van Gods barmhartigheid. Pas als God alle genademiddelen heeft uitgeput om de mens op het rechte pad te brengen, pas dan zal God ingrijpen, 'moet' God ingrijpen, om erger te voorkomen. De Hemelse boodschappen aan zuster Jozefa Menendez (1890-1923) en die aan zuster Faustina (1905-1938) hebben de weg geopend naar de kennis, verering en afsmeking van Gods oneindige barmhartigheid. Deze verdiepte kennis had de misplaatste angst voor Gods oordelen kunnen wegnemen. Het afsmeken van Gods barmhartigheid leidt tot afwending van onheil. Immers, profetisch aangekondigde beroeringen zijn altijd conditioneel. Zelfs op het laatst is God bereid zijn straffende hand terug te trekken indien de Kerk de haar toegewezen genademiddelen aanwendt. Hoe krachtig is het gebed dat Gods barmhartigheid afsmeekt, hoe heilzaam voor de wereld! De Kerk wordt wel Gods bliksemafleider genoemd. De Kerk en haar gelovigen zijn het zout der aarde, maar als het zout zouteloos is geworden… Tja, dan ziet het er slecht uit.

De symbolische duiding van het Vrederijk werd later de courante munt in de theologie, in het bijzonder van de Rooms Katholieke en de Lutheraanse en hun afsplitsingen. Een tweedeling kwam zo tot stand. Zoals het Oude Testament doorspekt is met materiële beloftes en het Jodendom ook altijd een materiële toekomst voor ogen heeft gehad die gestalte moest krijgen in de 'komende wereld', zo heeft het Christendom sinds Augustinus bijna uitsluitend de blik op een geestelijke en Hemelse toekomst gericht, wat tot op een bepaalde hoogte harmonieert met het Nieuwe Testament, terwijl de waarheid ergens in het midden ligt. Immers, volgens Openbaring 21:2 daalt de Hemel op een aards toneel neer, daarmee gehoor gevend aan de bede in het Onze Vader gebed: *"Uw wil geschiede op aarde zoals in de Hemel",* een gebed dat tot nog toe een schone droom is gebleven. Voor mij is het niet alleen maar een droom maar een der mooiste gebeden, en telkens wanneer ik dat bid overvalt mij een gevoel van grote vreugde.

Na de vijftiger jaren ontstond om onverklaarbare reden de algemene opinie dat het concilie van Efeze uit 431 het chiliasme als ketters en bijgelovig zou hebben veroordeeld. Michael Svigel, een doctor in de theologie uit 2008 van het Dallas Theological Seminary signaleert dit in zijn rapport "The Phantom Heresy" (De gefantaseerde ketterij) uit 2001. Daarin bespreekt hij een aantal belangrijke auteurs zoals Norman Cohn, Robert Clouse, Peter Toon en Andrew Bradstock, om maar enkelen te noemen. Tot zijn verbazing ontdekte hij dat dit niet wordt bevestigd door de oorspronkelijke bronnen, want die bevatten dienaangaande géén veroordeling, anathema, verordening of verklaring in welke vorm dan ook. Michael Svigel geeft een methodologisch probleem aan waar alle onderzoekers en schrijvers aan ten prooi vallen, als ze steeds weer vewijzen naar vorige auteurs:

---

213) Zie ook t.a.v. het vroeg-Christelijke milliënarisme de Italiaanse bijbeluitgave met veel exegetische voetnoten, de zogenaamde "Collana La Sacra Biblia" – Marietti # 1947-1960 (p. 844), onder leiding van Salvatore Garofalo, professor in de Heilige Schrift aan de Pontificale Stedelijke Universiteit (Pontificia Università Urbanian).

«« De verleiding is altijd groot om zijn 'vertrouwen' in een secundaire bron te stellen in de veronderstelling dat de auteur een oorspronkelijke bron correct citeert, of dat hij zijn werk goed heeft gedaan in zijn onderzoek naar de oorspronkelijke bronnen om daarmee een bewering te staven, of dat hij gewoon over voldoende deskundigheid beschikt in een zeker vakgebied om erstige fouten te voorkomen. (Het artikel eindigt met de volgende woorden:) Men zou kunnen denken dat de verspreiding van de ongefundeerde opvatting van een oecumenische veroordeling van het chiliasme in een aantal gevallen gemotiveerd is geworden door het huidig anti-premillianisme dat er onbewust naar verlangt dat de vroege kerk inderdaad een unanieme veroordeling van het chiliasme heeft uitgesproken. Maar neen, het lijkt erop uit dat de vroegere en tegenwoordige orthodoxie aan de premilleanisten ruim baan moet geven. »»

28.137 – Een vreemde eend in de bijt

Zonder een toekomstvisie, zij het nog vaag en ongedefinieerd, waarin de kerk in een andere economie van genade zal staan, is het schier onmogelijk de Joden een fundamenteel andere plaats toe te kennen dan welke ze vóór 1917 hadden, wat het jaar is dat de Ottomanen, zoals de Turken toen heetten, uit Jeruzalem werden verdreven.[214)] Zonder zo'n toekomstvisie is de Staat Israël een vreemde eend in de bijt. Mijn spreekwoordenboek zegt daarvan: *"Zo noemt men wel eens iemand die een vreemdeling is in een gezelschap of in een bepaalde kring van mensen."* Het leed dat de Joden doorheen de geschiedenis is aangedaan, is iets anders, vindt men; dialoog en schulderkenning zijn daartoe de oplossing. Ook mag bewondering worden geuit voor de intellectuele prestaties van het Jodendom en hun bijdragen aan de wereldcultuur gedurende millennia Christendom. Maar jammer genoeg blijft het daarbij en houdt men vol dat een anti-de-staat-Israël-politiek niets maar dan ook niets met antisemitisme te maken heeft of tegenwerking van Gods plan met de wereld.

Ter illustratie waar dit toe kan leiden, het volgende. La Civiltà Cattolica, het meest gezaghebbende blad van de Jesuïten, presteerde het in hun redactioneel artikel van januari 2011 de Palestijnse Nakba-term toe te passen op de Palestijnse vluchtelingen, een term die indiceert dat de oprichting van de Joodse staat een regelrechte ramp is geweest. Het vluchtelingenprobleem zou het gevolg zijn van de *"etnische zuiveringen die Israël destijds heeft uitgevoerd"* (wat een pertinente leugen is). Die uitgave van La Civiltà nam de steeds herhaalde Islamitische leuze letterlijk over dat *"de Zionisten het Westers schuldgevoel over de Shoa sluw hebben uitgebuit om aldus het fundament te leggen voor hun eigen staat."*

Het moge duidelijk zijn dat ondanks de bewonderenswaardige vooruitgang die is geboekt in de toenadering tot het Jodendom, er nog een moeilijke weg te gaan is. Naast de lofwaardige initiatieven en een waarneembare kentering in het sentiment, blijven de oude sentimenten van afwijzing en veroordeling parten spelen, zij het anders gekleed. Pas als de wens voor verbroedering samengaat met een gezonde theologische leer, kunnen de nefaste krachten binnen de Roomse Kerk het zwijgen worden opgelegd, …en niet alleen binnen de Roomse Kerk!

---

214) De oude heersers hadden geen liefde voor Jeruzalem. Toen het Brits Expeditieleger onder leiding van generaal Allenby oprukte, hadden de Ottomaanse legereenheden reeds uit zichzelf Jeruzalem verlaten met het plan de heilige stad in puin te schieten zodra de tegenstander zich daar had gevestigd, een plan dat door de inzet van het vliegtuig – toen een nieuw wapen – kon worden verijdeld. Van bovenaf bestookten ze de mortierbatterijen van de Ottomanen, die in grote paniek wegvluchtten. En zo gebeurde het dat Jeruzalem ongehavend in handen der Britten viel.

APPENDIX 20

De Kerkvaders over de 'Tussentijdse Komst' van onze Heer en Redder aan de vooravond van het Millennium

----

St. Bernard van Clairvaux (1090-1153) spreekt in zijn preek nr. 5 van de Adventu Domini duidelijk over een andere komst van Christus, wat hij tussen de de eerste in het vlees plaatst en de laatste komst in glorie bij het Laatste Oordeel. Hij noemt deze middelste 'komst' de tussentijdse komst. Hij zegt: "We weten dat er drie komsten van de Heer zijn. De tweede ligt tussen de andere twee in. Die is onzichtbaar, terwijl de andere twee zichtbaar zijn. Tijdens de eerste komst werd Hij op aarde gezien terwijl Hij onder de mensen verbleef. (…) Tijdens de laatste komst zal alle vlees de redding van onze Heer zien en ze zullen naar Hem opkijken dien zij doorstoken hebben. De tussentijdse komst is verborgen; tijdens deze zullen alleen de uitverkorenen de Heer in hun binnenste zien en zullen aldus gered worden. Tijdens zijn eerste komst kwam de Heer in het vlees en in onze zwakheid; tijdens deze middelste komst is Hij onze rust en troost. Indien iemand zou denken dat deze middelste pure fantasie is, luister dan naar wat onze Heer zelf zegt: 'Indien iemand Mij liefheeft zal hij mijn woord houden, en mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen.'"

St. Justinus de Martelaar (ca 100 - ca 165) zei: "Want ik kies ervoor niet achter mensen aan te gaan of hun leer, maar achter God en de door Hem gegeven leer. Want als je met mensen optrekt die zich Christen noemen, maar die deze waarheid ontkennen en het wagen de God van Abraham, Izaak en Jakob te vervloeken, die ook zeggen dat er geen opstanding uit de dood is en dat hun zielen als zij sterven ten Hemel worden opgenomen, verbeeld je dan niet dat ze Christen zijn. (…) Maar wat mij en anderen betreft die op alle punten rechtzinnig Christen zijn, wij weten dat er een opstanding uit de doden zal zijn en een duizend jaar in het herbouwde Jeruzalem, versierd en vergroot, zoals de profeten Ezechiël en Jesaja en anderen hebben aangekondigd." (Dialoog met Tripho, Hfst. LXXX)

Justinus spreekt over het tijdperk van vrede als hij de profeet Jesaja aanhaalt. Jesaja sprak als volgt over deze tijd van duizend jaar: "Zie, Ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, en aan wat vroeger geweest is wordt niet meer gedacht; het komt niet meer in de gedachten op. Ik ga vreugde voor u scheppen en vrolijkheid voor altijd; Jeruzalem wordt door Mij herschapen in een stad vol vrolijkheid, met een bevolking vol blijdschap. Dan zal Ik juichen om Jeruzalem en mij verblijden om mijn volk; geween en gekerm worden er niet meer gehoord. Er is geen zuigeling meer met een kort leven, en geen grijsaard die zijn jaren niet vervult, want een honderdjarige zal in de kracht van zijn leven sterven, en wie de honderd jaar niet bereikt, wordt als vervloekt beschouwd. Zelf zullen ze wonen in de huizen die zij hebben gebouwd en de vruchten eten van de wijngaard die ze zelf hebben geplant. Want de levensdagen van mijn volk zullen even talrijk zijn als die van de bomen, en mijn uitverkorenen zullen zelf genieten van het werk van hun handen. Zij zullen zich niet voor niets moe maken, en geen kinderen ter wereld brengen voor de verschrikking. Zij en hun nakomelingen met hen zullen een geslacht zijn dat gezegend is door de Heer. Nog vóór zij roepen zal Ik hun antwoorden;

terwijl ze nog spreken zal Ik hen verhoren. Dan grazen de wolf en het lam eensgezind, de leeuw eet dan hooi zoals het rund, terwijl de slang zich zal voeden met stof. Niemand zal nog kwaad doen of onheil stichten op heel mijn heilige berg, zo spreekt de Heer." (Is. 65:17-25) (idem, Hfst. LXXXI)

Lactantius (ook Lucius Cælius genoemd) (ca 250 – ca 325): "God voltooide de wereld en dit bewonderenswaardige werk van de natuur in een tijdsspanne van zes dagen, zoals in de mysteriën staat van de Heilige Schrift, en Hij heiligde de zevende dag toen Hij van zijn werken rustte. Dit is de sabbatsdag, wat in de taal der Hebreeën zijn naam ontleent aan het getal zelf [sabbat is in werkelijkheid van het woord 'ophouden' afgeleid], zodat het zevende terecht het volledige getal is.

Daarom, omdat al Gods werken in zes dagen voltooid werden moet de wereld in zijn huidige staat door zes tijdperken heengaan, dat is zesduizend jaar. Want de grote dag des Heeren wordt door cycli van duizend jaar omsloten, zoals de profeet aangeeft, die zegt: 'In uw ogen, O Heer, zijn duizend jaren als een dag.' En aangezien God tijdens die zes dagen werkte om zulke grote werken te scheppen, dienen zijn godsdienst en waarheid tijdens die zesduizend jaar te werken terwijl de verdorvenheid de overhand heeft en regeert. En opnieuw, aangezien God nadat Hij zijn werken had beëindigd op de zevende dag rustte en die zegende, moet aan het eind van het zesduizendste jaar elke [menselijke] verdorvenheid van de aarde worden verbannen en zal de gerechtigheid duizend jaar lang heersen; en er zal vrede en rust zijn van de werken die de wereld tot dan toe verdragen heeft." (Goddelijke Instituten, boek VII: Over een gelukkig leven - Hfst. 14)

"We hebben iets eerder gezegd dat bij het begin van het heilig bewind het zal geschieden dat de vorst der duivels door God zal worden geketend. Maar hij zal ook als het duizendjarig Koninkrijk, dat is het zevende 'duizend' van de wereld, aan zijn eind komt opnieuw worden vrijgelaten. Omdat hij uit het gevang is weggestuurd, zal hij rondgaan en alle naties verenigen dat dan zal worden ingeruild tegen de heerschappij van de rechtvaardigen; en zij zullen de Heilige Stad beoorlogen. Vanuit de hele wereld zal een ontelbare menigte vanuit [alle] volkeren worden vergaderd om de stad te belegeren en omsingelen." (idem - Hfst. 26)

Papias (ca 60 - ca 130): "Toen de ouderen, die Johannes de leerling van de Heer hadden ontmoet, zich herinnerden dat ze hem hadden horen zeggen hoe de Heer over die tijden ging spreken, voorspelden ze: De dagen komen waarin op elke wijnstronk tienduizend takken zullen groeien en op elke tak tienduizend ranken, en op elke rank tienduizend scheuten en op elke scheut afzonderlijk tienduizend trossen en op elke tros tienduizend druiven. En elke druif zal als die wordt uitgeperst 25 metretes opbrengen [een metrete is ongeveer 40 liter]. En als iemand der heiligen een tros bemachtigt, zal een andere uitroepen: 'Ik ben een betere tros; neem mij; zegen de Heer door mij!' Op diezelfde manier zal een graan tarwe tienduizend aren produceren en elke are tienduizend granen bezitten, en iedere graankorrel zal tien pond heldere, pure en fijne bloem geven. En wat de appels en de zaden en het gras betreft zullen die overeenkomstig opbrengen. En alle dieren, die uitsluitend met de opbrengst van de aarde worden gevoed, zullen vreedzaam worden en harmonieus en in volmaakte onderdanigheid aan de mens."

Papias heeft over deze dingen getuigd in zijn geschriften. Hij was een ouderling die Johannes de Doper had horen spreken en was bevriend met St. Polycarpus, de bisschop van Smyrna, die een bekende leerling was van Johannes de Evangelist. En hij voegde de volgende woorden hieraan toe: “Welnu, deze dingen zijn voor de gelovigen geloofwaardig. En Judas de Verrader, die niet geloofde, stelde de vraag: Hoe kan zo’n groei door God worden verwezenlijkt? Waarop de Heer antwoordde: ‘Ze zullen hem zien die naar ze toekomt. Dit zijn dan de tijden waar de profeet Jesaja over spreekt: En de wolf zal naast het lam neerliggen, enz.’” (De Fragmenten van Papias, Boek IV, waarvan er vijf bestaan.)

St. Irenaeus (ca 130 – ca 202), bisschop van Lyon (Adversus Hæreses, boek V): Irenæus was in Smyrna geboren. Hij had naar de preken van St. Polycarpus geluisterd, de bisschop van Smyrna. Polycarpus wordt traditioneel als een leerling van Johannes de Evangelist beschouwd. In paragraaf 18.86 van dit compendium – “Papias en Irenæus over het Koninkrijk Gods”, staat een uitgebreider verslag van zijn geschriften.

Hfst 32:1 : “In zoverre bepaalde opinies van zekere [orthodoxe personen] aan ketterse verhandelingen zijn ontleend, kan worden gesteld dat zij onbekend zijn met Gods indeling in tijdperken [dispensaties] en met het geheimnis van de opstanding der rechtvaardigen en van het [aards] Koninkrijk, wat het begin is van de onbederfelijkheid. Onder dit rijk zullen zij die waardig zijn geleidelijk in de deelneming aan de goddelijke natuur worden ingevoerd. Men moet ze vertellen dat ze deze zaken in acht nemen, dat het de rechtvaardigen toekomt om als eersten de belofte van het erfdeel te ontvangen dat God aan de vaderen had beloofd, en om daar na de opstanding in te heersen en God in die hernieuwde schepping te aanschouwen – en dat het [laatste] oordeel pas daarna komt [als dat rijk ten einde is].”

Hfst. 32:2 : “Derhalve blijft de belofte die God aan Abraham gaf staan. Want Hij zei aldus: ‘Laat uw blik rondgaan en kijk vanaf de plaats waar u staat naar het noorden en zuiden, het oosten en westen. Al het land dat u ziet schenk Ik u en uw nageslacht, voor altijd.’ En wederom zegt Hij: ‘Ga het hele land door in de lengte en in de breedte, want Ik schenk het u; en toch gaf Hij hem er nog geen voetbreed van in eigendom, maar hij verbleef daar altijd als vreemdeling en pelgrim.’”

Hfst 33:3 : “De voorspelde zegening behoort daarom ontwijfelbaar bij de tijden van het Koninkrijk wanneer de rechtvaardigen na van de dood te zijn herrezen zullen heersen, als ook de schepping, nadat die is hersteld en vrijgemaakt, een overvloed van allerlei voedsel zal voortbrengen – en dat dankzij de dauw van de hemel en vruchtbaarheid van de aarde.”

Hfst 34:1 : “Jesaja heeft dan ook duidelijk aangekondigd dat dit soort vreugde zal heersen bij de opstanding der rechtvaardigen als hij zegt: ‘De doden zullen herleven. Ook zij die in de graven zijn zullen opstaan en allen die in het stof slapen zullen zich verheugen. Want uw dauw strekt hen tot genezing.’

En opnieuw bij Ezechiël die ook zegt: ‘Zie, Ik ga uw graven openen. Ik wek u uit de dood op. En als Ik van mijn volk de graven open en mijn adem in u leg, zult u weten dat Ik de Heer ben.’ En dezelfde [schrijver] spreekt als volgt: ‘Zo spreekt de Heer God: Als Ik het volk van Israël heb teruggebracht uit de landen waarover ze verspreid zijn, zal Ik,

door hen aan de volken te tonen laten zien dat Ik de Heilige ben, dan zullen ze wonen op hun eigen grond die Ik aan mijn dienaar Jakob gegeven heb. Daarop zullen ze veilig wonen, huizen bouwen en wijngaarden planten.”

Hfst 35:2 : “Nu heeft de apostel dit gezegd: ‘Want de wereld die wij zien gaat voorbij.’ Met hetzelfde voor ogen verklaarde de Heer: ‘Hemel en aarde zullen voorbijgaan.’ Daarom als deze dingen op de aarde voorbijgaan zal volgens Johannes, de leerling van de Heer, ‘het nieuwe Jeruzalem neerdalen (…) als bij een bruid die zich voor haar man heeft getooid’ en zegt hij: ‘dit is de tent van God bij de mensen waarin Hij bij hen zal komen wonen.’ Dit Jeruzalem is van wat vroeger was een beeld – dat Jeruzalem van de vroegere aarde waarin de rechtvaardigen vooraf getuchtigd worden ten bate van de onbederfelijkheid en aldus op hun redding worden voorbereid. Van dit tabernakel (of deze tempel) ontving Mozes het ontwerp op de berg [Horeb].*

Niets kan verzinnebeeld worden [tenzij de tekst anders aangeeft], maar alle dingen staan vast en zijn waar, bevinden zich op vaste grond, omdat ze door God ten profijte van de rechtgeaarde mensen zijn gegeven. Want aangezien het God is die een mens werkelijk opheft, alzo rijst de mens werkelijk uit den dode op en dat is niet zinnebeeldig, wat ik reeds herhaaldelijk heb aangetoond. En omdat hij waarlijk opstaat zal hij waarlijk worden voorbereid voor de onverderflijkheid en zal in de tijden van het Koninkrijk voorwaarts gaan en bloeien en ontvankelijk zijn voor de glorie van de Vader. Dan als alles nieuw is gemaakt zal hij werkelijk in de stad van God wonen. Want er staat: ‘Hij die op de troon zetelt zei: Zie, Ik maak alles nieuw. Ik hoorde zeggen: Schrijf deze woorden op, ze zijn betrouwbaar en waar. Toen zei Hij tegen mij: Ze zijn vervuld!’ En zo is het en niet anders.”

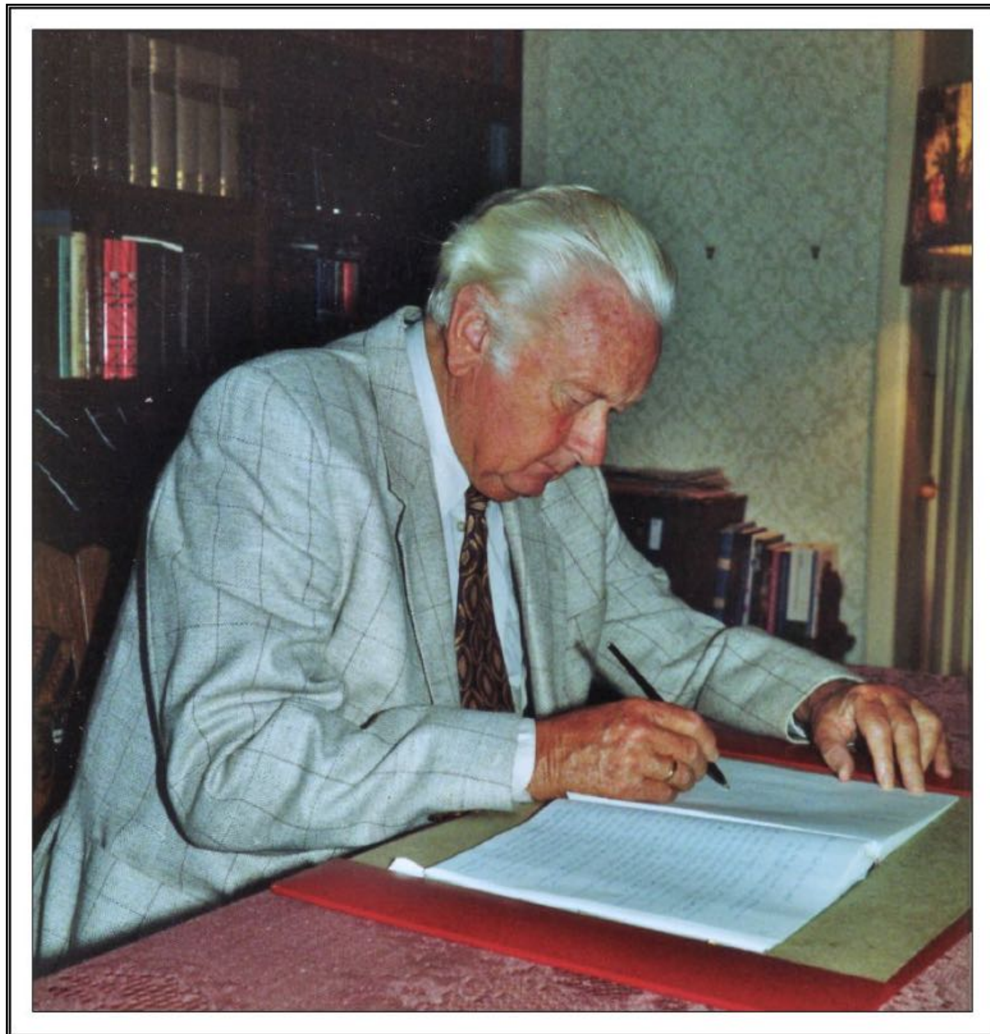
* Jezus zegt tot J.N.S.R. (Je Ne Suis Rien – Ik ben niets, of Jésus Notre Seigneur Revient – Jezus onze Heer komt terug) op 18 sept. 2007: «« De derde Tempel is de exacte uitdrukking van Gods Rust nadat Hij al zijn kinderen heeft verenigd. In alle geesten opgericht, waarin Gods Heilige Geest inwoont, zal het de dag zien, ‘Gods Grote Dag op Aarde’. Dit is het Hemelse Jeruzalem dat onder u is neergedaald. »»

APPENDIX 21

Gij zult een Koninkrijk van Priesters zijn

Voordat Dr. A. A. Leenhouts na een bewogen leven op 89-jarige leeftijd in 2001 overleed, heeft hij zijn geestelijk testament nagelaten in een aantal boeken, dat is uitgegeven onder de titel "De Sjofar-serie". Daarin wordt een oproep gedaan aan alle gelovigen in de wereld om met woord en daad borg te staan voor een waardige omschakeling van de 'Joodse Staat' naar de voor dit volk bestemde status van "Koninkrijk van Priesters". Het is in dit teken dat dit artikel geschreven is, met toestemming van de huidige uitgever van zijn geschriften. (1)

De voorhof der voleinding

In "Wedstrijd der Altaren" (1981) schrijft dominee A. A. Leenhouts in zijn inleiding:

> «« …Wat God verordineerde op deze aarde ten aanzien van de religieuze feestcyclus van Israël, hanteert Hij, als de vervullingen komen moeten, als punten voor zijn eigen AGENDA. Hij geeft precies op de Paasdag zijn Zoon als het Lam dat de zonden van de wereld wegneemt. En als de dag van het Pinksterfeest aanbreekt wordt exact op die dag de beloofde Geest uitgestort. Deze stipte orde doet als

vanzelf de vraag opkomen: En het derde feest, het Loofhuttenfeest, is dit in Gods agenda geschrapt? Komt dit kroonfeest niet meer in aanmerking voor een vervulling binnen het kader van de wereldgeschiedenis? Ontbreekt er een schakel? … NEEN! Onherroepelijk zal ook het Loofhuttenfeest tot zijn vervulling komen.

Over deze komende vervulling gaat het in mijn geschriften. In dit opzicht is het Koninkrijk Gods nabij gekomen. De doorbraak van dit Rijk houdt ten nauwste verband met de 'ingang van de volheid der heidenen en het komen van het Joodse volk tot zijn messiaanse bestemming'. Wij naderen daarmee tot de voorhof van de voleinding. Over dit voorlaatste gebied spreekt het boek Openbaring in een alles verhullende symboliek. Er is namelijk een blanco bladzijde in dat laatste bijbelboek, waarvan melding in hfst. 10. Een stukje van de apocalyptische film heeft de Apostel Johannes moeten uitknippen, want hij hoorde: *"Schrijf het niet op."*

Doch ook van dit voorlaatste geheim geldt het woord van de profeet Amos (3:7): *"Voorzeker, de Here Here doet geen ding of Hij openbaart zijn raad aan zijn knechten, de profeten."* De donderslagen blijven niet eeuwig verzegeld. Driemaal is de vervulling van Israëls feestcyclus een verborgenheid. Driemaal laat God door profetie deze verborgenheid onthullen. Driemaal betekent de vervulling van de feesten een zeer overvloedige barmhartigheid van God.

Geroepen in 1948

Op heel bijzondere wijze (schrijft Leenhouts) greep de Here in mijn leven in, nadat ik in het jaar 1948 van vakantie terugkwam en weer volop aan het werk wilde gaan als predikant van de gereformeerde kerk te Enschede. Plotseling was daar de inslag van een wonder, zó aangrijpend voor de mens die het aangaat, dat elke beschrijving te kort schiet. Mijn studeerkamer stond onverwachts in lichterlaaie. Ik hoorde in de geest een geweldig storm en had de ervaring van een engelverschijning. Ik begaf mij naar het raam en constateerde hoe buiten alles bladstil was. Ik liep vervolgens naar de slaapkamer, keek in de spiegel en merkte dat ik er als een dode uitzag. Daarna ging ik weer terug naar de studeerkamer, greep als door een onzichtbare hand geleid een blocnote en nam achter mijn bureau plaats. Toen sprak de Here woordelijk: *"Mijn kinderen hebben gebeden en Ik antwoord…"*

De Heer sprak over Israëls toekomst, over het komende wereldreveil, gaf boodschappen voor de kerken en liet mij daarna vele dagen lang in brandende visioenen de identiteit zien van de laatste tekst in Maleachi, in het laatste boek in het Oude Testament, en van Openbaring hoofdstuk 10. Elk woord sloeg als een vlam door mij heen. Het doodszweet droop van mij af en zonder enige macht te hebben over mijn hand of gedachten, kwam zin na zin ordelijk op papier te staan. God opende het geheimenis van Openbaring 10: de verborgenheid van de donderslagen, het verzegelde voorlaatste mysterie. Ik werd in de geest geconfronteerd met de angsten van Jezus in Gethsémane, met zijn kruislijden en godverlatenheid, maar ook met de onmetelijke kracht van zijn opstanding en toekomst. Beurtelings moest ik onze oneindige schuld aan zijn Bloed zien en de rijkdom van zijn ontferming in de komende opwekking.

Verzwijging onmogelijk

Als de Heer spreekt, is verzwijging van zijn boodschap onmogelijk. Dat hebben alle profeten ondervonden en Jeremia heeft het heel eerlijk bekend (20:9): *"Maar zei ik tegen mijzelf: 'Ik wil aan Hem niet denken en in zijn naam niet meer spreken', maar dan werd het in mijn hart als brandend vuur, opgesloten in mijn gebeente; wel matte ik mij af om het in te houden, maar ik kon het niet."*

Zo is ook het verzwijgen van de boodschap en van het zicht op de eindtijd, mij gegeven in directe woorden en visioenen, voor mij onmogelijk. Ik leg hierbij een verklaring af, die voor het Aangezicht van God de kracht heeft van een eed: *"Here God, Gij weet hoe ik mij van niets anders bewust ben, dan dat U woordelijk sprak in 1948, en ik geef de ervaring met het daaruit onmiddelijk voortgevloeide exegetisch inzicht naar mijn vermogen door."*

Een jaar van welbehagen

In het ten-geleide-schrift bij de Sjofar serie, komt het volgende aan bod:

«« Teneinde het joodse volk in staat te stellen zijn het door God bestemde messiaanse ambt te vervullen, zal de heilige status van Israël temidden van de natiën overeenkomst moeten vertonen met de status van Levi temidden van de andere stammen. Levi, nu, was voorbestemd om de tempeldienst te vervullen. Het Joodse volk, uit wie de Messias ontsproten is, zal dus voor dit ambtswerk moeten worden vrijgesteld. (2)

Aldus roept de profeet Jesaja, gedreven door de Geest des Heren, een jaar van het welbehagen des Heren uit met de woorden (61:1-9): *"...een jaar van het welbehagen des Heren en een dag der wrake van onze God; om alle treurenden te troosten, om over de treurenden van Sion te beschikken, dat men hun geve hoofdsieraad in plaats van as, vreugdeolie in plaats van rouw, een lofgewaad in plaats van een kwijnende geest. En men zal hen noemen: Terebinten der gerechtigheid, een planting des Heren, tot zijn verheerlijking. Zij zullen de overoude puinhopen herbouwen, het verwoeste uit vroeger tijd doen herrijzen en de steden vernieuwen die in puin liggen, die verwoest hebben gelegen van geslacht op geslacht. Vreemden zullen gereed staan om voor u de kudden te weiden, vreemdelingen zullen uw akkerlieden en uw wijngaardeniers zijn; maar gij zult priesters des Heren heten, dienaars van onze God genoemd worden; gij zult het vermogen der volken genieten en u op hun heerlijkheid beroemen. (...) En hun nageslacht zal onder de volken vermaard zijn en hun nakomelingschap te midden der natiën; allen die hen zien, zullen erkennen, dat zij het nageslacht zijn, dat de Here gezegend heeft."*

Deze profetie van Jesaja is in principe vervuld in Jezus (cf. Luk. 4:18-21) en zal bij het aanbreken van *"het aangename jaar des Heren"*, het vrederijk voor alle volkeren, haar nadere vervulling krijgen. De enige basis die van Godswege is gegeven om onze roeping tegenover Israël als priestervolk van de Messiaanse heilstijd na te komen is: Jezus van Nazareth, de Vredevorst, die als het Lam Gods door zijn Bloed de zonde der wereld wegneemt (3) en die volgens Johannes 11:52 ook gestorven is om de verstrooide kinderen van God bijeen te vergaderen.

Het Herstel van het ware Pinksteraltaar

Om TEKEN te zijn heeft een kleine groep gelovigen in Nederland en Zwitserland gedurende een aantal jaren speciale Avondmaalsdiensten gehouden, waarin een begin werd gemaakt met onze opdracht tot vrijstelling van het verkoren volk ten behoeve van hun priesterambt. Deze groepen kwamen tot dit initiatief door gehoor te geven aan het voorstel van Leenhouts in zijn boek "Een Pascha voor Jahwe" (p. 251-52), een voorstel dat hij later in verschillende predikingen – als een soort oproep aan de ganse Christenheid – heeft herhaald: …niet omdat een datum op zichzelf enige waarde heeft in het Koninkrijk Gods, maar omwille van de duidelijkheid van het teken doe ik aan allen die

nog in Jezus Christus geloven, zoals Hij ons door de profeten en apostelen is geopenbaard, het volgende VOORSTEL:

Laat in stad na stad, dorp na dorp, wijk na wijk, het Heilig Avondmaal vieren [zoals de Protestanten dat doen] op de eerste vrijdagavond van de maand. Begin dit voor te bereiden. Laat het een Pniëlworsteling zijn. (Gen. 32:24-30) Verwacht dat de verbreking van zijn lichaam op Golgotha ook nu de kracht heeft zijn mystieke lichaam, de gemeente, te genezen. Geloof in de kracht van zijn Bloed en doe samen een beroep op de kracht van zijn Bloed opdat daardoor de duistere, satanische machten, die zowel de valse eenheid als de schuldige verdeeldheid instandhouden, gebroken mogen worden. Overwin de duivel en de antichrist door het Bloed van het Lam! Verwacht over de gehele wereld het herstel van het ware Pinksteraltaar. Verwacht op deze hereniging het Vuur van de Geest! Bidt in dezelfde geest als de eerste gemeente zoals in Handelingen 4:24-30 beschreven, en de herstelde gemeente zal met de Heilige Geest vervuld worden om ook nú het Woord van God met vrijmoedigheid te spreken.

Met nadruk stellen we hier dat het ging om een teken, zoals de profeet Jeremia eens een akker moest kopen als teken van God dat er na de ballingschap weer huizen, akkers en wijngaarden gekocht zouden worden in het land. (Jer. 32) In deze diensten werd het Heilig Avondmaal gevierd naar het richtsnoer van de Apostel Paulus in 1 Korinthiërs 11:26: *"Want zo dikwijls gij dit brood eet en de beker drinkt,* ***verkondigt gij de dood des Heren****, totdat Hij komt."*

Dit getuigenis ging gepaard met onze barmhartigheidstaak ten opzichte van het Joodse volk. De offers, die bij deze vieringen werden gebracht, werden verzameld in het speciaal daartoe opgerichte "Beker- en Graanfonds" [4] met het doel de helft daarvan te besteden voor het getuigenis aan het volk van God en de andere helft als barmhartigheid aan dit volk, symoblisch het graangedeelte genoemd.

De oorkonde

In 1969, op de tweede Pesach / Goede vrijdag, is het graan-gedeelte van het tot dan toe bijeengebrachte bedrag, als een eerstelingsgarve aan Israël aangeboden en is, door het ontvouwen van een oorkonde bij de Klaagmuur in Jeruzalem, de bedoeling hiervan geproclameerd. De inhoud van deze oorkonde luidt als volgt:

In het jaar 1948 verwekte God in Nederland een profeet. De boodschappen die hij ontving, brachten een onthulling van het voorlaatste geheimenis van Openbaring 10 en hebben betrekking op de toekomst van Israël. Wij, Nederlandse en Zwitserse Christenen, zijn door de prediking van deze geroepene gewezen op de bijbelse beloften voor Israël en in het bijzonder bepaald bij de woorden van Exodus 19:6:

GIJ ZULT MIJ EEN 'KONINKRIJK VAN PRIESTERS' ZIJN EN EEN HEILIG VOLK.

Wanneers wij deze woorden vergelijken met Jesaja 61, kan hiermee niets minder bedoeld zijn dan Israëls Messiaanse bestemming in het komende

VREDERIJK VOOR ALLE VOLKEN

De heilige status van het volk Israël temidden der natiën zal volgens Jesaja 61 overeenkomst vertonen met de status, welke Levi had temidden van de andere stammen. Deze stam was vrijgesteld voor zijn ambtswerk, mocht geen eigen stamgebied bezitten in juridische zin, behoefde ook geen eigen economie in stand te houden, want "de Here was hun erfdeel" (Num. 18:20), en toch hadden priesters en Levieten woonrecht in het beloofde land. Omdat heel het volk aan God erkentelijkheid verschuldigd was voor de verlossing uit Egypte door het bloed van het Paaslam, werd deze structuur mogelijk gemaakt. De vraag rijst: Welk motief zullen de volkeren ooit vinden om conform Jesaja 61:5-6 (1 Kon. 18) Israël van hun vermogen te laten genieten opdat Israël als een rijk van priesters kan fungeren?

Wij hebben door Gods genade de betekenis ontdekt van het bloed van het Lam Gods, dat de zonder der wereld wegneemt,

JEZUS VAN NAZARETH, DE VREDEVORST

En zijn ons bewust geworden, dat hier van Godswege de enige basis gegeven is om onze roeping tegenover Israël als priestervolk van de Messiaanse tijd na te komen. Wij maken thans een begin met het aanbieden van ons "losgeld" voor Israëls vrijstelling tot priesterdienst in het naderende RIJK GODS en geloven dit te moeten doen, ondanks het feit dat Israël tot op deze dag Jezus van Nazareth verwerpt als de Messias. Immers, nooit hief een struikeling van Levi de lossingsplicht der andere stammen op. Zo blijft voor ons Christenen onaantastbaar het Woord van onze Meester: "…de zaligheid is uit de Joden" (Joh. 4:22) en daarmee blijft ook op ons de verantwoordelijkheid rusten voor het volk der verkiezing. (Rom. 11:31)

In speciale avondmaalsdiensten brachten wij als een kleine groep gelovigen een bedrag van fl 14.000 bijeen in het "Beker- en Graanfonds", met het doel de helft daarvan te besteden voor het getuigenis aan het Volk van God en de andere helft als "eerstelingsgarve" Israël aan te bieden. Wij beseffen zeer wel dat het kleine bedrag van fl 7.000 slechts symbolische waarde heeft, doch dit had de akker van Jeremia ook. (Jer. 32:15) En al kunnen wij in een oorkonde maar enkele aspecten noemen van het vele, dat voor ons is opengegaan en ons tot deze aanbieding heeft bewogen, wij geloven onvoorwaardelijk, dat God ons de weg getoond heeft, waarlangs zijn plan met Israël en met de wereld in vervulling zal gaan.

Namens de deelnemende gelovigen tekent het bestuur der Stichting Getuigenis en Eenheid te Amsterdam. Het Bestuur verklaart dat het in de oorkonde vermelde bedrag zal worden overgemaakt zodra het bericht van aanvaarding door de voor Israël verantwoordelijke instanties het secretariaat van de stichting heeft bereikt.

Amsterdam, datum van ondertekening: 26 januari 1969

JERUZALEM, bestemde datum van aanbieding 4 april 1969,
op tweede Pesach c.q. Goede Vrijdag (Leviticus 23:11)

De open brief

Van het voorgaande is een persoonlijk verslag uitgebracht bij het Ministerie van Religieuze Zaken van Israël en schriftelijk aan de Regering en het volk van Israël, middels een Open Brief, die eveneens was gedateerd op 4 april 1969, zijnde de tweede Pesachdag of op Goede Vrijdag:

OPEN BRIEF AAN REGERING EN VOLK VAN ISRAEL

Hooggeachte Leden van de Regering,
Hooggeachte Volk van Israël,

Het is U stellig allen bekend, hoe het begrip STAAT onvergelijkbaar is met de hoge STATUS, waartoe God U geroepen heeft, nl. te zijn temidden der natiën een Koninkrijk van Priesters en een heilig volk. (Ex. 19:6; Jes. 61:5-6) Het alleen maar als STAAT functioneren temidden der volkeren, betekent zoveel als "gelijk zijn aan de volkeren rondom". (I Sam. 8:20) Doch het functioneren als Koninkrijk van Priesters postuleert het heilig zijn, het voor de dienst van God afgezonderd zijn, zoals de stam van Levi afgezonderd was voor de andere stammen.

De situatie, waarin U nu verkeert, trekt als een magneet Oost en West in scherpe tegenstellingen tegenover elkaar aan en waar U in de Heilige Schrift Gods eertsgeborenen wordt genoemd (Ex. 4:22), en daarmee representatief geacht moet worden voor alle volkeren, brengt een 'to be or not to be' positie van Uw volk onherroepelijk een grenssituatie met zich mee voor de hele mensheid. Daartoe wordt het in vervulling gaan van Gods belofte voor U inzake Uw status in de Messiaanse tijd een ABSOLUTE VOORWAARDE voor het voortbestaan van de hele mensheid. Immers, een politieke oplossing kan alleen maar geboren worden uit een religieuze oplossing. Dit is de vergeten dimensie bij alle diplomatieke voorstellen tot vrede voor het Midden-Oosten en voor de wereldvrede in het algemeen. Daarom is elk politiek ontwerp, waarbij Israëls verkiezing genegeerd wordt, een aan de Eeuwige gericht verzoek om met die banvloek te komen waarover Maleachi door de Heilige Geest gesproken heeft. (Mal. 4:6) Intussen blijft de hemel van koper en valt er geen druppeltje 'sjalom' op een dorstige aarde. De eerstelingen van deze nood zijn al tastbaar aanwezig. De volle oogst van deze ellende komt ook, nl. het absolute vastlopen van het leven der volkeren.

Doch hoe ook door Jood of Christen de dwingende noodzaak mag worden beschouwd van een in vervulling gaan van de goddelijke beloften inzake Israëls STATUS als Koninkrijk van Priesters, ieder gevoelt, dat zulk een vervullingsactie boven het menselijke vermogen uitgaat en daarom een goddelijke ingreep zal betekenen van een zodanige hevigheid en omvang, dat wij tot op Mozes en de uittocht en tot op Elia en het Karmelgericht moeten teruggaan om naar woorden te zoeken, die aan onze verwachting uitdrukking kunnen geven. Waar echter de heilige historie vele voorbeelden van geeft bij het in vervulling gaan van goddelijke beloften, is het van de kant van de gemeente gelovig aanvaarden van een

GODSOORDEEL

Was het Pascha vieren in wezen niet een zich prijsgeven tijdens de maaltijd aan een Godsoordeel? Was het Karmelgericht geen Godsoordeel en zou dit Godsoordeel ooit plaatsgevonden hebben, als het volk met 'neen' had gereageerd op het voorstel van Elia? (1 Kon. 18:24)

IS DE GOD VAN ELIA DOOD?

Zo waarachtig als deze God leeft – ik vraag U Israël in Zijn Naam – krachtens een goddelijke roeping tot mij gekomen in 1948, JA te zeggen op de uitnodiging een Godsoordeel te aanvaarden teneinde te komen tot een religieuze oplossing. Er zijn maar twee mogelijkheden : óf een Messias, die met Jezus van Nazareth niets te maken heeft, grijpt zodanig in, dat U uit Uw religieuze en politieke schemertoestand wordt weggerukt en voor het oog van alle volkeren hemelse volmachten ontvangt voor de ambtelijke status van Koningrijk van Priesters, met alle consequenties voor de heidenvolken daaraan verbonden (Jesaja 61:5-6) – óf deze hoge STATUS wordt U geschonken door Hem, die zoals de Christenen geloven met de apostel Paulus: "opgevaren is ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou." (Efeziërs 4:10) Daar hoort dan ook de vervulling bij van Jesaja 61:5-6.

Welnu Israël, aanvaard dan een 'competitie der altaren' voor het forum der hele wereld. Bouw Uw Joods nationale 'altaar' – hoe U dat ook ziet – maar bouw het in confrontatie met een ander altaar en in volstrekte openheid voor een uitspraak des Heren. God zal zeker antwoord geven. Immers, ook de afloop der geschiedenis telt als een uitspraak des Heren. (Ps. 105:19) Dan zal tegenover Uw altaar 'een altaar' gebouwd worden door 'het WOORD en de GEEST' van Jezus Christus en op de basis van Zijn bloed, het Bloed der Verzoening. Het zal gebouwd worden in liefde voor U, want degenen die daaraan meehelpen wensen U het geraken tot de heilige STATUS van het Koninkrijk van Priesters in het komende Rijk Gods van harte toe.

In de bijgevoegde tekst van de oorkonde, die op 2e Pesach – dus op Goede Vrijdag – bij de muur werd 'bewogen' als een eerstelingsgarve voor de God van Israël, vindt U een minimodel van hetgeen door een profetische boodschap in Nederland en Zwitserland werd uitgeroepen onder goddelijke bevestiging van zeer grote tekenen en wonderen. En wat God in het klein begon, zal Hij op wereldschaal voltooien.

Hoe nu voorts de geestelijke achtergrond van dit voorstel is, welke geheimen geopenbaard werden, hoe een 'wedstrijd der altaren' in de praktijk uitvoerbaar is, welke aspecten opengaan, hoeveel tere en harde punten geraakt kunnen worden – kortom alle mogelijke vragen die zich voordoen bij dit voorstel, wil ik graag met U bespreken.

Tenslotte wijs ik erop dat voor de aanbieding van de eerstelingsgarve uit de heidenwereld op dit moment nog geen priesterhanden te vinden waren, die de aanbieding in ontvangst konden nemen IN DEZELFDE ZIN als waarin het gegeven werd door de gelovigen. De waarachtigheid gebiedt ons het voor U in reserve te houden, totdat deze handen er wel zijn. Maar mochten Uw officiële instanties nu of later besluiten een diepgaand onderzoek in te stellen naar de motieven van het voorstel, dan is bij de gelovigen die offerden voor deze eerstelingsgarve de volle vrijmoedigheid aanwezig, met de genoemde gelden in de kosten van een onderzoek bij te dragen.

Met hartelijke groet en een gebed in het hart om de vrede van Jeruzalem,

w.g. A.A. Leenhouts
4 april 1969

Nog altijd zijn deze gelden gereserveerd, want zal de leeuw brullen en niet springen? Zo hoeft niet aan de uitvoering van dit offer te worden getwijfeld. Deze eerstelingsgarve zal worden aanvaard. Reken daarop!

Aan het broedervolk

In februari van het jaar 1970, op het feest van Aïd El Kebir, het offerfeest van het broedervolk van Israël, de Arabieren, bracht Ds. Leenhouts de profetische boodschap bij Koning Hassan II van Marokko en sprak hij er met de rector magnificus en een college van hoogleraren van de Universiteit van Fes en stuurde hij een Open Brief naar alle Arabische landen, middels hun ambassades aldaar.

OPEN BRIEF AAN DE GODSDIENSTIGE LEIDERS VAN DE ISLAMITISCHE VOLKEN

AAN ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID HASSAN II VAN MAROCCO

- Rabat, februari 1970, op het feest van Aïd el Kebir -

Excellenties, leiders van de Islamitische volken,

Met gevoelens van grootste hoogachting voor uw verheven positie, gewaardig ik mij u de reden mee te delen waarom ik mij middels deze open brief tot u wendt.

Het is wegens een goddelijke roeping die mij in 1948 overkwam, verband houdende met profetieën over de Christelijke Kerken.

Ziehier hoe de Allerhoogste tot mij sprak over het Joodse volk: *“Ik zal de roep van degenen die Mij hoonden, toen ik hing in de diepten der hel, overnemen in wrake en Elia roepen en mijn wraak is barmhartig. Mijn geest brult om Elia.”*

De Heer toonde mij hoe Israël sinds bijna 2.000 jaar een weg volgt die parallel loopt aan die van Jezus, dat wil zeggen dat dit uit Jeruzalem verbannen volk de ‘via dolorosa’ begaat, en nu is zij als op een kruis aan haar overheidsorgaan gekruisigd.

Israëls uiteindelijke bestemming bevindt zich niet in het zich toekennen van een staat om op die wijze als alle andere naties te zijn. (1 Sam. 8:20) Volgens het Woord door God aan Mozes in Exodus 19 gegeven is zijn lots bestemming: *“Gij zult Mij een priesterlijk koninkrijk en heilig volk zijn.”*, herhaald in Jesaja 61.

De stam Levi was ontheven van iedere taak behalve dat van zijn dienstwerk. (1 Kron. 23:3-5) Het mocht geen eigen grond bezitten in de juridische term van het woord, hoefde geen eigen economie erop na te houden, want *“Ik zal het deel in uw erfenis zijn”*, en toch hadden de priesters en Levieten het recht om in het Beloofde Land te blijven. Het gehele volk had aan God hun bevrijding uit Egypte te danken dankzij het Bloed van het Paaslam en aldus werd deze structuur mogelijk gemaakt.

Ik heb deze zaken in een open brief aan de regering en het volk van Israël meegedeeld, en op Pasen 1969 heb ik alles in een document verkondigd die ik publiekelijk bij de ‘Klaagmuur’ heb toegewijd. Ondermeer heb ik aan alle leden van de regering en het volk van Israël het volgende geschreven:

«« …De situatie, waarin U thans verkeert, trekt als een magneet Oost en West in scherpe tegenstellingen tegenover elkaar aan en waar U in Gods Heilige Schrift eertsgeborenen wordt genoemd (Ex. 4:22), en daarmee representatief geacht moet worden voor alle volkeren, brengt een ‘to be or not to be’ positie van Uw volk onherroepelijk een grenssituatie met zich mee voor de gehele mensheid. Daartoe wordt het in vervulling gaan van Gods belofte voor U inzake Uw status in de Messiaanse tijd een ABSOLUTE VOORWAARDE voor het voortbestaan van de gehele mensheid.

Immers, een politieke oplossing kan alleen maar geboren worden uit een religieuze oplossing. Dit is de vergeten dimensie bij alle diplomatieke voorstellen tot vrede voor het Midden-Oosten en voor de wereldvrede in het algemeen. Daarom is elk politiek ontwerp, waarbij Israëls verkiezing genegeerd wordt, een aan de Eeuwige gericht verzoek om met die banvloek te komen waarover Maleachi door de Heilige Geest gesproken heeft. (Mal. 4:6) Intussen blijft de hemel van koper en valt er geen druppeltje ‘sjalom’ op een dorstige aarde. De eerstelingen van deze nood zijn al tastbaar aanwezig. De volle oogst van deze ellende komt ook, nl. het absolute vastlopen van het leven der volkeren. (…) Zo waarachtig als deze God leeft – ik vraag U Israël in Zijn Naam – krachtens een goddelijke roeping tot mij gekomen in 1948, JA te zeggen op de uitnodiging een Godsoordeel te aanvaarden teneinde te komen tot een religieuze oplossing. Er zijn maar twee mogelijkheden: óf een Messias die met Jezus van Nazareth niets te maken heeft, grijpt zodanig in, dat U uit Uw religieuze en politieke schemertoestand wordt weggerukt en voor het oog van alle volkeren hemelse volmachten ontvangt voor de ambtelijke status van Koninkrijk van Priesters, met alle consequenties voor de heidenvolken daaraan verbonden (Jes. 61:5-6) – óf deze hoge STATUS wordt U geschonken door Hem, die zoals de Christenen geloven met de apostel Paulus: “opgevaren is ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.” (Efeziërs 4:10) Daar hoort dan ook de vervulling bij van Jesaja 61:5-6. Welnu Israël, aanvaard dan een ‘competitie der altaren’ (1 Kon. 18) voor het forum der hele wereld… »»

Voor ons Christenen betekent dat duel onder andere een gehoorzaamheid, door de daad bij het woord te voegen, waarbij rekening wordt gehouden met alles wat God ons in zijn Woord openbaart met betrekking tot de structuur van het Vrederijk. Israël zal dus in de gelegenheid moeten worden gesteld om als Koninkrijk van Priesters te functioneren, gebaseerd op de erkenning van het Bloed van het Lam Gods in analogie met Levi.

Het is daarom dat op Goede Vrijdag 1969, het tweede Pesach van Israël, een kleine groep gelovigen een symbolisch offer heeft aangeboden, die aan de tafel van het Heilig Cenakel was geoogst, om hun wil te tonen om door middel van woord en daad aan Gods plan te gehoorzamen.

Het spreekt vanzelf dat er geen priesterhanden zijn om deze offergave te aanvaarden, want Israël heeft zijn positie van Staat tegen die van Koninkrijk van Priesters nog niet ingewisseld. Ons geweten geeft ons in om deze offerande te reserveren.

Omdat uw volkeren bij ‘de tent van Abraham’ horen, heb ik de opdracht gekregen u alles te rapporteren wat vooraf is gegaan, d.w.z. hoe Israël geroepen is om de toekomstige gebeurtenissen als een godsoordeel te erkennen. Als wij de geschiedenis van Israëls ballingschap bezien, blijkt dat wij Christenen een collectieve schuld dragen t.a.v. de huidige stand van zaken, en dat dienen wij publiekelijk te belijden tegenover de wereld van de Islam.

Wat is het geestelijk motief van het bovenvermelde voorstel, wat zijn de geheimen die geopenbaard zijn en op welke manier is een nieuw licht gevallen op delen van de Heilige Schrift, die ook de toekomst van uw volken aangaan? Met grote erkentelijkheid zou ik van de gelegenheid gebruik maken om dit aan u te mogen uitleggen zover mijn vermogen strekt, hetzij schriftelijk maar liefst nog persoonlijk.

Met gevoelens van de meeste hoogachting, uw bereidwillige dienaar,

Ondertekend A.A. Leenhouts V.D.M.
Stichting Getuigenis en Eenheid

Gods beloftenissen zijn onberouwlijk

Ter conclusie citeer ik nu Dr. Piet de Vries, predikant van de Hersteld Hervormde Gemeente te Waarder:

«« Het Nieuwe Testament laat ons zien dat de dood en opstanding van Christus hét heilshistorische keerpunt vormen (in Gods handelen met Zijn volk). Het ontstaan van de nieuwtestamentische gemeente, die naar haar wortels Joods is, al krijgen heidenen erbinnen een plaats, is met dat handelen verbonden. Het Nieuwe Testament geeft nergens aanleiding tot de gedachte dat God hierop terugkomt. De nieuwtestamentische kerk is geen intermezzo dat vreemd is aan de voortgaande lijn van de openbaring van de oude naar de nieuwe bedeling [oikonomia] maar heeft er een vaste en blijvende plaats, totdat het volk des Heeren uit de oude én uit de nieuwe bedeling het nieuwe Jeruzalem zullen binnengaan.

(…) De Christelijke kerk die onstond als stroming binnen het Jodendom met een tot dusverre binnen het Jodendom ongekende positie voor heidenen,

ontwikkelde zich tot een stroming naast het Jodendom. Daarbij verloor menig Christen de bijzondere positie van het Joodse volk uit het oog.

(…) Bij alle verscheidenheid moeten wij vasthouden aan de eenheid van oude en nieuwe bedeling; een eenheid gegrond in de eenheid van God Zelf en van Zijn genadig handelen met mensen. In het Nieuwe Testament wordt het verbond met Abraham als de basis van de nieuwtestamentische gemeente getekend en wordt op grond van dat verbond de verwachting uitgesproken dat God Zich nog eenmaal over gans Israël zal ontfermen. Met de oudtestamentische heiligen verwachten de nieuwtestamentische heiligen de neerdaling van het nieuwe Jeruzalem uit de hemel. Alle openstaande profetieën uit oude en nieuwe bedeling komen dan volmaakt tot vervulling zowel geestelijk als materieel. Dan zal al het materiële geestelijk zijn, het geestelijke ook materieel. »» (Profetisch Perspectief, winter 2008, nr. 57, p. 37) samenvatting: Hubert Luns

------

Noten

(1) De Sjofar-serie en andere boeken van A. A. Leenhouts zijn te verkrijgen bij de **Stichting Getuigenis en Eenheid**, Postbus 64814, 2506 CE Den Haag: www.getuigeniseneenheid.nl Beschikbare Pdf's en E-books zijn kosteloos te downloaden.

(2) Christus is priester naar de orde van Melchizédek, en komende uit een andere stam dan de Levitische priesterkaste, van Juda namelijk, heeft daarom tegelijk een wijziging van ambtstoewijzing plaatsgevonden. (zie Hebr. 7) Zo wordt verklaard dat de staat Israël temidden van de andere natiën is voorbestemd om de Tempeldienst te vervullen met de daarbij behorende voordelen. De uitleg van Dr. Leenhouts over de analogie van de heilige status, die Israël zal moeten tonen met de stam van Levi, is als volgt:

«« Zoals de stam van Levi in het Oude Testament vrijgesteld werd om zijn priesterdienst te kunnen vervullen, zo zal heel het Joodse volk (als een koninkrijk van priesters) vrijgesteld moeten worden om als een soort ombudsvolk de natiën van de wereld te dienen. Dit is de priesterdienst die het Joodse volk - waarmee niet de politieke Staat Israël wordt bedoeld, in de toekomst zal gaan vervullen. Dit alles luistert naar Exodus 19:6, waar God het volk Israël die ambtelijke status van 'koninkrijk van priesters' verleent. Het worden vrijgesteld om tot de uitoefening van hun ambtelijke taak te komen. Daarin zal worden voorzien door de niet-Joodse volken (zie Jes. 61:5-6), die daartoe hun offers zullen brengen bij de eendrachtige viering van het Heilig Avondmaal, daarmee de voorwaarde creërend voor een waardige omschakeling van de 'Staat' Israël naar hun 'status' van koninkrijk van priesters. »»

(3) Deze zinnen zijn opgetekend uit de oorkonde die op 4 april 1969 door A. A. Leenhouts is aangebracht aan de Klaagmuur te Jeruzalem.

(4) Het "Beker- en Graanfonds" dankt zijn naamgeving aan de Jozef-geschiedenis, waarin Jozef de beschuldiging van het stelen van zijn "profetische beker" gepaard liet gaan met barmhartigheid in de vorm van 'graanhulp'.

De Drie Liturgische Kalenders van Israël

De Joodse liturgische kalender, die deel uitmaakt van de verordeningen, het derde hoofdstuk van het Sinaïtische verbond, heeft een heel proces van verandering ondergaan nadat het volk van de Babylonische ballingschap was teruggekeerd (begin 5e eeuw BC). Het is onmogelijk al die veranderingen te traceren en erachter te komen hoe die in de loop der eeuwen zijn geëvolueerd, alhoewel een aantal dingen geweten kan worden.

Dr. Julian Morgenstern (1881-1976) heeft wat dat betreft baanbrekend werk verricht. Hij was een van de grote bijbelgeleerden uit de vorige eeuw. Van 1921 tot '47 gaf hij leiding aan het gerenommeerde Hebrew Union College in de VS (een zogenaamd reform instituut, dus liberaal). Hij heeft het tot deel van zijn levenswerk gemaakt om het hoe en waarom van de verschillende kalenders van Israël uit te pluizen. Hij heeft veel ontdekt, maar er bestaan nog steeds enorme kennishiaten op dat gebied. Dit is het onderwerp van het hier voor u liggende artikel wat in vogelvlucht wordt behandeld.

29.138 – Men is Onbekend met de Liturgische Kalender uit Jezus' tijd

Veel mensen, zelfs zeer goed onderlegde, denken dat de kalenders van Israël en de telling der dagen, zoals die tegenwoordig gelden, altijd dezelfde zijn geweest, dat die in ieder geval sterk op elkaar lijken. Aan de Bijbelse voorschriften kan toch niet worden getornd!? Men gaat er meestal vanuit dat ten tijde van Christus de liturgische kalender ongeveer dezelfde was als degeen die we nu bezitten. Maar zelfs dat is niet het geval. Iedere poging – en dat zijn er heel wat geweest – om op grond van de huidige Joodse tellingen terug te rekenen wanneer Christus gekruisigd werd, zijn daarom tot mislukken gedoemd. Er zijn zelfs geleerde pogingen gedaan om aan de hand van de ons bekende kalender een van dag tot dag reconstructie te maken van Jezus' openbaar leven. Ik wil benadrukken dat de enig betrouwbare methode om zijn geboorte- en sterfdatum te kennen van de Romeinse

geschiedenis zal moeten uitgaan. Op basis van dat uitgangspunt heeft ondergetekende een ik zou kunnen zeggen geslaagde poging gedaan om het geboortejaar van Jezus te achterhalen, voortbouwend op de sublieme prestaties van de grote Schotse geleerde Sir William Ramsay (1851-1939),[215)] maar dat ligt nu niet op tafel.

De gebruikelijke astronomische berekeningen om Christus' geboortejaar vast te stellen bewijzen niks. Johannes Keppler (1571-1630) heeft het geboortejaar trachten vast te stellen ervan uitgaande dat de Ster van Betlehem een astronomisch fenomeen was. Natuurlijk, er was een Ster van Bethlehem, maar het kan geen astronomisch fenomeen zijn geweest. Hoe zou een astronomische ster de exacte plek hebben kunnen aanwijzen waar de kribbe stond! Wat het dan wel was, weten we niet, wel dat het er als een ster uitzag.

Julian Morgenstern heeft in de periode van 1924 tot 1953 over dit onderwerp zeven studies gepubliceerd met in totaal 617 pagina's.[216)] Dat was in de HUCA (Hebrew Union College Annual). Deze jaarberichten hadden een wetenschappelijk karakter. Via het internet kunnen alle HUCA uitgaven bij de academische bibliotheek van JSTOR gratis geraadpleegd worden. Gespecialiseerde bibliotheken bezitten een herdruk van deze uitgaven. In dit licht bezien is het verbazingwekkend dat zo weinig mensen van deze problematiek afweten. Dat zal te maken hebben met het feit dat de Talmoed de kalenderwijzigingen niet of nauwelijks ter sprake brengt om verwarring te voorkomen, maar ook met het feit dat tot nog toe niemand begrepen heeft waarom men toen vond dat die wijzigingen noodzakelijk waren.[217)]

Kalender I heet ook wel de Kanaänitische kalender omdat de namen van de maanden (niet hun liturgische aspecten) Kanaänitisch zijn. Kalender II kwam in zwang rond 600 voor Christus en toen heeft men die namen door nummers vervangen. Kalender III is de kalender die gaandeweg ontstond na de Babylonische ballingschap waarbij heel veel later weer namen werden geïntroduceerd voor de verschillende maanden, dit keer Babylonische. Alhoewel Kalender II waarschijnlijk meer veranderingen heeft ondergaan dan uitsluitend een telling voor de namen, concentreren wij ons in dit artikel op Kalender III.

29.139 – De Belangrijkste Wijzigingen

Na de ballingschap, die volgens de profetie van Daniël 483 jaar voor de geboorte van de Messias eindigde, onstond wat men de Grote Synagoge noemt. De Mannen van de Grote Synagoge, die soms wel meer dan honderd leden telde, stelden door verordeningen, de takkanot, de nieuwe feestkalender van Israël vast en bepaalden de inrichting van de instituten en gewoontes die daarmee verband hielden, wat door het volk als een natuurlijke ontwikkeling diende te worden aanvaard en daarom slechts kon voortkomen uit een staps-

---

215) Sir William Mitchell Ramsay: "Was Christ born at Bethlehem? (a study on the credibility of St Luke)" - Hodder and Stoughton, London # 1905. En tevens "The Bearing of Recent Discovery on the Trustworthiness of the New Testament (based on a series of lectures - 1913)" - Hodder and Stoughton, London • New York • Toronto # 1915.

216) Julian Morgensterns bijdragen in HUCA over de kalenders van Israël zijn als volgt: "The Three Calendars of Ancient Israel" (1924 en 1926); "The Gates of Righteousness - about the transferral of New Year's Day from the tenth to the first of the seventh month" (1929); "Supplementary Studies in the Calendars of Ancient Israel" (1935); "The Chanukkah festival and the Calendar of Ancient Israel" (1947 en 1948); "Two Prophecies from the fourth century B.C. and the evolution of Yom Kippur" (1952-53). Zie ook: "Two Ancient Israelite Agricultural Festivals" in Jewish Quarterly Review (new series) 8 (1917) pp. 31-54.

217) In deel 3 van "Proofs of the Life and Death of Jesus" wordt besproken dat als gevolg van catastrofale gebeurtenissen, als goddelijke straf werden uitgedeeld, er een lichte kanteling van de aardas plaatsvond, wat een recessie van de equinoxen met negen dagen veroorzaakte, en dit op zijn beurt vereiste een aanpassing van de religieuze kalender.

gewijze ontwikkeling. Terwille van de eenvoud en om de argumentatie kracht bij te zetten werden alle veranderingen aan Ezra de schriftgeleerde toegeschreven, terwijl men er vanuit mag gaan dat in de praktijk zijn opvolgers daar ook bij betrokken waren. Dit wordt geïllustreerd door een aantal specifieke aanpassingen in de heilige tekst die uit eerbetoon werden toegeschreven aan Ezra, alhoewel die kunnen worden teruggevoerd tot de Hellenistische periode. Wat in detail is gebeurd is onmogelijk vast te stellen omdat in het algemeen de gebeurtenissen in Judeah onder de Perzische heerschappij in duisternis zijn gehuld. De Grote Synagoge, voorloper van het Sanhedrin, was geen permanent lichaam met regelmatige sessies en bleef bestaan tot aan de bezetting van Judeah in het jaar 332 BC door Alexander de Grote.

Laten we eens de meest markante veranderingen bezien. Na terugkeer uit de ballingschap die slechts zeventig jaar duurde, werd het vrolijk getinte Loofhuttenfeest na de Rite van Azazel (zondebok) geplaatst terwijl het er vroeger direct vóór stond, zoals nog altijd het geval was onder Ezra en Nehemia, de profeten van ná de Babylonische ballingschap. En Yom Kippur of Grote Verzoendag kwam in de plaats van de rite van Azazel met een ceremonie die daar duidelijk van afwijkt. Yom Kippur viel later samen met de dag uit Leviticus 23:24 en Numeri 29:1 dat in de Bijbel bekend staat als Yom Teru'ah, wat 'de dag van het blazen' (van de Shofar) betekent. Teru'ah was een eenvoudige ceremonie die de afstand kan hebben aangegeven tussen het lunaire- en zonnejaar, waarbij de eerste ongeveer elf dagen korter is. De veranderingen in de kalender gingen samen, zo lijkt het, met enkele kleine wijzigingen in de boeken van Mozes.[218)]

Onder Kalenders I en II volgde Israël een zonnejaar waarin beide equinoxes op Pasen en Loofhutten – als dag en nacht even lang zijn – een centrale rol speelden. Kalender III, echter, was gebaseerd op de 19-jarige Babylonische maan-zonnecyclus; de equinox speelde toen geen rol meer. Synodische lunaire tijd en de zonnetijd komen iedere 19 jaar bijna precies overeen; dat betekent dat eens in de 19 jaar de maan zich in dezelfde fase bevindt op exact dezelfde kalenderdag. Toch produceert de Joodse methode geen herhaling van data binnen een aanzienlijke tijdsperiode: een herhaling treedt min of meer iedere 247 jaren op (13x19). De Joodse liturgische kalender lijkt pas definitief te zijn geworden tegen de 9^{e} en 10^{e} eeuw na Christus.

Wat de wijzigingen betreft is het interessant dat de term Rosh Ha-Shana (hoofd van het jaar) niet tot aan ten minste de 2^{e} eeuw na Christus werd gebruikt. Het is niet alleen de Babylonische ballingschap die roet in het eten heeft gegooid. Na de verwoesting van de Tempel in het jaar 70 na Christus, waarna dierenoffers niet meer plaatsvonden, werd de liturgie van de synagoge uitgebreid, nieuwe tradities werden voorgesteld en accenten verlegd in een poging de religieuze praktijk te vitaliseren voor een volk dat uit zijn thuisland was verdreven en op tragische wijze van zijn Tempel beroofd, de enige plaats waar volgens het Bijbelse voorschrift dierenoffers mogelijk zijn. Het was in dat stadium dat het nieuwe jaar naar de nieuwe maan van de eerste dag van de zevende maand (Tishri) verschoof. In de pre-exilische tijd bevond deze dag zich op de equinox van 10 Tishri, maar zoals gezegd speelt dat thans geen rol.

------

218) Ik vestig uw aandacht op Exodus 23:16 en 34:22 waar staat: "het Inzamelingsfeest (Loofhuttenfeest) op het einde van het jaar [dus vóór de equinox]", en ook Deuteronomium 31:10: "aan het eind' van een Sabbatsjaar (7-jarige periode) ten tijde van het Loofhuttenfeest [dus vóór de equinox]". Vergelijk dat nu met Leviticus 23:34: "op de 15^{e} der 7^{e} maand zal het Loofhuttenfeest zijn [dus na de equinox]" en ook met Numeri 29:12: "op de 15e der 7e maand zult gij een heilige samenkomst vieren [dus ná de equinox]". Uit de volgende verzen in Numeri 29 wordt duidelijk dat deze heilige samenkomst het begin is van het Loofhuttenfeest. De tegenstrijdigheden tussen deze teksten [tegelijk vóór en ná de equinox] kunnen geen deel zijn geweest van Mozes' boeken.

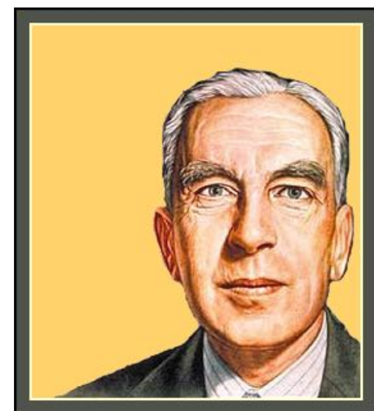
Op- en Neergang der Beschavingen

De op- en neergang van beschavingen is een fascinerend onderwerp dat pas in de tweede helft van de 18e eeuw een serieus aandachtsveld is geworden, vooral onder wetenschappers die zich van het Christelijk geloof hadden gedistancieerd. Zij zagen, zoals ieder ander, wel de 'imperfecties' in de evolutionaire cyclus van een cultuur, maar dat dit iets te maken zou kunnen hebben met een figuur die Satan heet, kwam niet in hun gedachten op. Allereerst wordt Toynbee's werk eruit gelicht. Zijn zeer omvangrijke onderzoek identificeert stervende populaties, invasies en culturele desintegratie als oorzaken van de interne neergang van culturen. Unwin's research daarentegen openbaart een sterke correlatie tussen de seksuele terughoudendheid van een samenleving en haar culturele energie en prestaties. In contrast met deze seculiere opvattingen introduceert de auteur ook een religieus perspectief, waarin wordt beargumenteerd dat het negeren van God en de pernicieuze invloed van Satan cruciale factoren zijn in het verval van culturen door de geschiedenis heen, waarbij het belang van een door God gegeven morele orde op de voorgrond staat als basis voor een beklijvende vrede en welvaart.

30.140 – Een Beoordeling van Toynbees Werk

Arnold Toynbee (1889-1975), die sterk geïnspireerd werd door Oswald Spengler, was een Brits historicus wiens twaalfdelige serie de opkomst en ondergang van beschavingen bestudeert waarbij hij zich beperkte tot de laatste 5.000 jaar. Vóór die tijd was nog geen sprake van grote georganiseerde samenlevingen, althans niet binnen het raam van het huidig wetenschappelijk inzicht. Hier heeft hij meer dan veertig jaar aan gewerkt. Dit boek met zijn ruim 7.000 pagina's mag het dikste boek ooit worden genoemd dat door één wetenschapper is geschreven. Terecht zag Toynbee een beschaving als cultuurgebonden. De natiestaat is daaraan ondergeschikt. De opkomst van een nieuwe

Arnold J. Toynbee (1947)

beschaving zag hij als een creatief antwoord op druk, hetzij van sociale- of natuurlijke aard (geografisch, klimatologisch, enz.). Toynbee stelde dat beschavingen sterven door zelfmoord, niet moord, en daar had hij gelijk in. Hij vond ook dat de innerlijke kracht van een beschaving onverslaanbaar is, tenzij de gehele bevolking door een oprukkende 'beschaving' wordt uitgemoord (genocide). De neergang van een beschaving wordt in principe door drie factoren bepaald, zoals Toynbee meende te ontdekken: uitstervende bevolkingen, niet weerstane invasies en uiteenvallende culturen. Beschavingen blijven bloeien indien ze erin slagen op deze uitdagingen een antwoord te vinden. Indien ze daarin falen zijn ze ten ondergang gedoemd.

Het onderzoek van de laatste decennia geeft een nadere verklaring voor 'uitstervende bevolkingen' die losstaat van de beschaving an sich: indien door klimatologische of andere oorzaak de bodem en de wateren steeds minder voedsel gaan produceren of voedsel van een inferieure kwaliteit, kan dat oorzaak zijn van de teloorgang van een beschaving, zoals waarschijnlijk het geval was bij de Minoïsche beschaving, het Gupta rijk en de Maya's. Ook de aanhoudende bevolkingsgroei kan een relatief voedseltekort veroorzaken. Wat nu in Jemen gebeurt is een illustratie daarvan: een extreme bevolkingsgroei gekoppeld aan een uitputting van de waterreserves en dus voedselcapaciteit. Het zij gezegd dat dikwijls niet één factor maar een veelheid bepalend is.

Vanuit deze observaties is eenvoudig vast te stellen dat de Westerse cultuur momenteel in nood verkeert (dit werd in maart 2013 geschreven). De autonome bevolkingsgroei in de Europese Unie zal volgens Eurostat in 2015 in een daling zijn omgeslagen. En dat hebben we geheel aan onszelf te wijten. Zelfs bij een agressieve immigratiepolitiek zullen na 2035 de aantallen in Europa scherp gaan dalen. Voor Griekenland, Italië, Spanje, en Duitsland is de situatie nu al dramatisch met een vruchtbaarheidsgraad van tussen de 1,3 en 1,4 – wat het aantal nakomelingen is van de gemiddelde vrouw (het cijfer moet 2,1 zijn om de bevolking in stand te houden). Dat betekent dat het inwonertal van deze landen tussen 2000 en 2050 zal zijn gehalveerd! Dankzij de immigratie en de hogere vruchtbaarheid van de Islamitische vrouw in Europa, die in 2005 op 3,5 stond, vermoedt men dat in 2050 ongeveer 30% van de Europese bevolking Moslim zal zijn. Hiermee zijn we gelijk bij het tweede punt beland van Toynbees lijst: niet weerstane invasies. De Islamitische invasie is er een van een lichaamsvreemde indringer, waarbij de militante fase, waarin de Islam momenteel verkeert, niet gedoogt dat er mededingers zijn. De multiculturele smeltpot gaat niet op voor ideologieën!

Toynbee ging er in zijn opzet vanuit dat de bestudering van beschavingen altijd een irrationeel element in zich draagt, iets dat zich aan onze directe waarneming onttrekt, en daarom noemde hij zijn werk tevens de studie van metahistorie. Hij zegt daarvan zelf, waarbij hij zich baseert op een uitspraak van Christopher Dawson, weer een andere beschavingsexpert: *"Metahistorie houdt zich bezig met het wezen der geschiedenis en de betekenis daarvan en richt zich op de oorzaak en interpretatie van historische verandering. Het komt voort uit de bestudering van geschiedenis en stemt overeen met metafysica en theologie. De metahistoricus probeert zijn studie van de realiteit in een of andere hogere werkelijkheidsdimensie te passen die boven de menselijke gebeurtenissen uitstijgt zoals die zich fenomenologisch aan hem voordoen."* Nu moeten we hier niet uit concluderen dat hij een religieus mens was. Integendeel.

De belangrijkste stelling van Christopher Dawson was dat religie een van de grote drijvende krachten van de geschiedenis is en een cruciale factor in de opkomst en ondergang van beschavingen. Ter ondersteuning van dit argument voerde hij een brede studie van de geschiedenis uit, van oude beschavingen tot het middeleeuwse Christendom en de moderne wereld. Overtuigd van de potentieel fatale gevolgen van het secularisme, propageerde hij de studie van de Christelijke cultuur als een sleutelelement in elke zinvolle beoordeling van de Westerse beschaving.

Toynbee droomde van een verenigde wereld waar het Boeddhisme de enig overgebleven missionaris zou zijn, het Christendom en de Islam verdreven hebbende, welke richtingen in zijn eigen woorden *"van hun aanhangers een exclusieve toewijding opeisen zonder bereidheid om de coëxistentie met enige andere godsdienst te tolereren behalve dan van hun eigen voorlopers zij het in een inferieure status en op vernederende voorwaarden."* (Part 6, Universal States) Toch is Toynbee in zijn studie van culturen bekritiseerd geworden voor zijn te grote nadruk op het regenererend vermogen van godsdienst! Toynbee zag religie als een uiting van het onderbewuste om in het gerede te komen met het ongrijpbare. Anderzijds twijfelde hij of religie beantwoordde aan een of andere buiten de mens staande realiteit. Dat blijkt ook uit de titel van het hoofdstuk dat daarover gaat: *"Sociale reacties op een illusie of realiteit?"* (nr. 41) In ieder geval zag hij het als een onlosmakelijk deel van het menszijn dat in de praktijk de culturele entiteit overschreidt. Toynbees benadering van het Jodendom was weinig vleiend. Hij noemde het Jodendom een *'lege dop'* en brandmerkte de Jood en zijn cultuur als een *"fossiel van de Syrische beschaving"*. Daar kan ik, wegens de absurditeit, nog om lachen, maar de Joden niet. Door de faam en geleerdheid van Toynbee voelden zij zich door deze opmerking diep gekrenkt. Schrijvers als Berkovits, Samuël en Rabinowicz hebben zich ertoe gezet en dat effectief weerlegd.[219)]

Een voorganger van Toynbee in de fenomenologische bestudering van 'beschaving', was Edward Carpenter, die aan de wieg heeft gestaan van de Fabian Society, dat Engelse bolwerk van extreem liberale en socialistische ideeën. In 1889 publiceerde hij "Beschaving: zijn oorzaak en genezing", waarbij hij in het eerste hoofdstuk de beschaving aanduidde als *"een soort ziekte waar alle verschillende mensenrassen doorheen moeten"*. Het boek werd door zijn eigen kornuiten ongemeen fel aangevallen, want Carpenter huldigde een grotere visie dan de bekrompen Marxistische idealen over loon en werk. *"Beschavingen",* zei hij, *"duren zelden langer dan duizend jaar voordat ze in elkaar storten, en geen enkele samenleving heeft 'de beschaving' succesvol gepasseerd."* En alhoewel ik het met de meeste ideeën van Carpenter absoluut oneens ben, is deze gedachte zinvol. Zijn suggestie dat de omschrijving 'beschaving' eerder een historische dan een ideële betekenis heeft, stemt tot nadenken en het past ook wel bij de visie van ons Christenen, bij wie de verwaten trots en opgeblazen zelfvoldaanheid door twee wereldoorlogen effectief de grond zijn ingeboord. Wie ogen heeft ziet dat onze zo bezongen Christelijke beschaving er zieltogend bij ligt.

Uit de inleiding van de door Toynbee gemaakte samenvatting – nog altijd een dikke pil – treft mij het volgende, wat in zekere zin bij Carpenters visie aansluit:

219) "Judaism: Fossil or Ferment" van Eliëzer Berkovits # 1956; "The Professor and the Fossil" van Maurice Samuël # 1956; "Arnold Toynbee on Judaism and Zionism: A Critique" van Oskar K. Rabinowicz # 1974.

«« Waarom zouden we sowieso geschiedenis bestuderen? Waarom zouden we belangstelling hebben voor iets dat voorbij onze eigen tijd en plaats strekt? In onze tegenwoordige tijd is er een praktische reden om een breder gezichtspunt in te nemen. In de laatste vijfhonderd jaar is het hele aanschijn van de globe samen met zijn luchtdeken dankzij de verbazingwekkende technologische vooruitgang physiek samengeweven, maar de mensheid zelf is nog niet politiek verenigd en we zijn nog steeds vreemden voor elkaar aangaande onze plaatselijke leefgewoonten die we uit de tijd hebben overgeërfd die aan de recente 'annihilatie van afstand' voorafging. Dit is een uiterst gevaarlijke situatie. De twee wereldoorlogen en de huidige wereldwijde angst, frustatie, spanning en geweld zeggen alles. De mensheid gaat zich zeker vernietigen tenzij zij erin slaagt in zoiets samen te groeien als een gezamenlijke familie. Hiertoe moeten we elkaar leren kennen; wat inhoudt dat we elkaars geschiedenis moeten leren kennen, aangezien de mens niet slechts in het onmiddelijk heden leeft. We leven in een mentale tijdsstroom waarin we het verleden herinneren en – met hoop of angst – uitkijken naar een aanstormende toekomst. »»

30.141 – Seks en Cultuur

Toynbee zegt dat de innerlijke kracht van een beschaving onverslaanbaar is en dat een beschaving of cultuur niet door moord maar zelfmoord uitsterft, maar hij gaf niet aan wat de onderliggende oorzaak is van de verzwakking van die innerlijke kracht of energie. Wat dat betreft heeft Joseph Unwin baanbrekend werk verricht met zijn wetenschappelijke studie naar het verband tussen de seksuele moraal en de creatieve energie van een samenleving. Het heet "Sex and Culture" dat in 1934 door de prestigieuze Oxford University Press werd gepubliceerd. Op basis van een ruime waaier heeft Unwin 86 historische volken geselecteerd, waarvan 16 geciviliseerd en 70 ongeciviliseerd (volgens zijn definitie in §12), een periode van 5.000 jaar omvattend. Na analyse van de voorhanden zijnde verslagen concludeerde hij dat er een positieve correlatie bestaat tussen de culturele en militaire prestaties van een volk, indien afgezet tegen hun naaste omgeving, en de gestrengheid van hun seksuele moraal. Hij stelde dat *"Iedere menselijke samenleving kan kiezen om een grote energie te bezitten oftewel seksuele vrijheid; onderzoek leert dat die beide toestanden niet langer dan één generatie naast elkaar kunnen bestaan."* (p. 412) Aldous Huxley omschreef "Sex and Culture" als *"een werk van het allergrootste belang"*,[220] en daar kan ik mij in vinden, want deze conclusies zijn verbijsterend.

"Sex and Culture" was vooreerst bedoeld om Sigmund Freuds theorie (1856-1939) te toetsen ten aanzien van de impact van zekere cultuuruitingen als gevolg van 'de sublimering van de oerdriften'. Civilisatie zou de neerslag zijn van onderdrukte seksualiteit. Volgens Freud konden seksualiteit en agressie dankzij sublimering worden gekanaliseerd en omgezet in ambitie voor werk, kunst, wetenschap, oorlogsvoering, enz. Freuds proefterrein bestond vooreerst uit de leden van het extreem gereglementeerde milieu van de "K und K" (kaiserliche und königliche) dubbelmonarchie in het Wenen van vóór de Eerste Wereldoorlog. Zijn aandacht richtte zich op de neurosen van zijn patiënten (een term die niet meer gebezigd wordt), waarbij de stringente seksuele moraal tot *"een morbide [c.q. pathologische] reactie"* had geleid. Maar sublimering leidt niet noodzakelijkerwijs tot ziekelijk gedrag en kan en zál in de meeste gevallen tot een positieve zeer krachtig naar buiten gerichte energie voeren, en dat is wat Unwin heeft ontdekt in het maatschappelijke verband dat wij 'cultuur' plegen te noemen of 'civilisatie'.

Unwin had geen vooraf geformuleerde thesis en vermeed in het kader van zijn onderzoek een opinie over goed en kwaad. Hij wilde onbevooroordeeld zijn. Had hij vooraf geweten waar zijn onderzoek toe zouden leiden, zegt hij in zijn voorwoord, was hij er waarschijn-

220) "Ethics" van Aldous Huxley - Chatto & Windus, London # 1946 (pp. 311-12).

lijk nooit aan begonnen. Zijn bevindingen verbaasde veel wetenschappers en Unwin niet in het minst, want zonder uitzondering bevestigden alle 86 onderzoeksobjecten dat er een direct verband bestaat tussen monogame samenlevingen en hun *“expansieve energie”*. Hij stelde vast dat *“in de menselijke annalen geen voorbeeld bestaat van een maatschappij die zijn energie kon vasthouden nadat een heel nieuwe generatie zich een traditie had eigen gemaakt die niet vasthield aan voorhuwelijkse en nahuwelijkse continentie.”* Unwin kon uit honderden jaren geschiedenis putten van de Romeinse, Griekse, Sumerische, Babylonische, Moorse en Angelsaksische beschavingen. Zonder uitzondering bleek dat deze samenlevingen floreerden in tijden waar seksuele trouw hoog in het vaandel stond. Maar onvermijdelijk werden de seksuele gewoontes na verloop van tijd losser, waarna die samenlevingen in vergelijking met de omringende culturen wegzakten, om opnieuw te rijzen na terugkeer tot een stringentere moraal.

Het hoofdstuk over de vereisten in menselijke zaken begint als volgt: (§167, 168, 175)

> «« In een absoluut monogame samenleving is het vrouwelijke seksuele potentieel minimaal; zij trouwt als maagd en moet haar seksuele kwaliteiten voor haar man bewaren. Het mannelijk seksuele potentieel, daarentegen, is niet tot een minimum beperkt, want hij hoeft zich niet tot één vrouw te beperken. In het verleden onderging een man deze beperking slechts indien een vorm van absolute monogamie bestond. Er is geen voorbeeld in de annalen der geschiedenis van een samenleving die zijn energie gedurende langere tijd kon vasthouden nadat een heel nieuwe generatie een traditie had omarmd die niet vasthield aan voor- en nahuwelijkse continentie. Tevens heb ik geconstateerd dat er geen enkel voorbeeld is van een absoluut monogame maatschappij zonder een grote energie ten toon te spreiden. In het verleden zijn op verscheidene plaatsen op aarde bepaalde gemeenschappen op de voorgrond getreden, hebben grote welvaart bereikt en zijn toen weer afgezakt. Zonder uitzondering begon de beschaving aan zijn historische opmars in een toestand van absolute monogamie en manifesteerde het grote energie zolang het stringente regels volgde, om terug te vallen nadat een opkomende generatie soepeler regels hanteerde. Trouwens, de zich evoluerende politieke organisatie reflecteerde de relatieve energie die eigen was aan de verschillende sociale lagen waaruit het was opgebouwd. Iedere [dominante] cultuur begon als een monarchie; de latere verschuiving in de machtsverhouding ten nadele van de monarchie werd in gang gezet door een wijziging van de seksuele opportuniteit van de elite of die der onderliggende lagen. Het monarchale instituut hangt van twee factoren af: eerstens, de energie van de heersende elite; tweedens, de lethargie van de onderdanen.[221)] Indien de heersende klasse zijn [seksuele] energie verspilt, of indien de [expansieve] energie van zijn onderdanen toeneemt verschuift de soevereine macht

---

221) De seksuele revolutie, die in de 1960er jaren losbarstte, bestreed met toenemende agressie de bestaande gedragsregels inzake seksualiteit en interpersoonlijke relaties. Het eiste onvoorwaardelijke aanvaarding van geslachtsverkeer buiten de traditionele heteroseksuele en monogame verbintenis. De eisen voor legalisering van anticonceptiemiddelen, nudisme, pornografie, ongeremde voorhuwelijkse gemeenschap, homoseksualiteit, pedofilie, vroegseksualisering, ongebreidelde zelfbevrediging, alternatieve vormen van voortplanting en seks (zoals beestialiteit), vrije geslachtskeuze, alsook abortus provocatus, dat alles maakt de stoet compleet. Zie het meer dan schandalige boek en gigantische bestseller uit 1970, wat de beweging in perspectief zet: “De Vrouwelijke Eunich” van de zich superhoer noemende Germaine Greer. Indien we Unwin serieus nemen heeft de seksuele revolutie geresulteerd in een substantiële toename van lethargie onder de algemene bevolking. Het steeds verder wegvallen van de expansieve energie voedde de inactieve of ‘zwijgende meerderheid’, ontbloot van ieder initiatief tot zelfstandig denken; hetgeen heeft bijgedragen om van onze democratie een schertsvertoning te maken. De nefaste voedingspatronen, foute medicatie en onze dagelijkse portie stress hebben ook bijgedragen aan de volksversuffing, en niet zo’n klein beetje!

in de richting van hen die zich tot dan toe aan de heerschappij hadden onderworpen.

Historisch bezien bestaat er niet zoiets als een Christelijk huwelijk. Het is [in zijn sociale constructie] een algemene term die verscheidene seksuele gebruiken omvat. Als inderdaad de ideeën van St Hieronymus, St Theodorus van Tarsus, Hywel Dda (de Goede) en Paus Pius XI even Christelijk mogen worden genoemd, kunnen we slechts vaststellen dat de benaming geen precieze betekenis heeft. Niemand zal willen ontkkennen dat in het Westers Romeinse imperium de Christenen het instituut van het huwelijk tot een waardigheid hadden verheven die ongekend was sinds het Romeinse 'confarreatio' was verdwenen [een heilig huwelijkspact t.b.v. de Vestaalse Maagden]; maar de extacte gebruiken die door de bekeerlingen werden gevolgd zijn onbekend. Toen de Teutoonse regio's zich successievelijk tot de nieuwe religie bekeerden was de door hen aanvaarde seksuele moraal geenszins identiek. De Franken onderwierpen zich aan het Katholieke decreet terwijl hun Teutoonse broeders een voorkeur gaven voor het Ariaanse type Christendom. We weten dat veel leden van de Frankische elite meerdere vrouwen hadden, maar zijn niet bekend met de manier waarop de aanvaarding van het Ariaanse Christendom de seksuele gewoontes bepaalden van de Visigothen, Vandalen en Lombarden. In later dagen blijken de leringen en praktijk van de Katholieken in het Westen niet identiek te zijn geweest aan die van de oosters Orthodoxen, die altijd al een grotere post-nuptuale seksuele vrijheid genoten dan hun Roomse-Katholieke geloofsgenoten.

Dood van Sardanapalus door Eugène Delacroix

Sardanapalus was volgens de Griekse schrijver Ctesias de laatste koning van Assyrië. Diodorus zegt dat Sardanapalus alle vorige heersers overtrof in luiheid en luxe. Hij zocht zijn hele leven naar zelfbevrediging. Hij kleedde zich in dameskleding en droeg make-up. Hij had veel concubines, zowel vrouwelijk als mannelijk. Hij schreef zijn eigen grafschrift waarin stond dat de lichamelijke genoegens het enige doel in het leven zijn.

(…) Als absolute monogamie de regel is, is het huwelijk een middel waarmee een man zich van thuisarbeid verzekert en erfgenamen van eigen bloed. Een vrouw en haar kinderen staan onder de heerschappij van de man; alleen hij belichaamt een juridisch object. De vrouw heeft geleerd zich in alles aan haar man te onderwerpen; het is haar plicht hem te dienen en gehoorzamen. Een vrouw mag met niemand anders seksuele omgang hebben dan die zij als maagd is getrouwd. Eenmaal getrouwd mogen zijn huwelijkse genietingen nooit weerhouden worden. In een absoluut monogame inrichting is de vrouwelijke kuisheid doel op zich, want na verloop van tijd gaan vrouwen de beperking, waaraan zij door hun heer zijn onderworpen, als erezaak zien. Ook over zijn kinderen heeft de pater familias volledige zeggenschap. In uiterste vorm werd deze inrichting nooit lang getolereerd. Inderdaad waren de samenlevingen die dit hadden aanvaard steeds bezig de regels aangaande de relatie tussen man en vrouw te herzien. Trouwens, de hervormingen die ze introduceerden volgden altijd eenzelfde pad met de evidente bedoeling om een levensstaat te corrigeren waarin vrouwen en kinderen ontrecht waren. Soms, zoals in Babylon, werden de wettelijke veranderingen door een aantal afzonderlijke aanpassingen bewerkstelligd; soms, zoals in Rome, middels een enigszins gewelddadige ingreep; maar telkens opnieuw werd eenzelfde koers gevolgd. Steeds werd de herziening van de huwelijkse staat en ouderlijke autoriteit vergezeld van een devaluatie van het huwelijk in de richting van een vereniging met wederzijdse goedkeuring die tevens ontbonden kon worden. Voorts werd in de meeste gevallen de eis van voorhuwelijkse kuisheid versoepeld. Op die manier werd de seksuele opportuniteit van de gemeenschap uitgebreid; en zodra de verplichte continentie wegviel en door een heel nieuwe generatie was aanvaard, kwijnde de [vrij beschikbare] energie weg van de gemeenschap. De seksuele impulsen konden rechtstreeks en naar believen bevredigd worden; er was geen verplichte continentie en bijgevolg verdween de [expansieve] energie.

Het is historisch correct te zeggen dat in het verleden de sociale energie tegen de prijs van individuele vrijheid werd gekocht, en dat dit slechts mogelijk was indien de vrouwelijke soort haar individuele rechten had opgeofferd en de kinderen waren gereduceerd tot onmondige aanhangsels van de bezittingen van de mannelijke ouder; het zou echter te ver gaan te beweren dat de seksuele opportuniteit niet drastisch kan worden ingekort onder enig andere omstandigheid. Het blijkt dat de totale onderwerping van vrouw en kinderen ondraaglijk is, en derhalve is zoiets van tijdelijke aard. Dat er geen andere oplossing zou zijn wordt door de hele teneur van het verhaal weersproken.

(…) In mijn onderzoek naar de feiten heb ik ontdekt dat als een gemeenschap grote sociale energie tentoonstelt dat zulks altijd samengaat met een inkorting van zijn seksuele opportuniteit via acceptatie van absolute monogamie; bovendien, dat de gemeenschap telkens door de groep wordt gedomineerd die de grootste relatieve energie bezit; echter, zodra de seksuele opportuniteit van de maatschappij of leidende groep wordt uitgebreid, atrofieert de energie [en beëindigt de overheersing]. Een uiterst belangrijk punt is dat ongeacht de raciale afkomst van een volk of zijn geografische locatie, het proces van de veronachtzaming van de continentieregels, of zelfbeheersing, in alle gevallen hetzelfde patroon volgt.

(…) Het is moeilijk daar met volle zekerheid iets over te zeggen, maar als ik nu, na volbrachte taak, over de tijdsstroom terugkijk, heb ik sterk de indruk dat het de ongelijke positie van de vrouw is en niet haar verplichte continentie, die oorzaak is voor het afwijzen van de absolute monogamie. Geen enkele samenleving is er tot nog toe in geslaagd om de verhouding tussen de geslachten op zo'n manier te regelen dat het seksuele aanbod over een uitgestrekte periode op een minimum bleef. De gevolgtrekking waartoe ik op basis van de historische gegevens kom, is dat als een dergelijk resultaat wordt nagestreefd de twee geslachten eerst op een niveau van complete rechtsgelijkheid moeten komen. Het schijnt

mij toe dat in de toekomst een samenleving zijn voorspoedige carrière zal kunnen blijven voortzetten, gemeten naar zijn culturele bedrijvigheid en sociale structuur, op grond van de hoeveelheid [en soorten] energie die het bezit. Als een samenleving zijn culturele lotsbestemming wil bepalen, dient dat te gaan via aanpassing van de [vrij beschikbare] hoeveelheid energie [middels wijzigingen in het stramien van de seksuele opportuniteit]. Zulk een aanpassing via een toe- of afname van de [collectieve] energie zal in de derde generatie gematerialiseerd worden na een verruiming of inkorting van de seksuele opportuniteit. Minder energie kan makkelijk bereikt worden omdat de levenskracht geneigd is terug te vallen; ook zullen leden van de gemeenschap niet aarzelen om iedere versoepeling van regels [en sociale conventies] uit te buiten. Indien een levenskrachtige gemeenschap zijn productieve energie voor langere tijd wenst vast te houden moet het zichzelf recreëren door beide geslachten, vind ik, op een niveau te plaatsen van totale rechtsgelijkheid, en tevens de economishe en sociale organisatie op zo'n manier in te richten dat het mogelijk en draaglijk wordt om de seksuele opportuniteit voor lange tijd te minimaliseren – en zelfs voor altijd. Indien zulks het geval is zal het aanschijn van de maatschappij in de Richting worden gestuwd van het Culturele Proces; haar overgeërfde traditie zou voortdurend worden verrijkt: het zou een hogere cultuur bereiken dan zij ooit heeft bezeten; door acties die een geleidelijke neergang naar chaos voorkomen zou haar traditie worden aangevuld en verfijnd, en wel in zo'n mate dat dit ons huidige begrip te boven gaat. »» [Appendix 22 toont een nieuwe benadering in de relatie tussen man en vrouw.]

30.142 – Het Ontbrekende Element

Alhoewel de benaderingen van een Arnold Toynbee, Edward Carpenter, Claude de Saint-Simon, Joseph Unwin en zelfs Karl Marx, positieve kanten heeft in de waardering van de functionering van een cultuur, hebben ze alle één tekort. God als reële factor, als de determinant van de maatschappij, wordt buiten beschouwing gelaten. Hij wordt gezien als louter perceptie, als iets perifeers. Zelfs de vooraanstaande Rooms-Katholieke historicus Carroll Quigley, die in 1961 "The Evolution of Civilizations" schreef, als inleiding tot historische analyse, slaat de plank mis, alhoewel sommigen het als een solider werk beschouwen dan dat van Toynbee. De belangrijkste strekking van Quigley's benadering is de desintegratie van de samenleving in het kielzog van een geleidelijke transformatie van sociale 'instrumenten' in 'instellingen', dat wil zeggen de transformatie van sociale regelingen, vertegenwoordigingen ter leniging van maatschappelijke behoeften, totdat ze tot instellingen zijn verworden die hun eigen egoïstische doelen nastreven ongeacht de behoeften van het publiek waarvoor ze oorspronkelijk waren opgezet.

Vanuit Bijbels perspectief stevent de wereld af op haar ultieme cultuur, die de Joodse traditie de Komende Eeuw noemt, in Christelijke kringen gekend als het Vrederijk. De weeën van zijn komst zijn als van een barende vrouw. Haar beproeving eindigt met een angstaanjagende kastijding, zoals aangekondigd in het boek Openbaring, hfst. 8 en 9, waarin wordt voorspeld dat een enorm hemellichaam, Alsem genaamd, de Aarde gaat treffen: *"En donder ontstak en geraas, bliksem en aardbeving. Hagel en vuur brak los met bloed vermengd en werd op de Aarde geworpen. Een grote berg, laaiend van vuur, werd in de oceaan geworpen."* Gewoonlijk wordt dit getypeerd als het oordeel over naties – maar je

zou het net zo goed het oordeel over beschavingen mogen noemen. Elke natie zal dan worden geoordeeld in overeenstemming met zijn naleving van de natuurwet (lex naturae), die in ieders innerlijke wezen is ingegrift. We hoeven niet ver te zoeken, want het werd op schrift gesteld op de berg Sinaï en overhandigd als de Tien Geboden. Dit nu is een echte grondwet die op het wettelijke kader van alle naties ter wereld van toepassing is, en vormt de maatstaf voor de Rechter der rechters.

In de tussentijd, totdat dat gebeurt, zien we de opkomst en ondergang van beschavingen. Dat zoiets wellicht iets te maken heeft met een door God gegeven morele orde waarin de familiecel een centrale rol speelt, dát ontgaat hen,[222)] uitgezonderd Unwin. Hij was daar niet al te blij mee want hij sprak denigrerend over *"de leer van de Galileër"* (p. 375). Geleerden spreken liever in termen van processen, klassenstrijd en groepsinteracties. Wat Toynbee betreft ziet hij een onoverbrugbare kloof tussen Gods perfectie en de imperfectie die zich in de menselijke samenlevingen aftekent. Waarom God de duivel roet in het eten zou laten gooien is volgens Toynbee (en die anderen) een mythische en kinderlijke voorstelling van zaken. Een andere cultuurapostel, James Frazer (1854-1941), stelde dat de evolutie van de mens via magie naar religie is gegaan om ten slotte bij wetenschap te belanden. Hoe belachelijk!

Wij zien hier een scherpe tegenstelling tussen de cultuurwetenschappelijke benadering en religie, in het bijzonder de Christelijke. Wat opvalt in het lijstje van grote cultuurfilosofen is dat een openlijk toegewijde Christelijke wetenschapper daarin ontbreekt uitgezonderd Christopher Dawson; ook dat de bestudering van cultuur een tamelijk recent fenomeen is. Dat houdt verband met het Christelijk perspectief. Vroeger was men overtuigd van de superioriteit van de Christelijke beschaving, waarin reeds hier en nu Gods rijk gestalte had gekregen, en zag men het als zijn taak om alle andere beschavingen op aarde van die 'superieure' cultuur te doordringen.[223)] Het is vanuit deze achtergrond logisch dat er vanuit Christelijk standpunt nooit wetenschappelijke belangstelling heeft bestaan voor de interactie tussen culturen. De evangelisatie ging als vanzelfsprekend samen met cultuurexport. Tot op zekere hoogte lijkt dat onvermijdelijk, al had mijns inziens wat meer respect kunnen worden betoond jegens de individuele en sociale eigenheid van vreemde volken. Ergens las ik van een Protestantse zendeling die naar Azië trok met het vooropgezette plan daar een lokale vrouw te huwen om vanuit het zo getoonde respect ten aanzien van de benaderde cultuur tot een vruchtbaar zendingsveld te komen. De instandhouding van het zelfrespect van de geëvangeliseerde is noodzakelijk voor die mens om de Christelijke principes te omarmen en toe te passen. Hoe kan iemand zijn naaste liefhebben zonder eerst zichzelf lief te hebben? Hoe kan iemand, wiens eigenwaarde tot nul is gereduceerd, geloven dat in die erbarmelijke toestand God van hem of haar houdt?

Het uitgangspunt dat ten slotte één wereldcultuur overblijft waarin het onderscheid tussen blank en zwart verdwenen zal zijn en ieder eenstemming de goddelijke personen van de Triniteit zal aanbidden en bejubelen, kan ik mij in vinden. Maar dan moet eerst afstand worden gedaan van onze arrogantie en geloof worden gehecht aan het komend vrederijk, met de nadruk op 'komend', een rijk dat slechts door Gods interventie in het leven kan worden geroepen. (Op. 19:11 e.v.) In Openbaring 20:2 wordt de draak, die oude slang, dat is de Duivel, ook Satan genoemd, in de afgrond geworpen opdat hij de mens niet langer kan verleiden. Hiermee zijn we op metahistorisch terrein beland.

Niet alleen God wordt door de cultuurfilosofen buiten beschouwing gelaten, maar ook Lucifer en diens terroristenbende en al het kwaad dat daarmee samenhangt. Toynbee

222) Saint-Simon droeg het gezinsleven zogenaamd een warm hart toe, maar propageerde binnen de familieband een overspelige moraal. De 'familie' stelde dus niets voor.

223) Het westerse superioriteitsgevoel heeft ertoe geleid dat er te weinig zelfkritiek was, getuige de slavenhandel die plaatsvond zonder dat dit aan de gewetens knaagde.

legde de vinger op de zere plek door vast te stellen dat vanuit het Christelijk geloof het kwaad in deze wereld slechts kan worden verklaard door een verpersoonlijking van het kwaad in vorm van Satan of Lucifer. Natuurlijk, het bestaan van Satan ontkent hij en ook aan het begrip 'zonde' heeft hij geen boodschap. De Bijbel, wat in zijn soort een hoog–staand wetenschappelijk boek is, vertelt ons anders. Inderdaad, Lucifer bestaat, maar hij was in het begin anders. Hij is ontaard en God heeft dat gepermitteerd, maar dat maakt God of zijn schepping, zoals die in het begin was, nog niet imperfect. Als een zwangere vrouw alcohol verslaafd is, zijn we niet verbaasd als de pasgeborene daar de gevolgen van draagt. Er is altijd een voorgeschiedenis, en voor onze discussie zelfs een heel oude voorgeschiedenis.

De Nieuwe Mens

Onze generatie heeft enkele misleidende en tegelijk schitterende slogans weten te formuleren: zelfvervulling; persoonlijke vrijheid; bevrijding van de taboes uit het verleden, van een absolute wet; de nieuwe moraliteit en gelegenheidsethiek; enz. Dit alles klinkt uiterst progressief. En wie onder ons en in het bijzonder ons Joden van de twintigste eeuw houdt er niet van om bekend te staan als liberaal. Daarom, in plaats van een voorbeeld te stellen voor onze jeugd, meenden wij dat de veiligste weg naar de toekomst en een gelukkig leven zonder frustraties erin bestond om ons door onze kinderen te laten leiden.

"Crisis and Faith" van Eliëzer Berkovits
Sanhedrin Press, New York # 1976

William Carr, een Canadees marineman, zegt in "Satan, Vorst van Deze Wereld":

««« Gods scheppingsplan heeft al het geschapene in een perfect evenwicht geplaatst. Zij die de Lucifiaanse samenzwering tot zijn einddoel trachten te brengen, zetten zich in om Gods schepping uit balans te tillen. En het menselijk ras [ja, de gehele aarde] torst de last die ons door de aanmatigende en zondige houding van Lucifers handlangers wordt opgelegd.

(…) Vanaf de dag dat ik leerde praten heb ik net als de meeste Christenen dagelijks het 'Onze Vader' gebeden. (…) Toen ik de woorden [van dit gebed] vanuit het Satanisme en de wereldrevolutionaire beweging had bestudeerd, concludeerde ik dat de woorden in een alternatieve Engelse vertaling in logischer verband staan: *"En leid ons niet in bekoring maar verlos ons van 'den Boze' [Satan]."* Ik was aangenaam verrast toen ik op veel later ontdekte dat de vroeg-Christelijke Griekse en Romeinse kerkvaders [zoals ook blijkt] uit hun liturgieën, sterk de voorkeur gaven aan het mannelijk voorvoegsel 'de' in plaats van het onzijdige 'het': *"het kwade"*. (…) Ik ontdekte in het Nieuwe Testament en in de teksten van de woestijnvaders dat Satan en degenen [die lid zijn] van de Synagoge van Satan globaal richting geven aan of supervisie hebben over ALLE kwaad, hetzij wereldlijk of geestelijk, dat men in deze wereld ontmoet of ervaart. »»» (pp. 35-6)

Lucifer en zijn demonische legers trachten op subtiele maar hardnekkige wijze ervoor te zorgen dat zielen het pad niet begaan dat door de Vader en de Zoon is aangegeven en door de Heilige Geest wordt verlicht. Zij wenden al hun charmes en verleidingskunsten aan om de mensheid van God los te weken, tot het God ontkennen en God vervloeken. Een vloekende atheïst zou eigenlijk niet kunnen, maar het gebeurt toch. Dan is er ook godslastering. De ergste godslastering is de aanbidding, die alleen God toekomt, aan schepselen en Lucifer zelf te geven. Dat verklaart waarom juist in deze tijd (de eindtijd) het Satanisme in opkomst is. De Boze probeert de door Christus volbrachte verlossing te ontkrachten middels een wet die lijnrecht ingaat tegen die van God onze Heer, die ons zijn wet middels de Tien Geboden bekend heeft gemaakt.

Tegenover het gebod van de Heer: *"U zult geen andere God hebben dan Mij",* vervaardigt het valse idolen, waarvoor velen vandaag in aanbidding neervallen. Het materialisme en de zelfobsessie zijn vormen van idolatrie. Tegenover het gebod: *"U zult Gods Naam niet ijdel gebruiken",* positioneert het zichzelf door God en zijn Christus op vele subtiele en diabolische manieren te lasteren, zelfs door zijn Naam onwelvoeglijk tot het niveau van een merknaam of verkoopobject te verlagen, alsook door het maken van heiligschennende films over zijn Leven en goddelijke Persoon. Tegenover het gebod: *"Gedenk de sabbat: die moet voor u heilig zijn",* verandert het de zondag in een dag van uitsluitend sport, wedstrijden en amusement. Tegenover het gebod: *"Eert uw vader en uw moeder",* plaatst het een familiemodel dat is gebaseerd op nieuwe samenlevingsvormen, zelfs tussen homoseksuelen. Tegenover het gebod: *"U zult geen onreinheid plegen",* verdedigt en verheerlijkt het alle vormen van onreinheid en moedigt ze aan, in die mate dat het zelfs tegennatuurlijk gedrag applaudisseert, zodat de mens steeds verder wegzinkt is mensonterende aberraties. Tegenover *"U zult niet doden"* is het hun gelukt abortus te legaliseren, euthanasie aanvaardbaar te maken en ervoor te zorgen dat het respect voor de waarde van het menselijk leven bijna geheel verdwenen is. Tegenover het gebod: *"U zult niet stelen",* streeft het ernaar dat diefstal, geweld, ontvoering en roof steeds meer om zich heen grijpen. Tegenover *"U zult geen valse getuigenis afleggen"* handelt het zodanig dat de wet van bedrog, leugen en dubbelhartigheid steeds meer ingang vindt totdat het in alle geledingen van de maatschappij de normaalste zaak is geworden. Tegenover *"U zult de goederen en de vrouw van een ander niet begeren"* werkt ze om de diepten van het geweten te verderven, daarbij verraad plegend aan de geest en het hart van de mens.

Op deze manier worden zielen langs de perverse en kwade weg gebracht van ongehoorzaamheid aan de goddelijke wetten, raken ze in zonde verstrikt en worden buitengesloten van het ontvangen van Gods genade en het leven in God. Als we aan deze inzichten voorbijgaan, kunnen we nooit een goede inschatting maken van wat een cultuur sterk maakt. Gods wetten zijn er niet om ons te pesten, maar voor ons behoud. Wanneer de samenleving als geheel wordt meegesleurd in grensoverschrijdend gedrag, verkeert de beschaving in crisis en is haar einde nabij Anderzijds, mag de hoop nooit worden opgegeven, zo leert ons het Oude Testament, want als het volk in zak en as gaat en berouw toont voor zijn daden en God ernstig zoekt, komt er een door God geleide ommekeer en is de beschaving gered. Matteüs 6:33 zegt heel juist: *"Zoek eerst het Koninkrijk van God en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u in de schoot worden geworpen."*

APPENDIX 22

Uw Man zal over u Heersen

oftewel: 'In Liefde Bloeiende…'

Na de zondeval in het Paradijs spreekt God tot de vrouw (Gen. 3:16*): "Zeer zwaar zal ik maken de lasten van uw zwangerschap en met pijn zult gij kinderen baren. Naar uw man zal uw begeerte uitgaan, alhoewel hij over u heerst."* De eerste brief aan de Korintiërs 11:7-12 doet daar nog een schepje bovenop:

> «« Een man hoeft zijn hoofd niet te bedekken, want hij is Gods evenbeeld en zijn heerlijkheid, terwijl de vrouw weer de glorie is van haar man. De man is niet genomen uit de vrouw, maar de vrouw uit de man, en de man is niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man. Daarom moet de vrouw een sluier op het hoofd dragen ter wille van de engelen. Overigens geldt voor de Heer, dat noch de vrouw iets is zonder de man, noch de man zonder de vrouw: zoals de vrouw uit de man is, zo is de man dóór de vrouw, en alles is uit God. »»

Hoe was het nou in het begin, toen de zondeval nog niet had plaatsgevonden?

> «« Het is niet goed, sprak God, dat de mens alleen blijft. Ik ga een hulp voor hem maken die bij hem past. (En in verzen 24 en 25:) Zo komt het dat een man zijn vader en zijn moeder verlaat en zich zo aan zijn vrouw hecht, dat zij volkomen één worden. Zij waren beiden naakt, de man en zijn vrouw, maar zij voelden geen schaamte voor elkaar. »» (Gen. 2:18)

> In de Talmoed staat het volgende verhaal: *"Op een dag gebeurde het dat een vrome man met een vrome vrouw trouwde. Zij hadden problemen en gingen uiteen. De eerste ging een slechte vrouw trouwen, en zij maakte hem slecht, terwijl de ander een slechte man trouwde en zij maakte hem rechtvaardig. Dit bewijst dat alles van de vrouw afhangt."* (Bereshit Rabbah 17:7)

Het moge geen verbazing wekken dat deze verzen in het verleden een uitleg hebben gekregen die de vrouw in een zeer vernederende positie heeft geplaatst. Deze teksten zijn vroeger misbruikt ter legitimatie van de onderdrukking van de vrouw, in de kennelijke veronderstelling dat een verschil in rangorde voor de ander ook een minderwaardigheid inhoudt. Een koning kan wel een hogere rang bekleden, maar dat houdt nog niet in dat zijn onderdanen inferieur zijn, en toch is een echtgenoot geen koning over zijn vrouw en de vrouw geen onderdaan, maar desalniettemin is er een verschil in rangorde. Het is heel gewoon om zich als vrouw, of als man, te situeren in een relatie waar men boven of onder de ander staat, waar men domineert of wordt gedomineerd. Maar het is veel moeilijker om elkaars gelijke te zijn, als mensen die rechtop staan en bekwaam zijn zich staande te houden tegenover elkaar, zonder vrees en zonder schaamte zoals het vóór de zondeval bestond (Gen. 2:25), in het bewustzijn van wie men is, zonder zich bedreigd of verpletterd te voelen en zonder de ander op zijn beurt te willen verpletteren.

De vervulling voor de vrouw is om in dienstbaarheid aan de man zijns gelijke te zijn, in de zin van beschikbaarheid en stimulans voor en voogdes van de man, volgens Genesis 2:18: *"Zij zal tegenover hem een hulpe zijn"*, om aldus elkaar in de ogen te kijken, hetgeen een voorwaarde is voor een rechtvaardige, onbaatzuchtige, openbloeiende relatie, naar binnen toe en naar buiten toe in gezin en maatschappij. Deze behulpzaamheid heeft vanuit het Hebreeuws niets geringschattends. Zij is niet slechts zijn 'hulp' in de deni-

grerende term van het woord. Het heeft iets majestueus. In die termen wordt ook over God gesproken: *"Mijn hulp ende betrouwen zijt Gij voor immermeer."* (parafrase op psalm 115:9-11) De echtgenote heeft een voogdijschap over haar man. Dat mag gerust worden geconcludeerd uit deze bijbeltekst. In mijn woordenboek staat bij voogdes: "verzorgster, toezienster, iemand aan wie de belangen van kinderen zijn toevertrouwd". Zonder haar bijstand zouden veel mannen zich niet staande kunnen houden of hun taak niet naar behoren weten te volbrengen. De psychologische macht van de vrouw over de man moet niet onderschat worden. In spierkracht de mindere, is zij psychisch vaak de sterkere en beschikt zij over het subtiele vermogen om hem te besturen en te bemoedigen. Zij is dus tegelijk voogdes van de plant en zijn bemester: haar rol bij de man blijft dus van het hoogste belang. In die betekenis wordt in het Oude Testament over haar gesproken (Spr. 31:10-31), waarvan de eerste drie verzen in deze lofzang als volgt gaan: *"Een sterke vrouw, wie zal haar vinden? Haar waarde gaat die van koralen ver te boven! Het hart van haar man vertrouwt op haar en het zal hem aan winst niet ontbreken. Zij brengt hem geluk, geen ongeluk, alle dagen van haar leven."* In de volgende verzen wordt gesproken over haar grote werkzaamheid en organisatietalent, dus hulp meer nog in de zin van rentmeesterschap.

Gebed voor geliefden

Heer, Gij die wilt dat wij één leven zouden zijn, verenigd door éénzelfde ideaal, geef onze zwakke krachten sterkte en moed, onze ogen licht en zuiverheid, onze gedachten adel en vertrouwen. Laat ons altijd verenigd blijven in ons woord door het Uwe.

Wees Gij onze beschermer, onze toevlucht en onze troost. Laat het verlangen om de schoonheid van de ander te leren kennen nooit afnemen. Zegen onze eenheid Heer, op ieder ogenblik van onze dag, zegen onze gedachten, onze verlangens, onze gevoelens. Zegen onze trouw aan elkaar en bescherm ons opdat we ons nooit van U afkeren en nooit van elkaar. Amen

Gebed van Erik De Rynck (†) - aan zijn geliefde Helena

Daar moet wel een kanttekening bij worden geplaatst. Door de zondeval, die een verschrikkelijke onevenwichtigheid heeft veroorzaakt in de oorspronkelijke eenheid van man en vrouw, heeft deze laatste, plots beroofd van de liefdevolle blik en aanwezigheid van de Vader, zich naar Adam gekeerd en alles van hem verwacht, van hem die het als een ondraaglijke last ervoer, van hem die ook slaaf der zonde was geworden en niet meer aan die verwachting kon voldoen. Die adoratie bestemde de vrouw er toe om gedomineerd te worden in de afschuwelijke betekenis van het woord, of in de ontworsteling daaraan te domineren. Dit is de vaststelling van hun positie (Gen. 3:16): *"Tot uw man zal uw begeerte uitgaan en hij zal over u heersen."* Die positie die een vloek is daar waar de man zijn positie misbruikt tot uitbuiting van de vrouw en haar tot onderwerping dwingt, duidt ook aan welke beproevingen beiden zullen moeten doorstaan om de zegen van de Vader te hervinden en de juiste betekenis te ontdekken van enerzijds het heersen over en anderzijds het zich voegen naar volgens de brief aan de Efeziërs 5:22-29:

> «« Want de man is het hoofd van de vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk. Hij is ook de verlosser van zijn lichaam, maar zoals de kerk onderdanig is aan Christus, zo moet ook de vrouw haar man in alles onderdanig zijn. Mannen hebt uw vrouw lief, zoals Christus de kerk heeft liefgehad: Hij heeft zich voor haar overgeleverd [tot aan de marteldood aan het Kruis] om haar te heiligen, haar reinigend door het waterbad met het woord. …Zo moeten ook de mannen hun vrouwen liefhebben zoals ze hun eigen lichaam liefhebben. Wie zijn vrouw bemint, bemint zichzelf. Niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat; integendeel, hij voedt en koestert het. »»

Foto van Niki Sanders op Unsplash

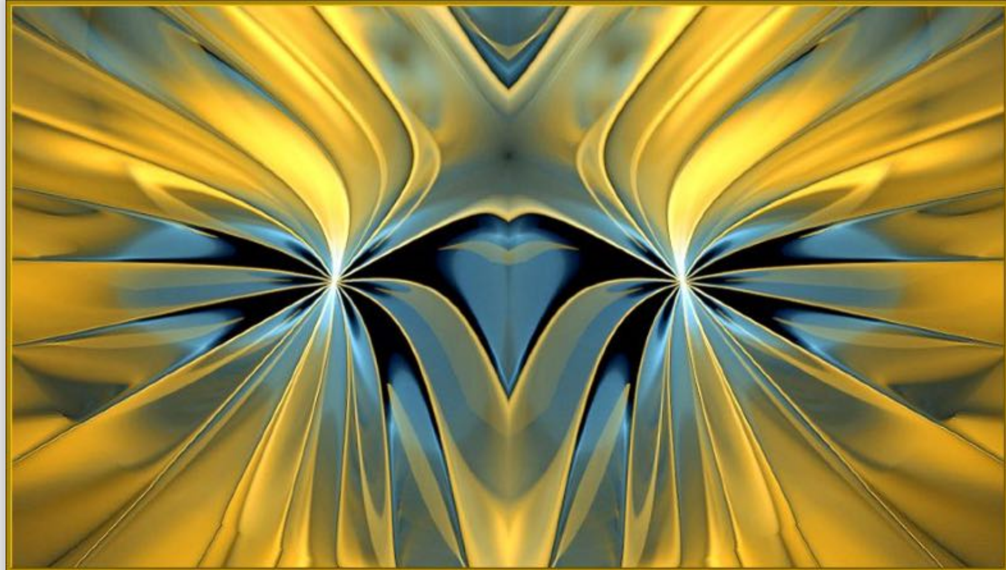
Door zich naar God toe te keren ontdekken de beide echtelieden wie zij bestemd zijn te zijn en aldus kunnen zij zich laten vervullen met Zijn Liefde om zo tot de echte bevrijdende gelijkheid te geraken waarbij zij de eenheid met elkaar hervinden volgens de door God voor hen bestemde opdracht. Om elk misverstand te voorkomen wil ik benadrukken dat deze gelijkheid niet bestaat uit het identiek zijn aan elkaar in een klimaat van wedijver of rivaliteit, want dat zou die eenwording van zijn glans beroven. De eenwording is geen optelsom maar een volwording of heelmaking van de man en omgekeerd een heelmaking van de vrouw, een wederzijdse aanvulling bestemd voor het doel waartoe zij gezamenlijk geschapen zijn. De taak en worsteling is om de met elkaar botsende tegenstellingen 'in zichzelf' in eenheid-lieflijkheid te wijzigen. Alleen dan zal de gemeenschappelijke basis zijn gelegd voor eenheid-lieflijkheid 'met elkaar'. Reeds Hildegard van Bingen (1098-1179), een psychologe avant-la-lettre, beweerde dat *"het werk van de een via de ander"* (opus alterum per alterum), de innerlijke vrouwelijkheid bij de man laat herkennen en ontdekken, zoals zich dat ook voordoet voor de innerlijke mannelijkheid bij de vrouw.

Het naar elkaar toegroeien, langzaam naar de door God bedoelde eenheid toe, vergt van beiden inspanning en opoffering - soms heldhaftige opoffering - maar voor de beloning daarvan hoeft niet te worden gewacht tot in het hiernamaals, want de genade van God blijft niet afzijdig. Door te geven zal men ontvangen, maar op een andere manier dan men in deze kortzichtige opportunistische maatschappij gewend is. En dat vergt tijd. Tijd die men vaak niet bereid is te geven… Wellicht had de titel van dit artikel beter kunnen heten: **"In liefde bloeiende."** Zo is het!

‘Hoor Israël …onze God is één!’

De Triniteitsgedachte vanuit Oudtestamentische Tijden

De Drie-ene God (oorspronkelijk ontwerp Exper)

Deze bijdrage onderzoekt het concept van de Heilige Triniteit, in het bijzonder de mogelijke aanwezigheid ervan en kennis binnen het Jodendom en zijn relatie met de Christelijke leer. Het onderzoekt het Sh’ma-gebed – een Joods geloofsbeginsel dat in het licht van trinitarische ideeën Gods eenheid benadrukt – waarbij naar voren komt dat het Hebreeuwse woord voor ‘één’ een combinatieve eenheid toelaat. De bronnen bespreken Bijbelse interpretaties uit zowel het Oude- als het Nieuwe Testament, naast historische bespiegelingen van Joodse en Christelijke geleerden, waarbij wordt bekeken of de Drie-eenheid een bekend of een zich ontwikkelend concept voorstelde in het oude Joodse denken. Verder gaan de teksten in op de betekenis van Jezus’ Naam volgens de Hebreeuwse schrijfwijze en wordt de historische evolutie bezien van de doctrine van de Heilige Triniteit binnen het Christendom. Ter afsluiting volgt een discussie over de diepere betekenis van eenheid en liefde in relatie tot het goddelijke.

31.143 – Het Uitgangspunt

De Sh’ma is misschien wel het bekendste gebed in het Jodendom: *“Hoor Israël: de Heer is onze God, de Heer alléén!”* (שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד), dat met de rechterhand voor de ogen gebeden wordt. Eigenlijk is het geen gebed maar vormt het de Joodse centrale geloofsbelijdenis, waarbij net als in de Islam – wat ook dáár de centrale geloofsbelijdenis is – erop wordt gewezen dat Gods uniciteit, aldus aan Mozes geopenbaard, in tegenspraak is met de door de Christenen beleden triniteitsgedachte (Vader, Zoon en Heilige Geest). Dit telkens weer geciteerde vers wordt in het volgende vers door het allergrootste gebod in de Bijbel gevolgd: *“U moet Yahweh uw God met heel uw hart, met geheel uw ziel en met al uw krachten liefhebben!”* De simplistische benadering gaat ervan uit dat de Sh’ma het jonge volk onderwees dat er maar één God is in afwijking van het veelgodendom van de omliggende volken, maar in feite is het een oproep om enkel en alleen God te aanbidden, die ene God die zich op de Sinaï temidden van vuur en walmende rook had geopenbaard (Deut. 5:22), die ene God die veel sterker is dan de

goden van de omliggende volken. Ja, gelukkig is het volk dat Yahweh als Heer heeft! (Ps. 33:10-12)

Het begin van het Sh'ma synagogegebed, ontleend aan Deuteronomium 6:4, gaat als volgt: *"Sh'ma Israël, Adonai eloheynu, Adonai echad."*: ***"Hoor Israël: de Heer is onze God, de Heer alleen!"***, met de toevoeging*: "Gezegend zij de NAAM van zijn Koninkrijk in alle eeuwigheid."* Dan volgen verzen 5 t/m 9:

«« **Jullie moeten de Heer jullie God met heel je hart, met geheel je ziel en met al je krachten beminnen.** Deze geboden die Ik jullie vandaag voorschrijf, moet je in je hart prenten. Jullie moeten er met je kinderen telkens opnieuw over spreken, als jullie thuis bent en onderweg, als jullie gaan slapen en opstaan. Bind ze als **tefillin** op je hand en op je voorhoofd. En de **mezuzahs** zullen aan de deurposten van je huis hangen en op jullie stadspoorten. (Dan gaat het verder met het 11^{e} hoofdstuk verzen 13 t/m 21:) Als jullie metterdaad gehoor geeft aan de geboden die Ik jullie vandaag geef, als je HaSHEM (de Naam) met heel je hart bemint en heel je ziel, dan zal Ik jullie land op tijd regen schenken, de vroege en de spade regen, zodat jullie er koren, most en olie op kunt oogsten. En in het vrije veld zal Ik groen gewas voor jullie vee laten groeien. Je zult er volop te eten hebben. Waak ervoor dat jullie je hart niet laat verleiden zodat je afdwaalt, andere goden dient en voor hen neerbuigt, want dan zal HaSHEM tegen jullie in toorn ontsteken. Hij zal de hemel sluiten zodat er geen regen valt. Jullie grond zal niets opbrengen en jullie zult in korte tijd verdwenen zijn uit het heerlijke land dat de Heer jullie schenkt. Prent dan mijn woorden op je hart en in je ziel, bind ze als **tefillin** op je hand en op je voorhoofd. Onderwijs ze aan jullie kinderen door er telkens opnieuw met hen over te spreken, wanneer je thuis bent of onderweg, wanneer je gaat slapen en opstaat. En de **mezuzahs** zullen aan de deurposten van je huis hangen en op jullie stadspoorten. Dan zullen jullie en je nakomelingen op de grond, die de Heer jullie vaderen heeft beloofd, voort blijven leven zolang de hemel boven de aarde zal staan. »»

Het Sh'ma synagogegebed eindigt met het bidden van Numeri 15:37-41:

«« HaSHEM sprak tot Mozes: Zeg aan de Israëlieten dat zij en hun nageslacht aan de slippen van hun kleed **tzitzit** (kwasten) moeten bevestigen met blauwpurperen draad erin. Die kwasten zullen voor u een teken zijn: bij het zien daarvan zult u aan alle geboden van HaSHEM terugdenken; u zult die geboden volbrengen en niet meer de begeerten van uw hart en uw ogen volgen, die u nu trouweloos naloopt. Ze zullen u eraan helpen herinneren al mijn geboden te volbrengen en heilig voor uw God te staan. Ik ben HaSHEM, uw God, die u uit Egypte heeft geleid om uw God te zijn. Ik ben HaSHEM uw God. Dit is waar. »»

Het is bekend dat de Islam, dat binnen Israëls broedervolk wortel heeft geschoten (beiden hebben Abraham tot vader) een aantal belangrijke elementen uit het Jodendom heeft overgenomen. Het kan nauwelijks toevallig zijn dat in de Islam, evenals in het Jodendom, de centrale geloofsbelijdenis de uniciteit van God uitdraagt, zoals verwoord in Sura 112 (hún Sh'ma), voluit: ***"In de naam van God, genadig en barmhartig is Hij. Verkondig dat God de Ene*** *[in Koraniek Arabisch: ahad]* ***en Enige God is, de oneindige en eeuwige God. Nooit heeft Hij verwekt, noch is Hij verwekt geworden en gene is Hem gelijkwaardig."*** [224)]

Alhoewel in het Jodendom de triniteitsgedachte voorafgaand aan Jezus' komst niet geheel onbekend was, werd nadat de hogepriesters Jezus als hun Messias hadden afgewezen iedere verwijzing daarnaar uitgebannen, een betreurenswaardige ontwikkeling waarvan ook de Islam slachtoffer is geworden. Alhoewel de Islamieten samen met de Christenen Jezus' maagdelijke geboorte erkennen (Sura 3:42) en geloven dat Hij het

laatste oordeel zal vellen en bovendien, in tegenstelling tot wat hun profeet Mohammed betreft, dat Hij zonder zonde is, blijft de triniteitsgedachte een levensgroot obstakel voor een vreedzame coëxistentie tussen de Christelijke en Islamitische bevolkingsgroepen. In Sura 112 staat dat God niet heeft verwekt noch is verwekt geworden, waarvan de gewone interpretatie is dat de triniteitsgedachte daarom godslasterlijk is!

Maar ook de Christenen onderschrijven dat God nooit kinderen heeft verwekt zoals bij mensen te doen gebruikelijk, want volgens hun leer bestonden Jezus en de Heilige Geest reeds voor alle tijden en derhalve spreken zij van het reeds bestaande Woord dat op een gegeven moment vlees is geworden, ditzelfde Woord dat reeds bij God was én God was voordat het zich op deze wijze openbaarde. (Joh. 1) Maria's zoon kan naar de mens gesproken zijn ontstaan, maar de manier waarop is anders. De Redder der mensheid werd niet verwekt zoals bij mensen gebruikelijk. In Jezus Christus, toen Hij op aarde wandelde, vormden de goddelijke en natuurlijke natuur samen één persoon. Tijdens de 'incarnatie' werden die twee naturen in de schoot van de allerheiligste Maagd ver-één-igd. Bij de menselijke conceptie is natuurlijk geen sprake van incarnatie en daarom spreekt Psalm 85:12 over *"De Waarheid die uit de aarde zal* ***spruiten****"*. Dat past bij Jezus die ook wel **Spruit** of **Wortel van Jesse** wordt genoemd (Jes. 11:10). Dit kan niet los worden gezien van Psalm 67:7: *"De aarde geeft haar gewas. God, onze God, zal ons zegenen."* Zie ook Psalm 2:7: *"De Heer heeft tot Mij gezegd: U bent mijn Zoon, heden heb ik u verwekt."* 'Heden' is de eeuwige in de eeuwigheidstegenwoordige tijd: "Ik ben die ben".

We kunnen moeilijk volhouden dat deze heenwijzingen mogelijk zijn omdat, zoals de Islamieten beweren, de Joden de Bijbel hebben vervalst, want het zijn juist deze waaraan ze zich storen, omdat de teksten te duidelijk op de reeds gekomen Verlosser en Hoop van Israël wijzen, op Hem die zij niet hebben willen erkennen. Herhaaldelijk zeggen de Islamitische geschriften dat de Joden evenals de Christenen de Bijbel hebben vervalst om Mohammed als profeet weg te vagen. Deze beschuldiging blijkt ten aanzien van het Oude Testament niet geheel ongegrond: door de keuzemogelijkheid die het oorspronkelijke Hebreeuws bood, kon – dankzij het in die tijd ontbreken van klinkers en woordafbakening – in de periode volgend op Jezus' kruisdood aan de heilige tekst worden gesleuteld om zo zijn voorspelde komst in een vaag daglicht te stellen. Dit gesleutel aan de tekst was genoegzaam bekend en daarom heeft de Christelijke Kerk altijd een voorkeur gehad voor de Griekse Septuagint (uit de 3e tot 2e eeuw voor Chr.), alsook voor de Latijnse Vulgaatvertaling van de Heilige Schrift, die uit de 5e eeuw na Christus stamt en veel aan de Septuagint heeft ontleend. Sindsdien is de Vulgaat de standaard bijbelvertaling geworden in een tijd dat velen met Latijn vertrouwd waren. Maar bijbelkundige Joden die tot het Christendom waren bekeerd hebben toch altijd een voorkeur getoond voor de Septuagint. Aangezien de Vulgaat en het Nieuwe Testament reeds lang waren gefixeerd en een grote verspreiding kenden voordat Mohammed werd geboren, zo rond 570 na Christus, is de Islamitische beschuldiging van falsificatie een greep uit de lucht, maar het vormt wél een obstacel om Islamieten tot het Christelijk geloof te brengen.

31.144 – God in Meervoudsvorm

Het is wel opvallend dat in Deuteronomium 6:4 het Hebreeuwse 'God' de van **Elohim** afgeleide meervoudsvorm kent, wat in de Bijbel de meest gebruikte vorm voor God is (2500x), ook wel vertaald met Heer. Elohim wordt in Exodus 20:3 gebruikt: *"Ge zult geen andere* ***goden*** *naast Mij hebben."* In I Koningen 11:5 en 33 wordt Elohim zelfs vertaald met Astarte, wat begrijpelijk is want de titel Elohim wordt in de Bijbel 217x gebruikt voor afgoden. Dat het vers in Deuteronomium een enkelvoudig werkwoord toe-

---

224) De meerderheidsopinie gaat ervan uit dat Sura 112 uit de Mekkaanse periode stamt, toen Mohammed nog vriendschappelijke relaties met de Joden onderhield, en aldus kennis kan hebben genomen van de Sh'ma.

past, is geen argument om hierin een afwijzing van het veelgodendom te zien, want in Psalm 58:12 staat letterlijk: *"Toch is er één God,* ***ze doen*** *recht op aarde!"* Trouwens, in Genesis 1:26 staat: *"Laat* ***ons*** *de mens maken naar* ***ons*** *beeld, op* ***ons*** *gelijkend"*, met als voetnoot in de Canisius-vertaling: *"Vele Kerkvaders en ook latere schrijvers zien hierin een aanduiding van het Geheim der Heilige Drievuldigheid."* Op dezelfde voor hen vervelende interpretatie stuitten ook de Joodse schriftgeleerden getuige hun commentaar in de Midrash Rabbah.

Opvallend is dat de Sh'ma God driemaal vermeldt als **Yahweh** is onze **Elohim**, **Yahweh** alleen. In het begin van Psalm 50 wordt dat soms verkeerd vertaald met *"De God der goden, de Heere"*, maar het zou iets moeten zijn in de trant van: "De God, de Drie-ene, de Heere" (El, Elohim, Yahweh). Dat past bij de Sh'ma en bij het logische vervolg binnen Psalm 50.

Een alternatief voor Elohim was voorhanden in het oorspronkelijk Hebreeuws. Er was geen noodzaak om Elohim te gebruiken in Deuteronomium. De enkelvoudige vorm voor God, **Eloah** komt toch nog 250 maal in de Bijbel voor, zoals in Deuteronomium 32:15: *"Hij verwierp zijn God, die hem had geschapen, en versmaadde de Rots van zijn heil."*

Interessant is het Bijbelse Adoniem, dat 432x voorkomt en uitsluitend voor de Schepper wordt gebruikt. Het betekent 'mijn Adoniem', oftewel: mijn Heer die mij bezit. Deze titel was oorspronkelijk een gewone aanspreektitel, maar is toegepast om te benadrukken namens Wie de profeten spraken in de aanhef: *"Zo spreekt Adonai Jahweh"*.

De Oerknal is en blijft een secundaire oorzaak

De Oerknal of Big Bang is de populaire benaming voor de opvatting dat het Heelal zo'n 17 miljard jaar geleden is ontstaan vanuit een punt (singulariteit). Dat is gebaseerd op een terugrekening van het zich uitdijende heelal als zouden we van doen hebben met een nog niet beëindigende explosie. Ter compensatie van de accelererende uitdijing van het heelal is de Einstein cosmologische constante in de relativiteitstheorie geïntroduceerd. De gebezigde formules worden pas echt compleet na introductie van een tweede, de Sacharov cosmologische constante, ter compensatie van de variabiliteit van de natuurconstanten, en dan blijkt de Big Bang een misrekening te zijn. In werkelijkheid wordt het punt nul in een oneindig steeds kleinere exponentiële reeks nooit bereikt. Trouwens, ter verklaring van het ontstaan van het heelal is de Big Bang een cirkelredenatie, want een materieel iets kan nooit de onderliggende oorzaak zijn van het materiële. Zelfs een Big Bang is en blijft een secundaire oorzaak. Als we volgens het gebod leven God lief te hebben, weten we ook dat de Big Bang geen verklaring kan zijn voor het ontstaan van het heelal, want hoe zouden we de Big Bang kunnen liefhebben?

31.145 – Eén is een Combinatieve Eenheid

Ten slotte wijs ik erop dat het woord voor één **(ichud of echad)** een combinatieve eenheid toelaat – wat het kenmerk van de Drievuldigheid is – blijkens de passages uit Genesis 1:5; 2:24, Ezra 2:64 en Ezechiël 37:17. Op deze plaatsen is de eenheid het gevolg van het combineren van avond en morgen, man en vrouw, de individuele leden van een vereniging en twee stokken die worden samengevoegd. Er bestaat in het Hebreeuws een apart woord voor een ondeelbare eenheid, en dat is **yachid**, maar dat heeft de gewijde schrijver niet willen gebruiken voor de Sh'ma. De grote schriftgeleerde Maimonides, die in de 12e eeuw na Christus leefde, heeft yachid wél voor zijn **dertien artikelen van het geloof** gebruikt om in flagrante tegenstelling van de oorspronkelijke tekst aan te geven

dat God ‘ondeelbaar’ Eén is. Het woord yachid kan uitsluitend een enkelvoudige eenheid voorstellen. Daarmee week hij van de Bijbelse canon af en de eigen Joodse overlevering zoals in de Zohar, waarin dikwijls en onomwonden de triniteitsgedachte tot uiting wordt gebracht.

Mezuzahs voor aan deurpost met binnenin een tekst.

De Zohar is, naar algemeen wordt aangenomen, de vroegst bekende vastlegging van de mondelinge traditie die teruggaat naar een directe openbaring van God aan Abraham en later aan Mozes. Dit boek is van veel ouder datum dan men wil doen voorkomen. Is dat om de triniteitsgedachte in discrediet te brengen? Volgens de in 1823 tot het Rooms-Katholieke geloof bekeerde Le Chevalier Paul Drach (David), die tot dan toe een zekere faam genoot onder zijn Joodgenoten, stamt de neergeschreven tekst zonder enige twijfel uit het begin van de tweede eeuw van onze jaartelling, wat evident zou zijn vanuit het archaïsch taalgebruik (geen zuiver Hebreeuws). Ook Aryeh Kaplan was overtuigd van de grote oudheid van de Zohar.[225)] Volgens Wikipedia onder “Zohar” (14 maart 2011) is de meerderheid van het orthodoxe Judaïsme van mening dat de onderwijzingen van de Kabbalah mondeling van leraar op leraar werden doorgegeven in een lange onafgebroken keten, vanaf het Bijbelse tijdperk tot aan zijn neerslag in onder andere de Zohar, wat dit betreft door Shimon ben Yochai opgetekend, die rond het einde van de eerste en begin tweede eeuw leefde.

Vooral het tweede en derde artikel uit de veel gebeden dertien artikelen van het geloof, door Maimonides opgetekend, verdient onze speciale aandacht:

> «« Ik geloof uit geheel mijn hart dat de Schepper, zijn NAAM zij geprezen, uniek is (yachid) en dat zijn uniciteit op geen enkele wijze kan worden geëvenaard, en dat alleen Hij onze God is, Die was, en Die is en Die komen zal. Ik geloof uit geheel mijn hart dat de Schepper, zijn Naam zij geprezen, niet lichamelijk is en niet door lichamelijke uitingsvormen bewogen wordt, en dat Hij op geen enkele wijze met iets kan worden vergeleken. »»

Het Shacharit morgengebed met zijn 2x dertien verzen, doet daar nog een schepje boven-op. Het is op Maimonides’ 13 artikelen van het geloof gebaseerd. De eerste drie verzen luiden: *“De levende God zij verheerlijkt en geprezen. Hij is Eén en er bestaat geen Eén-zijn zoals zijn Uniciteit. Hij heeft geen beeld of lichaam, noch ís Hij een lichaam.”*

Het is opmerkelijk dat in deze artikelen van het geloof sprake is van *“God **Die** was en **Die** is en **Die** komen zal”*, wat een heenwijzing is naar Exodus 3:14: *“God sprak tot*

---

225) Aryeh Moshe Eliyahu Kaplan (1934-83) bewees dat de Zohar door Rabbi Shimon bar Yochai is geschreven, die rond het jaar 200 AD leefde, aan de hand van de “Otzar Ha-Chaim” van Rabbi Yitzchok deMin Acco. De eerste keer dat Kaplan zijn ontdekking voor een groot publiek naar voren bracht was tijdens een lezing op 18 februari 1979 voor de Vereniging van Orthodoxe Joodse Wetenschappers hield (de AOJS te New York State), met als titel “De Kabbalah en de Ouderdom van het Heelal” (p. 17).

Moses: "Ik ben die ben!" [de drie tijden omvattend van verleden, heden en toekomst]. En Hij vervolgde: Dit moet ge aan de Israëlieten antwoorden: 'Ik ben' zendt mij tot u!" Volgens de Joodse interpretatie verwijst het tevens naar Jesaja 6:3: *"Driewerf Heilig is de Heere der heerscharen!"* Petrus Galatinus († ca.1539), die tot een Katholieke religieuze orde behoorde, de Minderbroeders, heeft in zijn tijd de (zeldzame) Targum over de hagiografieën van rabbi Jonathan ben Uziël, een tijdgenoot van Jezus, onder ogen gehad, waarin hij bij dat specifieke vers de parafrase las: *"Heilig de Vader, heilig de Zoon, heilig de Heilige Geest."* [226)] Als hij daar toegang toe had, dan moet Maimonides dat ook hebben gehad.

Schriftuurlijk Bewijs van de Leer van de Heilige Drievuldigheid

Sommige vroege kerkvaders en zelfs een aantal latere theologen hebben de indruk gegeven, voorbijgaande aan het geleidelijk karakter van Gods openbaring, dat de leer van de Goddelijke Drievuldigheid in het Oude Testament compleet wordt weergegeven. Daarentegen zijn bepaalde Christelijke sekten van mening (hetgeen door moderne Joden wordt gedeeld) dat het daar totaal niet gevonden kan worden. Beiden zien het verkeerd. Het Oude Testament bevat geen volledige openbaring van Gods trinitaire bestaan, maar het bevat daarover wel een aantal aanwijzingen. En dat is precies wat verwacht mag worden. De Bijbel behandelt de leer van de Triniteit nooit als een abstracte waarheid, maar openbaart het trinitaire leven in zijn verscheidene relaties als een levende realiteit die tot op een bepaalde hoogte verband houdt met de scheppingswerken en de [goddelijke] voorzienigheid, maar zich dan vooral toespitst op het werk der voorzienigheid.

Gods meest fundamentele openbaring komt eerder in feiten dan in woorden tot uiting. En deze openbaring neemt in duidelijkheid toe naarmate Gods verlossingswerk tot uiting komt, zoals bij de menswording van de Zoon en de uitstorting van de Heilige Geest. Des te meer de glorieuze realiteit van de Triniteit in de geschiedkundige feiten tot uiting komt, des te duidelijker profileren zich de aspecten van deze leer. De vollediger openbaring van de Drievuldigheid in het Nieuwe Testament is aan het feit te danken dat het Woord vlees is geworden en dat de Heilige Geest binnenin de Kerk zijn woning zocht.

"Systematic Theology" van Louis Berkhof
Grand Rapids, Michigan # 1932, herziene uitgave 1938 (VIII.B-2a)

31.146 – Heb God Lief!

Uit het voorgaande moge duidelijk zijn dat de Sh'ma eigenlijk geen oproep is, zoals de Joden beweren, om in de Ene niet samengestelde God te geloven, maar veeleer een oproep om uitsluitend de God van Abraham te dienen en géén ander. Deze uitleg kan niet los worden gezien van het volgende vers (dat in de Sh'ma is opgenomen), waarin staat dat we God van ganser harte moeten liefhebben. Heb God lief! Dat is het belangrijkste, zei Jezus, daarnaar verwijzend. (Mark. 12:28-30)

We mogen concluderen dat destijds **de Sh'ma eerder een monolatrisch dan een monotheïstisch gebod** was. Monolatrie was in Mozes' tijd heel gewoon. Veel steden en ook volken hadden hun eigen god. De gedachte zelf was dus niet nieuw dat uitsluitend één god, in dit geval de God van Abraham, Isaac en Jacob moest worden aanbeden en géén ander. Het absolute en universele karakter van deze oproep was wel nieuw, met als enige beperkende conditie dat in het begin dit alleen voor het volk van Israël gold, de door God

226) Paul Drach: "De l'harmonie entre l'église et la synagogue" (pp. 190-91), met een verwijzing naar: "De arcanis catholicoe veritatis" (Boek 2, hfst. 1).

verkoren natie die onder de volken van de wereld vanaf toen zijn persoonlijk bezit was. Het zij vermeld dat in het stadium dat Mozes zijn openbaring ontving de triniteitsgedachte voor het gewone volk te hoog gegrepen was, alhoewel dat er wél in ligt opgesloten.[227)]

31.147 – De Heilige Drievuldigheid was Géén Nieuwe Leer

Ondanks dat de Sh'ma oorspronkelijk een monolatrisch gebod was, ligt het monotheïsme daar niet ver vandaan, voor het volk althans tot wie God zich richtte. **Abraham en zijn nageslacht leefden**, in uitzondering tot de andere volkeren op aarde, **niet voor hun éigen bestaan, maar voor de grondslag van hun bestaan**, voor Hem door wie het bestaan ontstaan is. Dan kan er uiteraard maar één oorzaak zijn, één principe, één uitgangspunt. Dat nu vormt de kern van het monotheïsme, een concept dat aansluit bij het vers dat op de Sh'ma volgt (Deut. 6:5): ***"Gij moet Yahweh uw God beminnen met geheel uw hart, met geheel uw ziel en met al uw krachten."*** Deze toevoeging ontdoet het monotheïsme van een verwerpelijk en puur intellectuele benadering.

We mogen de Sh'ma vergelijken met het monogame huwelijk (één metgezel, niet meer), en de oproep "Heb uw God lief" met de huwelijksgelofte van eeuwige trouw en toewijding. Het huwelijk is in die zin een oefening in onze relatie tot God. Niet voor niets noemt Jezus het zojuist geciteerde vijfde-vers-gebod het belangrijkste Bijbelse gebod waaraan de gehele wet en de profeten hangt. (Mt. 22:34-40) Het is de verbinding van het tegenover elkaar staan van de tweeheid in het huwelijk, als afspiegeling van de goddelijke (combinatieve) eenheid, van waaruit de vruchten zich als goddelijke vonken in vele facetten in de tijd meedelen. En omdat de ware liefde een afspiegeling is van de goddelijke Liefde, zal in de beleving tussen mensen, indien een dergelijke liefde wordt nagestreefd, tegelijk ook een verbinding worden gelegd met de Ene uit wie alles en allen zijn ontstaan en wiens beelddrager wij bedoeld zijn te zijn, beelddrager van God in deze tot nog toe verbroken wereld.

Ter afsluiting citeer ik nu uit een geschrift van de eerder genoemde Paul Drach, de opperrabbijn in spé van Parijs:

> «« De leer van de Heilige Drievuldigheid, dat wil zeggen van de drie verschillende [maar niet gescheiden] Personen van de Godheid die tezelfdertijd verenigd zijn in de meest absolute vereniging, in de enige en ondeelbare eeuwige Essentie, is in alle tijden reeds in de oude synagoge aanvaard geworden. Toen onze Heer Jezus Christus aan zijn leerlingen, die Hij onder de Joden had uitgekozen, de opdracht gaf om **in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest** het heilig Evangelie onder de volken van de aarde te prediken en aldus te dopen (Mt. 28:19), was duidelijk dat Hij deze woorden niet zei – die de enige uit de vier Evangeliën zijn waar de drie goddelijke Personen samen in zulke precieze termen worden genoemd – met het oogmerk om de Heilige Drievuldigheid te openbaren. Indien de Redder hier de aanbiddelijke namen van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest uitspreekt, is dat om de sacramentele formule van de doop voor te schrijven. Het 'noemen' van het grote mysterie in deze omstandigheid 'ter gelegenheid' van de doop, laat in de geest van wie het Evangelie leest de indruk achter dat het een geloofspunt was dat allang gekend was en volledig onder de kinderen van Israël aanvaard. Evenmin kan op grond van de vier tot onze beschikking staande Evangeliën worden vastgesteld dat de Heilige Drievuldigheid 'een nieuwe openbaring' zou zijn, de fundamentele kwestie waar alles om draait in de

---

227) Exodus 20:3 leest in het Hebreeuws: "Lo yihe'yu lecha Elohim achei'rim (enkelvoud mannelijk) le-fan'ai'", waarvan de juiste vertaling luidt: "Er zal voor jullie geen andere god zijn die op mijn aanschijn wordt geprojecteerd", of anders gezegd: "die jullie in mijn plaats aanbidden". Dat concordeert met Exodus 34:14: "Jullie mogen geen andere god vereren. Jahwe heet immers de jaloerse, Hij is een jaloerse God."

Christelijke geloofsbeleving, zoals iedere andere leer die reeds in de synagoge werd onderwezen tijdens Christus' komst op aarde, waaronder de erfzonde [in het Hebreeuws Jetzer ha-ra], de schepping van de wereld zonder vooraf bestaande materie, en het bestaan van God zelf.

Als onze Heer ergens onderscheid maakt tussen de Vader en de Zoon, onderwijl aangevend dat zij slechts één zijn – Johannes 10:30: *"Ik en de Vader zijn Eén"* – dan is dat alleen om aan te kondigen dat Hij in zijn heilige persoon de Zoon is. Indien het een onderwijzing was geweest over de nog niet gekende waarheid van drie Personen die in God een eenheid vormen, zou de goddelijke onderwijzer zeker niet hebben verzuimd om ook op de Heilige Geest te attenderen, die noodzakelijkerwijs vanuit de Vader en de Zoon voortkomt. Hij zou dan hebben gezegd: "Ik en de Vader en de Geest zijn Eén." Het is hetzelfde met de getuigenissen uit het Evangelie van Johannes, verzen 14:16 en 15:26. Als op die plaatsen sprake is van de drie goddelijke Personen is dat 'naar aanleiding van' het zenden van de 'Trooster, de Geest der waarheid'. Wij kunnen op dezelfde wijze voortgaan aangaande de Heilige Geest in het bijzonder. Verschillende teksten van de evangelisten maken daar melding van, maar daar wordt nooit uitleg aan gegeven.

In eeuwigdurende vereniging is Hij de enig ontvangen Zoon

Het goddelijk Woord, schreef St Thomas van Aquino, evenaart Gods macht, omdat Hij vanuit zijn wezen zichzelf en al het andere begrijpt. Aldus is het Woord dat Hij vanuit zijn binnenste wezen vormt, indien Hij zichzelf en al het andere begrijpt, even groot als zijn wezen zelf. Het is daarom perfect, eenvoudig en aan God gelijk. Wij noemen dit Woord van God een Zoon, want Hij deelt in dezelfde natuur met de Vader, en wij belijden dat Hij eeuwigdurend bij de Vader verblijft, enig ontvangen is en volmaakt. (...) Wij beweren niet dat de drie goddelijke personen of hypostases essentieel van elkaar verschillen. (...) Omdat de Vader en de Zoon en de Heilige Geest identiek zijn in hun goddelijke natuur en slechts in hun onderlinge verstandhouding verschillend zijn, mogen wij terecht opmerken dat de drie personen niet drie goden zijn, maar de ene ware en volmaakte God zijn.

Indien een mens, zich bewust zijnde van zijn zwakheid, het voltooide geluk in het vooruitzich werd gesteld, (...) dan zou hij daar nauwelijks op kunnen hopen tenzij hem de waardigheid van de menselijke natuur op een andere manier zou worden getoond, namelijk dat God dit zo hoog waardeerde dat Hij zich verwaardigde om voor zijn redding mens te worden. Hierom gaf Gods menswording ons de hoop dat een mens uiteindelijk in gelukzalige vreugde met God kan worden verenigd.

Thomas van Aquino: "De rationibus fidei contra Saracenos, Graecos et Armenos ad Cantorem Antiochenum" (Hfst. 3-5)

Ter gelegenheid van de doop van onze Heer komt deze derde persoon aan bod samen met de Vader en de Zoon, maar dat is alleen om aan te geven wat zich tijdens deze gebeurtenis afspeelde. Hij wordt voorgesteld als reeds bekend en aanbeden zijnde als God. Dertig jaar voordat de prediking van het Evangelie aanving, was de toepassing van de Mozaïsche wet nog in volle gang toen de engel tot de vrome Jozef sprak: *"Hetgeen in Maria uw vrouw is ontvangen, dat is uit de Heilige Geest."* Jozef vraagt niet: "Wat is de Heilige Geest?", zoals de farao bij Mozes: *"Wie is Yahweh? Ik ken deze Yahweh niet."* (Ex. 5:2)

Om kort te gaan, de evangelisten gebruiken het mysterie van de menswording van God als uitgangspunt voor hun relaas. Ze geven het aan en verwachten dat we daarin te geloven. Wat de daaraan voorafgaande kennis van de Drievuldigheid betreft als fundament van het [Christelijk] geloof, eigenen zij zich dit toe als een uitgemaakte zaak die reeds in het geloof van de oude wet was opgenomen. Dat

> verklaart waarom ze nergens zeggen: 'weet wel en geloof' dat er drie Personen in God zijn. Het is inderdaad zo dat zij die bekend zijn met wat de vroegere schriftgeleerden van de synagoge onderwezen, ik doel op hen die vóór de komst van de Redder leefden, dat zij heel goed weten dat de Drievuldigheid in de Ene God voor dezen een aanvaarde waarheid was en dat vanaf de vroegste tijden. »» ("De l'harmonie entre l'église et la synagogue", pp. 277-80)

Drach stelt: *"Het noemen van het grote mysterie in deze omstandigheid (...) laat de indruk achter dat het een geloofspunt was dat allang gekend was en volledig onder de kinderen van Israël aanvaard."* Dat dit toen een gekend thema was aanvaard ik, maar dit bewijst geenszins dat het werd aanvaard, zeker niet onder de algemene bevolking. Indien dat zo was geweest, hadden de schriftgeleerden dit in de iets later geschreven Talmoed niet zomaar kunnen ontkrachten. In "Getuigenis van God aan zijn Kleine Zielen" schrijft J.N.S.R. op 25 dec. 2008 (J.N.S.R. schrijft alleen onder die initialen) dat de goddelijke NAAM (als drieëenheid) reeds aan de aartsvaders bekend was, maar dat deze kennis vanaf 270 vóór Christus steeds meer op de achtergrond was geraakt en dat bij de dood van Simeon de Rechtvaardige, genoemd in Luc. 2:25-35, dit proces was voltooid. J.N.S.R. schrijft ook dat het op de achtergrond dringen van de kennis van de goddelijke Drieëenheid is geschied om het volk te behagen dat extreem monotheïstisch was en niet bij machte was te aanvaarden dat de godheid van de Messias zich in de Almachtige Vader bevindt, waarvan de NAAM, het tetragrammaton (yod, he, waw, he), zich als Jehoshua uitspreekt of Jeshua (Jezus) nadat de letter shin (onze s) in het midden is geplaatst (yod, he, **shin**, waw he), wat het feit aangeeft dat God mens is geworden. We kunnen stellen dat in Jezus' tijd de Heilige Drievuldigheid binnen sommige Joodse kringen bekend was maar niet echt aanvaard, dit in tegenstelling tot wat de eerste Christenen geloofden.

Ireneüs van Lyon (ca 140 - ca 202) is de eerste kerkvader die in zijn geschriften het Christelijk gnosticisme bestrijdt (een vermenging van Christen- en heidendom). Hij laakte het feit dat deze perfide leer bepaalde essentiële heilsfeiten loochent, zoals Gods menswording en de daaruit voortkomende triniteitstheologie. Maar reeds eerder bezitten wij een waardevol document waaruit blijkt dat de eerste Christenen in Jezus' godheid geloofden: Plinius de Jongere was de keizerlijke legaat in Bithynia en Pontus gelegen aan de Zwarte Zee, dat aan het gebied grenst waar de apostel Paulus predikte en waar de leer in alle zuiverheid werd bewaard (eerste eeuw). Hij schreef in 112 AD een brief aan Keizer Trajanus waarin hij stelt dat de Christenen een menigte vormen van alle leeftijden en standen, niet alleen in de steden maar zelfs in de dorpen en op het platteland. Na grondig onderzoek in het kader van zijn veroordeling van dit *"besmettelijk bijgeloof (superstitionis istius contagio)",* ontdekte hij *"dat zij de gewoonte hadden om op een vaste dag bij elkaar te komen, voor zonsondergang, **om een hymne tot Christus te zingen als voor een god** (quod essent soliti stato die ante lucem convenire carmenque Christo quasi deo), en dat zij gewoon waren zich onder eed te verbinden, niet om een of andere misdaad te plegen, ...maar om geen diefstal noch bedrog noch overspel te doen of valse eed af te leggen."* Plinius is een betrouwbare bron die de pen goed hanteerde en oog had voor detail. Het keizerlijke antwoord bezitten wij ook. (Brieven 10:96, 97) Een slachtoffer uit deze tijd was Simeon, in Handelingen 13:1 Niger genaamd. Hij was de zoon van Maria van Klopas, die aan de voet van het Kruis stond. Als bisschop van Jerusalem werd hij onder Trajanus op 121-jarige leeftijd gekruisigd na eerst de meest verschrikkelijke martelingen te hebben ondergaan. Klopas was de broer van Jezus' stiefvader en kan daarom Jezus' oom worden genoemd.[228)] Men mag veronderstellen dat men in die tijd qua leer nog dicht tegen het eerste Christendom aanstond. Daar zal Simeon voor hebben gewaakt. Plinius' opmerking dat men Christus als God aanbad, is daarom veelzeggend.

---

228) Ontleend aan "A Dictionary of Early Christian Biography", onder redactie van Henry Wace & William C. Piercy # 1911 (ondertitel: Simeon 2nd bishop of Jerusalem).

Wat zegt de Bijbel over de Triniteit?

Het lied van Mozes verwijst naar God als de Vader van Israël, als degeen die hen had verworven, gemaakt en gegrondvest. (Ex. 4:22, Deut. 32:6) Dit vers vertoont niet de affectieve relatie die bij het woord vader past. De nadruk ligt hier op God de Vader als onze schepper en heerser. De werkelijk vaderlijke en emotioneel geladen relatie begint pas met Koning David, die vertelt dat God een vader is van de vaderlozen en een beschermer van weduwen. Hij roept tot Hem: *"U bent mijn vader!"* (Ps. 68:5, 89:26) Zo openbaart God zich bij de afsluiting van het Davidisch verbond als Hij zegt: *"Ik ben zijn vader en hij is mijn zoon (...) en nooit zal hij Mij uit de gunst raken."* (2 Sam. 7:14-15)

De vurige relatie tussen God en ons komt op de voorgrond als Jezus zijn messiaanse zending start; dan wordt ook de Goddelijke Drie-Eenheid duidelijker. Er is niet veel aanleiding in het Nieuwe Testament om God de Vader als totaal afzonderlijk van God de Zoon te zien. Waar Johannes over het Woord (of Zoon) zegt *"was God",* zegt hij ook over het Woord *"was met God".* (Joh. 1:1) De Apostel maakt zo onderscheid tussen de Zoon en de Vader. Het zijn niet slechts alternatieve namen voor dezelfde God. Ze tonen de verschillende wijzen waarmee de ene God werkt en zichzelf openbaart, hetzij op verschillende punten in de geschiedenis of op hetzelfde tijdstip.

Van Jezus wordt gezegd dat Hij onze pleitbezorger is bij de Vader en ook zijn priester (1 Joh. 2:1, Hebr. 7:24), wat een onderling onderscheid impliceert tussen reële personen. Bovendien zou Jezus' ervaring van de Vader en zijn gebed tot Hem (bijv. Joh. 12:28) onlogisch zijn als geen sprake is van verschillende personen; Hij zou dan in feite met zichzelf converseren wat op een ander niveau ligt dan bidden.

In het Oude Testament wordt de Geest niet als een op zichzelf staande persoon geportretteerd die onafhankelijk van de Vader handelt tenzij in Spreuken 8:22-32.[229)] Maar in het Nieuwe Testament is dat anders: de Geest wordt onderscheiden van de Vader (Rom. 8:27) en er wordt van Hem gezegd dat Hij bij allerlei persoonlijke activiteiten betrokken is, waaronder spreken (Hand. 8:29), getuigenis geven (Rom. 8:16), het verbieden van bepaalde daden (Hand. 16:6-7) en het goedkeuren van andere (Hand. 15:28), het bedroeven van de Geest zelf (Ef. 4:30), en het toekennen van gaven (1 Kor. 12:11). En alhoewel het Griekse woord voor 'Geest' onzijdig is, wordt Hij door mannelijke voorzetsels aangeduid in Johannes 15:26 en 16:13-14, wat ook op zijn individuele status wijst.

De Zoon en de Geest zijn nadrukkelijk van elkaar onderscheiden. (Joh. 14:26, 16:7) Jezus wordt door de Geest gezalfd (Luc. 4:18) en spreekt over de Geest als iemand die apart van Hem staat. (Mt. 12:32) En Hij ademt de Geest over zijn leerlingen uit. (Joh. 20:22) De verhouding tussen de drie personen is er een van activiteit en taakverdeling. De Vader voert het scheppingswerk en verlossing in de Zoon uit via de Geest. (Kol. 1:15-20, Rom. 8:3-4) En dus kan gezegd worden dat Hij ter volvoering van zijn plannen de Zoon 'zendt' (Gal. 4:4) alsook de Geest. (Joh. 14:26) Ook de Zoon vevult zijn werk door de Geest (Hand. 10:38) en van Hem wordt ook gezegd dat Hij de Geest 'zendt'. (Joh. 16:7)

Uittreksel uit het mei/juni 2012 nummer van "Barnabas Aid"

---

229) Spreuken 8:22-32: "Jahweh schiep Mij als zijn eerste gewrocht, als het eerste dat Hij ooit heeft gemaakt. Van oudsher ben Ik gevormd, van den beginne vóór de eerste tijden der Aarde. Toen er nog geen oceanen bestonden was Ik geboren, toen er nog geen bronnen rijk aan water bestonden. Eer de bergen waren neergelaten, eer de heuvels ontstonden, werd Ik geboren, eer Hij de Aarde en zijn velden had gemaakt en oerstof van het heelal. Toen Hij de hemel welfde was Ik aanwezig; toen Hij een kring trok rond het vlak van de oceaan; toen Hij daarboven de wolken vestigde en de bronnen van de oceaan begonnen te stromen; toen Hij de zee haar grenzen stelde opdat de wateren haar oevers niet zouden overschrijden. Toen Hij de fundamenten der Aarde legde was Ik bij Hem als een troetelkind, was Ik elke dag zijn vermaak, dartelde Ik heel de tijd onder zijn ogen, spelend op zijn wereldrond en Mij vermakend met de kinderen der mensen!"

31.148 – De Hebreeuwse Schrijfwijze voor Jezus

Er zijn verschillende spellingen van 'Jezus'. Voor onze verlosser is de gebruikelijke manier in het Hebreeuws 'Joshua' (yod, he, **shin**, waw he), zoals al is uitgelegd. Deze naam verwijst ook naar de man die het volk Israël aanvoerde bij de verovering van het Beloofde Land. Deze, 'Jehoshua', wordt een beetje anders geschreven: "yod, he, waw, **shin**, waw, ayin", of alternatief als "yod, he, waw, **shin**, ayin", uitgesproken als Yeshua/Joshua of Jozua. In het Grieks wordt het geschreven als Jezus (Ιησοῦς) - ja inderdaad - zoals gebruikt in Hebreeën 4:8 en Handelingen 7:45, dezelfde spelling als voor onze geliefde verlosser. Hieruit blijkt overduidelijk dat Jozua, de zoon van Nun als beeld moet worden gezien van 'de komende'. Jozua's oorspronkelijke naam was Oshea. Door de letter yod aan het begin van die naam toe te voegen, ontstaat Jozua. Dezelfde jod toegevoegd aan Nun (zijn vader) maakt Yinnon, die Psalm 72:17 gebruikt als titel van de Messias, waar het zoiets betekent als 'zal blijven': *"In eeuwigheid blijve zijn NAAM, worde voortgeplant zolang de zon staat; tot een zegenspreuk moge Hij zijn: want geen volk of het prijst Hem gelukkig."*

Jozua, de leider in de verovering van het Beloofde Land

Het subsidiariteitsprincipe doet niets af aan Jezus' goddelijkheid

Een lezer heeft geopperd dat Jezus Christus niet God kan zijn omdat Hij niet alwetend en almachtig is. Immers, toen Jezus Christus over de Dag des Oordeels sprak, zei Hij: *"Maar van die dag en van dat uur weet niemand, ook de engelen in de hemel niet, ook de Zoon niet, maar de Vader alleen."* (Mk. 13:32, Mt. 24:36) Een van Gods attributen is toch dat Hij alles weet? Zijn kennis is onbeperkt. Dat zijn Zoon, zoals Hij van zichzelf zegt, niet wist wanneer de Dag des Oordeels komt, zou het duidelijkste bewijs zijn dat Jezus Christus niet alwetend is en daarom niet God kan zijn. Ten aanzien van het attribuut van almachtigheid wees de lezer op Johannes 5:19 en 5:30: *"Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, de Zoon kan niets doen uit zichzelf of Hij moet het de Vader zien doen"*, alsook: *"Ik kan uit Mijzelf niets doen. Gelijk Ik hoor, oordeel Ik, en mijn oordeel is rechtvaardig, want Ik zoek niet mijn wil, maar de wil van Hem die Mij gezonden heeft."*

Inderdaad blijkt hieruit dat Jezus Christus in bepaalde opzichten ondergeschikt is aan de Vader. Echter, dat de Vader meer weet dan Jezus Christus wiens macht met de Vader verenigd is, betekent nog niet dat Hij minder is. De "Catechismus van de Katholieke Kerk" (uit 1992) zegt dienaangaande (nr. 255): *"De goddelijke personen staan in relatief verband. Omdat het onderscheid tussen de personen onderling de goddelijke eenheid niet aantast, bestaat het werkelijke onderscheid uitsluitend in de betrekkingen die zij tot elkaar hebben."*

Het subsidiariteitsprincipe (een taakverdeling) spreekt de almachtigheid niet tegen. Anders zou er geen sprake zijn van verschillende 'persoonlijkheden' binnen de Heilige Drieëenheid: Jezus Christus doet dingen vanuit de Vader omdat zij volledig Eén zijn en Hij weet niet alles omdat de Vader het voor Hem verbergt in kennelijke volledige wederzijdse overeenstemming die bij die taakverdeling past. Dat heet in de theologie 'een samengestelde oorzaak' en daarom zijn die twee - de Vader en de Zoon – zoals de evangelist Johannes bevestigt, volledig ÉÉN. (Joh. 10:30) Daarom, wie de Zoon niet eert 'zoals' de Vader, eert niet de Vader !!! (Joh. 5:23) Daarbij past ook het gezegde uit Matheüs 11:27: *"Niemand kent de Zoon tenzij de Vader, en niemand kent de Vader tenzij de Zoon."*

Omdat de naam Jezus/Yehoshua, Zoon van God, een vervoeging is van het tetragrammaton (JHWH, uitgesproken als Yahweh) met in het midden de letter shin, volgt daaruit dat de naam Jozua/Yeshua (met een ayin op het eind) een verhulling is van de messias. Wee degene die zijn eigen voornaam schrijft met daarin opgesloten het volledige tetragrammaton. Bij Mattheüs ontbreekt de laatste letter van het tetragrammaton. In het Hebreeuws is dat: 'Mattithyah', of "Geschenk van JHW". De klassiek Hebreeuwse naam voor Jezus, als gewone voornaam, begint met de drie eerste letters van het tetragrammaton, dan de letter shin en dan twee andere letters eindigend met de letter ayin (Strong's 3091, zie afbeelding). Dit is de gebruikelijke manier om de naam Jahweh in een persoonsnaam te plaatsen, als bij Jozef, zij het met twee andere eindletters (Strong's 3084), waar het, net als bij Jezus naam, "God redt" betekent. De enige uitzondering op de praktijk om slechts een gedeelte van de Yahweh-naam te gebruiken voor een gewone persoonsnaam bestaat bij Juda of Jehuda; door een extra letter in de NAAM te voegen, de 'dalet', ontstaan 5 letters (yod, hè, waw, **dalet**, hè), wat als Jehuda leest. Aartsvader Juda, die Jezus' voorouder is, vertegenwoordigt de deur (dalet) waardoor het goddelijke in ons menszijn is binnengetreden. Dat heeft waarlijk plaatsgevonden in Jezus Christus, in Wie het natuurlijke en het hoogste wezen Eén zijn.

Het is trouwens zo dat men in de kabbalistische literatuur gewoon is de naam Jehoshua met het tetragrammaton en de shin in het midden te schrijven, maar zij schrijven deze shin toe aan de 'sissende' slang en binden daar allerlei bizarre en ontheiligende conclusies aan vast, schijnt het om toch vooral niet in Jezus Christus te hoeven geloven. In Lucas 10:18 zegt Jezus dat hij satan als een bliksemschicht uit de hemel zag neervallen. Een bliksem is als het SS-Nazi symbool, ook wel Siegrune genoemd (overwinningsteken). Opnieuw de sissende slang, de slang die zich tot God wil verheffen. In de Joodse traditie wordt de Hemel als beeld van het tetragrammaton gezien, wat benadrukt wordt in het Onze-Vader-gebed: *"Onze Vader die in de Hemel zijt, uw NAAM worde geheiligd".* Dus zo gek is het niet om in dit vers van de evangelist Lucas de sissende slang te zien die uit Gods NAAM valt. De gebruikelijke betekenis van de letter shin is dat het voor Shaddai staat, de naam waarmee God zich voor het eerst aan Abraham openbaarde: *"God Almachtig".* (Ex. 6:2-3) Het vertegenwoordigt ook vuur, beeld van de Heilige Geest. En de letter shin staat ook op de gebedsdozen (tefillin) waarin de woorden van de Sh'ma verborgen zijn.

Kijkend naar de Joodse traditie zullen we natuurlijk geen rechtstreekse verwijzing naar Jezus vinden, want zijn komst was nog in nevelen gehuld. Er zijn wel indicaties. Ik citeer daartoe opnieuw uit Drach (deel 1, pp. 410 en 413):

> «« In de "Hoofdstukken van R. Eliëser", een hooggeprezen boek dat voor rabbijnen op hetzelfde niveau is als de Talmoed, staat in het begin van hoofdstuk III: *"Voordat de schepping van deze wereld plaatsvond bestond niets anders dan God zelf,* ***Hij en zijn NAAM****."* »»

Veel rabbijnen zijn volgens Drach door het lezen van de Zohar tot het Christendom bekeerd, die, zoals we zagen, ouder is dan de Talmoed en derhalve een grotere autoriteit geniet. Hier volgt een citaat uit de Zohar (aan Drach ontleend):

> «« Zohar, deel II, fol. 19, kol. 74-75 – 1ste hfst. (van de tefillin), geheten 'Rechtvaardig mij eerstgeborene': *"…is het hemelse mysterie dat alle vier letters vertegenwoordigt die uit het niets (Hebr.: waar?) voortkomen."* »»

Uit deze twee citaten volgt – in de wetenschap dat Jezus de eerstgeborene is nog voordat de schepping een aanvang nam – dat de ultieme manier om Jezus te schrijven, in wie wij geloven, met de shin is precies in het midden van Gods volledige Heilige NAAM. Vanzelfsprekend zullen de niet in Jezus Christus gelovende Joden zich hiertegen verzetten, want dit raakt de kern. Daarom is voorspelbaar dat, nadat de Joden Jezus hun Heer en

Redder zullen hebben aanvaard, ze deze kennis luidkeels aan de wereld gaan verkondigen. We moeten erkennen dat er een alternatieve en acceptabele manier is om Jezus in het Hebreeuws te schrijven, namelijk Yeshua (יֵשׁוּעַ), of yod, shin, waw, ayin. Dit wordt geïllustreerd met het volgende voorbeeld, waarbij het equidistante lettersysteem wordt gebruikt om nieuwe woorden en zinnen te vormen: als we beginnen met de eerste jod (י) wat in het eerste woord 'bereshit' voorkomt, en dan elke 521e letter tellen, krijgen we *"Yeshua yahkol",* wat betekent 'Jezus is in staat (macht te hebben)'.

De discussie gaat in feite hierom. Indien Jezus de God is, dan is de Hebreeuwse schrijfwijze met de shin in het midden van het tetragrammaton de juiste. Indien Jezus niet de God is, dan is deze schrijfwijze verboden. Kwestie is dat de Joodse schriftgeleerden heel goed bekend zijn met de insluiting van de shin in het tetragrammaton en toch volhouden dat het van Gods naäper is, van Satan dus. Hun conclusie beklijft niet omdat het in conflict komt met Jeremia 23:6, waar de Messias *"Jahwe onze Rechtvaardigmaker"* heet. In de meest vreemde bochten wringen ze zich om te bewijzen dat dit vers niet op Jezus slaat. Maar gelukkig staat een kentering voor de deur, want het volgende vers in het Boek Jeremia slaat op de terugkeer van Gods volk naar het land hunner vaderen, buitengewoon heugelijk feit waar we in onze dagen getuige van hebben mogen zijn.

De ontwikkeling van het begrip van de Heilige Triniteit

De God, die zich door zijn tussenkomsten in de geschiedenis openbaart, is de transcendente God bestaande uit de drie substantiële modi van zijn ene natuur. Deze identiteit wordt in de Bijbel op die wijze niet expliciet zo geformuleerd. Het woord Triniteit komt niet voor in de geïnspireerde Schrift noch in de geloofsbelijdenis der apostelen of in die van Nicea, alhoewel hun drieledige structuur naar voren komt als ze afzonderlijk over de Vader, de Zoon en de Heilige Geest spreken. Tertullianus, die rond het jaar 220 stierf, was de eerste die de term Triniteit op God toepaste, ongeveer 150 jaar na Mattheüs' doopformule. Nog eens tweehonderd jaar zouden verstrijken, waarin veel onenigheid heerste en ernstig conflict, voordat het eerste van de twee oecumenische concilies de implicaties van de openbaring formuleerde. Het geloof dat de Zoon [Concilie van Nicea in 325] en de Heilige Geest [Concilie van Constantinopel in 381] werkelijk God zijn en in alle dingen aan de Vader gelijk met betrekking tot diens goddelijke natuur, werd door de universele kerk formeel aanvaard als zijnde de legitieme uitleg van wat eens geopenbaard was. Er was een belangrijke ontwikkeling van het leerstuk tijdens dit lange en vaak pijnlijke onderzoek naar de betekenis van de economy der Triniteit. Grote zorgvuldigheid werd betracht om er zeker van te zijn dat deze ontvouwing van de impliciete inhoud van de openbaring geen willekeurig pad koos, maar dat de openbaring van Jezus, zoals Hij die aan zijn discipelen had toevertrouwd, accuraat werd gevolgd.

Van de Abt John Eudes Bamberger O.C.S.O. (1926-2020)
Aan de website van zijn klooster in Genesee ontleend (New York State)

31.149 – De Geschiedkundige Ontwikkeling

Het huidig gebruik en samenstelling van het Sh'ma gebed gaan terug naar de tweede eeuw na Christus. De geschiedkundige ontwikkeling die tot deze vorm heeft geleid is volgens de Encyclopædia Judaica (1971,1992) moeilijk te achterhalen. Men veronderstelt volgens diezelfde bron dat een vorm van het gebed in oudtestamentische tijden was voorbehouden aan de priesterlijke kaste. Volgens mij houdt dat verband met de uitdrukking in Exodus 3:15 (met andere klinkertoepassing): *"Mijn eeuwige NAAM moet verborgen blijven."* In die NAAM immers ligt de kennis van de goddelijke Drieëenheid verborgen, die in zijn volle omvang pas ter aarde werd besteld samen met Simeon de Rechtvaardige, laatste der zugots of tweelingen. Deze Simeon, die van het Nieuwe Testament, is niet

dezelfde als de zo bezongen Simeon uit de Talmoed, die een van de laatsten was van de Mannen van de Grote Synagoge; deze leefde van ca. 370 tot 270 vóór Christus.[230)] Simeon de Rechtvaardige van het Nieuwe Testament was vermoedelijk de kleinzoon van de achtenswaardige Hillel de Oudere. Volgens de Talmoed was Shammai samen met deze Hillel de laatste der zugots, van hen die de flikkerende vlam van kennis brandend hielden, maar ik ben een andere mening toegedaan. Tijdens de "Presentatie in de Tempel" was het Simeon de zugot die Jezus in zijn armen sloot. (Luc. 2:21-34) Zijn evenknie Jochanan ben Zakkai was toen reeds overleden. Nadien werd de Sh'ma in een verwrongen interpretatie aan het volk geïntroduceerd om in te prenten dat Jezus onmogelijk de Godmens kon zijn, alhoewel de mondelinge traditie dienaangaande de religieuze leiders niet onbekend moet zijn geweest; ze verboden zelfs Jezus' naam uit te spreken, die toen heel veel voorkwam; ook de misdadiger Barrabas heette Jezus. Ze moeten dus van 'de Jehoshua' hebben geweten, hetgeen ook past bij Jeremia 23:6 waar de Messias 'Jahwe onze Verlosser' wordt genoemd. Jezus mocht wel 'Jezus de Nazoreeër' of 'Jezus de Galileeër' worden genoemd, zoals tijdens de scène waar het dienstmeisje de discipel Petrus herkende die zijn meester verloochende. (Mt. 26:69-75) Juist die toevoeging 'de Galileeër' maakte van Jezus Christus een gewoon iemand.

Ik eindig met een citaat uit Hymen Polano's boek: "The Talmud: Selections" (Bloemlezing uit de Talmoed) # 1876:

> «« Simeon [die van de 4e en 3e eeuw vóór Christus] is vermaard om zijn kennis van de Wet [Torah], voor zijn bijdrage als president en lid van de Grote Senaat [Synagoge], en voor de praktische wijze waarop hij de religieuze ijver van het volk wist aan te wakkeren en waarmee hij aan al hun activiteiten en initiatieven deelnam. Hij was veertig jaar lang hogepriester en kondigde zelf zijn naderende dood aan nadat hij de dienst had volbracht op de Grote Verzoeningsdag [Yom Kippur]. (…) Zijn nageslacht vereerde hem als de heiligste onder de mensen. Men beweert dat tijdens zijn leven de zichtbare tekens van Gods gunstbewijzen nooit ophielden. Zijn kleinkinderen echter keerden het Judaïsme volledig de rug toe en gaven aanleiding voor de acties die Israël in de zo benarde tijden van Antiochus Epifanes hebben gebracht. **Het was kort na Simeons dood, en met het oog op het zedenverval van het volk, dat de vromen besloten dat alleen nog maar de priesters Gods heilige NAAM mochten gebruiken.** De vier letters van de heilige NAAM werden vervangen door [de neutrale term] "de Naam" [in het Hebreeuws: HaShem], en de eerste werd [van toen af aan] alleen door de priesters uitgesproken [in zijn oorspronkelijke vorm] bij de afsluiting van de dagelijkse offerdienst als de zegenbede over het volk werd uitsproken [zoals in Numeri 6:24/26 weergegeven]. [Tevens werd] door de hogepriester [de Heilige NAAM uitgesproken] op Grote Verzoendag. »» (pp. 212-13)

Bronvermelding: Het bovenstaande is mede ontleend aan de website van **"Jews for Jesus"**. Zie hun tijdschrift Issues 1:8 / July 1981, met het artikel **"Jewishness and the Trinity"** van de hand van **Arnold G. Fruchtenbaum**. Zie ook onder: theological issues: **"Don't Christians Believe in Three Gods?"** / Jan. 2005, via "questions & answers".

---

230) Ecclesiasticus/Wijsheid van Sirach 50 (uittreksels): "Simeon de hogepriester, zoon van Onias, die in zijn leven het huis ondersteunde en in zijn dagen de Tempel versterkte. (...) Hij zorgde voor zijn natie en redde het van de ondergang. Hij zegevierde om de stad te vergroten en verwierf faam in zijn gesprekken met de mensen. (...) Hij straalde in zijn dagen als de morgenster temidden van een wolk, en ['s nachts] als bij volle maan. Zoals de zon schijnt zo verlichtte hij de Tempel Gods."

Biddende Israëliers met gebedsriemen om, conform Ex. 13:9, Deut. 6:8 en 11:18. Zie op hun voorhoofd de Tefillin, maar wat dat is blijkt niet uit de Bijbelse tekst en behoeft uitleg om daar de betekenis van te kennen. In de Tefillin zelf zit de Sh'ma verborgen. De Sh'ma heeft ook zijn verborgenheid (de triniteitsgedachte) die niet uit de Bijbelse tekst blijkt en om uitleg vraagt.

APPENDIX 23

• De Diepere Betekenis van Ichud / Echad

De volgende uitleg is een bewerking van een geschrift van de Brugse schrijfster **Liliane Warris** uit "Openbaring, symboliek van het Hebreeuws (Structuur van mens en wereld in taal en getal)" - Servire Katwijk # 1981 (pp. 29-35).

«« Een wel zeer belangrijk woord, zowel in woord als getal, is **echad** (aleph, cheth, daleth), wat één betekent, geschreven met de letterwaarden **1 + (8 + 4)**. Dit Hebreeuwse woord beduidt 'samengestelde eenheid' en is in feite een samenvoeging van Eén plus 12. Dertien is als zodanig een weergave van het goddelijk getal.

In het woord echad (1 + 12) zien we duidelijk de 12 als weergave van tijd en tijdmaat (jaarcyclus), die verbonden zijn met het allesomvattende Eén, de aleph. Samen geven zij uitdrukking aan de werkelijk en alleen bij God bestaande Eénheid en harmonie tussen tijdigheid (12) en eeuwigheid (1). Dat vinden we prachtig beklemtoond in de bekende tekst uit Deuteronomium 6:4, de Sh'ma: ***"Hoor Israël, Yahweh is onze God; Yahweh is Eén** (Echad)."*

Indien we bij echad de eerste letter aleph weglaten krijgen we een woord met een volkomen andere structuur en betekenis. Zo ontstaat het woord **chad** (cheth, daleth), wat éénzijdig betekent en wat tevens het bestaan van een andere zijde suggereert. Vanuit de hier ontstane getalswaarde 12, door het weglaten van de aleph, worden zowel woord als getal tot aanduiding van slechts één kant. Het is de tastbare kant die bepaald wordt door datgene wat we in deze materiële wereld waarnemen, waaraan we zijn gebonden door tijd en ruimte. Geen eenheid dus in de zin van een verbinding tussen het zienlijke en het onzienlijke, maar een éénzijdige benadering die uitsluitend betrekking heeft op het stoffelijke.

Opmerkelijk is dat de twaalf zonen van Jacob, die de grondstructuur van het volk Israël weergeven, dezelfde indeling kennen van 8 + 4 (cheth, daleth), namelijk acht zonen via Lea's kant en vier via Rachels kant, waarbij de werkelijke betekenis pas tot zijn recht komt door de verschijning van de Ene, en die Ene is de uit Israël geboren Messias die eens het evenwicht tussen het tijdelijke en materiële met het tijdloze en onzienlijke zou gaan herstellen, want de schepping als materiële eenheid (de twaalf) is niet volmaakt zonder de betrokkenheid van de Schepper zelf (de Ene). Er staat immers geschreven in de gebruikelijke Masoretische uitleg: *"In het begin van Gods scheppende arbeid t.a.v. hemel en aarde…"* (Gen. 1:1) Deze uitdrukking kan worden opgevat in de zin van Gods scheppende arbeid en is niet bepaald door een punt in de tijd. Maar tóen – op dat bijzondere moment waar sprake van is – was Hij bezig om hemel en aarde in het aanschijn te roepen. Dit eerste vers kan overigens worden vertaald met "**Door** het beginsel schiep God hemel en aarde" i.p.v. "**In** het begin". En dat beginsel, in en bij God, is natuurlijk het Woord.

Het zij opgemerkt dat een 'begin' een menselijk concept is, want in God is geen begin noch einde, ook niet met betrekking tot zijn schepping, die noch begin noch eind kent omdat al het bestaande in het verleden en alle mogelijke toekomsten tegelijk ontstonden, in een oogwenk. In die zin is de uitdrukking dat het universum zoveel jaren geleden is ontstaan een bedrieglijke benadering. Het spreekt voor zich

dat vanuit dit perspectief de oerknal niet kan zijn; en bovendien wordt de oerknal-theorie niet door de kosmologische waarnemingen ondersteund.

Het valt op dat de eerste letter van het scheppingsverhaal en van de Bijbel zelf een beth is (onze b), maar in feite is het de aleph als beeld van God uit wie alles is ontstaan. Evenwel, als beeld van de Onzienlijke is deze letter, zonder verdere wijziging van de betekenis van het woord, uit het zicht onttrokken. In dat verband is het boeiend dat de Talmoed (Meghilla) vermeldt dat de 72 vertalers van de Griekse versie van de Bijbel, de Septuagint geheten, ertoe gedreven werden om de woordvolgorde te wijzigen van "Bereshit Elohim bara" in "Elohim bara bereshit", opdat men, chas v'shalom (dat Gods genade en vrede op ons mag rusten om zulks te voorkomen) het scheppingswerk niet aan ene 'reshit' zou toekennen. Nu blijkt Elohim met de letter aleph te beginnen. De nieuwe volgorde betekent: "God genereerde het beginsel, scheppende hemel en aarde." Bereshit laat zich lezen als Beth-resith, wat het tweede beginsel is (binnen de Drievuldigheid), want beth is de tweede letter uit het Hebreeuwse alfabet en beginsel is gewoon de vertaling van reshit. Op gelijke wijze laat Adam zich lezen als Aleph-Dam, wat 'God in het bloed' betekent of 'Leven in het bloed', oftewel de Gezalfde. Reshit betekent ook eersteling. Zo is Jezus Gods eersteling. En zoals ieder weet dienen de eerstelingen aan God te worden opgeofferd. Waarom? Omdat die aan God toebehoren uit Wie alles voortkomt. Het eerstelingenoffer is daarom een huldeblijk voor Gods almacht en glorie.

De Heer Jezus, nu, in zijn wonen onder ons, is de tastbaar geworden uitdrukking van dit Onzienlijke. Vanuit diens Liefde voor de mens houdt Hij ons in deze wereld intiem gezelschap, want zegt het Woord: *"Ik ben met u alle dagen tot aan de voleindiging van de wereld."* (Mt. 28:20)

De Sh'ma van Deuteronomium 6:4

Interessant is de Hebreeuwse schrijfwijze van de **Sh'ma**. Zoals uit bovenstaande afbeelding blijkt is de laatste letter van het eerste woord en de laatste letter van het laatste woord van Deuteronomium 6:4 in de meeste Hebreeuwse Bijbels vergroot weergegeven. Dat zijn de Ayin (**70**) en de Daleth (**4**), samen uitgesproken als **êd** of **ad**, wat in het ene geval **getuigenis** betekent en in het andere **oneindigheid/eeuwigheid**. Zo zijn er de 70 getuigen en de 4 evangelisten die door Jezus werden uitgezonden om de mensen voor het Rijk Gods te winnen. (Luc. 10:1)

We zagen zojuist dat in echad zelf de verhouding ligt opgesloten van 1 + 12. Dat zien we terug in Jezus (1) en zijn 12 apostelen, die net als de 70 werden uitgezonden. Samen met Jezus vertegenwoordigen ze een volheid, die als samengestelde eenheid van 13 voorbij de maatstaven van deze wereld reikt.

Een ander woord, dat is gebaseerd op het begrip van een samengestelde eenheid met getalswaarde 13, is het Hebreeuwse woord voor liefde **ahawah** (aleph, hee, beth, hee): **1 + 5 + 2 + 5** (= 13). Hieruit, Eén +5 tegenover Twee +5, kan men concluderen, of sterker nog, moet men erkennen, dat de meest sublieme uitdrukking van eenheid uit de liefde bestaat in haar 'beleving' van het lichaam. Dat lichaam bestaat uit een individualiteit maar ook uit een twee-eenheid: mijn lichaam en ook ziel, ik en de ander, en natuurlijk Christus die het hoofd is van het lichaam de Kerk (Ef. 5:23), en niet te vergeten Israël, Gods echtgenote (Hos. 2:18-22) Bij het ontbreken van het wederzijds liefde schenken, het verlangen tot dit schenken en de daaraan gepaarde zekerheid dat de wederhelft dit schenken als een geluk en aanvulling op zijn wezen ervaart, kan van eenheid en liefde, gedacht vanuit God, geen sprake zijn. Want dan zou in feite slechts een verbinding worden gelegd tussen 'vorm' en 'vorm' en kan het begrip 'liefde' aan zijn wezenlijke functie niet toekomen die wederzijds aanvullend is. Eénheid in verscheidenheid (1 tegenover 2) kan immers pas bestaan en van daaruit functioneren, wanneer tegenstellingen of contrasten elkaar vinden en aanvullen. Dat vinden van elkaar wordt

vergemakkelijkt omdat er ook een gelijkheid bestaat in de 5 tegenover de 5. Het is de verbinding van het tegenover elkaar staan van een tweeheid zoals in het huwelijk als afspiegeling van de goddelijke (combinatieve) eenheid. Dit openbaart zich als Christus' volgelingen zijn bruid worden genoemd (Gal. 3:27-28, Ef. 5:31-32), waarvan de vruchten zich als goddelijke vonken in vele facetten in de tijd meedelen. En omdat de ware liefde een afspiegeling is van de goddelijke Liefde, wat zich toont in de beleving tussen man en vrouw, dan zal indien een dergelijke liefde wordt nagestreefd, tegelijk ook een verbinding worden gelegd met de Ene uit wie alles en allen zijn ontstaan en wiens beelddrager wij bedoeld zijn te zijn, beelddrager van God in deze tot nog toe verbroken wereld.

In het kort samengevat is liefde in eenheid een beeld van dat wat bij God functioneert als de harmonie van tegenstellingen waarin automatisch vanuit het wederzijdse geven en bereidheid om te ontvangen de vreugde van de éénwording wordt bevestigd. Binnen onze huidige wereld kunnen deze goddelijke liefde en Eénheid onmogelijk in ononderbroken volheid en intensiteit, met bijbehorende vruchten, worden gezien en beleefd. Desalniettemin openbaart het begrip echad zich 'hier' in onze werkelijkheid en moet als een onschatbare kans te worden beschouwd die met beide handen dient te worden aangegrepen!

Wat bij God echter als bestaande Eenheid functioneert, functioneert bij de mens in fasen, in afzonderlijke momenten, opdat we hier steeds weer opnieuw de vreugde van de eenheid leren ondergaan. Zo zien we dat het getal 13, evenals het getal 12, veelvuldig in het chronologisch, dus opeenvolgend verslag van het Oude- en Nieuwe Testament voorkomt.

Eén van de meest aangrijpende voorbeelden hiervan vinden we in Exodus 34:6-7, waar Mozes wordt geconfronteerd met de "Dertien Attributen van de Goddelijke Genade" of de "Shelosh-'Esreh Middot", die in de vorm van een samengestelde eenheid als één zijde van God worden getoond: *"Dan zal Ik mijn hand wegnemen en zult u Mij van achteren zien, maar mijn aangezicht zal niet worden gezien."* (Ex. 33:23) Beide zijden vormen het totaal, dat wordt uitgedrukt in de (onuitsprekelijke) NAAM – Yahweh – bestaande uit de letters yod, hee, waw, hee, ofwel **10 + 5 + 6 + 5** (= 2 x 13).

De vermelding van de NAAM in Exodus 34:6 en opnieuw in het volgende vers, is onderdeel van de lijst van goddelijke eigenschappen, en gebeurt alsof deze herhaling onopzettelijk was, maar het heeft een diepe betekenis, zoals inderdaad alle informatie, zelfs de geringste, die ons in de Bijbel wordt aangereikt. Volgens het commentaar van de grote talmoedist Rashi houdt dit verband met Gods vierde attribuut en wel met het begrip barmhartigheid als tegenhanger van rechtvaardigheid. Deze onlosmakelijke combinatie, barmhartigheid & gerechtigheid is een zogenaamd binomium en vormt onderdeel van de Sh'ma. Dat past bij Hem die de ongerechtigheid vergeeft maar de opstandigen geenszins onschuldig houdt. (vers 7) Dit mag worden verstaan vanuit Yahweh's meetrekken met elk van zijn kinderen op de moeizame weg van het leven, in een samenzijn zowel vóór als ná de zondeval, op een weg die de mens komend van zijn Oorsprong weer naar zijn Oorsprong terugbrengt.

Deze beide aspecten van Yahweh als de barmhartige, maar ook als de rechtvaardige, worden aan het volk van Israël als een onlosmakelijke en bij elkaar horende (samengestelde) Eénheid voorgesteld, behorend bij God als het Wezenlijke en Ontoegankelijke volgens Paulus' omschrijving in de eerste brief aan Timoteüs (6:16): *"De Koning der koningen en de Here der heren, die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk Licht bewoont, die geen mens gezien heeft of zien kan."* »»

Zo hebben wij leren begrijpen dat het slechts door de Zoon is, die ons de Vader doet kennen, dat we tot de Vader kunnen geraken. Door zijn dood aan het Kruis overwon Hij de doodsmacht waarmee Hij de poort vormde waardoor alle redding naar ons toestroomt. Hij is «het» offer, «het» sacrament. **Zijn lijden bouwde de brug** tussen deze en gene zijde, tussen de twaalf, wat een beeld is van het lichaam waarin Jezus gestalte kreeg, en de Ene: Vader der eeuwigheid (Abi-ad).

APPENDIX 24

• De Plaats van de H. Geest in de Drievuldigheid

De Heilige Triniteit is Consubstantieel

Consubstantieel (Latijn: consubstantialis) werd voor het eerst door de Kerkvader Tertullianus (ca155-ca240) gebruikt in hfst. 44 van zijn “Adversus Hermogenem” als vertaling van het Griekse ‘homoousios’. Consubstantieel geeft aan dat de goddelijke personen van de Heilige Triniteit – bestaande uit God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest – uit ‘één substantie’ bestaan. De Zoon is daarom van het eigen wezen van de Vader waaruit ook de Heilige Geest in eeuwigheid ‘voortkomt’. Omdat de drie uit één natuur bestaan, maar elk met zijn eigen wederzijds overeengekomen taak in Gods economie of regeringsstelsel, is het noodzakelijkerwijs waar dat de Heilige Triniteit volledig en onbeperkt in iedere onafhankelijke persoon van de Heilige Triniteit totaal aanwezig is. En daarom is de Heilige Triniteit geen aanbidding van drie goden want dat zou betekenen dat elkeen essentieel anders is, wat niet zo is.

Dit naschrift is ontleend aan “La vie dans L’Esprit Saint” (Het leven in de Heilige Geest) van Concepción Cabrera de Armida (Conchita), een bloemlezing samengesteld door Dominique Reyre – Éd. de l’Emmanuel, Paris # 2009 (pp. 36-39). De ‘achtenswaardige’ Conchita (1862-1937), ook wel de Grote Conchita genaamd, was moeder van negen kinderen en kwam uit de betere stand van Mexico. Zij heeft een immens œuvre nagelaten (60.000 pagina’s), een soort dagboek dat zij in samenspraak met God neerschreef.

«« Ik begon te bidden, maar Jezus onderbrak mij om mij iets te laten begrijpen dat Hij per se wilde meedelen: *“De Heilige Geest, mijn dochter, is ontstaan vanuit de eeuwige blik van zelfgenoegzaamheid tussen de Vader en de Zoon [de ‘filioque’ dus, de Zoon vooraf aan de Heilige Geest], het is zelfs voor engelen een blik van onbegrijpelijke verrukking die in het verborgene plaatsvindt.”* Toen ik het woord ‘verborgene’ hoorde zag ik plotseling een eeuwigheid, een woestijn, niet verlaten maar gevuld met God, met God alleen, Hij die alles is en aan wie niets ontbreekt, Hij die geen getuige nodig heeft om gelukkig te zijn… Ik zag Hem in deze eeuwige en verstilde contemplatie als een fontijn van elk voorstelbaar en onvoorstelbaar geluk! Ik weet niet waarom, maar het is dat woord ‘verborgne’ dat mij aansprak en dit visioen ontketende… en een vloedgolf van ideeën waarvan ik slechts een vale impressie geef. En Jezus ging verder en zei: *“En uit deze blik van pure onvergelijkelijke liefde, uit deze reflectie van alle volmaaktheden, ontsproot de ongeschapen liefde, de eeuwige liefde, het ideaal van alle liefden, de Liefde die in de Heilige Geest is gepersonifieerd! Dat is zijn oorsprong, die goddelijk is en eeuwig zonder begin, want in het begin was de Heilige Geest in de Vader en de Zoon verenigd, in deze Liefde die hun vreugde en hun zelfvoldoening uitmaakt.”*
Ik vroeg toen aan de Heer [Jezus]: *“Indien de Vader en het Woord de Heilige Geest hebben voortgebracht, hoe kon Deze U dan voortbrengen, U het vleesgeworden Woord?”* Waarop de Heer antwoordde: *“Ik ben het voortbrengsel van de Heilige Geest in de mate dat Ik de vrucht ben van de liefde, want alleen de liefde kan een dergelijk wonder binnenin een schepsel voltrekken, zelfs*

al was zij onbevlekt zoals Maria. De menswording is de vrucht van Liefde. Begrijp goed dat de Geest van liefde, die de Heilige Geest is, het Woord niet heeft voorgebracht als een van Hem onafhankelijk staande goddelijke persoon, maar dat Hij de liefde in het Woord initieert die Hem ertoe aanzet in de zielen actief te zijn, zich met hen te verenigen en Hem tot de vleeswording aanzette, en ook om in hen te leven en te groeien…"

Ik begreep niet veel van dit alles, maar herinner mij deze blik van Jezus op mij te hebben gevoeld, inwerkend als een zuiverend bad ter voorbereiding van zijn komst. O! Hoe reinigt Jezus onverwijld de ziel die Hem liefheeft! En die Hem zoekt! Die deze liefdesontmoetingen wenst! Deze blik van Jezus is een reflectie van een andere blik, van de intense blik tussen de Vader en de Zoon, een blik die de Heilige Geest heeft doen ontstaan. Deze blik lijkt een beetje op die dikke brilleglazen, die indien in de zon gelegd vuur maken, een vuur die via het glas ontstaat uit de zon. Het is op die manier dat ik mij probeer voor te stellen hoe de wederzijdse blik van de Vader en de Zoon de Heilige Geest voortbrengt zoals het hete vuur van het glas en de zon, zonder begin en zonder eind. De Heer schenkt mij dit beeld opdat ik het mysterie van de Heilige Drievuldigheid een beetje kan begrijpen en erover kan nadenken. En des te duidelijker het mysterie wordt, des te meer voel ik mij daarin opgenomen. Dit beeld lijkt op iets dat me een glimp laat opvangen en meer van de Heilige Drievuldigheid doet houden. Ik wil de herinnering aan die eeuwige blik nooit meer kwijtraken, waarvan de Heer zegt dat het alle liefden van Hemel en Aarde omvat, die ook uit het tabernacel ontspringt, en mij tot op de bodem van mijn ziel als een straal van licht en vuur doorboort… Ah! Ik zou niet weten hoe ik niet meteen een heilige onder die blik zou moeten worden!

Ik heb een vraag aan de Heer gesteld over zijn relatie tot de Heilige Geest: *"Heer, het lijkt erop dat U de leiding heeft over de Heilige Geest wanneer U belooft ons de Heilige Geest te sturen en uw Vader vraagt Hem naar ons te sturen… Men zou zeggen dat U boven Hem staat."*

Jezus antwoordde: *"De Heilige Geest, de Vader de Zoon zijn één in hun goddelijkheid. De Heilige Geest woont in Mij; mijn Geest is Hem. Hij openbaart zich volgens Gods plan en volgens de glorie die Hij van zijn schepselen wil ontvangen, wat weer afhangt van de gaven die Hij hen wenst te schenken. Begrijp wel dat de Heilige Geest, die de Incarnatie volbracht, daar de vruchten van moest genieten, dat wil zeggen de Kerk; het is dus uit fijngevoeligheid dat Ik, toen Ik deze wereld verliet tijdens mijn tenhemel-opneming, nadat eenmaal mijn verzoeningstaak op deze aarde was volbracht, Ik heb beloofd Hem te sturen om Hem aldus te geven wat Hem toekwam. De rol van de Heilige Geest is om te verlichten, betekenis aan iets te geven, aan te vuren, de zielen te versterken en hun het leven in de genade te schenken. Bemin Hem en zet je in Hem te laten beminnen en wees er zeker van dat mijn rijk voor het eind der tijden duizenden zielen tot Mij zal trekken. Voordat dat gebeurt zal er een meedogenloze strijd zijn tussen de twee geesten, maar het is de Heilige Geest die overwint. Die strijd is al ontbrand. Hij is wreed en verbeten en tegen mijn Kerk gericht, maar omdat de Heilige Geest haar bijstaat, zal zij triomferen en duizenden zielen van de Hel wegtrekken. Het is niet alleen een innerlijke strijd, maar het zal ook de Kerk raken en de [religieuze] gemeen-schappen – het terrein waar Satan het liefst werkt – én de zielen. Daarom zal de Heilige Geest al zijn krachten in de strijd werpen om de overwinning te behalen. Dat is de laatste strijd die de wereld moet voeren, en deze zal verschrikkelijk zijn. Om stand te houden moet men van de Heilige Geest geloof, hoop en liefde ontvangen."* »»

Geloven met een Hebreeuws IJkpunt

Het effect van het Hebreeuws IJkpunt op prediking, liturgie en ethiek

Hier volgt een oproep om de Bijbel te lezen in het besef dat het een boek is dat geheel geschreven is door gelovige Joden is. Het is hun boodschap aan de heidenen, aan de volkeren der aarde en is zeker niet alleen voor henzelf bedoeld. Dat houdt in dat de bijbelwoorden hun bron hebben in de Joodse traditie en dat hun grondbetekenis daarom ook in de Hebreeuwse taal ligt. Door ons daarop te richten zullen we tot een juister en beter verstaan komen van wat God ons in zijn Woord wil meedelen.

Door Nederlandse emeritus-predikant Bart Gijsbertsen, met toestemming van auteur

32.150 – De Hebreeuwse taal

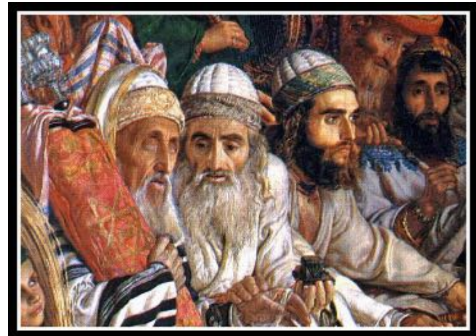
Om dit uit te diepen ga ik naar een grote denker die mij bijbracht wat geloven met een Hebreeuws ijkpunt precies inhoudt, en dat is Friedrich-Wilhelm Marquardt, hoogleraar systematische theologie te Berlijn. Zeven kloeke delen telt de dogmatiek die hij bij zijn overlijden in 2002 naliet aan universiteit en kerk. Friedrich-Wilhelm Marquardt doordenkt alle bijbeluitleg met een nieuwe bril op met daarbij een volstrekt serieus nemen van hoe Israël zichzelf ziet, dus met veel aandacht voor de rabbijnse theologie, de uitleg in de sjoel (leerhuis), met vanzelfsprekend de Hebreeuwse taal, en dus ook het Hebreeuwse denken, als referentie- of ijkpunt.

In een taal hoor je ook een manier van denken. Er zijn talen, zoals bijvoorbeeld het Nederlands waarin meestal eerst het onderwerp wordt genoemd en daarna het werkwoord: “Jan loopt en danst op straat”. Wij zijn dus eerst geinteresseerd in over wie het gaat, en daarna pas wat hij/zij zegt of doet. Maar er zijn ook talen waarin dat andersom gaat. “Hij loopt en danst op straat, Jan.” De aandacht gaat hierin eerst naar wat er gebeurt en dan komt pas de vraag op: wie doet dat dan? Misschien denkt u: ‘nou en?’ Maar dat maakt een wereld van verschil. Als eerst het onderwerp komt, dan vult zich dat in met wat u

daarvan weet. ‘Oh, ik weet al wie het zegt of wie het doet’, zegt de Hollander dus eigenlijk. En zo kijkt hij dus al bevooroordeeld naar wat komen gaat.

Maar in het klassieke Hebreeuws bepalen de werkwoorden hoe je het onderwerp moet verstaan. Eerst serieus kijken naar wat daar gezegd en gedaan wordt, en dan pas: ‘Hé, dus zo ben jij, zo doe jij?’ Marquardt signaleert: “*Onze hele Christelijke theologie heeft altijd eerst ingevuld wie God is of wie Jezus is. Vraag aan de eerste de beste die u op straat tegenkomt: ‘waaraan denkt u als u aan God denkt?’, en binnen de kortste keren hoort u iets zeggen als ‘almachtig, alwetend, alomtegenwoordig…’”* Het is maar de vraag of we daarna nog in staat zijn te horen hoe anders de Bijbelse God is. Zo anders dan wij eigenlijk al van tevoren hebben bepaald. In het Bijbels Hebreeuws ligt het accent net iets anders, wordt God gekend door zijn daden, met name zijn daden in de geschiedenis met zijn volk, en toch maakt dat een wereld van verschil.

De Hervormde predikant Kornelis Heiko Miskotte (1894-1976) heeft in zijn indrukwekkende boek “Als de goden Zwijgen” een bijzondere paragraaf gewijd aan wat hij *“een grote opruiming”* noemt. Ruim eerst alles maar eens op waaraan u denkt bij het zien van het woord ‘God’. En begin dan opnieuw. En luister dan naar hoe het Oude Testament over God spreekt. Luister eerst naar de werkwoorden. Hoor hoe relationeel die zijn. Hoor hoe Hij zichzelf voorstelt als de God van Abraham, Izaäk en Jakob. Puur relationeel! Hoe Hij zich voorstelt aan Mozes en zijn volk: *“Ik Ben JHWH, ontfermend, genadig, lankmoedig, overvloedig in vriendschap en in trouw…”* (Ex. 34:6). Opnieuw: hoe relationeel! Dat is andere koek dan ‘alwetend, alomtegenwoordig…’ [Ter conclusie: het staat buiten kijf dat het relationele in het Hebreeuws voorop staat. Het is daarom niet toevallig dat Gerry Altmann, iemand met een typisch Joodse naam, zijn boek “The Ascent of Babel” afsluit met de zinssnede: *“Taal is eenvoudigweg een raam waardoor we ons kunnen openstellen en elkaars gedachten beroeren. Eenieder kan dat raam toepassen - ongeacht ras, ongeacht geloof. Het is de meest intieme handeling die ons ten dienste staat.”*]

Finding the Child – William Hunt

Er zijn zoveel woorden die we met ‘God’ verbinden, maar die in het Hebreeuws niet eens gedacht kunnen worden! Neem een woord als ‘berusten’ dat in veel religieuze kringen zo’n belangrijke rol speelt: de mens wikt, God beschikt. Ja, daar moet je in berusten. In de Bijbel echter - 66 boeken! - komt dat woord of een synoniem daarvan nergens voor; kijk maar in een concordantie. ‘Berusten’ bestaat niet in het Bijbels-Hebreeuwse denken, [wél het tegenovergestelde ‘weerstreven’]. De berusting hoort niet bij die geloofsbeleving en geloofstaal. De theologie van berusten, [**een door en door passieve houding**], **hoort bij de heidense religie**. Verbind dat nooit met de HERE.

Wat er tevens gebeurt als we het Bijbels- Hebreeuwse denken als ijkpunt nemen, is te typeren als een gewin aan concretie in al ons spreken en denken. De Bijbel denkt niet in concepten, begrippen of modellen, maar veel meer in ‘vlees en bloed’. De bijbeltaal wil niet naar de abstractie. Bijvoorbeeld het begrip ‘denken’ is altijd verbonden met daden, werken. Woord/spreken en daad/doen vallen vrijwel ineen, zijn hetzelfde ‘dabar’. ‘Geen woorden maar daden’ kun je niet zeggen in het Hebreeuws: ‘geen dabar maar dabar’. Denken sec, op zichzelf staand, kent het Hebreeuws niet. JHWH betekent niet ‘Ik ben’, zo van die zit daar ergens te zijn, maar ‘IK zal er zijn, bij jou namelijk, zoals IK er zijn zal’. Door deze concretie ontstaat een heel ander wereldbeeld dan wij gewend zijn. Christenen lijken soms hun best te doen om deze aardse werkelijkheid te ontstijgen en op te stijgen naar een ideële hemelse werkelijkheid. Dat hebben we ontleend aan onder

andere het [dualistische] Griekse denken. Maar het Hebreeuwse denken kiest juist voor de concrete aardse werkelijkheid als de werkelijkheid waarin God zijn verbond met zijn volk sloot. God kiest voor de aarde, noemt zich met namen van mensen, zoals de God van Abraham. De Bijbelse taal is meer aarde-gericht en gericht op hoe wij leven moeten, dan hemelgericht.

Daarnaast noemt Marquardt het Hebreeuwse besef van het relationele, interpersoonlijke. In het concrete bestaan vertoef ik niet alleen. Er is een gemeenschap om mij heen: een moeder, een vader, een gezin, een familie, een dorp, een maatschappij. Voor de Bijbelse mens: een verbondsgemeenschap. Die gemeenschap is belangrijker dan de enkeling; die gemeenschap vormt het kader, het verband (het Verbond) waarin het individu wordt opgenomen en waarin hij zijn levensverband en doelgeving vindt, zijn roeping ook. De basis van deze verbondsgemeenschap is niet een nationalistische of paternalistische of wettische systeemdwang, maar de basis van deze gemeenschap is alsmaar doorgaand: leren en onderwijzen van een dynamische Thora en Talmoed, [in tegenstelling tot onwrikbaar en statisch].

De Hebreeuwse levensstijl kan dan ook weinig beginnen met een ‘cogito ergo sum’(ik denk, dus ik ben) à la René Descartes. Eerder met een ‘cogitamen…’ Wij denken en dus doen wij zo, en handelen op een bepaalde manier. Elke mens is een antwoordend mens, een verantwoordelijk mens die weet van eigen taak en roeping, maar in het brede kader van de taak en roeping van de hele gemeenschap. Wie zo de Bijbel leest en uitlegt zal merken hoe op die manier het gewone aardse leven en de hele schepping belangrijk wordt en leert ontdekken wat God wil dat we daarin doen.

Die concretie en dat relationele valt ook op bij de betekenis van allerlei Bijbelse woorden, waar ik nu dieper op in ga, zoals het woord ‘waarheid’. Wat waarheid is, wordt door ons eigenlijk verstaan vanuit het Grieks. Het Griekse ‘a-lètheia’ betekent ‘zonder verhulling’. Wij spreken dan ook graag over de naakte waarheid. Die daar is om te worden gevonden. Deze waarheid zoekt vooral naar de onthulling van feiten. Waarheid heet dan wat in overeenstemming is met de feiten. De Hebreeuws denkende mens vindt deze ‘waarheid’ echter betrekkelijk. Waarheid in het Hebreeuwse idioom betekent vooral: betrouwbaar zijn voor je medemens, een goede naaste zijn voor een ander. Niet de feiten zijn doorslaggevend, maar de naaste die op mij rekent. Stel dat ik opgejaagde mensen verberg voor de overheid maar dat bij navraag toch ten stelligste ontken. Waar menigeen mij zou verwijten dat ik dan lieg (ik spreek de feiten immers tegen), is dit in Hebreeuwse zin juist de hoogste waarheid: ik blijk namelijk zeer betrouwbaar voor die naasten die bij mij schuilen en op mij rekenen. [In de Tien Geboden staat daarom dat ik tegenover mijn naaste geen vals getuigenis mag afleggen. Er staat niet sec “gij zult niet liegen”.]

Wat ‘barmhartigheid’ of ontferming in wezen is, wordt in het Hebreeuws direct duidelijk omdat hetzelfde woord ook ‘baarmoeder’ betekent. Het ijkpunt van het normwoord barmhartigheid ligt dus als het ware in de baarmoeder. Dat wil eigenlijk zeggen: barmhartigheid is eigenlijk die activiteit waardoor een leven dat nog niet op zichzelf kan (be)staan, omsloten wordt door de schoot van een ander mens. *“Wie dunkt u dat de naaste geweest is van de man die in handen der rovers was gevallen?”* vraagt Jezus aan het slot van zijn parabel. Het vanzelfsprekende antwoord: ‘Die hem barmhartigheid heeft bewezen; die hem op schoot nam.’ Werkelijke ontferming komt allereerst voort vanuit een inwendige ontferming, een handelen vanuit ‘de schoot’ om te redden wat uit zichzelf niet leven kan, en zich zo waarachtig een naaste te tonen. [En is het niet opmerkelijk dat Psalm 85 zegt dat genade en waarheid elkaar ontmoeten, wat betekent dat het ene niet kan bestaan zonder het andere.]

Of neem het woord ‘liefde’. Wij leggen daar vooral een gevoel in. We begrijpen dan ook niet hoe in het Hebreeuws de liefde geëist kan worden: *“Gij zult God liefhebben boven*

alles en uw naaste gelijk uzelf." Liefde kun je toch niet dwingen? Toch ligt het simpele feit daar dat 'liefhebben' in het Hebreeuws een gebod is waaruit in wezen al de oplossingen van onze problemen volgen. De Bijbelse liefde, [dus ook Gods liefde], gaat dus niet zozeer over iets wat gevoeld moet worden, het gaat niet om iemand anders lief en aardig te vinden, het gaat om een manier van doen. Zo kun je zelfs je vijand overeind helpen als hij gevallen is; je kunt hem een beker water geven als hij dorst heeft. [Dat betekent niet dat je hem plots symphatiek bent gaan vinden, maar dat je in hem een medemens ziet, een gegeven dat al het andere overschreidt.]

Zo kan ik doorgaan over alle woorden en begrippen vanuit de Bijbelse context. Neem 'gerechtigheid', een steeds terugkerend thema, dat niets van doen heeft met het woord justitie - een woord uit het Romeinse recht - maar ons de taak oplegt om mensen tot hun recht te laten komen. Dat komt voort uit een geloof dat losstaat van een mondelinge belijdenis of een bepaalde leer, maar dat gestoeld is op onderling wederzijds vertrouwen waardoor je op een bepaalde manier leeft, [een houding van waaruit vrede ontspruit. Zo blijkt, wederom Psalm 85, dat gerechtigheid en vrede elkaar omhelzen. Psalm 71 laat weten dat God gerechtigheid 'doet' door mij uit de handen van de vijand te redden, die snoevend roept: *"Er is niemand die hem kan redden!"* Wat een diepgang.]

Zelfs begrippen als dood en leven zijn vanuit het Hebreeuwse ijkpunt anders te begrijpen dan de westerling als vanzelf invult. Het zijn vanuit het Bijbelse perspectief niet allereerst biochemische begrippen, maar ze vinden vooral hun inhoud in de sociale sfeer, binnen de kaders van de verbondsgemeenschap. Wandelen mensen met God en elkaar volgens de principes van de Thora, dan is dat het leven. Leef je zo niet, dan is dat de dood.

32.151 – Ter Afsluiting

Zo heb ik proberen aan te geven wat ik bedoel met 'geloven met een Hebreeuws ijkpunt'. Ik ben daarmee dus niet zozeer bezig de toekomst van Israël vanuit de Bijbel te duiden, iets wat veel Christenen bezighoudt. Laat staan dat ik het volk Israël ga voorschrijven wat het zou moeten geloven. *"God zal zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig zijn verbond gedenken."* Die woorden van Psalm 105 klinken tot de dag van vandaag in de synagoge, en die lijken me veelzeggend genoeg. De synagoge zelf exegetiseert die Psalm wel.

Ik verdiep mij wel in de rabbijnse traditie en de Joodse zienswijze en wil zo te weten komen hoe Israël zichzelf verstaat. Ik geniet van hedendaagse Joodse denkers als Abraham Joshua Heschel, Pinchas Lapide, Elie Wiesel, Viktor Frankl en tegenwoordig ook Jonathan Sacks. Maar al in mijn eerste boeken in de jaren negentig ligt daar niet mijn scopus. Ik ben geschrokken van het denigrerende van de Christelijke geloofsleer over de heidenvolkeren in het algemeen en over Joden in het bijzonder. Als predikant en theoloog probeer ik daarin denkfouten te herstellen en ons eigen geloofsleven te vernieuwen. *"Geloven met een Hebreeuws ijkpunt"* noemde interviewer Reinier Gosker dat, en dat vond ik een mooie samenvatting.

Ik besef ook dat ik als predikant laat in de tijd praat, misschien wel te laat. Ook al zou het binnen de kerk nog tot een herijking komen, maar wie krijgt dat dan nog te horen onder die miljoenen die de kerk reeds lang vaarwel hebben gezegd?

Afgelopen zomer was ik één der duizenden die in Trier de Liebfrauenkirche bezochten. Je ziet de meeste mensen er doorheen lopen als door een museum. Bij de hoofdingang trof mij opnieuw wat ik bij zoveel van die oude kathedralen zie, de standbeelden tegenover elkaar van kerk en synagoge: links de kerk met kruis en avondmaalsbeker, versymboliseerd door een statige Maria, de lieve vrouwe (van wie iedereen is vergeten dat zij een Jodin is), en rechts een verslagen vrouwengestalte die de synagoge of heel het Joodse

volk versymboliseert (dus in principe de ware Maria, Mirjam in haar eigen taal). Maar Mirjam staat daar afgebeeld met een gebroken lans, en in Trier zelfs met een blinddoek voor ogen en een kroon die van haar hoofd kantelt. De Christelijke kerk staat dus triomfantelijk afgebeeld tegenover een geslagen en verslagen synagoge, ontsproten vanuit het DNA der hoogmoed waar dominee Hendrik Vreekamp zo tegen heeft gestreden. Het is niet vreemd dat dat ook het denken en geloven van mijn Italiaanse schoondochter en zoveel anderen heeft gevormd.

Maar in wat ik daar in Trier en overal als heel problematisch beleef, speelt het volgende mee. Terwijl Vreekamp nog heel kerkelijk dacht en zich daar ook in bewoog, leef ik daarentegen in een geseculariseerde wereld en bewoog me naast mijn werk als predikant ook als consultant in de maatschappij. Die mensen die daar door die kathedraal lopen als door een museum verbinden hoogstens dat gebouw nog met wat algemene gedachten over persoonlijk zielenheil zoals ze zich dat van hun godsdienstlessen herinneren. Maar ze hebben er geen erg in dat ze – hoe geseculariseerd ze ook zijn – het hooghartige DNA van eeuwen Christelijke prediking in hun genen hebben zitten. Men heeft daarom geen verweer tegen het antisemitisme dat vandaag de dag de kop opsteekt. Ze zijn nooit geconfronteerd geworden met een ethiek vanuit Bijbels-Hebreeuwse wortels. Ze verbinden Jezus met individueel zielenheil en zijn niet in staat Hem met zoiets groots te verbinden als de verhouding tussen Israël en de volkeren en tussen de volkeren onderling. En juist dit verweer, deze ethiek en dit zicht op die verhoudingen hebben we in de wereldpolitiek van vandaag broodnodig, als we voor ons nageslacht nog een toekomst op aarde willen geven.

En wat al die kathedralen betreft tot en met de “Bovenkerk” uit de 12e eeuw, in mijn eigen woonplaats Kampen, zou je willen dat ze een bordje bij de ingang hangen met de mededeling dat die beelden van de triomfantelijke Maria tegenover de verslagen Mirjam er als een waarschuwing staan om nooit meer zo arrogant en exclusief te denken!

Lezing gehouden in Veenendaal op 8 oktober 2022 voor de Jules Isaac Stichting,
Verschenen in Israël en de Kerk, juni 2024 (Deel 1 verscheen in Israël en de Kerk 23/1)

BRONNEN

Paul M. van Buren: “A Theology of the Jewish-Christian Reality - Discerning the Way” - Part I, San Francisco # 1987.

James D. G. Dunn: “Romans 1-8” - World Biblical Commentary 38A, Dallas, Texas # 1988.

Jules Isaac: “Jesus and Israel - a call for the necessary correction of Christian Teaching on the Jews” - New York # 1971.

Generale Synode van de Protestantse Kerk in Nederland: “Het Israëlisch-Palestijns conflict in de context van de Arabische wereld van het Midden-Oosten (bijdrage tot de meningsvorming in de Protestantse Kerk in Nederland)” # 11 april 2008.

Hans Jansen: “Christelijke theologie na Auschwitz - theologische en kerkelijke wortels van het antisemitisme” - ’s Gravenhage # 1981.

Friedrich-Wilhelm Marquardt: “Von Elend und Heimsuchung der Theologie - Prolegomena zur Dogmatik” - München # 1988. Alsook: “Das christliche Bekenntnis zu Jesus, dem Juden – Eine Christologie” - München, Band I # 1990, Band II # 1991.

Kornelis Heiko Miskotte: “Als de goden zwijgen” - Verzameld werk 8, Kampen 1983.

Hendrik Vreekamp: “Zonder Israël niet volgroeid - visie op de verhouding tussen kerk en Joodse volk van hervormde zijde” - Kampen # 1988.

Willem Zuidema: “Gods partner, ontmoeting met het Jodendom” - Baarn # 1988.